mgyoe.com

SAMPLE BOOK

ဦးကုလား
ရာဇဝင်လတ်

ပေကူးမူ။ ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်မှု

ကိုရွှေသိမ်းဇင်း

ဒိဝဒ်ခင်းကျင်းသည်

2023.GRAPHIC DESIGN : KYAW MINN MOUNG

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်များ

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တန်ဖိုး
၃ သောင်းကျပ်

အုပ်ရေ
၅၀၀ အုပ်

အကြိမ်
ပထမအကြိမ်

ထုတ်ဝေသည့်အချိန်
ခရစ်နှစ် ၂၀၂၄ အောက်တိုဘာလ

မျက်နှာဖုံး
ပန်းရွှေပြည်

ထုတ်ဝေသူ
ဦးသိမ်းမင်း (၀၀၉၁၂)
ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်
၃၃၄၊ ၈ လမ်း၊ ၁၁ ရပ်ကွက်၊
တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ
ဦးဇေယျာဦး (၀၁၅၇၉)
Silver Sky Press
အမှတ် ၃၁၊ ၈၉ လမ်း၊ ကန်တော်ကလေး၊
မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

စာအုပ်ချုပ်
မင်းဇော်

mgyoe.com

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

ဦးကုလား

ရာဇဝင်လတ်

တာဗစပေမှ ၉၄၈၆

ကိုရွှေသိမ်းမင်း စိစစ်ခင်းကျင်းသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၈၆

ခရစ်နှစ် ၂၀၂၄

mgyoe.com

ကိုရွှေသိမ်းမင်း စီစစ်ခင်းကျင်း/စုစည်းခင်းကျင်းသော စာအုပ်များ

* **တထောဂတုပ္ပတ္တိကျမ်း**
  ဓမ္မနန္ဒထေရ်
  ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် ပြုစုသည်။
  တွေ့ဖူးသမျှ၌ အစောဆုံးဗုဒ္ဓဝင်ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ရှိမ္ဘကားဆရာတော်စာစု**
  ရတုကဗျာလင်္ကာစာစုများ။ ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ပန်းရွှေပြည် ရှေးကဗျာစု-၁**
  အိုင်ချင်း၊ အဲချင်း၊ အန်ချင်းများ ပေါင်းချုပ်။
  ရှာဖွေတွေ့ရှိသမျှကို ယနေ့အထိ အပြည့်စုံဆုံး ကဗျာစု
* **ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်း**
  ဗညားကြီးတို့ ပြုစုသည်။
  (ဗညားတလ လုံးဝ မဟုတ်ပါ။)
  ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ဓမ္မစေတီအရေးပုံ**
  ကျမ်းပြုသူ အမည်မပါ။
  ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပုံများ။
  ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက် ရတုပေါင်းချုပ်**
  [ပ,ဒု,တ-၃ တွဲ]
  ခေတ်အဆက်ဆက်စာဆိုများ၏ ရတုများကို
  စာဆိုအက္ခရာစဉ်အလိုက်
  ရတုပေါင်းထောင်ကျော် စုစည်းထားခြင်း
* **မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော် ပေမူ**
  'ရာဇိန္ဒရာဇဝရမဏ္ဍနီကျမ်း' လည်း ခေါ်။
  'အရိယာဝံသ အာဒိစ္စရံသီ ပုဂ္ဂိုလ်ထေရ်မြတ်'
  ဘွဲ့တော်ရှိသော
  ဒုတိယမုံရွေး ဇေတဝန်ဆရာတော်ပြုစုသည့်
  ရာဇဝင်ကျမ်း။ ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
  ပ,ဒု,တ,စ-၄ တွဲ
* **တောင်ငူရာဇဝင်နှင့် တောင်ငူသမိုင်းဟောင်း**
  ပုံနှိပ်ပြီးမူကို တတိယအကြိမ်ထုတ်။
  တောင်ငူရာဇဝင်ပထမပိုင်း-ဆရာကြီးဦးပွား တည်းပြီး
  မူကို ပြန်စီစစ်ထုတ်ဝေခြင်း
* **သုဓမ္မစာရီဖြတ်ထုံး**
  တောင်ဖီလာဆရာတော်နှင့် ကိုင်းစားမနုရာဇာအမတ်
  ပြုစုသည်။
  ပေမူမှ ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ရှင်ဥပါလိဖြတ်ထုံး**
  ကျမ်းပြုသူ အမည်မပါ။
  ပုံနှိပ်စာအဖြစ် ပထမဆုံးရိုက်နှိပ်သော
  ဖြတ်ထုံးပေါင်း ၁၈ ခုပါသည့် ရှားပါးဖြတ်ထုံးတစ်စောင်
* **ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ရာဇဝင်ချုပ်**
  ပ, ဒု-၂ တွဲ။
  ပုံနှိပ်ပြီးမူများကို လက်ရင်းထားပြီး၊ ပေမူနှင့်တိုက်ဆိုင်
  ညှိနှိုင်းကာ ထပ်မံပုံနှိပ်ခြင်း
* **ဦးကုလား ရာဇဝင်လတ် (မဇ္ဈိမရာဇဝင်)**
  ပုံနှိပ်မူအဖြစ် မရှိခဲ့ဖူးသေးသော ရာဇဝင်ကျမ်းကို ပေကူး
  မူကနေ ပထမဆုံးပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း
* **'ပေါရာဏကထာအဘိဓာန်' ခေါ်**
  မြန်မာရှေးသုံးစကား အဘိဓာန်
  ပါဠိ၊ သက္ကတစကားလုံးများကို အတတ်နိုင်ဆုံး ပယ်ပြီး
  စုဆောင်းထားသည့်
  ဝေါဟာရစကားလုံးပေါင်း ၆၀၀၀ ကျော်ပါသည့်
  အဘိဓာန်
* **'ပေါရာဏကထာအဘိဓာန်' ခေါ်**
  မြန်မာရှေးသုံးစကားအဘိဓာန်-၂
* **ရတနာကရဝတ္ထုကျမ်း**
  သဒ္ဓမ္မာလင်္ကာရထေရ်
  ညောင်ရမ်းခေတ် ဗုဒ္ဓစာပေလက်ရာ စကားပြေကောင်း
  ကြီးတစ်ဆူ
* **မဟာရာဇဝင်သစ်**
  (ညောင်ရမ်းခေတ်အထိ အစအဆုံး တစ်အုပ်တည်း)
  တွင်းသင်းဝန်ကြီး
* **တျာချင်း၊ ကာချင်း**
  စီစဉ်သူ
* **ရှေးသူမထင်ရှား ရှေးကဗျာလေးများ**
  စီစဉ်သူ

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မာတိကာ

■ နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓံ
ဦးထွန်းရီ (ရှေးဟောင်းစာပေသုတေသီတစ်ဦး) ၂၈

အပိုင်း ၁

မင်းစဉ်ရာဇဝင်

- ကပ် ၃ ပါး ၁
- ဘုရားအပွင့်နှင့် ကပ်ကမ္ဘာ ၂
- နေနှင့်လ ၃
- ရသပထဝီစားရာက အဆင့်ဆင့် ၃
- ကျား,မဖြစ်ခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း ၄
- သလေးဆန်၌ ဖွဲနု-ဖွဲကြမ်း မွမ်းရခြင်း ၄
- ခိုးဝှက်မှုစပေါ်ခြင်း ၄
- မဟာသမ္မတမင်းကို တင်မြှောက်ရခြင်း ၄
- အမျိုး ၄ ပါး ၅
- မဟာသမ္မတမင်း ၅
- ဘုရား ၄ ဆူပွင့်ပုံ ၇
- ၁၁ ကြိမ်မြှောက် မဟာသမ္မတမင်း ၇
- သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားမှ ဂေါတမသို့ ၈
- ကာလာသောကမင်းသား ၁ဝ ကျိပ် ၁၀
- ခိုးမှုူးဥက္ကသေနညီနောင် ၉ ယောက် ၁၀

အပိုင်း ၂

သရေခေတ္တရာပြည်ဖြစ်တည်ခြင်း

- တကောင်းမင်းရိုး ဒွတ္တပေါင်မင်း ၉ ဆက် ၁၂
  ၁- ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး ၁၃
  ၂- ဒွတ္တရန်မင်း ၁၃
  ၃- ရန်ဘောင်မင်း ၁၃
  ၄- ရန်မန်မင်း ၁၃
  ၅- ရက္ခန်မင်း ၁၄
  ၆- ခန်းလောင်မင်း ၁၄
  ၇- လက်ခိုင်မင်း ၁၄

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၈- သီရိခန်မင်း ၁၄
၉- သီရိရာဇ်မင်း ၁၄

- တေစ်ပါးမင်း ၁၆ ဆက်

၁- တေစ်ပါးမင်း ၁၅
၂- ပါပိရန်မင်း ၁၅
၃- ရန်မုက္ခမင်း ၁၅
၄-ရန်သိဃံမင်း ၁၅
၅-ရန်မုဋ္ဌလိန္ဓမင်း ၁၆
၆-ဘောရိန္ဓမင်း ၁၆
၇-မုဋ္ဌလမင်း ၁၆
၈-ပုဏ္ဍမင်း ၁၆
၉-သာခမင်း ၁၆
၁၀-သာသီမင်း ၁၆
၁၁-ကံနုမင်း ၁၆
၁၂-ကံတက်မင်း ၁၇
၁၃-ဘိစ္စမင်း ၁၇
၁၄-သုမုန္ဓရီမင်း ၁၇
၁၅-အတိတျာမင်း ၁၇
၁၆-သုပညာနဂရဆိန္ဓမင်း ၁၇

အပိုင်း ၃
ပုဂံ-ပင်းယ-စစ်ကိုင်း

- ပုဂံမင်း ၅၇ ဆက်

၁-သမုဒ္ဒရာဇ်မင်း ၁၉
၂-ရသေ့ကြောင်မင်း ၁၉
၃-ပျူမင်းထီး ၁၉
၄-ထီးမင်းယဉ်မင်း ၂၀
၅-ယဉ်မင်းပိုက်မင်း ၂၀
၆-ပိုက်သေဉ်လည်မင်း ၂၀
၇-သေဉ်လည်ကြောင်မင်း ၂၁
၈-ကြောင်တူရာဇ်မင်း ၂၁
၉-သည်ထံမင်း ၂၁
၁၀-မုက္ခမ်မင်း ၂၁
၁၁-သူရဲမင်း ၂၁
၁၂-သားရမွန်ဖျားမင်း ၂၁
၁၃-သိုက်တိုင်မင်း ၂၂
၁၄-သေဉ်လည်ကြောင်ငယ်မင်း ၂၂

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၅-သေဥ်လည်ပိုက်မင်း	၂၂
၁၆-ခံလောင်မင်း	၂၂
၁၇-ခံလတ်မင်း	၂၂
၁၈-ထွန်တိုက်မင်း	၂၂
၁၉-ထွန်ပစ်မင်း	၂၂
၂၀-ထွန်ခြစ်မင်း	၂၃
၂၁-ပုပ္ပားစောရဟန်းမင်း (ပါပစုတ်သားမင်းတရား။ သဃ်ရာဇ်မင်း)	၂၃
၂၂-ရွှေအုန်းသီးမင်း	၂၃
၂၃-ပိတ်သုံမင်း	၂၃
၂၄-ပိတ်တောင်မင်း	၂၄
၂၅-ငခွေးမင်း	၂၄
၂၆-မြင်းကျွေးမင်း	၂၄
၂၇-သိဃ်မင်း	၂၄
၂၈-သိန်းခွန်မင်း	၂၅
၂၉-ရွှေလောင်မင်း	၂၅
၃၀-ထွန်ထွင်းမင်း	၂၅
၃၁-ရွှေမှောက်မင်း	၂၅
၃၂-ထွန်လွတ်မင်း	၂၅
၃၃-စောခင်နှစ်မင်း	၂၅
၃၄-ခဲလူမင်း	၂၅
၃၅-ပျဉ်ပြားမင်း	၂၆
၃၆-တန်နက်မင်း	၂၆
၃၇-စလေငခွေး	၂၆
၃၈-သိန်းခိုမင်း	၂၆
၃၉-တောင်သူကြီးမင်း (ညောင်ဦးစောရဟန်းမင်း)	၂၇
၄၀-ကွမ်းဆော်ကြောင်ဖြူမင်း	၂၇
၄၁-ကြည်းဆိုးမင်း (ကျည်းဆိုမင်း)	၂၈
၄၂-စက္ကဝတေးမင်း (စုက္ကတေးမင်း)	၂၈
၄၃-အနော်ရထာမင်း	၂၈
၄၄-စောလူးမင်း	၃၀
၄၅-ကျန်စစ်သား	၃၁
၄၆-အလောင်းစည်သူမင်း	၃၁
၄၇-မင်းရှင်စော၊ ၄၈- နရသူမင်း	၃၃
၄၉-မင်းယဉ်နရသိင်္ခမင်း	၃၄
၅၀-နရပတိစည်သူမင်း	၃၄
၅၁-ဇေယျသိင်္ခမင်း	၃၅
၅၂-ကျစွာမင်း	၃၆
၅၃-ဥစ္စနာမင်း	၃၆

mgyoe.com

 mgyoe.com SAMPLE BOOK

၅၄-နရသီဟပတေ့မင်း (မင်းခွေးချေး) ၃၇
၅၅-ကျော်စွာမင်း ၃၉
- မင်းညီနောင် ၃ ဦး ၃၉
၅၆-စောနစ်မင်း ၄၀
၅၇-စောမွန်နစ်မင်း ၄၀
- ပင်းယမင်း ၆ ဆက်
၁- သီဟသူမင်း (တစ်စီးရှင်သီဟသူ) ၄၁
၂- ဥဇ္ဇနာမင်း ၄၂
၃- ငါးစီးရှင်ကျော်စွာမင်း ၄၂
၄- ကျော်စွာမင်း ၄၃
၅- နရသူမင်း ၄၃
၆- ဥဇ္ဇနာပြောင်မင်း ၄၃
- စစ်ကိုင်းမင်း ၇ ဆက်နှင့် ပင်းယမင်းများ
၁- အသင်္ခယာစောယွမ်း ၄၄
၂- တရဖျားမင်း ၄၄
၃- ရွှေတောင်တက်မင်း ၄၄
၄- ကျစွာမင်း ၄၅
၅- မင်းရဲကြီးမင်း ၄၅
၆- တရဖျားငယ်မင်း ၄၅
၇- မင်းပြောက်မင်း ၄၅

အပိုင်း ၄
အင်းဝမြို့တည်ခြင်း

- အင်းဝမင်း ၁၉ ဆက်
၁- သတိုးမင်းဖျားမင်း ၄၇
- ၃ ပြည်ထောင်ကို မင်းပြုခြင်း ၄၈
၂- အမြင့်မင်း စွာစော်ကဲ ၄၈
- ဝံစင်အသည်သား ၄၉
- ရခိုင်ဆရာတော် ၅၀
- အင်းဝမှ ဟံသာဝတီသို့ စစ်ချီခြင်း ၅၁
- ရှင်မိနောက်နှင့်မင်းဆွေ ၅၁
- စစ်ကိုင်းကို မိုးညှင်းက တိုက်လာခြင်း ၅၂
၃- ဆင်ဖြူရှင်မင်း (တရဖျားမင်း) ၅၃
၄- ငနောက်ဆံမင်း ၅၃
၅- မင်းခေါင်မင်း ၅၃
- ပြင်စည်မြင်း ၃၇ စီး ၅၄
- ညီတော်နှင့် မှူးမတ်များအား ချီးမြှင့်ခြင်း ၅၄
- ရခိုင်ပြည်ကို သိမ်းခြင်း ၅၄

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- အုန်းပေါင်စော်ဘွားကို သိမ်းသွင်းခြင်း ၅၅
- အင်းဝသို့ ရာဇာဓိရာဇ်ချီလာခြင်း ၅၅
- ပြည်မြို့ကို ရာဇာဓိရာဇ် ရံလာခြင်း ၅၅
- မြို့လုစားသတိုးကို မိုးညှင်းမြို့ပေးခြင်း ၅၆
- ညီတော်စစ်ကိုင်းစား ပုန်ကန်ခြင်း ၅၆
- ရခိုင်တိုက်ပြီး သမက်ကိုသတ် သမီးကိုယူခြင်း ၅၇
- ဟံသာဝတီသို့ ထပ်ချီခြင်း ၅၈
- မွန်ပြည်, ရခိုင်ပြည်များသို့ချီခြင်း ၅၈
- သံတွဲနှင့်ရခိုင်ကို မွန်တို့သိမ်းခြင်း ၅၉
- သိန္နီစော်ဘွားကို မင်းရဲကျော်စွာတိုက်ခြင်း ၅၉
- ပြည်မြို့စောင့်ရာဇာဓိရာဇ်သားတော်ကို တိုက်ခြင်း ၅၉
- မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့အရာပေးခြင်း ၆၀
- မော်တုံမော်ကယ်စားတို့ကို နှိမ်နင်းခြင်း ၆၀
- မွန်ပြည်သို့ မင်းရဲကျော်စွာချီခြင်း ၆၀
- မော်တုံ,မော်ကယ်စားတို့က တရုတ်ကို ပင့်ခေါ်ခြင်း ၆၁
- သမိန်ပရမ်းစီးချင်းပွဲ ၆၂
- မွန်-မြန်မာဆင်တိုက်ပွဲ ၆၂
- မင်းရဲကျော်စွာ အနိစ္စရောက်ခြင်း ၆၄
- ပကမတ်ဆင် ပြန်လာပြီ ၆၅
- စလင်းစားကို ရာဇာဓိရာဇ် သွေးဆောင်ခြင်း ၆၅
- သားတော်သင်္ချိုင်းကို ကြည့်ခြင်း ၆၆
- ငနက်တော်ငယ် (ငမြတ်တော်ငယ်) ၆၆
- တောင်ငူမြို့ကို ရာဇာဓိရာဇ်က လုပ်ကြံစေခြင်း ၆၇
- ဟံသာဝတီသို့ ကြည်း,ရေချီခြင်း ၆၇
- မင်းရာဇာ ကြမ္မာကုန်ခြင်း, ဘုရင်မင်းခေါင် အနိစ္စရောက်ခြင်း ၆၈
  ၆- သီဟသူမင်း ၆၈
- မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော်များ ၆၈
- မွန်ပြည်၌ ဗညားဓမ္မရာဇာ နန်းတက်ခြင်း ၆၉
- တန်ဆောင်းရှင် စောမင်းလှ ၆၉
- ရှင်စောပုကိုဆက်ခြင်း ၇၀
- ဟံသာဝတီသို့ သမိန်ပရမ်းပြေးခြင်း ၇၁
- သီဟသူကို ရှင်စောပုက လုပ်ကြံစေခြင်း ၇၁
- စားတော်ကွမ်း,ရေကိုင် အင်ပဲစား ၇၁
  ၇- မင်းလှငယ်မင်း ၇၂
  ၈- ကျေးတောင်ညိုမင်း ၇၂
- အုန်းပေါင်စော်ဘွား လက်ဆောင်ယူ၍ပြန်ခြင်း ၇၃
- ကလေးကျေးတောင်ညို နတ်ရွာစံခြင်း ၇၃
  ၉- မိုးညှင်းမင်းတရား ၇၄

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ရာဇသင်္ကြံခေါင်းလုခြင်း ၇၅
- ရာဇသင်္ကြံ အကြံကြီးပုံ ၇၅
- စောလူးသခ်ဃာ ၇၆
- မြို့ရွာများ မငြိမ်မသက်ခြင်း ၇၆
- ရှင်ဘို့မယ်နှင့် ဘယကာမဏိ ၇၇
- ပြည်ထဲရေး မငြိမ်သက် ၇၈
- မွန်ပြည်သို့ ရှင်စောပု ထွက်ပြေးခြင်း ၇၈
- တိုင်းရေးပြည်ရေး မငြိမ်းအေး ၇၈
- သရီရဓာတ်တော် ၅ ဆူရောက်လာခြင်း ၇၉
- ပင်လယ်, ရမည်းသင်းတို့ကို တိုက်စေခြင်း ၇၉
- ပြည်မြို့ကိုလုပ်ကြံရန် မွန်မင်းကို ကူစေခြင်း ၇၉
- မိုးညှင်းမင်းတရား, ဗညားရံနှင့် ရာဇသင်္ကြံ ၈၀
- ပြည်မြို့သို့ စုန်တော်မူခြင်း ၈၁
- ဧပါင်းတည်စားကို တူမတော်နှင့် လဲယူရခြင်း ၈၁
- သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ကိုဖြိုခြင်း ၈၂
၁၀- မင်းရဲကျော်စွာမင်း ၈၄
- ဥစ္စနာမင်း (တောင်ငူမင်း) ၈၅
- မင်းစောဦးမင်း (တောင်ငူမင်း) ၈၅
- မင်းမပြုလိုသူ သီဟပတေ့ ၈၅
၁၁- သီဟသူမင်း (နရပတိမင်း) ၈၆
- ရှင်မိဖုရားအကြောင်း ၈၆
- မြို့စားပေးခြင်းများ ၈၇
- ပြည်ရေးရွာမှုများ ၈၈
- တရုတ်စစ် ရောက်လာခြင်း ၈၈
- တရုတ်တို့နှင့် အရေးစကားဆိုခြင်း ၉၀
- စော်ဘွား, မြို့စားတို့ဝင်လာခြင်း ၉၁
- မိုးညှင်းစား ပုန်ကန်ခြင်း ၉၂
- တောင်ငူခြားနားခြင်း ၉၂
- လိပ်မွတ်ထော်မင်း ၉၃
- ရှင်စောပု ၉၃
- ရခိုင်မင်း မဟာမိတ်ပြုလာခြင်း ၉၃
- သိန်းဃိုကျွန်းသို့ အလှူတော်ပို့ခြင်း ၉၄
- တောင်ငူမင်းငယ်ကျော်ထင် ၉၅
- ရှမ်းပြည်သို့ ချီတက်ခြင်း ၉၅
- နရပတိမင်း ဘုန်း,ပညာနှင့် အလှူတော် ၉၆
- နရပတိမင်း လုပ်ကြံခံရခြင်း ၉၇
- ဆင်နှင့်မြင်းတိုက်ပွဲ ၉၈
၁၂- ဘုရင်မဟာသီဟသူရမင်း ၉၉

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- တောင်ငူကို နှိမ်နင်းခြင်း ၁၀၀
- ဆွေတော်မျိုးတော်စုံ အလှူပွဲ ၁၀၀
- မင်း၊မိဖုရားတို့၏ဆံတော်ကို တံမြက်ကျစ်စေခြင်းအလှူ ၁၀၁
- အုန်းပေါင်စော်ဘွားကို စစ်ကူခြင်း ၁၀၁
- ကောလိယသို့ စစ်ချီခြင်း ၁၀၁
- ဦးသျှောင်အကိုင်ခံ စည်သူကျော်ထင် ၁၀၂
- မိုးညှင်း၊ မိုးကောင်းကို စစ်ချီရခြင်း ၁၀၂
- သမိန်ပရမ်း မြေခြားသံတိုင်စိုက်ခြင်း ၁၀၂
- သမိန်ပရမ်းကို အင်းဝမင်းရခြင်း ၁၀၃
- သမိန်ပရမ်းနှင့် စလုံကျော်ခေါင်စီးချင်းပွဲ ၁၀၄
- ကောင်းမှုတော်များ ၁၀၆
၁၃- ဒုတိယမင်းခေါင်မင်း ၁၀၆
- ပြည်ပျက်မခံ ၁၀၇
- ညီတော်များအား တောင်ငူမင်းကို နှိမ်နင်းစေခြင်း ၁၀၈
- ဘထွေးတော်မင်းကြီးစွာ ဆုံးခြင်း၊ ဘထွေးတော်အငယ် ပုန်ကန်ခြင်း ၁၀၈
- ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာလွန်ခြင်း ၁၀၉
- မင်းရဲကျော်စွာခံသော ညောင်ရမ်းကို တိုက်ခြင်း ၁၀၉
- မင်းပြိုင်ပြုခြင်း ၁၀၉
- ဦးရီးတော်ကိုလုပ်ကြံ၍ မင်းကြီးညို နန်းတက်ခြင်း ၁၁၀
- မင်းကြီးညိုကို မွန်ကျေးစပ်သို့ ချီစေခြင်း ၁၁၀
- တောင်ငူစား ခြားနားနိုင်ကြောင်း သတိပေးခြင်း ၁၁၁
- မွန်တို့လာတိုက်သည်ကို တောင်ငူစား အောင်မြင်ခြင်း ၁၁၁
- ရမည်းသင်းကျေးစွန်ကို တောင်ငူစားအား တိုက်စေခြင်း ၁၁၁
- ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်အကြောင်း ၁၁၂
၁၄- နရပတိမင်း (ရွှေနန်းကြော့ရှင်) ၁၁၃
- ကျွန်ယုံတော် ရေနံ့သာစား ၁၁၃
- ပြည်ရေးရှာမှုများ ၁၁၄
- မိုးညှင်းစလုံက မြေတူးကို တိုက်ယူခြင်း ၁၁၄
- ယောကမ္မတော်ကို ထိန်းသိမ်းရခြင်း ၁၁၅
- ညောင်ရမ်းစားသားတို့ ပုန်ကန်ခြင်း ၁၁၅
- ဒီပဲယင်းကို ပြန်တိုက်ယူခြင်း ၁၁၆
- ပုခန်းမြို့က ညီနောင် ၃ ပါးပုန်ကန်ခြင်း ၁၁၇
- မကွေးမြို့တိုက်ပွဲ ၁၁၇
- 'ရွှေနန်းကြော့ရှင်' တွင်ခြင်း ၁၁၈
- စစ်ကူရုံပေးသော်လည်း ခံရခြင်း ၁၁၈
- စကုစားကို နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်း ၁၁၈
- မြေထဲသို့ ချီတော်မူခြင်း ၁၁၉
- မြေတူးနှင့် ငရနဲကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း ၁၁၉

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- မင်းကြီးနီကို အိမ်ရှေ့ပေးခြင်း ၁၁၉
- ကလေးစော်ဘွား ဝင်စားလာခြင်း ၁၂၀
- ပျက်လေပြီးသောနိုင်ငံတော် ၁၂၀
- စစ်ကိုင်းသို့ မိုးညှင်းစလုံချီလာခြင်း ၁၂၁
- မိုးညှင်းစလုံထံ ခိုဝင်သော ပြည်ဘုရင် ၁၂၁
- အုန်းပေါင်စော်ဘွား စစ်ကူရောက်ခြင်း ၁၂၂
- မိုးညှင်းစလုံ အင်းဝကိုတိုက်ခြင်း ၁၂၃
- အင်းဝနန်းကို ပြည်ဘုရင်တက်ခြင်း ၁၂၄
- အင်းဝသို့ နရပတိ ပြန်ဝင်ခြင်း ၁၂၄
- တောင်ငူမင်း တစ်စခန်းထခြင်း ၁၂၄
- မိုးညှင်းစလုံ အင်းဝကို ရခြင်း ၁၂၅
- အိမ်ရှေ့မင်းဆုံးခြင်း ၁၂၅
- ဘုရင်နရပတိဆုံးခြင်း ၁၂၆

အပိုင်း ၅

ပထမအင်းဝပျက်ပြီးနောက်ပိုင်း ပြည်–တောင်ငူ–ဟံသာဝတီ

၁၅– သိုဟန်ဘွားမင်း ၁၂၈
- တောင်ငူနန်းကို သားတော်တပင်ရွှေထီးတက်ခြင်း ၁၂၉
- သိုဟန်ဘွားက မြင်းအစီး ၂၀ ဖွဲ့ခြင်း ၁၂၉
- မိုးညှင်းစလုံအဖမ်းခံ ပြည်ဘုရင်ထွေး ၁၂၉
- မြို့တွင်းအဝင်မခံရသော ပြည်ဘုရင်ထွေး ၁၃၀
- မိုးညှင်းစလုံ လုပ်ကြံခံရခြင်း ၁၃၀
- မင်းတရားရွှေထီးကို စိုးရွံ့ကြခြင်း ၁၃၀
- ပြည်မင်း ရှင်သရက် (မင်းခေါင်) ၁၃၁
- အင်းဝဘုရင် သိုဟန်ဘွား ၁၃၁
- ပြည်မြို့ကို မင်းတရားရွှေထီးတိုက်ခြင်း ၁၃၂
- သိုဟန်ဘွားကို လုပ်ကြံခြင်း ၁၃၂
- မင်းကြီးရန်နောင်နှင့် အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်း ၁၃၃
၁၆– ခုံမှိုင်းမင်း ၁၃၄
- ပြည်သို့ အင်းဝကချီပြန်ခြင်း ၁၃၄
- ပြည်သို့ မင်းတရားရွှေထီးချီလာပြန်ခြင်း ၁၃၄
- မင်းတရားရွှေထီး လိုက်ထပ်ပြန်ပြီ ၁၃၅
- စလင်းစားစည်သူကျော်ထင်နှင့် အင်းဝစည်သူကျော်ထင် ၁၃၅
၁၇– မိုးဗြဲနရပတိမင်း ၁၃၆
- စိတ်ထားမြင့်သော စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင် ၁၃၆
- မင်းတရားရွှေထီး နတ်ရွာစံခြင်း ၁၃၈
၁၈– နရပတိမင်း ၁၃၈
- ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ စစ်နိုင်ခြင်းများ ၁၃၉

mgyoe.com

.mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ဟံသာဝတီက အင်းဝသို့ စစ်ချီလာခြင်း ၁၄၀
- အင်းဝသို့ ဟံသာဝတီက ချီလာပြန်ခြင်း ၁၄၀
- အင်းဝ-ဒုတိယအကြိမ်ပျက်ခြင်း ၁၄၁
၁၉- သတိုးမင်းစောမင်း ၁၄၁

အပိုင်း ၆

- တောင်ငူပြည်ကြီးအကြောင်း ၁၄၃
- မဟာသီရိဇေယျသူရမင်း ၁၄၃
- ယောက္ခလောင်းကိုလုပ်ကြံသော မင်းကြီးညို ၁၄၄
- ဒွါရာဝတီမြို့ကို မွန်တို့တိုက်လာခြင်း ၁၄၅
- တောင်ငူမြို့တည်ခြင်း ၁၄၈
- တပင်ရွှေထီး ၁၄၈
- အင်းဝပျက်ပြီ ၁၄၉
- မင်းတရားရွှေထီးမင်း ၁၅၀
- ဟံသာဝတီတွင် နားထွင်းခြင်း ၁၅၀
- ဟံသာဝတီမင်းစဉ် ၁၅၁
- ဟံသာဝတီသို့ ပထမအကြိမ်ချီခြင်း ၁၅၂
- ဟံသာဝတီသို့ ၂ ကြိမ်မြောက်ချီခြင်း ၁၅၂
- ဟံသာဝတီသို့ ၃ ကြိမ်မြောက်ချီခြင်း ၁၅၂
- မွန်မင်းသံရောက်လာခြင်း ၁၅၃
- ဟံသာဝတီသို့ ၄ ကြိမ်မြောက်ချီခြင်း ၁၅၄
- ပြည်ကို လုပ်ကြံဖို့အရေး ၁၅၅
- နောင်ရိုးတိုက်ပွဲ ၁၅၆
- 'ဘုရင့်နောင်' ခံရခြင်း ၁၅၇
- အင်ပြောကျွန်းတိုက်ပွဲ ၁၅၈
- သူ့ရှင်တကာရွတ်ပိ အနိစ္စရောက်ခြင်း ၁၅၈
- ပဲခူးမိဖုရားကို ရခိုင်ဘုရင်သို့ပေးခြင်း ၁၅၉
- ပြည်ဘုရင် 'မင်းခေါင်'ခံ ရှင်သရက် ၁၅၉
- ဘုရင့်နောင်ကို စီရင်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း ၁၆၀
- မုတ္တမသို့ စစ်ချီခြင်း ၁၆၀
- မော်လမြိုင်စားစောဗညား တုံ့ပြန်ချက် ၁၆၁
- တိုက်ရခက်သော မုတ္တမမြို့ ၁၆၂
- မြို့ပျက်၍ ဆင်ချင်းတိုက်ပြီးမှ စောဗညားကိုရခြင်း ၁၆၃
- သမိန်ပရူကို ချီးမြှောက်ခြင်း ၁၆၃
- ရာဇဘိသေကခံခြင်း ၁၆၄
- တောင်ငူဘုရင် မင်းရဲသိခ်သူ (မင်းရဲသီဟသူ) ၁၆၄
- ပြည်သို့ချီရန် စစ်ပြင်ခြင်း ၁၆၅
- ပြည်ဘုရင် စစ်ကူခေါ်ရခြင်း ၁၆၆

mgyoe.com

 mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ဘုရင့်နောင်၏ စစ်ရေးအစီအရင် ၁၆၆
- စစ်ကူစော်ဘွားတို့ စစ်ရှုံးကြောင်း ပြည်ဘုရင်ကို သိစေခြင်း ၁၆၈
- ပြည်သို့ သံတွဲစား စစ်ကူလာခြင်း ၁၆၈
- ဘုရင့်နောင်၏ စစ်ရေးအဆုံးအဖြတ် ၁၆၉
- ဘုရင့်နောင်၏ ဥပါယ်တံမျဉ် ၁၇၀
- ဘုရင့်နောင်ကို ချီးမြှင့်ခြင်းများ ၁၇၁
- ပြည်မြို့တွင်းသားတို့ မခံနိုင်တော့ခြင်း ၁၇၂
- ပြည်မင်းဆက် ၁၇၃
- အင်းဝနန်းကို ခုံမှိုင်းငယ်တက်ခြင်း ၁၇၇
- စော်ဘွား ၇ ဦး ပြည်သို့ချီခြင်း ၁၇၇
- ပြည်မြို့အရှုံကိုဖြုတ်ရန် တိုင်ပင်ခြင်း ၁၇၈
- အညာရေတပ်တိုက်ပွဲ ၁၇၉
- စလင်းမြို့ကိုရပြီးနောက် ၁၈၀
- စလင်းစားစည်သူကျော်ထင် ပြေးလာရခြင်း ၁၈၁
- စည်သူကျော်ထင် ၂ ဦးတိုက်ပွဲ ၁၈၂
- မင်းတရားရွှေထီး မွန်ဆံဖြတ် ၁၈၃

အပိုင်း ၇

- ရခိုင်ဘုရင့်ညီ စစ်ကူတောင်းခြင်း ၁၈၅
- ရခိုင်ဆရာတော်တို့ကို အရေးတောင်းစေခြင်း ၁၈၇
- အရေးတောင်းစကားကို တိုင်ပင်ခြင်း ၁၈၉
- ရခိုင်ဘုရင်ကို အရေးပေးပြီ ၁၉၀
- ယိုးဒယားက ထားဝယ်ကို ကျူးကျော်ခြင်း ၁၉၂
- ယိုးဒယားသို့ စစ်ချီခြင်း ၁၉၃
- ယိုးဒယားက စစ်ကြိုခြင်း ၁၉၄
- ယိုးဒယားမင်းက စစ် ၃ ကြောင်းကို စစ် ၃ ကြောင်းဖြင့်ကြိုခြင်း ၁၉၅
- ဆင်တိုက်ပွဲကြီး ၁၉၇
- စစ်ရေးစည်းဝေးခြင်း ၂၀၀
- စစ်ရေးမြင်လှသော နန္ဒသကြီ ၂၀၁
- ပေါ်တူဂီကုလားနှင့်ပေါင်းမိ၍ ပျက်စီးသော တပင်ရွှေထီး ၂၀၃
- ရဟန်းလူထွက်ကြီး သမိန်ထောရာမ ၂၀၄
- ဘုရင့်နောင်ကိုယ်တိုင် ချီလာခြင်း ၂၀၅
- မင်းတရားရွှေထီး ယာယီပြောင်းနေခြင်း ၂၀၆
- မင်းတရားရွှေထီးကို သမိန်စောထွတ်လုပ်ကြံခြင်း ၂၀၆

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၈

- လက်နက်နိုင်ငံတို့ ခြားနားကုန်ခြင်း ၂၀၈
- ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ၏ လုပ်ရည်ကြံရည် ၂၀၈
- ဓေယျဝတီတပ်တော်၌ ဗိုလ်ဝင်ခံခြင်း ၂၀၉
- တောင်ငူကို အလျှင်လုပ်ကြံခြင်း ၂၁၀
- ညီတော်'မင်းခေါင်'ခံ သီဟသူ အညှဲ့ခံခြင်း ၂၁၁
- သရေခေတ္တရာပြည်သို့ချီခြင်း ၂၁၂
- ပြည်သို့ချီ၍ ပြည်ကျေးလက်များကိုသိမ်းခြင်း ၂၁၃
- ပြည်အမတ်ပြောသော အတွင်းစကား ၂၁၃
- သတိုးသူကို အိမ်အရောက်ဖမ်းခြင်း ၂၁၄
- ပုဂံသို့ ချီတော်မူခြင်း ၂၁၅
- ဟံသာဝတီသို့ စစ်ချီခြင်း ၂၁၆
- သမိန်ထောရာမနှင့် တွေ့ပြီ ၂၁၇
- သမိန်ထောရာမနှင့် ဆင်တိုက်ပွဲ ၂၁၇
- သမိန်ထောရာမ ပြေးပြီ ၂၁၉
- ကွပ်မျက်ခြင်း၊ ချီးမြှောက်ခြင်း ၂၂၂
- ယိုးဒယားသို့ချီရန် တိုင်ပင်ခြင်း ၂၂၃
- အင်းဝသို့ စစ်ကြောင်းချီခြင်း ၂၂၃
- အင်းဝဘုရင် ၂၂၄
- ကမ္ဘောဇသာဒီနန်းကိုတက်ခြင်း ၂၂၄
- လှေတပ်ပြင်ဆင်ခြင်း ၂၂၅
- ရခိုင်ဘုရင့်သား ဝင်စားလာခြင်း ၂၂၅
- အင်းဝသို့ စစ်ချီရန်ပြင်ခြင်း ၂၂၅
- အင်းဝသို့စစ်ချီခြင်း ၂၂၆
- အင်းဝနှင့် တိုက်ပွဲစခြင်း ၂၂၈
- အင်းဝပျက်ခြင်း ၂၃၀
- စေဦကူးမြို့ကိုသိမ်းခြင်း ၂၃၂
- စေဦကူးမြို့ကိုရခြင်း ၂၃၂
- စစ်ကူလာသည့် စော်ဘွား ၃ ဦးကို နှိမ်နင်းခြင်း ၂၃၃
- ကောင်းမှုတော်များ ၂၃၇
- စုံဖက်သောအစီအရင် ၂၃၈

အပိုင်း ၉

- ရှမ်း ၉ ပြည်ထောင်အရေး ၂၃၉
- မြို့စားတို့ သစ္စာတော်ခံလာခြင်း ၂၄၁
- ရှမ်းတပ်နှင့်တွေ့ပြီ ၂၄၃
- မိုးမိတ်၊ အုန်းပေါင်မြို့တို့ကို ပြုတော်မူခြင်း ၂၄၄

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းသို့ ချီတော်မူခြင်း ၂၄၅
- မိုးညှင်းစော်ဘွားကို မိုးကောင်းစော်ဘွားက ဖမ်းပေးခြင်း ၂၄၈
- မိုးညှင်းမြို့၊ မိုးကောင်းမြို့တို့ကို ပြုစုတော်မူခြင်း ၂၄၈
- မိုးနဲသို့ ချီပြန်ရခြင်း ၂၄၉
- စစ်ကြောင်းကြီး ၅ ကြောင်း ၂၅၀
- သိန္နီသို့မချီ၊ ဇင်းမယ်သို့ချီခြင်း ၂၅၃
- ဇင်းမယ်ပြည်ကြီးအကြောင်း ၂၅၆
- စော်ဘွား ၃ ပါးကို မျက်နှာညီစစ်မေးခြင်း ၂၅၇
- ဇင်းမယ်အရေးပေါ်လာခြင်း ၂၅၉
- ဇင်းမယ်ချီမည့်စစ်ကြောင်း ၂၆၀
- ခြေရင်းတော် ရောက်လာကြသူများ ၂၆၁
- ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီ ၂၆၁
- မဟာစေတီကို ဌာပနာသွင်းခြင်း ၂၆၂
- ကသည်းတို့ ထိပါးလာခြင်း ၂၆၄
- မဟာစေတီကို ထီးတင်ခြင်း ၂၆၆
- သာသနာရေးဆောင်ရွက်မှု ၂၆၇
- မိုင်းမော၊ စည်ခွင်တို့ မငြိမ်မသက်ဖြစ်ခြင်း ၂၆၈
- စစ်ကြောင်းကြီး ၄ ကြောင်း ၂၆၈
- မိုင်းမောမြို့ကို ဝန်းရံခြင်း ၂၇၀
- မိုင်းမောအညံ့ခံခြင်း ၂၇၀
- ဟိုသာ၊ လာသာ စသောမြို့များကို ဆက်တိုက်ခြင်း ၂၇၁
- ကျိုင်းတုံက သမီးတော်ဆက်လာခြင်း ၂၇၃
- ဆင်ဖြူ ၁ စီးတောင်းခြင်း ၂၇၃

အပိုင်း ၁၀

- ယိုးဒယားသို့ စစ်ချီရန်ပြင်ဆင်ခြင်း ၂၇၅
- ကမန်ပိုက်ကိုသိမ်းခြင်း ၂၇၇
- ယိုးဒယားမြို့ရံများကိုသိမ်းခြင်း ၂၇၇
- ယိုးဒယားသို့ချီခြင်း ၂၇၈
- ယိုးဒယားနှင့်တိုက်ခြင်း ၂၇၉
- ယိုးဒယားပြည်အကြောင်း ၂၈၂
- ဇင်းမယ်သို့ ချီသင့်ကြောင်းကို လျှောက်တင်ကြပုံ ၂၈၃
- ဇင်းမယ်ချီတပ်စဉ် ၂၈၄
- ဇင်းမယ်မင်းအညံ့ခံ၍ လင်းဇင်းသို့ ဆက်ချီခြင်း ၂၈၆
- ဇင်းရုံးစားကိုတိုက်ခြင်း ၂၈၇
- စော်ဘွား ၂ ဦး နောက်တော်လိုက်လာသည်ကို ပြန်စေခြင်း ၂၈၈
- ဟံသာဝတီ မငြိမ်မသက်ရှိခြင်း ၂၈၈
- အင်းဝဘုရင်ဟောင်း နရပတိစည်သူထံ အကြံဉာဏ်ရယူခြင်း ၂၈၉

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ဒေါသအမျက်ထွက်ခြင်း ၂၉၁
- သူပုန်တို့ကို အပြီးချေမှုန်းခြင်း ၂၉၁
- ဘားတောဆရာတော် တရားပြခြင်း ၂၉၂
- ပြုတော်မူသော ကောင်းမှုတော်များ ၂၉၃
- မိုင်းစံမြို့ကို သိမ်းခြင်း ၂၉၄
- လင်းဇင်းမင်းကို အရအမိတိုက်ခြင်း ၂၉၅
- ဗညား ၃ ဦးကို သတိုးမင်းစော အနိုင်တိုက်ခြင်း ၂၉၆
- သတိုးမင်းစောနှင့်သေဉ်လုံရာဇဝတ် ဆင်တိုက်ပွဲ ၂၉၇
- လူနာလူဖျားတို့ကို လိုက်တိုက်စေခြင်း ၂၉၈
- ဟံသာဝတီသို့ ပြန်ခွင့်လျှောက်စာ ၂၉၉

အပိုင်း ၁၁

- ဟံသာဝတီမြို့ကြီး တည်တော်မူခြင်း ၃၀၁
- ကောင်းမှုပြုသည်များ ၃၀၂
- ဘုရားကြီး ၄ ဆူ ၃၀၃
- တံခါး ၂၀ .... ၃၀၄
- စော်ဘွား ၃ ဦး သမီးတော်များဆက်လာခြင်း ၃၀၅
- ရွှေမော်ဓောစေတီကို ထီးတင်ခြင်း ၃၀၅
- ပိသုလောက်ကို လင်းဇင်းမင်းထိပါးလာခြင်း ၃၀၆
- ကမ္ဘောဇသာဒီ နန်းတက်ခြင်း, ချီးမြှင့်ခြင်းများ ၃၀၇
- ပြည်စည်ပြီး ဆန်ရှားခြင်း ၃၁၀
- ယိုးဒယားမင်းကြီး ကျေးဇူး,သစ္စာ မတည်ခြင်း ၃၁၁
- ပိသုလောက်စား စော်ဘွားသောင်ကျည် ၃၁၁
- ယိုးဒယားသို့ချီခြင်း ၃၁၂
- သိန်းဃိုကျွန်းက ကျောက်သပိတ်ဆက်လာခြင်း ၃၁၃
- ပိသုလောက်မြို့ကို တိုက်လာကြခြင်း ၃၁၃
- စီးချင်းတိုက်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း ၃၁၅
- ဆင်ဖြူများရှင်ကိုယ်တိုင် ယိုးဒယားသို့ချီရန် စီစဉ်ခြင်း ၃၁၅
- ယိုးဒယားမင်း ခံစစ်ပြင်ခြင်း ၃၂၀
- ယိုးဒယားမြို့ကို ထိုးစစ်ဆင်ခြင်း ၃၂၁
- အမှုတော်ပေါ့လျော့လျှင် သေဒဏ် ၃၂၁
- ယိုးဒယားမင်းအငယ် အညံ့ခံလာခြင်း ၃၂၂
- ယိုးဒယားသို့ စစ်ကူလာသော လင်းဇင်းမင်း ၃၂၃
- ယိုးဒယားမင်းသို့ ဩယားရုံ စာပို့ခြင်း ၃၂၅
- လင်းဇင်းမင်းကို တိုက်ရန်စီစဉ်ခြင်း ၃၂၆
- လင်းဇင်းမင်း အယုံသွင်း၍ ပြေးပြန်ခြင်း ၃၂၇
- လင်းဇင်းတပ်ကိုနိုင်၍ ချီးမြှောက်ခြင်း ၃၂၈
- ဘယကာမဏိအကြောင်း ၃၃၀

mgyoe.com

- ယိုးဒယားမြို့ပျက်ခြင်း ၃၃၀
- ယိုးဒယားမြို့ကို စော်ဘွားသောင်ကျည်အား ပေးခြင်း ၃၃၂
- လင်းဇင်းမင်းဖြစ်စဉ်အရေး ၃၃၂
- ဒဂုန်မြို့ကို ဩကတ်ဖြစ်ကျွန်အားပေးခြင်း ၃၃၄
- ယိုးဒယားမှ ဗိသုလောက်သို့ချီခြင်း ၃၃၅
- ဗညားဒလနှင့် ပြည်ဘုရင်တို့ စစ်ရေးဆွေးနွေးခြင်း ၃၃၈
- မင်းတရားကြီးနှင့် စစ်ရေးဆွေးနွေးကြခြင်း ၃၃၉
- လင်းဇင်းမင်းနှင့် ဗညားသေဉ် စစ်ရေးတွက်ဆခြင်း ၃၄၀

အပိုင်း ၁၂

- အင်းတယော်စားကို နှိမ်နင်းရခြင်း ၃၄၄
- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းတို့ပုန်ကန်ခြင်း ၃၄၄
- ကုန်သွယ်သင်္ဘော တည်ဆောက်ခြင်း ၃၄၆
- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းသို့ ချီရာက ပြန်လာစေခြင်း ၃၄၆
- လင်းဇင်းအရေးပေါ်ခြင်း ၃၄၆
- လင်းဇင်းမင်းထံ ဗညားဒလသွားခြင်း ၃၄၈
- တပ်ကူများနှင့် ချိတ်ဆက်မမိခြင်း ၃၄၉
- အရှင်ကို ၃ ကြိမ်တိုင် လုပ်ကြံဖူးခြင်း ၃၅၀
- သိန်းယိုကျွန်းက သမီးကညာဆက်ခြင်း ၃၅၁
- သားတော် ၄ ပါးကို ထိမ်းမြားပေးခြင်း ၃၅၂
- ဒဂုံဆံတော်ရှင်သို့ အဖူးအမြော်ကြွခြင်း ၃၅၃
- သားတော်၊သမီးတော်များကို ထိမ်းမြားပေးခြင်း ၃၅၃
- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းသို့ စစ်ချီခြင်း ၃၅၄
- လင်းဇင်းသို့ ကိုယ်တော်တိုင်ချီရန်ပြင်ဆင်ခြင်း ၃၅၅
- လင်းဇင်းမင်းသားအဖ စစ်ရေးပြင်ခြင်း ၃၅၆
- ငွေကျိုစေ့ ၁၀ တန် မိုင်းနအမတ်ကြီး ၃၅၉
- ဥပရာဇ်အား လင်းဇင်းမြို့ကိုပေးခြင်း ၃၆၀
- ဗညားတုရိုင်ကို အသက်လွှတ်တော်မူခြင်း ၃၆၁
- ရှင်သစ္စာ–ဆင်များရှင် ၃၆၂
- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းသို့ချီခြင်း ၃၆၂
- ကြည်းကြောင်း ၁၈ တပ် ၃၆၃
- ရေကြောင်း ၁၈ တပ် ၃၆၃
- စစ်ချီလမ်းတစ်လျှောက် ဘုရားဖူးကုသိုလ်ပြုခြင်းများ ၃၆၄
- ပေါလသိုင်းစား ၃၆၅
- မိုးညှင်းစော်ဘွားအမတ် စောရဲ ၃၆၇
- လင်းဇင်းဗညားတို့ အကြံအစည်ပြုခြင်း ၃၆၈
- မိုးကောင်းမှပြန်ရခြင်း ၃၆၉

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၁၃

- သိန်းယိုမင်းက ဘုရားသခင်စွယ်တော်မြတ်ပို့ခြင်း ၃၇၂
- သိန်းယိုကျွန်းသို့ စစ်ကူချီရန် စီစဉ်ခြင်း ၃၇၄
- ဗညားပတ်အကြောင်း ၃၇၇
- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းသို့ ချီပြန်ရခြင်း ၃၇၈
- မဟာဝိဇယစေတီတည်ခြင်း ၃၇၈
- မိုးကောင်းစော်ဘွားငယ်ကို ဒဏ်ခတ်ခြင်း ၃၈၁
- ဇင်းမယ်ပြည်ကြီးကို နော်ရထာစောအားပေးခြင်း ၃၈၃
- ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီး၏အဆုံးအမစကား ၃၈၅

အပိုင်း ၁၄

- မဟာမုနိဘုရားရှင်ကို ဌာပနာသည်များနှင့် အလှူပြုခြင်းများ ၃၈၈
- ရခိုင်ဘုရင်ထိပါးလာသည်ကို နှိမ်နင်းခြင်း ၃၈၉
- ရှင်သစ္စာကို ညောင်ရမ်းမြို့ပေးခြင်း ၃၉၀
- မိုးကောင်း၊ ဇင်းရုံ၊ ဗန်းမော်က အဆက်အသရောက်ခြင်း ၃၉၁
- သားတော်သဃံဒတ္တကို ချီးမြှင့်ခြင်း ၃၉၂
- ဒဂုံဆံတော်ရှင်ဘုရားဖူး ၃၉၂
- ရခိုင်သို့ စစ်ချီခြင်း ၃၉၃
- ဆင်ဖြူများရှင် ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ ၃၉၃
- ဆင်ဖြူများရှင်မင်းတရားကြီး ၃၉၄
- မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော်များ ၃၉၅
- သားတော်ဥပရာဇာ (နန္ဒဘုရင်) နန်းတက်ခြင်း ၄၀၃
- သားတော်မင်းကြီးစွာကို အိမ်ရှေ့ပေးခြင်း ၄၀၃
- စန္ဒားစား၊ သောင်သွပ်စားတို့ကို နှိမ်နင်းခြင်း ၄၀၃
- မဟာဥပရာဇာမင်းကြီးစွာ၊ နတ်ရှင်မယ်တော်၊ ဓာတုကလျာ ၄၀၄
- အင်းဝသို့စစ်ချီခြင်း ၄၀၅
- အင်းဝဘုရင်နှင့် ဟံသာဝတီဘုရင်ဆင်တိုက်ပွဲ ၄၀၆
- အင်းဝဘုရင်သတိုးမင်းစော အနိစ္စရောက်ခြင်း ၄၀၇
- ယိုးဒယားမင်း သစ္စာမဲ့၍ လိုက်တိုက်ရခြင်း ၄၀၈
- လေးကျွန်းမိဖုရား ၄၀၉
- ယိုးဒယားသို့ ၂ ကြိမ်မြောက်ချီခြင်း ၄၀၉
- မြနရစ်ကို မတိုက်နိုင်ခြင်း ၄၁၀
- အင်းဝမြို့စားရွေးခြင်း ၄၁၁
- ယိုးဒယားသို့ ၃ ကြိမ်မြောက်ချီခြင်း ၄၁၁
- အင်းဝမြို့ကို သားတော်မင်းရဲကျော်စွာအားပေးခြင်း ၄၁၂
- ယိုးဒယားမင်း ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ခြင်း ၄၁၂
- ဥပရာဇာ၊ ရာဇဓာတုကလျာ၊ နတ်ရှင်မယ်တော် ၄၁၄

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- 'သတိုးမွေ့ရာဇာ'ဘွဲ့ခံ မင်းကြီးနှောင်း ၄၁၅
- မိုးကောင်းသို့ စစ်ထွက်ခြင်း ၄၁၆
- ယိုးဒယားသို့ ၄ ကြိမ်မြောက်ချီခြင်း ၄၁၆
- မိုးကောင်းကို နိုင်ခဲ့ခြင်း ၄၁၇
- ငလျင်လှုပ်ခြင်းများ ၄၁၇
- မိုးကောင်းသို့ ၂ ကြိမ်မြောက်ချီခြင်း ၄၁၈
- ဟံသာဝတီသို့ ယိုးဒယားမင်းက ပြန်ချီလာခြင်း ၄၁၈
- ယိုးဒယားသို့ ၅ ကြိမ်မြောက် ချီပြန်ခြင်း ၄၁၉
- ပြည်ရေးရှာမှုများ ၄၂၁
- မော်ပီသားတို့ ပုန်စားခြင်း ၄၂၁
- မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့ပေးခြင်း ၄၂၂
- မော်လမြိုင်မွန်တို့ ယိုးဒယားနှင့်ပေါင်း၍ ပုန်စားခြင်း ၄၂၂
- အိမ်ရှေ့မင်းမင်းရဲကျော်စွာ အမူအကျင့်ဆိုးများ ၄၂၂
- ယိုးဒယားမင်းက ဟံသာဝတီကိုလာတိုက်ခြင်း ၄၂၃
- သားတော်ပြည်မင်း စ၍ခြားနားပုံ ၄၂၃
- ကြွက်သောင်းကျန်းခြင်း ၄၂၃
- ပုခန်းကြီးကို နှိမ်နင်းခြင်း ၄၂၄
- တောင်ငူမင်း, ဇင်းမယ်မင်းတို့ပါ ခြားနားလာခြင်း ၄၂၄
- ဆင်အားစုရခြင်း ၄၂၅
- တောင်ငူမင်းက ရခိုင်သို့ စစ်ကူတောင်ခြင်း ၄၂၅
- သန်လျင်ကို ရခိုင်ဘုရင့်သားတော်သိမ်းခြင်း ၄၂၆
- ဟံသာဝတီ အဝိုင်းခံရခြင်း ၄၂၆
- တောင်ငူတပ်သို့ မင်းရဲကျော်စွာဝင်ခြင်း ၄၂၆
- ဟံသာဝတီပျက်ခြင်း ၄၂၇
- ဟံသာဝတီနန်းကို တောင်ငူဘုရင်တက်ခြင်း ၄၂၇
- ဟံသာဝတီသို့ ယိုးဒယားမင်းချီလာပြန်ခြင်း ၄၂၈
- ယိုးဒယားမင်းပြန်ခြင်း ၄၂၉
- ဟံသာဝတီမင်းနန္ဒဘုရင်ကို နတ်ရှင်နောင်လုပ်ကြံခြင်း ၄၂၉
- ဟံသာဝတီမင်း-နန္ဒဘုရင် ၄၃၀
- ဘုရင့်နောင်နိုင်ငံတော် ပြိုကွဲခြင်း ၄၃၃
- သန်လျင်သို့ ဇေင်ကာရောက်လာခြင်း ၄၃၃
- တောင်ငူဘုရင်မဟာသီဟသူရ နန်းတက်ခြင်း ၄၃၃
- ဆင်ကျုံးတည်ခြင်း ၄၃၅
- ရေနန်းရှင်စံခြင်း ၄၃၅
- ကုလားဇေင်ကာကို ရခိုင်,တောင်ငူ-၂ ပြည်ထောင်တိုက်ခြင်း ၄၃၆
- 'ကျွန်' ဟူ၍ မဆိုနှင့် ၄၃၇
- အဝတ်အထည်ဒုက္ခ, ဆားဒုက္ခနှင့်တောင်ငူ ၄၃၇
- ကုလားဇေင်ကာ ဘုရားပုထိုးဖျက်ခြင်း ၄၃၇

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- တောင်ငူဘုရင်ရွှေနန်းရှင် ၄၃၇
- နတ်ရှင်နောင် နန်းတက်ခြင်း ၄၃၈

အပိုင်း ၁၅

- ညောင်ရမ်းမင်း ၉ ဆက်*
၁-´ညောင်ရမ်းမင်းတရား (မင်းရဲနန္ဒမိတ်၊ ရှင်သစ္စာ) ၄၃၉
- လက်ရွေးကြီးမှူး၊ ရဲလေ့မှူးတို့ ကျွန်တော်ခံလာခြင်း ၄၄၀
- အင်းဝကို ပြည်၊တောင်ငူတို့ ချီလာခြင်း ၄၄၁
- အထိန်းတော်ရန်နိုင်စား ၄၄၁
- အင်းဝမြို့ကို ပြုပြင်တော်မူခြင်း ၄၄၂
- မိုးညှင်း၊ မိုးကောင်းကို လုပ်ကြံရခြင်း ၄၄၃
- ရမည်းသင်းမြို့ကို အိမ်ရှေ့မင်း လုပ်ကြံခြင်း ၄၄၄
- ဗန်းမော်သို့ ချီတော်မူခြင်း ၄၄၆
- မိုးနဲသို့ချီခြင်း ၄၄၇
- မြင်း ၃၆ စို့ ၄၄၉
- မိုးကောင်းသို့ချီခြင်း ၄၅၂
- သိန္နီ၊ သီပေါသို့ အိမ်ရှေ့မင်းချီခြင်း ၄၅၃
- ညောင်ရမ်းမင်း အနိစ္စရောက်ခြင်း ၄၅၆
- ရန်နိုင်စားကို မကွပ်မျက်ရ ၄၅၆
- ညောင်ရမ်းမင်းကြီးအကြောင်း ၄၅၈
- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်
၂-မဟာဓမ္မရာဇာမင်း (အနောက်ဘက်လွန်မင်း) ၄၆၁
- ရှမ်းပြည်တစ်လွှားကို နောက်တော်လိုက်ခေါ်ခြင်းနှင့် အစုအငန်း ၁၁ စု ၄၆၂
- ပြည်သို့ချီ၍ ၈ လကြာဝန်းရံရခြင်း ၄၆၃
- ပြည်ရန်နိုင်စား ၄၆၅
- နှမတော်ကို မိဖုရားမြှောက်ခြင်း ၄၆၅
- ကော်တော်ရန္တမိတ် ၄၆၆
- တောင်ငူသို့ချီခြင်း ၄၆၆
- တောင်ငူတိုက်ပွဲ ၄၆၈
- ပြာသာဒ်ကျောင်းဆရာတော်၏ စစ်ပြေငြိမ်းရေး ၄၆၉
- တောင်ငူအရေးတော်ပြီးပြေခြင်း ၄၇၂
- ဝမ်းဘဲအင်းသာစံအဖွဲ့အစု ၆ စု ၄၇၃
- သွေးသောက်စု၊ မြင်းစု၊ အစေခံစုဖွဲ့ခြင်း ၄၇၅
- သွေးသောက်စု ၅ စု ၄၇၅
- မြင်းစု ၂ စု ၄၇၅
- အစေခံမြင်း ၄ စု ၄၇၆

* ညောင်ရမ်းမင်း ၁၁ ဆက်ရှိရာ ရာဇဝင်ကျမ်းပြုဆရာဦးကုလားသည် ၉ ဆက်မြောက် သီရိမဟာသီဟသူရမင်း (စနေမင်း) အထိသာ ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- တောင်ငူကို ကုလားဖေင်ကာ ထိပါးလာခြင်း ၄၇၆
- တောင်ငူသို့ ချီစေခြင်း ၄၇၇
- ရေကြီးသည်ကို စားပြ၍တားခြင်း ၄၇၇
- စစ်ချီရန် နောက်တော်လိုက်ဆင့်ခေါ်ခြင်း ၄၇၇
- သန်လျင်ကိုအောင်ခြင်း ၄၇၈
- ဖေင်ကာနှင့် တောင်ငူမင်းကို ကွပ်မျက်ခြင်း ၄၇၉

အပိုင်း ၁၆

- ဟံသာဝတီသို့ဆက်ချီခြင်း ၄၈၂
- မွန် ၃၂ မြို့စားတို့ ဝင်စားလာခြင်း ၄၈၃
- ရေးမြို့စောင့် ညီတော်စစ်ကိုင်းမင်း ၄၈၃
- ထားဝယ်စားကိုတိုက်ခြင်း ၄၈၄
- ယိုးဒယားမင်းက တနင်္သာရီကို တိုက်စေခြင်း ၄၈၅
- ဇင်းမယ်ပြည်ရေးရာမှု ၄၈၆
- မိုးနဲစော်ဘွား ထွက်ပြေးခြင်း ၄၈၇
- ဇင်းမယ်ပြည်ကြီးကိုရခြင်း ၄၈၈
- သွေးသောက်အဖွဲ့ ၄၉၀
- သွေးသောက် ၁၁ စို့, မြင်း ၇ စို့ ၄၉၁
- မြင်း ၇ စို့ ၄၉၂
- အဏ္ဏပတ်မင်းသံရောက်ခြင်း ၄၉၃
- ဂုရုကွန္တာမင်းသံရောက်ခြင်း ၄၉၃
- ကဝါပိတ်စရည်းမင်းသံရောက်ခြင်း ၄၉၄
- အစည်မင်းသံရောက်ခြင်း ၄၉၄
- ညီတော်များကို ချီးမြှင့်ခြင်း ၄၉၆
- လင်းဇင်းစစ်ကိုမတိုက်၍ နယ်ရွှေ့ခံရခြင်း ၄၉၇
- ကျိုင်းရုံးသို့ ချီစေပြန်ခြင်း ၄၉၈
- တပ်အင်အားထပ်ဖြည့်ခြင်း ၄၉၈
- ကျိုင်းခေါင်းသို့ ချီရခြင်း ၄၉၉
- ကျိုင်းရုံး, မိုင်းစည်သို့ ချီရပြန်ခြင်း ၄၉၉
- အစုဖွဲ့ခြင်း ၄၉၉
- မင်းရဲဒိဗ္ဗနှင့် နှင်းခန်းပေါ ၅၀၀
- မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိမင်းတရားကြီးအကြောင်း ၅၀၁
- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်
၃-မင်းရဲဒိဗ္ဗမင်း ၅၀၂
- မင်းရဲဒိဗ္ဗ၏မသင့်သောအကြံ ၅၀၃
- မင်းရဲကျော်စွာ စိတ်မညီပြန်ခြင်း ၅၀၄
- မင်းရဲဒိဗ္ဗကို ခြားနားကြခြင်း ၅၀၅
- မင်းရဲဥစ္စနာကို သံအိုးကင်းနှင့်ကြော်ခြင်း ၅၀၅

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ဘယကာမဏိနှင့်သေဥ်ပဲ ဆင်တိုက်ပွဲ ၅၀၇
- မင်းရဲဒိဗ္ဗကို ကိုယ်ရံတော်တို့ဖမ်းခြင်း ၅၀၈
- ကျေးဇူး၊သစ္စာမစောင့်သူများကို သုတ်သင်ခြင်း ၅၀၉
- မင်းရဲဒိဗ္ဗကို သေဒဏ်ပေးခြင်း ၅၁၀
- ကိုယ်လုပ်တော်ဆင်းစံဝတီ ၅၁၀
- ရခိုင်သံရောက်ခြင်း ၅၁၁
- အစုအင်နီးဖွဲ့ခြင်း ၅၁၁
- ရခိုင်သံတို့ ရောက်လာပြန်ခြင်း ၅၁၄

အပိုင်း ၁၇

- ဇင်းမယ်ကို အလိုတော်ပြည့်ခြင်း ၅၁၆
- အညှံမခံသော မိုင်းခွင်မြို့ ၅၁၆
- ရခိုင်သံတို့ကိုလက်ခံခြင်း ၅၁၆
- ရခိုင်သံတို့ပြန်ခြင်း ၅၁၇
- မိုင်းခွင်ကို ၈ လရံမှရခြင်း ၅၁၈
- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်
၄-သတိုးဓမ္မရာဇာ (သာလွန်မင်း) ၅၁၉
- ယိုးဒယားသို့ သံစေခြင်း ၅၂၀
- ပုန်ကန်သူတို့ မော်လမြိုင်သို့ပြေးခြင်း ၅၂၁
- ရခိုင်သံတို့ရောက်ခြင်း ၅၂၁
- သက်ငယ်နန်းတက်ခြင်း ၅၂၃
- ရွှေနန်းတော်ဆောက်ခြင်း ၅၂၄
- ရာဇမဏိစူဠာကောင်းမှုတော် ၅၂၈
- သားတော်များနှင့် အမြိတ်အစွန်တော်များကို ချီးမြှင့်ခြင်းများ ၅၂၉
- သွေးသောက် ၂ စု ၅၃၀
- ကောင်းမှုတော်များ ၅၃၀
- သိကြားပူးခြင်း ၅၃၁
- အဏ္ဏပတ်မင်းသံရောက်ခြင်း ၅၃၂
- မင်းရဲကျော်စွာလွန်ခြင်း ၅၃၄
- အမြင့်မင်းရှင်တရုတ်ကို လုပ်ကြံခြင်း ၅၃၅
- သခင်ဗညားလုပ်ကြံရာ မအောင်မြင်ခြင်း ၅၃၈
- နန္ဒယော်ထာကျဆုံးခြင်း ၅၃၈
- အမြင့်မင်းကို ဗညားကျန်းထောတိုက်ခြင်း ၅၃၈
- ကသည်းစော်ဘွား ထိပါးလာခြင်း ၅၃၉
- သာလွန်မင်း နတ်ရွာစံခြင်း ၅၄၀
- သားတော်၊ သမီးတော်များ ၅၄၂

mgyoe.com

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၁၈

- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်

  ၅-ပင်းတလဲမင်းကြီး (မင်းရဲရန္တမိတ်) ၅၄၅
- သွေးသောက်ဖွဲ့ခြင်း ၅၄၅
- ကောင်းမှုပြုတော်မူခြင်း ၅၄၆
- စုံဖက်ပေးတော်မူခြင်းများ ၅၄၆
- အခွန်တောင်းလာသော ရုံဦးဥတည်ဘွားအရေး ၅၄၇
- ညောင်ရမ်းမင်းအမိန့်တော်စာ ၅၄၈
- သွေးသောက် ၂ စုဖွဲ့ခြင်း ၅၅၀
- ဘုရားရုပ်တုကိုဖျက်၍ ရွှေယူခြင်း ၅၅၂
- ကစားစရာ, ဝတ်စားတန်ဆာကို ရွှေပေလုပ်ခြင်း ၅၅၂
- ရွှေဖဝါးတော်အောက် ရုံဦးဥတည်ဘွား ဝင်စားလာခြင်း ၅၅၃
- အင်းဝကို စစ်ပြင်ဆင်ခြင်း ၅၅၄
- သီပေါသို့ချီစေခြင်း ၅၅၅
- ဖင်းမယ်သို့ချီစေခြင်း ၅၅၆
- ပုဂံမင်းအိပ်မက် ၅၅၇
- တရုတ်တို့ညှဉ်းဆဲခြင်း ၅၅၇
- ပြည်သူကို မညှာသောမင်း ၅၅၈
- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်

  ၆-ပြည်မင်း ၅၆၀
- မင်းကြီး၏ဆင်ခြေ ၅၆၁
- တရုတ်တို့ခြေကုပ်နေရာကို ဆက်တိုက်ခြင်း ၅၆၁
- အမည်သနားတော်မူခြင်းများ ၅၆၂
- ဘွဲ့တော်ခံခြင်း၊ အမည်သနားခြင်း ၅၆၂
- ညဉ့်တွင် တရုတ်တို့ထွက်ပြေးခြင်း ၅၆၃
- ရုံဦးဥတည်ဘွားကို တောင်းလာခြင်း ၅၆၃
- ရုံဦးဥတည်ဘွားကို တရက်တို့တောင်းလာခြင်း ၅၆၄
- အမည်သနားတော်မူခြင်း ၅၆၅
- မုတ္တမသားတို့ပုန်စား၍ ပဲခူးသို့ချီစေခြင်း ၅၆၅
- ယိုးဒယားတို့ မုတ္တမ, ထားဝယ်, မော်လမြိုင်သို့ချီလာခြင်း ၅၆၆
- နရာဝရကို အိမ်ရှေ့နှင်းခြင်း ၅၆၇
- ယိုးဒယားတို့ ဖင်းမယ်ကပြေးခြင်း ၅၆၇
- အမည်သနားတော်မူခြင်း ၅၆၈
- ဘွဲ့တံဆိပ်ကပ်, အမည်သနားတော်မူခြင်း ၅၆၈
- ပြည်မင်း နတ်ပြည်စံခြင်း ၅၇၅
- သားတော် သမီးတော်များ ၅၇၆

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၁၉

- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်
  ၇-မဟာသီဟသူရမင်း (နရာဝရမင်း) ၅၇၈
- ဘွဲ့အမည်ပေးခြင်း ၅ ကြိမ် ၅၇၈
- မြင်းစုဖွဲ့ခြင်း ၅၈၀
- နေမျိုးစံကျော်, မင်းရဲနရာတို့ကို လုပ်ကြံရခြင်း ၅၈၀
- ပြည်မင်း နတ်ရွာစံခြင်း ၅၈၀
- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်
  ၈-ရမည်းသင်းမင်း (မင်းရဲကျော်ထင်) ၅၈၀
- အဆောင်နှင့် ရာထူးပေးခြင်းများ ၅၈၁
- အမည်သနားတော်မူခြင်း ၄ ကြိမ် ၅၈၁
- မုတ္တမသို့ ယိုးဒယားစစ်ရောက်လာခြင်း ၅၈၃
- ယိုးဒယားသို့ ဇင်းမယ်ကြောင်း ချီစေခြင်း ၅၈၄
- သွေးသောက် ၅ စုဖွဲ့ခြင်း ၅၈၄
- မီးအကြီးအကျယ်လောင်ခြင်း ၅၈၆
- ကြံညှပ်မင်းကို ရေတွင်ဖျောက်ခြင်း ၅၈၉
- သွေးသောက် ၂ စု ၅၈၉
- ဆန်ရှားခြင်း ၅၉၀
- နန်းတက်၊ ဘွဲ့အမည်ဆက်ခံခြင်း ၅၉၁
- ဘွဲ့အမည်ပေးခြင်း ၅၉၁
- သွေးသောက်ကြီးဖွဲ့ခြင်း ၅၉၅
- စွယ်တော်ရောက်ခြင်း ၅၉၆
- သွေးသောက် ၄ စုဖွဲ့ခြင်း ၅၉၆
- သိန္နီစော်ဘွားအရာလျှောက်ခြင်း ၅၉၈
- အိမ်ရှေ့အရာပေးခြင်းနှင့် အစု ၆၁ စုလက်ဖွဲ့ခြင်း ၅၉၈
- အိမ်တော်သစ်ကို အိမ်ရှေ့မင်းတက်ခြင်း ၆၀၂
- ဝမ်းဘဲအင်းမီးဘေး ၆၀၃
- အဆောင်အယောင် သနားတော်မူခြင်း ၆၀၅
- ဥကင်ဖွင့်တော်မူခြင်း ၆၀၅
- အမည်ပေးသနားတော်မူခြင်း ၆၀၅
- မြို့ရွာသနားတော်မူခြင်း ၆၀၇
- စမော်ခန်းကို ကွပ်မျက်ခြင်း ၆၀၇
- မြင်းစု ၂ စုဖွဲ့ခြင်း ၆၀၈
- သောင်သွပ်မြို့ကို ကသည်းတို့ထိပါးလာခြင်း ၆၀၈
- သောင်သွပ်သို့ ၃ ကြိမ်မြောက်ချီပြန်ရခြင်း ၆၀၉
- ယင်းစစ်ထဲ၌ ပထမအကြိမ် ချီစေရခြင်း ၆၀၉
- အဆောင်သနားတော်မူခြင်း ၆၁၀
- အမည်သနားတော်မူခြင်း ၆၁၀

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
- လှေမီးလောင်၍ ရပ်ကွက်ပြာကျခြင်း ၆၁၁
- ယင်းတို့ ထိပါးလာပြန်ခြင်း ၆၁၁
- ယင်းစစ်သို့ ၆ ကြိမ်မြောက်ချီရခြင်း ၆၁၂

အပိုင်း ၂၀

- ဥကင်ဖွင့်-အမဲညီတော်ခံခြင်း ၆၁၄
- အမည်သနားခြင်း ၅ ကြိမ် ၆၁၄
- ယင်းတို့ ထိပါးလာပြန်ခြင်း ၆၁၆
- ယင်းစစ်သို့ ၇ ကြိမ်မြောက်ချီရခြင်း ၆၁၇
- အဆောင်သနားတော်မူခြင်း ၆၁၈
- အမည်သနားတော်မူခြင်း ၅ ကြိမ် ၆၁၉
- ပုခန်း-စည်သူရှင်ဘုရား ၆၂၀
- မင်းရဲကျော်ထင် (ရမည်းသင်းမင်း) နတ်ရွာစံခြင်း ၆၂၁
၉-သီရိမဟာသီဟသူရမင်း (စနေမင်း) ၆၂၁
- မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော်များ ၆၂၁
- ယင်းတို့ဆီ ၇ ကြိမ်မြောက်ချီရခြင်း ၆၂၄
- အမည်သနားတော်မူခြင်း ၆ ကြိမ် ၆၂၄
- နန်းတွင်းအရေးယူမှုများ ၆၂၆
- မာရ်အောင်ရတနာဘုရားတည်ခြင်း ၆၂၆
- ရွှေ၊ငွေအအပ်လက်ခံသော ဆရာတော့်ပြဿနာ ၆၃၀
- ကသည်းကသံရောက်ခြင်း ၆၃၁
- ယိုးဒယားသို့ချီသောခါ အဆောင်လုပ်ရခြင်း ၆၃၁
- ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်နိဿရည်း စီရင်ရခြင်း ၆၃၂
- ယိုးဒယားသို့ချီခြင်း ၆၃၃
- ယိုးဒယားအရေးမလှ၍ အားဖြည့်ရခြင်း ၆၃၄
- ကျောင်းကြီး ၄ ကျောင်းဆောက်ခြင်း ၆၃၇
- အမည်သနားတော်မူခြင်း ၆၃၇
- သဘင်နန်းတော်ကိုဖျက်၍ ကျောင်းဆောက်ခြင်း ၆၄၀

အပိုင်း ၂၁

- ကသည်းသို့ သမီးကညာ အယူသွားစေခြင်း ၆၄၂
- မင်းရဲနရသူနှင့်အပေါင်းပါတို့ကို ကွပ်မျက်ခြင်း ၆၄၂
- ကသည်းမင်းသမီးကို ကြိုရခြင်း ၆၄၆
- နန်းတော်သို့ ကသည်းစော်ဘွားသမီးတက်ခြင်း ၆၄၇
- ကျောင်းနှင့် ဆရာတော်များ ၆၄၉
- အမည် ၃ ကြိမ်သနားတော်မူခြင်း ၆၅၀
- သံတွဲသို့ချီစေခြင်း ၆၅၂
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- သံတွဲသို့ တပ်ချီစေခြင်း ၆၅၂
- ကျိုင်းတုံစော်ဘွားသမီး အပယူသွားရခြင်း ၆၅၄
- ကျိုင်းတုံသို့ အင်အားအပြည့်ချီစေခြင်း ၆၅၄
- မိုးနဲကြောင်း ၆၅၄
- ထားသေဉ်ရွတ်ကြောင်း ၆၅၄
- ထားကတ်ကြောင်း ၆၅၅
- ကျိုင်းသေဉ်ကြောင်း ၆၅၅
- ကျိုင်းတုံကိုတိုက်ခြင်း ၆၅၅
- တရုတ်သို့ပြေးသည်ကို လိုက်တောင်းခြင်း ၆၅၆
- မခေါ်ဘဲပြန်လာ၍ အပြစ်ပေးခြင်း ၆၅၆
- ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားဖူးအခင်းအကျင်း ၆၅၇
- အဂ္ဂပတ်မင်းသံ ရောက်ခြင်း ၆၅၈
- အဂ္ဂပတ်သို့ သံစေခြင်း ၆၆၀
- တိစိဝရိတ်တို့ကို နှိပ်ကွပ်ခြင်း ၆၆၁
- အိမ်ရှေ့နှင်းခြင်းအစီအရင် ၆၆၂
- ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကို ကျောင်းဒါယကာက ရွေးရခြင်း ၆၆၇
- ရွှေမဟုတ်၍ လက်မခံခြင်း ၆၆၈
- တရုတ်ကုန်သည်တို့၏ ရွှေလင်ပန်းပြဿနာ ၆၆၉
- သားတော်ဗဒုံမင်းကို ချီးမြှင့်တော်မူခြင်း ၆၇၁
- မြို့တွင်းရေကြီးခြင်း ၆၇၁
- မင်းတရားကြီး နတ်ရွာစံခြင်း ၆၇၁
- မိဖုရားနှင့် သားတော်, သမီးတော်များ ၆၇၁
* ကျမ်းပြုသူစကား ၆၇၆
* ကျမ်းကူးသူစကား ၆၇၆
* အက္ခရာစဉ်အညွှန်း ၆၇၇
* သဒ္ဒရာဇ်စဉ်အညွှန်း ၇၄၄

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မိတ်ဆွေကြီးခင်ဗျား။

ဦးကုလား၏ 'မဟာရာဇဝင်အလတ်' ပုံနှိပ်စာအုပ်အတွက် ကျွန်တော့်အား အမှာစာ ရေးသားခွင့်ပြုသည့်အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အားတက်လျက်ရှိပါသည်။ အမှာစာကို မည်သည့်ပုံစံနှင့် ရေးရမည်ကို စဉ်းစားနေစဉ် ခင်ဗျားလက်ရာ ဦးကုလား ရာဇဝင်ကြီး နှင့်အချုပ်ပါ စာ ၂ အုပ်ကို ရရှိခြင်းသည် အမှာစာအတွက် လမ်းစပေါ်လာသည်ဟု ဆိုရမည်လား မသိ။

ဤအခြေအနေအရ အမှာစာကို တံခါးမရှိဓားမရှိ ကျွန်တော် အချိန်ယူသော်လည်း လျှပ်တစ်ပြက်ရေးဖြစ်ပါတော့သည်။ သတ်ပုံ, စာကြောင်းအသုံးအနှုန်းများကို ခင်ဗျား အဆင်ပြေသလို ပြင်နိုင်ပါသည်။ အကြောင်းအရာကတော့ များပြားရှည်လျားနေသည်ကို တတ်နိုင်သမျှ အကျဉ်းချုံ့ထားလိုက်ပါသည်။ လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပေးစေလိုပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော်ရေးသည့်အမှာစာမှာ ခင်ဗျားလိုအပ်ချက်နှင့် မကိုက်ညီ အဆင်မပြေပါက စိတ်ကြိုက် ခပ်တိုတိုရေး၍ ကျွန်တော့်နာမည်ကို အသုံးပြု နိုင်ပါသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ပုဂ္ဂလိကဆန်သည့်စာကြွင်း ထည့်လိုက်ပါသည်။ ယင်းစာကြွင်းကို မထည့်လိုက ဖြုတ်ထားနိုင်ပါသည်။

—

နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓံ

ထွန်းရီ (ရှေးဟောင်းသုတေသီ)

ညောင်ရမ်းခေတ်နှောင်းကာလတွင် ဦးကုလားသည် 'မဟာရာဇဝင်ကြီး' ကို ရေးသားစီရင်ခဲ့ပါသည်။ ရှင်မဟာသီလဝံသသည် အင်းဝခေတ်နှောင်းကာလက 'ရာဇဝင်ကျော်' ကို ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ မြန်မာရာဇဝင်သမိုင်းဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းပဒေသာသည် နန်းတွင်းတွင်အခြေတည်ပြီး နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းအနှံ့ ဒေသတစ်ခွင်တွင် ပြည်သူတို့ကလည်း ကိုယ့်ဒေသအကြောင်းကို ကိုယ် မှတ်တမ်းပြုစုခဲ့သည်မှာလည်း အထင်အရှားပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သောအခြေအနေတွင် မင်းနေပြည်နှင့် အဝေးမြို့ရွာဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများကိုစုစည်း၍၊ သမိုင်းစဉ်နှင့်ဖြစ်စဉ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ စုစည်းပြုစုမှုသည် သန္ဓေတည်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာတစ်ခုအနေဖြင့် ညောင်ရမ်းခေတ်အတွင်းပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် 'ဇာတာတော်ပုံရာဇဝင်' ကို ပြဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရာဇဝင်ငယ် သမိုင်းအကျဉ်းချုပ် မှတ်တမ်းပဒေသာတို့သည် လိုတရတောရိုင်းအသွင် တည်ရှိလာပါတော့သည်။

ဤကဲ့သို့သော တောရိုင်းပဒေသာမှတ်တမ်းလွှာတို့ကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း စုစည်း၍ စနစ်တကျတီထွင်စိုက်ပျိုးကာ သစ်တောထွက်ရတနာ ပစ္စည်းပဒေသာတို့ကို ဖန်တီးထုတ်ယူရမည့်လုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်လည်း လိုအပ်လာပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းကား တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်းဖြင့် မဆောင်ရွက်နိုင်ပေ။ ဦးကုလား မတိုင်မီကရှိနေသည့် ရာဇဝင်မှတ်တမ်းပဒေသာတို့သည် စုစုစည်းစည်းမရှိ ပြန့်ကျဲနေပြီး အကြောင်းအရာ တစ်စုစီ–တစ်စုစီဖြင့်သာ သိမ်ငယ်ကျဉ်းမြောင်းစွာဖြင့် ရှိနေကြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် 'ရာဇဝင်ကျော်' နှင့် 'ဇာတာတော်ပုံရာဇဝင်' ကျမ်း ၂ ကျမ်း

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သည် ထူးခြားထင်ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ အခြားအခြားသော ရာဇဝင်ကျမ်းငယ်များလည်း ဦးကုလားအတွက် လက်စွဲမှတ်တမ်းကျမ်းများပင် ဖြစ်လာကြပေမည်။ ဤအခြေအနေသည် ဦးကုလား၏ခေတ်အထိပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

ဦးကုလားသည် ငွေကြေးပြည့်စုံသူ သူဌေးသားဖြစ်သည့်အလျောက် မင်းမှုထမ်းမဟုတ်၊ အခြားအခြားသော ဝင်ငွေရသည့်အလုပ်ဖြင့် အချိန်ကုန်နေသည် မဟုတ်။ ပညာဗဟုသုတ လေ့လာဖတ်ရှု မှတ်သားမှုပြုနေသည့် ပညာရှာ သုတေသီတစ်ဦးသာ ဖြစ်ပါသည်။ သူ့တွင် ပညာဗဟုသုတပိုင်းဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းပြသည့် ဆရာသမားများနှင့်အတူ သူ့အား မဟာရာဇဝင်ဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းအသီးသီးကို စုစည်း၍ တစ်ခုတည်းသော 'မဟာရာဇဝင်' ကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်လာမည့် ကောင်းသောအခွင့်အလမ်း ဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုက်တန်ပြည့်စုံသော 'မဟာရာဇဝင်' ကို ညောင်ရမ်းခေတ် ၁၈ ရာစုနှစ် ခေတ်နှောင်းကာလတွင် ဦးကုလားက ပထမဦးဆုံး တစ်ဦးတည်း တီထွင်ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် 'လက်ဝဲနော်ရထာဘွဲ့'ခံ ဦးနေက ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦး အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ဖြစ်စဉ်ဆောင်ရွက်ချက်ကို ပြုစုပါသည်။ ထိုသို့ရေးသားသည့်ကျမ်းကို 'အရေးတော်ပုံ' ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုကျမ်းတွင် ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင် အဆုံးသတ်သည့်ကာလမှစတင်၍ ညောင်ရမ်းခေတ်ကုန်ဆုံးချိန်-ကုန်းဘောင်ခေတ်စတင်ချိန်အထိ အချိန်ကာလဖြစ်စဉ် သမိုင်းရာဇဝင်ကိုပါ ဖြည့်စွက်ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ဝဲနော်ရထာ-ဦးနေသည် ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကို ဆက်လက်ရေးသားသူပင် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ဝဲနော်ရထာသည် ဤတွင်မက ဆက်လက်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်လယ် ဗဒုံမင်းလက်ထက်တိုင်အောင် မှတ်တမ်းတင်ပြုစုထားသည့် 'ဗဒုံမင်းအရေးတော်ပုံ' ခေါ် 'မင်းခမ်းတော်စာတမ်းကြီး' အထိ ရေးသားပြုစုထားချက်များ ရှိနေပါသည်။

ဤကား ဦးကုလားနှင့် လက်ဝဲနော်ရထာ-ဦးနေတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်တွင် ကျောက်စာများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ ကျောက်စာများကိုမှတည်၍ 'မဟာရာဇဝင်သစ်' ကို တွင်းသင်းတိုက်ဝန် မဟာစည်သူအား ပြုစုရေးသားစေခဲ့ပါသည်။ သမိုင်းရာဇဝင်ကို အသစ်ဖြစ်စေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘိုးတော် ဗဒုံမင်းတရားကြီး၏နောက် ဘကြီးတော်-စစ်ကိုင်းမင်းလက်ထက်တွင် ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိ၊ ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့ကို အဖွဲ့ဖွဲ့စည်း၍ 'မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်ကြီး' ကို ပြုစုခဲ့ကြပါသည်။ မှန်နန်းရာဇဝင်သည် ကုန်းဘောင်ခေတ်မတိုင်မီကာလအတွက် ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကိုသာ အားကိုးရပါတော့သည်။ တစ်နည်း-ဦးကုလား

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၏ 'မဟာရာဇဝင်ကြီး'ကြောင့်သာ 'မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး' ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မုံရွေးဆရာတော်သည် မှန်နန်းရာဇဝင်ကိုပြုစုသည့် ဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'ရာဇိန္ဒရာဇဝရမဏ္ဍနီ ခေါ် မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်' ကို ရေးသားပြုစုနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ခေတ်သည် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အလျောက် မဟာရာဇဝင်ကြီးလည်း ရပ်တန့်နေ၍မရ၊ ခရီးဆက်ရပါတော့သည်။ မှန်နန်းရာဇဝင်၏အဆက် 'ဒုတိယမဟာရာဇဝင်ကြီး' ကို မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်တွင် ဆက်လက်ပြုစုစေခဲ့ပါသည်။ တစ်ဖန်-သီပေါမင်း နန်းကျသည်အထိကို ကိုလိုနီခေတ်တွင် မင်းသားဦးမောင်မောင်တင်က ဆက်လက်ပြုစုခဲ့ပါသည်။

ဤသည်ကား ဦးကုလားမှစတင်ခဲ့သည့် မဟာရာဇဝင်ကြီးသည် မြန်မာမင်းဆက် ကုန်ဆုံးသည်အထိ ဦးမောင်မောင်တင်၏အဆုံးသတ်မှုဖြင့် နိဂုံးချုပ်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါ မဟာရာဇဝင်ကြီးများအနက်၊ စစ်ကိုင်းမင်းလက်ထက်ပြုစုသည့် မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီးကို ပ, ဒု, တ-၃ တွဲခွဲ၍ နန်းတွင်းပုံနှိပ်တိုက်ကပင် စတင်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်- သမ္မတပုံနှိပ်တိုက်က အဆက်မပြတ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုတွင်မက ပုံနှိပ်မှု ၃ တွဲသည် သမိုင်းသုတေသီတို့၏လက်ရာ ပူးပေါင်း၍ တစ်တွဲတည်း ပုံနှိပ်မှုလည်း ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံတော်၏ ပြန်ကြားရေးဌာနက ဆက်တိုက် မှန်နန်းရာဇဝင်ကို ၃ တွဲမှုဖြင့် ပုံနှိပ်လျက်ရှိနေပါပြီ။ မှန်နန်းရာဇဝင်ကား ပုံနှိပ်ခေတ်ဦးကပင် ကျယ်ပြန့်စွာ တည်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။

မင်းသားဦးမောင်မောင်တင်၏ ဖြည့်စွက်ချက်သည်လည်း ပုံနှိပ်မှုဖြင့် သီးခြားထွက်ပြီးနောက် ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦးပိုင်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ 'ကုန်းဘောင်ဆက် မဟာရာဇဝင်' ဟူ၍ ၃ တွဲပုံနှိပ်မှု ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ ဤစာမူသည် နောက်ဆုံးအဆင့် သမိုင်းသုတေသနဌာနသို့ ပေးအပ်ပြီးနောက် ရာပြည့်ပုံနှိပ်တိုက်မှုပင် ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကြီး(ချုပ်)သည်လည်း ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ ရာဇဝင်ကျော်နှင့်ယှဉ်၍ ပုံနှိပ်မှုအဖြစ် ဖောဖောသီသီထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကြီးကို ပုံနှိပ်နိုင်ရေးအတွက် 'သုတေသနအသင်း, ယဉ်ကျေးမှုဌာန' စသည်တို့က ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း ၃ တွဲစလုံး အပြည့်အစုံကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း ထုတ်ဝေမှုကား မပြီးဆုံးနိုင်ပါ။ ဦးစွာပထမ ဟံသာဝတီစာအုပ်တိုက်က ထုတ်ဝေနိုင်ပြီး၊ ရာပြည့်တိုက်က ဆက်လက်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ကိုလိုနီခေတ်ဦးကာလတွင် မဟာရာဇဝင်ကြီးအသီးသီးကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် သုဓမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ခေတ်ပေါ်မဟာရာဇဝင်ကြီးတစ်အုပ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုမဟာရာဇဝင်ကြီးကား ၆ တွဲပါဝင်သည့် 'သုသော

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မိကမဟာရာဇဝင်ကြီး'ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ရာပြည့်နှင့် စိတ်ကူးချိုချို စာအုပ်တိုက်တို့က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားပါသည်။

မဟာရာဇဝင်ကြီး ပြုစုမှုနှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်မှုဖြစ်စဉ်ကို အကျဉ်းချုပ်ပြဆိုခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မှန်နန်းနှင့် ဦးကုလားတို့၏ ပုံနှိပ်မှုများ၊ မှန်နန်းနှင့် ကုန်းဘောင်ဆက် ပုံနှိပ်မူ ရာဇဝင်များနှင့်အတူ ဒုတိယမဟာရာဇဝင်ကြီး, အလောင်းဘုရားရာဇဝင်, မန္တလေးခေတ် ရတနာပုံရာဇဝင် စသည့်စာအုပ်မူများလည်း ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိအနေအထားအရ တွင်းသင်းမဟာရာဇဝင်သစ်, မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော် စသည်ဖြင့် ပုံနှိပ်မူ မဟာရာဇဝင်များဖြင့် ပြည့်စုံကုံလုံနေသည်မှာ စာသမားတို့အတွက် ပီတိဖြစ်စရာပင်တည်း။

မဟာရာဇဝင်ကြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုမှာ ပြည့်စုံကြွယ်ဝနေပြီဖြစ်သော်လည်း အင်္ဂါတစ်ရပ် ကျန်ရှိနေသေးခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကား ဦးကုလား၏ 'ရာဇဝင်လတ်'ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဦးကုလားသည် မဟာရာဇဝင်ကြီးကို 'အကျယ်, အလတ်, အကျဉ်း (ချုပ်)' ဟူ၍ ၃ နည်း ၃ မျိုးပြုစုခဲ့သည်မှာ ထူးခြားထူးချွန်လှပါသည်။

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုတွင် ပထမပိုင်း၌ ရာဇဝင်ချုပ်သည် ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ ရာဇဝင်ကျော်နှင့်အတူ ယှဉ်ပြိုင်နေရာယူခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်းနှင့် ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်တို့က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှု ပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်တွင် ရာပြည့်စာပေက ၁၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ထိုပုံနှိပ်စာ ၂ မူကို တည်းဖြတ်၍လည်း ထုတ်ဝေထားပါသည်။ တစ်ဖန် ဦးကုလား၏ ရာဇဝင်ကြီး ၃ တွဲကို သုတေသနအသင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝိမာန်တို့က ပုံနှိပ်မူအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း ပီပီပြင်ပြင်မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။ ထိုအဆင့်ကို ဟံသာဝတီတိုက်က အောင်အောင်မြင်မြင်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် ရာပြည့်တိုက်ကလည်း ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ရာဇဝင်ချုပ်တို့ကို အလွယ်တကူ ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ရန် ထုတ်ဝေပေးခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ် ဇွန်လ၏ နေ့တစ်နေ့တွင် မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ပန်းရွှေပြည်-ဦးရွှေသိမ်းမင်းက ကွန်ပျူတာရိုက်ထားပြီး စာရွက်ထုပ်ကြီးတစ်ထုပ်နှင့်အတူ ကျွန်တော့်ထံ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ပေမူအဆင့်မှ ပုံနှိပ်မူဖြစ်ရန် နှစ်ပေါင်းများစွာ တိမ်မြုပ်ငုပ်ကွယ်နေသည့်, ဖတ်ရှုလေ့လာရန် အခွင့်အလမ်းမရှိဖြစ်နေသည့် 'ဦးကုလား၏ ရာဇဝင်လတ်ပေမူ'ကို ပထမဆုံးအကြိမ် ပုံနှိပ်မူအဖြစ် ထုတ်ဝေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာအုပ်တွင် အမှာစာရေးပေးရန်ကိုပါ တောင်းခံလာပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်တော် ဝမ်းသာပီတိအတိုင်းမရှိ ဖြစ်ရပါသည်။ 'အမှာစာကို မည်သည့်ပုံစံဖြင့် ရေးရမည်နည်း'-ဟု တွေးတောမိပါသည်။ ချက်ချင်းရေးဖြစ်မည်မဟုတ်၍ '၁၀ ရက်ခန့်ကြာမှ ပြီးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း' မဆိုင်းမတွပင် ခွင့်တောင်းခဲ့ရပါသည်။ သူနှင့် စကားလက်ဆုံကျပြီးနောက် ခွဲခွာကြပါသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထို့နောက်- မဆိုင်းမတွပင် သူပို့လိုက်သည့် ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်က ထုတ်ဝေထားပြီးစာအုပ်များပါဝင်သည့် အထုပ်ကြီးတစ်ထုပ် လက်ခံရရှိပါသည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်းက ထုတ်ဝေထားပြီး ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကြီး စာ ၂ အုပ် ပါဝင်လာပါသည်။ ဦးကုလား၏ 'ရာဇဝင်လတ်' ပုံနှိပ်စာအုပ်အတွက် အမှာစာမရေးသားမီ အနီးကပ်ထုတ်ဝေထားသည့် မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ထိတွေ့ရမည့်အခွင့်အလမ်း ပေါ်ပေါက်လာခြင်းပင်တည်း။ ကျွန်ုပ်သည် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားပြီး ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ရာဇဝင်အချုပ်ကို မကြွင်းမကျန်ထိတွေ့ထားပြီးသူ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ပန်းရွှေပြည်ထုတ် ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကြီး ၂ အုပ်ကိုမြင်လိုက်ရ၍ ရွှင်လန်းအားရ ပီတိဖြစ်ပေါ်လာသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာ ၂ အုပ်ကို မက်မက်မောမော ဖတ်ရှုနေမိပါသည်။ မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့်အတူ ရာဇဝင်ချုပ်ကိုပါ ပူးတွဲထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာ ၂ အုပ်တွင် မြန်မာစာပါမောက္ခ ဆရာမောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)နှင့် သမိုင်းပါမောက္ခ ဒေါက်တာကျော်ဝင်းတို့၏ အမှာစာ ၂ ခု ပါဝင်ပါသည်။ စာပေနှင့် သမိုင်း-ပါမောက္ခ ၂ ဦးတို့က ဦးကုလားရာဇဝင်နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးသားထားချက်မှာ ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်နေပါသည်။

မဟာရာဇဝင်ကြီးကား ကျယ်နေသည်။ ရာဇဝင်ချုပ်ကား အကျဉ်းချုပ် ဖြစ်နေ၏။ အကျယ်, အကျဉ်း-၂ ခုကြားတွင် 'အလတ်' ရှိနေခြင်းသည် မဟာရာဇဝင်ကို အလယ်မှနေ၍ မျှတစွာဖြစ်စေရန် ရေးသားထားခြင်းဟု ဆိုရပါတော့မည်။

ဦးကုလား၏ 'မဟာရာဇဝင်လတ်' စာအုပ်အတွက် အထူးအထွေရေးသားဖော်ပြရန် လိုအပ်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ အဓိကအချက်ကား နှစ်ပေါင်းများစွာ ပေမူအဖြစ် ရှိခဲ့ရာမှ နောက်ကျစွာ နောက်ဆုံးတွင်မှ ပုံနှိပ်မူအဖြစ် ထွက်ပေါ်လာချက်မှာ စိစစ်ခင်းကျင်းသူ၏ စာမူ မတွေ့တွေ့အောင်ရှာဖွေခြင်း၊ တည်းဖြတ်မှုကို ကြိုးစားအားထုတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ ပုံနှိပ်စာအုပ်ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အဆင့်အတန်းမီ ငွေကြေးစိုက်ထုတ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းစသည့် ဂုဏ်သတ္တိတို့ကြောင့်ပင်ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ စိစစ်ခင်းကျင်းသူ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို ချီးမြှောက်မိပါတော့သည်။

ထွန်းရီ (ရှေးဟောင်းသုတေသီ)
တစ်သက်တာစာပေဆုရ

စာကြွင်း။ ။ အမှာစာရေးသူသည် အသက် ၉၀ မှသည် တတ်နိုင်သရွေ့ကာလအတွင်း တတ်နိုင်သည့်အင်အားဖြင့် မြန်မာမှုဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်းစာပေဆိုင်ရာ စာအုပ်များကို ပြုစုပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးနောက် မိမိလက်ရှိ ရှားပါးအဖိုးထိုက်စာအုပ်များကို ရေရှည်တည်တံ့ အကျိုးပြုနိုင်ရေးအတွက် လွှဲပြောင်းပေးလိုသည့်ဆန္ဒ ရှိနေပါသည်။ စိတ်ပါဝင်စားပြီး လူအား, ငွေအား, ပစ္စည်းအားရှိသည့် ဝါသနာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဖွဲ့အစည်းများ စဉ်းစားအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည်ကို ကြိုတင်စီစဉ်လိုခြင်းပင် ဖြစ်ပါကြောင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၁

မင်းစဉ်ရာဇဝင်

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

'နတွာ ဟံ ဇိနကုဉ္စရံ၊ နရာနမုတ္တမံ ဓမ္မံ။
ပူဇိတမာဒရံ နမေ၊ သဃ်ဥ္စပရာယနံ သမံ။ ။'

စက်ဂါထာ

'အာဒိစ္စကူလသမ္ဘူတံ၊ အာဒိကပ္ပ ဇနာဓိပံ။
အာဒိကတွာ သမာသနေ၊ အာရမ္ဘိဿာမဟာရဟံ။ ။'

နဝတတ်ရေလည်ဂါထာ

အနက်ကား

'ကျွန်ုပ်သည်၊ နရာ-နရာနံ၊ လူ,နတ်,ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ထက်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်တော်မူသော။ ဇိနကုဉ္စရံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အာဒရံ၊ ရိုသေစွာ။ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတွာ၊ ရှိခိုးဦး၍။ သဝံ၊ ငြိမ်သက်သောနှလုံး ရှိတော်မူသော။ ပရာယနံ၊ သတ္တဝါတို့၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်တော်မူထသော။ သဃ်ဥ္စ၊ သဃ်ာတော်ကို လည်းကောင်း။ အာဒရံ၊ ရိုသေစွာ။ နမာမိ၊ ရှိခိုး၏။

နတွာ၊ ရှိခိုးဦး၍။ အာဒိစ္စကူလသမ္ဘူတံ၊ နေမင်း၏ အနွယ်ဖြစ်တော်မူထသော။ အာဒိကပ္ပဇနာဒိပံ၊ ကမ္ဘာဦးလူသူအပေါင်းတို့၏ အဓိပတိဖြစ်သော မဟာသမ္မတမင်းမြတ်ကို။ အာဒိကတွာ၊ အစပြု၍။ မဟာရဟံ၊ မြတ်သည့်သူတို့နှင့်ထိုက်သော ရာဇဝင်ကျမ်းကို။ သမာသနေ၊ .အကျဉ်းအားဖြင့်။ အာရမ္ဘိဿံမဟာရဟံ-အာရမ္ဘိဿာမိ၊ အားထုတ်ပေအံ့။'

ဤသို့ ဘုရား,တရား,သံဃာ-ရတနာ ၃ ပါးအား ရှိခိုး၏။ မင်းတကာတို့၏ အစစွာဖြစ်တော်မူသော မဟာသမ္မတမင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိကို သင်္ဂါယနာကျမ်းတို့မှထုတ်ဆောင်၍၊ လောကသဏ္ဌာနကို အစပြု၍ ဆိုပေလတ္တံ့။

ကပ် ၃ ပါး

လောက ၃ ပါးတွင် 'ဩကာသလောက' ဟုဆိုအပ်သော ပဓာနအပိုင်းအခြားရှိကုန်သော စကြဝဠာ တို့သည် မီး, ရေ, လေကြောင့် ပျက်ပြန်၍ တစ်ဖန်တည်ပြန်သည်ကို ဆိုသတည်း။

ထိုစကား၌ 'အန္တရကပ်', 'အသင်္ချေယျကပ်', 'မဟာကပ်' ဟူ၍ ၃ ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃ ပါးတို့တွင်

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁- လူတို့ အသက် ၁၀ နှစ်လောက်မှစ၍ အသင်္ချေယျတိုင်အောင် နေသည်မှသည် တစ်ဖန်ယုတ်ပြန်၍၊ အသက် ၁၀ နှစ်တိုင်အောင်နေသောကာလသို့ ရောက်ပြန်၍၊ 'ရောဂန္တရကပ်'၊ 'သတ္ထန္တရကပ်'၊ 'ဒုဗ္ဘိက္ခန္တကပ်' ၃ ပါးတို့တွင် ၁ ပါးပါးသောကပ်ရောက်၍ သတ္တဝါတို့ဖြစ်သည်ကို 'အန္တရကပ်' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၂- ထိုသို့ လူ့အသက်ယုတ်တုံ-သက်တုံ အန္တရကပ် ၆၄ ကပ်သည် ၁ ခုသော 'အသင်္ချေယျကပ်' မည်၏။

အန္တရကပ် ၆၄ ကပ်ဖြစ်သောအကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ စသောကျမ်းတို့၌လာ၏။ 'အန္တရကပ် ၂၀ သာဖြစ်သည်' ဟူ၍လည်း 'ဓိနာလင်္ကာရဋီကာ' စသောကျမ်းတို့၌ လာကုန်၏။

အသင်္ချေယျကပ်တွင်လည်း 'သံဝဋ္ဋ၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ၊ ဝိဝဋ္ဋ၊ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ' ဟူ၍ ကာလအားဖြင့် ၄ ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၄ ပါးတို့တွင်

- ပျက်ဆဲဖြစ်သောကာလသည် 'သံဝဋ္ဋကပ်' မည်၏။
- ပျက်သည်မှ အထက်၌တည်သောကာလသည် 'သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်' မည်၏။
- ပွားဆဲဖြစ်သောကာလသည် 'ဝိဝဋ္ဋကပ်' မည်၏။
- ပွားသည်မှ အထက်၌ တည်သောကာလသည် 'ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်' မည်၏။

၃- ဤသို့ 'သံဝဋ္ဋ၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ၊ ဝိဝဋ္ဋ၊ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ' ဟူသော အသင်္ချေယျ ၄ ကပ်သည် ၁ ခု သော 'မဟာကပ်' မည်၏။

အကြင်ကမ္ဘာတို့ကို 'သံဝဋ္ဋ ၃ ပါး' ဟုဆိုအပ်သော မီး၊ ရေ၊ လေတို့ဖျက်ရိုးကား

- မီးဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ၇ ကြိမ်ဖျက်ပြီးမှ ထို့နောက် ရေ ၁ ကြိမ် ဖျက်၏။ ဤကဲ့သို့ မီး ၇ ကြိမ်၊ ရေ ၁ ကြိမ် ဖျက်၏။ ၆၄ ကြိမ်မြောက်၍ လေ ၁ ကြိမ် ဖျက်သည်။ ဤကား ကမ္ဘာတို့ပျက်ရိုး။

ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ နေရာဌာနဖြစ်သော ဩကာသလောကသည် ဖြစ်လိုသည်ရှိသော်၊ စကြဝဠာကုဋေ ၁ သိန်းတည်ရာအရပ်၌ ပြည့်လျှံမောက်ဖြိုးစွာတည်သောရေတို့သည် ရွှေ့လျောခန်းလေသည်ဖြစ်၍၊ ပျက်လေပြီးသောဗြဟ္မာဘုံတို့သည် အထက်မှစ၍ အစဉ်အတိုင်း နတ်ပြည် ၄ ထပ်နှင့်တကွ ပေါ်ကုန်၏။ ထို့နောက်- ပံသုပထဝီ တည်ရာအရပ်သို့ရောက်၍၊ ထိုရေသည် ကရိဏ်အဝကို ပိတ်သောကာလ တည်သောရေကဲ့သို့ တည်လေ၏။ အနံ့အရသာနှင့်ပြည့်စုံသောနတ်ဩဇာကဲ့သို့၊ ရေမရောသောဃနာ၏ အပေါ်ပြင်ကဲ့သို့ ရေပေါ်၌ ကြာရွက်သဏ္ဍာန်တည်၏။

ဘုရားအပွင့်နှင့် ကပ်ကမ္ဘာ

ထိုသို့ ပံသုပထဝီပေါ်သောအခါ ဘုရားသခင်တို့ပွင့်တော်မူရာဖြစ်သော မဟာဗောဓိပလ္လင်တည်ရာ မြေအရပ်သည် ရှေးဦးစွာပေါ်၏။ ကမ္ဘာပျက်သောအခါ၌လည်း နောက်မှ ပျက်၏။ ထိုဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရာမြေ၌ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သောပဒုမ္မာကြာပင်သည် ရောက်၏။ အကြင်ကပ်သည် ဘုရား မဖြစ်အံ့။ ထိုကြာပင်သည် အပွင့်မရှိသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ကမ္ဘာသည် ဘုရားပွင့်အံ့။ ထိုကြာပင်သည် ဘုရားအရေအတွက်နှင့်အမျှ အပွင့်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုကြာပွင့်ကို အကြောင်းပြု၍၊ 'ဘုရား ၁ ဆူသာဖြစ်သော သာရကပ်၊ ၂ ဆူ ဖြစ်သော မဏ္ဍကပ်၊ ၃ ဆူဖြစ်သော ဝရကပ်၊ ၄ ဆူဖြစ်သော သာရမဏ္ဍကပ်၊ ၅ ဆူဖြစ်သော ဘဒ္ဒကပ်။'- ဟူ၍ သုဒ္ဓါဝသဗြဟ္မာ

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
တို့ သိကုန်ရသည်ဖြစ်၍၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိလျက် ထိုကြာပွင့်၌ဖြာသော ရဟန်းပရိက္ခရာ ၈ ပါးတို့ကို ဗြဟ္မာတို့ ဆွတ်ယူထားလေကုန်၏။

ထိုအခါ ဗြဟ္မာပြည်မှ ဗြဟ္မာတို့သည် အသက်ကုန်သဖြင့်လည်းကောင်း, ကံကုန်သဖြင့်လည်းကောင်း စုတေ၍ လူ့ပြည်သို့ ဥပပါတ်ကိုယ်ထင် ဖြစ်လာကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ရောင်ဖြင့်သာ ထွန်းပကုန်လျက်၊ ဗြဟ္မာပြည်မှာကဲ့သို့ ပီတိသာလျှင် အာဟာရကိစ္စပြီးစေကုန်လျက် ငှက်ကဲ့သို့ပျံဝဲ၍ မွေ့လျော်လေကုန်၏။ ယောက်ျား, မိန်းမ အသွင်အပြင်သည် မရှိကုန်၏။ 'သတ္တဝါ'ဟူ၍သာ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။

ထိုသတ္တဝါတို့သည် ရသပထဝီကိုစားအံ့သောငှာ အားထုတ်ကုန်သည်ရှိသော် မိမိတို့ကိုယ်ရောင်သည် ကွယ်၍ အမိုက်အတိသာဖြစ်ရကား ကြောက်ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်ကုန်၍ တစ်ခုသောအလင်းကို တောင့်တကုန်၏။

နေနှင့်လ

ထိုအခါ သတ္တဝါတို့၏ဘုန်းကြောင့်လည်းကောင်း အတွင်းကား ရွှေ အပကား ဖန်အတိပြီးသော၊ အချင်းယူဇနာ ၅၀-အဝန်းယူဇနာ ၁၅၀ ရှိသော၊ ရောင်ခြည် ၁၀၀၀ ဆောင်သော 'ဘာဏုရာဇာ'မည်သော နေမင်းသည် တပေါင်းလပြည့်နေ့ စတု ၇ ပါဒ် နက္ခတ် ၂၆ လုံးဖြစ်သော ဥတ္တရာဘဒြပိုဒ်နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်လျက် အရှေ့လောကဓာတ်မှထွက်၍၊ အလင်းကိုဖြစ်စေ၍၊ ထိုအလင်းကိုရသော ကမ္ဘာဦးလူတို့သည် ကြောက်ခြင်းမှ ကင်း၍၊ ရဲရင့်ခြင်းဖြစ်ကုန်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ 'သူရိယ' ဟူသောအမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။

ထိုသို့ အလင်းကိုဖြစ်စေသောနေမင်းသည် နာရီ ၃၀ လှည့်၍ ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ကွယ်ခဲ့သည်ရှိသော်၊ အမိုက်အတိသာဖြစ်ရကား တစ်ခုသောအလင်းကို တောင့်တကုန်သည်ရှိသော်၊ အတွင်းကား- ပတ္တမြား, အပကား-ငွေဖြင့်ပြီးသော, အချင်းကား ၄၉ ယူဇနာ, အဝန်းကား ယူဇနာ ၁၄၇ ယူဇနာရှိသော၊ ငြိမ်းသော အရောင်ကိုဆောင်သော လမင်းသည် ၂၇ လုံးသော နက္ခတ်တို့မှစ၍ တာရာကြယ်အပေါင်းခြံရံလျက်၊ ကန်ရာသီ၌ ၁၃ လုံးဖြစ်သော ဟဿတနက္ခတ်ကိုစီးလျက် အရှေ့လောကဓာတ်မှထွက်လတ်၍ အလင်းကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုအလင်းကိုရကုန်သော ကမ္ဘာဦးသူတို့သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိကုန်လျက် ချမ်းငြိမ်း သောအရောင်ကိုအကြောင်းပြု၍ 'စန္ဒာ' ဟူသောအမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။

ဤသို့ နေ,လတို့သည် ဓမ္မတာအားဖြင့် မရှေးမနှောင်း တပေါင်းလပြည့် တနင်္ဂနွေနေ့၌ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနေ့မှစ၍ နေ,လ-၂ ဦးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

ရသပထဝီစားရာက အဆင့်ဆင့်

ထိုအခါ၌ ကမ္ဘာဦးသူတို့သည် ရသပထဝီကို စားကုန်၏။ အချို့သောသူကား အဆင်းလှကုန်၏၊ အချို့သောသူတို့အား အဆင်းမလှကုန်။ ထိုသူတို့တွင် အဆင်းမလှသူတို့ကို မထီမဲ့မြင်ပြုကုန်၏။ ထိုသို့ ပြုကုန်သည်ရှိသော် ရသပထဝီမြေ၏အရသာသည် ကွယ်ခဲ့၏။ ထိုသို့ကွယ်သည်ရှိသော် မြေလွှာကို စားကုန်၏။ ရှည်လျားသဖြင့် လောဘရမ္မက်ပြော၍ မြေလွှာသည်ကွယ်ခဲ့၏။

မြေလွှာကွယ်ပြန်သည်ရှိသော်၊ 'ပဒါလတာ' အမည်ရှိသော အနံ့အရသာနှင့်ပြည့်စုံသောနွယ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပြန်၍ စားကုန်၏။ လောဘရမ္မက်ပြောသဖြင့် ထိုနွယ် ကွယ်သည်ရှိသော်၊ အဆင်းအရသာနှင့် ပြည့်စုံသော ဖွဲမကပ်သော 'သာလိဘတ္တ' အမည်ရှိသော သလေးဆန်ပင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပြန်၏။

ထိုအခါ ကမ္ဘာဦးသူတို့သည် သလေးပင်မှ ည စားအံ့သောငှာ ညအခါမှယူကုန်၏။ နံနက် စားအံ့ သော်ငှာ နံနက်အခါမှ ယူကုန်၏။ ထိုသို့ယူငြားသော်လည်း ယူရာမထင်၊ အတိုင်းပင် ရောက်ကုန်၏။ ထို သလေးဆန်တို့ကို ကျောက်ခွက်၌ထားသည်ရှိသော်၊ အလိုလိုအလျှံထွက်၍ ကျက်၏။ ထိုထမင်းသည်ကား

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မုလေးပွင့်အဆင်းနှင့် တူ၏။ ခဲဖွယ်စားဖွယ် အချို၊ အချဉ်၊ အဆိမ့်အအိမ့်တို့သည်လည်း သူတို့အလိုအတိုင်း ရှိလာကုန်၏။

ကျား၊မဖြစ်ခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း

ရှေး၌စားကုန်သော မြေဆီမြေလွှာ ပဒါလတာနွယ်ဩဇာတို့သည် နတ်ဩဇာကဲ့သို့ မွတ်သိပ်ခြင်း ပျောက်၍ အာဟာရကိုဆောင်၏။ ဝတ္ထုသိမ်မွေ့သဖြင့် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့သည် မဖြစ်ကုန်။ သလေးဆန် ကိုစားကြသည်ရှိသော် ဝတ္ထုရုန့်ရင်းသည်ဖြစ်၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ် တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းတို့မှ ပုရိသဘော၊ ဣတ္ထိဘောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ယောကျ်ား၊ မိန်းမတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ မိန်းမတို့သည်လည်း ယောကျ်ားတို့ကို ကြည့်၏၊ ယောကျ်ားတို့သည် မိန်းမ တို့ကို ကြည့်၏။ ထိုသို့ ကြည့်ခြင်းကြောင့် ကာမဥ္စပူပန်ကုန်သည်ဖြစ်၍ 'မေထုန်မှီဝဲခြင်းတည်း' ဟူသော ကာယသံသဂ္ဂသည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ 'မသူတော်တရားတည်း' ဟူသော မကောင်းသောအကျင့်ရှိသော ကာမဂုဏ်ကို မှီဝဲခြင်းကြောင့် ပညာအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသောသူတို့သည် ကဲ့ရဲ့ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ ထိုသို့ ညှဉ်းဆဲလတ်သည်ရှိသော် မကောင်း သောအကျင့်ကိုဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာ အိမ်ရာဆောက်၍ အကာအရံနှင့်နေကုန်၏။

သလေးဆန်၌ ဖွဲနု-ဖွဲကြမ်း မွမ်းရခြင်း

ထိုသို့အစဉ်နေသောသူတို့တွင် ပျင်းသောသူ၏ ဒိဋ္ဌာနုဂတိသို့လိုက်၍ အစာသိုမှီးခြင်းကိုပြုကုန်၏။ ထိုသို့ အစာသိုမှီးကြသည်ရှိသော် သလေးဆန်သည် ဖွဲနု၊ ဖွဲကြမ်းမွမ်းကုန်၏။ ရိတ်ရာပယူရာအရပ်တို့သည်လည်း တစ်ဖန် မပေါက်မရောက်ကုန်။ ထိုနောက်မှ ကမ္ဘာဦးသူတို့သည် ဤသို့ဆိုကုန်၏။

"ရှေးအခါ၌ ငါတို့သည် ရွှန်စိတ်ဖြင့်ပြီးကုန်လျက် ပီတိသာလျှင်အစာရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ရောင် ဖြင့်သာထွန်းပကုန်လျက် ကောင်းကင်ဖြင့်သွားကုန်၏။ အစဉ်သဖြင့် ရသာပထဝီမြေလွှာ ပဒါလတာနွယ်တို့ကို စားကုန်လျက် တည်ကုန်၏။ ထိုအစာတို့သည်လည်း အကုသိုလ်တရားကို ကျင့်ကုန်သောကြောင့် ကွယ်၏။ ထို့နောက်မှ အလိုလိုရောက်သောသလေးဆန်တို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ယခုအစဉ်အတိုင်း သလေးဆန်တို့ကို ညစာ၊ နံနက်စာသိမ်းပိုက်ခြင်းကြောင့် ရိတ်ရာပယူရာအရပ်တို့သည် အသင့်မရောက်ကုန်။ ယင်းသို့ဖြစ် သောကြောင့် ထိုသလေးဆန်စပါးပင်တို့ကို အပိုင်းအခြားမှတ်သား၍ဝေရသော် ကောင်း၏"-ဟု တိုင်ပင်ကြ ပြီးသော် အပိုင်းအခြားထား၍ဝေငှကုန်၏။

ခိုးဝှက်မှု စပေါ်ခြင်း

ထိုအခါ လျှပ်ပေါ်လော်လည်တတ်သူတစ်ယောက်သည် မိမိအဖို့ကုန်အံ့သည်ကိုစိုး၍၊ တစ်ပါးသူ ပိုင်သောသလေးစပါးတို့ကိုခိုး၍ ယူလေ၏။ ၁ကြိမ်-၂ကြိမ်တိုင်အောင် ဆဲရေး၍လွှတ်လိုက်၏။ ၃ ကြိမ်မြောက်သောအခါ၌ ရိုက်ပုတ်ပစ်ကုန်၏။ ထိုအခါမှစ၍ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မုသာဝါဒကို ဆိုခြင်း၊ ဒဏ်ပေးခြင်းတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

မဟာသမ္မတမင်းကို တင်မြှောက်ရခြင်း

ထိုသို့ရှိသည်ဖြစ်သော် ကမ္ဘာဦးသူအပေါင်းတို့သည် စည်းဝေး၍ ဤသို့ တိုင်ပင်ကြကုန်၏။ "ယခုသည် ယုတ်မာသောအမှုအရာတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်လေပြီ။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောသူတစ်ယောက်ကို

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အစိုးရခြင်း မင်း၏အဖြစ်သမုတ်၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချအပ်သောသူတို့ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချစေ။ နှင်ထုတ်အပ်သောသူတို့ကို နှင်ထုတ်စေ၍ ထိုအဖို့ဖြစ်သောသလေးစပါးကို ၁၀ ဖို့-၁ ဖို့ ပေးကုန်အံ့။"-ဟူ၍ တိုင်ပင်သည်ရှိသော်၊ ကမ္ဘာအစ၌ ဘုရားအလောင်းတော်ဖြစ်သော၊ အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ကြီးမြတ်သောဘုန်းတန်ခိုး၊ အာဏာ၊ ပညာအမြင်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နှိပ်နင်းချိုးမြှောက်ခြင်း၌ တစ်ယောက်သောသူသည် ရှိ၏။ ထိုသူ့ထံသို့ကပ်၍ တောင်းပန်ကုန်ပြီးလျှင် ၃ ပါးသောဘိသိက်သွန်းခြင်းဖြင့် သွန်းကုန်၏။ ဤသို့ ကမ္ဘာဦးသူတို့သမုတ်သောကြောင့်

- 'မဟာဇနေန သမ္မတောတိ မဟာသမ္မတော' ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ 'မဟာသမ္မတ' ဟူသော အမည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
- 'ခေတ္တာနံ အဓိပတီတိ ခတ္တိယော' ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ 'ခတ္တိယ' အမည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
- 'ဓမ္မေန သမေန သတ္တေ ရဉ္ဇေတီတိရာဇာ' ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ 'ရာဇာ' ဟူသောအမည်ဖြင့် လည်းကောင်း-၃ ပါးကုန်သောအမည်တို့ဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

အမျိုး ၄ ပါး

၁- ထိုနေ့မှစ၍ မဟာသမ္မတမင်းသည် လောက၌ အပိုင်းအခြားကိုထားသည်ရှိသော်၊ ခပ်သိမ်းသော လူအပေါင်းတို့သည် မလွန်ကျူးအံ့ကုန်။
ခပ်သိမ်းသောမင်းတို့တွင် အစစွာဖြစ်သောမဟာသမ္မတမင်းကို 'မနု' ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ ဤသို့ လူ့ပြည်၌ အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သောဘုရားလောင်းသည် ရှေးဦးစွာမင်းဖြစ်တော်မူ၍၊
၂- ထိုအခါ အချို့သောသူတို့သည် 'သူ့ဥစ္စာကို လိုချင်ခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မုသာဝါဒဆိုခြင်း၊ ဒဏ်ပေးခြင်း' ဟုဆိုအပ်သော ယုတ်မာသောတရားတို့သည် ထင်ရှားစွာရှိလတ်သည်ရှိသော်၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသောသူတို့သည် ထိုအကုသိုလ်တရားကို ပျောက်လိုသော၍ တောအရပ်၌ သစ်ခက်သစ်ရွက်တို့ကိုကုဋီပြု၍ နေကုန်၏။ ရွာနီးဖြစ်သောမင်းနေပြည်တို့၌ ဆွမ်းခံ၍ အသက်မွေးကုန်၏။ ဤသို့ အကုသိုလ်တရားကို ပယ်ကုန်သော သူတို့ကို 'အကုသလေ ဓမ္မေ ပတိယန္တိ ဗာဟိရံ ကရောန္တီတိ ဗြဟ္မဏာ' ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ 'ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုကုန်၏။
၃- ထိုအခါ အကြင်သူတို့သည် အိမ်ရာထောင်၍ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်းအမှုတို့ကို ပြုကုန်၏။ များစွာသော ပစ္စည်းပစ္စယတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို 'သူဌေးသူကြွယ်'ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။
၄- ထိုအခါ ဘုန်းနည်းသောသူတို့သည် 'သူတစ်ပါးတို့၏ ညှဉ်းဆဲခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုခံ၍ ဆင်းရဲသော အခြင်းအရာရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို 'သူဆင်းရဲ' ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။

ဤသို့ 'မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊ သူဆင်းရဲမျိုး'-ဟူ၍ အမျိုး ၄ ပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

မဟာသမ္မတမင်း

ထိုကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်သော မဟာသမ္မတမင်းသည် ရသေ့၊ မုနိ အစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖက်တိုင်ပင်တော်မူ၍၊ စကြဝဠာနား၌ရှိသော အထူးထူးသောဓမ္မသတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို ရေးကူးစေ၍၊ တရားနှင့်အညီ ဂတိ ၄ ပါးသို့မလိုက်သည်ဖြစ်၍ ဆုံးဖြတ်စီရင်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းသူအပေါင်းတို့သည် မဟာသမ္မတမင်းအားအမှီပြု၍ အသက်မွေးကုန်၏။ ထိုသူတို့လုပ်ဆောင်၍ရသော ပစ္စည်းပစ္စယတို့ကို မဟာသမ္မတမင်းအား ၁၀ ဖို့-၁ ဖို့၊ ၁၀ ခိုင်-၁ ခိုင်၊

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၀ လုံး-၁ လုံး, ၁၀ ပွင့်-၁ ပွင့် ဆက်ကုန်၏။ ထိုသို့ဆက်သောပစ္စည်းပစ္စယတို့သည် အလွန်များသည်ဖြစ်၍ ထိုမင်း၌ ပြန့်ပြောများစွာဖြစ်သောအားဖြင့် 'ခတ္တိယမဟာသလ' ဟူသောအမည်တွင်၏။ ထိုမင်းသည် မင်း၏တရား ၁၀ ပါး, မင်းတို့၏ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း ၄ ပါး တရားနှင့်အညီ မင်း၏ချမ်းသာကို အနှစ်အသင်္ချေပတ်လုံး ခံစားတော်မူ၏။

ထိုပထမ မဟာသမ္မတမင်း၏နောက်၌ ဇမ္ဗူဒီပါမြေအမြင်ဝယ် တိုင်းခရိုင် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၆ သောင်း ၃ ထောင် ပြန့်ပွားကုန်၏။

ထိုပထမကပ် အသေင်္ချေနေသည်ကစ၍ အစဉ်အတိုင်း လူတို့အသက်သည် ယုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ၁၀ နှစ်သာနေ၏။ ထိုသို့ ၁၀ နှစ်နေသောအခါ လူတို့သည် လောဘစရိုက် ပြော၏။ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ်ဖြင့် ဝတ်၍ သေလေကုန်၏။ ထိုသို့ သေလေသောသူတို့၏အရိုးကို ပျောက်စေသောငှာ မိုးကား ကြီးထန်စွာရွာလေ၍၊ ရေတို့သည် တတွေတွေစီးသဖြင့်မျောလေ၍ မြေအပြင်တို့သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကသည် နံ့သာမိုး,ပန်းမိုးတို့သည် မြေပြင်အလုံးကိုဖုံးလွှမ်းအောင် ရွာ၏။

ထိုနောက် ခြေချင်း, လက်ကောက် အစရှိသော ယောက်ျားတန်ဆာ၊ ပုတီး, နားတောင်း အစရှိသော မိန်းမတန်ဆာ ရတနာမိုး တို့သည် ရွာလေ၍၊ မြေအပြင်တို့သည် တင့်တယ်စွာဖြစ်၍၊ ထိုအခါ ပညာအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် ပုန်းရှောင်၍ နေရာအရပ်မှထွက်လာ၍ ထိုတန်ဆာတို့ကိုဆင်ယင်ဝတ်စားလျက် မွေ့လျော်ရောင့်ရဲခြင်းသည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ ကြွင်းကျန်သောသူတို့သည် သဒ္ဓါသီလနှင့်ယှဉ်၍ ကောင်းစွာကျင့်သဖြင့် ထိုသူတို့၏သား,မြေး, မြစ်တို့သည် အသက်အတိုင်း ဆယ်, ရာ, ထောင်, သောင်းစသဖြင့် အနှစ်သင်္ချေတိုင်အောင် နေကုန်၏။ အသက်သင်္ချေနေသောသူတို့သည် ရှည်လျားလေသော် သဒ္ဓါ,သီလမှလျော့မေ့သည်ဖြစ်၍ တရားကို မဆောင်ကုန်၊ လောဘရမ္မက်သို့လိုက်၍ အငြင်းအခုံအလုအယက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် လူအပေါင်းတို့သည်တိုင်ပင်၍ သဒ္ဓါ,သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ဘုန်းကြီးသောသူ တစ်ယောက်အား မင်းမြှောက်ကြကုန်၏။

ဤနည်းအတူ လူတို့အသက်သည် ယုတ်တုံ-တက်တုံ အန္တရကပ် ၆၄ ကမ္ဘာဖြစ်သော်၊ ထိုသို့ ၆၄ ကပ်တို့တွင် ၁၁ ယောက် ဖြစ်ပြီ။ ၅၃ ကပ်နောက် ဖြစ်လတ္တံ့သည်ဟူ၍ 'ကပ္ပသာရ' ဆိုလေ၏။[၁]

ဒုတိယ- ၂ ကြိမ်မြှောက် မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၆ သောင်း ၃ ထောင် ဖြစ်ကုန်၏။

တတိယ- ၃ ကြိမ်မြှောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်မင်းအပေါင်း ၆ သောင်း ၃ ထောင် ဖြစ်ရာသည်။

စတုတ္ထ- ၄ ကြိမ်မြှောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၁ သိန်း ၈ သောင်း ၄ ထောင် ဖြစ်ကုန်၏။

ပဉ္စမ- ၅ ကြိမ်မြှောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၈ သောင်း ၄ ထောင် ဖြစ်ကုန်၏။

ဆဋ္ဌမ- ၆ ကြိမ်မြှောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၄ သောင်း ဖြစ်ကုန်၏။

သတ္တမ- ၇ ကြိမ်မြှောက် မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၄ သောင်း ၄ ထောင် ဖြစ်ကုန်၏။

၁။ 'ကမ္ဘာလောင်ကျမ်းကိုမှီ၍ သိရသည်။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အဋ္ဌမ- ၈ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၄ သောင်း ဖြစ်ကုန်၏။

နဝမ- ၉ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၄ သောင်း ၄ ထောင် ဖြစ်ကုန်၏။

ဒသမ- ၁၀ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၄ သောင်း ၄ ထောင် ဖြစ်ကုန်၏။

ဧကာဒသမ- ၁၁ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းနောက် တိုင်းခရိုင်ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း ၁ သန်း ၈ သောင်း ၉ ထောင်၊ ၉ သန်း ၉ သိန်းသောကျေးလက်၊ ကုဋေ ၉ သန်း ၆ သိန်းသော သင်္ဘောဆိပ်တို့သည် ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင်၌ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၁ ယောက်သော မဟာသမ္မတမင်းတို့နောက် ဇမ္ဗူဒီပါမြေပြင်ဝယ် တိုင်းခရိုင်ဖြစ်ကြောင်းအရေအတွက်ကို ရှင်မဟာသီလဝံသစီရင်တော်မူသော မဟာရာဇဝင်ကျမ်း[၁] ကိုမှီ၍ သိရ၏။

ဘုရား ၄ ဆူပွင့်ပုံ

ဤကမ္ဘာ၌ ဘုရား ၅ ဆူပွင့်တော်မူရာတွင် ပွင့်တော်မူလေပြီးသောဘုရား ၄ ဆူတို့သည် ကပ်အစဉ်အတိုင်းပွင့်တော်မူသည်ကို ထောက်သော်၊

၈ ကြိမ်မြောက်သောမဟာသမ္မတမင်းအဆုတ်- လူတို့အသက် ၁ သိန်း[၂]တွင် ကကုသန်ဘုရား ပွင့်တော်မူသည်။

၉ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းစဉ်အဆုတ်- လူတို့အသက် ၃ သောင်းတွင် ကောဏာဂုံဘုရား ပွင့်တော်မူသည်။

၁၀ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းစဉ်အဆုတ်- လူတို့အသက် ၂ သောင်းတွင် ကဿပဘုရား ပွင့်တော်မူသည်။

၁၁ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းစဉ်အဆုတ်- လူတို့အသက် ၁၀၀ တွင် ဂေါတမဘုရား ပွင့်တော်မူသည်ကို သိရာသည်။

၁၁ ကြိမ်မြောက် မဟာသမ္မတမင်း

၁၁ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းသည် မင်းအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ဈာန်အဘိဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရသေ့၊ မုနိ အစရှိသော ပညာရှိတို့ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်တိုင်ပင်တော်မူ၍ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါ အပေါင်းတို့၏ စီးပွားအလို့ငှာ ဓမ္မသတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို ပြုတော်မူသည်။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း နောင်လာ လတ္တံ့သောအခါ 'ခိုးသေး၊ ဓားပြ' အစရှိသော သူပုန်သူကန်တို့သည် မနှောင့်ယှက်အောင်သောငှာ မြို့ပြ၊ ကျုံးမြောင်း၊ ပစ္စင်ရင်လျှောက် စသော မြို့၏အင်္ဂါ ၇ ပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော မလ္လတိုင်း ကုသဝတီပြည်၊ မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိဓိလာပြည်တို့ကို တည်တော်မူ၏။

အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော စစ်သူကြီး၊ အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သံတမန်၊ အဂတိ ၄ ပါးသို့ မလိုက်ကုန်သော တရားသူကြီးတို့ကိုလည်း ခန့်ထားတော်မူ၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရသည်။

ထိုမဟာသမ္မတမင်း၏ တရား ၁၀ ပါး၊ ပြည်သာယာစေတတ်သော အပရိယာနိယတရား ၇ ပါး၊ မင်းတို့၏သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း ၄ ပါးတရားတော်နှင့်အညီ အသက်တော် အနှစ်အသင်္ချေပတ်လုံး ကိုယ်တော်မြတ်

၁။ 'ရာဇဝင်ကျော်'ကို ညွှန်းသည်။ ၂။ '၄ သောင်းတမ်း'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စီးပွား, သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက်စီးပွား, ပြည်သူလူတကာတို့၏ စီးပွားကို ဆောင်တော်မူသည်။

ထိုမဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ သားတော်, မြေးတော်, မြစ်တော်အစဉ်ကား ဤသို့တည်း။

မဟာသမ္မတမင်းသားတော် ရောစမင်း၊ ရောစမင်းသားတော် ဝရောစမင်း၊ ဝရောစမင်းသားတော် ကလျာဏမင်း၊ ကလျာဏမင်းသားတော် ဝရကလျာဏမင်း၊ ဝရကလျာဏမင်းသားတော် ဥပေါသဋ္ဌမင်း၊ ဥပေါသဋ္ဌမင်းသားတော် ဝရဥပေါသဋ္ဌမင်း၊ ဝရဥပေါသဋ္ဌမင်းသားတော် မန္ဓာတ်မင်း။

ထိုမန္ဓာတ်မင်းသည် ဂေါတမဘုရားရှင်အလောင်းတော် ဖြစ်သည်။ ထိုမန္ဓာတ်စကြာမင်းကား ကျွန်းငယ် ၂၀၀၀ အရံရှိသော ကျွန်းကြီး ၄ ကျွန်း, နတ်ပြည် ၂ ထပ်ကို အစိုးရ၍ သက်တော် ကုဋေ ၁၃၀ ၅ သန်း ၂ သိန်း ၅ သောင်း (၁၃၀၅၂၅၀၀၀၀) နေတော်မူ၏။

ဤတွင်၍ကား ကမ္ဘာဦးမဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ ၁၁ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းတို့၏ အစ္ဆုပ္ပတ္တိကို ဆိုသည်ပြီးပြီ။

၁၁ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ ဥက္ကာကရာဇ်တိုင်အောင် မင်းဆက်ပေါင်း ၁ သိန်း ၅ သောင်း ၂ ထောင့် ၅ ဆယ့် ၆ ပါး (၁၅၂၀၅၆)တည်း။ ထိုကိုရည်၍၊ 'ကမ္ဘာ့ပေါ်စ၊ ထွန်းစစ်အသစ်၊ ဖြစ်သားရာဇာ၊ မဟာသဟတ်၊ မင်းမြတ်နွယ်ရိုး၊ အမျိုးစဉ်လာ၊ ဥက္ကာကရာဇ်၊ တိုင်အောင်ဖြစ်မှ၊ တလှစ်ယင်းက၊ ကပ္ပိယဝယ်၊ နှမနှင့်မောင်၊ ပြည်တဲဆောင်သား၊ နှစ်ထောင်ရှစ်သောင်း၊ မင်းမြတ်နှောင်း၌၊ ထပ်လောင်းအသစ်၊ စောစစ်နရိမ်း, ဇေယျသိန်းနောက်၊ သုံးဆက်မြောက်တွင်၊ ရာလောက်ရေတွက်၊ လူ့အသက်၌၊ မင်းဆက်တကာ၊ မစံရာသား၊ ချမ်းသာစေစုံ၊ လျှမ့်မူကုံ၍၊ အမုန်းပင်ကြီး၊ ရင့်စွာပြီးသို့၊ ပွင့်နိုးလေးပါး၊ သစ္စာဩား၍၊ ဘုရားဖြစ်တန်၊' ဟူ၍၊ ရှင်မဟာသီလဝံသ မင်း ၁၁ ကြိမ်ကိုချ၍ စပ်တော်မူလေသည်။

ဇေယျသေနမင်းနောက် သီဟဟနု သုဒ္ဓေါဒန။ ဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ်ကုမ္မာရနှင့်သော် ၃ ဆက်သည် ၁၁ ကြိမ်မြောက်သော မဟာသမ္မတမင်းမှသည် ဘုရားလောင်းသိဒ္ဓတ်ကုမာရတိုင် ၃ သိန်း ၃ သောင်း ၄ ထောင့် ၆ ရာ ၆ ဆယ့် ၆ ပါးတည်း။ သည်ကိုရည်၍

'နိဗ္ဗာန်ကူးဆိပ်၊ ဤကျွန်းထိပ်ထက်၊ ဖြူရိပ်ဖြန့်စ၊ သမ္မတနှင့်၊ ပရမန္တတ်၊ ဆက်လက်မှတ်ထိန်း၊ သုံးသိန်းသုံးသောင်း၊ လေးထောင့်ငါးရာ၊ တေဇာဝှန်ထိပ်၊ ခြောက်ကျိပ်ကိုးယောက်၊ ဆက်မြောက်ရှည်စွာ၊ ရာဇာပဝရ၊ နရိန္ဒတို့၊ လှည့်ကြစက်ရွေ၊ ပဒေသရာဇ်၊ ကေရာဇ်တီ၊ ဖြစ်သားမပျက်၊ အောက်ထက်ရေမြေ၊ နှံ့မွေခြင်းနှံ့၊ ဆက်ကာဆံမှ၊'- ဟူ၍ မင်းရဲဒိဗ္ဗချင်း*တွင် စပ်လေသည်။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားမှ ဂေါတမသို့

ဘုရားသခင်ဘိုးတော် အဥ္စနမင်းကြီးလက်ထက်တော်၌ သက္ကရာဇ် ၆၄၀ ကို ဖြိုတော်မူ၍၊ ၂ ခု တည်၍ထားသောသက္ကရာဇ်မှစ၍ သက္ကရာဇ် ၆၇ ခု ဝါဆိုလပြည့် ကြာသပတေးနေ့ ဥတ္တရာသဠ်နက္ခတ် နှင့်ယှဉ်လျက် မယ်တော်သိရိမဟာမာယာဝမ်း၌ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်။ ၁၀ လစေ့၍ သက္ကရာဇ် ၆၈ ခု ကဆုန်လပြည့် ၆ ရက်နေ့[၁] ဖွားတော်မူသည်။

သက်တော် ၁၆ နှစ်သို့ရောက်သောအခါ၊ 'ဘဒ္ဒကဥ္စနာမင်းသမီးကို 'ယသော်ဓရာ' ဟူသော အမည်ကို သမုတ်စေ။'-ဟူ၍ ရာဇာဘိသေက ခံတော်မူသည်။

---

* ရှင်သံကိုဆို မင်းရဲဒိဗ္ဗချင်း ပိုဒ်ရေ-၂။ ချင်းပေါင်း ၁၂ စောင်ပါမူနှင့် စာကွဲလွဲမှုရှိ။

၁။ ၆၂၄ ဘီစီ ဧပြီလ ၂၆ ရက်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၃ နှစ်တိုင်တိုင် မင်းဆက်တကာတို့ မစံရသောစည်းစိမ်ကို 'ရမ္မ, သုဘ, သုရမ္မ' အမည်ရှိသော ပြာသာဒ် ၃ ဆောင်၌ မင်းသမီး ၄ သောင်းခြံရံလျက် ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူ၍၊ သက်တော် ၂၉ နှစ်-**သက္ကရာဇ် ၉၇** ခု ဝါဆိုလပြည့် တနင်္လာနေ့[1] တောထွက်တော်မူသည်။

၆ နှစ် ဒုက္ကရစရိယာကျင့်တော်မူ၍၊ **သက္ကရာဇ် ၁၀၃** ခု ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့[2] ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

၄၅ နှစ်ပတ်လုံး ခပ်သိမ်းသော လူ,နတ်,ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့အား 'တရားတည်း' ဟူသော မြိန့်မြတ်သောအရသာကို သောက်စေ၍၊ **သက္ကရာဇ် ၁၄၈** ခု ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့[3] မိုးသောက်ထ ရောင်ဖြူလာ[4] တွင် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၅ ရက် ၆ နေ့-ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် အဇာတသတ်မင်းကို အမှီပြု၍ 'အရှင်မဟာကဿပ' အမှူးရှိသော ရဟန္တာမြတ် ၅၀၀ တို့သည် ပထမသင်္ဂါယနာ တင်တော်မူသည်။

"အဇာတသတ် အဘိသေကခံ၍ **သက္ကရာဇ် ၁၄၈** ခုကို ချေတော်မူ၍ ၁ ခုတည်းထားတော်မူပါသည်ဖြစ်မှ သာသနာတော်နှင့် သက္ကရာဇ် ညီမည်။"- ဟူ၍ နားတော်လျှောက်လျှင်၊ သက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခုကို ရှင်မဟာကဿပ ချေတော်မူ၍ ၁ ခုဝတည်းထားတော်မူသည်။

အဇာတသတ်အဘိသေကခံ၍ ၈ နှစ်ရှိသောအခါ ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးနောက်၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၄ နှစ်-စုပေါင်း မင်းစည်းစိမ် ၃၂ နှစ်ရှိသောအခါ သားတော်ဥဒ္ဒယဘဒ္ဒ လုပ်ကြံ၍ သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၄ ခုတွင် မင်းပြုသည်။ ဥဒ္ဒယဘဒ္ဒ[5]-စည်းစိမ် ၁၆ နှစ်။

သက္ကရာဇ် ၄၀ တွင် သားတော် အနုရုဒ္ဓါလုပ်ကြံ၍ မင်းပြုသည်။

အနုရုဒ္ဓါကို သားတော်မုဏ္ဍ လုပ်ကြံ၍ မင်း ၂ ပါးစည်းစိမ် ၈ နှစ်။

သက္ကရာဇ် ၄၈ နှစ်ရှိသောအခါ သားတော်နာဂဒါသကသည် ခမည်းတော်မုဏ္ဍကို လုပ်ကြံ၍ မင်းပြုသည်။ နာဂဒါသက စည်းစိမ် ၂၄ နှစ်။

သက္ကရာဇ် ၇၂ ခုသောအခါ အဖသတ်မင်းဆက်ပြတ်၍ 'သုသုဏာဂ'[6] အမည်ရှိသော အဂ္ဂမဟာသေနာပတိကို လူအပေါင်းညီ၍ မင်းမြှောက်ကုန်၏။ သုသုဏာဂ မင်းစည်းစိမ် ၁၈ နှစ်။

သက္ကရာဇ် ၉၀ ရောက်သောအခါ သုသုဏာဂမင်းအနိစ္စရောက်၍ သားတော် ကာလာသောကမင်း မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ကာလာသောကမင်းဖြစ်တော်မူ၍ **သက္ကရာဇ် ၁၀၀** တွင်၊ ကာလာသောကမင်းကို အမှီပြု၍ ဝေသာလီပြည် ဝါဠုကာရာမကျောင်း၌ 'ရှင်မဟာယသ'[7] အမှူးရှိသော ၇၀၀ သော ရဟန္တာမြတ်တို့သည် ဒုတိယသင်္ဂါယနာတင်တော်မူသည်။ သင်္ဂါယနာတင်သည့်နောက်လည်း ကာလာသောကမင်း စည်းစိမ် ၁၈ နှစ် နေတော်မူသည်။ ၂ ခုပေါင်း မင်းစည်းစိမ် ၂၈ နှစ်။

၁။ ၅၉၅ ဘီစီ ဩဂုတ်လ ၄ ရက်။
၂။ ၅၈၉ ဘီစီ ဧပြီလ ၁၀ ရက်။
၃။ ၅၄၄ ဘီစီ မေလ ၁၃ ရက်။
၄။ 'ရောင်နီမလာခင်အချိန်'-ဟု ယူ။
၅။ 'ဥဒယဘဒ္ဒ'။
၆။ 'သုသုနာဂ'။
၇။ 'ရှင်ယသ'။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကာလာသောကမင်းသား ၁ ကျိပ်

သက္ကရာဇ် ၁၁၈ ခု ရောက်သောအခါ ကာလာသောကမင်းအနိစ္စရောက်၍၊ သားတော် ဘဒ္ဒသေန (ဘဒ္ဒသေန) အစရှိသော ညီတော်, နောင်တော် ၁ ကျိပ်တို့သည် ၂၂ နှစ်ပတ်လုံး မင်းပြုတော်မူကုန်သည်။ သားတော် ၁ ကျိပ်တို့အမည်ကား ဘဒ္ဒသေနမင်း, ကောရဏ္ဍဝဏ္ဍမင်း, မင်္ဂုရမင်း, သဗ္ဗဇဟမင်း, ဇာလိကမင်း, ဥဘကမင်း, ကုဥ္စယမင်း, ကောရဗ္ဗယမင်း, နန္ဒိဝဍ္ဍနမင်း, ပဉ္စမကမင်း[၁]။ ။ ဤမင်း ၁ ကျိပ်တည်း။

နိုးမျိုးဥဂ္ဂသေနညီနောင် ၉ ယောက်

ထို ၁ ကျိပ်မင်းတို့တွင်အဆုံးဖြစ်သော ပဉ္စမကမင်းပြု၍ သက္ကရာဇ် ၁၄၀ ရောက်သောအခါ နိုးသူ ကြီး ဓနနန္ဒာသည် ပဉ္စမကမင်းကိုလုပ်ကြံ၍၊ 'ဥဂ္ဂသေန' ဟူသောအမည်ခံ၍ မင်းပြုလေ၏။ ဥဂ္ဂသေန မင်းဖြစ်၍များမကြာ အနိစ္စရောက်လျှင်၊ ညီ ၈ ယောက်တို့သည် အစဉ်အတိုင်းမင်းပြုကြကုန်၏။ 'ဥဂ္ဂသေန' အစရှိသော ၉ ယောက်သောမင်းတို့သည် စည်းစိမ် ၂၂ နှစ်တည်း။ ၉ ယောက်သောမင်းတို့၏ အမည်ကား 'ဥဂ္ဂသေနနန္ဒမင်း, ပဏ္ဍုကာနန္ဒမင်း, ပဏ္ဍုကာတိသနန္ဒမင်း, ဘူတပါလနန္ဒမင်း, ကောတိသ နာဂနန္ဒမင်း, ရဿဝိမိကနန္ဒမင်း, ကောလိယနန္ဒမင်း, ရဿနန္ဒမင်း, ဓနနန္ဒမင်း။ ။ ဤမင်း ၉ ပါးတည်း။

ထို ၉ ယောက်တွင် အဆုံးစွန်ဖြစ်သောဓနနန္ဒမင်းကို ဇာနက္ကပုဏ္ဏားလုပ်ကြံ၍ သက္ကရာဇ် ၁၆၂ ခုတွင် စန္ဒဂုတ္တကို မင်းမြှောက်သည်။

စန္ဒဂုတ္တ မင်းစည်းစိမ် ၂၄ နှစ်-သက္ကရာဇ် ၁၈၆ ခု ရောက်သောအခါ အနိစ္စရောက်၍ သားတော် ဗိန္ဒုသာရမင်း ဖြစ်တော်မူသည်။

ဗိန္ဒုသာရမင်း စည်းစိမ် ၂၈ နှစ်- သက္ကရာဇ် ၂၁၄ ခု ရောက်သောအခါ- အနိစ္စရောက်သောအခါ သားတော်သီရိဓမ္မာသောက မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

သီရိဓမ္မာသောက မင်းဖြစ်တော်မူ၍ နန်းသက် ၂၀ နှစ်- သက္ကရာဇ် ၂၃၆ ခု[၂] ရောက်သောအခါ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တအမှူးရှိသော ၁၀၀၀ သောရဟန္တာမြတ်တို့သည် သီရိဓမ္မာသောမင်းကိုအမှီပြု၍ အသောကရာမကျောင်းကြီး၌ တတိယသင်္ဂါယနာတင်တော်မူသည်။[၃]

'သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၂၁၈ တွင် တတိယသင်္ဂါယနာတင်သည်' ဟူ၍လည်း အချို့သောကျမ်းဆရာတို့ မိန့်ကုန်သည်။

သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးကား မင်းစည်းစိမ် ၄၁ နှစ်-သက္ကရာဇ် ၂၅၇ ခုတွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ သည်။ အဇာတသတ်မင်းမှစ၍ သီရိဓမ္မာသောကတိုင် မင်းပေါင်း ၂ ကျိပ် ၉ ပါးတည်း။

> ဤတွင်ရွှေကား ကမ္ဘာဦးက မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ သီရိဓမ္မာသောကမင်းတိုင်အောင် မဇ္ဈိမဒေသတိုင်း, အင်္ဂတိုင်း, မဂဓတိုင်း, ကာသိကတိုင်း, ကောသလတိုင်း, စေတိယတိုင်း, ဝံ်တိုင်း, ကုရုတိုင်း, ပဉ္စာလရာဇ်တိုင်း, ဝဇ္ဇီတိုင်း, သူရသေနတိုင်း, အဿကတိုင်း, အဝန္တီတိုင်း, ဂန္ဓာလရာဇ်တိုင်း, မလ္လတိုင်း, ကမ္ဘောဇတိုင်း။ ဤ ၁၆ ပါး တိုင်း ၁၆ ပြည်၌ဖြစ်သော မင်းစဉ် ရာဇဝင်ကားပြီးပြီ။

'အပိုင်း ၀' ပြီး၏။

၁။ ကာလာသောကမင်းသား ၁ ကျိပ်အမည် မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ကွဲလွဲမှုအချို့ရှိသည်။

၂။ မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး၌ သက္ကရာဇ် ၂၃၆ ခု-သင်္ဂါယနာတင်နှစ်မဖြစ်သင့်ကြောင်းကို ရှင်းထားသည်။

၃။ တတိယသင်္ဂါယနာတင်ခြင်းသည် ၂၃၄ ခု ပြာသိုလပြည့်နေ့မှသည် ၂၃၅ ခု သီတင်းကျွတ်လပြည့်တိုင် ၉ လကြာသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၂

သရေခေတ္တရာပြည် ဖြစ်တည်ခြင်း

'အရဟံ' ဟု တက်ပျံဂုဏ တန်ခိုးပသား ဒသဗလ ဥပေယျငါးဖြာ အသာဓာရဏ စိန္တေယျဟု ဝေသရဇ္ဇာ လေးဖြာကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးနှင့် သုံးဦးလူလူ ဆင်းရဲသူတို့ ဆယ်ယူကယ်တင် မြတ်ရာဝင်လည်း ရှင်ပင်သကျ ဂေါတမဘုရားရှင် ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်ကာလ၊ မဇ္ဈိမဒေသတိုက်၏ အရှေ့တောင်ယွန်းဖြစ်သော 'သုနာပရန္တ' အမည်ရှိသောတိုင်း၌ 'မဟာပုဏ်၊ စူဠပုဏ်' အမည်ရှိသော ညီနောင် ၂ ပါးတို့သည် ဘုရားသခင်အား နားတော်လျှောက်၍၊ စန္ဒကူးဝိဟာကျောင်းကို တည်၍၊ ဘုရားသခင်လည်း 'နောင်လာလတ္တံ့သောအခါ သာသနာတော်တည်ရာ ဖြစ်လတ္တံ့' သည်ကို မြင်တော်မူ၍၊ ပြာသာဒ်ယာဉ်လျှင် ၅၀၀ စီးတော်မူလျက် ထိုကျောင်းကို လုပ်သည်မှစ၍ မပြီးမချင်း အကြိမ်ကြိမ် ကောင်းကင်ဖြင့်ကြွလာတော်မူသည်။ ကျောင်းကိုလုပ်ပြီးသောအခါ ခံတော်မူ၍၊ ၇ ရက်ပတ်လုံး ဈာန်၏ချမ်းသာဖြင့် မွေ့လျော်တော်မူ၍ ထိုတိုင်းသားတို့အား တရားဟောတော်မူ၏။ ထိုအခါ ၈ သောင်း ၄ ထောင်သောသူတို့သည်လည်း မိန်မြွက်သော 'တရားတည်း' ဟူသောအရသာကို သောက်ရကုန်၏။ သစ္စဗန္ဓရသေ့အားလည်း ဆုံးမတော်မူ၍ မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်စေ၏။

သစ္စဗန္ဓရသေ့တောင်းပန်သောအားဖြင့် ထိုတောင်ထိပ်၌ ခြေစက်တော်ရာ ၁ ဆူ, နမ္မဒါနဂါး တောင်းပန်သောအားဖြင့် မန်းချောင်းနား၌ ခြေစက်တော်ရာ ၁ ဆူ-ဤ ၂ ဆူသော ခြေစက်တော်ရာတို့ကို ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါအပေါင်းတို့ ကိုးကွယ်စေခြင်းငှာ ရတနာမြတ်တန်ဆာဖြင့် ခတ်ဘိသကဲ့သို့ ထားတော်မူ၏။ 'နောင်လာလတ္တံ့သောအခါ ငါ၏သာသနာတော်သည် ဤသုနာပရန္တတိုင်း, တမ္ဗဒီပတိုင်းကြီး ၂ တိုင်းတို့၌ ထင်ရှားစွာတည်လတ္တံ့။'-ဟူ၍ ဗျာဒိတ်တော်ထားတော်မူပြီးလျှင် ဒေသစာရီကြွတော်မူ၏။

'ဖိုးဦး'အမည်ရှိသော တောင်ဖျားသို့ရောက်တော်မူ၍ အရှေ့တောင်ယွန်းအရပ်သို့ ကြည့်တော်မူသော် သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာထက် နွားချေးခြောက် ပေါ်လောမျောသည်ကို မြင်တော်မူ၍၊ ထိုအခါ- ပွေးတစ်ခုသည် ဘုရားသခင်အား ကြည်သောစိတ်သည်ဖြစ်၍၊ မြေကိုကောက်၍ ပူဇော်နှင့်၏။

ထိုအကြောင်း ၂ ပါးကို မြင်တော်မူ၍ ပြုံးတော်မူသည်ကို ညီတော်ရှင်အာနန္ဒာ လျှောက်သော်၊

"ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ငါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၍ သာသနာတော် ၁၀၁ နှစ်ရောက်သောအခါ ဤအရပ်၌ နိမိတ်ကြီး ၅ ပါး ဖြစ်လတ္တံ့။ 'နိမိတ်ကြီး ၅ ပါး' ဟူသည်ကား-

- ပြင်းစွာသောမြေလှုပ်ခြင်း ၁ ပါး။
- ဖိုးဦးတောင်ပေါ်အရပ်၌ အင်းကြီးပေါက်သည် ၁ ပါး။
- စမုံဆံ မြစ်ဖြစ်သည်လည်း ၁ ပါး။[1]
- ပုပ္ပားတောင် မြေမှစုန့်စုန့်တက်သည်လည်း ၁ ပါး။
- သရေခေတ္တရာပြည်တည်ရာ ပင်လယ်ခန်းခြောက်သည်လည်း ၁ ပါး။

ထိုသို့ နိမိတ်ကြီး ၅ ပါးရောက်သောအခါ ဤအရပ်၌ ပြည်ကြီးဖြစ်၍၊ ပွေးငယ်သည် 'မျက်စိသုံးခု အတုမဲ့ခေါင် ဒွတ္တပေါင်' ဟူသောအမည်ခံ၍ မင်းပြုလတ္တံ့။ ထိုမင်းလက်ထက်၌ ငါ၏သာသနာ

၁။ 'စမုန်ဆံဖြိတ် မြစ်ဖြစ်သည်လည်း ၁ ပါး။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထင်ရှားစွာဖြစ်လတ္တံ့။''-ဟူ၍ ဗျာဒိတ်တော်ထားတော်မူသည်နှင့်အညီ သရေခေတ္တရာပြည် ဖြစ်သော အကြောင်းကို ဆိုပေအံ့။

သာသနာတော် **သက္ကရာဇ် ၂၀** ရောက်သောအခါ တကောင်းပြည်ကြီးကိုအစိုးရတော်မူသော ဆင်ဖြူဆင်နီများသခင် ဘဝရှင်သတိုးမင်းကြီး အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သားတော်အိမ်ရှေ့ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၃၂ ခုတွင် မိဖုရားမောင်တော်ကို အိမ်ရှေ့တင်သည်။[၁]

သက္ကရာဇ် ၄၀ တွင် အိမ်ရှေ့မင်းကြီး 'ခွင်းတော်မူမည်' ဟူ၍လိုက်သည်နှင့်၊ ထိုရွာကို အမှီပြု၍ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ နောက်- ရှင်ရသေ့စွန့်သော ရေဟောင်းကိုသောက်သော သမင်မတွင်မြင်သည့် သမီးတော်ဘေဒါရီကို ရတော်မူ၍ မွေးတော်မူသည်။

တကောင်းပြည်ကြီးမှာလည်း **သက္ကရာဇ် ၄၀** တွင် တကောင်းမိဖုရားသားတော် မဟာသမ္ဘဝ၊ စူဠသမ္ဘဝ-မျက်မမြင် ၂ ပါးကို မြင်သည်။

သက္ကရာဇ် ၅၇ ခုတွင် ဖောင်ဖြင့် တကောင်းကမျှောလိုက်သဖြင့် သရေခေတ္တရာသို့ ရောက်သည်။

သက္ကရာဇ် ၆၀ တွင် ရှင်ရသေ့သမီးတော် ဘေဒါရီနှင့် တူတော် မဟာသမ္ဘဝကို စုံဖက်၍ ပျူရွာကို မင်းပြုရ၏။ ပျူမိဖုရားသမီးတော်ကိုလည်း မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။ များမကြာ ပျူမိဖုရားတွင် သမီးတော် ၁ ပါးမြင်၍ ပျူမိဖုရား အနိစ္စရောက်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၆၆ ခု ဘေဒါရီတွင် ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး ဝမ်း၌ပဋိသန္ဓေ ၃ လရှိသောအခါ အိမ်နိမ့် ၂၀၊ မင်းစည်းစိမ် ၆ နှစ်- သက်တော် ၂၆ နှစ်တွင် မဟာသမ္ဘဝ အနိစ္စရောက်တော်မူသည်။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

သက္ကရာဇ် ၆၆ ခုတွင် ညီတော်စူဠသမ္ဘဝသည် မရီးတော်ဘေဒါရီကို မိဖုရားမြှောက်၍ မင်းပြုတော်မူသည်။ မျက်လုံးကိုကုသောဘီလူးမသည် ဝမ်းနည်းသောအားဖြင့် မိမိတွင်မြင်သော စူဠသမ္ဘဝသား ပိဿနိုး ကိုယူ၍ ပုပ္ပားအရပ်၌နေလေ၏။

ထိုမင်းကား အိမ်နိမ့် ၂၆၊ မင်းစည်းစိမ် ၃၅- သက်တော် ၆၀ တိုင်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

တကောင်းမင်းရိုး-ဒွတ္တပေါင်မင်း ၉ ဆက်

စူဠသမ္ဘဝအနိစ္စရောက်တော်မူလျှင် ရသေ့၊ သိကြား၊ နဂါး၊ ဂဠုန်၊ စန္ဒီ၊ ပရမိသွာ၊ မဟာပိန္နဲ။ ဤနတ်များ ၇ ပါးတို့သည် သာယာညီညွတ်လှစွာသောမြေအပြင်၌ သိကြားမင်းသည် စက်တိုင်၌ရပ်ပြီးလျှင် နဂါးကို စက်ကြိုးပြု၍၊ လှည့်စေ၍ ထိုနဂါးရစ်လှည့်သောအရာ၌ အချင်းအားဖြင့် ၁ ယူဇနာ၊ အဝန်းအားဖြင့် ၃ ယူဇနာရှိသော၊ တံခါးကြီး ၃၂ တံခါး၊ တံခါးငယ် ၃၂ တံခါး အရေအတွက်ရှိသော၊ ကျုံးမြောင်း၊ ပစွင်ရင်လျှောက် စသော မြို့၏အင်္ဂါ ၇ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ထူးဆန်းတင့်တယ်လှစွာသော၊ သိကြားမင်း၏ နေရာ သုဒဿနမြို့ကဲ့သို့ မြတ်သောအသရေကိုဆောင်သော သရေခေတ္တရာပြည်မြို့တော်ကို **သက္ကရာဇ် ၁၀၁** ခု[၂] တန်ခူးလဆန်း ၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ၄ နေထွက်တပြို့[၃]တွင် ရွှေနန်းတော်၊ မြို့၊ ကျုံး- ဤ ၃ ဌာနကို ၇ ရက်တွင်း ပြီးအောင်တည်တော်မူ၏။

---

* ယခုပုံနှိပ်မှု၌ တကောင်းမင်းရိုး ၂၅ ဆက်ကို 'ဒွတ္တပေါင်မင်း ၉ ဆက်' နှင့် 'ငတစ်ပါးမင်း ၁၆ ဆက်'-ဟု ခွဲ၍ပြ ထားပါသည်။

၁။ 'ယောက်ဖတော်ကို အိမ်ရှေ့အရာပေးခြင်း။'-ဟုယူ။

၂။ 'သာသနာသက္ကရာဇ်' အဖြစ်ယူပါ။

၃။ 'နေထွက်စ'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

၁-ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး

ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီးလက်တော်ကို သိကြားမင်း မ,၍ နန်းတင်တော်မူသည်။ သီလဝံသခေါ်, အရိန္ဒမာ လှံ, အရိန္ဒမာကြိမ်လုံး, ဆဒ္ဒန်ဆင်ပုံ, အာဇာနည်မြင်း, စည်ကြီးခေါင်းလောင်းကြီး, နတ်စစ်သည် ၁ ကျိပ် ၇ ယောက်ရ၍ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းလုံးနှင့် နဂါးပြည်, အသူရာပြည်တိုင်အောင် အစိုးရတော်မူသည်။ မင်းကြီးတွင်ရှိသော အမတ်သည်ကား ၈ သောင်း ၄ ထောင်, ဆင်ဖြူ ကုဋေ ၆၀, ဆင်မည်း ကုဋေ ၆၀, မြင်း ကုဋေ ၆ သန်း, စစ်သည်သူရဲ အခေါ်ဘဏီရှိသော ဟူ၏။

မင်းကြီးမိဖုရားကား-

- ပျူမိဖုရားကို ခမည်းတော်မဟာသမ္ဘဝ မိဖုရားမြှောက်ရာတွင်မြင်သော နှမတော် စန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားလည်း ၁ ပါး။
- နဂါးမင်းသမီး ဘေစန္ဒီလည်း ၁ ပါး။

ဤ ၂ ပါးတွင် စန္ဒာဒေဝီရှင်မိဖုရားသားတော် ဒွတ္တရန်တည် ကောင်းမှုတော်ကား 'သောကြမ္မာ' ဟူသော ကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ၊ 'ညည်ညည်' ဟူသော ကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ၊ 'စဠ်စဠ်' ဟူသော ကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ၊ 'ပေါပေါ' ဟူသောကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ၊ 'လျှောလျှော' ဟူသောကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ၊ မြသိတင်ကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ၊ 'မြင်ပါ' ဟူသော ကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ။ ဘုရားရှင် နဖူးတော်, သင်းကျစ်တော်, ဓာတ်တော်ကို ကမ်းယံပြည်မှ ယူ၍တည်တော်မူသည်။ မပြီးခင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၅, မင်းစည်းစိမ် ၇၀- သက်တော် ၁၀၅ နှစ်တွင် နဂါးကြေးလှေနှင့်တကွ နဂါးပြည်ကို ဆောင်ယူလေသည်။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၂-ဒွတ္တရန်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၇၁ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'ဒွတ္တရန်' မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

အိမ်နိမ့် ၃၅, မင်းစည်းစိမ် ၂၂-သက်တော် ၅၇ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၃-ရန်ဘောင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၉၃ ခုတွင် သားတော် 'ရန်ဘောင်' မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

အလှူကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်တော်မူ၏။ ရသေ့, မုနိ အစရှိသောပညာရှိတို့နှင့် ပေါင်းဖက်၍ ဉာဏ်ပညာ ကြီး၏။ ပြည်သူလူတကာတို့ကို ဝမ်းတွင်းသားကဲ့သို့ သနားတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၀, မင်းစည်းစိမ် ၅၀-သက်တော် ၉၀ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

ထိုမင်းနန်းတက်၍ နန်းသက် ၂၀ ရှိသောအခါ မဇ္ဈိမဒေသတိုင်း၌ ပါတလိပုတ်ပြည်တွင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး မင်းဖြစ်တော်မူ၍ တတိယသင်္ဂါယနာ တင်သတည်း။ ရန်ဘောင်မင်းနှင့် သီရိဓမ္မာသောကာ မင်းကား မင်းပြိုင်တည်း။

၄-ရန်မန်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၄၃ ခု ရောက်သောအခါ သား 'ရန်မန်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုမင်းကား အကျင့်သဘော လျစ်လျူရှိ၏။ အိမ်နိမ့် ၃၀, မင်းစည်းစိမ် ၅၀- သက်တော် ၈၀ ရသော်၊ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၅-ရက္ခန်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၉၃ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'ရက္ခန်' မင်းပြုတော်မူ၏။

အရောင်အဆင်းလှ၏။ မိဖုရားများ၏။ ဆေးအရာလည်း တတ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၀, မင်းစည်းစိမ် ၃၁-သက်တော် ၇၁ နှစ်ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၆-ခန်းလောင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၃၂၄ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'ခန်းလောင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၇, မင်းစည်းစိမ် ၃၈-သက်တော် ၇၅ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူး သားတည်း။

၇-လက်ခိုင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၃၆၂ ခုရောက်သောအခါ သားတော် 'လက်ခိုင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၉, မင်းစည်းစိမ် ၃၄-သက်တော် ၇၃ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာ သားတည်း။

၈-သိရိခန်မင်း

သက္ကရာဇ် ၃၉၆ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'သိရိခန်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၀, မင်းစည်းစိမ် ၂၈[၁]-သက်တော် ၆၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၉-သိရိရာဇ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၄၂၄ ခု[၂] ရောက်လတ်သောအခါ သားတော် 'သိရိရာဇ်မင်း' ဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင်၊ ပုပ္ပမုနိ, ဣန္ဒြိယ, ကိတ္တိရိယျ, စန္ဒရိယျ, သက္က, မဿ-ဤဆရာ ၆ ပါး နှင့် တိုင်ပင်တော်မူ၍ ရာဇဝင်ဗေဒင်လည်း ပြုတော်မူ၏။ ဘုရားရှင်သာသနာတော်ကိုလည်း သုတ်သင်စီရင်တော်မူ၍ ဂူ, ကျောင်း, သိမ်, ဇရပ် တည်တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၄၃၃ ခုကို ဖြိုတော်မူသည်လည်း ကိန်းလဂ်မမြောက်၍ မပြီးပေ။

အိမ်နိမ့် ၁၁, မင်းစည်းစိမ် ၉ နှစ်- သက်တော် ၂၀ ရသော်၊ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

ထိုမင်းတွင် ဒွတ္တပေါင်မင်းအဆက်အနွယ် ၉ ဆက်စေ့၍ တကောင်းမင်းရိုးပြတ်၏။

၁။ 'စည်းစိမ် ၃၄' ကို ပြင်ထည့်။ အိမ်နိမ့် ၄၀, စည်းစိမ် ၂၈ နှစ်'-ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှံရွှေမဟာရာဇဝင်ကျော်။

၂။ 'သက္ကရာဇ် ၄၂၇' ကို မဟာရာဇဝင်ကြီးအတိုင်းပြင်ထည့်။ သို့မှ နောက်မင်းဆက် နှန်းတက်နှစ်များနှင့် ညီမည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တကောင်းမင်းရိုး-တေစ်ပါးမင်း ၁၆ ဆက်

၁-တေစ်ပါးမင်း

သက္ကရာဇ် ၄၃၃ ခု ရောက်သောအခါ 'တေစ်ပါး'[၁] မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

တေစ်ပါးအကြောင်းကား "ငါ့ဥက္ကောင်းကိုစား တေပါးမင်း ဖြစ်အံ့။"-ဟူ၍ မင်းဖြစ်သော ဟူ၏။ ထိုမင်းကား ရတနာ ၃ ပါး၌ရိုသေ၏။ ပိဋကတ်ဗေဒင်တတ်သော ရဟန်း,ပုဏ္ဏားတို့နှင့် ပေါင်းဖက်တော်မူ၍ မင်း၏တရား ၁၀ ပါး, သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ရဟန္တာမြတ် ၅၀၀ တို့ကိုလည်း ပစ္စည်း ၄ ပါး ထောက်ပံ့တော်မူပေ၏၊ ဆရာပြုတော်မူပေ၏။

ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုးကား ရွာ၏။

ကောင်းမှုတော်ကား သိကြားစောင်မ၍လုပ်သော ရတနာပုထိုးကြီးတည်း။ ထိုဘုရားကို ထီးတော်တင်သောအခါ မြေကြီးငလျင် ပဲ့တင်ထပ်မျှလှုပ်သော ဟူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၅, မင်းစည်းစိမ် ၅၁- သက်တော် ၆၆ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

ထိုမင်းနန်းတက်၍ နန်းသက် ၁၇ နှစ်ရှိသောအခါ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဝဋ္ဋကာမဏိလက်ထက် ဘုရားသခင်မုက္ခပါဌ်တော် ပိဋကတ် ၃ ပုံကို အရှည်နှုတ်ကျက်မဆောင်နိုင်မည်ကိုရည်၍ ၁၀၀၀ သောရဟန္တာမြတ်တို့ပေသို့တင်ပြီးလျှင်၊ အထပ် ၁၀၀ တည်း၍ထားတော်မူသည်။

၂-ပါပိရန့်မင်း

သက္ကရာဇ် ၄၈၄ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'ပါပိရန့်' မင်းပြုတော်မူ၏။

ထိုမင်းနန်းတက်၍ နန်းသက် ၆ နှစ်ရှိသောအခါ၊ မဇ္ဈိမဒေသတို့၌ သာဂလပြည်တွင် မိလိန္ဒမင်းနှင့် ရဟန္တာ နာဂသေန အမေးပုစ္ဆာဖြေတင်သော နှစ်တည်း။

ထိုမင်းကား အိမ်နိမ့် ၃၇, မင်းစည်းစိမ် ၆၆ နှစ်-သက်တော် ၁၀၃ နှစ် ရှိသော် အနိစ္စရောက်၏။ နံတော်အင်္ဂါသားတည်း။

၃-ရန့်မုက္ခမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၅၀ ရောက်သောအခါ သားတော် 'ရန့်မုက္ခ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား ပိဋကတ်ဗေဒင် တတ်တော်မူ၏။ မင်း၏တရား ၁၀ ပါးလည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၅, မင်းစည်းစိမ် ၁၅- သက်တော် ၅၀ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၄-ရန့်သိဃ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၅၆၅ ခု ရောက်သောအခါ သားတော်'ရန့်သိဃ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား အသားမည်း၏။ မျက်လုံးနီ၏။ ရက်ရောကြမ်းကြုတ်၏။ သူ့မယားကို မျက်မုန်းကျိုး[၂] တတ်၏။ ထိုမင်းလက်ထက် မိုးခေါင်၍ ပြည်လုံးငတ်၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, မင်းစည်းစိမ် ၃- သက်တော် ၃၃ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၁။ တေပါးမင်း = မင်းရိုးမဟုတ်ဘဲ သာမန်မျိုးရိုးမှ မင်းဖြစ်သူ။ ၂။ မျက်မုန်းကျိုး = ပြစ်မှားသည်။ ရွံမုန်းသည်။

* တေစ်ပါးမင်း ၁၆ ဆက် အိမ်နိမ့်နှစ်,စည်းစိမ်နှစ်များကို မှန်နန်း,မုံရွေးတို့နှင့်ပြန်တိုက်စစ်ကာ ပညာရှင်တို့ ညှိပြင်သင့်ပါသည်။
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၅-ရန်မုဥ္စလိန္ဒမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၆၈ ခုရောက်သောအခါ သားတော် 'ရန်မုဥ္စလိန္ဒ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား သီလသမာဓိနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ သာသနာတော်၌ ကောင်းစွာချီးမြှောက်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၅, မင်းစည်းစိမ် ၁၅- သက်တော် ၃၀ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးတည်း။

၆-ဘေရိန္ဒမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၈၃ ခု ရောက်သောအခါ ညီတော် 'ဘေရိန္ဒ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား ပိဋကတ်ဗေဒင် ဆေးဝါးမန္တရား တတ်လှစွာ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၄, မင်းစည်းစိမ် ၁၂ နှစ်[၁]-သက်တော် ၃၆ နှစ်ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၇-မုဥ္စလမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၉၅ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'မုဥ္စလ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၈, မင်း စည်းစိမ် ၅ နှစ်- သက်တော် ၃၃ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၈-ပုဏ္ဏမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၀၀ တွင် သားတော်'ပုဏ္ဏ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၉, မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၂၂ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် သောကြာသားတည်း။

၉-သာခမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၀၃ ခု ရောက်သောအခါ ညီတော် 'သာခ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၇, မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၂၀ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၁၀-သာသီမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၀၆ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'သာသီ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။[၂]

ထိုမင်းကား ရတနာ ၃ ပါးကိုလည်း မရိုသေ၊ သစ္စာလည်း မစောင့်။

အိမ်နိမ့် ၁၇, မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၂၀ ရသော် အနိစ္စသို့ရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၁။ ' အိမ်နိမ့် ၆၃, စည်းစိမ် ၁၂ နှစ်'-မှုံရွေး။ ယခုမူနှင့် မဟာရာဇဝင်ကြီး၌လည်း 'မင်းစည်းစိမ် ၁၅ နှစ်' ဟုပြ။ '၁၂ နှစ်' ဖြစ်မှသာ သက္ကရာဇ် ၅၉၅ ခု သားတော်မုဥ္စလမင်းဖြစ်နှစ်နှင့် ညီမည်။ သို့ကြောင့် စည်းစိမ် ၁၂ နှစ်ပြင်။

၂။ မှုံရွေး၌ 'သာခမင်း၏ညီတော်'-ဟုပြ။ မဟာရာဇဝင်ကြီး, ရာဇဝင်လတ်တို့၏မူအတိုင်းဆိုပါက သာခမင်း ၃ နှစ်သားအရွယ် သားတော်သာသီကို မွေးသကဲ့သို့ဖြစ်နေ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၁-ကံနုမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၀၉ ခု ရောက်သောအခါ ညီတော် 'ကံနု' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၀, မင်းစည်းစိမ် ၁ နှစ်, သက်တော် ၁၁ နှစ်ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၁၂-ကံတက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၆၁၀ ခု ရောက်သောအခါ နောင်တော် 'ကံတက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၈, မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၂၁ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၁၃-ဘိစ္စမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၁၃ ခု ရောက်သောအခါ 'ဘိစ္စ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၁, မင်းစည်းစိမ် ၄ နှစ်- သက်တော် ၂၅ နှစ်ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၁၄-သုမုန္တရီမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၁၇ ခု ရောက်သောအခါ သားတော် 'သုမုန္တရီ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၇ နှစ်, စည်းစိမ် ၇-သက်တော် ၂၄ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည့်နှစ် ရှင်မဟာကဿပ ၁၄၈ ခု သက္ကရာဇ်ကို ဖြိုတော်မူ၍၊ ၁ ခုတည်၍ ထားတော်မူ၏။ တည်မှသည်[၁] ၆၂၄ ခုရောက်သောအခါ ဖြိုကိန်းရောက်၍၊ ပုဂံလောကနန္ဒာ အရပ်သည် 'ကျောက်စကား' ဟု တွင်၏။ ထိုအရပ်၌ သိကြားမင်းသည် မဟာလ္လကပုဏ္ဏားအယောင်ဆောင်၍ ကျောက်ဖြာထက် ရေးခဲ့၏။ 'ဒေါဒေါရသ' ဟူသည်ကား '၆၂၂ ကို ဖြို၍ ၂ ခုထားသည်'ကို ဆိုသည်။ သီရိရာဇ်မင်းကြီး ၃၃၃ ခု သက္ကရာဇ်ကို ဖြိုရာမှ ကိန်းလင်္ဂမပြောက်၍ မပြိုလေ။

၁၅-အတိတျာမင်း

သက္ကရာဇ်တို ၂ ခုတွင် သုမုန္တရီမင်းသားတော် 'အတိတျာ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား အမူအကျင့်မကောင်း။ မယ်တော်ကိုပင် ပြစ်မှားလိုသောနှလုံးရှိ၍၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ မျက်မှောက် တင်းတင်း[၂] အကုသိုလ်ကံပေး၍ 'မျောက်' ဖြစ်လေ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၉, မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၂၂ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၁။ '၁ ခုတည်၍ထားသော သက္ကရာဇ်မှသည်'-ဟုယူ။

၂။ တင်းတင်း = ချက်ချင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၆-သုပညာနုဂရဆိန္နမင်း

သက္ကရာဇ်တို ၅ ခုတွင် ညီတော် 'သုပညာနုဂရဆိန္န' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာကြီးငယ် သဒ္ဒါသီလနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၉, မင်းစည်းစိမ် ၁၁-သက်တော် ၃၀ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

ထိုမင်း အနိစ္စရောက်တော်မူလျှင် ဆန်ကော လေလာ၍လွင့်သည်ကို 'ဆန်ကောစစ်သည် လာသည်' ဟူ၍၊ တစ်ပြည်လုံးထိတ်လန့်၍ ၃ စုခွဲခဲ့၏။ ပျူ ၁ စု, ကမ်းယံ ၁ စု, မြန်မာ ၁ စုဖြစ်သော်၊ ထို ၃ စုခွဲရာတွင် ပျူနှင့် ကမ်းယံ စစ်ဖြစ်ကြလေ၏။ "ဗိုလ်ပါများရာ နိုင်ကြစေ" ဟူ၍ စကားအမြွက်[၁] ဆိုပြီးလျှင် ဘုရားတစ်ဖက် ၁ ဆူ တည်ကြ၏။ ပျူတို့ ဥပါယ်တံမျဉ်စီရင်၍ အလျင်ပြီးလေ၏။ ကမ်းယံတို့လည်း "ရှုံးချေပြီ" ဟူ၍ ပြေးလေ၏။

ပျူတို့တွင်လည်း အချင်းချင်းစစ်ဖြစ်ပြန်၍ ၃ စု ကွဲခဲ့၏။ ၁ စုကို 'ကြပင်းသူ' ယူလေ၏။ ၁ စုကို 'သက်' တို့ ယူလေ၏။ ၁ စုကား 'တောင်ညို' ဟူသောအရပ်ကို တည်ထောင်၍ နေလေ၏။

၃ နှစ်ရှိသောအခါ မွန်တို့က တိုက်လေသောကြောင့် ပျက်လေ၏။ ထိုကသည် ပန်းတောင်း-သက်သာအရပ်၌ တည်ထောင်၍ နေလေ၏။ ၆ နှစ်ရှိသောအခါ ကမ်းယံတို့က တိုက်သောလေကြောင့် ပျက်ပြန်ချေ၏။ ထိုကမှ မင်းတုန်းအရပ်ကို တည်ထောင်၍ နေပြန်၏။ ၃ နှစ်ရှိသောအခါ ဧည့ဝတီကတိုက်၍ ပျက်ပြန်ချေ၏။

'အပိုင်း ၂' ပြီး၏။

၁။ စကားအမြွက် = သဘောတူချက်။ ကတိစကား။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၃

ပုဂံ-ပင်းယ-စစ်ကိုင်း

ပုဂံမင်း ၅၇ ဆက်

၁-သမုဒ္ဒရာဇ်မင်း

ယင်းကမှ သက္ကရာဇ် ၂၉ ခုတွင် 'အရိမဒ္ဒနာ' အမည်ရှိသော ပြည်ကြီးကို သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းသည် ၁၉ ရွာသားနှင့် တည်ထောင်စပြု၏။ သမုဒ္ဒရာဇ် မင်းဖြစ်သောအခါ ငှက်ကြီး, ဝက်ကြီး, ကျား, ရှူးပျံတို့ကို အစာမပြတ်ပေးရသည်။ ထိုသတ္တဝါတို့ကို ခွင်းသောသူကား-ခမည်းတော်ကား နေမင်းသား, မယ်တော်ကား နဂါးမင်းသမီး-၂ ပါး သံဝါသဖြစ်ရာတွင် မြင်သည့်သားတော် ပျူတို့မွေး၍ ကြီးသောကြောင့် 'ပျူမင်း' တွင်သည်။ ထိုမင်းခွင်း၍ ရန်သူ ၄ ပါးကို အောင်မြင်ပြီးလျှင်၊ သမီးတော်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ အိမ်ရှေ့စံ အပ်နှင်းတော်မူသည်။

သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးကား အိမ်နိမ့် ၃၂, မင်းစည်းစိမ် ၄၅- သက်တော် ၇၇ ရှိသော် အနိစ္စရောက် တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၂-ရသေ့ကြောင်မင်း

သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီး အနိစ္စရောက်တော်မူသည်လျှင် 'ပျူမင်းထီး' မင်းမပြုဘဲ ကျေးဇူးတင်ဖူးသော ဥပဗ္ဗာယ်ရသေ့အား လူပြုစေ၍ မင်းမြှောက်လေ၏။ ထိုသို့ လူပြုသည်ကို အကြောင်းရည်၍ 'ရသေ့ကြောင်' ဟူ၍ နောက်မှ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။

သက္ကရာဇ် ၇၄ ခုတွင် ရသေ့ကြောင် မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၉၁, စည်းစိမ် ၁၅- သက်တော် ၁၀၆ နှစ်ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၃-ပျူမင်းထီး

သက္ကရာဇ် ၈၉ ခုတွင် 'ပျူမင်းထီး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုပြည်ကား ကကုသန်ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ 'ပဏ္ဍုပလာသ' ဟု အမည်တွင်၏။ ကောဏာဂုံ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ 'တမ္ပကုဋ္ဌ' ဟုတွင်၏။ ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ 'တမ္ပဒီပ' ဟုတွင်၏။ ပျူမင်းလက်ထက်တွင်မှ 'အရိမဒ္ဒနာ' ဟုတွင်၏။

ပျူမင်းထီးနန်းတက်သောအခါ ဖြဟ္မာလက်ယာ, သိကြားလက်ဝဲ မင်းကြီးလက်တော်ကိုင်လျက် နတ်စည်စောင်းငြင်း တီးမှုတ်စေ၍ နန်းတင်ပေး၏။

မိဖုရားကား- သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းသမီးတော် စန္ဒာဒေဝီလည်း ၁ ပါး၊ နဂါးမင်းသမီးတော် ဣရန္ဒဒေဝီ လည်း ၁ ပါး။

သိကြားမင်းလည်း မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါးနှင့်တကွ မင်းဆောင်မင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနားတို့ကို အကုန်ဆောက်နှင်း[၁] ပေး၏။

၁။ ဆောက်နှင်း (ဆောင်နှင်း) = ပေးအပ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သန္တာထီးရိုး ၈ စင်းကား အလျားအားဖြင့် ၉ တောင် ၁ မိုက်–လုံးပတ်အားဖြင့် ၃ ထွာ–ထီးရွက်ကား အထပ် ၁၀၀ ရှိသော နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာသော ကုမုဒြာကြာချည်ဖြင့်ပြီးသော ထီးရွက်၊ အဖိုးအတိုင်းမသိသောနဝရတ် ၉ ပါးဖြင့်ခြယ်လှယ်စီမံအပ်သော ညောင်ရွက်၊ ထီးခံတိုင်အောင် အရောင်ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ထီးချက်၌စီအပ်သော ရတနာမြတ်။ ဆဒ္ဒန်အိုင်မှဖြစ်သော 'ဂီရိမေခလာ' အမည်ရှိသော ဆဒ္ဒန်ဆင်ပျံ။ သိန္ဓုမြစ်နား၌ဖြစ်သော အဿာဇာနည်မြင်း။ ဤသို့သော မင်းဆောင်မင်းယောင်တို့ကို ဆောင်နှင်းပေ၏။

ခမည်းတော်နေမင်းကလည်း မင်းဆောင်မင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနားအကုန်၊ မယ်တော် နဂါးမင်းသမီးကလည်း မင်းဆောင်းမင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနားအကုန် ဆောင်နှင်းပေ၏။

ထိုမင်းတွင်ရှိသောအလုံးအရင်းကား အမတ် ၇၀၀၀, အမှူး ၁ သောင်း, ဆင်ဖြူ ၃၆၀, တိုက်ဆင် ၆ သန်း, မြင်း ၃ ကုဋေ ၆ သန်း, စစ်သည်သူရဲ ကုဋေ ၁၀၀ ရှိသည်ဟူ၏။ ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၃ ကြိမ်ရွာ၏။

ထိုသည်ကိုရည်၍

'နေနတ်ကသည်၊ ဆက်မြင့်ရှည်၍၊ ရွှေပြည်ရိမဒ်၊ ဘူမိရပ်ဝယ်၊ ကြာဝတ်ဆံသာ၊ ရိုးသန္တာမူ၊ သုံးထွာလုံးပတ်၊ ကိုးတောင်မြတ်ထက်၊ ချက်ထွတ်မဏိ၊ ထီးစန္ဒိနှင့်၊ သီရိပဝရ၊ တေဇကြီးမော၊ ပျူမင်းဇောဟု၊ မုနောခေါင်ချာ၊ ဆက်ကာမဝေး၊ ဘေးလည်းမင်းကျော်၊ ဘိုးတော်နရ၊ ဘလည်းနတ်တူ၊ ဆင်ဖြူဆဒ္ဒန်၊ ဇိမာန်နှစ်နန်း၊ ဖြူဝန်းစကြာ၊ မယ်နှင့်သာလျှင်၊ မြဟ္မာသဟံ၊ ရေညွန်းခံသား၊ ရှင်စံစုံမက်၊ သည်ကိုတွက်၍၊ မုန်လျက်မပိုင် နေတော့သည်။'-ဟူ၍ သံကို[၁] စပ်လေသည်။ ။

[တောင်ငူရောက်မင်းတရားကြီးဘုရားသမီးတော် မင်းသမီး ခင်မရွှေဘုန်း မြောက်သားတော် တောင်ငူဘုရင် မင်းရဲကျော်ထင်။]

ပျူမင်းထီးကား အိမ်နိမ့် ၃၅, မင်းစည်းစိမ် ၇၅- သက်တော် ၁၁၀ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၄–ထီးမင်းယဉ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၆၄ ခုတွင် သားတော် 'ထီးမင်းယဉ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၀, မင်းစည်းစိမ် ၅၇- သက်တော် ၁၀၇ နှစ် ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၅–ယဉ်မင်းပိုက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၂၁ ခုတွင် သားတော် 'ယဉ်မင်းပိုက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၀, မင်းစည်းစိမ် ၂၅-သက်တော် ၇၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၆–ပိုက်သေဉ်လည်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၄၆ ခုတွင် သားတော် 'ပိုက်သေဉ်လည်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၀, မင်းစည်းစိမ် ၂၀-သက်တော် ၆၀ ရသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၁။ 'စာဆိုရှင်သံကို' ကို ညွှန်းသည်။ 'နေနတ်ကသည်'-ချီရတု ဖြစ်သည်။

mgyoe.com

၇-သေဉ်လည်ကြောင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၆၆ ခုတွင် သားတော် 'သေဉ်လည်ကြောင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းလက်ထက် ရှာစု ၁၉ ရွာကိုဖျက်၍၊ လောကနန္ဒာအရပ်၌ 'သီရိပစ္စယာ' ဟူသောမြို့ကိုတည်၍ နေတော်မူ၏။

ထိုမင်းကား သဒ္ဓါသီလနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ မဟာဂီရိမောင်နှံလည်း ရောက်၏။

ထိုမင်းနန်းတက်၍ ၄၂ နှစ် ရှိသောအခါ၊ ဗုဒ္ဓဃောသမဟာထေရ်သည် သထုံပြည်က ဆင်ဖြူတော်ဆောင်ယူ၍၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကူးတော်မူ၍၊ မဟာနာမမင်းအား ဆင်ဖြူကိုပေး၍၊ ဓမ္မပဒကျမ်း အစရှိသော အဋ္ဌကထာ ၅၆ ကျမ်းကို ရေးကူးတော်မူသည်။

ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုးကား ၃ ကြိမ်ရွာ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၃၊ မင်းစည်းစိမ် ၄၃-သက်တော် ၉၆ ရှိသော်၊ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာ သားတည်း။

၈-ကြောင်တူရာဇ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၃၀၉ ခုတွင် သားတော် 'ကြောင်တူရာဇ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၅၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၅ နှစ်- သက်တော် ၅၀ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၉-သည်ထံမင်း

သက္ကရာဇ် ၃၃၄ ခုတွင် သားတော်'သည်ထံ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၅၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၇- သက်တော် ၆၂ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေ သားတည်း။

၁၀-မုက္ခမ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၃၆၁ ခုတွင် မင်းရိုးမဟုတ် အမတ် ၃ ယောက်လုပ်၍ 'မုက္ခမ်' ၃လ မင်းပြု၏။

၁၁-သူရဲမင်း

မုက္ခမ်ကို သူရဲလုပ်ကြံ၍ မင်းပြု၏။

သူရဲ အိမ်နိမ့် ၃၃၊ မင်းစည်းစိမ် ၅၅-သက်တော် ၈၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၁၂-သားရမွန်ဖျားမင်း

သက္ကရာဇ် ၄၁၆ တွင် သည်ထံမင်းသားပြေး၍ သားရမွန်ဖျား ပုန်းကွယ်၍နေရာ၊ အမှူးအမတ်တို့ ရှာ၍ နန်းတင်၏။

အိမ်နိမ့် ၅၅၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၂- သက်တော် ၇၇ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် သောကြာသားတည်း။

mgyoe.com

၂၄-ပိတ်တောင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၂ ခုတွင် သားတော် 'ပိတ်တောင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။* ပိတ်တောင်နှင့် ငခွေးကား ညီတော်-နောင်တော်တည်း။

အိမ်နိမ့် ၂၂ နှစ်, စည်းစိမ် ၅၀- သက်တော် ၇၂ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေ သားတည်း။

၂၅-ငခွေးမင်း (စောခွေးမင်း)

သက္ကရာဇ် ၇၂ ခုတွင် ညီတော် 'ငခွေး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၂, မင်းစည်းစိမ် ၆ နှစ်- သက်တော် ၅၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၂၆-မြင်းကျွေးမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈ ခုတွင် 'မြင်းကျွေး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မြင်းကျွေးအကြောင်းကား- ကုက္ကိုတောင်ပဲ့ရွာသားသူကြွယ်ကျွန်မတစ်ယောက်သည် ယာစောင့်ရာမှ ဘီလူးနှင့် သံဝါသဖြစ်၍ မြင်သောသားတည်း။ တစ်ရံရောအခါ ထိုသူကြွယ်သည် ဘီလူးတွင်မြင်သောသားကို မြင်းကျောင်းထည့်[၁] လေ၏။ မြင်းပျောက်၍ အရှင့်အိမ်သို့ မချဉ်းဝံ့။ မင်းတွင် ဝင်စားလေ၏။ မင်းကြီးလည်း အားခွန်ကြီးသည့်သူဖြစ်၍ နီးကပ်စွာပြုတော်မူ၏။[၂]

နောက်- မြင်းခံအကြီးပြုစေ၍ မင်းကြီးလည်း မြင်းကို ကြည့်တော်မူအံ့သောငှာ၊ တစ်နေ့ ၃ ကြိမ် မြင်းတင်းကုပ်သို့ ဝင်တော်မူ၏။ လာဖန်များလတ်သော် မိဖုရားငယ်တစ်ယောက်နှင့် ယှဉ်ပါးကြလေ၏။

အခါတစ်ပါးလည်း မင်းကြီးလည်း တောကစားတော်မူလေ၏။ တောအုပ်သို့ရောက်လျှင် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ ကွယ်သည့်အခိုက် မင်းကြီးကိုလုပ်ကြ၍၊ မင်းကြီးဝတ်တော်မူသောတန်ဆာကို ဆင်ယင်၍ မြင်းကိုစီးပြီးလျှင် မြို့သို့ ပြန်လေ၏။ နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် အလိုမပါသောမိဖုရားတစ်ပါးကိုလုပ်ကြ၍ အလိုသို့ချည်း ပါရလေ၏။ အမှူးအမတ်တို့လည်း ပြည်ရွာစနောင်စနင်ရှိလတ္တံ့သည်စိုး၍ အလိုသို့ချည်း ပါရလေ၏။

ထိုမင်းကား အိမ်နိမ့် ၂၁, မင်းစည်းစိမ် ၁၀ နှစ်- သက်တော် ၃၁ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၂၇-သိဃ်မင်း (သိခ်ိမင်း)

သက္ကရာဇ် ၈၈ ခုတွင် 'သိဃ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား မင်းရိုးတည်း။ မြင်းကျွေးတွင် သားမရှိ၍၊ အမတ်တို့သည် ဥမျိုးကိုရှာ၍ မင်းပြုစေသတည်း။

အိမ်နိမ့် ၅၃, မင်းစည်းစိမ် ၈ နှစ်- သက်တော် ၆၁ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

---

* ပိတ်တောင်မင်းမတိုင်မီ 'ပိတ်လောင်မင်း'-၁ ပါးရှိသေးကြောင်းကို နတ်ရှင်နောင်၏ 'မင်းဆက်လင်္ကာ' တွင် 'သည်းချာ ပိတ်သို၊ ဆက်တုံပိတ်လောင်၊ သားပိတ်တောင်းနှင့်၊ တုပေါင်းတထွေး၊ ညီမင်းခွေးနှင့်၊'-ဟုပြ။ ပညာရှင်တို့ လေ့လာပါ ကုန်။

၁။ ထည့် = နိုင်းသည်။

၂။ 'မြင်းခံကြီး ပြုစေ၏။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

၂၈-သိန်းခွန်မင်း

သက္ကရာဇ် ၉၆ ခုတွင် ထိုမင်းသားတော် မင်းညီနောင် ၂ ပါး နန်းလုကြ၏။ ၃ လတိုင်မှ နောင်တော် သိန်းခွန်နိုင်၍ နန်းတက်လေ၏။ ညီတော်ကား ပြေးလေ၏။ စလေအရပ်၌ ပုန်းကွယ်နေလေ၏။

သိန်းခွန် အိမ်နိမ့်.၄၂, မင်းစည်းစိမ် ၁၀- သက်တော် ၅၂ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၂၉-ရွှေလောင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၀၆ ခုတွင် သားတော် 'ရွှေလောင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၀, မင်းစည်းစိမ် ၉ နှစ်- သက်တော် ၂၉ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓသားတည်း။

၃၀-ထွန်ထွင်းမင်း

သက္ကရာဇ် ၁၁၅ ခုတွင် သားတော် 'ထွန်ထွင်း' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

တောကစားတော်မူရာဝယ် မြင်းထက်ကကျ၍၊ ရှားငြောင့်စူး၍ အိမ်နိမ့် ၂၀, မင်းစည်းစိမ် ၉ နှစ်- သက်တော် ၂၉ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၃၁-ရွှေမှောက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၄ ခုတွင် သားတော် 'ရွှေမှောက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၉, မင်းစည်းစိမ် ၂၃- သက်တော် ၄၂ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၃၂-ထွန်လွတ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၄၇ ခုတွင် ညီတော် 'ထွန်လွတ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, မင်းစည်းစိမ် ၁၇ နှစ်- သက်တော် ၄၇ ရှိသော်၊ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၃၃-စောခင်နှစ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၆၄ ခုတွင် သားတော် 'စောခင်နှစ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, မင်းစည်းစိမ် ၂၇- သက်တော် ၅၇ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၃၄-ခဲလူမင်း

သက္ကရာဇ် ၁၉၁ ခုတွင် သားတော် 'ခဲလူ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၃, မင်းစည်းစိမ် ၁၇- သက်တော် ၄၀ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၃၅-ပျဉ်ပြားမင်း

သက္ကရာဇ် ၂၀၈ ခုတွင် ညီတော် 'ပျဉ်ပြား' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

နန်းတက်တော်မူ၍ ၃ နှစ်ရှိသောအခါ ယခု ပုဂံမြို့ကို တည်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, မင်းစည်းစိမ် ၁၂ နှစ်- သက်တော် ၄၂[၁] ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၃၆-တန်နက်မင်း (တံနက်မင်း)

သက္ကရာဇ် ၂၂၀ တွင် သားတော် 'တန်နက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား မြင်းတင်းကုပ်သို့ ညဥ့်အခါ သွားစမှတ်ပြုတော်မူ၏။ တစ်ရံရောအခါ မြင်းတင်းကုပ်သို့ သွားတော်မူရာတွင် စလေငခွေးလုပ်ကြံ၍၊ အိမ်နိမ့် ၁၈, မင်းစည်းစိမ် ၁၈- သက်တော် ၃၆[၂] ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် သောကြာသားတည်း။

၃၇-စလေငခွေး

သက္ကရာဇ် ၂၃၈ ခုတွင် 'စလေငခွေး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ငခွေးအကြောင်းကား- အထက်က မင်းညီနောင် နန်းလုကြရာတွင် နောင်တော်သိန်းခွန် နိုင်၍ ညီတော်သည် စလေအရပ်တွင်ပုန်းကွယ်၍နေသောသူမြေးတည်း။ မကုံ၍[၃] ကျွန်ဖြစ်သည်။ နောက်-မင်းသို့ဝင်၍ ခစားသည်။ နောက်- မြင်းခံထည့်တော်မူရာတွင် မိဖုရားငယ်တစ်ယောက်နှင့် စကားဝင်ကြ၍၊ မင်းကြီးကို မြင်းချေးသွန်ရာတွင် လုပ်ကြံ၍ မင်းဖြစ်သတည်း။

ထိုမင်းကား ဘုရားသခင် ဗျာဒိတ်တော်ရသော ဘီလူးဖြစ်ဖူးသောကြောင့် ဘုန်းတန်ခိုးကြီး၏။ အမျက်စောင်မာန် ကြီး၏။ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ စလေအရပ်၌ အရှင်ဖြစ်သောသူကိုလည်း ခေါ်၍သတ်လေ၏။ အရှင်နှင့် နီးစပ်သည့်သူတို့ကိုလည်း ဖမ်း၍ ရေကန်ဝယ်နေစေပြီးလျှင်၊ ဆင်ထက်က လှံနှင့်ထိုးဘိ၏။ ထိုသို့ပြုဖန်များလတ်သော် ဆင်ထိန်းကို မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့ စကားထား၍၊ ဆင် ကကြိုးကိုဖြတ်၍၊ ဆင်က လည်၍ကျပြီးလျှင် ရွံ့ညွန်နှင့် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့ ပစ်၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, မင်းစည်းစိမ် ၂၅ နှစ်- သက်တော် ၅၀[၄] ရှိသော်၊ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၃၈-သိန်းခိုမင်း

သက္ကရာဇ် ၂၆၃ ခုတွင် သားတော် 'သိန်းခို' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်၍ ၁၆ နှစ်ရှိသောအခါ 'တောကစားအံ့' ဟူ၍၊ မြင်းစီး၍ တောသို့ကြွတော်မူ၏။ တော၌ သမင်လိုက်ကြရာတွင် ဗိုလ်ပါနှင့်ကွဲ၍၊ စားတော်ဆာမွတ်သောကြောင့် ယာသို့ဝင်၍ သခွားကို စားတော်ခေါ်၏။ တောင်သူကြီးလည်း 'မတိုင်မကြားဆွတ်သည်' ဟူ၍ မင်းကြီးကို တုတ်နှင့် ရိုက်ဘိသောကြောင့် အိမ်နိမ့် ၂၂ နှစ်, မင်းစည်းစိမ် ၁၆- သက်တော် ၃၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၁။ 'အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃၂ နှစ်- သက်တော် ၇၇ နှစ်။'-မှန်နန်း, မုံရွေး။ စည်းစိမ် ၂၀ နှစ်ပိုနေသည်။

၂။ 'အိမ်နိမ့် ၂၈ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၈ နှစ်- သက်တော် ၅၆ နှစ်။'-မှန်နန်း, မုံရွေး။ စည်းစိမ် ၁၀ နှစ်ပိုသည်။

၃။ 'မပြည့်စုံ၍၊ မကုံထံ၍၊ ဆင်းရဲ၍၊'-ဟု ယူ။

၄။ 'အိမ်နိမ့် ၅၀ နှစ်, စည်းစိမ် ၉ နှစ်- သက်တော် ၅၉ နှစ်။'-မှန်နန်း, မုံရွေး။ စည်းစိမ် ၁၆ နှစ်လျော့သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

၃၉-တောင်သူကြီးမင်း (ညောင်ဦးစောရဟန်းမင်း)

သက္ကရာဇ် ၂၇၉ ခုတွင် တောင်သူကြီး 'စောရဟန်း' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ဖြစ်ဟန်ကား- သိန်းခိုမင်းမြင်းခံသည် နောက်မှရောက်လတ်၍၊ ထိုတောင်သူကြီးကိုလည်း ဖြားယောင်း၍၊ မင်း၏အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဆင်ယင်ဝတ်စားစေ၍ မြင်းတွင်တင်ပြီးလျှင် နန်းသို့ ဆောင်ယူလေ၏။ ရောက်လျှင်၊ မိဖုရား၊ မောင်းမမိဿံတို့လည်း ပြည်ရွာမငြိမ်မဝပ်ရှိမည်ကို ရည်၍ ထိုတောင်သူကြီးကိုပင် မင်းမြှောက်လေ၏။

ထိုအခါ မိဖုရားငယ်တစ်ယောက်သည် တောင်သူကြီးကို မရိုမသေပြုပါချေ၍၊ "ဤကျွန်မကို ဘယ်သူထောင်းပါအံ့နည်း။"-ဟူ၍ဆိုလျှင်၊ တံခါးတွင်ထားသော် ကျောက်သူရုပ် ပြေးထ၍ ထောင်းသည်၊ အနိစ္စရောက်လေ၏။ ထိုကိုမြင်သော် တစ်နန်းလုံး အသားစားလတ္တံ့သို့ ကြောက်ကုန်၏။

ရက်လည်၍ မင်းကြီးထွက်တော်မူသောအခါ အမတ်ကြီးတစ်ယောက်သည် "ငါတို့အရှင် မဟုတ်"ဟူ၍ ချေပလျှင်၊ တံခါးတွင်ထားသောကျောက်သူရုပ် ပြေးထ၍ထောင်းသည်၊ ချက်ချင်းသေလေ၏။ ထိုအကြောင်းကိုမြင်သော် အမှူးအမတ်၊ ကလန်၊ သံပျင် အစရှိသော တစ်ပြည်လုံး အသားစားလတ္တံ့သို့ ကြောက်ကုန်၏။

ထိုမင်းကား နောက် ဘုန်းတိတ်တိုင်လတ်သော်၊[1] ကြောင်ဖြူမင်း မြင်းနှင့်လာသည်ကို ဆီး၍တားရာတွင် ကျောက်သူရုပ်ထ၍ နန်းက တွန်းချလိုက်၏။ ကျရာတွင်ပင် အိမ်နိမ့် ၄၅၊ မင်းစည်းစိမ် ၃၃- သက်တော် ၇၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓသားတည်း။

၄၀-ကွမ်းဆော်ကြောင်ဖြူမင်း

သက္ကရာဇ် ၃၁၂ ခုတွင် 'ကွမ်းဆော်ကြောင်ဖြူ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ကြောင်ဖြူမင်းအကြောင်းသော်ကား တန်နက်မင်းကို စလေငခွေးလုပ်ကြံသောအခါ မိဖုရားသည် ဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေနှင့် နန်းကထွက်၍၊ ကြောင်ဖြူအရပ်မှပုန်းရှောင်၍ နေရာအရပ်မှာ ဖွားတော်မူသည်။ အရွယ်သို့ ရောက်လျှင် မင်းတွင်ခယမ်း၍ နေလေ၏။ နောက်- ကွမ်းဆော်ခန့်၍ ဆော်ရာတွင် သိကြားမင်း အရိန္ဒမာလှံ၊ သီလဝံသဓား၊ အရိန္ဒမာကြိမ်လုံး၊ ဦးသျှောင်ကျင်၊[2] ပတ္တမြားလက်စွပ်၊ နတ်မြင်းယာဉ်ကိုအပ်၍ လက်ထုတ် အရပ်က ပုဂံသို့လာ၏။ ထိုအခါ မင်းလောင်းလာမည်ကို ကြည့်နှင့်သည့်သူတို့ ဆီး၍ ဦးချနှင့်၏။ နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် ညောင်ဦးစောရဟန်း ဆီး၍ဟန့်နှင့်သည်ကို ကျောက်သူရုပ်တွန်းချလျှင်၊ နန်းသို့တက်၍ မင်းပြုတော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ညောင်ဦးစောရဟန်းသည် မင်းသမီးညီအစ်မ ၃ ယောက်ကို 'အကြီးကို တောင်ပြင်သည်၊[3] အလတ်ကို အလယ်ပြင်သည်၊ အငယ်ကို မြောက်ပြင်သည်'-ဟူ၍၊ အမည်သမုတ်၍ မိဖုရားမြှောက်၏။

တောင်ပြင်သည် ကြည်းဆိုးကို ပဋိသန္ဓေ ၉ လ၊ အလယ်ပြင်တွင် စက္ကဝတေး[4]ကို ပဋိသန္ဓေ ၆ လရှိသောအခါ ညောင်ဦးစောရဟန်းအနိစ္စရောက်၍ ကွမ်းဆော်ကြောင်ဖြူ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် သည်မိဖုရား ၃ ပါးကိုပင် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။ များမကြာမီ မိဖုရားငယ် မြောက်ပြင်သည်တွင် အနော်ရထာစောကို ပဋိသန္ဓေနေ၍ ကြည်းဆိုးနှင့် စက္ကဝတေး အရွယ်သို့ရောက်လျှင်၊ ကျောင်းသာယာ[5]စွာတည်၍ "ကွမ်းဆော်မင်းကို သာစုခေါ်ပါ" ဟု လျှောက်လေ၏။ ကွမ်းဆော်မင်းလည်း ယုံကြည်၍ လိုက်တော်မူ၏။ ကျောင်းသို့ရောက်လျှင် မင်းကြီးကိုဖမ်း၍ ရဟန်းပြုလေ၏။

၁။ 'ဘုန်းတန်ခိုးကုန် ကျရှုံးချိန်တိုင်သော်'-ဟု ယူ။
၂။ ဦးသျှောင်ကျင် = ဆံထိုး။
၃။ တောင်ပြင်သည် = တောင်နန်းမိဖုရား။
၄။ 'စုက္ကတေး'။
၅။ သာယာ = ကောင်းမွန်စွာ။ လှပတင့်တယ်စွာ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အိမ်နိမ့် ၇၄, မင်းစည်းစိမ် ၂၁- သက်တော် ၉၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၄၁-ကြည်းဆိုးမင်း (ကျည်းဆိုမင်း)

သက္ကရာဇ် ၃၃၃ ခုတွင် 'ကြည်းဆိုး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ချင်းတွင်း ညွန်တန်အရပ်မှာ တောကစားတော်မူရာတွင် မုဆိုး လေးနှင့်ပစ်၍၊ အိမ်နိမ့် ၂၁, မင်းစည်းစိမ် ၆ နှစ်- သက်တော် ၂၇ ရှိသော် အနိစ္စ ရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၄၂-စက္ကဝတေးမင်း (စုက္ကတေးမင်း)

သက္ကရာဇ် ၃၃၉ ခုတွင် ညီတော် 'စက္ကဝတေး'* မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ ညီတော် အနော်ရထာ မင်းလည်း နောင်တော်ကို မပြတ်ခစားလေ၏။

အခါတစ်ပါး- နောင်တော် စက္ကဝတေးမင်းလည်း ညီတော် အနော်ရထာစောကို 'ညီသားနောင်မယ်' ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်စမြား၏။ ထိုစကားကို ခမည်းတော်အား ကြား[၂]ပေသော်၊ ခမည်းတော် ကြောင်ဖြူမင်းလည်း ဤသို့ဆို၏။

''ငါ့ကိုလုပ်ကျွေးသော အမောင့်မယ်တော်ကိုလို၍ ဆိုသည်။''-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ကြီးစွာသောအမျက်တော် ရှိသည်ဖြစ်၍ ခမည်းတော်ကို သိကြားနှင်းသော် အရိန္ဒမာလှံ့, အရိန္ဒမာကြိမ်လုံး, သီလဝံသဓား, ပတ္တမြားဦးသျှောင်ကျင်, လက်စွပ်, မြင်းယာဉ်များကိုပန်၍၊[၃] ခမည်းတော်လည်း ပန်သမျှကိုဆောင်နှင်းလေ၏။

''မြင်းမူကား ငါနန်းကျကတည်းကပင် လွတ်၍ ပုပ္ပားအရပ်မှာရှိလေသည်။ ငါဝတ်တော်မူသော လက်စွပ်ကိုပြလျှင် လာလိမ့်မည်။ သည်မြင်းနှင့် ဗိုလ်ပါစု၍ လုပ်ကြံလေ။'' မိန့်တော်မူလျှင်၊ ခမည်းတော် အဆိုအတိုင်း မြင်းကိုဖမ်း၍ ဗိုလ်ပါ ရုံးစုပြီးလျှင်၊ ချီလာ၍ ညီတော်အနော်ရထာစောလုပ်ကြံလျှင်၊ နောင်တော် စက္ကဝတေးကား အိမ်နိမ့် ၂၇ နှစ်, မင်းစည်းစိမ် ၂၅-. သက်တော် ၅၂ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၄၃-အနော်ရထာမင်း

အနော်ရထာမင်းစောလည်း နောင်တော်ကိုအလိုပြည့်[၄]လျှင် ခမည်းတော်ကျောင်းသို့ သွားတော်မူ၏။ ''မင်းပြုတော်ပါ။'' ဟု တောင်းပန်၏။ ခမည်းတော်လည်း ''ငါ အသက်အရွယ်ကြီးပြီ။ မောင်သာ မင်း ပြုတော့။''-ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ သက္ကရာဇ် ၃၆၄ ခုတွင် အနော်ရထာမင်းစော နန်းတက်တော်မူသည်။

ခမည်းတော်ကိုလည်း မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅ ပါးနှင့်တကွ၊ မင်းဆောင်မင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနား ကျင်းပစေလျက် မိဖုရား, မောင်းမမိဿံရံစေလျက် 'ရဟန်းမင်း' ပြုရ၏။

အနော်ရထာမင်းစောကား ဘုန်း, လက်ရုံး, ပညာအမြင်အမြော်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ နတ်မြင်း ၅ စီး ရတော်မူ၏။

---

* 'စုက္ကတေးမင်း'-ဟု မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ပြ။ အခြားရာဇဝင်အစောင်စောင်၌လည်း 'စုက္ကတေးမင်း'-ဟုသာပြ။ ပေကျူးမူ အတိုင်း ပြထားပါသည်။

၂။ ကြား = ပြောသည်။ ပြောကြားသည်။

၃။ ပန် = တောင်းသည်။ တောင်းပန်သည်။ တောင်းခံသည်။

၄။ အလိုပြည့် = အောင်မြင်သည်။ အနိုင်ရသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စစ်သူကြီး ၄ ဦးအမည်ကား- ကျန်စစ်သား၊ ညောင်ဦးဖီး၊ ငထွေရူး၊ ငလုံးလက်ဖယ်။ ဤနတ်မြင်း ၄ ဦးတည်း။

နတ်မြင်း ၅ စီးအမည်ကား- အနော်ရထာစီးသောမြင်းကို 'ကဏ္ဍကလက်လှ' ဟုတွင်၏။ ကျန်စစ်သားစီးသောမြင်းကို 'နလုံးကျွန်ကောင်း' (နလုံးကွန့်ခေါင်) ဟု တွင်၏။ ညောင်ဦးဖီးစီးသောမြင်းကို 'နလုံးတုံ့မရှိ' (နလုံးအတုမရှိ) ဟုတွင်၏။ ငထွေရူးစီးသောမြင်းကို 'နလုံးလျှင်' (နလုံးလျှင်တိုင်း) ဟု တွင်၏။ ငလုံးလက်ဖယ်စီးသောမြင်းကို 'လေမိုးယဉ်ကောင်း'(လေမိုးယဉ်ခေါင်) ဟုတွင်၏။

အနော်ရထာမင်းစောမင်းဖြစ်တော်မူ၍ ၄ နှစ်ရှိသောအခါ ခမည်းတော်ကြောင်ဖြူမင်း အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

ကြောင်ဖြူမင်းကား- အိမ်နိမ့် ၇၄၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၂ နှစ်၊ ရဟန်းဘုံ ၃၀- ၃ ခုပေါင်း သက်တော် ၁၂၆ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။[၁]

အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက်တော်၌ 'ပေါက္ကာရာမ' ဟု တွင်၏။ ထိုပြည်တွင် မင်းအဆက်ဆက်တို့သည် သမထီးအရပ်၌သီတင်းသုံးသော အရည်းကြီး ၃ ကျိပ်၊ တပည့် ၆ သောင်းတို့အဆုံးအမကို ခံ၍ မှားသောအယူ၌ တည်ကြကုန်၏။

ထိုအရည်းတို့အကြောင်းကား "ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသော တရားတော်ကိုပယ်၍ မိမိဆန္ဒနှင့်လျော်စွာ ကျမ်းဂန်စီရင်သည်။"-ဟူ၍ ပြုကုန်၏။ ထိုသို့ မဟုတ်မရာသောအယူကို အနော်ရထာမင်းစော ကြိုက်တော်မမူ။

ထိုအခါ 'ရှင်အရဟံ' အမည်ရှိသော ရဟန္တာမြတ်လည်း 'ပေါက္ကာရာမ၌ သာသနာတော်ထင်ရှားစွာ မဖြစ်ချေသေး။'-ဟူ၍၊ သထုံပြည်မှကြွလာတော်မူ၍ သာသနာတော်ကို ပြုပေ၏။ မင်းကြီးလည်း "သာသနာတော်ကို ဖြစ်စေအံ့။"-ဟူ၍ သထုံပြည်ဝယ် ပိဋကတ်အစုံ ၃၀ ရှိသည်ကို တောင်းရလေ၏။ သထုံမင်းလည်း မကျိုးမနွံ မချေမင်သောစကားကို ဆိုဘိ၏။ မင်းကြီးလည်း မျက်တော်ပြင်းစွာထွက်၍ ရေ ၃ ကုဋေ ၆ သန်း၊ ကြည်း ၃ ကုဋေ ၆ သန်းသော စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါး ချီတော်မူ၍ သထုံပြည်ပျက်လျှင်၊ ပိဋကတ်အစုံ ၃၀၊ မွေတော်ဓာတ်တော်တို့ကို ဆင်ဖြူ ၃၂ စီးတွင်တင်၍ သထုံမင်းမနူဟာနှင့်တကွ တစ်ပြည်လုံးကို ယူခဲ့၏။ ယင်းတွင်မှ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်ပြည့်စုံ၍ သာသနာတော်တည်စ ဖြစ်၏။

သာသနာတော်တည်ပြီးလျှင် သမထီးအရပ်၌သီတင်းသုံးသော အရည်းကြီး ၃ ကျိပ်နှင့် တပည့် ၆ သောင်းတို့ကိုအဝတ်လဲစေ၍ ဆင်ချေးကျုံး၊ မြင်းချေးကျုံးထည့်တော်မူ၏။

အနော်ရထာစော သာသနာတော်၌ အလွန်သဒ္ဓါသည်ဖြစ်ခဲ့၍၊ "ဂန္ဓလရာဇ်တိုင်းဖြစ်သော တရုတ်ပြည်၌ စွယ်တော်မြတ်တစ်ဆူရှိသည်ကို တောင်းအံ့"-ဟူ၍ ရေ ၃ကုဋေ ၆သန်း၊ နတ်မြင်းသည် ၄ဦး၊ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့်တကွ ချီတော်မူ၏။ ဥတီပွားကို တောင်းတော်မူသည်။ စွယ်တော်မြတ် ကောင်းကင်သို့တက်၍ နေတော်မူလေသည်။ ရတော်မမူချေ။ သိကြား မြရှင်ဆင်းတုတော်ကို ယူဆောင်တော်မူ၍ ပြန်တော်မူသည်။ ကျော်စည်အရပ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ယုံကြည်တော်မမူ၍ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်ကို ကွပ်မျက်တော်မူလေသည်။

ပြည်တော်သို့ရောက်လျှင် အလုံးအရင်းနှင့်တကွ သရေခေတ္တရာသို့ချီတော်မူပြန်သည်။ နဖူးသင်းကျစ်တော်ဓာတ်ကိုဆောင်ယူတော်မူ၍ ရွှေစင်ဦးဘုရားတွင် ဌာပနာတော်မူသည်။

၁။ 'ကွမ်းဆော်ကြောင်ဖြူမင်းကား အိမ်နိမ့် ၇၄၊ စည်းစိမ် ၂၁ နှစ်-သက်တော် ၉၅ တွင် နန်းကျတော်မူ၏။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ 'အိမ်နိမ့် ၇၄၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၁ နှစ်-သက်တော် ၉၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။'-ယခု 'စာ ၂၈' 'ရဟန်းဘုံ ၃၀' ကို 'အိမ်နိမ့်' ဟု ယူသင့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ယင်းကသည် "သိန်းပိုကျွန်းမှာ စွယ်တော်ကို တောင်းတော်မူအံ့။"-ဟူ၍ နတ်မြင်းသည် ၄ ဦးနှင့်တကွ ချီတော်မူသည်။ ပါဝါသဘော်ာဆိပ်သို့ရောက်လျှင် သိကြားမင်း မသွားစေလို၍၊ သဘော်ာတွင် တင်၍ ပုဂံ လောကနန္ဒာဆိပ်သို့ ပို့လာသည်။ "မင်းကြီးက စေ၍တောင်းလျှင် စွယ်တော်မြတ် ကိုးကွယ်ရလတ္တံ့."-ဟူ၍ အိပ်မက်ပေးလာ၏။ မင်းကြီး ဆင်ဖြူတစ်စီးကိုလက်ဆောင်ပြု၍၊ လိမ္မာသောအမတ်ကို သဘော်ာနှင့်စေ၍ တောင်းရလေ၏။ သိန်းပိုမင်းသဃ်ဗောဓိလည်း စွယ်တော်မြတ်ကို တောင်းပန်၍ ပွားသည် တစ်ဆူကို အပ်လိုက်၏။ ရောက်လျှင် ရွှေစည်းခုံမှာ ၁ ဆူ, လောကနန္ဒာမှာ ၁ ဆူ, တူးရွှင်းတောင်မှာ ၁ ဆူ, တန့်ကြည်မှာ ၁ ဆူ, ပြက်[၁] မှာ ၁ ဆူ တည်တော်မူ၏။ များစွာသောဝတ္ထုကံမိုးမြေ[၂]ကို လှူတော်မူ၏။

တစ်ရံရောအခါ- ဥဿာပဲခူးမှာ ကျွမ်းစစ်သည်ရောက်၍ နတ်မြင်းသည် ၄ ဦးချီ၍ လုပ်ကြံရသည်။ အောင်မြင်လျှင် ဥဿာမင်းက ချစ်မြတ်နိုးလှစွာသော, ၁၀ ပိဿာ ရွှေခြသေ့်အလေးအတိုင်းအရှည့်ရှိသော သမီးတော်မဏိစန္ဒာနှင့် မင်းစဉ်ကိုးကွယ်သောဆံတော်ဓာတ်ကို ဆက်လိုက်၍ နတ်မြင်းသည် ၄ ဦး အလဲအလှယ်ဆောင်ယူတော်မူခဲ့၏။[၃] ကျန်စစ်သားအလှည့်တွင် သံဝါသရှိဘိ၍ ချိန်မဲဖြစ်သောရွှေခြသေ့်ရုပ် အလေးကပေါ့၍ မင်းသမီးကိုယ်တော် လေးဘိ၏။ ရောက်၍ အနော်ရထာမင်းကြီး အကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင်၊ အမျက်တော်ရှိ၍ ကျန်စစ်သားကို ကြိုးကိုနှောင်လျက် အရိန္ဒမာလှံနှင့် ထိုးတော်မူသည်။ ကြိုးကိုထိုးမိ၍ ပြတ်လျှင်၊ လှံကိုကောက်ယူ၍ ပြေးလေ၏။ အနောက်မြောက်ဘက် ကြောင်ဖြူအရပ်မှာနေလေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ဥဿာကဆက်လိုက်သောဆံတော်ဓာတ်ကို စေတီတည်တော်မူ၍ ဌာပနာတော်မူသည်။ ထိုစေတီကို 'မဟာပိန္နဲ' ဟု တွင်၏။ ဥဿာမင်းသမီးမဏိစန္ဒာကိုလည်း 'သီရိစန္ဒာ' ဟူသောအမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူ၏။

အနော်ရထာမင်းကြီးကား သာသနာတော်၌ အလွန်သဒ္ဓါတော်မူသည်ဖြစ်၍ နိုင်ငံတော်အလုံး၌ ဘုရား, ဂူ, ကျောင်း, တံတား, ဇရပ် ဆောက်လှူတည်ထားတော်မူသည်ကား များ၏။ သထုံပြည်ကဆောင်ယူခဲ့သော ပိဋကတ်အစုံ ၃၀ ကိုလည်း အသစ်ရေးကူး၍၊ အရိယာသံဃာတို့အား အပ်တော်မူ၍ ပို့သသင်ကြားရသည်။ ထိုမှတစ်ပါး နိုင်ငံတော်တောင်ဘက်အရပ်၌ ကန်, ချောင်း, ဆည်မြောင်းဖြစ်စေ၍ အလွန်ဝပြောသာယာ၏။

အနော်ရထာမင်းစောတွင်ရှိသော အလုံးအရင်းကား ဆင်ဖြူ ၃၇ စီး, ဆင်မည်း ၈ သန်း၊ စစ်သူရဲ ၈ ကုဋေ၊ ကြေးလှေ, လှော်ကား, သားလှေ, ငှက်လှေ ၈ သန်းရှိသော ဟူ၏။ ဤသို့သောအလုံးအရင်း၌ 'စကြာ့ပါလကျွဲရိုင်းပေါ်၍ လူသူမသွားသာ'-လျှောက်လာလျှင်၊ 'ဆင်နှင့်တိုက်တော်မူမည်' ဟူ၍ အောင်သာအရပ်သို့ သွားတော်မူ၏။ ရောက်တော်မူလျှင် ဆင်ဖြူသန်မြန်စွာကို ချွန်းဖွင့်၍ လွှတ်တော်မူသည်။ ပြုတော်မူပြီးသောကုသိုလ် အပြီးသို့ရောက်တော်မူပြီဖြစ်၍၊ ဆင်တော်ထက်မှာကို လှမ်း၍ခတ်မိလေသည်။ ခတ်မိ၍၊ အိမ်နိမ့် ၃၃, မင်းစည်းစိမ် ၃၃- သက်တော် ၆၆ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၄၄-စောလူးမင်း

သက္ကရာဇ် ၃၉၇ ခုတွင် သားတော် 'စောလူး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

နန်းတက် ၃ နှစ်ရှိသောအခါ မိဖုရားဦးဆောက်ပန်းကြွမှာကုန်၍၊ ဥဿာမင်းသမီးတော် သီရိစန္ဒာဒေဝီကို 'ခင်ဦး' ဟူသောအမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူလေ၏။ ကျန်စစ်သား မြောက်ဘက်အရပ်မှာ နေလေသည်ကိုလည်း ခေါ်တော်မူ၍ အပါးတော်တွင်မြဲခွဲ[၄]ရ၏။ နောက်- မိဖုရားနှင့် အပြောအဟောရှိပြန်သည်ဟူ၍ အောက်ဒလသို့ ပို့တော်မူသည်။ နောက်- စိတ်ပြေ၍ ခေါ်တော်မူပြန်သည်။

၁။ ယခု ကျောက်ဆည်မြို့နယ်တွင်းရှိ 'ပြက်တောင်'။
၂။ ဝတ္ထုကံမိုးမြေ=ရတနာ ၃ပါးအား လှူဒါန်းသောမြေ။ ဝတ္ထုကမြေ။
၃။ 'အလှည့်ကျ တာဝန်ယူသယ်ခဲ့သည်'-ဟုယူ။
၄။ မြဲခွဲ=ခစားသည်။ အမှုထမ်းသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အထိန်းတော်သား ငရမာန်နှင့် အန်ကစားရာတွင် မင်းစောလူးက "နင်စားသည့်ပဲခူးနှင့် ပုန်[၁] လေ" မိန့်တော်မူသောကြောင့် ပဲခူးအားနှင့်ချီလာ၍ ပြည်တော်သာကျွန်းတွင် တိုက်ကြသည်။ မင်းစောလူးပျက်၍ ငရမာန်ရလျှင် ကွပ်လေ၏။

မင်းစောလူးကား အိမ်နိမ့် ၃၀, မင်း စည်းစိမ် ၂၆- သက်တော် ၅၆ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၄၅-ကျန်စစ်သား

ငရမာန်နှင့် ကျန်စစ်သားသည် နှစ်တိုင်း တိုက်ကြ၏။ နောက်- ငရမာန်သေလျှင်၊ သက္ကရာဇ် ၄၂၅ ခုတွင် 'ထီးလိုင်ရှင်ကျန်စစ်သား' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ နန်းတက်သောမူသောအခါ နတ်ကို ပူဇော်ကုန်၏။

မိဖုရားကား အပယ်ရတနာလည်း ၁ ပါး, ဥဿာမင်းသမီးခင်ဦးလည်း ၁ ပါး, ထီးလိုင်သူကြီးသမီး ခင်လိုင်[၂]လည်း ၁ ပါး, မထီးတူမသမ္ဘူလကို 'ဦးဆောက်ပန်း'အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည် ၁ ပါး။ ထို ၄ ပါးတို့တွင်

- မိဖုရားအပယ်ရတနာတွင် သမီးတော် ရွှေအိမ်သည်ကို မြင်သည်။ သမီးတော် ရွှေအိမ်သည်နှင့် မင်းစောလူးသားတော် စောယွန်းနှင့် စုံဖက်တော်မူရာတွင် ရွှေကူဒါယကာ အလောင်းစည်သူကို မြင်သည်။
- ဦးဆောက်ပန်းတွင် သားတော်တစ်ပါး မြင်သည်။ မိဖုရားဦးဆောက်ပန်းတွင်မြင်သော သားတော် ဇေယျခေတ္တရာကို ဧညဝတီနှင့်တကွ တောင်စဉ် ၇ တိုင်း[၃]ကိုပေး၍ မင်းပြုရသည်။

အနော်ရထာမင်းကြီးကောင်းမှုတော် ရွှေစည်းခုံမပြီးသည်ကိုလည်း လုပ်တော်မူသည်။ နဂါးရုံဘုရား, အပယ်ရတနာဘုရားတို့ကိုလည်း တည်တော်မူသည်။ နောက်လည်း နန္ဒမူလိုဏ်သဏ္ဍာန်ရှိသော နန္ဒာဘုရားကို တည်တော်မူသည်။ ထိုမှတစ်ပါး နိုင်ငံတော်အလယ်၌ ဆောက်လှူတည်ထားသော ဘုရား, ဂူ, ကျောင်း, တန်ဆောင်း, ဇရပ်ကား များ၏။

ထိုမင်းကား အိမ်နိမ့် ၆၀, မင်းစည်းစိမ် ၂၅- သက်တော် ၈၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၄၆-အလောင်းစည်သူမင်း

သက္ကရာဇ် ၄၅၀ တွင် မြေးတော် 'အလောင်းစည်သူ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား ဖွားတော်မူလျှင် အိမ်ရှင့်စည်ကြီး မတီးဘဲအလိုလိုမြည်၏။ ဥကင်တံခါးလည်း အလိုလို ပွင့်၏။ ထိုကိုမြင်လျှင် ဘိုးတော်ကျန်စစ်သားလည်း မြေးတော်ကို ရင်ခွင်ထား၍၊ "ငါ့မြေးနန်းကို ငါ ဆောင်နှင်းပါသည်သာ အလောင်းဖို့သာ"-ဟူ၍မိန့်တော်မူပြီးလျှင်၊ 'သီရိဇေယျသူရ' ဟူသောအမည်နှင့် ဘိသိက်သွန်း၍ မင်းမြှောက်တော်မူ၏။

အိမ့်ရှင်စည်ကြီးမြည်သည်ကို အကြောင်းပြု၍၊ 'အလောင်းစည်သူ' ဟူ၍ ရေးမှတ်ကြသည်။
မင်းဖြစ်လျှင် ရွှေကူဘုရားကို ရှေးဦးစွာတည်တော်မူသည်ကို အကြောင်းရည်၍ 'ရွှေကူဒါယကာ
ဘုရား' ဟူ၍လည်း ရေးမှတ်ကြသည်။ ဘိုးတော်ပေးသော 'သီရိဇေယျသူရ' ဟူသောအမည်တို့ဖြင့်

၁။ ပုန် = ပုန်ကန်သည်။ ထောင်ထားသည်။ ခြားနားသည်။ ပုန်စားသည်။ လက်နက်စွဲကိုင်၍ ဆန့်ကျင်ထကြွသည်။
၂။ 'ခင်တန်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
* သက္ကရာဇ် ၄၂၃ မှ ၄၂၅ အထိ ပုဂံတွင် မင်း ၂ နှစ် လပ်သည်။
၃။ 'တောင်စဉ် ၇ ခရိုင်'။

mgyoe.com

လည်း ရေးမှတ်ကြသည်။ ငယ်တော်မူသောအခါ ချက်တော်ထွက်သည်ကို အကြောင်းရည်၍ 'ချက်တော်ရှင်' ဟူ၍လည်း ရေးမှတ်ကြသည်။

ထိုမင်းကား လေ့ရှုံ ၈ သန်းနှင့်တကွ၊ သက်နန်းနက်လှေတော်ကိုစီး၍ ဇမ္ဗူသပြေပင်သို့ သွားတော်မူသည်။ ဇမ္ဗူသပြေပင်၌ ၇ လတိုင် နေတော်မူသောအခါ သိကြားမင်းလာ၍၊ 'သီရိတြိဘဝနာဒိတျာ ပဝရပဏ္ဍိတ သုဓမ္မရာဇာဓိပတိ နရပတိစည်သူ'[၁] ဟူသောအမည်ကိုလည်း ပေး၍ ဘိသိက်ခံတော်မူသည်။

ဇမ္ဗူသပြေပင်ရင်း၌ ဘုရားတကာကိုနေတော်မူရာ ကျောက်ဖျာခင်းနေရာ သက်တန့်ဦးကိုလည်း ဘုရားရုပ်တုလုပ်၍ ၁ ဆူ၊ ဇမ္ဗူသပြေပင် ဒက္ခိဏသာခါခက် ရုပ်တုလုပ်၍ ၁ ဆူ 'ကိုးကွယ်စိမ့်မည်' ဟူ၍ သိကြားအပ်သည်။

သိန်းယိုကျွန်းကဘီလူးမလည်း သရက္ခန္ဓ်သာနှင့်တကွ မဟာဗောဓိဒက္ခိဏသာခါ၊ ဇမ္ဗူသပြေဒက္ခိဏ သာခါတို့ကို ဆက်နှင့်၏။

သရက္ခန် ၅ ပိုင်းတို့ကို ရုပ်တုလုပ်၍၊ ပုခန်းကြီးအရပ်မှာ ၄ ဆူ၊ အညာသီဟတော ၁ ဆူ စေတီ တည်၍ သီတင်းသုံးနေရ၏။

ထိုမှတစ်ပါး မုဋ္ဌေါ ၉ ဆူ[၂] စံကား ၉ ဦးကိုလည်း တည်တော်မူသည်။

ရှင်ဖြူကဿပဘုရားရုပ်တုတော်ကိုလည်း စစ်ကိုင်းချောင်၌စေတီတည်ရာ သီတင်းသုံးနေတော်မူ သည်။

သက်နန်းနက်လှေတော် ဗလဝါမုခ[၃]သို့ရောက်သောအခါ ရှင်ဖြူဘုရားရုပ်တုတော် စဉ်ကြွ[၄]တော်မူ သည်ကို ဟင်္သာ ၂ ကောင် တောင်ယှက်၍ခံလျှင်၊ အလောင်းစည်သူကို 'ယူလော' ဟူ၍ခေါ်တော်မူသည်။ ထိုအကြောင်းကိုရည်၍ 'အလောင်းစည်သူ' ဟူ၍ သည်ရေမှာ တ,ကြသည်။ သိကြားပေးသောအမည်ရင်းတွင် အဖျားကိုယူ၍ 'နရပတိစည်သူ' ဟူ၍လည်း ကလျာဏီကျောက်စာစသော သံပိုင်းမော်ကွန်းတို့၌ ရေးမှတ် ကြကုန်သည်။

မင်းကြီးမိဖုရားကား ၄ ပါးတည်း။ ရတနာပုံလည်း ၁ ပါး၊ တိလောကစန္ဒာဒေဝီလည်း ၁ ပါး၊ ရာဇကုမ္မာရီလည်း ၁ ပါး၊ တောင်ပြင်သည်လည်း ၁ ပါး။ ဤ ၄ ပါးသောအမည်တို့သည် ဘိသိက်ခံသည် ချည်းတည်း။

- မိဖုရားရတနာပုံတွင် မင်းရှင်စောကို မြင်သည်။
- မိဖုရား တိလောကစန္ဒာဒေဝီကို နောက်- 'ဦးဆောက်ပန်း' ဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူ သည်။ ထိုမိဖုရားတွင် သားတော် ထောက်လှေကားကို မြင်သည်။
- ရာဇကုမ္မာရီတွင် သားတော်၊ သမီးတော် မမြင်။
- မိဖုရား တောင်ပြင်သည်တွင် သမီးတော် တောင်ဖျား ၁ ပါး၊ သမီးတော် ရွှေခြူ ၁ ပါး။ သည် ၂ ပါးကိုမြင်သည်။
- နောက်- တောင်ပြင်သည်ညီမတော် လင် ၅ ယောက်သေမှ ယူစေဟူ၍ ခင်ဦးအမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။ ထိုမိဖုရားတွင် ချစ်ဦးနှင့် ကျောင်းတော်သည်ကို မြင်သည်။

ထိုသို့ သမီးတော် ၄ ပါးတို့ကို တစ်နေ့သော် ရွှေမှုန် တစ်ယောက်သွားစီလောက် ပေးတော်မူ၍၊ လိမ်းစရာအမွှေးအထုံနှင့် ဖျော်၍လိမ်းရသော ဟူ၏။

၁။ 'သီရိတြိဘဝနာဒိတျာ ပဝရပဏ္ဍိတ သုဓမ္မရာဇာ မဟာဓိပတိစည်သူ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ 'မုဋ္ဌော ၉ ဆူ'။

၃။ ဗလဝါမုခ = စုပ်ယူတတ်သော ရေဝဲကတော့ကြီး။

၄။ 'ပြုတ်ကျသည်'-ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အလောင်းစည်သူတွင်ရှိသော အလုံးအရင်းကား အမတ် ၆၀၀၀၊ ဆင်ဖြူ ၃၂ စီး၊ ဆင်မည်း ၈ သောင်း၊ မြင်း ၈ သန်း၊ လှေ ၈ သန်း၊ စစ်သည်သူရဲ ၁၆ ကုဋေဖြစ်သော ဟူ၏။

လှေတော် ၁၂ စင်းအမည်ကား သုံးလူ့ပူဇော်၊ သုံးလူ့ကြင်နာ၊ ပြည်ကြီးနှောင်၊ ဝဇီရသိခ်၊ အောင်သာတန်ခိုး၊ မိုးသောက်ကြယ်၊ စွယ်လက်ျာ၊ နဝရတ်၊ ပြည်ကြီးဝန်၊ ပန်းတင့်ရာပြည့်စုံ၊ လင်းစင်း၊ နဂါးကြေး- ဤ ၁၂ စင်းတည်း။

ထိုသို့သော အလုံးအရင်း ခြံရံလျက် မိဖုရား၊ မောင်းမမိဿံအပေါင်းနှင့် မြပဗ္ဗာပြည်တောင်ဘက်၊ မြောက်ဘက်အရပ်သို့ ကြွတော်မူ၏။

ကန်ချောင်း၊ ဆည်မြောင်းပြုလုပ်ပြီးလျှင် တောင်တာဝေ၍ လယ်တာ၊ သူရဲသူခက် ဆင်လုံးမြင်းရင်းတို့အစာ ဖြစ်စေ၏။

အစုစုသောမြို့ရွာမြေတို့ကို ပြောင်း၍ 'ခရိုင်' ဖြစ်စေ၏။

ထိုသို့မြို့ရွာတို့တွင် အသုံးအဆောင်ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ချိန် ကျပ်၊ ခွဲ၊ မတ် စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တင်း၊ ခွဲ၊ စိတ်၊ စရွတ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ထားတော်မူ၏။

ထိုသို့ ခရိုင်မြို့ပြုဖြစ်စေပြီးလျှင် သိမ်နှင့် ဘုရားကျောင်း စေတီပုထိုးနှင့် ဂူ စသည်တို့ကို ပြုတော်မူ၏။ ဝတ္ထုကံမိုးမြေ လှူတော်မူ၏။

ထိုမင်းလက်ထက်တွင်မှ ရှင်အရဟံ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။

အလောင်းစည်သူမင်းကြီးကား ဘုန်း၊လက်ရုံး၊အာဏာ၊အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

တရုတ်ပြည်သို့ချီတော်မူ၍ စွယ်တော်ကိုတောင်းတော်မူသည်။ မရချေ။

အိမ်နိမ့် ၁၅၊ မင်းစည်းစိမ် ၇၀- သက်တော် ၈၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၄၇-မင်းရှင်စော၊ ၄၈-နရသူမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၂၀ ပြည့်ရောက်သော် သား'ကုလားကျ'၊ နောင်တော်မင်းရှင်စောကိုလုပ်ကြံ၍ မင်း ဖြစ်တော်မူ၏။[၁]

ထိုမင်းကား ဘီလူးအဖြစ်မှလာသောကြောင့် အမျက်ဒေါသကြီး၏။ ရက်ရော[၂]ကြမ်းကြုတ်၏။ ရဟန်းတို့ကို လူချည်းထွက်စေ၍ အမှုထမ်းရ၏။ လူမပြုလိုသောရဟန်းတို့ကလည်း လွတ်ရာတိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြေးလေ၏။

ပဋိက္ကရာမင်းသမီးတော်-ခမည်းတော်[၃]တွင်ဆက်လှာသည့်သူကိုလည်း ကွပ်လေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ပဋိက္ကရာမင်း ကြားလေ၏။ ကုလား ၈ ယောက်တို့ကို ပုဏ္ဏားအသွင်ဖြင့် စေ၍၊ မင်းကြီးကို သန်လျက်နှင့် ထိုး၍ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ကုလားတို့လုပ်ကြံသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ 'ကုလားကျ' ဟူ၍ နောက်မှ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။

အိမ်နိမ့် ၄၅၊ မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၄၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၁။ ပုံသကူမဟာထေရ်အား တောင်းပန်၍ နောင်တော်မင်းရှင်စောကို ခေါ်စေပြီးသော် နန်းတင်ဘိသိက်သွန်းပြီးမှ ထိုညတွင်ပင် စားတော်ဝယ်အဆိပ်ခပ်သတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် မင်းရှင်စောကို 'ပုဂံမင်းဆက် ၄၇' အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး၊ မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်တို့၌လာသည်။

၂။ ရက်ရော = ရက်စက်သည်။ ကြမ်းကြုတ်သည်။

၃။ 'အလောင်းစည်သူမင်း' ကို ညွှန်းသည်။

mgyoe.com

၄၉-မင်းယဉ်နရသိခ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၅၂၃ ခုတွင် သားတော် 'မင်းယဉ်နရသိခ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ မိဖုရားကား

- ဘိုးတော် အလောင်းစည်သူသမီးတော် ကျောင်းတော်သည်တွင်မြင်သော မင်းအောင်မြတ်ကို ဘိုးတော်ရိုကတည်းက စုံဖက်တော်မူသည်။ မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် 'တောင်ပြင်သည်'အမည် သမုတ်တော်မူသည် ၁. ပါး။
- ရာဇသူ့သမီးတော် ၂ ပါးတွင် အကြီးကို 'အလယ်ပြင်သည်' သမုတ်တော်မူ၏။ မိဖုရားမြောက်သည် ၁ ပါး။
- ညီမတော်ကို 'မြောက်ပြင်သည်'ဟူ၍ သမုတ်တော်မူ၍ မိဖုရားမြောက်သည်လည်း ၁ ပါး။

ထိုမိဖုရား ၃ ပါးတို့သည် အဆောင်အယောင်, အစီးအနင်း အတူချည်းတည်း။

တစ်ရံရောအခါ ပြော့တို့နေသော မြင်စိုင်းဝက်ဝံအရပ်၌ ဝါးကြီးထဲတွင်ရသော သတို့သမီးတစ်ယောက်သည် အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သံသေဒဇဖြစ်၍ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အသားလည်း ရှိ၏။ ထိုသမီးကို ဆက်လာ၏။ မင်းကြီးလည်း ညီတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို ပေးလေ၏။ နောက်မြင်လျှင်၊ တပ်သောနှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍၊ "ငဆောင်ချမ်းသို့ စစ်ရောက်သည်။ အလျင်ချီလော့။" အမိန့်တော်ရှိ၍ ချီရ၏။ ညီတော် သစ်ဆိမ့်အရပ်သို့ရောက်လျှင် ညီတော်မိဖုရားကိုယူ၍ နန်းတင်လေ၏။

ညီတော်လည်း ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါအပေါင်းနှင့် စည်းရုံး၍၊ 'အောင်စွာငယ်' ဟူသောအမတ်ကို "လှော်ကားလက်ပြည့်နှင့် နောင်တော်ကို အလျင်လုပ်ကြချေ။" ဟူ၍ စေတော်မူ၏။ အောင်စွာငယ်လည်း ရောက်လျှင် နန်းသို့တက်၍လုပ်ကြလေ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၂, မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၃၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၅၀-နရပတိစည်သူမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၂၆ ခုတွင် ညီတော် 'နရပတိစည်သူ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

နန်းတက်လျှင်၊ နောင်တော်နန်းတင်လေသည့်မိဖုရားကို 'ဝေဠုဝတီ' ဟူသောအမည်နှင့် ဘိသိက်ခံ၏။ အောင်စွာငယ်ကိုလည်း 'မချေမင်းပြုသည်' ဟူ၍ မျက်တော်မူလေသည်။[၁]

နောင်တော်အထိန်းသား အနန္တသူရိယကိုလည်း ကွပ်မျက်တော်မူသည်။ မကွပ်ခင်တွင် 'လင်္ကာပေးလိုက်' ဆို၍ လက်မရွံ့တို့ကို အပ်ခဲ့သည်။ စာကို ကွပ်ပြီးမှဆက်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း 'လွှတ်ပေ' ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ လက်မရွံ့တို့လည်း 'ကွပ်မိပေပြီ' ဟူ၍လျှောက်လျှင် လက်မရွံ့တို့ကို အပြစ်ပေးလေ၏။ "နောက်နောင် ငါ အမျက်တော်ရှိ၍ 'သတ်လေ' အမိန့်တော်ရှိသော်လည်း ၁ လ-၅ သီတင်းထား၍၊ "သေတန်မှသေစေ၊ မသေတန်သည့်သူလွှတ်စေ" ဟူ၍ မဟာသမန်ကို အမိန့်တော်ရှိသည်။

ကောင်းမှုတော်ကား- စူဠာမဏိ ၁ ဆူ, စကြို-ဘုရားလှ ၁ ဆူ, မြေဘုံသာ-ဘုရားလှ ၁ ဆူ, သိကြားတောင်-ဘုရားလှ ၁ ဆူ, ချောက်-ဘုရားလှ ၁ ဆူ။ ဤဘုရားတို့ကို တည်တော်မူသောအခါ သိကြားကြပ်မ၍လုပ်သည်။ ထိုမှတစ်ပါး ကောင်းမှုတော်ကား များ၏။

mgyoe.com

၁။ 'ကွပ်မျက်တော်မူလေသည်။'-ဟုယူ။

mgyee.com SAMPLE BOOK

သိန်းဃပိုကျွန်းမှ ကြွလာသော အရိယာသံဃာတို့အား ပစ္စည်း ၄ ပါး ထောက်ပံ့တော်မူ၏။ သာသနာ တော်၌ များစွာ ချီးမြှောက်တော်မူ၏။

နရပတိစည်သူမင်းကြီး၏ သားတော်၊ သမီးတော်ကား

- ဝေဠုဝတီမိဖုရားတွင် သားတော် ဇေယျာသူရ ၁ ပါး။
- မိဖုရားတောင်ပြင်သည်တွင် သားတော် ၃ ပါးတည်း။
- မိဖုရားပန်းရင်တွင် သားတော် မြတ်စွာရှင် ၁ ပါး။
- မိဖုရားဦးဆောက်ပန်းတွင် သားတော် ရာဇသူ ၁ ပါး၊ ပုံချို ၁ ပါး၊ ကက်သူ ၁ ပါး-သည် ၃ ပါး ဖွားမြင်သည်။
- မိဖုရားစောစနေတွင်မြင်သည့် သမီးတော် ရွှေအိမ်စည် ၁ ပါး၊ စည်းခုံသည် ၁ ပါး၊ ကျောင်း တော်သည် ၁ ပါး၊ ရွှေခြူ ၁ ပါး-သည် ၄ ပါးကို မြင်သည်။
- ဥယျာဉ်သည်သမီးတစ်ယောက်သည် အလွန်အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာ ပြည့်စုံသည်ကို မြင်တော်မူ၍ နန်းတော်တွင် မပြတ်စေစားတော်မူသည်။ ထိုသူငယ်မတွင်မြင်သော သားတော်ဇေယျသိင်္ခကား လူတကာတို့ နှစ်လိုဖွယ်သောအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ သားတော်အကြီး ဇေယျာသူရ၊ ရာဇသူ၊ ကက်သူ၊ ပုံချိုထောက်ရှုကာ- သည် ၄ ပါးကို တောင်းပန်တော်မူ၏။ သားတော် အငယ် ဇေယျာသိင်္ခကို နန်းစောင့်ရ၏။

ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်၊သံသရာ စီးပွားကို ဆောင်၍ အိမ်နိမ့် ၃၃၊ မင်းစည်းစိမ် ၃၃- သက်တော် ၆၆ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၅၁-ဇေယျာသိင်္ခမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၅၉ ခုတွင် သားတော် 'ဇေယျာသိင်္ခ-နန်းတောင်းများ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ 'ထီးလိုမင်းလို' ဟူ၍လည်း အချို့သောရာဇဝင်မှာ ရေးမှတ်ကြသည်။

ထိုမင်းမိဖုရားကား ၄ ပါးတည်း။

- အလောင်းစည်သူသမက်တော် ကက်သူမြေး 'ဘွားကြီး' အမည်ခံသော တောင်ပြင်သည်လည်း ၁ ပါး။
- သရေဝဋ္ဋနသမီး မြောက်ပြင်သည်လည်း ၁ ပါး။
- မြစ်သာသူကြီးသမီး အလယ်ပြင်သည်လည်း ၁ ပါး။
- အလောင်းစည်သူသားတော် ရွှေသဘင်တွင်မြင်သောသမီးတော်သည် မြစ်သာအရပ်၌ ဖွားသောကြောင့် 'မြစ်သာသူကြီး' မည်သတည်း။ အလောင်းစည်သူသမက်တော် ရာဇသူသား ကက်သူတွင်မြင်သော အိမ်တော်သည်လည်း ၁ ပါး။

ထို ၄ ပါးတွင် တောင်ပြင်သည်သားတော်ကား သိပ်ပတော့နှင့် တရားမွန်တည်း။ မိဖုရား အလယ် ပြင်သည်၊ မိဖုရားမြောက်ပြင်သည်တွင် သားတော်၊ သမီးတော် မမြင်။

ကောင်းမှုတော်ကား- 'စေတနာ' ဟူသောကောင်းမှုတော် ၁ ဆူ၊ ပွတ်စေတီ ၁ ဆူ-တည်တော်မူ၏။

ခမည်းတော်နရပတိစည်သူတည်တော်မူသော ကောင်းမှုတော် ကန်တော့ပလ္လင်မပြီးသည်ကိုလည်း ထပ်၍လုပ်တော်မူ၏။

mgyee.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုမင်းကား ငြိမ်ဆိမ်ဆေးလေး*တော်မူ၏။ မင်းကျင့်တရား ၁၀ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ပညာရှိကို မြတ်နိုးတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၀, မင်းစည်းစိမ် ၂၂- သက်တော် ၄၂ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၅၂-ကျစွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၈၁ ခုတွင် သားတော်ကျစွာသည် 'ဓမ္မရာဇာ' ဟူသောအမည်ကို ခံယူ၍ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား ပိဋကတ် ၃ ပုံတို့ကို ၉ ခေါက်ပြန်၍ သင်တော်မူ၏။ ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းတို့မှ အထူးထူးသော အဓိပ္ပာယ်ယတ္တတို့ကိုလည်း ကျနု[၁]တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ထိုအခါ၌ မေးအံ့ ဖြေအံ့သောအမှု၌ တူသည့်သူမရှိ။ အရိယာသံဃာတို့ကို တစ်နေ့ ၇ ခါ စာပို့တော်မူ၍ ပြည်ရေးရွာမှု၌ နားမှုခံတော်မမူ။ သားတော် အိမ်ရှေ့ဥစ္စနာကသာ ဆုံးဖြတ်စီရင်ရသည်။

ထိုသို့ ပရိယတ္တိသာသနာ အားထုတ်တော်မူသောကြောင့် ကောင်းမှုတော်ပြဿဒါးကို တည်တော်မူသည်။ မပြီးလေ။

အိမ်နိမ့် ၂၀, မင်းစည်းစိမ် ၁၅- သက်တော် ၃၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၅၃-ဥစ္စနာမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၉၆ ခုတွင် သားတော် 'ဥစ္စနာ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မိဖုရားကား အလောင်းစည်သူသားတော်မင်းရှင်စောမြေးတည်း။ ထိုမိဖုရားကား (သားတော်) သီဟသူ တစ်ပါးသာတည်း။

မြစ်သာရွာသူ ပန်းပွတ်သည်[၂]သမီးတစ်ယောက်သည် အပြင်အလှာနှင့်ပြည့်စုံသည်ကို မြင်တော်မူ၍ ယူတော်မူ၏။ အပါးတော်တွင် စေတော်မူသည်။ ထိုသူငယ်မ မင်းခွေးချေးကို မြင်သည်။[၃] အရွယ်သို့ ရောက်လျှင် ဦးရီးပဥ္စင်းကိုအပ်၍ စာသင်ရသည်။

ပုပ္ပားအရပ်၌ ဆိတ်ထိန်း-ကမ်းဖြူအရပ်တွင် အသည်တောင်သူသမီးတစ်ယောက်သည် အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသည်ကို ကြားတော်မူ၍၊ အပြန်တွင် ထိုသူငယ်မကိုယူတော်မူ၍ နန်းတင်တော်မူလေ၏။ နောက်လျှင် အလွန်ချစ်မြတ်နိုးတော်မူ၏။

မင်းကြီးကား အောက်ဒလအရပ်၌ ဆင် မပြတ်ကြော့တော်မူမြဲဖြစ်၍ ကြွတော်မူ၏။ ဆင်ကောင်းတစ်စီးတွေ့တော်မူ၍ ကြော့တော်မူသည်။ ဆင်ရိုင်းပုံပန်းဖြစ်၍ ယူလျှင်၊ စီးတော်မူသောဆင်တော် ရွှေကလည်၍ နေရာနှင့်အထွေးထွေး[၄]ကျတော်မူရာတွင် အိမ်နိမ့် ၃၃, မင်းစည်းစိမ် ၆ နှစ်- သက်တော် ၃၉ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

---

* ငြိမ်ဆိမ်ဆေးလေး = တည်ကြည်ဣန္ဒြေရှိသည်။

၁။ ကျနု = ကျွမ်းကျင်နှံ့စပ်သည်။

၂။ ပန်းပွတ်သည် = သစ်သား, ဆင်စွယ် စသည်တို့ကို ဆောက်သွားဖြင့် ပွတ်ခံ၍ အလှပုံဖော်ရသည့် ပညာသည်။

၃။ 'ဖွားမြင်သည်'-ဟု ယူ။

၄။ အထွေးထွေး = တလိမ့်ခေါက်ကွေး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၅၄-နရသီဟပတေ့မင်း (မင်းခွေးချေး)

သက္ကရာဇ် ၆၀၂ ခုတွင် ရာဇသင်္ကြံ စသောအမှုးအမတ်တို့ သားတော်အကြီးသီဟသူကို ဖမ်း၍ သားတော်အငယ်မင်းခွေးချေးကို မင်းမြှောက်ကြသည်။

မင်းခွေးချေးနန်းတက်တော်မူလျှင် 'နရသီဟပတေ့' ကို ခံတော်မူသည်။ မိဖုရားကား ဆိတ်ထိန်း-ကမ်းဖြူသူကြွယ်သမီးကို ခမည်းတော်ယူ၍ နန်းတင်သည့်သူကို 'ဘွားစော' အမည်နှင့် မြှောက်တော်မူသည်။

ထိုမင်းကား ဘုရားရှင် တန့်ကြည့်တောင်ဖျားထက် ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသောအခါ၊ အင်ဖက် ၃ ချက်ကို ထီးပြုနေကာသူ တောတောင်စောင့်ဘီလူးကို 'ဤပြည်၌ မင်း ၃ ဆက်ဖြစ်မည်။' ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်။

- စလေငခွေး ၁ ဆက်, ကုလားကျ ၁ ဆက်, နရသီဟပတေ့ ၁ ဆက်- ဤမင်း ၃ ဆက် ဖြစ်လာ၏-ဟူသော။
- သမုဒ္ဒရာဇ် ၁ ဆက်, အနော်ရထာမင်း ၁ ဆက်, ကျစွာမင်း ၁ ဆက်- ဤမင်း ၃ ဆက်တည်း။
- ပလလည်းဆင်မင်း ဖြစ်လာ၏။-ဟူသောပျူမင်းထီး ၁ ဆက်, သေဥ်လည်ကြောင် ၁ ဆက်, ကျွန်စစ်သား ၁ ဆက်- ဤမင်း ၃ ဆက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ၃ ကြိမ် ဖြစ်လာသောဟူ၏။

နရသီဟပတေ့လက်ထက်တွင်မှ 'ပုဂံ' ဟု တွင်၏။

ထိုမင်းကား ဗျာဒိတ်ရသူဖြစ်၍ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်အားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ အမျက်စောင်မာန် ကြီး၏။ ရက်ရော[1] ကြမ်းကြုတ်၏။

အမတ်ရာဇသင်္ကြံကို 'မချေမင်လျှောက်သည်' ဟူ၍ အောက်ဒလသို့ ပို့လေသည်။ နောက်-စိတ်တော်ပြေမှ ခေါ်တော်မူ၍၊ မုတ္တမပုန်ကန်သောင်းကျန်းရာသို့ ချီရသည်။ အောင်မြင်၍ မုတ္တမစားကိုရလျှင် မင်းကြီးအား ဆက်လေ၏။ နောက် မစ္ဆဂီရိပုန်ကန်ရာသို့ ချီပြန်သည်။ အပြန်တွင် ရာဇသင်္ကြံ အနိစ္စရောက်လေသည်။

ထိုမင်းတွင် မိဖုရားကြီးကား ဘွားစော တစ်ယောက်သာတည်း။ မိဖုရားငယ်ကား

- ဘွားစောအစ်မတော်သမီး စောနန်းလည်း ၁ ပါး။
- ဟူးရားဖြူသမီး စောလုံလည်း ၁ ပါး။
- ရှင်ဘွားလည်း ၁ ပါး။
- ရှင်မောက်လည်း ၁ ပါး။
- ရှင်ရွှေလည်း ၁ ပါး။-ဤ ၅ ပါးတည်း။ မိဖုရားငယ် ၅ ပါးတို့သည် မင်းကြီးကို အလှည့်လှည့် ၁ ပါး တစ်နေ့ လုပ်ကျွေးရ၏။

တစ်ရံရောအခါ ရေသဘင်ကစားကြရာတွင် သူငယ်တစ်ယောက်ကိုနှုတ်ထည့်၍[2] မိဖုရားစောလုံကို ဦးဆံဆွတ်အောင် ရေနှင့်ပက်ရ၏။ စောလုံသည်နှလုံးနာ၍ စားတော်တွင် ဆေးခတ်ဘိ၏။ မင်းကြီးလည်း ခွေးကိုကျွေး၏။ ခွေးသေလျှင် စောလုံကို စစ်မေးတော်မူ၏။ စောလုံလည်း 'နှလုံးနာ၍ ဆေးခတ်ပေသည်' -ဆိုလျှင် စောလုံကို သံတံကျင်နှင့်တင်ကြလေ၏။ အနိစ္စရောက်ပြီးမှ နောင်တတစ်ဖန် ရှိပြန်သောဟူ၏။

[1]။ ရက်ရော = ရက်စက်သည်။

[2]။ နှုတ်ထည့် = တိတ်တဆိတ် ခိုင်းသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သားတော်၊ သမီးတော်ကား

- စောနန်းတွင် သားတော် ဥစ္စနာကို မြင်သည်။ အရွယ်ရောက်လျှင် ပုသိမ်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။
- မိဖုရားငယ် ရှင်ဘွားတွင် သားတော် ကျော်စွာကို မြင်သည်။ အရွယ်သို့ရောက်လျှင် ဒလမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။
- မိဖုရားငယ် ရှင်မောက်တွင် သားတော် သီဟသူကို မြင်သည်။ အရွယ်သို့ရောက်လျှင် ပြည်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။
- မိဖုရားငယ် ရှင်ရွှေတွင် သမီးတော် စောဦးကို မြင်သည်။

ကောင်းမှုတော်ကား- မင်္ဂလာစေတီကို တည်တော်မူသည်။ ပြီးမှ သိန်းဃိုကျွန်းကဓာတ်တော် ရောက်လာသည်ကို ကောင်းမှုတော်မင်္ဂလာစေတီအနောက်မြောက်ထောင့် ပုထိုးသားတွင် ဌာပနာတော်မူသည်။ ကောင်းမှုတော်ပြီး၍ သာစုခေါ်တော်မူသောအခါ ကြီးစွာသောသဘင်ကို ခံတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၆၄၃[၁] ခုတွင် နိုင်ငံတော်မုတ္တမမြို့[၂]ကိုစားသော အလိမ္မာမင်းကိုလုပ်ကြံ၍ မွန်မင်းဝါရီရူ မင်းပြုလေသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် တရုတ်ဥတီပွားက 'ရွှေထမင်းအိုး ငွေထမင်းအိုး၊ ရွှေဟင်းအိုး ငွေဟင်းအိုးကို အနော်ရထာစောဆက်ဖူးသည်။'-ဟူ၍၊ မင်းသုံ အမတ် ၁ ကျိပ်နှင့် မြင်းသည် ၁၀၀၀ ကို စေ၍ တောင်းလာစေရသည်။ အချို့သောရာဇဝင်မှာ 'ဆင်ဖြူတောင်းလာသည်'ဟူ၍ ဆိုသည်။

မင်းကြီးလည်း 'သတ်ပေတော့' ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်ကို အမတ်ရာဇသင်္ကြံ ဤသို့လျှောက်သည်။

"သံတို့သည် ရာဇဝတ်ကြောင်းတို့၌ မလိမ္မာ၍ မချေမင်ကျင့်မိသော်လည်း သည်းခံတော်မူရမည်သာ ဖြစ်သည်။ သံတမန်တို့ကို သတ်သောထုံးစံ မရှိ။" ဟူ၍ လျှောက်သော်လည်း ယူတော်မမူ၊ အမတ် ၁ ကျိပ်နှင့် မြင်းသည်တော် ၁၀၀၀ ကိုဖမ်း၍ သတ်လေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဥတီပွားကြားလေသော်၊ မြင်းသည် ၆ သန်း၊ ခြေသည် ၂ ကုဋေမျှလောက်သော စစ်အင်္ဂါကို စီရင်၍ ချီလာ၏။

'ဥတီပွားက ချီလာကြောင်း'ကို ကြားတော်မူလျှင်၊ 'ပုဂံမြို့ကိုချဲ့၍တည်ပြီးလျှင် မြို့ကခံမည်' အကြံတော်ရှိ၍၊ ဂူကြီး ၁၀၀၀၊ ဂူငယ် ၁ သောင်း၊ ကုလားကျောင်း ၃၀၀၀ တို့ကိုဖျက်၍ အုတ်ကိုယူ၏။ ထိုသို့ဖျက်ရာတွင် ဂူကြီးတစ်လုံး၌ 'ပုဂံပြည်တွင် သားမြွားဘလက်ထက် တရုတ်ဖျက်၍ ပျက်လတ္တံ့။' ဆိုသည်သိုက်စာကို ကြေးနီပုရပိုက်နှင့်ရ၍ ကိုယ်လုပ် ၆ သောင်းတို့ကိုမေးသော်၊ 'တစ်ယောက်သော ကိုယ်လုပ်ငယ်တွင် သားမြွားမွေးကြောင်း'ကိုလျှောက်၍ ကြားတော်မူလျှင်၊ 'ခံသော်လည်း မနိုင်ရာ။' အကြံရှိ၍၊ အနန္တပစ္စည်း၊ ရန္တပစ္စည်းတို့ကို အလုံးအရင်းနှင့် ငဆောင်ချမ်းအရပ်က ဆီးကြို၍ ခံစေ၏။ မင်းကြီးလည်း ရွှေလှေ ၁၀၀၀၊ လှော်ကား၊ ကြော့လှေ ၁၀၀၀၊ ကတ္တူ၊ လွှန်းကြင် ၁၀၀၀ နှင့် မွန်ပြည်-ဒလသို့ စုန်တော်မူလေ၏။

အနန္တပစ္စည်း၊ ရန္တပစ္စည်းတို့လည်း ငဆောင်ချမ်းကမခံနိုင်ချေ။ မလည်တွင် ခံပြန်သည်။ မခံနိုင်၍ ပြေးလာ၏။ တရုတ်တို့လည်း ထပ်၍လိုက်လာသည်။ တရုတ်မော်သို့ရောက်လျှင် ခရီးမြေတာဝေးသည်နှင့် အစားအသောက်ရှား၍ ပြန်လေ၏။

မင်းကြီးလည်း တရုတ်တို့ပြန်လေလျှင် မွန်ပြည်က ပုဂံသို့ပြန်တော်မူသည်။ ပြည်သို့ရောက်တော်မူလျှင် သားတော် ပြည်စားသီဟသူ ဆေးဖြင့်အန္တရာယ်ပြု၍ အိမ်နိမ့် ၁၆၊ မင်းစည်းစိမ် ၄၄- သက်တော် ၆၀ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၂၈၁။

၂။ 'လက်အောက်ခံ မုတ္တမမြို့'ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

နရသီဟပတေ့ တရုတ်ပြေးမင်းကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၆၄၆ ခု ပြည်နက္ခတ် သတ္တမီသမပြည့်ခင် ၂ ပါဒ်တွင်း၌ ပုဂံကစွာတော်မူ၍ ခန္ဓာပြောင်းတော်မူသည်။

နရသီဟပတေ့အနိစ္စရောက်တော်မူလျှင် ပြည်စားသီဟသူသည် ခမည်းတော်အလုံးအရင်းကိုယူ၍၊ နောင်တော်ဥစ္စနာရှိရာ ပုသိမ်သို့ချီ၍ နောင်တော်ကို လုပ်ကြံလေ၏။ နောက်- ညီတော်ကျော်စွာရှိရာ ဒလသို့ ချီလေ၏။ ဒလကို လုပ်ကြံ၍မရလျှင်၊ ပဲခူးကိုချီ၍ လုပ်ကြံပြန်၏။ ယင်းသော်အခါ မချေမင်ဘဲ စကား ဟာစ်၍ဆိုသည်ကို 'လေးနှင့်ပစ်မည်' ဟူ၍ငင်ရာတွင် သီဟသူကို မိမိမြားစူး၍ အနိစ္စရောက်၏။

ပြည်စားသီဟသူ မရှိလျှင်၊ မိဖုရားဘွားစောလည်း မှူးတော်မတ်တော် စသောအလုံးအရင်းတို့ကို သစ္စာပေး၍ ဒလစားကျော်စွာကို မင်းမြှောက်လေ၏။

နရသီဟပတေ့ ပုဂံကစွာတော်မူသည့်နောက် ပုဂံ ၂နှစ် လပ်၏။

၅၅-ကျော်စွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၄၈ ခုတွင် သားတော် 'ကျော်စွာ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ယင်းသောအခါ ပုဂံနိုင်ငံဖြစ်သော ခရိုင်စသော သက်၊ မြို၊ ပန်ထွာ၊ မစ္ဆဂိရိတို့လည်း ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။ ယိုးဒယား၊ လင်းစင်း၊ တနင်္သာရီ၊ လဝိုက်၊ မျက်နှာမည်း ပြည်ကြီးများလည်း ခြားနားရိုင်းပျလေ၏။ ဖင်းမယ် စသော ကျိုင်းတုံ၊ ကျိုင်းရုံး၊ ကျိုင်းသေ့ဉ်မြို့တို့လည်း ဆက်မြဲကိုမဆက် သွေဖည်လေ၏။ မိုင်းမော၊ စည်ခွင်၊ ဟိုသာ၊ လာသာ၊ မိုးနား၊ စန္ဒား၊ မိုးဝင်၊ ကိုင်းမား၊ မိုင်းလျှဉ်း မြို့များလည်း မကျိုးမနွံ မပျပ်မဝပ်နေလေ၏။ မွန် ၃ ရပ်တွင် မုတ္တမ ၃၂ မြို့၊ ဟံသာဝတီ ၃၂ မြို့- ၂ ရပ်လည်း ကျေးဇူး၊ သစ္စာ-၂ ပါးကို သွေဖည်လေ၏။

ကျော်စွာမင်းလည်း မင်းဖြစ်တော်မူ၍ရှည်လတ်သော် မိဖုရားဘွားစောကိုအတိုင်အပင်မပြု မေ့ကျန်တော်မူလေသည်။ မိဖုရားဘွားစောလည်း နှလုံးတော်နာ၍၊ ပြောသိင်္ဂဗိုလ်သား ရာဇသင်္ကြံ၊ အသင်္ခယာ၊ သီဟသူတို့ကို နှုတ်ထည့်၍၊ လယ်တွင်း ၁၁ ရွာသို့သွေးဆောင်တော်မူ၍ရောက်လျှင်၊ ကျော်စွာကိုဖမ်း၍၊ ရာဇသင်္ကြံကား မြင်စိုင်းကို မင်းပြုတော်မူသည်။ ညီတော်အသင်္ခယာကား မက္ခရာကို မင်းပြုတော်မူသည်။ ညီတော်ငယ်သီဟသူကား ပင်လယ်ကို မင်းပြုတော်မူသည်။

ကျော်စွာမင်းကား အိမ်နိမ့် ၃၃၊ မင်းစည်းစိမ် ၁၄- သက်တော် ၄၇ ရှိသော် နန်းကျတော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

ကျော်စွာကို မင်းညီနောင်တို့ ဖမ်းလေသော **သက္ကရာဇ်ကား ၆၆၂ ခုတည်း။**

မင်းညီနောင် ၃ ဦး

မင်းညီနောင် ၃ ဦးအကြောင်းတော်ကား ဘုရားသခင် ဒေသစာရီကြွတော်မူ၍ သံတော်ပွက်တောင်[၁] ထိပ်သို့ ရောက်သောအခါ၊ စိုင်ညီနောင် ၃ ခုတို့သည် မြေကိုခြေဖြင့်ကော်၍၊ ပူဇော်နှင့်သည်ကို ပြုံးတော်မူ၍ ညီတော်ရှင်အာနန္ဒာ လျှောက်သော်၊ "ငါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည့်နောက်၌ ဤစိုင် ၃ ခုတို့သည် ဤအရပ်တွင် မင်းညီနောင် ၃ ယောက်ဖြစ်လတ္တံ့။"-ဟူ၍ ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်။ ထိုကိုရည်၍၊

> 'ဓိနာပရ၊ သုံးလွှဘလျှင်၊ ဆန်ကြွစကြာ၊ ဒေသစာဖြင့်၊ ရောက်လှာနင်းနိုပ်၊ သင်းပွင်း
> ထိပ်က၊ တံဆိပ်ရွှေစက်၊ ရပ်တန့်သက်သော်၊ စုံမက်သဒ္ဓါ၊ ကြည်စွာဆပ္ပား၊ မြတ်ဘုရားကို၊
> သုံးပါးစိုင်မင်း၊ ညီနောင်ချင်းတို့၊ လျှင်ပြပြုံးမြော်၊ ချိုဖြင့်ကော်၍၊ ပူဇော်ကြမြှောက်၊ မြေပေါက်ပေါက်ဖြင့်၊

[၁]။ 'သင်းပွင့်တောင်'။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မျက်မှောက်ခဏ၊ ဗျာဒိတ်ရ၏။ ဘဝလှဲကြွေ၊ လွန်ခဲ့ပေသော်၊ ပရမေထွန်းလစ်၊ မင်းထီးဖြစ်၍၊ ထောင်သစ်မြင်စိုင်း၊ သိုက်တိုင်း မယွင်း၊ လူ့ထိပ်နင်း၍၊ မျိုးရင်းကေန်၊ စစ်စစ်မှန်သား၊ ယမန်သရော်၊ ရှင်ဘေးတော်လျှင်၊ တိမ်ပေါ်နင်းကြွ၊ ပြောင်ဖြူလွှနှင့်၊ အင်းဝထောင်မည်၊ ခန့်တွက်ရည်၍၊ ကြိစည်စဉ်တွင်၊ သိကြားယင်မှ၊ ရပ်ထင်ထူးလည်၊ ပင်းယတည်၍၊ ရွှေပြည်ရွှေနန်း၊ ပြောင်ရှန်းရွှေသာ၊ ရတနာစည်းခုံ၊ တည်တုံနေ့ချင်း၊ သမိုက်လျှင်းသည်။ ။ ရန်နင်းတည့်ရှင့်ဘေး ကျော်နှံ့မွေး။"- ဟူ၍ မင်းတရားမယ်တော်ချေင်း[၁] တွင် စပ်လေသည်။

ထိုအခါ နန်းကျကျော်စွာမိဖုရားမိစောဦးကို ဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေ ၃ လနှင့်ကို ညီတော်သီဟသူ ယူ၍ 'ဘွားစော'အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။ ထိုအခါ နန်းကျကျော်စွာသား(သည်) ဘွားစောနှင့် တရုတ်ဥတိဘွားကိုစေ၍ ချီပင့်ရလေ၏။

ဥတိဘွားကလည်း "မင်းရိုးကို နန်းတင်ချေ" ဟူ၍ သန့်စိန့်တိန့်စင်, ယော်တာတိန့်စင်, မော်တာ ထိန့်စင်, မော်ရမိတ်တိမ်စင်-ဤစစ်သူကြီး ၄ ယောက်တို့ကို မြင်းသည် ၆ သိန်း, ခြေသည် ၁ သန်းခန့်၍ ချီလာရသည်။ မင်းညီနောင် ၃ ပါးတို့လည်း မြင်စိုင်းကနေ၍ ခံလင့်၏။ ထိုနောက်- ကျော်စွာကိုလုပ်ကြံ၍ ဦးခေါင်းကိုပြလျှင်၊ အရေးပြီး၍ပြန်လေ၏။

မြင်စိုင်းကို တရုတ်ရောက်သော သက္ကရာဇ်ကား ၆၆၅ ခုတည်း။

တရုတ်တို့ပြန်လေလျှင် မိုးနဲ, ညောင်ရွှေ အစရှိသော အုန်းပေါင်, မိုးမိတ် အရှေ့တစ်လွှားရှမ်းတို့ သည် အသီးသီးခြားနားလေ၏။ မိုးကောင်း, မိုးညှင်း အစရှိသော ကလေး, မိုင်းညောင် မြောက်တစ်လွှားရှမ်း တို့လည်း ရိုင်းလေ၏။ မွန်ပြည် ပုသိမ် ၃၂ မြို့လည်း သောင်းကျန်းခြားနား၏။

၅၆-စောနှစ်မင်း

တရုတ်တို့ပြန်လေသည့်နှစ် သက္ကရာဇ် ၆၆၅ ခုတွင် နန်းကျကျော်စွာသားတော် စောနှစ်ကို ပုဂံကိုပေး၍ စားရ၏။

စောနှစ် အိမ်နိမ့် ၁၆, မင်းစည်းစိမ် ၂၂- သက်တော် ၃၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၅၇-စောမွန်နစ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၆၈၇ ခုတွင် စောနှစ်သားတော် စောမွန်နစ်ကို စံကား ၇ ကျောင်းဒါယကာ ဥစ္စနာ[၂] လက်ထက် ပုဂံကိုပေး၍ မင်းပြုရသည်။

စောမွန်နစ်ကား အိမ်နိမ့် ၁၅, မင်းစည်းစိမ် ၄၃- သက်တော် ၅၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

ဤတွင်ရွေ့ကား ပုဂံဝယ် သမုဒ္ဒရာဇ်မှစ၍ စောမွန်နစ်တိုင် မင်း ၅၆ ပါး[၃]ကို ဆိုသောစကား ပြီးပြည့်စုံ၏။

၁။ မင်းတရားမယ်တော်ချေင်း၊ ပုဒ်စဉ် ၃။ 'မင်းတရားမယ်တော်' ကား ပြည်ဘုရင်ထွေးနှင့်စလင်းမိဖုရား၏သမီးတော် တည်း။ စာဆိုသူမှာ ထောင်သင်းမှူးနဝဒေးကြီး။

၂။ 'စံကား ၇ ကျောင်းဒါယကာ ဥစ္စနာမင်း'-ဟုယူ။

၃။ 'ပုဂံမင်း ၅၇ မင်း။ မူရင်းစာ၌ 'မင်းပြုသည်', 'ဘိသိက်ခံသည်', 'မင်းစည်းစိမ်--နှစ်' ဟုဖော်ပြသမျှကို 'မင်း'စာရင်း သွင်းပါသဖြင့် 'ပုဂံမင်းဆက် ၅၇ မင်း' ဖြစ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

ပင်းယမင်း ၆ ဆက်

သက္ကရာဇ် ၆၆၆ ခုတွင် မြင်စိုင်း၌ရှေနန်းတည်၍ 'ရာဇသင်္ကြံ' မင်းပြုတော်မူသည်။

မင်းညီနောင် ၃ ပါး အပြိုင်မင်းပြုတော်မူကြ၍ ၅ နှစ်ရှိသောအခါမှ မကွရာမင်း 'အသခ်ယာ' အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

နောင်တော်မြင်စိုင်းရှေနန်းရှင်ကား မင်းဖြစ်တော်မူ၍ ၁၂ ရှိသောအခါ၊ ညီတော် 'သီဟသူ' ဆေးဖြင့် အန္တရာယ်ပြု၍ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။[၁]

၁-သီဟသူမင်း (တစ်စီးရှင်သီဟသူ)

ညီတော်သီဟသူကား နောင်တော် ၂ ပါးနှင့်လည်းအပြိုင် ၁၂ နှစ် မင်းပြုတော်မူပြီးနောက် ရှေနန်းရှင် မလွန်မီ ၃ နှစ်တွင် ပင်းယမြို့ကိုတည်တော်မူ၏။

ပင်းယမတည်ခင် အင်းဝကို ၄ ကြိမ်တည်သည်၊ မဖြစ်လေ။ ၁ ကြိမ် ရေဖျက်သည်။ ၁ ကြိမ် ငါးဖျက်သည်။ ၁ ကြိမ် လိပ်ဖျက်သည်။ ၁ ကြိမ် ဘီလူးဖျက်သည်။ ထိုသို့ ၄ ကြိမ်ဖျက်၍ တဘောင်နာရာတွင် 'တောင်းလည်း လျှင်လျှင်တောင်း၊ ရောင်းလည်း လျှင်လျှင်ရောင်း၊ အရာမကောင်း ဒက္ခိဏာသို့ လျှင်လျှင်ပြောင်း။' ဟူ၍ ထွက်ရာတွင်မှ၊ သက္ကရာဇ် ၆၇၄ ခု[၂]တွင် ပင်းယမြို့၊ နန်းတော်၊ ရွှေစည်းခုံ၊ ကူတော်သစ်၊ ထောက်ရှည်ကန်၊ ကန်လှ၊ ကျုံး-သည် ၇ ဌာနကို တစ်နေ့တစ်ခါတည်း တည်တော်မူသည်။

ပင်းယမြို့ကို တည်တော်မူ၍ ၂ နှစ် ရှိသောအခါ စမုံမြစ်ဝယ် ဆင်ဖြူမတစ်စီး သေ၍မျောလာသည်ကို ငမွဲဥယျာဉ်[၃]တွင်ဆယ်၍ ရတနာက တင်ပြီးလျှင်၊ စီးတော်မူ၍ 'တစ်စီးရှင်' ခံတော်မူသည်။

တစ်စီးရှင်မိဖုရားကား

- ✱ ပုဂံတရုတ်ပြေးမင်း မိဖုရားဘွားစောအစ်မတော်သမီး စောနန်းကို တရုတ်ပြေးမင်း မိဖုရား မြှောက်တော်မူရာတွင် ပုသိမ်စားဥစ္စနာနှင့် သမီးတော်မိစောဦးကို မြင်သည်။ နှမတော်မိစောဦးကို နန်းကျကျော်စွာ မိဖုရားမြှောက်၍ ဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေ ၃ လရှိသောအခါ ကျော်စွာနန်းကျလျှင်၊ မိစောဦးကို သီဟသူယူ၍ 'ဘွားစော'အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။
- – သားတော်ကား ဥစ္စနာ ၁ ပါး။
- – ညီတော် ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ ၁ ပါး။
- – ညီတော် နော်ရထာ ၁ ပါး။ ။ပေါင်း သားတော် ၃ ပါးတည်း။
- ✱ မြောက်ဘက် လင်းယဉ်ရွာအသည်သမီးကို 'ရတနာပုံ' အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်ရာတွင်မြင်သည့်
- – သားတော် စစ်ကိုင်းမြို့တည် အသုခ်ယာစောယွမ်း ၁ ပါး။
- – နှမတော် ပွင့်လှဦးမိဖုရား စောပုလဲ ၁ ပါး။ ။ သည် ၂ ပါးကို မြင်သည်။

တစ်စီးရှင်သီဟသူ ပင်းယမြို့ကိုတည်တော်မူ၍ ၆ နှစ်ရှိသောအခါ သားတော်ဥစ္စနာကို အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူသည်။

သားတော်အငယ် ကျော်စွာကို ပင်လယ်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

မြောက်နန်းမိဖုရား[၄]တွင်မြင်သော အသခ်ယာစောယွမ်းကို စစ်ကိုင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

၁။ မင်းညီနောင် ၃ ပါး- မည်သူအကြီး မည်သူအလတ် မည်သူအငယ်ပြဿနာ၊ နန်းတည်နှစ်၊ ရာဇသင်္ကြံ အနိစ္စရောက်နှစ်တို့ကား မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး၊ မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်တို့၌ ရှင်းချက်များစွာပြသည်။

၂။ ခရစ်နှစ် ၁၃၁၂။ ၃။ 'သရက်ဥယျာဉ်'-ဟု ယူ။ ၄။ 'ရတနာပုံမိဖုရား'-ကို ညွှန်းသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

နှမတော်စောပုလဲကိုလည်း တောင်တွင်း ပွင့်လှဦးနှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။

နောက်- သားတော် စစ်ကိုင်းမြို့တည် အသခ်ယာစောယွမ်းသည် မြောက်ဘက်တစ်လွှားကို သိမ်းယူတော်မူ၍ ခြားနားလေသည်။ နောင်တော် ဥစ္စနာ, ကျော်စွာတို့ ချို၍လုပ်ကြံရသည်။ မရချေ။

တစ်စီးရှင်မင်းကြီးနိုင်ငံတော်ကား အရှေ့ကို ဆင်ခေါင်း-ဝက်ဝံ, ကင်းတား-ရွာင်၊ တောင်ကို ပြည်, တောင်ငူ၊ အနောက်ကို ယော, ထီးလင်း၊ မြောက်ကို ဧရာဝတီတွင်၍သာ ပိုင်တော်မူသည်။

တစ်စီးရှင်သီဟသူကား- အိမ်နိမ့် ၃၃, မင်းစည်းစိမ် ၂၂- သက်တော် ၅၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၂-ဥစ္စနာမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခု[၁] ရောက်သော် သားတော် 'အိမ်ရှေ့ဥစ္စနာ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ပင်းကြားအရပ်၌ စံကား ၇ ကျောင်းကို တည်တော်မူ၏။ ဝဏ္ဏကံမိုးမြေလှူတော်မူသည်။ ပင်းယမြင်း ၃၀၀၊ သင်ကြီးမြင်း ၃၀၀, လေး ၃၀၀၊ ကျောက်ဆောက်မြင်း ၄၀, ကာ ၄၀၊ လမ္ဘူးမြင်း ၅၀, သင်းပေါင်မြင်း ၃၀၀, ရက်ခန့်-ကန်စောင်းမြင်း ၃၀-မြင်းပေါင်း ၁၀၄၀ ဖွဲ့တော်မူသည်။

ပင်လယ်မြင်း ၄၀, ကာ ၄၀ တို့ကိုမူကား ညီတော်ကျော်စွာ ပင်လယ်ကိုစားသောအခါ ဖွဲ့တော်မူသည်။

ညီတော်ကျော်စွာ ပင်လယ်ကိုစားသောအခါ၊ ၁-လှိုင်းတက်အရပ်၌ ဆင်ဖြူဟိုင်း ၁ စီး ရတော်မူသည်၊ 'ပုလဲတမူး' ဟူ၍ မှည့်တော်မူသည်။ ၂-မုံတောမြောင်းကျယ်အရပ်၌ တည် ၁ စီး ရတော်မူသည်၊ 'မဟာကေသရ'-ဟု မှည့်တော်မူသည်။ ၃- ပြက်စွယ်တောင်ခြေအရပ်၌ စွယ်စုံ ၃ စီး ရတော်မူသည်၊ 'သန်မြန်စွာ' ဟူ၍ မှည့်တော်မူသည်။ ၄-စမုံဖျား၌ ဆဒ္ဒန် ၁ စီး ရတော်မူသည်ကို 'ဥပေါသထ' ဟူ၍ မှည့်တော်မူသည်။ ၅-သဖန်းကိုးမြောက် လွန်တဲညွန်ကျုံး၌ လက်ျာတည် ၁ စီး ရတော်မူသည်ကို 'ချစ်စွာမရဲ' မှည့်တော်မူသည်။

ညီတော်ကျော်စွာ ဆင်ဖြူ ၅စီး ရတော်မူသည်ကို ကြားတော်မူလျှင်၊ ''ညီကျော်စွာ ငါ့စည်းစိမ်ကို ယူပါစေတော့။ ငါမူကား စံကား ၇ ကျောင်းကိုလှူဒါန်း၍ နေတော်မူမည်။''-မိန့်တော်မူပြီးလျှင်၊ ဥစ္စနာမင်းကြီး အနောက်တံခါးက ထွက်သည်။ ညီတော် ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ အရှေ့တံခါးကဝင်၍ မင်းပြုတော်မူ၏။

ဥစ္စနာမင်းကြီးကား အိမ်နိမ့် ၂၂ နှစ်, မင်းစည်းစိမ် ၂၀- သက်တော် ၄၂ ရှိသော် နန်းလွှဲတော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။ စံကား ၇ ကျောင်းကို လုပ်ကျွေးတော်မူ၍ နောက်လျှင် မက္ခရာအရပ်၌ တောဝင်[၂] တော်မူ၏။ သားတော်ကား စည်သူ ၁ ပါးသာတည်း။

၃-ငါးစီးရှင်ကျော်စွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၀၄ ခုတွင် ညီတော် 'ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မိဖုရားကား- ပင်လယ်မင်း ရာဇသူရနှမတော် အတုလစန္ဒာလည်း ၁ ပါး။ တရုတ်မင်းသရေသခ်ယာ သမီးတော် မွေးမယ်တော်လည်း ၁ ပါး။ သည် ၂ ပါးတွင်

* မိဖုရားကြီး အတုလစန္ဒာ သားတော်, သမီးတော်ကား
- သားတော်ဥစ္စနာပြောင် ၁ ပါး။
- ညီတော် ကျော်စွာငယ် ၁ ပါး။
- ညီတော်နရသူ ၁ ပါး။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၃၂၂။

၂။ တောဝင် = တောထွက်သည်။ တောကျောင်း၌နေသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- နှမတော် ပုထိုးနီကတော်၊ ညောင်ရမ်းနှင့် သာဂရကိုစားသော ဂုဏ္ဏရာဇ်ကြီးနှင့် သင့်သည် ၁ ပါး။
- ညီမတော် မြင်စိုင်းသက်တော်ရှည်နှင့် သင့်သည် ၁ ပါး။
- ညီမတော် ရွှေအိမ်သည်-လမ္ဗူးရန္တသူသား ပေါက်မြိုင်မင်းပုလဲနှင့်သင့်သည် ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၃, သမီးတော် ၃- ပေါင်း ၆ ပါး။

* မိဖုရားမွေးမယ်တော်တွင်မြင်သည့်

- သားတော် စဥ့်ခြေမင်း မင်းလက်ဝဲ ၁ ပါး။
- နှမတော် ညောင်ရမ်းနှင့်တကွ ၁၀ မြို့ကိုစားသော မဟာကြီးနှင့်သင့်သည် ၁ ပါး။
- ညီမတော် ရှင်စောမင်းလှ-အိမ်ထောင်မကျခင် လွန်သည် ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၁, သမီးတော် ၂- ပေါင်း ၃ ပါး။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ညီတော်နော်ရထာကို ပင်လယ်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။ နောက်- မကြည်ရှိတော်မူ၍ စစ်ကိုင်းမင်း-မင်းရဲမင်းကြီးသို့ ပေါင်းလေ၏။ စစ်ကိုင်းမင်းရဲမင်းကြီးလည်း ဘထွေးတော် နော်ရထာကို ကန္တီမြို့ကိုပေးတော်မူ၍ စားရ၏။

ငါးစီးရှင်ကျော်စွာကား ဘုန်း, လက်ရုံး,အာဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ အိမ်နိမ့် ၃၆, မင်းစည်းစိမ် ၉ နှစ်- သက်တော် ၄၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၄-ကျော်စွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၁၃ ခုတွင် သားတော် 'ကျော်စွာ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။
အိမ်နိမ့် ၃၀, စည်းစိမ် ၁၀-သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၅-နရသူမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၂၃ ခုတွင် ညီ 'နရသူ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။
အိမ်နိမ့် ၃၂, မင်းစည်းစိမ် ၃၂- သက်တော် ၆၄ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၆-ဥစ္စနာပြောင်မင်း

ရှမ်းတို့လည်း ပင်းယကိုတိုက်၍ ရလျှင်၊ နရသူနှင့်တကွ ဆင်ဖြူ ၃ စီးကို ယူ၍သွားလေ၏။ နရသူ့နောင်တော် ဥစ္စနာပြောင်ကို အမှူးအမတ်အပေါင်းညီ၍၊ စောဥမ္မာနှင့်စုံဖက်၍ နန်းတင်ကြ၏။

၃ လရှိသောအခါ သတိုးမင်းဖျား ကြခတ်ဝရာကလာ၍ ဥစ္စနာပြောင်ကိုလုပ်ကြံပြီးလျှင်၊ စောဥမ္မာကို မိဖုရားမြှောက်၍ ပင်းယကို မင်းပြုတော်မူ၏။

ဥစ္စနာပြောင်ကား အိမ်နိမ့် ၄၅, မင်းစည်းစိမ် ၃ လ- သက်တော် ၄၅ နှစ် ၃ လရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် သောကြာသားတည်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စစ်ကိုင်းမင်း ၇ ဆက်နှင့် ပင်းယမင်းများ

၁-အသင်္ခယာစောယွမ်း

သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခုတွင် စစ်ကိုင်းကို အသင်္ခယာစောယွမ်း မြို့သစ်တည်တော်မူ၏။

၆၈၅ ခုတွင် အုတ်မြို့ တည်တော်မူသည်။ မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် အတွင်းစကြံဘုရားကိုလည်း တည်တော်မူသည်။

မြောက်ဘက်တံခါးမြင်း ၁၅၀၊ ပြင်စည်မြင်း ၁၅၀၊ ယူတော်မူမြင်း ၁၅၀၊ လက်ရွေးကြီးမြင်း ၁၅၀၊ လက်ရွေးငယ်မြင်း ၇၀၊ ကြောင်သင်းမြင်း ၅၀၊ မြင်းသည်ကြီးမြင်း ၃၀၊ ခက်လုံးမြင်း ၃၀၊ စောပွတ်အိုမြင်း ၃၀၊ မြောက်ဘက်မြင်းတို့ ပေါင်း ၈၁၀ ဖွဲ့တော်မူသည်။

'မြို့ကံကျွေးစေကျွန်' ဟူ၍လည်း ထောင်သင်းအစု ဖွဲ့တော်မူသည်။

အသင်္ခယာစောယွမ်း သား၊သမီးတော်ကား

- သားတော် ကျစွာ ၁ ပါး။
- ညီတော်မင်းရဲမင်းကြီး ၁ ပါး။
- ညီတော်ဆင်ဖြူရှင်တရဖျား[၁] ၁ ပါး။
- နှမတော် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီး ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၃၊ သမီးတော် ၁- ပေါင်း ၄ ပါး တည်း။

အသင်္ခယာစောယွမ်းကား ဝီရိယလုံ့လနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၀၊ မင်းစည်းစိမ် ၈ နှစ်- သက်တော် ၂၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၂-တရဖျားမင်း၊ ၃-ရွှေတောင်တက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၆၉၂ ခုတွင် အသင်္ခယာစောယွမ်းနောင်တော် အရှေ့သာသနာကျောင်းဒါယကာ တရဖျားမင်းဖြစ်တော်မူ၏။

နန်းတက်တော်မူ၍ ၃ နှစ်ရှိသောအခါ၊ သားတော်ရွှေတောင်တက် ခမည်းတော်တရဖျားကို ဖမ်း၍ အမြဲထား[၂]ပြီးလျှင် နန်းတက်လေ၏။

နန်းတက် ၃ နှစ်ရှိသောအခါ ခမည်းတော်ကျွန်တို့သည် အိပ်ဖန်ထွက်တွင်လုပ်ကြံ၍ ရွှေတောင်တက်သေလျှင်၊ အမှတ်မဲ့နေသည့်အခိုက် ရွှေတောင်တက်အမတ်ကြီး နန္ဒပကြံ တရဖျားကိုလုပ်ကြံ၍ ကျစွာ[၃]ကို နန်းတင်လေသည်။

တရဖျားကြီးကား အိမ်နိမ့် ၃၄၊ မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်၊ နန်းကျ၍နေသည် ၃ နှစ်- သက်တော် ၄၀ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။[၄] နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

သက္ကရာဇ် ၆၉၈ တွင် ရွှေတောင်တက် ခမည်းတော်ကိုနန်းချ၍ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၆၊ မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၁၉ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၁။ 'တရပြား'-မူကွဲ။

၂။ အမြဲထား = အကျယ်ချုပ်ထားသည်။

၃။ အသင်္ခယာစောယွမ်းသားတော် ဖြစ်သည်။

၄။ 'အိမ်နိမ့် ၃၄၊ စည်းစိမ် ၆ နှစ်- သက်တော် ၄၀ သော် နန်းကျတော်မူ၏။ နန်းကျ၍ ၃ နှစ်-သက်တော် ၄၃ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၄–ကျစွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၀၁ ခုတွင် အသခ်ယာစောယွမ်းသားတော်ကျစွာကို အမတ်ကြီးနန္ဒပကြံ ဇုက်ထားရာကယူ၍ မင်းမြှောက်၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ကျစွာဘုရားနှင့် ကျောင်းကို တည်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၆ နှစ်, မင်းစည်းစိမ် ၅ နှစ်– သက်တော် ၂၁ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၅–မင်းရဲကြီးမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၀၆ ခုတွင် ညီတော်မင်းရဲကြီး မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် မင်းရဲကျောင်းကို တည်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၈, မင်းစည်းစိမ် ၈ နှစ်– သက်တော် ၂၆ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၆–တရဖျားငယ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၇၁၄ ခုတွင် ညီတော် 'ဆင်ဖြူရှင်တရဖျားငယ်'မင်း ဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် စံကား ၇ ကျောင်းကို တည်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၂, မင်းစည်းစိမ် ၂ နှစ်– သက်တော် ၂၄ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၇–မင်းပြောက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၇၁၆ ခုတွင် အသခ်ယာစောယွမ်းသမီးတော် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးမြောက်သား မင်းပြောက် မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် စည်းခုံကြီးဘုရားကို တည်တော်မူ၏။

မင်းပြောက်ကား မင်းရိုးမဟုတ်။ တရုတ်ပြေးမင်းမိဖုရား ဘွားစောအစ်မတော်မြေးရင်းတည်း။

စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးကို ခမည်းတော်အသခ်ယာစောယွမ်းရှိတော်မူစဉ်က တကောင်းမင်းရိုး သတိုး[၁] နှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။ ၂ ပါးစုံဖက်တော်မူရာတွင် သတိုးမင်းဖျား ၁ ပါး, နှမတော် သိန်းငယ်ရောက်ကျောင်း ဒါယိကာမ ၁ ပါး, ညီမတော်မြောက်ကျောင်းဒါယိကာမ ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၁, သမီးတော် ၂– ပေါင်း ၃ ပါး မြင်သည်။

တကောင်းသတိုးလွန်မှ မင်းပြောက်နှင့်သင့်တော်မူ၍ စစ်ကိုင်းကို မင်းပြုတော်မူသည်။ ထိုအခါ သတိုးမင်းဖျားကို တကောင်းမြို့ကိုပေး၍ စားရ၏။

ယင်းသောအခါ ပင်းယကိုမင်းပြုသော နရသူသည် ''မင်းရိုးမဟုတ်သည့်သူ စစ်ကိုင်းကို မင်းပြုသည်။'' ဟူ၍၊ ကိုးသိန်းသခင်သိုချည်ဘွားကို ''စစ်ကိုင်းကို ထိုးတော်မူပါ[၂]။'' လျှောက်၍ သိုချည်ဘွား မိုးကောင်းက ချီလာလေသည်။

၁။ 'တကောင်းစား သတိုးမင်းဖျား'။

၂။ 'စစ်ထိုးတော်မူပါ။' 'တိုက်တော်မူပါ။' ဟုယူ။

mgyoe.com

တကောင်းစားသတိုးမင်းဖျားလည်း အလုံးအရင်း၊ ဆင်၊ မြင်းအများနှင့် တကောင်းကနေ၍ ခံသည်။ မခံနိုင်၍ပျက်လျှင် တစ်မြို့လုံးကို သိုချည်ဘွားရလေ၏။ သတိုးမင်းဖျားမင်းလည်း ပရိယာယ်ဝေဝုစ်ဆို၍ အလျင် စစ်ကိုင်းသို့လာ၏။ ဘထွေးတော်မင်းပြောက်က 'ခံ၍ကားမတိုက်' ဟူ၍ သတိုးမင်းဖျားကို ကြခတ်ဝရာသို့ ပို့လေ၏။

သိုချည်ဘွားလည်း စစ်ကိုင်းသို့ရောက်လျှင် မြို့ကိုဝန်းရံ၍လုပ်ကြလေ၏။ ထိုအခါ မင်းပြောက်လည်း ဆင်ဖြူချစ်နောင်ရင်းကို ကစော်ရစ်အောင်ကျွေးပြီးလျှင် တံခါးကိုဖွင့်၍ ရှမ်းတို့နေရာသို့ လွှတ်လိုက်၏။ ရှမ်းတို့ ဆီး၍တိုက်ခိုက်လျှင်၊ မြို့တွင်းသို့ဝင်ပြန်၍ အိမ်ရာကျောင်းကန်တို့ကို ဖွေလေ၏။ စစ်ကိုင်းသူတို့လည်း 'မြို့တွင်းကဆင်၊ မြို့ပြင်ကရှမ်း ဖျက်ပြီ။' ဟူ၍၊ မင်းနှင့်တကွ ကြခတ်ဝရာသို့ ဖောင်ပန်းလှေတက်နှင့် စုန်ပြေးလေ၏။

ရှမ်းတို့လည်း 'စစ်ကိုင်းသို့ချီလာသည်။ သူအို ၂ ယောက်အပ မရ' ဟူ၍၊ ပင်းယကိုကူး၍၊ နရသူအလျော့နေသည်ကို တိုက်၍ရလျှင်၊ နရသူနှင့်တကွ ဆင်ဖြူ ၃ စီးကိုယူ၍ ပြန်လေ၏။

မောရှမ်းတို့ယူသည်ကို အကြောင်းပြု၍ 'မောပါနရသူ' ဟု တွင်၏။

ရှမ်းတို့ပြန်လေလျှင် ပင်းယတွင်ရှိသော အမှုးအမတ်တို့ကိုလည်း နရသူ့နောင်တော် ဥဇ္ဇနာပြောင်ကို မိဖုရားစောဥမ္မာနှင့်စုံဖက်၍ မင်းမြှောက်ကြ၏။

နန်းတက် ၃ လရှိသောအခါ သတိုးမင်းဖျားလည်း ကြခတ်ဝရာမှ ဘထွေးတော်မင်းပြောက်ကို လုပ်ကြပြီးလျှင် အလုံးအရင်းနှင့်ဆန်လာသည်။ ပင်းယဥဇ္ဇနာပြောင်ကို လုပ်ကြ၍၊ မိဖုရားစောဥမ္မာကို မိဖုရား မြှောက်၍ ပင်းယတွင် ၁ လ မင်းပြုလေ၏။

သက္ကရာဇ် ၇၂၆ ခု ကဆုန်လ စစ်ကိုင်းပျက်သည်။

နယုန်လ။ ပင်းယပျက်သည်။

နယုန်လ။ ဥဇ္ဇနာပြောင် နန်းတက်သည်။

တော်သလင်းလ။ ဥဇ္ဇနာပြောင်နန်းကျ၍ သတိုးမင်းဖျား နန်းတက်သည်။

'အပိုင်း ၇' ပြီး၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၄

အင်းဝမြို့တည်ခြင်း၊ အင်းဝမင်း ၁၉ ဆက်

၁-သတိုးမင်းဖျားမင်း

သီတင်းကျွတ်လ။ သတိုးမင်းဖျား ဧရာဝသို့ပြောင်း၍ အင်းဝတည်ရာတွင် အင်း ၅ အင်းကို ဖို့ရသည်။

တပေါင်းလဆန်း ၆ ရက် အင်္ဂါနေ့။ နက္ခတ် ၂၆ လုံး ကုံတွင် စနေ, တူဝယ် ရာဟု, ကရကဋ်တွင် အင်္ဂါ, မကာရအဒ္ဓပြည့်လျက် ညဉ့် ၃ ခါ ပဟိုရ်လွန် တူလဂ်တွင် ရတနာပူရ အင်းဝရွှေမြို့ တည်တော်မူ၏။

စစ်ကိုင်းပျက်သည်။ ပင်းယပျက်သည်။ ဥစ္စနာပြောင် နန်းတက်သည်။ သတိုးမင်းဖျားလုပ်ကြံ၍ နန်းတက်သည်။ အင်းဝရွှေမြို့ကိုတည်သည်။ တစ်သက္ကရာဇ်တည်း ဆိုသည်။

ရွှေအင်းဝမြို့အကြောင်းကား-

ဘုရားသခင် ဒေသစာရီကြွတော်မူလာသောအခါ မဇ္ဈိမဒေသမှသည် ငဆောင်ချမ်းသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ငဆောင်ချမ်းကို ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်။

ယင်းကသည် မန္တလေးတောင်ထိပ်၌ ရင်သားမြိတ်ကိုလှူသော အဇ္ဇမုခီဘီလူးမကိုအကြောင်းပြု၍ ရတနာပုံပြည်ကြီးကို ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်။

ယင်းကသည် ကြက်ယက်တောင်ထိပ်၌ အဇ္ဇမုခီဘီလူးမမောင်ဖြစ်သော ငတောင်ပြန်း, ငတောင်သမန်, ငတောင်မြင်, ငတောင်ကြည်း-ဘီလူး ၄ ယောက်တို့ သားပြွမ်းဆွမ်းလှူသည်ကို အကြောင်းပြု၍ တောင်ကြည် အရပ်ကို ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်။

ယင်းကသည် စစ်ကိုင်းသို့ရောက်တော်မူလျှင် ဇေတဘီလူး အမှူးရှိသော ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သော ဘီလူးတို့ကို ဟောတော်မူ၏။ သောတာပန်ဖြစ်စေပြီးလျှင် စစ်ကိုင်းတည်ရာအရပ်သို့ ဗျာဒိတ်ထားတော်မူ၍၊ ရေသနုပ်ကို ဘီလူးတို့အား အပ်ပေးတော်မူ၍ 'ဇေတဝန်ဘုရား'ကို ဘီလူးတို့တည်သည်။ ရေသပ္ပာယ်တော်မူ၍ သင်္ကန်းတော် ရုံသောအရပ်ကို 'ဝတ်ရုံဘုရား' ဘီလူးတို့တည်ကုန်သည်။

ယင်းကသည် အင်းဝအရပ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် တောင်သူကြီးတစ်ယောက် သခွားမှည့် ၃ လုံး လှူသည်ကိုအကြောင်းပြု၍၊ "ဤတောင်သူကြီးကား ဤအရပ် ပြည်ကြီးဖြစ်သောအခါ မင်း ၄ ကြိမ် ဖြစ်လတ္တံ့။" ဟူ၍ ဗျာဒိတ်ထားတော်မူ၏။

ထိုအခါ မျောက်ငယ်တစ်ခုသည် ပျားအုံတစ်ခုကိုယူ၍ ဘုရားရှင်အား ကပ်လာသည်။ "ထိုမျောက်သည်လည်း ဤအရပ်၌ ပြည်ကြီးဖြစ်သောအခါ မင်း ၃ ကြိမ်ဖြစ်လတ္တံ့။" ဟူ၍ ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်။

ဤပြည်ကား ရှေးကမ္ဘာဦး၌

- ပဒုမ္မုတ္တရ သူရိယမင်းလက်ထက် 'ဧရာဝတီရဋ္ဌ ကပ္ပဋ္ဌာနီ' ဟု တွင်၏။ ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၃ ကြိမ်ရွာ၏။
- ဝရုဏ္ဏမင်းလက်ထက် 'ပုရိန္ဒ' ဟု တွင်၏။ ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၃ ကြိမ်ရွာ၏။
- ကကုသန်ဘုရားလက်ထက်တော်၌ 'ရတနာပူရ သုနာပရန္တ' ဟု တွင်၏။
- ကောဏာဂုံဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ 'ကာမာဝစရ' ဟု တွင်၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

– ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ 'ဥသာပ'(ဥဿဘ)ဟု တွင်၏။ ဝါသုဒေဝ မင်းပြု၏။
ထိုမင်းလက်ထက်၌ ရတနာမိုး ၁ ကြိမ်ရွာ၏။

ယခု ဤအရပ်ကို 'တမ္ဗဒီပ' ဟု တွင်၏။ တစ်စီးရှင်မင်းလက်ထက်တွင်မှ 'အင်းဝ' ဟု တွင်၏။
ဤသို့ ဗျာဒိတ်တော်ထားတော်မူပြီးမှ မြင်စိုင်း-ပုဂံကြွတော်မူ၍ ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်။

အချို့သောရာဇဝင်တို့မှာ 'ရောဝတီမြစ်အရှေ့ဘက်, တောင်ဘက်သို့ ဘုရားရှင်ရောက်တော်မမူ'– ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

၃ ပြည်ထောင်ကို မင်းပြုခြင်း

သတိုးမင်းဖျား စစ်ကိုင်း, ပင်းယ, အင်းဝ–၃ ပြည်ကိုချုပ်၍ မင်းပြုတော်မူ၏။

နန်းတက်တော်မူလျှင် တောင်ငူစား ပုံချိုလည်း ခြားနားလေ၏။ ငနွယ်ကုန်းစား ဘယကျော်သူလည်း ခြားနားလေ၏။ တောင်တွင်းကြီးစား သိဟ်ပတေ့ (သီဟပတေ့)လည်း ခြားနားလေ၏။ စကုစား သိခ်ံသူသည် ခြားနားလေ၏။

သက္ကရာဇ် ၇၂၇ ခုတွင် ငနွယ်ကုန်းကိုလုပ်ကြံတော်မူ၍ရလျှင် ဘယကျော်သူကို လက်တော်နှင့် ကွပ်၏။[၁]

သက္ကရာဇ် ၇၂၈ ခုတွင် တောင်တွင်းကြီးသို့ ချီတော်မူသည်။ လေးသည်ကြီးတစ်ယောက်ကို သတ်ရ လျှင် တောင်တွင်းသိဟ်ပတေ့ ဝင်စားလာ၏။

သက္ကရာဇ် ၇၂၉ ခုတွင် စကုစားသိခ်ံသူသောင်းကျန်းရာသို့ ချီတော်မူသည်၊ မရချေ။ အပြန် စွယ်ကြိုဆိပ်[၂]တွင် ကျောက်ပေါက်၍ အိမ်နိမ့် ၂၁, မင်းစည်းစိမ် ပင်းယတွင် ၇ လ, အင်းဝတွင် ၃ နှစ်– သက်တော် ၂၅ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၂–အမြင့်မင်း စွာစော်ကဲ

သက္ကရာဇ် ၇၂၉ ခုတွင် သတိုးမင်းဖျားယောက်ဖတော် 'အမြင့်မင်းကဲ'[၃] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် အတွင်းသင်းမှူးငနုနှင့် မိဖုရားစောဥမ္မာ တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်းရှိကြ၍ ရွှေနန်းကို ၅ ရက် နေလေ၏။[၄] ယင်းကသည် စစ်ကိုင်းကို အခိုင်နေလေ၏။

မင်းကြီးစွာစော်ကဲလည်း အတွင်းသင်းမှူးငနုအစ်ကို ရာဇသင်္ကြံငမောက်ကို "မင်းညီစစ်ကိုင်းစား ကို ရအောင်ဖမ်းချေ။ ရလျှင် နှမတော်စောဥမ္မာနှင့် စုံဖက်၍ ဝါးရင်းတုတ်နှင့် တောင်ပြုန်းကြီးကို ပေးတော်မူ မည်။"– ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ရာဇသင်္ကြံလည်း "ကျွန်တော် ရအောင် ဖမ်းမည်" ဟု လျှောက်ပြီးလျှင် သံလှေလက်ပြည့်နှင့် ဆန်၍၊ စစ်ကိုင်းသို့ရောက်မှ ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် လှေကခေါ်၍၊ အတွင်းသင်းမှူးငနုအဆင်းတွင် ဖမ်း၍ တစ်ခါတည်း လွှတ်လိုက်လေ၏။

မင်းကြီးစွာစော်ကဲကား သက္ကရာဇ် ၇၂၉ ခု တပေါင်းလ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ စွယ်ကြိုဆိပ်က အင်းဝ သို့ဆန်သည်။ သက္ကရာဇ်တက်မှ အင်းဝသို့ ရောက်တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၇၃၀[၅]မှ နန်းတက်တော်မူသည်။

၁။ 'ကိုယ်တိုင်ကွပ်မျက်သည်'–ဟုယူ။
၂။ 'စကြိုဆိပ်' လည်း အရေးရှိသည်။
၃။ 'အမြင့်မြို့စားမင်း စွာစောကဲ'–ကို ညွှန်းသည်။
၄။ 'ရွှေနန်းတွင် လခွဲနေပြီးမှ'–မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်း, မုံရွေး။
၅။ ခရစ်နှစ် ၁၃၆၈။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းကြီးစွာစော်ကဲအကြောင်းတော်ကား- ပင်းယတစီးရှင်သီဟသူ့မြောက်နန်းမိဖုရားတွင်မြင်သော သမီးတော် စောပုလဲနှင့် တောင်တွင်းပွင့်လှဦး သီဟပတေ့နှင့် စုံဖက်တော်မူရာတွင် သမီးတော်ရှင်မိမြတ်လှကို မြင်သည်။ ရှင်မိမြတ်လှနှင့် ပုဂံ နန်းကျကျော်စွာကိုယ်လုပ်တော်တွင်မြင်သော သမီးနှင့် တောင်တွင်းလူထွက် ကြီးနှင့် သင့်ရာတွင် မင်းရှင်စောကို မြင်သည်။

မင်းရှင်စောနှင့် မိမြတ်လှတို့ စုံဖက်ရာတွင်မြင်သည့် သားတော်, သမီးတော်ကား- မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင် ၁ ပါး။ ညီတော် မင်းကြီးစွာစော်ကဲ ၁ ပါး။ နှမတော် စောဥမ္မာ ၁ ပါး။ ညီမတော် ရမည်းသင်းသီလဝ မြောက်သားတော် ၁ ပါး။ ညီမတော် သိခ်ီသူစောနှောင်းမြောက်သားတော် ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၃, သမီးတော် ၃- ပေါင်း ၆ ပါး။

သည်ကို အကြောင်းပြု၍၊ 'ငါးစီးသခင်၊ နတ်ရှင်နှမ၊ တောင်တွင်းရသား၊ ပွင့်လှခေါ်လေ့၊ သီဟပတေ့လျှင်၊ ပျော်မွေ့နှစ်ထွေ၊ ရွှေအိမ်နေသား၊ သက်ဝေသမီး၊ စံသီးထွန်းပ၊ မိမြတ်လှနှင့်၊ ရှင်ပသာပျော်၊ ကျော်စွာသည်းကြား၊ သား၏သားပင်၊ အိမ်ထောင်ယင်မှ၊ ဖွားမြင်မျက်နှာ၊ မင်းကြီးစွာလျှင်၊'-ဟူ၍ ယိုးဒယားမိဖုရားချင်း[၁] မှာ ဆိုလေသည်။

မင်းကြီးစွာမိဖုရားကား-

* သတိုးမင်းဖျားနှမတော် သိန်းဃိုရောက်ကျောင်းဒါယိကာတော်မ ၁ ပါး။
* ညီမတော် မြောက်ကျောင်းဒါယိကာတော်မ ၁ ပါး။

သည် ၂ ပါးတွင် သားတော်, သမီးတော်မမြင်။

* ရမည်းသင်းသီလဝနှမတော် ၁ ပါး။

သည်မိဖုရားတွင် ဆင်ဖြူရှင်တရဖျား ၁ ပါး, နှမတော်စောချေး ၁ ပါး, ညီမတော်မင်းပုံ ၁ ပါး, ညီမတော်မင်းစောဦး ၁ ပါး, ညီမတော်မင်းစောကဲ ၁ ပါး။- သားတော် ၁ပါး, သမီးတော် ၄ ပါး-ပေါင်း ၅ ပါးတည်း။

* ကန်စွန်းနိမ့်သူ အသည်သမီး[၂]ကို နန်းတင်ရာတွင်မြင်သည့်
- သားတော် ရှင်ဆွေ[၃]-မင်းခေါင် ၁ ပါး, ညီတော်ရှင်သိဒ္ဓတ်-'သီရိဇေယျသူရ'ခံ ၁ ပါး, နှမတော်မင်းလှမြတ်-'သုပဘာဒေဝီ'ခံ ၁ပါး။ ။ သားတော် ၂, သမီးတော် ၁-ပေါင်း ၃ပါး။
* တလုပ်အသည်သမီးတွင်မြင်သည့်
- သားတော်ရာဇသူ ၁ ပါး, နှမတော် မင်းကဲ ၁ ပါး။ သားတော် ၁, သမီးတော် ၁- ပေါင်း ၂ ပါးတည်း။

ဝံစင်အသည်သား

သက္ကရာဇ် ၇၃၀ တွင် မိတ္ထီလာကန်ကို ဆယ်တော်မူသည်။ အပြန်တွင် ဝံစင်အသည်သား[၄] ပညာရှိတစ်ယောက်ကို ခေါ်တော်မူခဲ့သည်။

'ရာဇသင်္ကြံသည် ညီငနုကို လွှတ်သည်' ဟူ၍ အမျက်တော်ရှိရာတွင်၊ 'အမြတ်တော်မရှိသင့်ကြောင်း' ကို ပုံစံ[၅]နှင့် လျှောက်ရာတွင် ဝံစင်အသည်သားကို အားရတော်မူ၍ 'စည်တပြစ်' ဟူသောအမည်နှင့် အဆောင်အယောင်ပေးတော်မူသည်။

၁။ 'ဘုရင့်နှမတော်ချင်း'-ဟုလည်း တွင်သည်။ ပိဋကစဉ် ၄-စာဆိုမှာ ထောင်သင်းမှူး နဝဒေးကြီး။
၂။ 'စောတေဇာ'-ဟု မှုံရွေး၌ နာမည်ဖော်ပြသည်။
၃။ 'မင်းဆွေ'။
၄။ 'ဝန်းစင်းသူကြီး'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၅။ ပုံစံ = သာဓက။ ပြယုဂ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၇၃၁ ခုတွင် ဟံသာဝတီဆင်ဖြူရှင်ဗညားဦးနှင့် မွန်ပြည်ကျေးစပ် ကောလိယမြို့တွင် မင်း ၂ ပါး ဖူးတွေ့တော်မူ၍ အရေးတော်ပြီးကြသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မိုးညှင်းနှင့်ကလေးတိုက်ကြ၍၊ ၂ ပြည်ကပင် 'စစ်ကူတော်မူပါ' လျှောက်လာ၍ စည်တပြစ်ကို တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ 'တောကြက် ၂ ခု ခွပ်ကြသည့်ပုံ' ကိုလျှောက်လျှင် နောက်မှချီတော်မူ၍ ၂ ပြည်လုံးကို ရတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၃၃ ခုတွင် မိုးညှင်း သောင်းကျန်းပုန်ကန်ပြန်လေသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၃၄ ခုတွင် မိုးညှင်းက မြေတူးကို ထိပါးလာသောကြောင့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ချီတော်မူသည်။ ကန်စွန်းနိမ့်အရပ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ကန်စွန်းနိမ့်သူကိုယူ၍ စေပါ[၁]တော်မူသည်။ ရှမ်းတို့ကို အောင်မြင်၍ မြေတူးကပြန်တော်မူလျှင် အသည်သမီးဝမ်းတွင်ပဋိသန္ဓေနှင့်ကို ကန်စွန်းနိမ့်တွင် ထားတော်မူခဲ့သည်။ သားတော်ကို မျက်နှာမြင်မှ ခေါ်တော်မူ၍ နန်းတင်သည်။

သက္ကရာဇ် ၇၃၅ ခုတွင် ဓညဝတီ ရခိုင်ပြည်ကိုအစိုးရသောမင်း အနိစ္စရောက်၍ မင်းလျာတောင်းလာသောကြောင့် ဦးရီးတော်စောမွန်နစ်ကြီးကို မင်းဆောင်မင်းယောင်နှင့်တကွ နန်းတင်တော်မူကြသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၃၈ ခုတွင် နောင်တော် ပြည်မင်းစောရန်နောင်သို့ 'တောင်ငူစားပုံချီကြီးကို ပရိယာယ်ဝေဝုစ်ဖြင့်ခေါ်၍ လုပ်ကြလေ။'-စေတော်မူ၍ လုပ်ကြရသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၄၂ ခုတွင် ရခိုင်ကိုစားသော ဦးရီးတော်စောမွန်နစ်ကြီး အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ စောမည်းကို နန်းတင်တော်မူသည်။ ပြည်သူရှုသားနှင့်ဆန့်ကျင်၍ စောမည်းကို နှင်ထုတ်ပြီးလျှင် ရခိုင်မင်းရိုးကျော်စွာကို နန်းတင်လေ၏။ စောမည်း ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လျှင် စစ်ကိုင်းကို ပေးတော်မူသည်။

ရခိုင်ဆရာတော်

ဘုရင်မင်းကြီးစွာ မင်းဖြစ်တော်မူ၍ ၆ နှစ်ရှိသောအခါ၊ ရခိုင်ကဆရာတော်သည် 'ငှင်းကို မေ့လေသည်။' ဟူ၍ နှလုံးမသာဘဲ၊ 'အသက်ရှည်လိုသော် အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်၌ စည်းခုံတည်လေ။' မှာ၏။

အရှင်မင်းကြီးစွာလည်း ယုံမှတ်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် ၇၄၅ ခုတွင် မြို့တွင်းရွှေစည်းခုံကို တည်တော်မူ၏။ စည်းခုံပြီးလျှင် အင်းဝမြို့လုံး တထိတ်ထိတ်တလန့်လန့်ရှိချေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ရခိုင်ဆရာတော်ကြားလေသော်၊ "ငါရဟန်း ဖြစ်ချေသည်၊ မသင့်ချေ"-ဟု လာတော်မူ၍၊ ကုက္ကိုပင်၊ ဆင်ကျုံး၊ မော်ကွန်း၊ သရပါတံခါး၊ ရတနာဂူ-သည် ၅ ပါးကိုတည်၍ ပြိုင်၏။ တည်ရာတွင် မထိတ်မလန့်ဘဲပြေ၏။

သက္ကရာဇ် ၇၄၅ ခုတွင် မွန်ပြည် ဟံသာဝတီကိုအစိုးရသော ဆင်ဖြူရှင်ဗညားဦး အနိစ္စရောက်၍

၁။ စေပါ = ယဉ်ပါးသည်။ နေထိုင်သည်။ အနီးထားသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သားဗညားနွယ့် 'ရာဇာဓိရာဇ်' အမည်ခံ၍ မင်းပြုတော်မူ၏။[၁] ယင်းသောအခါ မုတ္တမ ၃၂ မြို့ကို ပြဲတ္တပ နိုင်ငံခြား၍မင်းပြုသည်။ ပုသိမ်, မြောင်းမြ ၃၂ မြို့ကို လောက်ဖျား နိုင်ငံခြား၍မင်းပြုသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၄၇ ခုတွင် သားတော် တရဖျားနှင့် ယောက်ဖတော် ရမည်းသင်းသီလဝသမီးတော်နှင့် စုံဖက်၍ အိမ်ရှေ့ ပေးတော်မူသည်။ သားတော်အငယ် မင်းဆွေကိုလည်း ပြင်စည်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ပြည်မင်းစောရန်နောင် အနိစ္စရောက်၍၊ နောင်တော် မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင့်သားတော် မျက်နှာရှည်ကို ပြည်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

အင်းဝမှ ဟံသာဝတီသို့ စစ်ချီခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၄၈ ခုတွင် ပုသိမ်လောက်ဖျားက 'ပဲခူးကို ချီ၍လုပ်ကြံတော်မူပါ။' လျှောက်လာသော ကြောင့် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း[၂]-ယင်းသောအခါ သက်တော် ၁၇ နှစ် ဗိုလ်မင်းပြု၍၊ ၉ တပ်တွင်ပါသည့် ဆင်လုံးမြင်းရင်း တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် တောင်ငူကြောင်း ချီရ သည်။

သားတော်အငယ် ပြင်စည်စားမင်းဆွေ-ယင်းသောအခါ သက်တော် ၁၄ နှစ် ဗိုလ်မင်းပြု၍ ၉ တပ်တွင်ပါသည့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းကား တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၆ သောင်းနှင့် သာယာဝတီကြောင်း ချီရသည်။

ဟံသာဝတီသို့ရောက်လျှင် အလျှင် မွန်တို့ပျက်သည်။ နောက်- အရေးတော်မလှ၍ ပြန်ရချေသည်။ မင်းညီနောင် ၂ ပါးပြန်၍ ၂ လခန့်ရှိလျှင် မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ် အရေးတောင်းလာသည်၊ အရေးပေးတော်မမူ။

မြောင်းမြစားလောက်ဖျားလည်း 'ရာဇာဓိရာဇ်က သံစေကြောင်း' ကို ကြားလျှင် ပဏ္ဏာကာရအများ နှင့် 'ဘုရားကိုယ်တော်ချီ၍ ပဲခူးကိုလုပ်ကြံတော်မူလျှင် အရှင်ရတော်မူမည်။'-ဟု သာယာချောင်းစွာသော စကားဖြင့် လျှောက်လာ၏။

ဘုရင်မင်းကြီးစွာလည်း သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းဆင်ဖြူရှင်ကို ဗိုလ်မင်းပြုစေ၍ ကြည်းကြောင်းချီရသည်။ ၁၁ တပ်တွင်ပါသည့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းကား တိုက်ဆင် ၄၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, ဗိုလ် ၁ သိန်း ၂ သောင်းပါသည်။ ရေကြောင်း ၁၁ တပ်တွင်ပါသည့် အလုံးအရင်းကား လှော်ကား, ကြော့လှေ ၁၀၀၀၊ ဂုရှပ်, သမ္ဗန်, ကတ္တူ, လွန်းကြင် တိုက်လှေ ၁၀၀၀၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၅၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၇ သောင်းနှင့် ဘုရင်မင်းကြီးစွာ နောက်တပ်မပြု၍ ချီတော်မူသည်။ အလျှင် မွန်တို့ခံသည်ကို တိုက်တော်မူသည်၊ ပျက်လေ သည်။ နောက် အရေးတော်မလှ၍ ပြန်တော်မူ၏။

ရှင်မိနောက်နှင့်မင်းဆွေ

သက္ကရာဇ် ၇၅၁ ခုတွင် မောမင်းသိုင်ဘွား အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သမီးတော် ရှင်မိနောက်[၃]ကို ဆက်လာ၏။ ဘုရင်မင်းကြီးစွာလည်း သားတော် ပြင်စည်စားမင်းဆွေနှင့် စုံဖက်တော်မူ၏။ များမကြာ- မင်းရဲကျော်စွာကို ပဋိသန္ဓေနေ၍ဖွား၏။

၁။ ဟံသာဝတီ ၃၂ မြို့ကို ရာဇာဓိရာဇ်မင်းပြုခြင်း။ မွန်ပြည် ၃ ရပ်ကား မုတ္တမ ၃၂ မြို့၊ ပုသိမ်, မြောင်းမြ ၃၂ မြို့၊ မုတ္တမ ၃၂ မြို့-ပေါင်း ၉၆ မြို့ရှိသည်။

၂။ 'ဆင်ဖြူရှင်တရဖျား' ကို ညွှန်းသည်။

၃။ 'ရှင်မိနောင်' ကို မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ညီအောင်ပြင်ထည့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၇၅၂ ခုတွင် နိုင်ငံတော် ကူထွတ်မြို့ကို မွန်မင်းကထိပါး၍ ပျက်ချေ၏။

ဘုရင်မင်းကြီးစွာလည်း သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို ဗိုလ်မှူးခန့်၍ ကြည်းကြောင်းချီရသည်။ ၁၁ တပ်တွင်ပါသည့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းကား တိုက်ဆင် ၈၀၀၊ မြင်း ၁ သောင်း၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်း ပါရသည်။ ရေကြောင်းတပ်တွင်ပါသည့် အလုံးအရင်းကား ကြော့လှေ ၈၀၀၊ ဇလာကပင်း၊ ကူရွပ်၊ သမ္ဗန် ၂၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၇ သောင်းနှင့် မင်းကြီးစွာ နောက်တပ်မပြု၍ ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ဓနုဖြူမြို့ကိုရတော်မူ၍ အရေးကောင်းကို ပြန်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၅၃ ခုတွင် 'သာယာဝတီမှာ ဆင်ဖြူပေါ်သည်။'-ဟူ၍ အလုံးအရင်းနှင့် တက်တော်မူသည်၊ မရချေ။

မွန်တို့ချီလာ၍ ပြန်တော်မူသည်။

စစ်ကိုင်းကို မိုးညှင်းက တိုက်လာခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၅၄ ခု ပြာသိုလပြည့်။ နက္ခတ် သတ္တာဗိသမပြည့်ခင် ၂ ပါဒ်ကြွင်း၌ မိုးညှင်းသိုချည်ဘွားချီလာ၍ စစ်ကိုင်းတွင် ကျောင်းကန်အိမ်ရာများကို မီးတိုက်လေသည်ကို ရမည်းသင်းသီလဝ တိုက်၍ ရှမ်းတို့ပြေးလေသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၅၇ ခုတွင် ရမည်းသင်းသီလဝ အနိစ္စရောက်၍၊ ညီမဟာပြောက်ကို နောင်တော် အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ရမည်းသင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၆၀ တွင် တောင်ငူလပ်၍[၁] မင်းနေမိကို တိုက်ဆင် ၆၀ နှင့် ပေးတော်မူသည်။

မင်းကြီးစွာလက်ထက် 'အကျော် ၄ ပါး' ဟူသည်ကား ရမည်းသင်းသီလဝ ၁၊ သိခ်သူစောနှောင်း ၁၊ အင်ယဉ်တုရင် ၁၊ လယ်ကိုင်းဓေရာသား ငရွှေ ၁-'ပေါက်မြိုင်မင်းပုလဲ' လည်းဟူ၏။

ဘုရင်မင်းကြီးစွာကား မင်းကျင့်တရား ၁၀ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ပညာရှိ၏ လျှော်သောစကားကို ယူတော်မူ၏။ အရေးတော်ပြီးသည် များ၏။

ပြုတော်မူသော ကောင်းမှုတော်ကား အင်းဝရွှေစည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်၊ ရွာသစ်ကြီးကျောင်းတော်၊ ညောင်ရမ်းစည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်၊ ငပေါက်ဝစည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်၊ ကန်စွန်းနိမ့်စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်၊ အမြင့်မြို့၌ သာသနာပိုင်ကျောင်းတော်၊ အင်းဝ ထန်းတောစည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်၊ မြင်မိစည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။[၂]

ဤသို့သောကောင်းမှုတို့ကို ဆည်းပူးတော်မူ၍ အိမ်နိမ့် ၃၇၊ မင်းစည်းစိမ် ၃၃- သက်တော် ၇၀ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၁။ 'တောင်ငူတွင် မင်းမရှိ၍'-ဟု ယူ။

၂။ 'မြင်းမူစည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်'-မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၃-ဆင်ဖြူရှင်မင်း (တရဖျားမင်း)

သက္ကရာဇ် ၇၆၂ ခု နတ်တော်လတွင် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း 'ဆင်ဖြူရှင်' မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

'ဆင်ဖြူရှင်'တွင်သည်ကား- မင်း ဖွားတော်မူသည့်နေ့ အောက်မားကဆင်ဖြူမွေးသောကြောင့် 'ဆင်ဖြူရှင်' တွင်သည်။ ထိုဆင်ဖြူ များမကြာ မှားသည်။[1]

မင်းဖြစ်၍ ၅ လရှိသောခါ အောင်ပင်လယ် တမုတ်စိုအရပ်၌ တောကစားရာတွင် တစ်ခုသော တောအရပ်၌ မင်းကြီးတစ်ပါးတည်း သားသမင်ကို စောင့်၍နေတော်မူစဉ်၊ ဇော်ဂျီတစ်ယောက်သည် ဘယား[2] လွယ်လျက် ကောင်းကင်မှသက်လာ၍၊ "မင်းကြီးတွင်ရှိသည့် ခရုသင်းလက်ယာရစ်ကို ငါ့ကိုပေးတော့။ မင်းကြီးလိုသမျှအတတ်ကို ငါ သင်မည်။"-ဟူ၍ ဆို၏။

မင်းကြီးက "အခြားအနားအတတ်ကို ငါမလို။ နတ်သမီးကိုသာ ငါလိုသည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဇော်ဂျီလည်း လက်ဖြင့်တီး၍မန်းလျှင်၊ ကောင်းကင်သူရဿတီနတ်သမီး ကျလာ၍၊ မင်းကြီးကို လက်ကကိုင်၍ အပ်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုနတ်သမီးနှင့် သံသဂ္ဂ[3]ရှိလျှင် ကွယ်လေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မင်းကြီးနှလုံးတော် မရပ်မတည်ရှိချေ၏။[4]

ကောင်းမှုတော်ကား- အင်းဝမြို့တောင် မုရင်းလယ်နား၌ စည်းခုံငယ်တစ်ဆူ တည်တော်မူ၏။

မိဖုရားတော်ကား- ရမည်းသင်းသီလဝသမီးတော်တည်း။ ထိုမိဖုရားတွင် သားတော်, သမီးတော်ကား-

- သားတော် ကလေးကျေးတောင်ညို ၁ ပါး။
- နှမတော် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူမိဖုရားကသည် ပြင်စည်မြို့ကိုစားသော စောရွှေခက်-'မင်းရဲကျော်စွာ'ခံ မိဖုရားဖြစ်သည် ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၁, သမီးတော် ၁- ပေါင်း ၂ ပါး။

၄-ငနောက်ဆံမင်း

မင်းကြီး မရပ်မတည်ရှိလျှင် အထိန်းတော် တကောင်းစားငနောက်ဆံ လုပ်ကြံ၍၊ အိမ်နိမ့် ၃၂, မင်းစည်းစိမ် ၇ လ- သက်တော် ၃၂ နှစ် ၇ လရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် သောကြာသားတည်း။

၅-မင်းခေါင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၇၆၃ ခုတွင် တကောင်းစားငနောက်ဆံကို အမှူးအမတ်တို့လုပ်ကြံ၍ ပြင်စည်မင်း မင်းဆွေကို 'မင်းပြုပါတော့' တောင်းပန်ကြ၏။ မင်းဆွေလည်း "အလုံးအရင်းအင်အား ငါ့တွင်နည်းသည်။ ဦးရီးတော် ရမည်းသင်းမင်း မဟာပြောက်ကို မင်းပြုစေတော့။" ဟု မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အမှူးအမတ်တို့သည်လည်း မဟာပြောက်ကို ချီပင့်၍ရောက်လျှင်၊ မင်းဆွေညီတော် စစ်ကိုင်းစား ရှင်သိဒ္ဓတ်လုပ်ကြံ၍ မဟာပြောက် အနိစ္စရောက်မှ နောင်တော်မင်းဆွေကို နန်းတင်လေ၏။ မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် 'မင်းခေါင်' အမည်ကို ခံတော်မူသည်။

ဘုရင်မင်းခေါင်မိဖုရားကား

* ဆင်ဖြူရှင်နှမတော်စောခွေး (မင်းခွေး) ၁ ပါး။

* ညီမတော် မင်းပြန် (မင်းပျံ) ၁ ပါး။ ။ သည် ၂ ပါးတွင် သားတော်, သမီးတော် မမြင်။

၁။ မှားသည် = သေသည်။

၂။ ဘယား = ဆေးအိတ်။

၃။ သံသဂ္ဂ = မေထုန်မှုဖြင့်ပေါင်းဖော်ခြင်း။

၄။ 'စိတ်ကယောက်ကယက်ဖြစ်သည်'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

* မောမင်းသိုဟံဘွားသမီးတော် ရှင်မိနှောင်း(ရှင်မိနှောက်) ၁ ပါး။
* သိခ်သူသမီးတော် ရှင်ဘိုမယ် ၁ပါး။

သည် ၄ ပါးကို မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။

* တောင်တွင်းသမီးတော်အငယ် ရှင်မြတ်လှကိုမူကား နန်းတင်၍ ၅ လရှိမှ မိုးညှင်းသတိုးသားနှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။
* အတွင်းသင်းမှူးသမီးကိုမူကား မိဖုရားသို့လည်းမရောက် မောင်းမလည်းမက လုပ်ကျွေးရသည်။

သားတော်, သမီးတော်များ

* ရှင်မိနှောင်း (ရှင်မိနှောက်)တွင်မြင်သော သားတော်, သမီးတော်ကား- မင်းရဲကျော်စွာ ၁ ပါး, နှမတော် ရခိုင်မိဖုရားရွှေပြည်ချမ်းသာ ၁ ပါး, မောင်တော် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူ ၁ ပါး, ညီတော် မင်းသားညို ၁ ပါး။ ။ သားတော်, သမီးတော်- ပေါင်း ၄ ပါးတည်း။

ပြင်စည်မြင်း ၃၇ စီး

နန်းတက်တော်မူလျှင် ပြင်စည်အသည်သား ၃ ကျိပ် ၃ ယောက်တို့ကိုလည်း မြင်း ၃၃ စီး ဖွဲ့တော်မူ၍ မိမိတို့ရွာ ၃၃ ရွာကို ပေးတော်မူသည်။ နောက်မှ ၄ စီးပွား၍ ပြင်စည်မြင်း ၃၇ စီးဖြစ်သည်။

ညီတော်နှင့် မှူးမတ်များအား ချီးမြှင့်ခြင်း

- ပညာရှိစည်တပြစ်ကိုလည်း မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် မင်းတို့ကျင့်တော်မူရာတရားကို လျှောက်တော်မူသည်ကို အားရတော်မူ၍ 'ရာဇာ' ဟူသောအမည်နှင့် အဆောင်အယောင်ပေးတော်မူသည်။
- ညီတော် ရှင်သိဒ္ဓတ်ကိုလည်း 'သီရိဇေယျသူရ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူသည်။
- မင်းမဟာကို ယင်းတော်။
- မင်းရာဇာသား ပေါက်လှကို ရမည်းသင်းမြို့။
- စောနစ်ကို မြောက်ဘက် မြင်း ၉ သင်း။
- သတိုးသိခ်သူကို ဗဒုံနှင့် ဒီပဲယင်းကို ပေးတော်မူသည်။
- ဆရာတော် ပင်လယ်သင်္ဃရာဇာချီပင့်၍ တံတားဦးကိုလည်း ရက်မလျှိုအခိုင်(အမိုး)နှင့် တံတား လုပ်တော်မူသည်။

ရခိုင်ပြည်ကို သိမ်းခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၆၅ တွင် နိုင်ငံတော် ယော, လောင်းရှည်ကို ရခိုင်က ထိပါးလာသောကြောင့် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာ-ယင်းသောခါ သက်တော် ၁၃ နှစ်သို့အဝင်ရှိသောသူကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ၁၀ တပ် ရခိုင်သို့ ချီရသည်။ ပါသည့်အလုံးအရင်းကား တိုက်ဆင် ၄၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း[၁] ပါသည်။

နဂွင်းတောင်သို့ရောက်လျှင် ရခိုင်ဘုရင်ထောရာကြီး ခံနှင့်သည်ကို မင်းရဲကျော်စွာ 'ရဲမြတ်စွာ' ဟူသောဆင်ကိုစီးတော်မူ၍ အလယ်ကိုခွဲ၍ တိုက်တော်မူသည်။ ရခိုင်မင်း စစ်တွင်ပျက်၍ ထောရာကြီးလည်း ဆုံးလေ၏။ ဆင်, မြင်း, သုံ့ပန်းလည်း အများရတော်မူ၏။ ယင်းကသည် ရခိုင်သို့အရောက်ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ မြို့နှင့်တကွ တစ်ပြည်လုံးကို ရတော်မူသည်။

၁။ 'ဗိုလ် ၁ သိန်း ၆ သောင်း'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရခိုင်မြို့ကိုစားသော အနော်ရထာစောကို မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅ ပါးနှင့် ပေးတော်မူ၏။ မင်းပြု၍ ၁ နှစ်ခန့်ရှိလျှင် သမီးတော်ရွှေပြည့်ချမ်းသာ-ယင်းသောအခါ ၁၃ နှစ်ရွယ်နှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။

အုန်းပေါင်စော်ဘွားကို သိမ်းသွင်းခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော ထွန်တုံးပူတက်[၁] ကို အုန်းပေါင်က ထိပါးလာသောကြောင့် မင်းရာဇာကို တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ ''အမြိတ်စွန်တော်နှင့် သူကောင်းပြုတော်မူ၍ ကျွန်ပြုတော်မူ။''- လျှောက်လျှင်၊ ဉစ္စနာငယ်တွင်မြင်သော သမီးတော်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ အမှုတော်ကို ထမ်းရသည်။

အင်းဝသို့ ရာဇာဓိရာဇ်ချီလာခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၆၆ ခုတွင် မွန်မင်း ရာဇာဓိရာဇ်သည် ကတ္တူ၊ လွန်းကြင် ၃၀၀၀၊ ဗိုလ်ပါ ၅ သောင်းခန့်နှင့် ချီလာ၍ ပညား-မလည်တိုင်အောင် ဆန်ပြီးလျှင်၊ အစုန်တွင် စစ်ကိုင်းရေဝန်းတွင် နေ၍ ဘုရားပုထိုးများကို ဖူးမြင်သည်။ စကြိုသူမြတ်ကို စေတော်မူ၍ အရေးအရာဆိုရသည်။ အရေးစကားပြီးလျှင် ရွှေကြက်ယက်ဘုရားတွင်ဇရပ်ဆောက်ခဲ့၍ ဟံသာဝတီမြို့သို့ ပြန်လေသည်။

ရာဇာဓိရာဇ် အညာမှာရှိစဉ်၊ ပြည်စားလက်ျာပျံချီ မွန်ပြည် ခေါင်းလောင်းကျမြို့ကို လုပ်ကြံနှင့်၍ မြို့ပျက်လျှင်၊ ရာဇာဓိရာဇ်သမက်မူကား မြို့ကပြေးထွက်၍ လွတ်လေသည်။ မယားတလမဲကြိုးမူကား ရ၍ ဆက်လာသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၆၇ ခုတွင် ရောက်စောက်ထော်မှိုင်းကြီး[၂]က ပဏ္ဏာကာရအများနှင့် ''အမြိတ်အစွန်တော်နှင့် သူကောင်းပြုတော်မူပါလျှင် အုန်းပေါင်သို့ကြောင်ဘွားကဲ့သို့ အမှုတော်ကို ထမ်းပါချင်သည်။''- လျှောက်လာလျှင်၊ ဘုရင်မင်းခေါင်ကလည်း တလုပ်ရာဇသူ့သမီးအငယ်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ အမှုတော်ကို ထမ်းရသည်။

ပြည်မြို့ကို ရာဇာဓိရာဇ်ရုံလာခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်သည် အလုံးအရင်း၊ ဆင်၊ မြင်းအများနှင့် ရေကြောင်း၊ ကြည်းကြောင်းချီလာ၍ ပြည်မြို့ကို အလျင်တိုက်သည်။ မတိုက်နိုင်လျှင် ကြည်း၊ ရေ ဝန်းရံ၍ နေလေသည်။ ၂ လခန့်ရှိလျှင် မြို့တွင်းသားရဲမက်ဗိုလ်ပါများ၍ ငတ်မွတ်ချေသည်။

ထိုအကြောင်းကို ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် မြို့လှစားဥဒိန်ကို တပ်မှူးခန့်၍ မြင်း ၂၀၀ နှင့် ဆန်သွင်းရလေသည်။ မြို့လှစားလည်း ပြည်သို့နီးလျှင်၊ မြင်းတစ်စီးတွင် ဆန် ၁ တင်းစီတင်စေ၍ ဆင်သန်လျင်စွာကိုစီးပြီးလျှင်၊ ရံတပ်ကိုတိုက်ဖောက်၍ မြို့တွင်းသို့ မြင်း ၂၀၀ နှင့် ဆန်သွင်းလေ၏။ ယင်းသို့မှ မိုးသောက်ထတွင် ရံတပ်ကိုတိုက်ဖောက်၍၊ မြင်း ၂၀၀ နှင့်ထွက်၍ ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လာ၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အားရတော်မူ၍၊ တောင်တွင်းသမီးတော်အငယ် ရှင်မိမြတ်ကို နန်းတင်၍ ၅ လရှိမှ၊ ရှင်မိမြတ်နှင့်ထွက်၍၊ ခြေရင်းတော်၌ စုံဖက်တော်မူ၍ 'သတိုး'အမည်ကို ပေးတော်မူသည်။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ပုဂံစား၊ တလုပ်စား၊ တောင်တွင်းစား၊ ပုခန်းစား၊ မြို့လှစား-သည် ၅ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၂၀၀၊ မြင်း ၃၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် 'အရံဖြတ်စိမ့်မည်' ဟူ၍ ချီရ

၁။ 'ယခု မန္တလေးမြို့အရှေ့တောင်ဘက်အရပ်'။

၂။ 'ရောက်စောက်ညောင်ရွှေစော်ဘွား ထောမှိုင်းကြီး'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သည်။ မွန်တို့ခံလာသည်၊ အလျှင်နိုင်သည်။ နောက် မွန်တို့တိုက်လေ၍ ပျက်ပြန်ချေသည်။ ပျက်ကြောင်းကိုကြားလျှင် စော်ဘွားစော်ကန်အပေါင်းနှင့် တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၇၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ချီတော်မူသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်အရံပြုတ်၍ ပြည်အနောက်ဘက် တလည်ဆီးသို့ လျှော၍[1] နေလေ၏။ နောက်- ဘုရင့်မင်းခေါင် ရဲမက်တော်တို့ ရိက္ခာကုန်၍ စားတော်ခေါ်မရသည်။

မြို့လုစားသတိုးကို မိုးညှင်းမြို့ပေးခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၆၈ ခုတွင် မိုးညှင်းလပ်၍၊ မြို့လုစားသတိုး* ကို အလုံးအရင်းနှင့်ပေး၍ စားရသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်က 'နှမတော်မင်းလှမြတ်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ သူကောင်းပြုတော်မူပါလျှင် ၁ နှစ်ကို တိုက်ဆင်အစီး ၃၀ နှင့် ပုသိမ်သဘော်အကောက်ခွန်ကို နှစ်စဉ်ဆက်ပါမည်။'- ဟူ၍ လျှောက်လာ၏။

ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အရေးစကားပြီးလျှင်၊ ပုခန်း တရဖျား၊ တောင်တွင်း သိဟ်ပတေ့၊ ပေါက်မြိုင် စည်သူ၊ တလုပ် ရာဇသူ၊ ပုဂံ ဥစ္စနာ၊ တောင်ငူ မင်းနေမိ၊ ရာဇာ-သည်အမတ်ကြီး ၇ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၂၀၀၊ မြင်း ၃၅၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့်ကြပ်မတ်၍၊ ကောလိယမြို့တွင် ပြာသာဒ် ၃ ဆောင်ဆောက်၍ စုံဖက်ရသည်။ နှမတော်ကိုလည်း 'သုပဗ္ဗာဒေဝီ'[2] ဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူသည်။

ယင်းသောခါ ရာဇာကို ၅ လချုပ်၍[3] အမတ်တိန်မဏိရွတ်နှင့် အထူးထူးသောပုံစံနည်းနာတို့ကို ပြောဟောရသည်။ မွန်အမတ်သမီးတော်တစ်ယောက်ကိုလည်း ပေးတော်မူသည်။ ထိုသူတွင်[4] ဗဒ္ဒံစောရာဇ် (ပဒ္ဒံစောရစ်)ကို မြင်သည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင်

- သားတော်မင်းရဲကျော်စွာကို ဇန့်ကျီ(ပန်းချီ) ၁၀ တိုက်၊ ရဲလှေ ၁၀ စင်းကို ပေးတော်မူသည်။ ဆင်၊ မြင်းအများကိုလည်း ပေးတော်မူသည်။
- ညီတော်စစ်ကိုင်းမင်း သီရိဇေယျသူရကိုလည်း တလုပ်ရာဇသူသမီးတော်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ မြောက်ဘက်မြင်း ၉ သင်းကို မှူးရသည်။
- ပေါက်မြိုင် စည်သူကိုလည်း ရမည်းသင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။
- နောင်တော့်သား ကျေးတောင်ညိုကိုလည်း ကလေးမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

ညီတော်စစ်ကိုင်းစားပုန်ကန်ခြင်း

ညီတော် စစ်ကိုင်းစား သီရိဇေယျသူရလည်း မင်းရဲကျော်စွာတွင် ဆင်ကောင်းမြင်းကောင်းတို့ကို အားကျ[5]၍၊ 'ငဆွေကို ငါသူကောင်းပြု၍ သူကောင်းဖြစ်သည်။'-ဟူ၍ မချေမငံ မကျစ်မလျစ် ဆိုမှတ်ပြုဘိ၏။ ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင်၊ မင်းရာဇာကို "ဆုံးမဘိ"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

၁။ 'ဆုတ်၍'-ဟု ယူ။

* မြို့လုစားဥဒိန်ကို မွန်တို့ရံထားသောပြည်မြို့တွင်းသို့ ရိက္ခာ ဆန်သွင်းနိုင်သည်ကို အားရ၍ 'သတိုး'ဘွဲ့ထပ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၂။ 'သုပဘာဒေဝီ'။

၃။ မင်းရာဇာ၏ အဆုံးအမတရားစကားတို့ သွန်သင်နာခံလို၍ ရာဇာဓိရာဇ်က ၅ လခန့်ခေါ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၄။ 'အမတ်သမီးတွင်'-ဟု ယူ။

၅။ အားကျ= လိုချင်သည်။ မျက်စိကျသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းရာဇာလည်း တစ်နေ့သ၌ လွှတ်တက်ရာတွင် ပုဂံတရုတ်ပြေးမင်းပုံကိုပြော၍ စစ်ကိုင်းစားလည်း မမှတ်။ ''အမှုထမ်းအရာတမ်းလော၊ စကားသာတမုံ့။'' ဟူ၍ဆိုပြီးလျှင်၊ ရုတ်ရုတ်ထ၍ သွားလေ၏။

စစ်ကိုင်းသို့ရောက်လျှင်၊ မြောက်ဘက်မြင်းကိုသိမ်း၍ မြစ်က ပခန်းကြီးကိုကူးပြီးလျှင်၊ ပုဂံသို့သွား၍၊ ကြောင်ဖြူမင်း မင်းဆောင်မင်းယောင်ကိုယူ၍၊ အင်းဝသို့ချီလာ၍၊ ထောက်ရှည့်ကန်တွင် တပ်တည်၍ နေလေ၏။ 'စီးချင်းတိုက်မည်' ဟူ၍လည်း စေလာ၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ဟိုင်းနီလာကိုစီးတော်မူ၍ ထွက်လာ၏။ ညီတော်စစ်ကိုင်းစားလည်း သန်လျှင်စွာကို စီး၍ခံ၏။ သန်လျှင်စွာသည် ဟိုင်းနီလာကို ငယ်ကြောက်ရင်းရှိသည်နှင့်မချုပ်တည်းနိုင် ပြေး၍၊ အောင်တော်မူလျှင် ကုန်းလယ်, နောက်ပဲ့ကိုကွပ်မျက်တော်မူ၍ ညီတော်ကို အကျဉ်းထားတော်မူ၏။

မင်းတရားရွှေထီးဧချင်းမှာ 'သန်လျှင်စွာကို ဘုရင်မင်းခေါင်စီးတော်မူသည်။ ဟိုင်းနီလာငယ်ကို ညီတော် စစ်ကိုင်းစား စီးတော်မူသည်။'-ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

မင်းရာဇာလည်း 'ညီတော်စစ်ကိုင်းစားကို အကျဉ်းထားတော် မမူသင့်ကြောင်း' ကို အထူးထူးသော ပုံစံနည်းနာဖြင့်လျှောက်၍ လွှတ်တော်မူ၏။

စစ်ကိုင်းစားလည်း လွှတ်လျှင် မွန်ပြည်သို့ပြေးလေ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ယောက်ဖတော်စစ်ကိုင်း စားကို ကြီးစွာသောအဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက်ပေးတော်မူ၏။ ဆက်မြဲသောဆင်အစီး ၃၀ နှင့် ပုသိမ်သင်္ဘောအကောက်ခွန်ကို မဆက်နေလေ၏။

ရခိုင်တိုက်ပြီး သမက်ကိုသတ် သမီးကိုယူခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်[၁]တွင် မွန်ရာဇာဓိရာဇ်လည်း 'ရခိုင်ကိုတိုက်လေ။'-ဟူ၍ ဗိုလ်မင်းသမိန်ပြတ်စနှင့် အမတ် ၁ ကျိပ်, တိုက်ဆင် ၃၀၀, ဗိုလ် ၄ သောင်းခန့် ချီရသည်။ ရခိုင်သို့ရောက်လျှင် ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ လုပ်ကြ၍ ပျက်ချေ၏။

မွန်တို့လည်း ရခိုင်ပျက်လျှင် နရမိတ်လှကိုနန်းတင်ခဲ့၍၊ အနော်ရထာမင်းစောနှင့် မိဖုရားရွှေပြည့် ချမ်းသာကို ဆောင်ယူ၍ ဟံသာဝတီသို့ ပြန်လေ၏။ ရောက်လျှင်၊ ရာဇာဓိရာဇ်လည်း အနော်ရထာမင်းစော ကိုကွပ်၍ ရွှေပြည့်ချမ်းသာကို မိဖုရားမြှောက်လေ၏။

ထိုအကြောင်းများကို ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် ကြီးစွာအမျက်တော်ရှိ၍၊ ''အခုတွင် ငါချီတော်မူမည်။''-ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်ကို ''မိုးလေလည်း နီးပြီ။ ယခု ချီတော်မမူသင့်သေး။ မိုးစဲ လင်းပွင့်မှ ချီတော်မူသင့်သည်။''-ဟူ၍လျှောက်သော်လည်း နေတော်မမူ။

ရှေ့တော်က မင်းလှရွှေတောင် တပ်မှူး, 'မင်းကြီးစွာ' ခံ စစ်ကဲ။ လက်ယာတော်က နားတောင်းများ တပ်မှူး, သီရိဘတ္တရာ စစ်ကဲ။ လက်ဝဲတော်က နန္ဒယော်ထာ တပ်မှူး, တာနော စစ်ကဲ။ နောက်တော်က နန္ဒသူရိယ တပ်မှူး, သရေနန္ဒသူ စစ်ကဲ။ တပ်မတော်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၂၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်း။

သက္ကရာဇ် ၇၇၀ ကဆုန်လ။ တောင်ငူကြောင်း ဟံသာဝတီသို့ ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် မွန်ပြည်မြောက်တစ်လွှားကို ရတော်မူသည်။ နောက် ဗိုလ်ပါများသည်နှင့် မျိုးရိက္ခာကုန်၍ အရေးစကား တောင်းတော်မူသည်၊ မရချေ။ မွန်တို့က ပရိယာယ်ဝေဝုစ် အထွေထွေကြံသည်နှင့် ပြန်တော်မူသည်။ မွန်တို့လည်း လိုက်၍တိုက်လာလေသည်။ တပ်မတော်ပျက်၍ ဆင်မတော် နာလန်မနှင့် အလျင်ဆုတ်တော်

၁။ 'သက္ကရာဇ် ၇၆၈ ခု' ကိုညွှန်းသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK.
မူရချေသည်။ မိဖုရားရှင်မိနှောက်ကိုလည်း သူ ရလေသည်။ အတွင်းသင်းမှူးသမီး ကိုယ်လုပ်တော်ကိုမူကား ဆင်ကဲတွေ့၍ တင်ခဲ့သောကြောင့် ရတော်မူသည်။ ဆင်, မြင်း ဗိုလ်ပါလည်း အများပင်ယိုယွင်းချေသည်။ ညီတော်စစ်ကိုင်းစားကိုလည်း ရာဇာဓိရာဇ်ကွပ်လေသည်။

ဘုရင်မင်းခေါင် နေပြည်တော်သို့ရောက်လျှင်၊ 'ရှင်မိဖုရားကို သူရလေသည်' နှင့် 'ညီတော်ကို ကွပ်မျက်လေကြောင်း' ကို ကြားတော်မူလျှင် ကြီးစွာသောစိုးရိမ်တော်မူခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ စက်တော်လည်းမခေါ် စားတော်လည်းမစားဝင် ဖြစ်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၇၁ ခုတွင် သီဟသူကို စစ်ကိုင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။ သခ်ယာကို ဝတီးမြို့၊ ခေင်ညိုကို တောင်ငူမြို့ ပေးတော်မူ၏။

ဆင်မတော် နာလန်မကို 'ဖိုးခေါင်ယင်မာ'[၁] ဟူ၍ မှည့်တော်မူ၏။ ဖိုးခေါင်ယင်မာကား အင်းဝက ကြက်သက်ကို နှင်သည်၊ ပုဂံသို့ ကြက်တက်[၂]ကို ရောက်သောဟူ၏။ ထိုဆင်မတော်နှင့် ပုဂံကို တစ်လကို ၂ ခေါက် ကြွတော်မူ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ဘယကာမဏိကို စေဋ္ဌကူကို၊ ရာဇသင်္ကြံကို အမြင့်ကို ပေးတော်မူသည်။

ဟံသာဝတီသို့ ထပ်ချီခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၇၁ ခုတွင် မြန်မာပြည်, ရှမ်းပြည်အလုံးကို ရုံးစုတော်မူပြီးလျှင် ၁၄ တပ် စီရင်တော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၈၀၀, မြင်း ၁ သောင်း, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၄ သောင်း ရှေ့ချီရသည်။ တပ်မတော်တွင် တိုက်ဆင် ၂၀၀ နှင့် မြင်းတော် ၄၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် နောက်တပ်မပြု၍ ချီတော်မူသည်။

ရောက်တော်မူလျှင်၊ မွန်မင်းနှင့် ဆင်စီးချင်းတိုက်တော်မူကြသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်စီးသော ပကမတ်ကို ဆင်တော်ရဲမြတ်စွာ အားမတန်၍ဆုတ်ချေသည်။ ဆုတ်သည်ကို အုန်းပေါင်စော်ဘွားမြင်လျှင် 'ချစ်မြတ်ကဲ' ဟူသောဆင်နှင့် ချွန်းဖွင့်၍ လွှတ်လေသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်ဆင် မျက်နှာသုန်၍ပြေးလေ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း လိုက်၍ အရတိုက်လေ၏။ ထိုသို့တိုက်သည်ကို တောင်တွင်းစား, ရမည်းသင်းစားတို့မြင်လျှင် ဆင်နှင့်ချည်း လိုက်သိပ်၍တိုက်လေ၏။ မွန်မင်းလည်း ဆုတ်လေ၏။ ထိုနေ့မှစ၍ မွန်တို့က ထွက်၍မတိုက်ဝံ့ပြီ။ ၅ လခန့်ရှိလျှင် မျိုးရိက္ခာကုန်၍ ပြန်တော်မူရချေသည်။

နေပြည်တော်သို့ရောက်လျှင် မိဖုရားရှင်ဘို့မယ်ကို ယုံကြည်တော်မမူ၍၊ နန်းကချ၍ ထားတော်မူပြန်သည်။

မွန်ပြည်, ရခိုင်ပြည်များသို့ချီခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၇၂ ခုတွင် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာလျှောက်၍၊ ကြည်းတပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် ၄၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်း။ ရေတပ် ၈ တပ်-၈ တပ်တွင်ပါသည့် ရဲလှေကြီး ၇၀, ရဲလှေငယ် ၇၀၀, လှော်ကား ၂၀၀, သံလှေ ၂၀၀, ကုန်လှေ ၃၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာ ဗိုလ်မှူးပြု၍ ချီးရသည်။ မွန်ပြည်သို့ရောက်လျှင် မြောင်းမြမြို့, ပုသိမ်မြို့ကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။ မရချေ။

ထိုသို့မရလျှင် ရမည်းသင်းစားစည်သူက ဤသို့လျှောက်သည်။ "သူနိုင်ငံကို ရှိနှင့်စေဦး။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဖြစ်သော ရခိုင်ကို သူက နန်းတင်လေသည်ကိုလုပ်ကြံ၍ ရစေဦး။" ဟူ၍လျှောက်လျှင်၊ မွန်ပြည်

၁။ 'တိုးခေါင်ရင့်မာ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ ၂။ 'ကြက်အိပ်တန်းဆင်းချိန်၊ ကြက်အိပ်တန်းတက်ချိန်'-ဟုယူ။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကသည် ရခိုင်သို့ ချီတော်မူသည်။ ရခိုင်ဘုရင် နရမိတ်လှသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ဆီးကြို၍ ခံလာသည်ကို တိုက်တော်မူသည်။ နရမိတ်လှပျက်၍ ရဲလှေကြီး ၁ စီးနှင့် ကုလားပြည်သို့ပြန်လေ၏။

ရခိုင်ကို ရတော်မူလျှင်၊ 'လက်ျာကြီး' ဟူသောအမတ်ကို မြို့စားထည့်တော်မူသည်။ တောင်စဉ် ၇ ခရိုင်နှင့်တကွ သံတွဲမြို့ကို 'စုက္ကတေး' ဟူသောအမတ်ကို မြို့စားထည့်၍ ပြန်တော်မူသည်။

သံတွဲနှင့် ရခိုင်ကို မွန်တို့သိမ်းခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၇၃ ခု[၁] တွင် မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်က သံတွဲကို လုပ်ကြံချေဦး၍ သမိန်ပြပိုက်၊ သမိန်အဲးကောင်ပိန့်တို့ ၂ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၅၀၊ မြင်း ၂၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းစေ၍ လုပ်ကြံလေသည်။ သံတွဲစားစုက္ကတေး မခံနိုင်၍၊ ရခိုင်မြို့မသို့ ပေါင်း၍ နေလေ၏။ သံတွဲမြို့ကိုမူကား မွန်ကို အခိုင်နေလေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာတို့ ၇ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၃၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ချီရလေ၏။ ရောက်လျှင် သံတွဲမြို့ကို အကြိမ်ကြိမ် လုပ်ကြံတော်မူသည်၊ မရချေ။ နောက် မွန်တို့က ရာဇာဓိရာဇ် ချီလာသည့်အဟန် ပရိယာယ်ဝေဝုစ်ပြုလေသည်ကို မင်းရဲကျော်စွာလည်း 'စစ် ၂ ဖက်ညှပ်ရှိမည်' ကိုရည်၍ ပြန်တော်မူ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် မွန်တို့ သံတွဲကရခိုင်သို့ချီ၍ လုပ်ကြံလေ၏။ အင်းဝစစ်ကူ ရောက်ခဲသည်နှင့် ရခိုင်သားတို့ မွန်နှင့် တစ်ချက်တည်း ဖြစ်လေသောကြောင့် မခံနိုင်၊ ပျက်လေ၏။ ရခိုင်ပျက်လျှင် နရမိတ်လှကို နန်းတင်၍၊ လက်ျာကြီးနှင့် စုက္ကတေးကို ဟံသာဝတီကိုယူလေ၏။

သိန္နီစော်ဘွားကို မင်းရဲကျော်စွာတိုက်ခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် သိန္နီစော်ဘွား အလုံးအရင်းနှင့်ချီလာ၍ ထိပါးလာ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း သားတော်မင်းရဲကျော်စွာကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ပုခန်း တရဖျား၊ အမြင့် ရာဇသင်္ကြံ၊ ရမည်းသင်း စည်သူ၊ ကလေး ကျေးတောင်ညို၊ မိုးညှင်း သတိုး၊ စဉ့်ကူ ဘယကာမဏိတို့-၇ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၂၀၀၊ မြင်း ၃၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်း ချီရသည်။ ဆင်ခေါင်း-ဝက်ဝံအရပ်သို့ရောက်လျှင် သိန္နီ စော်ဘွားချီလာသည်ကိုတွေ့၍ တိုက်တော်မူသည်။ မင်းရဲကျော်စွာနှင့် စော်ဘွား စီးချင်းတိုက်ကြသည်။ အင်အားတူ၍ မဖော့သောရှိလျှင်၊ စော်ဘွားယစ်သည်ကို သိတော်မူသည်နှင့် သူ့ဆင်သို့ခုန်၍ စော်ဘွားနှင့်တကွ ကုန်းလယ်၊ နောက်ပဲ့ကို ခုတ်ချလေ၏။ ယင်းသို့လျှင် စော်ဘွားစစ်သည်ပျက်၍ ပြေးလေ၏။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း ရသည့်သုံ့ပန်းနှင့် ဆင်ကို ခမည်းတော်ကိုဆက်၍၊ သိန္နီကို အရောက်ချီ၍၊ မြို့ကိုဝန်းရံ၍ နေတော်မူ၏။

တရုတ်က မြင်း ၂ သောင်း၊ ခြေသည် ၂ သောင်း စစ်ကူလာသည်ကို ဆီးကြို၍ တိုက်တော်မူသည်၊ တရုတ်တို့ပျက်၍ ပြေးလေ၏၊ သုံ့ပန်းလူသူရသည် များ၏။

ပြည်မြို့စောင့်ရာဇာဓိရာဇ်သားတော်ကို တိုက်ခြင်း

မင်းရဲကျော်စွာ သိန္နီမှာရှိခိုက် မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်လည်း တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၈၀၀၀၊ စစ်သည် သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့်ချီလာ၍ ပြည်မြို့ကိုရံလေ၏။

၁ လခန့်ရှိလျှင် မုတ္တမကို ယိုးဒယားကတိုက်လေသောကြောင့် ရာဇာဓိရာဇ်သားတော် ဗညားပုသိန်ကို ဗိုလ်မှူး၊ သမိန်အဲပရဲကို စစ်ကဲခန့်၍၊ ရာဇာဓိရာဇ်မူကား ရေကြောင်း၊ ကြည်းကြောင်း မုတ္တမသို့ ချီလေ၏။

---
[၁] 'သက္ကရာဇ် ၇၇၂ ခု'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း 'ရာဇာဓိရာဇ်သည် သားကို ပြည်မြို့တွင်အစောင့်ထား၍ သွားလေကြောင်း'ကို ကြားတော်မူလျှင် ၇ တပ်စီရင်တော်မူ၍၊ တိုက်ဆင် ၄၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် ချီတော်မူသည်။ ဗညားပုသိန်တို့လည်း အနောက်ဘက် တလည်ဆီးကိုကူး၍ တပ်ခိုင်တပ်လုံ့နှင့် နေလေ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်နှင့် မင်းရဲကျော်စွာလည်း ရေအား,ကြည်းအား ထပ်၍လိုက်တော်မူ၏။ ဟံသာဝတီသို့ ရောက်တော်မူလျှင် တစ်မိုးတွင်းနေ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်၊ မရချေ။ နောက်လျှင် ရတော်မူသည့်ဆင်, မြင်း, သုံ့ပန်းကိုယူ၍ ပြန်တော်မူသည်။

မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့အရာပေးခြင်း

နေပြည်တော်သို့ရောက်လျှင် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့ ပေးတော်မူသည်။ အိမ်ရှေ့မိဖုရားကား ပုခန်းတရဖျားသမီးတော် စောမင်းလှနှင့် အထက်ကစုံဖက်တော်မူသည့် ပြည်စားပုံ့ချိမရှိလျှင် စုက္ကတေးကို ပေးတော်မူသည်။ ၇ လရှိလျှင် စုက္ကတေးကိုရုပ်၍ သားတော်မင်းရဲကျော်စွာကို ပေးတော်မူ၏။[၁]

ထိုသက္ကရာဇ်[၂]တွင် တောင်ငူစားလက်ျာကြီးကို "ငါ့ကျွန် အိုမင်းဖြစ်ပြီ၊ ကျေးစွန်ရွာနားနှင့် မတန်။" ဟူ၍ ပြင်စည်မြို့ကိုပေးတော်မူသည်။

တောင်ငူမြို့ကိုမူကား စောလူးသခ်ယာကို ပေးတော်မူသည်။

ပုဂံကိုလည်း ပုခန်းတရဖျားကို ပေးတော်မူသည်။

ပုခန်းမြို့ကိုမူကား သားတော်မင်းရဲကျော်ထင်ကို ပေးတော်မူ၍ ကံကျေးခံရသည်။

သားတော်အငယ်သီဟသူကို ပြည်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

စစ်ကိုင်းမြို့ကို ရာဇသင်္ကြံအား ပေးတော်မူသည်။

မြေတူးမြို့ကို သက်တော်ရှည်ကို ပေးတော်မူသည်။

စကုမြို့ကို သခင်ညိုကို ပေးတော်မူသည်။

ပေါက်မြိုင်မြို့ကို စည်သူကြီးသား စည်သူငယ်ကို ပေးတော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် စကုစားနော်ရထာပုံ့ချိသား ရဲမြတ်လှကို မင်းရဲကျော်စွာတွင် စားတော်ကွမ်း,ရေကို ကိုင်ရသည်။

မော်တုံ,မော်ကယ်စားတို့ကို နှိမ်နင်းခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၇၄ ခုတွင် မြေတူးကို မော်တုံ,မော်ကယ်စားတို့က ထိပါးလာသော် သားတော်မင်းရဲ ကျော်စွာကို ၁၁ တပ်စီရင်တော်မူ၍၊ တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၄၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ချီရသည်။ ရောက်လျှင် ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံလုပ်ကြံသည်။ မခံနိုင်၍ပျက်လျှင် မော်တုံ,မော်ကယ်စား ညီအစ်ကို ၂ ယောက်တို့ မြင်းစီး၍ တရုတ်ပြည်သို့ ပြေးလေ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း မြို့စားတို့သားမယား, ဆင်,မြင်း, သုံ့ပန်းတို့ကိုယူ၍ ပြန်တော်မူ၏။

မွန်ပြည်သို့ မင်းရဲကျော်စွာချီခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၇၇ ခုတွင် မင်းရဲကျော်စွာ ခမည်းတော်ကိုလျှောက်၍ ကြည်းတပ် ၈ တပ်မှာ တိုက်ဆင် ၄၀၀၊ မြင်း ၆၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်း။ ရေတပ် ၆ တပ်တွင်ပါသည့် ရဲလှေကြီး ၁၂

၁။ စောမင်းလှကား ပြည်စားပုံ့ချိ, စုက္ကတေးတို့၏မိဖုရားဖြစ်ပြီးမှ အိမ်ရှေ့မင်း မင်းရဲကျော်စွာမိဖုရားဖြစ်ခြင်း ဖြစ်သည်။
၂။ 'သက္ကရာဇ် ၇၇၄ ခု'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
စင်း၊ ရဲလှေငယ် ၅၀၀၊ လှော်ကား, သံလှေ ၈၀၀၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၅၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၃ သောင်းနှင့် မွန်ပြည်သို့ ချီရသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ခဲပေါင်မြို့[၁] ကို လုပ်ကြံတော်မူသည်၊ မြို့ကို ရတော်မူ၏။ ခဲပေါင်မြို့စား သမိန်ရဲသင့်ရလည်း သေလေ၏။ နောက် ရိက္ခာပို့လာသည်များကို မွန်တို့က ဆီးကြို၍ တိုက်လေသော်၊ ရိက္ခာမရောက်နိုင်ရာ ငတ်တော်မူချေ၏။

မွန်တို့လည်း ရေကြောင်း, ကြည်းကြောင်း ပိတ်ဆို့၍နေလေ၏။ တောင်ငူကြောင်း မွန်တို့ချီရာမှ တောင်ငူစားစောလူးသခ်ယာ ဆီးကြို၍တိုက်သည်၊ မွန်ကို ရလေ၏။ ရေကြောင်း, ကြည်းကြောင်း မွန်တို့ပျက်၍ သမိန်မောခွင်နှင့် အမတ် ၁ ကျိပ်, ဆင်, မြင်း, လူအများ ရလိုက်၏။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း မွန်တို့ ရေကြောင်း, ကြည်းကြောင်း ဆို့ပိတ်၍နေသည်ကို တိုက်တော်မူသည်။ မွန်တို့ ရေတပ်, ကြည်းတပ်ပျက်၍ 'ပကမတ်' ဟူသောဆင်နှင့်တကွ ရာဇာဓိရာဇ်သမက်တော် သမိန်ပရမ်း ကိုလည်း ရတော်မူ၏။ ဆင်, မြင်း, လူသူလည်း အများရတော်မူ၏။

ယင်းကသည်နောက် ပုသိမ်ကိုချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ အမတ်တိန်မဏိရွတ် ခံလေသော ကြောင့် မရချေ။ ပုသိမ်ကျေးလက်သားတို့မူကား ၁၅၀၀ ခန့် ကျွန်တော်ခံလာ၏။ နောက် မြောင်းမြ မြို့ကိုရ၍ နေရ၏။

မင်းရဲကျော်စွာမူကား ရတော်မူသည့် သမိန်ပရမ်းနှင့် အမတ် ၂ ကျိပ်ကျော်ကိုယူ၍ ရွှေလှော်ကား ၈ စင်းနှင့် အမှတ်မဲ့ အင်းဝသို့ဆန်တော်မူသည်၊ ၁၁ ရက်နှင့် ရောက်တော်မူ၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း သားတော်မင်းရဲကျော်စွာ ရောက်လာ၍ စတုရင်္ဂသူ, လက်ဝဲယော်ထာတို့ကို ပွဲရကြောင်းကိုလျှောက်လျှင် အားရတော်မူ၍၊ စတုရင်္ဂသူကို 'နန္ဒသူရိယ', လက်ဝဲယော်ထာကို 'နန္ဒကျော်သူ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူသည်။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း အင်းဝတွင် ၇ ရက်နေတော်မူပြီးလျှင် မြောက်သားတော်စောမင်းလှကိုယူ၍ စုန်တော်မူသည်။ ၄ ည-၅ ရက်နှင့် ဒလမြို့သို့ ရောက်တော်မူ၏။

ယင်းသောအခါ- ရာဇာဓိရာဇ်လည်း 'ဇာတာတော်မသန့်' ဟူ၍၊ မုတ္တမသို့ကူး၍ နေတော်မူသည်။ အမတ်တိန်မဏိရွတ်ကို ဟံသာဝတီကို စောင့်ရသည်။ ပုသိမ်မြို့ကို မောခွင် စောင့်ရသည်။ နောက်လျှင်- ပုသိမ်မြို့, မြောင်းမြမြို့စသော အနောက်မြို့ကျေးစားတို့သည် မြို့သားနှင့်တကွ ကျွန်တော်ခံလာ၏။ ဒဂုံမြို့, သန်လျင်မြို့မူကား အညွှမခံသော် ရေတပ်, ကြည်းတပ်ဝန်းရံ၍ နေတော်မူသည်။

မော်တုံ,မော်ကယ်စားတို့က တရုတ်ကို ပင့်ခေါ်ခြင်း

အင်းဝနေပြည်တော်မှာလည်း မော်တုံ,မော်ကယ်စားတို့သည် တရုတ်ဥတီဘွားသို့သွား၍ ပန်လေ သောကြောင့်၊ 'မော်တုံ,မော်ကယ်တို့သားမယား, ကျေးကျွန်, ဆင်, မြင်းတို့ကို နေထွက်ဘုရင်မှာတောင်း ၍ မော်တုံ,မော်ကယ်တို့ကို ပေးလျှင်လည်း ပေးစေ။ မပေးလျှင်လည်း အင်းဝကို တိုက်လေ။'-ဟူ၍၊ မြင်း ၂ သိန်း, ခြေသည် သူရဲ ၄ သိန်းချီလာ၍ ရောက်လျှင်၊ ရောဝကသည် တပ်ကြီး, ကြေးမြင်တိုင်, တောင်ဘီလူး-လုံးတော်ပေါက်တိုင်အောင် တပ်တည်၍ နေလေ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ကျုံးမြောင်း, မြို့ပြပြင်ဆင်၍ ခံတော်မူ၏။

တရုတ်တို့ တစ်လခန့်ရှိလျှင် မျိုးရိက္ခာကုန်၍ မြို့တွင်းသို့စေလာ၏။ စေပာန်ကား 'မော်တုံ,မော်ကယ် စားသားမယားတို့ကိုလည်း မပေး၊ တိုက်သော်လည်းမတိုက် နေသည်။ တို့က မြင်း ၁ စီး, နေထွက်ဘုရင်ကွ

၁။ 'ပေါက်မြိုင်မြို့ကား စည်သူငယ်ကိုပေးထားသောမြို့ ဖြစ်သည်။ မွန်ဒေသမြို့လည်း မဟုတ်။ တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ်, ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံတို့နှင့်အညီ 'ခဲပေါင်မြို့'-ဟု ပြင်ထည့်သည်။
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
မြင်း ၁ စီး၊ မြင်း ၁ စီးချင်းတိုက်၍ တို့ကရှုံးလျှင် ပြန်တော့မည်။ ရှေ့နန်းရှင်ကရှုံးလျှင်လည်း မော်တုံ့၊ မော်ကယ်စားသားမယားတို့ကို ပေးပါတော့။' ဟူ၍ စေလာ၏။

သမိန်ပရမ်းစီးချင်းပွဲ

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ဆင်စီးမြင်းစီးသူရဲကောင်းတို့သည် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာနှင့် မွန်ပြည်မှာ ချည်းရှိသောကြောင့် မည်သို့မှမိန့်တော်မမူ နေတော်မူ၍၊ ထိုအခါ ပေါင်းတည်စားက "ရာဇာဓိရာဇ်သားသမက် သမိန်ပရမ်းအား သားတော်ရ၍ဆက်လာသည်။ သူသည် ဆင်လျှင်လည်းစီးချင်း၊ မြင်းလျှင်လည်းစီးချင်း ကြောက်သည်မရှိ။ ခေါ်၍ စူးစမ်းတော်မူ။"- ဟူ၍လျှောက်ပြန်၏။

ဘုရင်မင်းခေါင် သံခြေချင်းနှင့် အကျဉ်းထားရာကလွှတ်၍ မေးတော်မူသော်၊ "မြင်း ၁ စီးချင်းကို ဇမ္ဗူဒီပါမြေပြင်ဝယ် ကျွန်တော်ကြောက်သည့်သူ မရှိ။"-ဟု လျှောက်၏။

ထိုသို့လျှောက်တော်မူသည်ကို ကြားတော်မူလျှင်၊ "တရုတ်ကို မြင်းစီးချင်းနိုင်လျှင် ရာဇာဓိရာဇ်ပေးသည့် စည်းစိမ်ထက် ပေးတော်မူ၍ ငါ သူကောင်းပြုတော်မူမည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ယင်းသို့မှ ဇောင်းတော်တွင် ရှိသောမြင်းများကို ရွေးစေသော် မရသောကြောင့်၊ ကျုံးနားတွင် မြက်စားနေသော မြင်းမကြီးတစ်စီးကိုကြိုက်၍ ရက်လည်အောင်စီးစေပြီးမှ "မြင်းစီးချင်းတိုက်မည်။"-ဟူ၍၊ တရုတ်တပ်သို့စေတော်မူ၍၊ တရုတ်တို့လည်း 'ကာမဏိ' ဟူသောသူရဲကောင်းကို မြင်းနီကြီးကို ရွှေကတင်၍စီးစေပြီးလျှင်၊ တရုတ်တို့ဝန်းရံ၍ ကျုံးနားတိုင် အောင်ကြိုလာသည်။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း သမိန်ပရမ်းကို စီးတော်မူသောပတ္တမြားက၊ လက်သုံးတော်စွဲပတ္တမြားဓားကို ပေးတော်မူ၍ ဆင်ယင်ဝတ်စားစေပြီးလျှင်၊ တရုတ်ဘာသာတတ်သောသူတို့ကို ဝန်းရံ၍ ထွက်၏။

မြို့ပြင်ကျုံးထိပ်သို့ရောက်လျှင် တရုတ်ကာမဏိနှင့် အရေးအရာဆို၍ မြင်းရေးစီးကြ၏။ ယင်းသို့ အရေးဆိုပြီးလျှင် ကာမဏိလည်း လက်ဝါးခန့်ဖြက်ရှိသောဓားကို ကိုင်၍ မြင်းကို အကုန်လွှတ်လာ၏။[၁] သမိန်ပရမ်းလည်း အပါးသို့ရောက်လျှင် မြင်းကို ရုတ်ခြည်းလှည့်၍ လက်ယာကိုပတ်ပြီးသော် တရုတ် ကာမဏိလည်း ဓားကိုမြှောက်၍ ခုတ်ပိုင်းရာတွင် လက်ယာဘက်အောက်ကို လှံနှင့်ထိုးမိ၍ ကာမဏိ မြင်းထက်ကကျလေ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ကာမဏိခေါင်းကို ချွန်းနှင့်ချိတ်ပြီးလျှင် ခေါင်းကိုဖြတ်၍ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ခဲ့လေ၏။ တရုတ်တို့လည်း 'လူမဟုတ်ပြီ၊ နတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်'ဟူ၍၊ အံ့သြ၍၊ ထိုနေ့ပင် တပ်ကိုရုပ်၍ ပြန်လေ၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အားရတော်မူ၍ တလုပ်ရာဇသူ့သမီးတော်အငယ်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ မင်းညီ မင်းသားအဆောင်အယောင်အကုန်နှင့် လယ်ကိုင်းမြို့ကို ပေးတော်မူ၏။ ပြည်သူအပေါင်းတို့လည်း များစွာ ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၏။

မွန်-မြန်မာဆင်တိုက်ပွဲ

ဟံသာဝတီမှာလည်း ရာဇာဓိရာဇ်သည် မုတ္တမကချီလာ၍ ဟံသာဝတီသို့ရောက်လျှင်၊ ရဲမက်ဗိုလ်ပါ၊ ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီမံ၍ မင်းရဲကျော်စွာရှိရာဒလသို့ ချီလာ၏။ 'ကြိုက်တလဲ့'[၂] ဟူသောအရပ်သို့ ရောက်လျှင်၊ "ဆင်တော်ပကမတ်ကို သူ ရလေသည်။ ပကမတ်ကို မင်းရဲကျော်စွာစီးလျှင် ငါတို့ဘက်မှာ ဆင် ၁ စီး မှမရှိ ဖြစ်သောကြောင့် ဦးစီးပျံကို ညဥ့်ကိုဝင်၍ ပကမတ်ခြေ ၄ ဖက်ကို မယ်နနွက်ချေ။" စေတော်မူ၏။

၁။ 'မြင်းကို အသားကုန် စီးလာသည်'-ဟု ယူ။ ၂။ 'ကျတ်တလည်း'

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဦးစီးငပျံလည်း ညဥ့်ကို အမှတ်မဲ့တက်သုတ်ဝင်လာ၍ ပကမတ်ဆင်ထားရာသို့ ချဉ်းပြီးလျှင်၊ ဆင်ကို ဖက်ယမ်းနမ်းရှုပ်၍၊ ''ဆင်ခြေကို မယ်နနှက်ချေ-စေ၍ ငါလာရသည်။ မယ်နနှက်ပြီး နက်ဖြန် မင်း ၂ ပါးတို့တိုက်ကြသောခါ မင်းကိုလျှင် စီးသူကိုခါ၍ တို့တပ်ကိုလာပါ။''-ဟုဆို၏။ ပကမတ်ဆင်လည်း လည်ညိတ်၏။

ယင်းသို့မှ ဆင်ဦးစီးငပျံလာ၍၊ မွန်တပ်သို့ရောက်၍ အကြောင်းကိုလျှောက်လျှင်၊ အမျက်တော်ရှိ၍၊ ''မိုးသောက်လျှင် မင်း ၂ ပါးတိုက်မည်။''-ဟူ၍၊ ရာဇာဓိရာဇ်မင်းသားတော် ဗညားဓမ္မရာဇာက 'မိန်'* ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ သူရဲ ၅၀၀၀ နှင့် ရှေ့ပြေးနေရ၏။ ထိုနောက်- ဗညားရံ 'အစုတ်' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ သူရဲ ၅၀၀၀ နှင့် နေရသည်။ နောက်- သားတော်ဗညားကျန်းမှာ 'သိရိမကုံး' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ သူရဲ ၅၀၀၀ နှင့် နေရသည်။ နောက်- ရာဇာဓိရာဇ်မှာ 'သီဟနု' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍၊ မိုးနဲရွှေလုံ ၂၀၀၀, ရွှေလွှား ၂၀၀၀ နှင့် ထီးဖြူဖြန့်၍၊ 'မောကနိုင်' ဟူသောအရပ်တွင် စစ်အင်ကျင်း၍ နေတော်မူသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်လက်ယာတော်က အမတ်တိန်မဏိရွတ် 'စွယ်လမန်' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ သူရဲ ၃၀၀၀ နှင့် နေရသည်။ လက်ဝဲတော်က သမိန်အင်းဝနိုင် 'ငရက်နွယ်' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ သူရဲ ၂၀၀၀ နှင့်နေရသည်။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း 'ရာဇာဓိရာဇ် မောဂနိုင်အရပ်တွင် စစ်အင်္ဂါကျင်း၍နေသည်' ကြားတော်မူလျှင်၊ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့နှင့် တိုင်ပင်၍နေတော်မူစဉ်၊ ရာဇာဓိရာဇ်အမတ်တိန်မဏိရွတ် စစ်ရေး ငင်လာသည်ကို အမျက်တော်ရှိ၍၊ ဆင်တော်ချေစ်ခိုင်ကို ကချေပြီးလျှင် ရွှေမောက်တို့, ရွှေချပ်တို့ဝတ်သော ရွှေလုံကိုင် ၁၀၀၀, ရွှေမောက်တိုမျဉ်းနီပြောက်ဝတ်သော ရွှေကာကို ၁၀၀၀, ရွှေမောက်တိုမျဉ်းနီပြောက် ဝတ်သော ရွှေကာကိုင် ၁၀၀၀, ရွှေမောက်တိုမျဉ်းနီပြောက်ဝတ်သော ရွှေလွှားကိုင် မွန် ၁၀၀၀ ဝန်းရံ၍၊ ဆင်တော် ငချစ်ခိုင်ကိုစီး၍ တပ်က ထွက်တော်မူ၏။

အပြင်းတိုက်သည်ကို ကလေးကျေးတောင်ညိုမြင်လျှင် 'ရဲသော်တုံ' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍၊ ဆင်ကူ ၂၀, မြင်း ၅၀၀, သူရဲ ၁၀၀၀ နှင့် အပြင်းထပ်၍လိုက်၏။

ပုခန်းတရဖျား (ပုဂံ တရဖျား)လည်း 'ချစ်မြတ်စွာ' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ ဆင်ကူ ၅၀, မြင်း ၅၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁၀၀၀ နှင့် အပြင်း ထပ်လိုက်၏။ စလင်းနော်ရထာလည်း 'ရဲမြတ်စွာ' ဟူသောဆင်ကို စီး၍ တိုက်ဆင် ၅၀, မြင်း ၅၀၀, သူရဲ ၁၀၀၀ နှင့် အပြင်းထပ်လိုက်၏။ သည့်ပြင် တပ်မှူး,စစ်ကဲအပေါင်း ဆင်, မြင်းကစေ၍ အလုံးအရင်းနှင့် အပြင်းထပ်လိုက်၏။

မြေတူးစားသက်တော်ရှည်လည်း ပကမတ်ကို က၍စီးသည်။ လည်ပတ်တိုင်ကခွာလျှင် ဆင်ခါ၍ ကျချေ၏။ ပကမတ်လည်း မြေတူးစားကျလျှင် တပ်တွင်ရှိသော ဆင်, မြင်း, လူသူတို့ကို လိုက်လံဖွေ့ပက်၍၊ ပရမ်းပတာကွဲပြို၍ ရှိရချေ၏။ သည်တွင် ရဲမက်တော်တို့ မင်းရဲကျော်စွာကိုမမီ, တန့်၍ရှိချေ၏။

ယင်းသောအခါ ကလေးကျေးတောင်ညိုလည်း မိမိတပ်သားနှင့် မင်းရဲကျော်စွာကို အမီလိုက်သည်။ ကလေးကျေးတောင်ညိုစီးသောဆင် ရဲသော်တုံ မုန်ပြင်းလှသောကြောင့်၊ နောက်က မြင်းကတောင်သံ, ကာသံ, လွှားသံကြားလျှင် နောက်သို့ပြန်၍ ငှေ့လေသောကြောင့် အထွေးထွေးရှိကြရာတွင် မင်းရဲကျော်စွာကို မမီ၊ စစ်သည်တော်တို့ပျက်၍ ရှိချေ၏။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း ပါသည့်အလုံးအရင်းနှင့်သာ မွန်တပ်တို့ ၆ စု ကွဲ၍နေသည်ကို အလျင်စည်တော်ကို တီးစေ၍၊ ဆင်တော်ချွန်းဖွင့်၍ ဗညားဓမ္မရာဇာတပ်ကို တိုက်တော်မူသည်၊ ပျက်လေ၏။ ယင်းကသည် ဗညားရံတပ်ကို တိုက်သည်၊ ပျက်ပြန်လေ၏။ ယင်းကသည် ဗညားကျန်းတပ်ကို တိုက်သည်၊ ပျက်ပြန်လေ

* 'ရှင်ဘုရင်-'ရံ'ဆင်၊ အမတ်ဒိန်-ရာဇပေါက်သား၊ သားတော်ဗညားဓမ္မရာဇာ 'ယံကိမိန်'၊ ဗညားရံ-ပစွယ်လမ်'- စသည်ဖြင့် မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ပါသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၏။ ယင်းကသည် ရာဇာဓိရာဇ်တပ်ကို တိုက်တော်မူသည်၊ ပျက်ပြန်လေ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်နှင့် သားတော် ၃ ပါးလည်း တပ်ပျက်လျှင် တောသို့ဝင်၏။

ယင်းကမှ သမိန်အင်းဝနိုင်တပ်ကို တိုက်တော်မူသည်။ ဆင်တော်လည်း ပန်းလှသည်နှင့် နောက်တော် က ဆင်အကူတပ်တို့မမီသောကြောင့် ဆင်တော် ရပ်ချေ၏။ သမိန်အင်းဝနိုင်လည်း သူ့ရဲ ၃၀၀၀ နှင့် တိုက်လေ၏။

ရာဇာဓိရာဇ်နှင့် သားတော် ၃ ပါးလည်း ရဲမက်တော်တို့နောက်တပ် မရှိသည်ကိုသိလျှင် တောက ထွက်၍၊ မင်းရဲကျော်စွာစီးတော်ဆင်ကို အစီး ၃၀ ခန့်အုံညီ၍ တိုက်လေ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း ဆင်တော် ပန်းသည်နှင့် စစ်ကူမမီ၍၊ ဆင့်တော်ကို လှံချက် ၁၀၀ လောက်ကျလျှင် နာလှ၍ ဆင်တော်ခါချေ၏။ ယင်းသို့လျှင် ဆင်တော်ကလျှောကျတော်မူ၍ ပေါင်ကိုထိချေ၏။ ရပ်တော်မမူနိုင်၍၊ ကန်နား ဉနှဲပင်အောက်သို့ ဝင်၍ နေတော်မူ၏။ ကုန်းလယ်တင်သော အထိန်းတော်သားနန္ဒသူရိယလည်း ဆုတ်ချေ၏။ နောက်တော်တွင် ပါသော မြင်းသည်, ခြေသည်တို့သည်လည်း ထိပါးသေပျောက်သည် များချေ၏။

မင်းရဲကျော်စွာ အနိစ္စရောက်ခြင်း

မွန်တို့လည်း ဆင်တော်ထက်တွင် မင်းရဲကျော်စွာကိုမမြင်မှ ဆင်တော်ကိုဝန်း၍ ဖမ်းလေ၏။ ရလျှင် ဆင်တော်နောက်ထိုင်ငနက်တော် (ငမြတ်တော်)ကို စစ်မေးသော်၊ ''ကျွန်ုပ်တို့အရှင်ကို ရှာသော်လည်း မရ၊ ကျွန်ုပ်တို့ မသိ။''-ဟူ၍ ဆို၏။

ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ''ငါ့တူတော်ကိုရသော်လည်း အပြစ်မပြုသာပါ။''- ဟူ၍ မိန့်တော်မူလျှင်၊ ''ကျွန်ုပ်တို့အရှင်ကို တွေ့တော်မူလိုလျှင် သစ်ငုတ်သစ်ပင်တို့ကို ကြိုးဖြင့်နှောင်၍ ရှာတော်မူ။''-ဟူ၍ လျှောက်တိုင်း ရှာရ၏။

မင်းရဲကျော်စွာလည်း ဆင်ထိလေသည့်အရာ နာလှချေသောကြောင့် သွားတော်မမူနိုင်ချေ။ ဉနှဲပင် အောက်တွင်နေတော်မူသည်ကို မွန်တို့တွေ့၍၊ တပ်သို့ယူ၍ ဆက်လေ၏။

ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ''ဆေးဝါး, ထမင်းကိုသာ စားပါ။ အနာကို လွတ်[၁]အောင်ကုသ၍၊ လွတ်လျှင် သည်တွင် နေလိုလည်း သမီးတော်နှင့်စုံဖက်၍ အိမ်ရှေ့အရာကို ပေးတော်မူမည်။ အင်းဝသို့သွားလိုသောစိတ် ရှိလျှင်လည်း အမှူးအမတ်တို့ကို ပို့စိမ့်မည်။''- ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိ၏။

မင်းရဲကျော်စွာသည် ''မွန်တို့ထမင်း,ဆေးဝါးကို မစားပြီ။ 'ဟံသာဝတီကို ငါမရဘဲ မပြန်ပြီ။'-ဟူ၍ ငါမိဋ္ဌာန်ရင်း ရှိသည်။ ငါ့ကိုသတ်မည့်အခင်းကိုသာ စီရင်တော့။'' ဆိုလျှင်၊ ထိုညဥ့်တွင်လုပ်ကြံ၍၊ မိုးသောက်လျှင် 'ဆင်ထိသောအနာသည်း၍ အနိစ္စရောက်သည်အဟန်' ကောင်းမွန်စွာသင်္ဂြိုဟ်လေ၏။

မင်းရဲကျော်စွာဆုံးသော သက္ကရာဇ်ကား ၇၇၈ ခု တန်ခူးလဆန်း ၄ ရက်[၂] ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ဆုံးတော်မူသည်။ မင်းရဲကျော်စွာဆုံးတော်မူသောညတွင် အင်းဝ ကုက္ကိုပင်စောင့်နတ်သည် ကိုယ်ထင်ပြ၍၊ ''မင်းရဲကျော်စွာ ဆုံးပြီ။''-ဟူ၍ ပြောဆိုတော်မူ၏။

တပ်မှူး,စစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း မင်းရဲကျော်စွာဆုံးတော်မူ၍ မိုးသောက်လျှင်၊ ဆုံးတော်မူကြောင်းကို စာရေး၍၊ ပင်လယ်ကျေး သယ်ဘ့ရာဇာမွေးသော လင်းတလည်တွင် စာခွေစွပ်၍ လွှတ်လိုက်လေသည်။ အင်းဝသို့ ၃ ချက်တီးအချိန်ကို ရောက်၍ ဘုန်းကြီးက ဘုရင်မင်းခေါင်သို့ ဆက်မိသော ဟူ၏။

၁။ လွတ် = ပျောက်သည်။ သက်သာသည်။ ကင်းစင်သည်။

၂။ ခရစ်နှစ် ၁၄၁၇ မတ်လ ၂၁ ရက်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပကမတ်ဆင် ပြန်လာပြီ

ရာဇာဓိရာဇ်ဆင် ပကမတ်လည်း မြေတူးစားကို ခါ၍ချပြီးလျှင်၊ တပ်တွင်းတွင်ရှိသည့် ဆင်, မြင်း, လူသူတို့ကို ဝှေ့ပက်၍၊ တပ်ကထွက်၍ မွန်တပ်သို့သွားလေ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်မြင်လျှင် ဦးစီးငပျံကို သံခြေချင်းခတ်၍ထားရာက လွှတ်၍ကြိုရသည်။ ပကမတ်လည်း ဦးစီးငပျံကို နှာမောင်းနှင့်ပိုက်ပြီးမှ တပ်သို့ ဝင်လေ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်လည်း အားရတော်မူ၍ ကြံ, ငှက်ပျောကျွေးပြီးလျှင် စစ်တောင်းကျေး တတောင်ရွာကို ပေးတော်မူ၏။ ဦးစီးငပျံကိုလည်း 'နာဂပတ္တိ' ဟူသောအမည်နှင့် 'ဇလာမန့်' ဟူသောရွာကို ပေးတော်မူသည်။

စလင်းစားကို ရာဇာဓိရာဇ် သွေးဆောင်ခြင်း

မင်းရဲကျော်စွာတပ်မှူး,စစ်ကဲအပေါင်းတို့လည်း မင်းရဲကျော်စွာဆုံးခဲ့လျှင် ဆင်, မြင်း, ရဲမက်ကို ရုံးစု၍ တပ်နှင့်အခိုင်အလုံနေကြ၏။

ပြည်မင်းသီဟသူလည်း တောင်ငူကြောင်းချီ၍ စရပ်မြို့ကို ဝန်းရံတော်မူသည်။ နောင်တော်မင်းရဲကျော်စွာဆုံးကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင်၊ မွန်တို့က တိုကြယ်ပုံစံချီလာသည်နှင့် စရပ်မြို့ခွာ၍ ပြန်တော်မူသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ဆင်လုံး,မြင်းရင်းအများနှင့်တိုက်လာ၏။ အနော်ရထာ, ကျေးတောင်ညိုလည်း သံမြို့နှင့်အတူ ရပ်နေတည်တံ့စွာခံလျှင် ရာဇာဓိရာဇ်လည်း 'မဖြစ်နိုင်ချေ' ဟူ၍ ဆုတ်နေလေ၏။ ယင်းသို့မှ စလင်းစားနော်ရထာသို့စေလာ၏။

'ငါမှာလိုက်သည် စလင်းစား။

မင်းရဲကျော်စွာသည် မင်းတို့မကူညီပါသောကြောင့် ဆုံးရလေသည်အကြောင်းများကို ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် ထားမည်မဟုတ်ပြီ၊ ကွပ်လေတော့မည်။ မကွပ်မျက်ခင် ငါသို့ဝင်ခဲ့တော့။ မြောင်းမြမြို့လည်း မင်းတို့မြို့ ဖြစ်သည်။ မြောင်းမြကိုပေးတော်မူ၍ သူကောင်းပြုမည်။'-ဟူ၍ စေ၏။

ထိုအကြောင်းကို နော်ရထာကြားလျှင် ဤသို့ဆို၏။

"ငါတို့သခင်မင်းရဲကျော်စွာသည် မင်းပျိုမင်းရွယ်ဖြစ်၍ ငါတို့အရေးသို့ မလိုက်ပါသောကြောင့် ဆုံးတော်မူရလေသည်။ ငါတို့သခင်ဆုံးတော်မူသော်လည်း ငါတို့တပ်မှူး,စစ်ကဲအပေါင်းတို့သည် နတ်ယောကျ်ားတို့ကဲ့သို့ချည်း ဖြစ်သည်။ ကြိုးကုတ်၍ လုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း ရနိုင်မည်မဟုတ်။ ယခုလည်း ငါတို့သခင်ဘုရင်မင်းခေါင် ချီတော်မူလာပြီ။ ငါတို့သခင်ရောက်လျှင် ပဲခူးကို ငါတို့လက်က လွတ်နိုင်မည်လော။ နားငြီး[၁] အောင် မိန့်တော်မမူနှင့်။" ဆိုပြီးသော်၊ သံတို့ကိုကျွေးမွေး၍၊ တပ်တွင်းတွင်အစီအမံကို လှည့်၍ပြ၏။ "မင်းမြင်သည်အတိုင်း မင်းသခင်တို့ကိုပြောလေ။"-ဟူ၍လည်း မှာလေ၏။ လက်စွပ်ကောင်း ၂ ခြည်လည်း ဆက်လိုက်၏။

သံအဖွဲ့ စာပြန်၍ အကြောင်းများကို ရာဇာဓိရာဇ်ကြားလျှင်၊ "သူတို့တပ်မှူး, စစ်ကဲအပေါင်းတို့သည် အလွန်နှလုံးခိုင်ခဲ့သည်။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ယင်းသို့မှ 'ဘုရင်မင်းခေါင်ရောက်လျှင် စစ် ၂ ဖက်ညှပ်ရှိမည်'ကိုအကြောင်းပြု၍၊ သမက်တော် အင်းဝနိုင်[၂]ကို ပုသိမ်မြို့စောင့်ထားခဲ့၍ သမိန်သံလိုက်ကို မြောင်းမြမြို့ကို စောင့်ရ၏။ သားတော်ဗညားရံနှင့် ဗညားကျန်[၃]တို့ကို ဒလမြို့ကို အခိုင်နေရ၏။ သားတော်ဗညားစက်ကို ဒဂုံမြို့တွင် နေရ၏။ ယင်းသို့ စီရင်ခန့်အပ်ပြီးမှ ရာဇာဓိရာဇ် ဟံသာဝတီသို့ချီတက်လေ၏။

၁။ ငြီး = ငြီးငွေ့။ နှစ်သက်ခြင်းမရှိ။

၂။ 'သမိန်စည်သူ'-ကို ရာဇဝင်ကြီးနှင့် ညှိပြင်ထည့်။

၃။ 'ဗညားတလ'-ရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သားတော်သင်္ချိုင်းကို ကြည့်ခြင်း

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း မင်းရဲကျော်စွာမရှိ၍ ရဲမက်တော်တို့ကို သူတိုက်လေသောအကြောင်းကို ကြားတော်မူလေလျှင်၊ ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီရင်တော်မူ၍ ရေအား, ကြည်းအား ဟံသာဝတီသို့ချီတော်မူသည်။ အနော်ရထာ, ကလေးကျေးတောင်ညိုလည်း အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်း ရုံးစု၍၊ မကွဲမပြိုရအောင် ကြပ်မလျက် ကြည်း,ရေဖက်၍ပြန်လာ၏။

လှိုင်မြို့သို့ရောက်လျှင်၊ ဘုရင်မင်းခေါင်ချီလာသည်နှင့်တွေ့၍ 'သားတော်ဆုံးလေကြောင်း'ကို စုံစေ့စွာလျှောက်လျှင်၊ အလွန်ကြေကွဲတော်မူ၍၊ ယင်းသို့မှ "သားတော်သင်္ချိုင်းရာကို သင်တို့ပြကြ။ ငါ ကြည့်တော်မူမည်။"-ဟူ၍ ရေအား,ကြည်းအား ဒလမြို့သို့ စုန်တော်မူ၏။

ဒလတွင်အစောင့်အနေခန့်သော မွန်မင်းသားတော် ဗညားရံ, ဗညားတလတို့လည်း 'မြန်မာတို့ ပြန်လေသည်။'-ဟူ၍ မြို့ပြင်ဥယျာဉ်မှာ အမှတ်မဲ့နေကြလေ၏။ လေ့ခတ်သံကိုလည်း 'ပုသိမ်သားတို့ လာသည်' ထင်၏၊ အမှတ်မပြုကြ။ ဘုရင်မင်းခေါင်ရေတပ်သားတို့ရောက်လျှင် ဗညားရံနှင့် ဗညားကျန်မူကား မြင်းစီး၍ပြေးလေသောကြောင့် လွတ်လေ၏။ သံ့ပန်းလူသူအများ ရတော်မူလိုက်၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ဒလသို့ရောက်တော်မူလျှင် အလုံးအရင်းနှင့် ဆင်,မြင်းဝန်းရံ၍ သားတော် သင်္ချိုင်းသို့ သွားတော်မူသည်။ သားတော်အရိုးကိုလည်း ရာဇာဓိရာဇ်မြှုပ်ရာမှာယူပြီးလျှင် ထီးဖြူအုပ်စေ၍၊ ရွှေလှော်ကားတွင်တင်၍ ပန်းပတိဝမှာ ချရသည်။

ယင်းကမှ မြောင်းမြသို့ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ မြောင်းမြစားသမိန်သံလိုက် မခံဝံ့၍ တောသို့ ပြေးလေ၏။ သံ့ပန်း, ဆင်, မြင်းအများ ရတော်မူ၏။

ငနက်တော်ငယ် (ငမြတ်တော်ငယ်)

ယင်းကမှ ပုသိမ်သို့ ချီတော်မူသည်။ ပုသိမ်စားသမိန်အင်းဝနိုင် မြို့ကခံသည်၊ ခိုင်ခံ့သောကြောင့် လုပ်ကြံတော် မမူနိုင်။ ခွင့်တောင်း၍၊ ခွင့်ရမှ ပဏ္ဏာကာရအများယူ၍ ထွက်လာ၏။ ဖောင်တော်သို့ရောက်လျှင် ကြည်သာစွာပြော၍နေစဉ် မင်းရဲကျော်စွာသားတော်မင်းရဲကျော်ထင်ကျွန်တော် ငနက်တော် (ငမြတ်တော်ငယ်) သည် သမိန်အင်းဝနိုင်ကို ဟင်းရန့်ဘူးလုံးနှင့်ထိုးသည်။ ဝေးသောကြောင့် မထိုးမိ၊ ရှေ့တွင်ကျလေ၏။ သမိန် အင်းဝနိုင်လည်း 'သတ်ရအောင် ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ခေါ်သည်။' အမှတ်ရှိ၍ ဦးချပြီးလျှင်၊ ထ၍သွားလေ၏။

သမိန်အင်းဝနိုင် ရုတ်ခြည်းထ၍လာသည်ကိုမြင်လျှင် မြို့ထိပ်က စိန်ပြောင်းနှင့် ဖောင်တော်ကို ပစ်လေသည်။ ကြေးစည်တိုင်[၂]ကို မှန်၍ ကျိုးချေ၏။

သမိန်အင်းဝနိုင်လည်း "မြို့တွင်းသို့ရောက်လျှင် ခွင့်တောင်းတော်မူ၍ ခြေတော်ဦးခိုက် ကျွန်တော် ထွက်ပါသည်။ လူဆိုးလူသွမ်းတို့ လုံနှင့်ထိုးသောကြောင့် ရှည်ကြာစွာ ခြေတော်ကို ဦးမခိုက်ပါရရှိ သည်။"-ဟူ၍၊ ဆက်ခင်းကပ်ဖွယ်အများနှင့် လာ၍လျှောက်လာရသည်။ ငမြတ်တော်ငယ်ကို ကြိုးဖြင့်နှောင်၍၊ 'ကွပ်ကြိုက်ရာကွပ်လေ' ဟူ၍အပ်လိုက်၏။

သမိန်အင်းဝနိုင် ငနက်တော်ငယ် (ငမြတ်တော်ငယ်)ကိုစစ်မေးသော်၊ "မည်သည့်သူကိုမျှ ငါ့ကို မတိုက်တွန်းပေ။ ငါ့ရှင်မင်းရဲကျော်စွာကို မင်းကြီးတို့တိုက်၍ဆုံးရသောကြောင့် နှလုံးနာသောကြောင့် လုံနှင့်ထိုးပေသည်။ ငါ့ကို သတ်လိုရာသတ်လေ၊ ငါမကြောက်။"-ဟူ၍ဆိုလျှင်၊ သမိန်အင်းဝနိုင်လည်း "သင်းသည် သူ့ရဲကောင်း လက္ခဏာရှိသည်။ အရှင်ကိုချစ်သည့်ကျွန်လည်း ဖြစ်သည်၊ မသေလေကောင်း။"

၁။ 'သတ်မထားကြ၊ ဂရုမစိုက်ကြ'-ဟု ယူ။

၂။ ကြေးစည်တိုင် = ကျေးစေတိုင် = ရွက်တိုင်တင်ရန်တန်းထိုးသည့် တိုင် ၂ တိုင်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဟူ၍ ဘုရင်မင်းခေါင်သို့ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် "သင်းသည် အရှင့်ကိုချစ်သည့်ကျွန်တည်း။ အသက်ကို ခွင့်ပြုတော်မူပါ။"-လျှောက်၍ဆက်လာ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း နှလုံးတော်ပြေ၍ ငနက်တော် (ငမြတ်တော်)ကို မသတ်၊ လွှတ်တော်မူ၏။

သမိန်အင်းဝနိုင်လည်း ကွမ်းခွက်, လက်ဖက်အိုး, တကောင်းဖုံး ပို့ရလေ၏။

ပုသိမ်တွင် ၃ ရက်နေတော်မူ၍ ရေအား,ကြည်းအား ပြန်တော်မူ၏။ မွန်တို့သည် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသည်နှင့် မလိုက်ဝံ့ချေ။

တောင်ငူမြို့ကို ရာဇာဓိရာဇ်က လုပ်ကြံစေခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၇၉ ခု[၁] တွင် မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်က သားတော်ဗညားဓမ္မရာဇာ ဗိုလ်မှူးခန့်၍ ၇ တပ်၊ တိုက်ဆင် ၃၅၀, မြင်း ၁၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် တောင်ငူမြို့ကို လုပ်ကြံစေလာ၏။

ထိုအကြောင်းကို ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားလျှင် သားတော် ပြည်စားသီဟသူကို 'တောင်ငူသို့ အလျင်ချီလေ' အမိန့်တော်ရှိ၍ ချီရသည်။ ခြေရင်းတော်ကလည်း ၈ တပ် စီရင်တော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၄၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် တောင်ငူသို့ချီရသည်။ ရောက်လျှင် မွန်တပ်ကိုတိုက်သည်။ အလျင်ရဲမက်တော်တို့ဆုတ်ချေသည်။ နောက်တိုက်ရာတွင် မွန် ၇ တပ်လုံးပျက်၍ သူရဲ ၃၀၀၀ ကျော် သေလေ၏။ ဆင် ၃၀, မြင်း ၅၀, လူ ၃၀၀၀ ကျော်ရတော်မူ၏။ မွန်တို့ပြေးလျှင် တပ်မှူး,စစ်ကဲခေါ်တော်မူ၍ ပြန်ရ၏။

သားတော် ပြည်စားသီဟသူကိုလည်း အားရတော်မူ၍ နောင်တော်မင်းရဲကျော်စွာမိဖုရား စောမင်းလှနှင့်စုံဖက်တော်မူ၍ အိမ်ရှေ့အရာ ပေးတော်မူသည်။ ပန်းချီ ၁၀ တိုက်[၂], ရဲလှေ ၁၀ စင်း[၃]နှင့်တကွ ပဒုံမြို့ကိုလည်း ကံကျွေးခံရသည်။ ပြည်မြို့ကိုမူကား စောရွှေခက်-နောက် မင်းရဲကျော်စွာကို ပေးတော်မူသည်။

ဟံသာဝတီသို့ ကြည်း,ရေချီခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈၀ တွင် စလင်းစားနော်ရထာလျှောက်၍ ဟံသာဝတီသို့ ရေအား, ကြည်းအား ချီရသည်။ ကြည်းတပ် ၇ တပ်တွင်ပါသည့် ဆင် ၄၀၀, မြင်း ၇၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် သာယာဝတီကြောင်း ချီရသည်။ ရေတပ် ၇ တပ်တွင်ပါသည့် ရဲလှေကြီး ၃၀, ရဲလှေငယ် ၄၀၀, ရိက္ခာတင် ၇၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၉ သောင်းနှင့် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ချီရသည်။

ဒလသို့ရောက်လျှင် မြို့ကိုလုပ်ကြံတော်မူသည်၊ မရချေ။ မွန်မင်းသားတော် ဗညားတလ, ဗညားကျန်[၄] ကြံ့ကြံ့ခံသည်။ ခိုင်လုံသောကြောင့် ဒဂုံသို့ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။

ဒဂုံပျက်၍ ဒဂုံစား မွန်မင်းသားတော် ဗညားစက်နှင့်တကွ တစ်မြို့လုံးကို ရတော်မူသည်။ သို့ရလျှင် စတုရင်္ဂသူကို အလုံးအရင်းနှင့်အစောင့်အနေခန့်၍၊ သန်လျင်သို့ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်၊ မရချေ။ သမိန်အင်းဝနိုင်ခံသည် ခိုင်ခံ့လှသည်နှင့် အမြောက်,သေနတ် ထူထပ်လှသောကြောင့် မော်ဗီသို့ချ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ကလေးကျေးတောင်ညို 'ဆင်ရဲဘုန်းစုံ'ကို စီး၍ တိုက်သည်။ မြို့သစ်တပ်ပြို၍ မြို့စားသမိန်

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၄၁၇။

၂။ 'ပန်းချီ ၁၀ တိုက် (ဖန့်ကျိ ၁၀ တိုက်)။ ။ အရှေ့ချင်းတွင်းမြစ်-အနောက်ပုံတောင်-မြောက်ယမားချောင်း-တောင်ယမားချောင်းတို့ရှိရာ နယ်အတွင်းရှိ ၁၀ ရွာ။

၃။ 'ရဲလှေ ၁၀ စင်း'။ ။ ချင်းတွင်းမြစ်အရှေ့ဘက်-ပရိမ္မ, ငပြောင်ကုန်း, လက်တော်ရာ, မန်ကျည်းခွ၊ ချင်းတွင်းမြစ်အနောက်ဘက်-မုံညင်း, ကျောက်ဆောက်, ပရိန္နသာ, သရက်ကိုင်း, ခွန်သာ။ ၄င်း ၁၀ ရွာသားတို့ဖြင့် ဖွဲ့ထားသော လှေတပ်နှင့်ရွာ။

၄။ 'ဗညားရံနှင့် ဗညားတလ'-ရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ပြတ်စနှင့်တကွ တစ်မြို့လုံးကို ရတော်မူ၏။ မော်ဗီကိုရလျှင် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ တစ်မိုးတွင်းနေတော်မူ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်ကား မုတ္တမသို့သွား၍ နေတော်မူ၏။

မွန်တို့လည်း မြို့ကို အခိုင်အလုံပြု၍နေသည်၊ ထွက်၍မတိုက်ဝံ့။ ရှည်လတ်သော် ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါ ညောင်းညာသည်နှင့်၊ ရတော်မူသည့် မွန်မင်းသားတော် ဗညားစက်နှင့်တကွ အမှူးအမတ်လူ ၃၀၀၀ ကျော်ကိုယူ၍ ပြန်တော်မူသည်။

ရောက်လျှင်၊ ဘုရင်မင်းခေါင် အားရတော်မူ၍ စားတော်ကွမ်းခွက်၊ စားတော်လက်ဖက်အိုး၊ သောက်ရေ တော်တကောင်းဖုံးအစုံနှင့် အိမ်ရှေ့မင်းကိုပေးတော်မူသည်။

မွန်မင်းသားတော်ဗညားစက်ကိုလည်း မရှုတ်ချ၊ အဝတ်အစား၊ အစေအပါးပေးတော်မူ၍ မပြတ်ခစားရ၏။

မင်းရာဇာ ကြမ္မာကုန်ခြင်း၊ ဘုရင်မင်းခေါင် အနိစ္စရောက်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈၃ ခုတွင် ပညာရှိမင်းရာဇာ ကြမ္မာကုန်၏။

ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်မင်းခေါင်ကား ပညာရှိလျှောက်သောစကားကိုယူ၍ ပြည်ရွာဝပြောသာယာ၏။ မင်းတို့၏တရား ၁၀ ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ကောင်းမှုတော်ကား ရန်အောင်မြင်ဘုရားကျောင်းတော်၊ သိမ်လည်း တည်တော်မူ၏။ အိမ်နိမ့် ၂၉၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၁၊ သက်တော် ၅၀ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

အင်းဝမင်းဆက်
၆-သီဟသူမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈၄ ခုတွင် သားတော် 'အိမ်ရှေ့မင်း သီဟသူ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မိဖုရားကား ဘကြီးတော်ဆင်ဖြူရှင်ပေါ်တရဖျားသမီးတော် မင်းလှထွတ်နှင့် ခမည်းတော်ဘုရင်မင်းခေါင် စုံဖက်တော်မူသည်။ နောက် မကြည်ရှိတော်မူကြ၍ ရှင်းကွာတော်မူကြသည်။

အိမ်ရှေ့မင်းသီဟသူကို မရီးတော်စောမင်းလှနှင့် စုံဖက်တော်မူပြီးလျှင်၊ မင်းလှထွတ်ကို စောရွှေခက်-'မင်းရဲကျော်စွာ'ခံနှင့် ဘုရင်မင်းခေါင် စုံဖက်တော်မူသည်။

မိဖုရားနှင့် သားတော်သမီးတော်များ

* သီဟသူမိဖုရားစောမင်းလှကို နောင်တော်မင်းရဲကျော်စွာ မိဖုရားမြှောက်ရာတွင်
- ဒုဋ္ဌကာမဏိ-'မင်းရဲကျော်ထင်' ခံ ၁ ပါး။
- ပြကောင်းမိဖုရား ၁ ပါး။
- မင်းရဲအောင်နိုင် ၁ ပါး။
- ဒလတွင်ဆုံးသည့်နှစ် မြင်တော်မူသော သမီးတော် ၁ ပါး။

သားတော် ၂၊ သမီးတော် ၂-ပေါင်း ၄ ပါး။[၁]

* သီဟသူနှင့်စောမင်းလှကို စုံဖက်ရာတွင်
- သားတော်မင်းလှငယ် ၁ ပါး။
- နှမတော် စောပြည့်ချမ်းသာ ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၁၊ သမီးတော် ၁-ပေါင်း ၂ ပါး။

၁။ သားတော် ၂၊ သမီးတော် ၂-ပေါင်း ၄ ပါးသည် စောမင်းလှ၏ပထမအိမ်ထောင် နောင်တော်မင်းရဲကျော်စွာနှင့် ရသော သားသမီးများဖြစ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

*. ခမည်းတော်မိဖုရားရှင်ဘို့မယ်ကို မိဖုရားမြှောက်ရာတွင် သားတော်, သမီးတော်မမြင်။

သီဟသူ မင်းဖြစ်တော်မူလျှင်၊ အထိန်းတော်မြေတူးစား ဥတ္တမသီရိဇေယျာသူရနော်ရထာက မူးမြစ်တွင်မျော၍ရသည့် ဆင်ဖြူ ၄ တောင်ပြည့် ဆက်သည် ၁ စီး။ ပြည်စားစောရွှေခက်က ရ၍ဆက်သည် ဆင်ဖြူ ၁ စီး။ ထိုကြောင့် 'ဆင်ဖြူရှင်' တွင်သည်။

ပြည်စားစောရွှေခက် မရှိလျှင် ပြည်မြို့ကို မင်းမဟာကို ပေးတော်မူသည်။

ကျွန်တော်ရင်း မြို့တောင်စားကိုလည်း ပဒုံမြို့နှင့် ရဲလှေ ၁၀ စင်းကို ပေးတော်မူ၏။

မိုးညှင်းသတိုးသားတော်အငယ်-အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်ရှိသောသူကိုလည်း အင်ပဲရွာကို ပေးတော်မူ၍၊ စားတော်ကွမ်း,ရေကိုင်ရ၏။

မွန်ပြည်၌ ဗညားဓမ္မရာဇာ နန်းတက်ခြင်း

ယင်းသောအခါ မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်မရှိလျှင် သားတော်ဗညားဓမ္မရာဇာ မင်းပြုတော်မူ၏။ ညီတော်ဗညားရံနှင့် ဗညားကျန်းမူကား နောင်တော်ကိုသောင်းကျန်း၍ ဒဂုံမြို့, ပုသိမ်မြို့ကို နေသည်။ နောက်-ဗညားရံနှင့် ကြည်သာတော်မူပြီးနောက် နောင်တော်ကခေါ်၍ အိမ်ရှေ့စံ ပေးသည်။ ညီတော်ထွေး ဗညားကျန်းမူကား နောင်တော်ကိုပုန်၍ ဒဂုံမြို့တွင်အခိုင်အမာနေသည်။ ယင်းသောခါ ဗညားကျန်းက လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့်

'ဦးရီးတော်ရှိစဉ်ကပေးပါသည့် ဒလမြို့ကို ဗညားဓမ္မရာဇာမင်းဖြစ်လျှင်လုယူ၍ ဒဂုံမြို့တွင်နေရသည်။ နောင်တော်ရွှေနန်းရှင်က ဒလမြို့ကို ညီ၍လုပ်ကြံတော်မူပါ။ ညီ[1]တော်မူပါမှ ရပါမည်။'

-ဟူ၍ အမတ် ၂ ယောက်တို့ လျှောက်လာ၏။

ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူလည်း ဇေယျာသင်္ကြံနှင့် တုရင်ပုညာ(စတုရင်္ဂပုညာ)ကို ရဲလှေ, လွှန်းကြင် အစင်း ၂၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့် စစ်ကူချီရလေ၏။ ဒဂုံသို့ရောက်လျှင် ဗညားကျန်းနှင့် တစ်ချက်တည်းပေါင်း၍၊ ရေကြောင်း,ကြည်းကြောင်း ဒလသို့ချီ၍ လုပ်ကြံလေ၏။ ဒလတွင်ရှိသော သမိန်မောခွင်နှင့် သမိန်ပွန်စည်ကို သတ်လေ၏။ ဇေယျာသင်္ကြံ, တုရင်ပုညတို့လည်း မြို့တွင်ရှိသော ဆင်, မြင်း လက်နက်ကြီးများတို့ကို သိမ်းယူသည့်ပြင်၊ သူဌေးသူကြွယ်တို့ကိုလည်း ဥစ္စာနှင့်တကွဖျက်ဆီး၍ မြို့နေယောက်ျား, မိန်းမတို့ကို လှေသို့ချည်း တင်လေ၏။

ဗညားကျန်းလည်း 'ဆင်, မြင်း လက်နက်ကြီးနှင့် ဥစ္စာရွှေငွေတို့ကိုသာ သိမ်းရမည်။ လူကို မသိမ်းရ' ဟူ၍တားရာတွင် အချင်းများ၍၊ ဗညားကျန်းက ဟံသာဝတီမှာစစ်ကူခေါ်ပြန်၍ တိုက်လေသည်။ ဇေယျာသင်္ကြံလည်း ဆုံးချေ၏။ စစ်သည်တော်တို့လည်း အများပင်ယိုယွင်းထိပါးချေ၏။ တုရင်ပုညနှင့် ရဲမက်တစ်ဝက်နီးပါးခန့်လည်း ပြန်လေ၏။

တန်ဆောင်းရှင် စောမင်းလှ

မိဖုရားစောမင်းလှလည်း 'ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူသည် မိဖုရားဘို့မယ်နှင့်သာ ပျော်ပါးတော်မူ၍ ငါသာမိဖုရားဖြစ်သည်ကို မေ့ကျန်လေသည်။' ဟူ၍ နန်းတော်တွင်မနေ၊ ရွှေစေတီအနောက်က တန်ဆောင်းကြီးဆောက်၍ နေတော်မူသည်။ ယင်းတွင်မှ မိဖုရားစောမင်းလှကို 'တန်ဆောင်းရှင်' ဟူ၍ တွင်သည်။

၁။ ညီ = ကူသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဟံသာဝတီမှာလည်း ဒဂုံစားဗညားကျန်သည် မုတ္တမသို့ကူး၍နေလေလျှင်၊ ဗညားကျန်နောင်တော် ဗညားရံအိမ်ရှေ့မင်းသည် ဟံသာဝတီက ဒဂုံသို့ချီလာ၍ နောင်တော်ဗညားဓမ္မရာဇာကို ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။

ထိုသို့ မွန် ၃ရပ်လုံး အစုစု*ရှိကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင်၊ မင်းမဟာ, သီဟပတေ့, စည်သူ, နော်ရထာ, ဘယကျော်ထင်, သရေသင်္ခယာ, ရာဇသင်္ကြံ, မိုးညှင်းသတိုး-သည် ၈ တပ်ကို ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ကြည်းကြောင်း၊ မိုးညှင်းသတိုးကို ဗိုလ်ခန့်၍ချီရသည်။

ရေတပ်မှာ သရေနန္ဒသူ, ဘယကာမဏိ, ဘယသင်္ကြံ, တရဖျား, ကျေးတောင်ညို-သည် ၅ တပ်ကို တိုက်လှေ ၅၀၀၊ လှော်ကား, သံလှေ ၂၀၀၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၂၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၆ သောင်းနှင့် ကလေးကျေးတောင်ညို ဗိုလ်မှူးခန့်၍၊ သက္ကရာဇ် ၇၈၅ ခု နတ်တော်လ[၁] တွင် ဟံသာဝတီသို့ ချီရလေသည်။

ရှင်စောပုကိုဆက်ခြင်း

ရောက်လျှင် ဒဂုံမြို့သို့ ကြည်း,ရေ လုပ်ကြံသည်၊ မရချေ၊ ရံ၍နေသည်။ တစ်လနှင့်ရှိလျှင် ဒဂုံမင်း ဗညားရံလည်း နှမတော်ရှင်စောပုကို ဆက်တော်မူ၍ အရေးစကားဖြင့် တပ်သို့စေလာ၏။ မိုးညှင်းသတိုးလည်း အတပ်အကြပ်ဆိုပြီးလျှင် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူသို့ အကြောင်းကိုလျှောက်လာ၏။

ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူလည်း ရေကြောင်း ၅ တပ် စီရင်တော်မူ၍ ကတ္တူ, လွန်းကြင် ၅၀၀၊ လှော်ကား, သံလှေ ၂၀၀၊ ရိက္ခာတင်လှေ ၃၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် ရွှေဖောင်တော်စီး၍ ချီတော်မူသည်။ မွန်မြို့[၂]သို့ရောက်တော်မူလျှင် ကြည်း,ရေဖက်၍ နေတော်မူသည်။

ဗညားရံလည်း ပြာသာဒ်ဆောက်စေပြီးလျှင် နှမတော်ရှင်စောပုကို 'သီရိတြိဘဝနာတိတျာပဝရ အတုလအဂ္ဂဓမ္မရာဇာဓိရာဇာ မဟာဒေဝီ' ဟူသောအမည်နှင့် ဘိသိက်ခံတော်မူစေ၍၊ မိဖုရားကြီးတို့၏ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ ကိုယ်လုပ်အမတ်သမီး ၃ ကျိပ် အထိန်းအချီနှင့်တကွ ပေး၍၊ မိုးညှင်းသတိုးနှင့် ဆင်ဖြူရှင်ကိုပြုတော်မူ၍[၃] ထိမ်းမြားပြီးမှ၊ ဆင်ဖြူရှင်ရှိရာ ဖောင်တော်သို့ မွန်အမတ်, မြန်မာအမတ် ဝန်း၍ ပို့လာ၏။ ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူလည်း ဖောင်တော်တွင် ခရီးဦးကြိုဆို၍ လက်လှမ်းတော်မူ၏။

ရှင်စောပုကား- မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်မိဖုရားသုဒ္ဓမာယာတွင် ဗညားရံနှင့် ရှင်စောပုကို မြင်သည်။ ခမည်းတော်ရှိစဉ်ကပင် တူတော်နှင့်စုံဖက်တော်မူ၍ သားတော် မရူကို မြင်သည်။ ရှင်စောပု ၂၅ တွင် သစ္စာတော်ပေးပြီး[၄]မှ ရေအား,ကြည်းအားချီတော်မူ၍ အသက် ၂၉ တွင် ဆင်ဖြူရှင်ကိုဆက်သည်။ ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူလည်း အပြင်အလျာ အရောင်အဆင်းကောင်းမြတ်လှသောကြောင့် အလွန်လေးမြတ်တော်မူသည်။ ၇ ရက်လည်အောင်လည်း မြန်မာအမတ်, မွန်အမတ်တို့ကိုကျွေးမွေးတော်မူ၍ ရေအား, ကြည်းအားပြန်တော်မူသည်။

---

*. အစုစု = အကွဲကွဲ။ မစည်းလုံး။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၄၂၃ နိုဝင်ဘာလ။

၂။ 'လိုင်မြို့'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၃။ 'မိုးညှင်းသတိုးကို ဆင်ဖြူရှင်ကိုယ်စားပြု၍'-ဟု ယူ။ ရာဇဝင်သစ်, မှန်နန်း, မုံရွေးရာဇဝင်ကျော်တို့ကမူ ဆင်ဖြူရှင် သီဟသူရှိရာ ဖောင်တော်သို့ တိုက်ရိုက်ဆက်သည့်သဘော ဆိုသည်။

၄။ 'ရှင်စောပု ၂၅ နှစ်အရွယ်တွင် ခင်ပွန်းသည် အနိစ္စရောက်၍ မောင်တော်ဗညားရံနှင့် အတူနေကြောင်း'-မဟာရာဇဝင်ကြီး တွင် ပြသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဟံသာဝတီသို့ သမိန်ပရမ်းပြေးခြင်း

သာယာဝတီသို့ရောက်တော်မူလျှင် 'ဆင်ကောင်းပေါ်သည်' ဟူ၍ လျှောက်လာသောကြောင့် ဆင်အစီး ၁၀ ကျော်ကို အမှုးအမတ်တို့ကိုစီးစေ၍၊ 'ရဲမက်ဗိုလ်ပါနှင့် ဆင်ရှာသွားတော်မူမည်' ဟူ၍ သွားတော်မူသည်။ တောင်ခြေသို့ရောက်လျှင် ဆင်ကောင်းတစ်စီးတွေ့တော်မူ၍၊ 'ကြော့မည်' ဟူ၍ စီစဉ်ရာတွင် အကြော့မခံ ထွက်၍ပြေးလေသည်ကို ဆင်နှင့်လိုက်တော်မူရသည်။ အကွဲကွဲလိုက်တော်မူရာတွင် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူနှင့် သမိန်ပရမ်း-၂ စီးသာ တောနက်ရာသို့ဝင်လျှင်၊ သမိန်ပရမ်းလည်း "ကျွန်တော် အမှုကိုထမ်းပါသည် များပါလေပြီ။ ကျွန်တော့်သားမယားကို မြင်ပါချင်သည်၊ သွားတော့မည်။" လျှောက်၍၊ ဆင်ဖြူရှင်မြစ်သော်လည်း မနေ၊ ဟံသာဝတီသို့ ဆင်တစ်စီးနှင့်သာ ပြေးလေ၏။ လိုက်ဆို့သော်လည်း မမီချေ။

သီဟသူကို ရှင်စောပုက လုပ်ကြံစေခြင်း

ဆင်ဖြူရှင်လည်း မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုကို ရတော်မူလျှင်၊ မိဖုရားဘို့မယ်ကို မချစ်မနှစ်လိုပြုတော်မူ၏။

မိဖုရားဘို့မယ်လည်း အုန်းပေါင်လည်သံဘွားကို 'သီဟသူသည် အောင်ပင်လယ်အရပ်၌ လယ်လုပ်၍ ကိုယ်လုပ်မောင်းမနှင့် ပျော်ပါး၍သာနေသည်။ အမေ့အလျော့ကို လုပ်ကြံလေ။ သီဟသူမရှိလျှင် အင်းဝကို တက်၍ မင်းပြုစိမ့်မည်။" ဟူ၍ စေဆိုလေ၏။

စားတော်ကွမ်း,ရေကိုင် အင်ပဲစား

အုန်းပေါင်လည်သံဘွားလည်း ညဥ့်ကို အလုံးအရင်းနှင့် တောကနေ၍၊ သီဟသူအမေ့အလျော့ကို ကြည့်၍ ဆင်နှင့်တိုက်လေ၏။ သီဟသူ 'ရဲခက်စံလှ' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ ခံတော်မူသည်၊ မနိုင်ချေ။ ဆင်တော် ရှုံ့ညွန်ကိုကျလျှင် ကိုယ်တော်သို့ မြား ၃ ချက်သင့်ချေသည်။

စားတော်ကွမ်း,ရေကိုင်အင်ပဲစားလည်း ဆင်ကိုစီး၍ တိုက်ကြမည်လာသည်ကို "ယခုမှကို မဖြစ်နိုင်ပြီ။ ကိုယ်ကို အလွတ်ခွာ။"-မိန့်တော်မူလျှင်၊ အင်ပဲစားလည်း ဆင်ပုံကထွက်၍ အင်းဝသို့ရောက်လျှင်၊ တန်ဆောင်း မိဖုရား[၁] တွင် ကွမ်းခွက်တော်ကိုင်သော မိလှညက်ကို ယူ၍ ခမည်းတော်ရှိရာမိုးညှင်းနှသို့ သွားလေ၏။ ရောက်လျှင် ခမည်းတော်[၂]က ဝန်းသိုမြို့ကိုပေး၍ စားရ၏။

ဆင်ဖြူရှင်ဆုံးခဲ့လျှင် အမှုးအမတ်တို့စည်ရွမ်း၍ ရှမ်းတို့ကို တိုက်သည်။ ရှမ်းတို့လည်း မခံနိုင်၍ ပြေးလေ၏။

ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူကား အရောင်အဆင်းလှ၏။ နှလုံးတော် ကောင်းမွန်ရည်မွန်သည်။

ပြုတော်မူသောကောင်းမှုတော်ကား တဘက်ဆွဲအရပ်၌ စည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်ကို တည်တော်မူ၏။ ဝတ္ထုကံမိုးမြေ လှူတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၈, မင်းစည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၃၁ တော်သလင်းလ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၁။ 'မိဖုရားစောမင်းလှ' ကို ညွှန်းသည်။ 'တန်ဆောင်းရှင်' လည်းတွင်သည်။

၂။ 'မိုးညှင်းသတိုး' ကို ညွှန်းသည်။ စားတော်ကွမ်း,ရေကိုင်အင်ပဲစားကား မိုးညှင်းသတိုး၏သားတော် ဖြစ်သည်။

mgyoe.com

၇-မင်းလှငယ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈၇ ခု တော်သလင်းလ[၁]တွင် တန်ဆောင်းမိဖုရားတွင်မြင်သော သားတော်မင်းလှငယ်မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မိဖုရားဘို့မယ်လည်း အထက်ကပင် ကလေးကျေးတောင်ညိုနှင့် ရည်ငံရင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ 'အလျင်ချီလာခဲ့' ဟူ၍ စေဆိုလာလေ၏။ ကလေးကျေးတောင်ညိုလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီရင်၍ ချီလာသည်။

တန်ဆောင်မုန်းလရောက်လျှင် မင်းလှငယ်ကို ဆေးဖြင့်အန္တရာယ်ပြုဘိ၏။ ကျေးတောင်ညိုကို နန်းတင်လေ၏။

မင်းလှငယ်ကား အိမ်နိမ့် ၉ နှစ်, မင်းစည်းစိမ် ၃ လ- သက်တော် ၉ နှစ်နှင့် ၃ လရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၈-ကျေးတောင်ညိုမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈၇ ခု နတ်တော်လတွင် ကလေးကျေးတောင်ညို နန်းတက်သည်။

တပေါင်းလ။ မိုးညှင်းမင်းတရား ရေအား,ကြည်းအား မိုးညှင်းက ချီတော်မူသည်။

ကလေးကျေးတောင်ညိုကလည်း မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုကို ပုခန်းတရဖျားကိုပေး၍ အင်းဝမြို့က ခံရ[၂]သည်။

တောင်ငူစောလူးသခ်ယာ, တောင်တွင်းသီဟပတေ့, ဘယကာမဏိ, ရာဇသင်္ကြံတို့ကိုလည်း ဆုလာဘ်များစွာပေး၍ ခံရသည်။

အုန်းပေါင်လည်သံဘွားကိုလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများပေး၍ အင်းဝအရှေ့ဘက် တပ်ကြီးက တိုက်ဆင် ၈၀, မြင်း ၂၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၂ သောင်း ခံရသည်။

သရေစည်သူ, သရေပုညာ, ဘယကျော်ထင်တို့ကိုလည်း တိုက်လှေ ၂၀၀, ဗိုလ် ၂ သောင်းနှင့် သစ်ဆိမ့်အရပ်က ဆီးကြို၍ ခံရသည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားသားတော် မိုးရွှေစား, ဝန်းသိုစားတို့လည်း အင်းဝကခံလာသည့်လှေတပ်ကိုတွေ့လျှင် ရှုပ်ရှုပ်ချွံချွံလုပ်ကြလေသည်၊ အင်းဝကလှေတပ် ပျက်ချေ၏၊ လှေ ၈၀, လူ ၂၀၀၀ ကျော်ခန့် ရတော်မူ၏။

သစ်ဆိမ့်တွင်ခံသောတပ်ပျက်၍ ပြန်လာလျှင်၊ ရဲမက်ဗိုလ်ပါလောင်းစွက်၍ ဘယကျော်ထင်, နန္ဒသင်္ကြံ, စုက္ကတေး, သရေစည်သူ-တို့ ၄ တပ်တို့ကို လှေ ၃၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၃ သောင်းနှင့် ဝတ်ချက်အရပ်က ဆီးကြို၍ခံပြန်ရသည်။

မိုးရွှေစား, ဝန်းသိုစားတို့လည်း ခမည်းတော် ကြည်းကြောင်းချီသည်၊ မရောက်လာသည်နှင့် ၁၀ ရက်ခန့် သစ်ဆိမ့်တွင် ငုံ၍နေတော်မူသည်။ ခမည်းတော်ရောက်လျှင် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့ ငါးပတ်ချောင်းအရပ်တွင်သစ္စာတော်ပေးပြီးမှ ရေအား,ကြည်းအားချီတော်မူ၍ ဝတ်ချက်တွင်ခံသောလှေတပ်ကို တိုက်တော်မူသည်၊ ပျက်ပြန်ချေ၏၊ တိုက်လှေ ၁၀၀, လူ ၁၀၀၀ ကျော်ရတော်မူ၏။

ယင်းကမှ ရေဝန်းတွင် နေတော်မူသည်။ ယင်းကမှ စစ်ကိုင်းတောင် ရန်အောင်မြင်အရပ်ကိုပတ်၍၊ တပ်ကြီးတည်၍နေတော်မူ၏။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၄၂၅ ဩဂုတ်လ။

၂။ ခံ=နေရသည်။ ယူရသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အုန်းပေါင်စော်ဘွား လက်ဆောင်ယူ၍ပြန်ခြင်း

အုန်းပေါင်စော်ဘွားသို့လည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ရောက်လာသည်။ 'လက်ဆောင်များ ရယူပြီး၊ ငါ့မှာလည်းမကူ သူ့မှာလည်းမကူ နေမည်လော။ ကျေးတောင်ညိုကသာ ကူမည်လော။' ဟူ၍ မှာတော်မူ၏။

အုန်းပေါင်လည်သံဘွားလည်း 'ယောက်ဖတော်က ရွှေ,ငွေသာ များစေတော့။'-ဟူ၍ မှာလိုက်၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ရွှေ ၃ ပိဿာနှင့် ငွေ ၅၀၀[၁] ပို့ရလေ၏။ လက်ဆောင်ရလျှင် အုန်းပေါင်စော်ဘွား တပ်ကိုနုတ်၍ အုန်းပေါင်ပြည်သို့ပြန်လေ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း သားတော် ၂ ပါးကို အလုံးအရင်းများနှင့် ရွှေကြက်ယက်မှကူးစေ၍၊ အင်းဝအရှေ့ဘက် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်စေ၍ နေတော်မူရ၏။ မိုးညှင်းမင်းတရားမူကား မင်းသားကျွန်းကသည် လုံးတော်ပေါက်တိုင်အောင် အခိုင်အလုံနေတော်မူ၏။

အင်းဝမြို့တွင်ခံသော တောင်ငူမင်း စောလူးသခ်ယာ, တောင်တွင်း သီဟပတေ့တို့လည်း အလုံးအရင်းကိုယူ၍ ပြန်ကြလေ၏။

ပုခန်းတရဖျားလည်း ရှင်စောပုကိုယူ၍ ပုခန်းသို့ ပြန်လေ၏။ ရောက်လျှင် တောင်ငူ, တောင်တွင်း, ပုခန်း ခြားနားလေ၏။

ကလေးကျေးတောင်ညို နတ်ရွာစံခြင်း

ယင်းသို့လျှင် အင်းဝအားနည်း၍၊ ကျေးတောင်ညိုသည် ဘယကာမဏိ[၂], ရာဇသကြီးတို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ ဘယကာမဏိ လျှောက်သည်။

''ယခု တောင်ငူစား, တောင်တွင်းစား, ပုခန်းစားတို့မရှိလျှင် အားလျော့ချေသည်။ သူကလည်း ကြည်းတပ်, ရေတပ် အလုံးအရင်းများလှသည်။ အင်းဝတွင် နေရင်းခံသော်လည်း မခံနိုင်ရာ။ ရခိုင်ချီတော်မူ၍ ရခိုင်မင်းကိုဖမ်းပြီးမှ ရခိုင်အားနှင့်လုပ်ကြံတော်မူမှ မိုးညှင်းသတိုးမှစ၍၊ အစုစုခွဲ၍ သောင်းကျန်းလေသော မြို့ပြတို့ကို သိမ်းယူတော်မူနိုင်ချိမ့်မည်။''- ဟူ၍ လျှောက်လျှင်၊ ကလေးကျေးတောင်ညိုလည်း ဘယကာမဏိ လျှောက်သည့်အရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ ဘယကာမဏိကို ရှေ့တည်စေပြီးလျှင်၊ အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်းနှင့်တကွ မိဖုရားဘိုမယ်ကိုယူ၍၊ ညဉ့် မြို့ကထွက်၍ ပြေးတော်မူသည်။ တလုပ်မြို့သို့ရောက်မှ ရွှေလှော်ကားစီး၍ စလင်းသို့စုန်လေ၏။ ယင်းကမှ ရခိုင် သွားတော်မူသည်။ မရောက်ခင် ပုံလွန်တောင်သို့ရောက်လျှင် ချက်တဖြုတ်နာ၍ အိမ်နိမ့် ၄၃, မင်းစည်းစိမ် ၇ လ- သက်တော် ၄၂ နှစ်သို့အဝင်တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

မိဖုရားရှင်ဘိုမယ်လည်း ''ရခိုင်သို့မဝင်ပြီ၊ မွန်ပြည်သို့ ဝင်တော်မူမည်။''-ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဘယကာမဏိက ''ရာဇဘိသေကခံသောမိဖုရားတို့ကို နောက်ဆက်၍မင်းပြုသောမင်းသည် မရှုတ်ချဖူးလေ။ သည်တွင် ပြည်ထဲရေးရာကိုမြော်တင်း၍ နေတော်မူသင့်သည်။'' လျှောက်လျှင်၊ မန်းစက်တော်ရာတွင် တပ်တည်၍ အလုံးအရင်းနှင့်နေတော်မူသည်။

၁။ 'ငွေပိဿာ ၅၀၀'-ဟု ယူဆရ။

၂။ 'တုရင်ကာမဏိ' ကို မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ညှိပြင်သည်။ မှန်နန်း, မုံရွေးတို့၌လည်း 'ဘယကာမဏိ' သာပြသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဘယကာမဏိညီ ရာဇသင်္ကြံနှင့် ရန်လိုက္ခဲ-၂ ယောက်မူကား ကလေးကျေးတောင်ညို့နှင့် မလိုက်၊ အင်းဝတွင် အမိခံ၍နေရစ်သည်။

၉-မိုးညှင်းမင်းတရား

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း သက္ကရာဇ် ၇၈၈ ခု နယုန်လတွင် ရွှေထီးရွှေနန်းကို သိမ်းအုပ်စိုးတော်မူသည်။ 'သီရိသုဓမ္မရာဇာ' ဟူသောအမည်ကို ခံတော်မူသည်။

- သားတော်အကြီး မိုးရွှေစားကိုလည်း 'မင်းရဲကျော်စွာ' ဟူသောအမည်နှင့် အိမ်ရှေ့နေရသည်။ စကု၊ စလင်း လယ်ကိုင်း-၃ ခရိုင်ကို ကံကျွေးခံရသည်။ အိမ်ရှေ့မိဖုရားကား ပုခန်းမင်း သီရိဇေယျသူရ ဘကြီးတော့်သမီးတည်း။
- သားတော်အငယ် ဝန်းသိုစားလည်း 'အနော်ရထာ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူ၍ ကန္နီမြို့ကို ကံကျွေးခံရသည်။ မြောက်သားတော်ကား ပြည်စား မင်းမဟာ့သမီးတော်တည်း။
- နှမတော် မင်းမြတ်လှကိုမူကား မယ်တော်မိဖုရားတူတော် ပြင်စည်မင်း သီဟပတေ့နှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။ ။ သားတော် ၂၊ သမီးတော် ၁- ပေါင်း ၃ ပါး။

မိုးညှင်းမင်းတရားအကြောင်းတော်ကား-

ပုဂံ နရပတိစည်သူမိဖုရားတွင်မြင်သော ဇေယျသိခ်နှမတော် ကျောင်းတော်သည်နှင့် အနန္တသူရိယနှင့် စုံဖက်တော်မူရာတွင် သိဒ္ဓိကာကို မြင်သည်။ သိဒ္ဓိကာသားတော် ဘဲကြီးရတနာ- သားတော် ဘဲငယ်ရတနာ- သားတော်လံဘူးရန္တသူ-သားတော် ပေါက်မြိုင်မင်းပုလဲနှင့် နှမတော် စောချစ်ကဲကို မြင်သည်။

ပေါက်မြိုင်မင်းပုလဲနှင့် ဆင်ဖြူငါးစီးရှင်သမီးတော် ရွှေအိမ်သည်နှင့် စုံဖက်တော်မူရာတွင် မြေနဲ စောတိကာနှင့် နှမတော် စောပုလဲကို မြင်သည်။

မြေနဲ စောတိကာနှင့် ညောင်ရမ်းစောမွန်ကြီးသမီးတော်နှင့် စုံဖက်ရာတွင်

- မင်းနန်းစည်ကို မြင်သည်။ နောက်- 'ဥဒိန်' တွင်သည်။ မင်းခေါင်ကြီးအထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်လျှင်၊ 'သတိုး'အမည်နှင့် မိုးညှင်းကို ပေးတော်မူသည်။
- ညီတော် မြောက်ဘက်မြင်းကိုမှူးသည်[1] ၁ ပါး။
- နှမတော် ပုခန်းမိဖုရား။ ။ သားတော် ၂၊ သမီးတော် ၁-ပေါင်း ၃ ပါး။

သည်ကိုရည်၍၊ 'ညီတော်နှောင်းမြင်၊ ဆင်ဖြူရှင်လျှင်၊ လူ့ခွင်ပျော်ငြီး၊ နတ်ပြည်မှီးသော်၊ ငါးစီးသခင်၊ လည်တွင်ရစ်ဆွဲ၊ ကြူးရိုက်လွဲသား၊ ရဲရဲလကျွဏာ၊ မိုးသူဇာသို့၊ ကလျာငါးမည်၊ ရွှေအိမ်သည်နှင့်၊ ကြင်လည်ခွေရစ်၊ မျိုးချင်းဖြစ်၍၊ ရင်နှစ်သည်းကြား၊ သား၏သားတော်၊ မြေပေါ် တိမ်းစောင်း၊ ဇွန်ရိုက်ခြောင်းမျှ၊ နန်းကြောင်းမှန်ကင်း၊ ဆက်ပြန်လျှင်းသား၊ မိုးညှင်းသတိုး၊ ဘိုးတော့် ဘိုးလျှင်၊ တန်ခိုးစက်မီး၊ ဘုန်းတော်ကြီးသည်။ ။ ဝေးနီးတည့်ရန်မြေး ပျောက်လွင့်ပြေး။'-ဟူ၍ မင်းတရားမယ်တော်ချင်း[2]တွင် စပ်တော်မူလေသည်။

မိုးညှင်းမင်းတရား နန်းတက်တော်မူလေလျှင်၊ ရဲမက်တော်တို့ 'မဟာဂီနိနတ်တို့ကို ပသမည်'-ဟူ၍ နွားပြင်သည်၊ အရေကိုဆုပ်ပြီးမှ ထ၍ ၇ ကြိမ်တွန်သော' ဟူ၏။

၁။ 'မြောက်ဘက်မြင်းမှူး 'နော်ရထာ'ခံသည်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ ချင်းစာဆိုမှာ 'နဝဒေး'၊ ချင်းပိုဒ်ရေ-၈။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် "သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက် ၇ ဆက်တိုင်အောင် မင်းချည်း ဖြစ်မည်။"-ဟူ၍ ဖတ်တော်မူ၏။

ရာဇသင်္ကြံခေါင်းလုခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈၈ ခု တော်သလင်းလ။ 'ပုခန်းတရဖျားကို လုပ်ကြံတော်မူမည်' ဟူ၍၊

- သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းရဲကျော်စွာတို့မှာ တိုက်ဆင် ၁၀၀, မြင်း ၁၅၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့် တောင်ဘက်ကြောင်း တလုပ်ကိုချီ၍ မင်းကွန်းဆိပ်ကို ကူးရသည်။
- သားတော်အငယ်အနော်ရထာတို့မှာ တိုက်ဆင် ၁၀၀, မြင်း ၁၅၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့် မြောက်ဘက်ကြောင်း အမြင့်သို့ချီ၍ အိမ်နိမ့်[၁] ဆိကကူးရ၏။
- မိုးညှင်းမင်းတရားမှာ တိုက်လှေ ၄၀၀, ဗိုလ် ၄ သောင်းနှင့်ချီတော်မူရသည်။

ပုဂံစား, စလေစား, ပုခန်းငယ်စား, စကုစား, စလင်းစား, ပြည်စားတို့ကိုလည်း ခေါ်ရလေသည်။ ဆင်,မြင်း,အလုံးအရင်းနှင့် ချီရသည်။

ရာဇသင်္ကြံ အကြံကြီးပုံ

မြောင်းတူးသို့ရောက်တော်မူလျှင် ရာဇသင်္ကြံကို "သူရဲ ၃၀၀ နှင့် ပုခန်းမြို့မှာ စူးစမ်းချေ။" ဟူ၍ ညဉ့်ကိုစေတော်မူသည်။ ပုခန်းသားတို့လည်း လူနည်းသည်ကိုသိ၍၊ လိုက်၍တိုက်လေသည်၊ ပျက်ချေ၍ အကွဲကွဲရှိရာတွင် ရာဇသင်္ကြံကို ဖမ်းမိလေ၏။ ရာဇသင်္ကြံလည်း လယ်မောင်းသွန်တွင်းသို့ ဆင်း၍နေသည်ကို ပုခန်းသား သူရဲ ၃ ယောက်တွေ့လျှင်၊ 'ယူမည်' ဟူ၍ ဆိုကြလေ၏။

ရာဇသင်္ကြံလည်း "ငါ တွင်းကတက်မှ မင်းတို့ ၃ ယောက် ခေါင်းကိုယူကြ၊ ငါတက်မည်၊ လှံကမ်းပါ။" ဆိုလျှင် ၃ ယောက်သားလည်း လှံကမ်းလေ၏။ ကမ်းသည့်လှံကို ရာဇသင်္ကြံလှမ်း၍ဆွဲလျှင် လူတစ်ယောက် တွင်းသို့ ဦးစောက်ကျလာ၏။ ရာဇသင်္ကြံလည်း ထိုသူခေါင်းကိုဖြတ်၍၊ 'ရာဇသင်္ကြံခေါင်း' ဟူ၍ ပစ်လိုက်လျှင် တွင်းပေါ်က ၂ ယောက် လုကြ၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင် ရာဇသင်္ကြံလည်း လှံထောက်ပြီးလျှင် တွင်းကခုန်၍၊ တက်၍ပြေးခဲ့၏။ မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း အားရတော်မူ၏။ ဆုလာဘ်များစွာ ပေးတော်မူ၏။

ယင်းကမှ သားတော် ၂ ပါးအရောက်ညီလျှင် ပုခန်းမြို့သို့ချီ၍လုပ်ကြံတော်မူသည်၊ ၇ ရက်နှင့် ပုခန်းမြို့ကို ရတော်မူ၏။ မြို့ကိုရတော်မူလျှင် တရဖျားနှင့် မင်းငယ်ကျော်ထင်ကိုယူ၍ ပြန်တော်မူသည်။

ရောက်တော်မူလျှင်၊ တရဖျားကို ရွှေစည်းခုံတောင် ဆင်ကျုံးအရပ်တွင် အိမ်ပေး၍နေရ၏။ မွန်မင်းသမီးတော် ရှင်စောပုကိုလည်း နန်းတွင်းတွင် သာယာစွာအိမ်ဆောက်၍နေရ၏။

မင်းငယ်ကျော်ထင်ကိုလည်း သစ်ဆိမ့်သို့ပို့၍ နေရလေ၏။

ပုခန်းမြို့ကိုလည်း တူတော်သီရိဇေယျာသူရကို ပေးတော်မူ၏။

၁။ 'အနိမ့်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စောလူးသခ်ယာ

တောင်ငူ စောလူးသခ်ယာ, တောင်တွင်း သီဟပတေ့ကိုလည်း ပေးဖွယ်ကမ်းဖွယ်အများပေးတော်မူ၍ ခေါ်ရလေ၏။

စောလူးသခ်ယာလည်း 'ငါနှင့် အထက်ကပင် ဆိုးလျှင်ဆိုးချင်း ကောင်းလျှင်ကောင်းချင်း ဖြစ်ကြမည်-ဟူ၍ သစ္စာရင်းရှိသောကြောင့် ခေါ်လေသည်။'-အမှတ်ရှိ၍၊ အလုံးအရင်းနှင့်ချီလာ၍ ရောက်လာ၏။

တောင်တွင်းသီဟပတေ့ကလည်း တောင်ငူစားလာလျှင်မနေသာ၍ အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်း, လူ ၃၀၀၀ ခန့်နှင့် ချီရောက်လာ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း စောလူးသခ်ယာကိုခေါ်တော်မူ၍ သလွန်ပေါ်တွင် အတူနေတော်မူ၏၊ ကွမ်းခွက်တော်ကို စားရ၏။

နောက်လျှင် စောလူးသခ်ယာကျွန်ငမြတ်လှသည် ''ငါတို့အရှင်ကား ငါတို့ မျှသာဖြစ်ပြီ။ ငါတို့ကား ငါတို့ကျွန်မှုသာ ဖြစ်ပြီ။''[၁]-ဟူ၍ဆိုလေ၏။

စောလူးသခ်ယာလည်း ပြန်ရအောင် နာကျွန်[၂]ပြု၍ သွားမည့်အကြောင်းကို လျှောက်လေ၏။

ထိုအကြောင်းကို သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကြားလျှင် ''စောလူးသခ်ယာကို လွှတ်တော်မူလျှင် တောကျားကို တောမှာလွှတ်သကဲ့သို့, ရေမိကျောင်းကို ရေမှာလွှတ်သကဲ့သို့ရှိမည်။''-ဟူ၍လျှောက်၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ''မောင်တို့လျှောက်သည့်အတိုင်း မှန်၏၊ စောလူးသခ်ယာသည် အဆွေခင်ပွန်းရင်းဖြစ်သည်။''-ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင်၊ အဆောင်အယောင်, ဆုလာဘ်ပေး၍လွှတ်တော်မူ၏။

စောလူးသခ်ယာလည်း တောင်ငူသို့ရောက်လျှင် ခြားနားလေ၏။

မြို့ရွာများမငြိမ်မသက်ခြင်း

မင်းငယ်ကျော်ထင်လည်း သစ်ဆိမ့်မှာထားရာက လွတ်၍၊ ရေနံ့သာမြို့ကိုထိပါး၍ ပုန်ကန်လေ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း သီဟပတေ့, ရာဇသကြံ, ညီတော် မြောက်ဘက်မြင်းမှူးတို့ ၃ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၁၅၀, မြင်း ၁၂၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်း ၅ ထောင်ချီစေ၍ ရေနံ့သာမြို့ကို လုပ်ကြံရ၏။ ရေနံ့သာမြို့ပျက်လျှင် မြောက်သားတော်ကိုယူ၍ အုန်းပေါင်သို့ပြေးလေ၏။ စစ်ကူတောင်းပြီးလျှင် အလုံးအရင်းနှင့်လာ၍ လယ်တွင်း ၁၁ ရွာကို ထိပါး၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း 'တောင်တွင်းမှာ မလုံလေ' ဟူ၍ သီဟပတေ့ကိုလွှတ်တော်မူ၏။ သီဟပတေ့လည်း တောင်တွင်းသို့ရောက်လျှင် တောင်ငူနှင့်တစ်ချက်တည်းပြု၍ ခြားနားလေ၏။ နောက်လည်း-ရပ်စောက်, နောင်မွန်နှင့်ပေါင်း၍ ရေလွှဲ ၅ ခရိုင်ကို ထိပါးလာ၏။

မိုးကောင်းစော်ဘွားလည်း အင်းဝတွင် ၈ လခန့်ရှိ၍ မိုးညှင်းမင်းတရားက ဆုလာဘ်များစွာပေးပြီးမှ မိုးကောင်းသို့ ပြန်ရ၏။

မိုးညှင်းကိုလည်း မိုးစစ်စားသားကို ပေးတော်မူသည်။ နောက်မှ ကလေးနှင့် တစ်ချက်တည်းပြု၍ မြေတူးကျေးကို ထိပါးလာ၏။

စောလူးသခ်ယာညီ ပေါင်းတည်စားလည်း သမီးကိုလက်ဆောင်ပြု၍ မွန်မင်းဗညားရံသို့ ဝင်လေ၏။ ဗညားရံလည်း သာယာဝတီမြို့ကိုလုပ်ကြံ၍ရလျှင် ပေါင်းတည်စားကို ပေးလေ၏။

၁။ 'ငါတို့အရှင်ကား ငါ့ဖို့မျှသာဖြစ်ပြီ။ ငါတို့ကား ငါ့ဖို့ကျွန်မှုသာ ဖြစ်ပြီ။'-လေလား။ မူလပေရေး 'ဘို့' ကို 'တို့' လုပ်ကူးခဲ့ကြသည်လား။ ။-စိစစ်ခင်းကျင်းသူ

၂။ နာကျွန် = နာဟန်ဆောင်သည်။ နေမကောင်းဟန်ဆောင်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရှင်ဘို့မယ်နှင့် ဘယကာမဏိ

မိဖုရားရှင်ဘို့မယ်နှင့် ဘယကာမဏိ[၁] တို့လည်း စကုအနောက် မန်းစက်တော်ရာမှာ အလုံးအရင်းနှင့် နေသည်ကို သားတော် နော်ရထာ, တူတော် သီရိဇေယျသူရတို့လည်း အလုံးအရင်းနှင့် ယူရလေ၏။ ရောက်လျှင် မိဖုရားရှင်ဘို့မယ်ကို ဝေါနှင့်ဆောင်ယူသည်။ ဘယကာမဏိကိုလည်း သံခြေချင်းနှင့် ဆောင်ယူသည်။ စကုဆိပ်သို့ရောက်လျှင် ရှင်ဘို့မယ်ကို ရွှေလှေနှင့် ဆောင်ယူလေသည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ရှင်ဘို့မယ်ကိုယ်တော်မကျန်းသည်ကို သက်၍မေးမြန်းတော်မူသည်။ မိဖုရားလည်း 'ကျွန်စော်နံသည်' ဟူ၍ဆိုသည်။ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် နန်းတွင်းတွင် သာယာစွာအိမ်ဆောက်၍နေရသည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း အထက်ကနန်းတော်ဟောင်းနွမ်းသောကြောင့် သက္ကရာဇ် ၇၈၉ ခုတွင် နန်းတော်အသစ် ဆောက်တော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မင်းငယ်ကျော်ထင် ပင်လယ်ကို ရ၏။ အုန်းပေါင်အားနှင့်တကွ တပ်ချီလာ၏။ တဘက်ဆွဲအရပ်တွင်နေသည်ကို ဘယကာမဏိ သံခြေချင်းနှင့်ထားရာက လွတ်၍ ဆင်တော် စောရန်နှင်ကို စီးစေပြီးလျှင်၊ သူရဲဆင်ခြေဖုံး ၂၀၀ နှင့် တိုက်စေသည်ကို တပ်လုံးပျက်၍ ပြေးလေ၏။ မင်းငယ်ကျော်ထင်လည်း ရုံးမိမျှသောရဲမက်နှင့်ပြန်၍ ပင်လယ်သို့နေလေ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်းအားရတော်မူ၍ ရွှေကိုပုံစေပြီးမှ ၇ ရက်လည်အောင် တစ်နေ့တစ်ကြိမ်ကျုံးရ၏။ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ စဉ့်ကူမြို့ကို ပေးတော်မူ၏။ ထိုသို့သောဆုလာဘ်နှင့် တဘက်ဆွဲအရှေ့ 'ပြည်နိဗ္ဗာန်' ဟူသောဘုရားကို တည်၏။

ဘယကာမဏိကား အစ်ကို, ရာဇသင်္ကြံကား ညီအလတ်, ရန်လိုကျွဲကား ညီအငယ်တည်း။

ရာဇသင်္ကြံကား ၃၇ ပွဲရသော ဟူ၏။ ထိုသို့ရသောဆုလာဘ်နှင့် စစ်ကိုင်းအနောက် 'မဟီရင်္ဂဏာ'[၂] ကို တည်၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း သားတော်နော်ရထာကို 'သီဟသူ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူ၏။ ညီတော်မြောက်ဘက်မြင်းမှူးကို 'နော်ရထာ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူ၏။

၊ သက္ကရာဇ် ၇၉၀ တွင် ''ပင်လယ်သို့ဝင်၍နေသော မင်းငယ်ကျော်ထင်ကို လုပ်ကြံချေ။''- ဟူ၍၊ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း ဗိုလ်မှူးပြု၍၊ ပင်လယ်မြို့ကို ၅ တပ် တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၃၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်း ၅ ထောင်နှင့်ချီ၍လုပ်ကြံရသည်။ ရောက်လျှင် ဘယကာမဏိနှင့် 'ငပယင်း' ဆိုသည့်သူ မြင်းစီးချင်းတိုက်ကြရာတွင် ငပယင်းခေါင်းကို ဘယကာမဏိ ဖြတ်ရ၏။

မင်းငယ်ကျော်ထင်ဆင် 'ရဲသော်တုံ'ကိုထိန်းသော ဦးစီးကိုလည်း တံစိုးကြေးငွေပေးလျှင် ဆင်နှင့်တကွ ဝင်လာ၍ ရတော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ မြို့ကိုဝန်းရံ၍ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံတော်မူသည်၊ မရချေ။ ၂ လခန့်ရှိလျှင် ခေါ်တော်မူ၍ပြန်ရသည်။

၁။ ပေကျူးမူ၌ 'တုရင်ကာမဏိ' ကို မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် တစ်ညီတည်းဖြစ်အောင် 'ဘယကာမဏိ' ကို ပြင်ထည့်။ တွင်းသင်း, မှန်နန်း, မုံရွေးတို့၌လည်း 'ဘယကာမဏိ' သာပြသည်။

၂။ 'မရှိရင်ခဏဘုရား'-ဟု ပေကျူးမူပါသည်ကို မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်း, မုံရွေးရာဇဝင်ကျော်တို့နှင့်အညီပြင်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

ပြည်ထဲရေး မငြိမ်သက်

ယင်းသောခါ ရာဇသင်္ကြံ ဤသို့လျှောက်သည်။

"မင်းငယ်ကျော်ထင် အုန်းပေါင်ကိုအမှီပြု၍ ပင်လယ်မြို့ကို အနိုင်နေလေသည်။ ရမည်းသင်းစား၊ တောင်တွင်းစားတို့လည်း ရောက်စောက်၊ နောင်မွန်ကို အမှီပြုရလေသောကြောင့် ထောင်ထားနိုင်လေသည်။ သည်မြို့များကို စေပါတော်မူ၍ မဟာမိတ်ပြုတော်မူသည်ဖြစ်မှ အရေးတော်ပြီးလွယ်မည်။"-ဟူ၍ လျှောက်၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ရာဇသင်္ကြံလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍၊ အုန်းပေါင်၊ ရောက်စောက်သို့ ပဏ္ဏာကာရအများနှင့်စေတော်မူ၍ မဟာမိတ်ပြုတော်မူ၏။

မွန်ပြည်သို့ ရှင်စောပု ထွက်ပြေးခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၉၁ တွင် မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုကို ဓမ္မညာဏ၊ ဓမ္မရေတို့ ခိုး၍ပြေးလေသည်။ ခိုးဟန်ကား - မိုးညှင်းမင်းတရားသည် ချစ်ခြင်းခင်ခြင်းမပြုပါသောကြောင့်[၁] မွန်ပြည်ကစာသင်လာသော ဓမ္မရေ၊ ဓမ္မညာဏတို့ကို ရွှေငွေအများပေးပြီးလျှင်၊ ထိုဥစ္စာကို ကံကျွေးပြုစေ၍ လှေတက်၊ လှူသူဝယ်စေလျှင် မိဖုရားရှင်စောပု နာကျွန်ပြုလေ၏။ ယင်းသို့မှ 'ဆေးကု၍ မလွတ်လို၊ ချွတ်လွှဲ[၂]ပါမည်။' ဟူ၍၊ မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ယုံကြည်တော်မူ၍ ခွင့်ပြုတော်မူသည်။

ရှင်စောပုလည်း ရဟန်း ၂ ပါးနှင့်တိုင်ပင်၍အပြီး ရှိပြီးဖြစ်၍၊ 'မြို့အနောက် လုံးတော်ပေါက်မှာ ချွတ်လွှဲမည်' ဟူ၍ သွားလေ၏။ ရောက်လျှင် စီရင်၍ထားသောလှေကိုစီး၍ စုန်ပြေးလေ၏။ ရဟန်း၂ ပါးလည်း ခရီးအကြားတွင် အထွေထွေပရိယာယ်ဝေဝုစ်စီရင်၍၊ မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း မြို့ကအမတ် ၅ ယောက်ကို လှော်ကား ၅ စင်းလက်ပြည့်လှော်စေ၍ လိုက်စေသော်လည်း မတွေ့မမိချေ။ နေ့ကို တောတွင်း ပုန်း၍၊ ညကိုမှသာ စုန်၍ မွန်ပြည်သို့ရောက်လေ၏။

မွန်မင်းဗညားရံလည်း နှမတော်ရှင်စောပုရောက်လျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိ၍၊ နန်းတွင်းတွင် အိမ်ဆောက်၍နေရစေ၏။ ရှင်စောပုသားတော် ဗညားပရူလည်း မယ်တော် အင်းဝမှာရှည်ကြာလေသောကြောင့် 'အမိမှန်းမသိ'-ဟူ၏။

တိုင်းရေးပြည်ရေး မငြိမ်းအေး

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ပြည်ရေးရွာမှုတို့ကို တိုင်ပင်တော်မူသည်ကို ရာဇသင်္ကြံလျှောက်သည်။

"ယခု ပြည်ထဲအရေးကိုထောက်သော် မငြိမ်ဝပ်သေး။ တောင်ငူ၊ တောင်တွင်း၊ ရမည်းသင်း၊ ပင်လယ်-သည်မြို့များသည် အစုစုကွဲ၍ရှိချေသည်။ ပြည်မြို့သည် တောင်ငူ၊ တောင်တွင်းနှင့်လည်း အနီးအစပ်ဖြစ်သည်။ ရခိုင်နှင့်လည်း နီးလေသည်။ ပြည်စားမှာလည်း အသက်အရွယ်ကြီးပြီ ဖြစ်သည်။ မင်းမဟာကို အခြားမြို့ကိုပေးတော်မူ၍ သားတော်အငယ်သီဟသူကို ပြည်မြို့ကို ပေးတော်မူမှ သင့်မည်။ ပုခန်းကြီးမြို့ လပ်ရာမှာလည်း သမက်တော်ပြင်စည်စားသီဟပတေ့ကို ပေးတော်မူမှ သင့်မည်။ မြောက်တက်မြေတူးမှာလည်း ညီတော် မြောက်တက်မြင်းမှူးနော်ရထာကို အနိုင်နေစေမှသင့်မည်။" ဟူ၍ လျှောက်လျှင်၊ ပြည်စားမင်းမဟာကို စကုမြို့ကိုပေးတော်မူ၍၊ ပြည်မြို့ကို သားတော်သီဟသူကို ပေးတော်မူသည်။ ပုခန်းမြို့ကိုလည်း သမက်တော် သီဟပတေ့ကို ပန်းချီ ၁၀ တိုက်၊ ရဲလှေ ၁၀ စင်းနှင့်တကွ ပေးတော်မူသည်။ ညီတော်နော်ရထာကိုလည်း မြောက်ဘက်မြင်း ၉ သင်းကိုမှူးစေ၍ မြေတူးမြို့တွင် အနိုင်နေရသည်။

၁။ 'ချစ်ခင်ကြင်နာ အရေးမထားပါသောကြောင့်'-ဟု ယူ။ ၂။ ချွတ်လွှဲ = ပယောဂအစွဲကို ပျောက်အောင်ကုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သရီရဓာတ်တော် ၅ ဆူရောက်လာခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် လင်္ကာဒီပ သိန်းဟိုကျွန်းက 'သီရိသဒ္ဓမ္မလင်္ကာရ သီဟဠမဟာသာမိ'[၁] အမည်ရှိသောမဟာထေရ်သည် သရီရဓာတ်တော် ၅ ဆူကိုပင့်ဆောင်တော်မူခဲ့၍ သင်္ဘောနှင့် ပုသိမ်ဆိပ်သို့ ရောက်လာသည်။ ပုသိမ်ကချုပ်သော်လည်း နေတော်မမူ။

သာယာစွာသောဖောင်နှင့် 'မွန်ဗညားရံက ပြည်သို့ ပို့လာရသည်' ကြားတော်မူလျှင်၊ လှော်ကား၊ ကြော့လှေ ၄၀ နှင့် ပြည်မြို့တိုင်အောင်ဆီးကြို၍ ပင့်ဆောင်ရပေသည်။ ဆန်လာ၍ ရွာသစ်ကြီးသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ရှင်မိဖုရား စသော မောင်းမမိဿံ, မှူးတော်မတ်တော်ခြံရံလျက် ရွှေဖောင်တော်နှင့် ကြိုတော်မူသည်။ အင်းဝသို့ရောက်၍ ဖောင်တော်ဆိုက်လျှင် မြေလျှင် ပုံ့တင်ထပ်မျှလှုပ်သည်။ ထိုနိမိတ်ကိုလျှောက်သော် 'သာသနာတော်ကို ချီး၍မြှောက်မည်' ဟူ၍၊ သရီရဓာတ်တော် ၅ ဆူကိုပင့်ဆောင်၍ ရောက်သောအခါ မြေကြီးပြင်းစွာလှုပ်သည်ကို "သာသနာ အစဉ်ရှည်စွာ ပွင့်လန်းထွန်းပရာ ဖြစ်မည်။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း သရီရဓာတ်တော် ၅ ဆူကို စစ်ကိုင်းအနောက် သာယာစွာမြေအပြင်ဝယ် သက္ကရာဇ် ၇၉၂ ခု တပေါင်းလပြည့် စနေနေ့[၂] ရတနာစေတီဘုရားရှင်ကို တည်တော်မူသည်။ အုတ်ရွှေကျောင်းလည်း ကျက်သရေတိုက် ၃ တိုက်နှင့်တကွ ပိတင်တံခါး[၃] ၇၈ တံခါးထည့်တော်မူ၍၊ သီရိသဒ္ဓမ္မလင်္ကာရ သီဟဠမဟာသာမိထေရ်အား လှူတော်မူသည်။

ပင်လယ်, ရမည်းသင်းတို့ကို တိုက်စေခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၉၅ ခုတွင် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းတို့ ၅ တပ်ကို "တိုက်ဆင် ၁၅၀, မြင်း ၃၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် ပင်လယ်မြို့, ရမည်းသင်းမြို့, တောင်တွင်းမြို့ကို လုပ်ကြံချေ။"-ဟု စေတော်မူသည်။

ပင်လယ်သို့ရောက်လျှင် ဝန်းရံ၍ မြို့ကိုလုပ်ကြံသည်။ ယင်းသို့မရလျှင် ပင်လယ်ကသည် ရမည်းသင်းမြို့သို့ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ရှမ်းတို့နှင့်ခံသောကြောင့် မြို့ကို မရချေ။ သုံ့ပန်း, ဆင်, မြင်း, ကျွဲ, နွားမှုကား ရတော်မူသည်။

ယင်းကသည် တောင်တွင်းသို့ချီ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ မြို့ပြကျဉ်းမြောင်းခိုင်ခံ့လှသောကြောင့် မရချေ၊ ဝန်းရံ၍ နေတော်မူရသည်။ ၃ လခန့်ရှိလျှင် ခမည်းတော်ကခေါ်တော်မူ၍ ပြန်ရသည်။

ပြည်မြို့ကိုလုပ်ကြံရန် မွန်မင်းကို ကူစေခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၉၈ ခုတွင် တောင်ငူစောလူးသခ်ယာနှင့် ညီ သာယာဝတီစားသည် မွန်မင်းဗညားရံသို့ သမီးကိုပေး၍၊ "ပြည်ကို လုပ်ကြံတော်မူပါ။" လျှောက်လျှင်၊ ဗညားရံလည်း တိုက်ဆင် ၃၀၀, ဝန်တင်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၁၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် သမိန်ပရမ်းကို ဗိုလ်မှူးခန့်၍ သာယာဝတီကြောင်း ပြည်မြို့သို့ ချီရသည်။ ရေတပ်မှာ တိုက်လှေ ၅၀၀၊ လှော်ကား,သံလှေ ၂၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် ဗညားရံမှာ ကရဝိက်ဖောင်နှင့်ချီရသည်။ 'ရေတပ်တွင် ဗညားအိမ်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ဗညားရံ ရေအား, ကြည်းအားချီလာကြောင်း' ကို ပြည်မင်းသီဟသူကြားလျှင်၊ မြို့ရိက္ခာများစွာသွင်း၍ ခံသည်။ မွန်မင်းရောက်လျှင်

၁။ ရာဇဝင်ကြီး၌ 'သီရိသဒ္ဓမ္မ', 'သီဟဠမဟာသာမိထေရ်'-ဟု ၂ ပါး ခွဲ၍ပြ။ မှုံရွေးရာဇဝင်ကျော်၌လည်း ၂ ပါးပြသည်။

၂။ ခရစ်နှစ် ၁၄၃၁ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်။

၃။ ပိတင်တံခါး = ပြတင်းတံခါး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကြည်း,ရေ အုံညီ[၁] ၍ ပြည်မြို့ကိုလုပ်ကြသည်။ မြို့စီးပြစီးများသည်နှင့် လက်နက်ကိရိယာ ထူထပ်လှသော ကြောင့် အဝေးက ကြည်း,ရေ ဝန်းရံ၍နေလေ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရား, ဗညားရံနှင့် ရာဇသင်္ကြံ

ထိုအကြောင်းကို မိုးညှင်းမင်းတရားကြားတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော် မူသည်ကို ရာဇသင်္ကြံလျှောက်သည်။

"ယခုသည် တောင်ငူ, တောင်တွင်း, ရမည်းသင်း, ပင်လယ်စားတို့နှင့်လည်း အရေးတော်မပြီးသေး။ မွန်မင်းဗညားရံ ချီလာရာမှာလည်း အလုံးအရင်းများလှသည် ဆိုသည်။ မွန်မင်းကို အချစ်ကိုယ်တူပြုတော်မူ၍ မွန်ပြည်နှင့် ရွှေတစ်ပြားတည်းကဲ့သို့ဖြစ်မှ အရေးတော်သင့်မြတ်မည်။"ဟူ၍ လျှောက်၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း လျှောက်သည်အရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍၊ 'စတုရင်္ဂဗိုလ်' ဟူသောအမတ်ကို စေတော်မူသည်။ မှာတော်မူသည်ကား

'အထက်က ဒဂုံတွင် တူတော်နေသည့်ကာလ အရေးကို ငါ ပြီးအောင်ပြုသောကြောင့် ချမ်းသာစွာ မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ရသည်။ သို့သံည်ကျေးဇူးကို မအောက်မေ့၊ ငါ့ကျွန်ပေါင်းတည် စားစကားကို နာ၍ ပြည်မြို့ကို ဝန်းရံလေသည်။ ယင်းသို့သာမဟုတ်၊ 'ကေရာဇ်' ဟူက ဇေရာဇ် ချင်းသာ အမျိုးအနွယ်ဆက်ရမည်ကို တူတော်သည် ပေါင်းတည်စားသမီးကို မိဖုရားမြှောက်သည်။ နလုံးငယ်[၂]သည် ဖြစ်တော့မည်။'

-ဟူ၍၊ များစွာစီကုံး၍ မှာတော်မူသည်။ ပဏ္ဏာကာရလည်း များစွာပေးတော်မူလိုက်သည်။

စတုရင်္ဂဗိုလ်လျှောက်၍မှာသည်ကို ဗညားရံ ကြားတော်မူလျှင်၊ "မင်း ၂ ပါး ညီညွတ်စွာဖြစ်ချင်သည် မှာရာမှာ ပသို့မှာသနည်း။"- ဟု မေးတော်မူ၏။

စတုရင်္ဂဗိုလ်က "ဘုရားခမည်းတော်ရာဇာဓိရာဇ်တွင်လည်း ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်မင်းခေါင်နှင့် နှမတော် သုပဏ္ဏာဒေဝီနှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ ပြည် ၂ ပြည်သည် ရွှေတစ်ပြားတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဆင်ဖြူရှင်သခင် သီဟသူတွင်လည်း ဘုရားနှမတော်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ ရွှေတစ်ပြားတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ယခုလည်း ထိုသို့ဖြစ်ချင်သည့်အမှာ ရှိသည်။ တူမတော်ရင်း သင်းကြီးမင်းသမီးကိုလည်း ရွှေနန်းထက်တွင် ထား၍ မွေးတော်မူ၏။"-ဟု လျှောက်၏။

မွန်မင်းဗညားရံလည်း "ဦးရီးတော်ကမှာတော်မူသည်ကို အထူးမှာရမည် မဟုတ်ပြီ။ စတုရင်္ဂဗိုလ်ပင် သက်သေဖြစ်တော့သည်။ ဦးရီးတော်ကအရေးပြီးလျှင် ပြီးတော့သည်။ အကြောင်းမှာလည်း ဦးရီးတော်က ကျေးဇူးတော်ရှိသောကြောင့် ပြည်မြို့ကိုရအောင် မလုပ်ကြနေသည်။" ဟူ၍မှာပြီးလျှင်၊ ပဏ္ဏာကာရအများနှင့် 'မဟာသမန်' ဟူသောအမတ်ကို သံဖက်၍ အင်းဝသို့ဆန်လာရသည်။ 'အထူးထူးသောလက်ဆောင်တို့ကို မူကား သင်းကြီးမင်းသမီးကိုမြင်ရမှ ဆက်ခဲ့။'-ဟူ၍ မှာ၏။

သံတို့ရောက်လျှင် မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း စုံစမ်းတော်မမူဘဲ[၃] ၃ လခန့်ရှိ၏။

မွန်သံတမန်လည်း "ငါတို့ကို ၃ လခန့်ထား၍ လက်ဆောင်တော်ကိုလည်း မဆက်ရ၊ ခေါ်ဝေါ်၍ သော်လည်း မမေးမြန်းနေတော်မူသည်။ ယခုပင်စုန်တော့မည်။"-ဟူ၍ လှေဦးလှည့်၏။

ထိုအကြောင်းကို မင်းတရားကြားတော်မူလျှင် အမျက်တော်ရှိ၍၊ "မွန်တို့ကို သတ်ပေတော့"- ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိတော်မူ၏။

၁။ အုံညီ = တစ်ပြိုင်နက်။ တစ်ချက်တည်း။ ပေါင်း၍။

၂။ နလုံးငယ် = သေးနုပ်သည်။ သေးသိမ်သည်။

၃။ 'အတွေ့ခံ မေးမြန်းမနေဘဲ'-ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရာဇသင်္ကြံလည်း "သည်အရေးသည် မသင့်ချေ။ မွန်မင်းကို ဖမ်းသာလျှင်ဖမ်းမည် ကြံတော်မူသည့် အကြံတော်လည်း ပျက်ချိမ့်မည်။ ပါသည့်လက်ဆောင်တော်ကို သိမ်းတော်မူ၍ အလုံးအရင်းနှင့် ပြည်တိုင်အောင်စုန်တော်မူပြီးမှ သင့်လျှင်သင့်လျောက်-မသင့်လျှင်မသင့်လျောက် ကြံတော်မူမည်။"-ဟူ၍လျှောက်မှ၊ လက်ဆောင်ကိုသိမ်း၍ သံတို့ကို အတွေ့ခံတော်မူသည်။

သံတို့လည်း သင်းကြီးမင်းသမီးကိုမြင်လျှင် လက်ဆောင်တော်ဆက်၍ စုံစမ်းလေ၏။

ပြည်မြို့သို့ စုန်တော်မူခြင်း

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီရင်တော်မူ၍၊ တိုက်ဆင် ၅၀၀, မြင်း ၈၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် သမက်တော်သီဟပတေ့ကို ဗိုလ်မှူးခန့်၍ ကြည်းကြောင်းချီရသည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားမှာ ကတ္တူ,လွန်းကြင် ၅၀၀၊ လှော်ကား,သံလှေ ၃၀၀၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၅၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ကရဝိက်ရွှေဖောင်တော်စီးတော်မူ၍ ရှင်မိဖုရားစသော မောင်းမမိဿံ အပေါင်းနှင့် ရေကြောင်း ၈ တပ် ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ပြည်မြို့မြောက် ၃ တိုင်ကျော်ခန့်တွင် ရေတပ်, ကြည်းတပ်ဖက်၍ အခိုင်အလုံနေတော်မူသည်။

မွန်မင်းဗညားရံလည်း မိုးညှင်းမင်းတရားချီလာလျှင် စစ် ၂ ဖက်ညှပ်ရှိမည်ကို ရည်၍၊ ပြည်မြို့ကိုရံသော အရံကိုဖြုတ်၍၊ ပြည်တောင်(ဘက်)တွင် ရေတပ်,ကြည်းတပ်ဖက်၍[၁] အခိုင်အလုံနေလေ၏။

ပေါင်းတည်စားကို တူမတော်နှင့်လဲယူရခြင်း

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း "မွန်မင်း ငါ့ကျွန်ပေါင်းတည်စားကိုသော်လည်း မပေး၊ အရေးသော်လည်း မပြီး။" ဟူ၍ စတုရင်္ဂဗိုလ်ကို စေတော်မူ၏။

မွန်မင်းလည်း "အရေးပြီးလျှင် ပေါင်းတည်စားကို ဦးရီးတော်သို့ပို့ပါမည်။" ဟု မှာတော်မူ၏။

ယင်းသောအခါ သမိန်ပရမ်းလည်း အထက်ကအင်းဝတွင်နေသောအခါ ရာဇသင်္ကြံနှင့် အလေးအမြတ်ပြုကြသည်သူ[၂]ဖြစ်၍ ရာဇသင်္ကြံတပ်သို့ မပြတ်လာသွား၍ ယောက်စားကြ၏။ မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ရာဇသင်္ကြံကို ခေါ်တော်မူ၍၊

"မွန်မင်းလည်း ငါ့ကျွန်ပေါင်းတည်စားငယ်ကိုသော်လည်း မပေး၊ အရေးကိုသော်လည်း ပြီးအောင် မပြုဖြစ်သောကြောင့် သမိန်ပရမ်းလာလျှင်ဖမ်း၍ အမြဲထား။[၃] ငါ့ကျွန်ပေါင်းတည်စားကိုပေးမှ သမိန်ပရမ်းကို လွှတ်မည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ရာဇသင်္ကြံလည်း သမိန်ပရမ်းလာရာတွင် ဖမ်း၍ထားလေ၏။

သမိန်ပရမ်းလည်း "ကျွန်တော့်အရည်[၄] တစ်ကျိပ်ပင် ဖမ်း၍ထားသော်လည်း တူတော်ဗညားရံမှာ အားလျော့မည် မဟုတ်။ အရေးတော်ပြီးလွယ်မှ သင့်မည်။ ရှည်လျှင် အရေးတော်ပျက်ချိမ့်မည်။" ဟူ၍ လျှောက်၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း စတုရင်္ဂဗိုလ်ကို ခေါ်တော်မူ၍၊ "ငါ့ကျွန်ပေါင်းတည်စားကို ပေးမှ သမိန်ပရမ်းကို လွှတ်တော်မူမည်။" ဟူ၍ မွန်မင်းတပ်သို့ စေတော်မူ၏။

မွန်မင်းဗညားရံလည်း "ဦးရီးတော် အထက်ကကတိရှိသည့်အတိုင်း စုံဖက်တော်မူလျှင် ပေါင်းတည်စားကို ဆက်ပါမည်။"-ဟူ၍မှာ၏။

၁။ 'ပြည်မြို့တောင်ဘက်တွင် ရေတပ်, ကြည်းတပ်ဖက်၍'-ဟု ယူ။
၂။ 'ခင်မင်လေးစားရှိကြသည့်သူ', 'ကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးရှိကြသည့်သူ'-ဟု ယူ။
၃။ အမြဲထား = ချုပ်နှောင်ထားသည်။
၄။ 'ကျွန်တော့်လိုလူ'-ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စတုရင်္ဂဗိုလ်ပြန်လာ၍ မွန်မင်းစကားကိုကြားတော်မူလျှင်၊ ဖမ်း၍ထားသောသမိန်ပရမ်းကို လွှတ်တော် မူ၍ စတုရင်္ဂဗိုလ်နှင့် အပြီးအစီး အရေးစကားကိုဆိုလေ၏။ ယင်းသို့မှ မွန်မင်းက ရွှေပန်းခိုင် ငွေပန်းခိုင်၊ ငွေတန်ဆောင် ရွှေတန်ဆောင်၊ အထူးထူးသောထည်မျိုးအုပ်မျိုးနှင့် ကံန်တော့လာရ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ပြာသာဒ် ၃ ဆောင်ဆောက်စေပြီးလျှင် တူမတော်ကို ဦးဆေးမင်္ဂလာပြု၍၊ 'သီရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဒေဝီ' ဟူသောအမည်ကိုခံ၍ မိဖုရားကြီးတို့၏ အဆောင်အယောင် ရွှေချက် ၈ စင်း၊ ရွှေဝေါပေးတော်မူ၍၊ မွန်အမတ်၊ မြန်မာအမတ်ဝန်းရံ၍ မွန်မင်းဗညားရံဖောင်တော်မှာ ထိမ်းမြားရလေ၏။ ဗညားရံလည်း ဖောင်တော်ကခရီးဦးကြိုဆို၍ လက်တော်ကို လှမ်းနှင့်၏။ ရက်လည်အောင်လည်း မြန်မာအမတ်၊ မွန်အမတ်တို့ကိုကျွေးမွေး၍ သဘင်ခံတော်မူ၏။

ယင်းသို့မှ ပဏ္ဏာကာရအများနှင့် "ပေါင်းတည်စားအသက်ကို ခွင့်ပြုတော်မူပါ။" ဟူ၍ တောင်းပန်လာ၏။

"ပေါင်းတည်စားငယ်သည် အခြားမဟုတ်၊ ငါ့ဆွေတော်မျိုးတော်ဖြစ်သည်။ ရိုင်းပျလေသောကြောင့်သာ တောင်းသည်။" ဟူ၍ မှာတော်မူ၏။

ယင်းသို့မှ ပေါင်းတည်စားကို သားမယားနှင့်တကွဆက်လာ၏။ မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ပေါင်းတည် စားကို စီးမြဲနင်းမြဲဆောင်မြဲကို ရုပ်တော်မမူ၊ ပေးတော်မူ၍ မှူးမတ်တကာနည်း မြဲစွဲရ၏။

ဤသို့ ဧကရာဇ် ၂ ပါး အရေးတော်ပြီးကြလျှင် သစ္စာပြုတော်မူကြ၍၊ နိုင်ငံခြား[၁] ကို မှတ်သားတော်မူ၍ မွန်မင်းဗညားရံလည်း ရေအား၊ ကြည်းအား ပြန်လေ၏။ တဂုံသို့ရောက်လျှင် မင်း၊မိဖုရား-၂ ပါး တက်တော်မူ၍ ဖူးမြင်တော်မူသည်။ ဟံသာဝတီသို့ရောက်လျှင် မိဖုရားကြီးအရာထားတော်မူ၏။ နောက်လည်း 'လိတ်မွတ်ထော်' ဟူသောမင်းသားကို မြင်သည်။

'တဂုံ' ဟူ၍ သေးသေးတင်ရေးသည်မှာ 'တိဂုမ္ဘနဂရံ' ဟူ၍ ကလျာဏီကျောက်စာရှိသည်နှင့် အညီ၊ 'မည်တော်တဂုံ၊ လူနတ်ယုံသည်' ဟူ၍လည်းကောင်း။ 'ရစ်ဝှစ်ယှက်ဆုံ၊ တဂုံမည်မှတ်၊ ဖူးမြော်ညွတ်သည်၊' ဟူ၍ ထောင်သင်းမှူးစပ်တော်မူသောကြောင့် သေးသေးတင်ရေးသည်။

စောလူးသခ်ယာလည်း မင်း ၂ ပါးအရေးပြီးကြလျှင် မနေဝံ့၍ တောင်ငူသို့အလျှင်ခွာလေ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း သားတော်ပြည်စားသီဟသူကို ဆုလာဘ်များစွာပေးတော်မူ၍ ရေအား၊ ကြည်းအား ပြန်တော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ကို ဖြိုခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၉၉ ခု နယုန်လပြည့်။ ရတနာပူရသို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ပြည်ထဲရေးအဖြာဖြာရှိသည်ကို ပိဋကတ်ဗေဒင်တတ်သောဆရာတော်အပေါင်းနှင့် တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ စကြိုသူမြတ်တို့က "ယခုသည် ဗသ္သုဆိဒ္ဒမုနိကိန်း ရောက်ပြီဖြစ်သည်။ မဖြိုချေသော် မသင့်။" လျှောက်သည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားက "သက္ကရာဇ်ဖြိုကိန်းရောက်၍မဖြိုသော် အပြစ် အတီသို့ရှိသနည်း။ ဖြိုသော် အကျိုးအတီသို့ရှိသနည်း။"- မေးတော်မူ၏။

ပညာရှိတို့ကလည်း "ဖြိုကိန်းရောက်၍ မဖြိုချေသော် ပြည်ရွာမငြိမ်မသက် သတ္တဝါတို့မချမ်းသာကုန်။-သင်္ကေတကျမ်းဆရာတို့ မှာကုန်သည်။"-ဟူ၍ လျှောက်ကုန်၏။

၁။ 'နိုင်ငံအပိုင်းအခြား၊ နယ်နိမိတ်'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ယင်းသောအခါ ရာဇသင်္ကြံလျှောက်သည်။
"အထက်က သက္ကရာဇ်ဖြိုကုန်သောမင်းတို့သည် အသက်တော်မရှည်ချေ။ ဖြိုသည့်နှစ်တွင် အနိစ္စ ရောက်တော်မူကြသည်။" လျှောက်၏။
မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း "ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ချမ်းသာသို့ရောက်မည်ကို သိမြင်လျက် ငါသို့သောမင်းသည် သေဘေးကိုကြောက်၍ ဖြိုချိန်ရောက်လျက် မဖြိုချေသော် ကမ္ဘာမကျေသရွေ့ ဥဒါန်း မော်ကွန်းဖြစ်ရစ်မည်။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ ပြီးလျှင်၊ ပိဋကတ်ဗေဒင်တတ်သော ပညာရှိအပေါင်းနှင့် တိုင်ပင်တော်မူ၍၊ သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ပြည့်တွင် ၂ ခုနုတ်၍ ၇၉၈ ခုကို ဖြိုပြီးလျှင်၊ ၂ ခုတည်၍ထားတော်မူ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားကား ရတနာ ၃ ပါး၌ ယုံကြည်တော်မူ၏။ မင်း၏တရား ၁၀ ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ကောင်းမှုတော်ကား
၁- စစ်ကိုင်းအရပ်၌ ရတနာစေတီနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
၂- စစ်ကိုင်း ရန်အောင်မြင်ဘုရားနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
၃- ညောင်ရမ်းမြို့အရှေ့တွင် ဖွားတော်မူသောအရပ်၌ စည်းခုံနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
၄- အမြင့် တဲကျောင်းတော်ရာစည်းခုံနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
၅- အညာပန်းပြင်အရပ်၌ စည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
၆- ရှိမ္ဗကားအရပ်၌ စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၇- မြောက်ဘက် မြို့လှအရပ်၌ စည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
၈- မင်းခေါင်ကြီးဘုရား ရန်အောင်မြင်တွင် ကျောင်းတော်။
၉- မြေနဲအရပ်၌ စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၁၀- ရာဇဂြိုဟ်အရပ်၌ စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၁၁- ပုခန်းအရပ်၌ စည်းခုံနှင့်သိမ်။
၁၂- သစ်ဆိမ့်အရပ်၌ တဲနေရာအရပ်တွင် စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၁၃- ဝါးရင်းတုတ်အရပ်၌ စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၁၄- ပြည်မြို့၌ စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၁၅- ပုဂံအရပ်၌ ညောင်နွယ်စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၁၆- ခံတောအရပ်၌ စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၁၇- အင်းဝမြစ်ငယ်တွင်း၌ စည်းခုံတော်နှင့်ကျောင်းတော်။
၁၈- မြင်မိစည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
၁၉- လျှောင်ခွဲအရပ်၌ စည်းခုံတော်နှင့်ကျောင်းတော်။
၂၀- တောင်ဘီလူး၌ စည်းခုံနှင့်ကျောင်းတော်။
၂၁- ကွန်းစင်ကျယ်၌ စည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
၂၂- ပင်းယရွှေစည်းခုံတွင် ကျောင်းတော်။
၂၃- ပင်းယ အရှေ့စည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
၂၄- ပင်းယအရှေ့ပိုင်းကျောင်းတော်။
၂၅- မြင်းခုံတိုင်စည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
၂၆- ပြင်စည်၌ စည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၂၇- ဒန်းတောကျောင်းတော်။-သည် ၂၇ ဌာနသည် အရပ်အသီး တည်တော်မူသည်။ ထိုမှတစ်ပါး နိုင်ငံတော်၌ ဟောင်းနွမ်းပြိုပျက်သည်များကို လုပ်ကြံတော်မူသည်ကား များ၏။

ဤသို့ များစွာသောကောင်းမှုတို့ကို ဆည်းပူးတော်မူ၍ အိမ်နိမ့် ၄၇, မင်းစည်းစိမ် ၁၃ နှစ်သို့အဝင် သက်တော် ၆၀ တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ရာဟုသားတည်း။[၁]

အင်းဝမင်းဆက်

၁၀-မင်းရဲကျော်စွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၈၀၁ ခု-သက္ကရာဇ်တို့ ၃ ခုတွင် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာသည် ခမည်းတော်အရိက်အရာ ဖြစ်သော ရွှေထီးရွှေနန်းကို သိမ်းအုပ်စိုးတော်မူသည်။

နန်းတက်တော်မူသောအခါ "ဟယ်- တရိတရင်းပဟူးရားသမားတို့ အခါတန်ပြီလော။"-ဟူ၍ မေးတော်မူ၏။ ထိုစကားကို ပညာရှိတို့ ကြားတော်မူလျှင်၊ "သည်မင်းကား ၇ နှစ်သာ မင်းပြုရမည်။" -ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။

ပညာရှိတစ်ဦးလျှောက်သည်ကား " 'တရိတရင်း' ဟူသောစကားကိုမိန့်တော်မူ၍ နန်းတက်တော်မူသောကြောင့် ၃ ပြည်လုံး အစိုးရတော်မူမည်။"-ဟူ၍လျှောက်၏။

ယင်းသောအခါ ကလေးနှင့် မိုးညှင်းတိုက်ကြ၍ ရန်စစ်ကြီးဖြစ်ကြ၏။ ဘုရင်မင်းရဲကျော်စွာလည်း ယောက်ဖတော်သီဟပတေ့ကို ဗိုလ်မှူးခန့်၍ ၉ တပ်တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၉ သောင်းနှင့်ချီရလေ၏။ မြေတူးအလွန်သို့ရောက်လျှင် မိုးညှင်းစော်ဘွားကလည်း 'ကလေး ကညီ၍ လုပ်ကြံမည်' ကို ခန့်ညား[၂]လေသောကြောင့် သားမယားကိုယူ၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ကျွန်တော်ခံလာ၏။

ဘုရင်မင်းရဲကျော်စွာလည်း စော်ဘွား ၂ ဦးကို ခြေရင်းတော်သို့ခေါ်တော်မူပြီးမှ ယောက်ဖတော်ကြီး သီဟပတေ့ကို ပုခန်းမြို့နှင့်တကွ မိုးညှင်းမြို့ကို ပေးတော်မူ၏။ ယောက်ဖတော် သီရိဇေယျသူရကိုလည်း ပြင်စည်နှင့်တကွ ကလေးမြို့ကို ပေးတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၀၂ ခု-သက္ကရာဇ်တို့ ၄ ခုတွင် ဘထွေးတော်နော်ရထာကို ဗိုလ်မှူး၊ ၇ တပ်စီရင် တော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၄၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် "တောင်ငူ, တောင်တွင်း, ရမည်းသင်း, ပင်လယ်မြို့တို့သည် မကျိုးမနွံရှိသည်ကို သိမ်းယူချေ။" ဟူ၍ စေတော်မူသည်။

ပင်လယ်မြို့သို့ရောက်လျှင် အကြိမ်ကြိမ် မြို့ကိုဝန်းရံ၍လုပ်ကြံသည်။ လက်နက်ကိရိယာထူထပ်သော ကြောင့် မြို့ကိုမတိုက်နိုင်ချေသောကြောင့် မရချေ။ သံ့ပန်း,ကျွဲ,နွားမူကား အများရတော်မူ၏။

ပင်လယ်ကသည် ရမည်းသင်းသို့ ချီသည်။ ရှမ်းတို့ကကူညီလေသောကြောင့် မရချေ။

သို့မရလျှင်၊ တောင်တွင်းသို့ချီ၍ လုပ်ကြံပြန်သည်။ တောင်တွင်းစား ဆီးကြို၍ ခံလာသည်ကိုနိုင်လျှင် တောင်တွင်းစားနှင့်တကွ တစ်မြို့လုံးကို ရတော်မူ၏။ ယင်းသို့ရတော်မူလျှင် ယောက်ဖတော် ကလေးမင်း သီရိဇေယျသူရကို ပေးတော်မူ၏။

သီရိဇေယျသူရမိဖုရားကား အောင်ပင်လယ်ဆုံး ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူသမီးတော် စောပြည့်ချမ်းသာတည်း။

၁။ 'နံတော် ၁ နေ့သားတည်း။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ ခန့်ညား = ကြောက်သည်။ စိုးရိမ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဥစ္စနာမင်း (တောင်ငူမင်း)

တောင်ငူမှာလည်း သက္ကရာဇ် ၇၉၈ ခု[၁] တွင် စောလူးသခ်ယာအနိစ္စရောက်၍ စောလူးသခ်ယာသမက်တော် ဥစ္စနာ မင်းပြုသည်။

မင်းစောဦးမင်း (တောင်ငူမင်း)

၁ နှစ်ရှိလျှင် မွန်မင်းဗညားရံက ဥစ္စနာကိုချ၍၊ စောလူးသခ်ယာသား မင်းစောဦးကို **သက္ကရာဇ် ၇၉၉** ခုတွင် တောင်ငူကိုပြုရသည်။ မင်းစောဦး မင်းစည်းစိမ် ၂ နှစ်- **သက္ကရာဇ် ၈၀၂** ခုတွင် ဘယကာမဏိ, ရာဇသင်္ကြံတို့ တောင်တွင်း, တောင်ငူသို့ ချီရသည်။ မင်းစောဦး ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါအများနှင့် ဆီးကြို၍ ခံလာသည်။ ရာဇသင်္ကြံနှင့် ဆင်စီးချင်းတိုက်ကြရာတွင် မင်းစောဦးဆုံး၍ တစ်မြို့လုံးကိုရတော်မူသည်။ တောင်ငူမြို့ကို ရတော်မူလျှင် ပုခန်းတရဖျားသားတော်ကို 'တရဖျား' အမည်နှင့် တောင်ငူမြို့ ပေးတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၀၃ ခု (သက္ကရာဇ်တို ၅ ခု)တွင် ယောက်ဖတော် မိုးညှင်းမင်း, ကလေးမင်းတို့ကို 'မိုးကောင်းသိုင်ဘွားကို လုပ်ကြလေ' ဟူ၍ စေတော်မူ၏။ မင်း ၂ ပါးလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်း စစ်သည်ဗိုလ်ပါအများနှင့် မိုးကောင်းသို့ ချီရလေ၏။ မိုးကောင်းစော်ဘွားလည်း မြို့ပြ,ကျုံးမြောင်းပြင်ဆင်၍ အခိုင်အလုံခံ၏။ ယင်းသို့ရံကြစဉ် **သက္ကရာဇ် ၈၀၃ ခု-သက္ကရာဇ်တို ၅ ခု** တပို့တွဲလတွင် ဘုရင်မင်းရဲကျော်စွာနာ၍ အိမ်နိမ့် ၃၇, မင်း စည်းစိမ် ၃-သက်တော် ၄၀ တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူသည်။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

ကောင်းမှုတော်ကား- အမြင့်မြို့ ရွှေကျောင်းတော်။ စစ်ကိုင်းမြို့ ရွှေကျောင်းတော်။ အင်းဝရွှေစည်းခုံတွင် ရွှေကျောင်းတော်တို့ကို တည်တော်မူသည်။

မင်းမပြုလိုသူ သီဟပတေ့

ဘုရင်မင်းရဲကျော်စွာ နတ်ပြည်စံတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်တို့သည် ရုံးစု၍၊ "ငါတို့သခင်သားတော်အငယ်သီဟသူလည်း ပြည်မြို့မှာရှိလေသည်။ ငါတို့သခင့်သမက်တော် သီဟပတေ့လည်း မိုးကောင်းမှာ စစ်ကြီးရံ၍ ရှိလေသည်။ ယခု ငါတို့သခင်မရှိသည်ကို ရှည်ကြာ၍ မသင့်ချေ။ မိုးကောင်းမှာ သီဟပတေ့ကို မြင်းလျှင်နှင့်တင်၍ မင်းမြှောက်ရမှ ပြည်ထဲငြိမ်ဝပ်မည်။"-ဟူ၍ တိုင်ပင်ပြီးလျှင်၊ မိုးကောင်းသို့ သွား၍ 'မင်းပြုပါတော့' လျှောက်ရလေ၏။

သီဟပတေ့လည်း "ငါသည် မင်း၏ ညီတော်, သားတော်လည်း မဟုတ်ချေ၊ မင်းစည်းစိမ်ကိုလည်း အလိုမရှိ။ ငါတို့အရှင့်သားတော်အငယ်သီဟသူကို ချီပင့်၍ မင်းမြှောက်ကြလေ။" မှာတော်မူလျှင်၊ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့လည်း ကတ္တူ,လွန်းကြင် ၃၀၀၊ လှော်ကား,သံလှေ ၅၀၀ နှင့် ဆင်လုံးမြင်းရင်း အများနှင့် ကြည်းအား,ရေအား ပြည်သို့ စုန်လေ၏။

ရောက်လျှင်၊ ပြည်မင်း သီဟသူသည် ယောက်ဖတော်ကို 'မင်းရဲကျော်စွာ' အမည်နှင့် ပြည်မြို့ကို ပေးတော်မူ၍ ကြည်အား,ရေအား ရွှေဖောင်တော်နှင့် ဆန်တော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ-မိကျောင်းတစ်ခုသည် ဖောင်တော်နောက်ကသည် ရှေ့သို့ သန်းသန်းကူး၍ဆန်လေ၏။ ရှေ့တော်ကချီသောလှေတပ်သားတို့ ဝိုင်းခုတ်ကြလျှင် နောက်မှာပြန်၍ သေလေ၏။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၄၃၆။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအကြောင်းကိုမြင်တော်မူ၍ ပညာရှိနန္ဒသူကို မေးတော်မူသော်၊ လျှောက်သည်ကား "သည် နိမိတ်အလိုသည် သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက် မြစ်တော်အညွန့်တို့သည် မင်းချည်းဖြစ်တော်မူမည်။ ဘုရားကိုယ်တော်မူကား ပြည်တော်ဟောင်းမှာပြန်၍ နတ်ပြည်စံတော်မူခိုမ့်မည်။" ဟူ၍ နှုတ်တော်လျှောက်၏။

အင်းဝမင်းဆက်

၁၁-သီဟသူမင်း (နရပတိမင်း)

သီဟသူ အင်းဝသို့ရောက်တော်မူလျှင် ပညာရှိတို့နှင့်တိုင်ပင်တော်မူ၍၊ **သက္ကရာဇ် ၈ဝ၄ ခု** ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၆ ရက်နေ့[၁] နက္ခတ် ၂၃ လုံး တူလဂ်တွင် နန်းတက်တော်မူသည်။ 'သီရိတရိဘဝနာတိတျာ ပဝရနရပတိ မဟာရာဇာဓိပတိ' ဟူသောအမည်ကိုလည်း ခံတော်မူသည်။

ရှင်မိဖုရားမှာ 'အတုလသီရိ မဟာဓမ္မရာဇာဒေဝီ' ဟူသောအမည်ကို ခံတော်မူသည်။

သားတော်အကြီးကို 'မဟာသီဟသူရ' ဟူသောအမည်နှင့် အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူသည်။

ရွှေနန်းတော်မူရာတွင်[၂] ယောက်ဖတော် မိုးညှင်းသီဟပတေ့က မိုးကောင်းကို အောင်မြင်လျှင်၊ သိုင်ဘွား သားမယား၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဆင်၊ မြင်းနှင့်တကွ မိုးစစ် ထောမိုင်းကြီးကိုယူ၍ တူတော်မင်းဦးတည်[၃]ကို ဆက်လာရ၏။

ယောက်ဖတော်အငယ် သီရိဇေယျာသူရကလည်း သိုင်ဘွားကိုယ်နှင့်တကွ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဆင်၊ မြင်းတို့ကို ယူ၍ လက်ဆောင်တော်ဆက်လာ၏။ ရွှေနန်းတော်ရင်ပြင်က သိုင်ဘွားကိုနေစေ၍[၄] ခြေတော်ဦးတိုက်ရ၏။

ရှင်မိဖုရားအကြောင်း

အတုလသီရိမဟာရာဇာဒေဝီရှင်မိဖုရား အကြောင်းတော်ကား-

ပင်းယဆင်ဖြူငါးစီးရှင်မိဖုရား အတုလစန္ဒာ့မောင်တော် ပင်လယ်မင်း-ရာဇသူရ။ ထိုမင်းသားတော် ညောင်ရမ်း မင်းလကျာနှင့် လံဘူးရန္တသူသမီး စောချစ်ကဲနှင့် စုံဖက်တော်မူရာတွင် သမီးတော် စောပုနှင့် မင်းမဟာကို မြင်သည်။

မင်းမဟာနှင့် ဆင်ဖြူငါးစီးရှင်မိဖုရား မွေးမယ်တော်တွင်မြင်သည့် သမီးတော်ပုဂံမိဖုရားနှင့် စုံဖက်ရာတွင် သားတော်သာယာဝတီမင်းရဲကျော်စွာ ၁ ပါး၊ နှမတော် အတုလသီရိမဟာရာဇာဒေဝီ ၁ ပါး၊ မောင်တော် မြောက်ဘက်မြင်းမှူးဥစ္စနာ ၁ ပါး၊ ညီတော် စကုမင်း သခ်ယာ ၁ ပါး၊ နှမတော် ဒီပဲယင်း မိဖုရား ၁ ပါး၊ ညီမတော် ပင်းယမိဖုရား ၁ ပါး-သားတော် ၃၊ သမီးတော် ၃-ပေါင်း ၆ ပါးမြင်သည်။

အတုလသီရိမဟာရာဇာဒေဝီ သားတော်၊ သမီးတော်ကား-

- သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း မဟာသီဟသူရ ၁ ပါး။ အိမ်ရှေ့မိဖုရားကား ခမည်းတော်နှမ ပုခန်း မိဖုရားသမီးတော် 'စောမင်းလှ'တည်း။
- သမီးတော်ကား အိမ်ရှေ့မင်းနှမတော် တွင်းသင်းမိဖုရား ရွှေအိမ်သည် ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား ဦးရီးတော်သီဟပတေ့သားတော် ပုခန်းကြီးနှင့်တကွ ပန်းချီ ၁၀ တိုက်စားသော 'သီဟပတေ့ငယ်' တည်း။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၄၄၂ ဧပြီလ ၃၀။

၂။ 'ရွှေနန်းတက်တော်မူသည့်နေ့တွင်'-မှန်ရွှေးမဟာရာဇဝင်ကျော်။ မူရာ = ညီမူရာ = စည်းဝေးရာကို ညွှန်းသည်။

၃။ 'တူတော်မင်းဥတည်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၄။ 'ရွှေနန်းတော်ရင်ပြင်က စော်ဘွားတို့ကို နေစေ၍။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ရွှေအိမ်သည့်ညီမတော် မင်းလှထွဋ် ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား ဦးရီးတော်မင်းရဲကျော်စွာ သားတော်အကြီး စစ်ကိုင်းနှင့် ဒလကိုစားသော 'မင်းဖြူ'တည်း။
- မင်းလှထွဋ်မောင်တော် မင်းဆင်များ-နောက် ပြည်မြို့ကိုစား၍ 'မင်းကြီးစွာ'ခံသည် ၁ ပါး။မြောက်သားတော်ကား ဦးရီးတော်မင်းရဲကျော်စွာသမီးတော် 'စောမြတ်လေး'တည်း။
- မင်းဆင်များနှမတော်ငယ် ဘိုးတော်နှမ ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား ဦးရီးတော်မင်းရဲကျော်စွာ သားတော်အငယ် ကလေးမင်းရဲကျော်စွာတည်း။
- ဘိုးတော်နှမတော်မင်းဖျားထွဋ် ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား ပုခန်းကြီးနှင့်တကွ ပန်းချီ ၁၀ တိုက်, ရဲလှေ ၁၀ စင်းကိုစားသော အစ်မတော်လင် သီဟပတေ့ငယ်တည်း။
- မင်းဖျားထွဋ်မောင်တော် မင်းဘစော၊ နောက်- ပြည်မြို့ကို 'သတိုးမင်းစော'အမည်နှင့် မင်းပြုသည် ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား ပင်လယ်မင်းသမီးတည်း။

သားတော် ၃, သမီးတော် ၅- ပေါင်း ၈ ပါးတည်း။

* ဘုရင်နရပတိနှမတော်နှင့် မိုးညှင်းမင်း သီဟပတေ့နှင့်သင့်ရာတွင်မြင်သည့် သားတော်, သမီးတော်ကား

- သားတော် မင်းဦးတည် ၁ ပါး။
- ညီတော် 'သခ်ယာ'ကသည် 'ဥစ္စနာ' ခံသည်။ နောက် 'သီဟပတေ့'ခံ၍ ပုခန်းနှင့်တကွ ပန်းချီ ၁၀ တိုက်, ရဲလှေ ၁၀ စင်းကိုစား၍ ဘုရင်နရပတိသမက်ဖြစ်သည် ၁ ပါး။
- နှမတော် မဟာသီဟသူရအိမ်ရှေ့မိဖုရား ၁ ပါး။
- ညီမတော် ညောင်ရမ်းမိဖုရား ၁ ပါး။ နောက်-တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်နှင့်သင့်သည် ၁ပါး။
- ညီမတော် ကန္တီမိဖုရား ၁ ပါး။
- ညီမတော် သင်းကြီးမိဖုရား ၁ ပါး။
- ညီမတော် စကုမင်း သခ်ယာနှင့် သင့်သည် ၁ ပါး။
- ညီမတော် စလင်း သီရိဇေယျသူရနှင့်သင့်သည် ၁ ပါး။

သားတော် ၂, သမီးတော် ၆-. ပေါင်း ၈ ပါး။

* အတုလသီရိမဟာရာဇဒေဝီရှင်မိဖုရားမောင်တော် သာယာဝတီကသည်ပြည်မြို့ကိုစားသော မင်းရဲကျော်စွာ[၁] သားတော်, သမီးတော်ကား

- တလုပ်မင်း ရာဇသူ့သမီးတော်နှင့် မြောက်ဘက် နော်ရထာညီတော် ဝပါနော်ရထာနှင့်သင့်ရာတွင်မြင်သည့်သမီးတော် မင်းရဲကျော်စွာနှင့်သင့်ရာတွင် စစ်ကိုင်းနှင့် ၁၀ မြို့စားသော နရပတိသမက်တော် မင်းဖြူနှင့် တလည်ဆီးမင်းကို မြင်သည်။ သည်မင်း ၂ ပါးနှင့် မယ်တော်လွန်မှ ဒလဆုံးမင်းရဲကျော်စွာနှင့် သင့်သည် ၁ ပါး။

မြို့စားပေးခြင်းများ

ညီတော်မင်းကြီးစွာနှင့် တန်ဆောင်းမိဖုရားနှင့်စုံဖက်ရာတွင်မြင်သည့် သမီးတော်အငယ်နှင့် မင်းရဲကျော်စွာစုံဖက်ရာတွင်မြင်သည့် ကလေးမင်းရဲကျော်စွာကိုလည်း ပြည်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

၁။ 'နရပတိမင်း ယောက်ဖတော်'။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အရီးတော်သား ကလေးမင်း သီရိဇေယျာသူရကိုလည်း တောင်တွင်းကြီးမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။ ကလေးမြို့ကိုမူကား သမက်တော် မင်းရဲကျော်စွာငယ်ကို ပေးတော်မူသည်။

သည်ကိုရည်၍ 'ရုပ်ဆင်းနတ်စစ်၊ ဘားချစ်နမ၊ ယောက်ဖလွန့်ကြင်၊ တန်ဆောင်းရှင်မြေး၊ ကလေးစိုးယူ၊ နန်းမချူလျက်၊ မျိုးတူချစ်ရှင်၊ ရွှေနားတင်လော့။'-ဟူ၍ မင်းတရားမယ်တော်ချင်း[၁] တွင် ဆိုလေသည်။

ပြည်ရေးရှာမှုများ

နန်းတက်တော်မူသည့်နှစ်တွင် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို မြို့စောင့်ခန့်တော်မူခဲ့၍ ဆင်လုံးမြင်းရင်း အများနှင့် ရေအား, ကြည်းအားနှင့် အညာပန်းပြင်သို့ ဆန်တော်မူသည်။

ယင်းသို့သောခါ သုံးဆယ်စား သိုခင်ဘွားသည် လက်ဆောင်လက်နက်များနှင့်တကွ ဝက်ကပိုင်ကျွန်း သို့ ခြေတော်ဦးခိုက်လာ၏။

ပြန်တော်မူ၍ ရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်တော်မူလျှင်၊ "ရမည်းသင်းမြို့, ပင်လယ်မြို့ကို လုပ်ကြလေ။" ဟူ၍ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းတို့ ၈ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆ သောင်း, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ချီရသည်။ ၇ တပ်ရောက်လျှင် ရမည်းသင်းစားလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် သားမယားကိုယူ၍ ခြေတော်ဦးခိုက် အင်းဝသို့ရောက်လာသည်။ ဘုရင်နရပတိ ရမည်းသင်းစားကို သစ္စာပေးပြီးလျှင် အဆောင်အယောင်နှင်းပေးတော်မူ၍ ရမည်းသင်းမြို့ကို စားရပြန်သည်။

သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းတို့ကိုလည်း "ပင်လယ်မင်းငယ်ကျော်ထင်ကို လုပ်ကြလေ။" ဟူ၍ စေတော်မူသည်။

အိမ်ရှေ့မင်းတို့လည်း ပင်လယ်သို့ချီ၍ လုပ်ကြတော်မူသည်၊ လက်နက်ကိရိယာထူထပ်လှသော ကြောင့် မရချေ။ မြို့ကိုဝန်းရံ၍ နေတော်မူရသည်။

တရုတ်စစ် ရောက်လာခြင်း

ယင်းသို့ဝန်းရံ၍ နေတော်မူခိုက်တွင် တရုတ် ယင်းသေဥ်စား မော်သော်ပိန်, ဝင်စင်စား ထည်ကွန်း, မိုးယဉ်စား တူသိုကျိန်, အုတ်သန်စင်-ဤစစ်သူကြီး ၄ ယောက်နှင့် ချီလာ၍၊ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းတို့ကို ပင်လယ်မှာ ခေါ်ရ၏။ ရောက်လျှင်၊ အင်းဝမြို့ကို ခိုင်ခံ့အောင်လုပ်ဆောင်၍ သူရဲသူခက်, ဆင်, မြင်း သွင်းပြီးလျှင်၊ လက်နက်ကိရိယာစီစဉ်၍၊ အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် ဘယကာမဏိကို ခန့်ထားတော်မူခဲ့၍ ဘုရင်နရပတိ တို့မှာ တိုက်ဆင် ၅၀၀, မြင်း ၈၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၂ သိန်းနှင့် ၁၂ တပ်စီရင်တော်မူ၍၊ မန္တလေးကခံ၍ နေတော်မူ၏။

"ရှေးပုဂံဝယ် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် ရွှေပေါင်းချောင်, ငွေပေါင်းချောင်ဆက်သသည့် အစဉ်အတိုင်းတည်း ဆက်ပါမည်လော၊ စစ်တည်း ပြုမည်လော။" ဟူ၍၊ တရုတ်စစ်သူကြီးတို့မူကား မိုင်းမောကနေ၍ အမတ် ၁ ကျိပ်, မြင်း ၃၀၀ တို့ကို စေလာ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း "ရတနာပူရမြို့တည်သည်မှစ၍ မည်သည့်မင်းလက်ထက်တွင်မှ မတောင်း မရမ်းဖူးလေ။ ယခုမှ သည်စကားကို ကြားရသည်။ ငါပေးတွက် မရှိ။" ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

တရုတ်သံတို့လည်း ပြန်လေ၏။ မိုင်းမောသို့ရောက်လျှင်၊ တရုတ်စစ်သူကြီးတို့လည်း ဗန်းမော်သို့ ချီလာ၍ ရေဝတီကို တံတားဖွဲ့လေ၏။

၁။ ချောင်းစာဆို 'နဝဒေးကြီး။ ချောင်းပိုဒ်စဉ်-၁၄'။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၈၀၅ ခုတွင် ရမည်းသင်းမြို့ကို မင်းငယ်ကျော်ထင်လုပ်ကြံ၍ရလျှင် အခိုင်နေလေ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ထူပါရုံစေတီနှင့် ကျောင်းတော်၊ သစ္စာရာဘုရားနှင့် ကျောင်းတော်၊ စလင်းကျောင်းတော်တို့ကို တည်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၀၆ ခုတွင် 'တရုတ်တို့ချီလာသည်ကို ဆီးကြိုတော်မူမည်။'-ဟူ၍ ကြည်းတပ် ၅ တပ်မှာ တိုက်ဆင် ၈၀၀၊ မြင်း ၁ သောင်း ၅၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၂ သိန်း ၅ သောင်းနှင့် ချီရသည်။ ရေတပ်မှာ တိုက်လှေ ၅၀၀၊ လှော်ကား၊ သံလှေ ၃၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ရွှေဖောင်တော်စီး၍ ရေအား၊ ကြည်းအား ချီတော်မူသည်။

တကောင်း သင်းတွဲကျွန်း၌ ဖျင်တော်ထပ်[၁] ခွဲ၍၊ ငရင်ဦးကျွန်း၌ ရေတပ်၊ ကြည်းတပ် ဖက်၍နေတော်မူခိုက်တွင် တရုတ်စစ်သူကြီး ၄ ယောက်နှင့် အသိန်း မရေမျှလောက်သော[၂] စစ်သည်တို့က မောမင်း သိုင်ဘွားကို တောင်းလာ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း "သိုင်ဘွားသည် ငါ့ကျွန်ဖြစ်၍ ငါသိမ်းထားတော်မူသည်၊ မပေးသာ။"-ဟူ၍ မှာတော်မူလိုက်၏။ တရုတ်တို့မှာ ရဲမက်ဗိုလ်ပါများသည်နှင့် အစားအသောက်ဆွန့်ပါး[၃]လျှင် ဆုတ်၍ မိုးဝန်းမှာ နေလေ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း မိုးကောင်းစော်ဘွား၊ မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့ကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ဗန်းမော်တွင် အစောင့်အနေခန့်ထားတော်မူ၍ ပြန်တော်မူ၏။ ယင်းသောအခါ အုန်းပေါင်စော်ဘွားသိုင်ဘွားလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ကောင်းတုံသို့လာ၍ ခြေတော်ဦးတင်လာ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၀၇ ခုတွင် တောင်ငူစားတရဖျား အနိစ္စရောက်၍ သားတော်မင်းခေါင်ကို တောင်ငူမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် 'အညာ[၄]ဗန်းမော်သို့ ချီတော်မူမည်' ဟူ၍ ကြည်းတပ် ၁၃ တပ်၊ တိုက်ဆင် ၆၀၀၊ မြင်း ၈၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် ချီရသည်။ ရေတပ်မှာ ကုလ္လပ်၊ သမ္ဗန်၊ တိုက်လှေ ၆၀၀၊ လှော်ကား၊ သံလှေ ၃၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ရွှေဖောင်တော်စီး၍ ရေအား၊ ကြည်းအား ချီတော်မူသည်။ မိုးစစ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ရွှေပေါ်ကျွန်းဘုရားပြိုပျက်နေသည်ကို လုပ်တော်မူသည်။

ယင်းသောခါ 'တရုတ်စစ်သူကြီး ၄ ယောက် မြင်း ၂ သိန်း စစ်သည်သူရဲ ၁ သန်းနှင့် ချီပြန်လာသည်။' ကြားတော်မူသောကြောင့် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို တိုင်ပင်တော်မူသည်ကို ရာဇသင်္ကြံ လျှောက်သည်။

"တရုတ်တို့သည် အစားအသောက်ဆွန့်ရှားသည့်အခိုက်သာ ဆုတ်၍နေချေသည်။ အစားအသောက်ရလျှင် ချီပြန်လာသည်။ သိုင်ဘွားကိုမရဘဲကို မပြန်ချေ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူ၍ သိုင်ဘွားကိုပေးတော်မူမှ အရေးတော်သင့်မည်။"-လျှောက်လျှင်၊

၁။ ဖျင်တော်ထပ် = မင်းနှင့်မှူးမတ်စစ်သူကြီးတို့ ဖျင်အင်္ကျီအသစ် အဆောင်အယောင်သစ်များ လဲလှယ်ဝတ်ဆင်သည်။

၂။ 'မရေတွက်နိုင်လောက်သော'-ဟုယူ။

၃။ ဆွန့်ပါး = ဆွန့်ရှား = ရှားပါးသည်။ ပြတ်လပ်သည်။

၄။ 'အညာ' ကို 'အထက်၊ မြောက်ဘက်'-ဟု ယူပါ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

နတ်တော်လဆန်း ၃ ရက် ၃ နေ့ နက္ခတ် ၃ လုံးတွင် ရေတပ်, ကြည်းတပ်ဖက်၍ ဗန်းမော်က ပြန်တော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် မြို့တွင်းသို့ ဝင်တော်မမူ။ တပြက်သာအရပ်၌ ဖျင်တော်ထပ်[၁] ၍ နေတော်မူခိုက် တရုတ်တို့ရောက်လာ၍ အရှေ့ကို တမုတ်ဆိုး, မြကန်, အောင်ပင်လယ်, ကန်တွင်းကသည် တောင်ပြုန်းကြီး၊ အနောက်ကို မြစ်မနား၊ တောင်ကို မက္ခရာမြစ်နားကျသော ဟူ၏။

တရုတ်တို့နှင့် အရေးစကားဆိုခြင်း

တရုတ်တို့ရောက်၍ ၃ ရက်ရှိလျှင်၊ ''ငါ့တို့သုံ့လူသိုင်ဘွားကို ပေး။ မပေးလျှင် တိုက်မည်။'' ဟူ၍ သံစေလာ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း ''သိုင်ဘွားသည် ငါ့ကျွန်ဖြစ်၍ ငါသိမ်းထားတော်မူသည်။ ငါ့ကျွန်ကိုလိုလျှင် ရမည်းသင်းမြို့ကို မင်းငယ်ကျော်ထင်ဝင်၍ ပုန်စားလေသည်ကို နိုင်အောင်တိုက်၍ မြို့ကိုဆက်မှ သိုင်ဘွားကို ငါပေးတော်မူမည်။'' ဟု မှာတော်မူ၏။

တရုတ်စစ်သူကြီးတို့လည်း ''တိုက်ရမည့်အတူတူကို ရမည်းသင်းကို တိုက်၍ပေးတော့မည်။ ရွှေနန်းသခင်က အလုံးအရင်းစုံရာ[၂] ခန့်တော်မူ။'' ဟူ၍ စေလာသည်။

ဘုရင်နရပတိလည်း ဆင်စီးနိုင်နင်းသောသူတို့ကို ရွေးကောက်တော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၁၀၀ နှင့် ဒိုင်းရေးလွှားရေးတတ်သည့်သူ စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့်ခန့်တော်မူ၍ ရမည်းသင်းသို့ချီရသည်။ တရုတ်တို့မှာလည်း အမတ် ၄ ယောက်တို့နှင့် မြင်းသည် ၄ သောင်းခန့်၍၊ မြစ်ငယ်ကို လှေတံတားဖွဲ့[၃] ၍ ကူးရ၏။

လှိုင်းတက်သို့ရောက်လျှင် မင်းငယ်ကျော်ထင်လည်း မြို့တွင်းမခံပြန်၍၊ အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ရမည်းသင်းမြို့ကပြေးထွက်၍ 'ကင်းသာ' ဟူသောအရပ်မှာ နေလေ၏။ မင်းငယ်ကျော်ထင်ပြေးလျှင် ရမည်းသင်းမြို့ကို အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ဘယကျော်ထင်ကို အခိုင်အလုံနေရ၏။

တရုတ်တို့ပြန်၍ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် သိုင်ဘွားလည်း ဆေးစား၍သေလေ၏။ ဘုရင်နရပတိလည်း သိုင်ဘွားအကောင်ကို ကောင်းမွန်စွာထုပ်ပိုး၍ တရုတ်တပ်သို့ ပို့လေ၏။ တရုတ်တို့လည်း သိုင်ဘွားကိုရလျှင် အအူကိုထုတ်၍၊ သံတံစို့ကိုထိုး၍ မီးတွင်ကင်ပြီးလျှင်၊ အခြောက်လှန်း၍ယူလေ၏။

သိုင်ဘွားကို တရုတ်တို့က တောင်းလာသောအကြောင်းကား- သိုင်ဘွားဘိုးတော် သိချိန်ဘွား လက်ထက်ကပင် တရုတ်ဥတီဘွားနှင့် ခိုက်ရန်ကြီးစွာဖြစ်ကြ၍ ၁၀ နှစ်တိုင်တိုင်တိုက်ကြသည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မတိုးဝှေ့နိုင်မှ ဆုတ်၍နေကြလေသည်။ ထိုမှစ၍ သိုင်ဘွားတိုင်အောင် ရန်စမပြေရှိသောကြောင့် တောင်းလာသည်။

သည်ကိုအကြောင်းပြု၍ 'ကျော်ဇွန်တေဇ၊ မိုးပြင်လသို့၊ နရပတိ၊ ခေါင်ထိမှန်ကင်း၊
နတ်ရှင်မင်းကို၊ ကြီးခြင်းခွန်အား၊ များသည်ဗိုလ်ပါ၊ တရုတ်လာ၍၊ ဘယ်, ညာ, ရှေ့, နောက်၊
တောင်,မြောက်မမြင်၊ အသချေယျ၊ သုံးလူ့ဘကို၊ ပြင်းပြဒြိမ်းခြောက်၊ မာရ်စစ်ရောက်သို့၊ တပ်ထောက်
မဝေး၊ ထိုသူပေးဟု၊ မနေးလျှင်ပြင်း၊ တောင်းလတ်လျှင်းက၊ ရန်နှင်းဘုန်းဇွန်၊ မင်း၏မာန်ဖြင့်၊

၁။ ဖျင်တော်ထပ် (ဖျင်ထပ်ပွဲ) = ရှေးက နတ်တော်လတွင် မင်းက မှူးမတ်တို့အား အဝတ်အထည်သစ်များ ချီးမြှင့်သော ပွဲသဘင်။

၂။ စုံရာ = အနည်းငယ်။

၃။ လှေများကို ပူးကပ်ယှဉ်တွဲကာ တံတားသဖွယ်ခင်းခြင်းဖြစ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မကြံတျင်းတျင်း၊ အပ်လိုက်လျှင်းသည် ။ ။ မကြွင်းတည့်ရုံ့မြွေး စင်အောင်ဆေး။'-ဟူ၍ မင်းတံရားမယ်တော်ချင်း[၁] တွင် ဆိုလေသည်။

စော်ဘွား၊ မြို့စားတို့ ဝင်စားလာခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၀၈ ခုတွင် တပြက်သာအရပ်သို့နေတော်မူကြိုက် အုန်းပေါင်လည်သံဘွားလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့်လာ၍ ခြေတော်ဦးတိုက်လေ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅။ ရေအား၊ ကြည်းအားစီရင်တော်မူ၍ ပြည်သို့ချီတော်မူလျှင်၊ ပေါင်းတည်ကသည် သာယာဝတီကိုစား၍ 'အနော်ရထာမင်းစော' ခံသည့်သူသည် လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် သားမယားကိုယူ၍၊ တရုတ်မော်ဆိပ်တွင် မိမိစွဲသောပတ္တမြားစားကို အဒိမ်ကကိုင်၍ လက်ဆောင်တော်ဆက်၏။ ဘုရင်နရပတိလည်း စားမြဲသောစည်းစိမ်ကို မရုပ်ဘဲ ထပ်၍ပေးတော်မူပြန်၏။ အနော်ရထာမင်းစောလည်း ဘုရင်နရပတိ ပြည်တွင်ရှိခိုက်ပင် နာ၍လွန်လေ၏။ အနော်ရထာမင်းစောမရှိလျှင် သာယာဝတီမြို့ကို ယောက်ဖတော်မင်းရဲကျော်စွာကို ပေးတော်မူ၍ ရေအား၊ ကြည်းအား နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူ၏။

ပုဂံသို့ရောက်တော်မူလျှင် မွန်မင်းဗညားဓမ္မရာဇာသားတော် ဗညားကျန်သည် ဘထွေးတော်ဗညားရံ ကိုယ်လုပ်တော်နှင့် အယဉ်အပါးရှိသောကြောင့် ဖမ်း၍သတ်မည်ပြုရာတွင်၊ ဆင်အစီး ၅၀၊ ကျွန် ၇၀၀၀ ကျော်နှင့်ပြေးထွက်ခဲ့၍၊ ပုဂံတွင်နေတော်မူစဉ်ရောက်လာ၍ ကျွန်တော်ခံလာ၏။ ဘုရင်နရပတိလည်း သားတော်ရင်းနှင့်အတူ သနားတော်မူ၍၊ မင်းညီမင်းသားတို့အဆောင်အယောင် စားသောက်သော စားခွက် စားယောက်နှင့်တကွ စလင်းမြို့ကိုပေးတော်မူ၍ အပါးတော်တွင် မပြတ်မြဲစွဲရ၏။

မွန်ပြည်မှာလည်း ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ဗညားရံအနိစ္စရောက်၍ ရှင်စောပုသား ဗညားပရူ မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၀၉ ခုတွင် ထူပါရုံဘုရားကို သဘင်ကြီးစွာခံ၍ ဌာပနာတော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ကတ္တူ၊လွန်းကြင်၊ ရဲလှေ ၆၀၀၊ လှော်ကား၊သံလှေ ၄၀၀၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၃၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ပန်းပြင်သို့ဆန်တော်မူ၍ ရောက်တော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် မိုးကောင်းသိုကျိန်ဘွား၊ သိုပုတ်ဘွား-ညီနောင် ၂ ဦးတို့သည် လက်ဆောင်လက်နက်အများဆက်၍ ခြေတော်ဦးတင်လာ၏။ ဘုရင်နရပတိလည်း ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၍ ပြန်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၁၀ ခုတွင် တရုတ်ဥတိဘွားက မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းကိုတိုက်လေ၍၊ စစ်သူကြီး ဆင်ရွှေဝန်နှင့် စစ်သည်သူရဲ အသိန်း ၃၀ ခန့်ချီလာ၍ ရောတီမြစ်ကို တံတားဖွဲ့ပြီးလျှင် ၈ ညနှင့် ကူးသည်ကို မိုးကောင်းစော်ဘွားညီနောင် ၂ ဦးတို့သည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ဆီးကြို၍တိုက်သည်။ တရုတ်တို့ အများသေပျောက်ကြလျှင် ဆုတ်လေ၏။

တရုတ်တို့ဆုတ်လျှင် နတ်တောင်မြို့ကို ရ၏။ ရကြောင်းကို ဘုရင်နရပတိသို့လျှောက်လာ၍ ကြားတော်မူလျှင်၊ အားရတော်မူ၍ ငွေတော် ၁ သောင်း ဆုပေးတော်မူသည်။

၁။ နဝဒေးကြီးဆို မင်းတရားမယ်တော်ချင်း ပုဒ်စဉ်-၈။

mgyoe.com

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ရခိုင်ကျေးသံတွဲဝယ် မြို့စွန်ချင်းစစ်ဖြစ်ကြ၍ သံတွဲတစ်မြို့လုံး ကျွန်တော်ခံလာ၏။ ဘုရင်နရပတိလည်း သံတွဲစားကို ပြည်ကြေးအကောက်ကို ပေးတော်မူ၏။ သံတွဲမြို့ကိုမူကား 'တရဖျား' ဟူသောအမတ်ကို အလုံးအရင်းနှင့်ပေးတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၁၂ ခု ဝါဆိုလ။ ဟံသာဝတီမှာ မွန်မင်းဗညားပရူကို ငဆွေ[၁] လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်လျှင်၊ အမတ်တို့က ဗညားကျန်းကို 'မင်းပြုပါ' လျှောက်လာသောကြောင့် ဘုရင်နရပတိလည်း "မွန်တို့သည် ပရိယာယ်ဝေဝှစ်များလေသည်။ ငါ့သားဗညားကျန်းချည်းသာသွား၍ မလုံလေ။"-အကြံတော်ရှိ၍၊ ဘယကျော်ထင်တို့ ၄ တပ်ကို ဆင် ၂၀၀၊ မြင်း ၄၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ဗညားကျန်းကို ကြပ်မ၍ နန်းတင်လေ၏။ ဗညားကျန်းလည်း များစွာသောပဏ္ဏာကာရကိုစီရင်၍ ဆက်လိုက်သည်။

ထိုသက္ကရာဇ် နတ်တော်လဆန်း ၁၀ ရက် ၄ နေ့။ မိကျောင်းတက်အရပ်တွင် ယတြာပြုတော်မူသည်။

မိုးညှင်းစားပုန်ကန်ခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် ယောက်ဖတော် မိုးညှင်းမင်းသီဟပတေ့ အနိစ္စရောက်တော်မူလျှင် ထိုမင်းသားမင်းဥတည်သည် မိုးကောင်းသိုကျိန်ဘွား၊ သိုပုတ်ဘွားတို့နှင့်ပင်၍ သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဘုရင်နရပတိကြားတော်မူလျှင် သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် ၇ တပ် စီရင်တော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၄၀၀၊ မြင်း ၈၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် မိုးညှင်းသို့ ချီလေ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း 'သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း ကြည်းကြောင်းချီလေသည်ကို မစတော်မူမည်။'-ဟူ၍၊ ရေကြောင်း ၅ တပ် စီရင်တော်မူ၍၊ တိုက်လှေ ၇၀၀၀၊ လှော်ကား၊ သံလှေ ၃၀၀၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၃၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့်ချီတော်မူ၍ ထီးကြည်[၂]တွင် နေတော်မူသည်။

အိမ်ရှေ့မင်းတို့လည်း ပန်လတ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် မင်းဥတည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါအများနှင့် ခံနှင့်သည်ကို 'စန္ဒမဏိ' ဟူသောဆင်ကို စီးတော်မူ၍တိုက်သည်။ တပ်ပျက်၍ မင်းဥတည်နှင့်တကွ သိုကျိန်ဘွား၊ သိုပုတ်ဘွား သားမယားတို့ကို ရတော်မူ၏။

သိုကျိန်ဘွားတို့မူကား 'ဘုရင်နရပတိ ရေကြောင်းချီလာသည်' ကြားလျှင် သားမယားထားခဲ့၍ အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ဘုရင်နရပတိရှိရာဆီသို့ ရောက်လာ၏။ လျှောက်သည်ကား

"တူတော်မင်းဥတည်သည် မိုးကောင်းသို့လာ၍ စစ်ကူတောင်းလာသောကြောင့် 'မကူညီသာ' ဆိုပါသည်ကို ကျွန်တော်မရှိနောက် မိုးကောင်းသို့ချီလာ၍ ကျွန်တော့်သားမယားကို ယူလေသည်။" ဟူ၍ လျှောက်၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း သိုကျိန်ဘွား၊ သိုပုတ်ဘွားတို့ကို သစ္စာတော်ပေးပြီးလျှင် တူတော်မင်းဥတည်နှင့် ငုံစုတ်ကို ကွပ်တော်မူ၍ သိုပုတ်ဘွားကို မိုးညှင်းမြို့ကိုပေးတော်မူ၏။ သိုကျိန်ဘွား၊ သိုပုတ်ဘွားတို့ သားမယားကိုမူကား လွှတ်တော်မမူ။

တောင်ငူခြားနားခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၁၃ ခုတွင် တောင်ငူမြို့ကိုစားသော မင်းခေါင်ငယ်ကို မင်းငယ်ကျော်ထင်လုပ်ကြံ၍ မြို့ကိုရလျှင် တောင်ငူ ခြားနားလေ၏။

၁။ 'ဗညားကျန်းကျွန်ငဆွေ'-ဟု တွင်းသင်း၌ပြ။

၂။ 'ထီးကျည်း'-မှန်နန်း။ 'ထီးချိုင့်'-တွင်းသင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို ကတ္တူ၊ လွန်းကြင်၊ တိုက်လှေ ၅၀၀၊ လှော်ကား၊ သံလှေ ၁၀၀ နှင့် အညာကောင်းတို့သို့ ဆန်ရလေ၏။ ကသာအရပ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် မိုးညှင်းစား သိုပုတ်ဘွားက လက်ဆောင်လက်နက်အများဆက်၍ ခြေတော်ဦးတင်လာ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ခမည်းတော်ကိုလျှောက်၍ သိုပုတ်ဘွားသားမယားနှင့် ခံညွှတ်[၁] ကို ပေးတော်မူ၏။

လိတ်မွတ်ထော်မင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ဟံသာဝတီမှာ မွန်မင်းဗညားကျန်း အနိစ္စရောက်၏။ သင်းကြီးမိဖုရားကို မိဖုရား မြှောက်ရာတွင်မြင်သောသား လိတ်မွတ်ထော် မင်းဖြစ်တော်မူ၍ နန်းတက်တော်မူလျှင်၊ လက်ဆောင် လက်နက်အများနှင့် "ဦးရီးတော်ရွှေနန်းသခင် စေတော်မူပါ။"-ဟု လျှောက်လာရ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း ပေးဖွယ်ကမ်းဖွယ်ပေးတော်မူ၍၊ 'အခန့်[၂]ရှိလျှင် ငါမစတော်မူမည်။'-ဟူ၍ မှာတော်မူ၏။

လိတ်မွတ်ထော် မင်းဖြစ်၍ ၁ နှစ်ရှိလျှင်၊ အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ အရီးတော်ရှင်စောပုကို အမှူးအမတ်တို့ မင်းမြှောက်တော်မူသည်။

ရှင်စောပု

ရှင်စောပုအကြောင်းကား-

မွန်မင်းရာဇာဓိရာဇ်မိဖုရား သုဒ္ဓမာယာတွင်မြင်သော သမီးတော်တည်း။

သက္ကရာဇ် ၇၅၇ ခု တပေါင်းလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဖွားသည်။

သက်တော် ၂၃- သက္ကရာဇ် ၇၈၀ တွင်[၃] ရာဇာဓိရာဇ်တူတော်သမိန်စည်သူ[၄]နှင့် စုံဖက်သည်။

အသက် ၂၅ နှစ်- သက္ကရာဇ် ၇၈၂ ခုတွင် သားတော် ဗညားပရူကိုဖွား၍ သမိန်စည်သူ လွန်သည်။

အသက် ၂၉ နှစ်- သက္ကရာဇ် ၇၈၆ ခုတွင် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူကိုဆက်၍ အင်းဝသို့ရောက်သည်။

သက်တော် ၃၉ နှစ်- သက္ကရာဇ် ၇၉၆ ခုတွင် ဓမ္မဓရ၊ ဓမ္မဉာဏ-ရဟန်း ၂ ဦးတို့ခိုး၍ ဟံသာဝတီသို့ရောက်လေသည်။

သက်တော် ၅၃- သက္ကရာဇ် ၈၁၀ ပြည့်တွင် 'ဗညားကျန်းထော' အမည်ခံ၍ နန်းတက်သည်။[၅] မွန်ရာဇဝင်နှင့် သက္ကရာဇ်မညီ။

ရခိုင်မင်း မဟာမိတ်ပြုလာခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၁၆ ခုတွင် ရခိုင်ဘုရင်က 'မဟာမိတ်ဖြစ်ချင်ပါသည်။ အကြည်တော် ၂ ပါးကိုလည်း ဖူးမြင်ချင်ပါသည်။' ဟူ၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် သံ စေလာသည်။

ဘုရင်နရပတိလည်း ရာဇသင်္ကြံအစရှိသော မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူ၏။ ယင်းသောခါ ရာဇသင်္ကြံ လျှောက်သည်။

၁။ 'ခံညွှတ်'-မြို့ရွာဒေသလေလား။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌လည်း ယခုအတိုင်းသာပါ။

၂။ အခန့် = အမှုအခင်း။ အရေးအကြောင်း။

၃။ 'သက်တော် ၁၅ နှစ်-သက္ကရာဇ် ၇၇၂'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၄။ 'ဗညားဗြဲ'-မွန်ရာဇဝင်။

၅။ 'သက်တော် ၅၉-သက္ကရာဇ် ၈၁၄'ဗညားကျန်းထောအမည်ခံ၍ မင်းဖြစ်သည်။-မုံရွေး

'သက္ကရာဇ် ၈၁၅ ခု သက်တော် ၅၃ နှစ်တွင် ဗညားထော မင်းဖြစ်၏။'-ဓမ္မစေတီအရေးပုံ။

'သက္ကရာဇ် ၈၃၃ ခုတွင် မွန်မင်းရှင်စောပု အနိစ္စရောက်ကြောင်း'-ရာဇဝင်လတ်၊ မဟာရာဇဝင်ကြီးတို့တွင် ဆိုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

"ရခိုင် ဓညဝတီ၌ ပညာအမြင်ပြည့်စုံသောအမျိုးအမတ်လည်း များသည်။ ဆင်ကောင်း၊ မြင်းကောင်း၊ အလုံးအရင်းလည်း များသည်။ သူ အကွေ့အလည်ကြံမည်ကို မမြင်နိုင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများ စီရင်တော်မူ၍၊ စည်းစည်းကြပ်ကြပ်ချီတော်မူ၍ ဖူးတွေ့တော်မူမှ သင့်မည်။" -ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း 'မည်သည့်နေ့ရက်တွင် နွယ်ငန်းတောတွင် ဖူးတွေ့တော်မူမည်။'-ဟု မှာလိုက်တော်မူ၏။

ရခိုင်သံတို့ပြန်လေလျှင်၊ 'ရခိုင်သို့ ချီမည်' စီရင်တော်မူသည်။ ဆင် ၈ တပ်၊ မြင်းတပ် ၁၃ တပ် - တပ်ပေါင်း ၂၁ တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် ၅၀၀၊ မြင်း ၅၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၂ သိန်း ၄ သောင်းနှင့် သက္ကရာဇ် ၈၁၆ ခု တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့- နေပြည်တော်က ချီတော်မူသည်။ ဘုရင်နရပတိမှာ ရွှေဖောင်စီးတော်မူသည်။ စကုဆိပ်ရောက်မှ တက်တော်မူသည်။

ကြည်းတပ်များကို ပုဂံက တောင်ပုံကိုကူးစေ၍ အနောက်ဘက်ကြောင်း စကုသို့ချီရသည်။ စကုသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ရေတပ်ကို ကြည်းတပ်ဖွဲ့တော်မူ၍၊ နောက်တပ်မပြု၍ ချီတော်မူသည်။

ဖိုးခေါင်နွယ်ငန်းတောသို့ တန်ခူးလဆန်း ၁၄ ရက်ရောက်တော်မူလျှင် သာယာကြီးကျယ်စွာသော တဲတော်ဆောက်၍ ရှင်မိဖုရားစသော မောင်းမမိဿံအပေါင်းနှင့် နေတော်မူသည်။ မြင်းတပ်၊ ဆင်တပ် အပေါင်းတို့ကိုလည်း တပ်စဉ်အတိုင်း စည်းကြပ်၍နေရ၏။

ရခိုင်ဘုရင်လည်း အလုံးအရင်း၊ ဆင်၊ မြင်းများနှင့်ချီလာ၍၊ ဘုရင်နရပတိရောက်တော်မူ၍မိုးသောက်မှ ရောက်လာသည်။

မင်း ၂ ပါးအရောက်ညီကြလျှင် မင်းတဲ ကြီးစွာဆောက်၍ မင်းဧကရာဇ်ချင်း၊ မိဖုရားချင်း၊ မင်းသား မင်းသမီးချင်း၊ အမှုးအမတ်ချင်း၊ ကတော်စိုးမင်းတို့ချင်း တွေ့ဆုံကြသည်။ ယင်းသောအခါ ဧကရာဇ်မင်း ၂ ပါးမှစ၍ မိဖုရား၊ မင်းသားမင်းသမီး၊ အမှုးအမတ်၊ ကတော်စိုးမင်းတို့သည် အဆောင်အယောင်ကျင်းပ၍ အဖိုးများစွာထိုက်တန်သော အထူးထူးသောတန်ဆာတို့ကို ဆင်ယင်ဝတ်စားကုန်သည်။

မင်း ၂ ပါးလည်း တန်ခူးလဆန်း ၆ ရက် တနင်္လာနေ့-တစ်နေ့ရာတည်းတွင်နေတော်မူကြ၍ ကြည်ကြည်သာသာပြောဟောတော်မူပြီးလျှင်၊ သစ္စာပြုတော်မူကြ၍ နိုင်ငံအပိုင်းအခြားကို မှတ်သားတော်မူကြ၏။ မှတ်သားတော်မူသည်ကား- 'ဖိုးခေါင်တောင်ရိုးအရှေ့ တလည်းရေကျကို ရတနာပူရနိုင်ငံဖြစ်စေ။ ဖိုးခေါင်တောင်ရိုးအနောက် တလည်းရေကျကို ဓညဝတီနိုင်ငံဖြစ်စေ။'-ဟူ၍ ပိုင်းဖြတ်ခြားနားတော်မူပြီးလျှင်၊ မင်း ၂ ပါး ထီးဖြူမှစ၍ အဆောင်အယောင် မင်းခမ်းမင်းနားတို့ကိုလဲလှယ်ပြီးမှ တပ်စဉ်အတိုင်း နေပြည်တော်သို့ ပြန်ကြ၏။

ထိုနေ့မှစ၍၊ ၂ ပြည်ထောင်သည် မီးမသေရေမနောက် ရွှေတပြားတည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍ တမန်မင်းစေမပြတ် စေပါတော်မူသည်။

သိန်းဃိုကျွန်းသို့ အလှူတော်ပို့ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၁၇ ခုတွင် သိန်းဃိုကျွန်းစွယ်တော်ကို ရတနာအတိပြီးသော ရွှေသပိတ် ငွေသပိတ်၊ ရွှေဟင်းခွက် ငွေဟင်းခွက်၊ ရွှေတန်ဆောင် ငွေတန်ဆောင်တို့ကို ရာဇတမန်၊ ရာဇဗလတို့ကို သင်္ဘောနှင့် သွား၍ လှူရလေသည်။ သိန်းဃိုမင်းသို့လည်း အထူးထူးသောလက်ဆောင်လက်နက် ပါးတော်မူလိုက်သည်။ 'ဇရပ်တန်ဆောင်းဆောက်၍ လှူလေ' ဟူ၍လည်း ငွေ ၂၀၀ ပေးတော်မူလိုက်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရာဇဓာမန်တို့ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ရောက်လျှင် သိန်းဃိုမင်းကိုပါးလိုက်သော လက်ဆောင်ကိုဆက်၍ စွယ်တော်မြတ်အား ပါးသည့်အလှူကိုတင်ပြီးမှ၊ 'ဝါလိကာရာမ' မည်သော သင်္ဘောဆိပ်၌ ပြာသာဒ်တစ်ဆောင်၊ 'သီရိပါဒ' အမည်ရှိသော တောင်ခြေရင်း၌ 'ဂိရိ' မည်သောရွာတွင် ပြာသာဒ်တစ်ဆောင် ဆောက်ပြီးလျှင်၊ အရိယာသံဃာတို့အားလည်း ဇရပ်တွင်တည်းခိုလာသမျှကို ဆွမ်းပစ္စည်းအလို့ငှာ သိန်းဃိုမင်းတွင်မြေဝယ်၍၊ ထိုမြေခွန်ရသည့်ကြေးငွေနှင့် ချက်ပြုတ်၍၊ လှူတန်း[၁]၍၊ ယင်းသို့မှ သိန်းဃိုမင်းကတဲ့သည့် လက်ဆောင်ကိုယူ၍ ပြန်လာ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၁၇ ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၀ ရက် ကြာသပတေးနေ့ နက္ခတ် ၃ လုံး ကရကဋ်လဂ်တွင် ရွှေနန်းဥကင် ဖွင့်တော်မူသည်။ ရက်လည်အောင်သဘင်ခံ၍ မင်းညီမင်းသား၊မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို အမည်၊ အဆောင် သနားတော်မူသည်။ အရိယာသံဃာတို့အားလည်း ရက်လည်အောင် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူသည်။

တောင်ငူမင်းငယ်ကျော်ထင်

သက္ကရာဇ် ၈၂၀ တွင် တောင်ငူမင်းငယ်ကျော်ထင်ကို မင်းကျွန်နေသီ[၂]လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်လျှင်၊ ယောက်ဖတော် တောင်တွင်းမင်းဇေယျသူရကို တောင်တွင်းနှင့်တကွ တောင်ငူမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

မင်းငယ်ကျော်ထင်မိဖုရားကား ရမည်းသင်းသီလဝသမီးတော်အငယ်တည်း။

မင်းငယ်ကျော်ထင် သားတော် သမီးတော်ကား

- သမီးတော်ပြည်သို့ရောက်လေ၍ ပြည်ဘုရင်မင်းကြီးစွာသားတော် မင်းဖြူစောနှင့်စုံဖက်လေသည် ၁ ပါး။
- မောင်တော် မင်းရဲတိဿ-အင်းဝမှာ ဆုံးလေသည် ၁ ပါး။ ။ ပေါင်း ၂ ပါး။

ရှမ်းပြည်သို့ ချီတက်ခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်။ ကလေးစော်ဘွားကောင်လယ်ဘွားလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ခြေရင်းတော်သို့ဝင်လာ၍ ကျွန်တော်ခံလာသည်။ ဘုရင်နရပတိလည်း ကလေးစော်ဘွားကို သစ္စာတော်ခံစေပြီးလျှင်၊ အထက်ကရတော်မူသည့် ကောင်လယ်ဘွားညီ အောင်စားကို လွှတ်တော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်။ အုန်းပေါင်စော်ဘွား လယ်ခံဘွားအနိစ္စရောက်၍၊ သား'ခံရှုပ်ပွား' မင်းပြုသည်ကို အမတ်တို့နှင့် မညီမညွတ်ကြ၍၊ မိုးမိတ်ထော်မိုင်း၊ အုန်းပေါင်ပြည်စိုးတို့သည် သီပေါကိုဝင်၍ အခိုင်နေလေသောကြောင့် ရွှေဖဝါးတော်အောက်ရောက်လာ၏။ ရောက်စောက်၊မောမိုင်တို့လည်း အုန်းပေါင်စားအသစ်ကို စိတ်မတူ။

ဘုရင်နရပတိလည်း နေမျိုးကျော်ထင်၊ သက်ရှည်ကျော်ထင်တို့ကို တိုက်ဆင် ၄၀၀၊ မြင်း ၆၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် စစ်ကူချီရလေ၏။ ရပ်စောက်သို့ရောက်လျှင် မိုးညှင်း၊ ညောင်ရွှေ၊ နောင်မွန်ပေါင်း၍၊ အကျဉ်းဝယ် ဆီးကြို၍တိုက်လေသောကြောင့် မြန်မာစစ်သည်တို့ အဆီးအတားမရှိ ပျက်ချေ၍ ပြန်လာ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၂၂ ခု[၃]တွင် ယောက်ဖတော် သာယာဝတီမင်းရဲကျော်စွာအား ပေါင်းတည်မြို့ကို ပေးတော်မူ၍၊ သာယာဝတီကို သားတော်အငယ် မင်းဘစောကို 'သတိုးမင်းစော'အမည်နှင့် ပေးတော်မူသည်။

၁။ 'လှူစား'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၂။ 'မင်းကျွန်ငံနှစီ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၃။ 'သက္ကရာဇ် ၈၂၁ ခု'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် နမတော် ပုခန်းအနောက်၌ မဏ္ဍပ် ၄ ဆောင်ဆောက်၍ မရေတွက်နိုင်သော အလှူကြီးကို ပေးတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၂၄ ခုတွင် ယောက်ဖတော်အလတ်ဥစ္စနာကို ပင်လယ်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။ ယောက်ဖတော်အငယ် သခ်ယာကို စကုမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၂၅ ခုတွင် သမီးတော် စစ်ကိုင်းမိဖုရားနှင့် သမီးတော်ပုခန်းမိဖုရား–ညီအစ်မ ၂ ပါး စစ်ကိုင်းမြို့အနောက်ဝယ် ကောင်းမှုတော်စေတီ တည်တော်မူ၍ များစွာသောပူဇော်သက္ကာရကို ပြုတော်မူ သည်။ ယင်းသည်ကောင်းမှုတော်ကို 'ညီအစ်မကောင်းမှုတော်' ဟု နောက်မှတွင်သည်။

သက္ကရာဇ် ၈၂၈ ခုတွင် တောင်ငူနှင့်တောင်တွင်းကိုစားသော ယောက်ဖတော်သီရိဇေယျသူရကို ယုံကြည်တော်မမူ၍ တောင်ငူနှင့်တောင်တွင်းကို ရုပ်တော်မူသည်။ ယင်းသို့မှ တောင်ငူမြို့ကို လက်ျာရာဇသင်္ကြံ ကို ပေးတော်မူသည်။

နရပတိမင်း ဘုန်း၊ ပညာနှင့် အလှူတော်

'သီရိတရိဘာဝနာ တိတျာ ပဝရ နရပတိ မဟာရာဇာ' အမည်တော်ရှိသောမင်းကြီးကား ဘုန်း၊ လက်ရုံး၊ အာဏာ၊ အမြင်တော်[၁] နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

ဥယျာဉ်တော်ဝယ် သရက်ပင်တစ်ပင်သည် မင်း ၅ ဆက်တိုင်တိုင် မသီးမပွင့်ရှိသည်ကို 'သီးပွင့်စေ။ မသီးမပွင့်လျှင် အပြစ်တော်တင်ကို ခံရလိမ့်မည်။''–အမိန့်တော်ပြန်ရလျှင် ထိုနှစ်တွင် များစွာသီးပွင့်လေ၏။

ထိုမှတစ်ပါး၊ ရေမြင့်စွာတက်သည်ကို 'ရပ်လေစေ' အမိန့်တော်ရှိပြန်လျှင် ရေသည် မတက်ဝံ့၍ ရပ်သောဟူ၏။

> သည်ကိုအကြောင်းပြု၍– 'သမ္ဘာရင့်ဖြိုး၊ ရန်ညွှန့်ချိုးသား၊ သတိုးသည်းကြား၊ မြတ်နှစ်ပါး တွင်၊ တရားနရပတိ၊ ဘုန်းရှိထွတ်တင်၊ တေဇအောင်ဖြင့်၊ မင်းစဉ်ငါးဆက်၊ မြင့်လှလျက်တည့်၊ သရက်ပင်ကြီး၊ မသီးလိုထွေ၊ နေဘိလေသော်၊ သံချေမိန့်ပွက်၊ မျက်တော်ထွက်က၊ လူ့ထက် ကြောက်လှ၊ နတ်ရုက္ခလျှင်၊ သွန်ချသီတာ၊ ဘုန်းအာဏာနှင့်၊ လျှင်စွာဖန်ပေ၊ သီးရလေ၏။ တထွေ တလာ၊ ရက်မခြာလျှင်၊ တက်လာရေပြင်း၊ ကုန်းကျင်းနစ်မြုပ်မြမ်း၊ လင်းပြည့်လျှမ်းသည်၊ နက်ဝှမ်းပရမေ၊ တန့်လေစေဟု၊ မိန့်ထွေတွတ်တွတ်၊ ကြိမ်လုံးခတ်က၊ လွတ်လွတ်လျှောကျ၊ မကြာရတည့်၊ တေဇ တက်ဖြိုး၊ ဘိုးတော်ဘိုးကား၊ တန်ခိုးအာဏာ၊ ဘုန်းစကြာသည်။ ။
> ကြေညာတည့် ကြောက်ဧ လက်အုပ်ပေး။'–ဟူ၍ မင်းတရားမယ်တော်ချောင်း[၂]တွင် ဆိုလေသည်။

ဘုရင်နရပတိကား– မင်း၏တရား ၁၀ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ရတနာ ၃ ပါး၌လည်း သဒ္ဓါ ယုံကြည်တော်မူသည်။

စစ်ကိုင်းအရပ်၌ ထူပါရုံဘုရားသခင် ထီးတော်တင်သောအခါ ၅ ဆောင်သော ပြာသာဒ်မဏ္ဍပ်တို့ကို ဆောက်စေ၍၊ ဧရာဝတီမြစ်ကို စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့်တကွ များစွာသောရဟန်းတို့ လျှောက်သွားရအောင် တံတားကြီးပြုတော်မူလျှင်၊ အတုလသီရိမဟာဓမ္မရာဇဒေဝီရှင်မိဖုရားနှင့်တကွ သားတော်၊ သမီးတော်၊

၁။ အမြင်တော် = ပညာ။

၂။ ချောင်းစာဆို နဝဒေးကြီး ချောင်းပိုဒ်စဉ်–၁၀။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သမက်တော်, ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်းခြံရံလျက် ကူးတော်မူ၍၊ မရေတွက်နိုင်သော အလှူခံအရိယာသံဃာတို့အား အတိုင်းမသိသောအလှူကြီးကို ပေးတော်မူ၍ သာခုခေါ်တော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ သိန်းဃိကျွန်းအစရှိသော ကျည်းပြည်, ဧည၀တီပြည်, ဟံသာဝတီ, ယိုးဒယား, လင်းဇင်း, တနင်္သာရီ, ဇင်းမယ်, တရုတ်ဥတီဘွားက မိုင်းစင်စော်ဘွား, ဝံစင်စော်ဘွားတို့ အလုံးအရင်းနှင့် လာရောက်၍ မင်းဆက်တကာတို့မခံလေဖူးသော ကြီးစွာသောသဘင်ကို ခံတော်မူသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ကောင်းမှုတော်ကား-

- ထူပါရုံအရှေ့မြောက်ယွန်း ရွှေကျောင်းတော်။
- သစ်ဆိမ့်အရပ်၌ သစ္စာရဘုရားနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
- ရေမသေ ရွှေကျောင်းတော်။
- တပြက်သာ တဲတော်ရာရွှေကျောင်းတော်။
- ပုဂံ ရွှေဥမင်ရွှေကျောင်းတော်။
- ပြည်မြို့၌ ရွှေကျောင်းတော်။
- ပုဂံ ၄ကိပစ်တောင်ရွှေကျောင်းတော်။ ။ ဤသို့သော ကောင်းမှုတော်တို့ကို ပြုတော်မူ၍ များစွာသောဝတ္ထုကံမိုးမြေ လှူတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၈, မင်းစည်းစိမ် ၂၆- သက်တော် ၆၄[၁] ရှိသော်၊ မြေးတော်တို့လုပ်ကြံတော်မူ၍ နန်းကျတော်မူ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။ ထိုနှစ်တွင် ပြည်သို့ရောက်မှ နတ်ပြည်စံတော်မူသည်။

နရပတိမင်း လုပ်ကြံခံရခြင်း

မြေးတော်လုပ်ကြံလေသောအကြောင်းကား-

"သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းသားတော်ကြီး နော်ရထာနှင့် သမီးတော် ရွှေအိမ်စည်တွင်မြင်သော သမီးတော် ၁၀ နှစ်အရွယ်နှင့် ဘိုးတော်နရပတိ စုံဖက်တော်မူသည်။

အိမ်ရှေ့မင်းသားတော်အလတ် သတိုးကျော်မှုကား ဦးရီးတော် စစ်ကိုင်းမိဖုရားသမီးတော်နှင့် ရည်ငံသည်ကို မယ်တော်အတုလမိဖုရားကို လျှောက်လေ၏။ ဘုရင်နရပတိနှင့် အတုလမိဘုရားလည်း သတိုးကျော်ကိုအမျက်ရှိ၍၊ စစ်ကိုင်းမိဖုရားသမီးတော်ကို နန်းတွင်းသို့ယူ၍ ထားတော်မူ၏။ သတိုးကျော်လည်း စုံဖက်တော်မူမည့်အကြောင်းကို ဘိုးတော်နှင့် ဘွားတော်ကို အကြိမ်ကြိမ်လျှောက်၏။ ဘိုးတော်နရပတိလည်း စုံဖက်တော်မမူလိုလျှင် နန်းတိုင်အောင်လည်း ဝင်လေ၏၊ သိတော်မူ၍ဖမ်းဆီးစေသော် ရ၏၊ သတိုးကျော်ဆံကို ခြေနှင့်နင်း၍ အနာအကျင်ရိုက်တော်မူ၏။

သတိုးကျော်လည်း နှလုံးနာ၍၊ မိမိကျွန် ၃၀၀ ကျော်နှင့်တိုင်ပင်၍၊ ခမည်းတော်အိမ်ရှေ့အိမ်တော်ကစ၍ မီးတိုက်သည်။ မီးလောင်၍ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ရှိလျှင် နန်းတော်သို့ ကျွန်များနှင့်ဝင်၍၊ ဘိုးတော်နရပတိကို ဓားနှင့်လိုက်၍ ခုတ်လေသည်၊ နံတော်ကို ရှချေ၏။

အတုလမိဖုရားလည်း ဘုရင်နရပတိလက်တော်ကိုင်၍၊ ည ၄ ချက်တီးကျော်တွင် နန်းတွင်းကပြေးထွက်တော်မူ၍၊ အင်းဝမြို့မြောက် ရေဆိပ်သို့ရှောင်ရှား၍ အစေအပါး ၄ ယောက်-၅ ယောက်နှင့်သာ နေပြုတော်မူ၏။ အဖိုးအနဂ္ဃဖြစ်သော လက်စွပ်တမုတ်ကြိုးနှင့် ၇ သီကိုလည်း ယူတော်မူသည်။

၁။ 'အိမ်နိမ့် ၃၀, စည်းစိမ် ၂၆ နှစ်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
'ဘုရင်နရပတိသည် သက္ကရာဇ် ၈၃၀ ဝါခေါင်လဆန်း ၅ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မြေးတော်လုပ်ကြံသည့်အနာနှင့် အိမ်နိမ့် ၂၈ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၆ နှစ်-သက်တော် ၅၄ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။'-မှံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအခါ "အင်းဝမှာ သောသောအုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ရှိသည်။ မီးလည်းလောင်သည်၊ အကြောင်းရှိမည်။"-ဟူ၍ ရာဇသင်္ကြံသားအဖ လှော်ကားလက်ပြည့်နှင့် ကူးလာ၏။ ဘုရင့်နရပတိကို ရေဆိပ်တွင်တွေ့၍ အကြောင်းကိုသိလျှင်၊ "စိုးရိမ်တော် မမူနှင့်။ သတိုးကျော်ကို ရအောင်ဖမ်း၍ ဆက်မည်။"-ဟူ၍ လျှောက်၏။

ဘုရင့်နရပတိလည်း "ငါ သည်တွင်မနေပြီ။ သားအလတ်ရှိရာ ပြည်ကို လိုက်ပို့တော့။"ဟူ၍ မိန့်တော်မူလျှင်၊ ရာဇသင်္ကြံလည်း လှော်ကားလက်ပြည့်နှင့် သက္ကရာဇ် ၈၃၀ ဝါဆိုလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့-အင်းဝကနေ ပြည်သို့ ပို့လေ၏။ ရာဇသင်္ကြံသား,ခမည်းလည်း ပြည်သို့ရောက်လျှင် အိမ်တော်သို့တက်၍ မပြတ်ခယ၏။

ဆင်နှင့် မြင်းတိုက်ပွဲ

ထိုအခါ ပြည်မင်းကြီးစွာလည်း "အင်းဝမှာ မင်းတို့သားအဖကို 'ယောက်ျားကောင်း'-ဟူ၍ဆိုသည်။ ငါ့ဆင်တော်ငရာဟုနှင့်တိုက်သော် မြင်းနှင့် ခံနိုင်မည်လော။"-ဟူ၍မေးတော်မူ၏။ ရာဇသင်္ကြံလည်း ၁ ကြိမ်-၂ ကြိမ်မေးတော်မူသည်ကို ဦးချ၍သာနေသည်၊ မည်သို့မျှမလျှောက်။

ရာဇသင်္ကြံသားပေါက်လှမူကား "ကြိုက်သည့်မြင်းကို သနားတော်မူလျှင် ကျွန်တော်ခံမည်။"ဟု လျှောက်၏။ ပြည်ဘုရင်လည်း ကြိုက်သည့်မြင်းကို ရွေးစေသော် မရ။ မြို့ကျုံးနားတွင် စား၍နေသော မြင်းနက်ကွတစ်စီးကိုတွေ့၍ ရလျှင် ရက်လည်အောင်စီးပြီးမှ၊ "နက်ဖြန်နံနက် တိုက်တော်မူတော့။ ကျွန်တော်ခံမည်။"-ဟူ၍ လျှောက်၏။

ပြည်ဘုရင်လည်း မိုးသောက်လျှင် ဆင်တော်ငရာဟုကိုစီး၍ ကျုံးနဖူးတွင် နေတော်မူသည်။ ရာဇသင်္ကြံသား,ခမည်းလည်း ဝန်ထုပ်ပြင်ဆင်နေပြီးမှ[၁] သားပေါက်လှ မြင်းစီး၍ လှံတို,လှံရှည်နှင့် ကျုံးနဖူးသို့လာ၏။ ပြည်မင်းလည်း ဆင်တော်ငရာဟုနှင့် တိုက်လေ၏။ ငပေါက်လှလည်း ဘယ်ပြောင်းညာပြောင်း ကစား၍ မနည်းကြာနေပြီးမှ၊ လယ်ပြင်သို့ သွေးခဲ့၍၊ တဲဆိုးတစ်ခုကိုအမှီပြု၍၊ ပြည်မင်းလည်း အမျက်ရှိတော်မူ၍၊ ဆင်တော်ကိုချွန်းဖွင့်၍ တိုက်တော်မူသည်။ ချောင်းအကူးတွင် ပြန်၍ လှံနှင့်ထိုးသည်။ ဆင်တော်ငရာဟုလက်သို့ ထိုးမိ၍ မြေသို့ တတောင်စူးသော-ဟူ၏။

ငရာဟုလည်း လှံချက်နာလှသောကြောင့် မလိုက်နိုင်ရှိသည်ကိုလျှင် ရာဇသင်္ကြံသားအဖ အခြွေအရံနှင့် တကွ အင်းဝသို့ထွက်ပြေးလာ၏။ ပြည်မင်းလည်း အလုံးအရင်းနှင့်ခန့်၍ လိုက်ရသည်။

လိုက်ကြောင်းကိုသိလျှင် ကညင်ပင်တစ်ဖက်ခန့်[၂]ကို ပေါက်လှ လှံနှင့်ထိုးသည်။ ထုတ်ချင်းပေါက်လေ၏။ ထိုလှံချက်ကို လိုက်သူတို့မြင်လျှင် မလိုက်ဝံ့၍ပြန်လေ၏။ ပြည်မင်းလည်း "ရအောင် မဖမ်းကောင်းလော" ဟု အမျက်တော်ရှိ၍ အကြီးအခေါင်းတို့ကိုသတ်လေ၏။

ရာဇသင်္ကြံတို့ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် သားတော်အကြီးအိမ်ရှေ့မင်းသည် 'ခမည်းတော်, မယ်တော်တို့ကို ချီပင့်မည်'-ဟူ၍ ရေအား, ကြည်းအားစုန်တော်မူသည်။ ရောက်လျှင်- သားတော်တို့ကို ဓားလက်နက် မပါရ၊ ဝတ်သန့်ဖြူနှင့် ဆံတော်ရှင်ဘုရားရင်ပြင်တော်မှာ ဖူးတွေ့တော်မူကြ၍၊ သားတော် ၃ ပါးကို 'မနေဝံ့ယှက်ကြနှင့်။' ဟူ၍ သစ္စာပေးတော်မူသည်။ မုန့်လင်ပန်းနှင့် စားတော်ကိုလည်း သား,ခမည်းတော် ၂ ပါး တစ်ချက်တည်း စားတော်ခေါ်ကြသည်။ ဘုရားကိုလည်း ဌာပနာတိုက်ကိုဖွင့်၍ ဆံတော်,ဓာတ်တော် ဦးတိုက်တော်မူပြီးလျှင် ကောင်းမွန်စွာလုပ်ရသည်။

သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ခမည်းတော်မယ်တော်တို့အား "အင်းဝသို့ပြန်၍ မင်းပြုတော်မူပါ။"-တောင်းပန်တော်မူသည်ကို "ငါမပြန်ပြီ။ မောင်အိမ်ရှေ့မင်းသာ တရားနှင့်အညီ မင်းပြုလေတော့။"

၁။ 'အထုပ်အပိုး အသင့်ပြင်ဆင်နေပြီးမှ'-ဟု ယူ။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌မူ 'ဝန်ထုပ်စည်ထုပ် ပြင်နေပြီးမှ'။
၂။ 'လူတစ်ဖက်ခန့်ရှိသော ကညင်ပင်စည်'-ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အမျိုးအမတ်အားလုံးလည်း "အင်းဝသို့ပြန်၍ မင်းပြုတော်မူပါ။"-တောင်းပန်တော်မူ၏။ အမျိုးအမတ် ကိုယ်လုပ်မောင်းမကိုမူကား ကြိုက်ရာကိုရွေး၍ ယူတော်မူ၏။ ယင်းသို့မှ အဖိုးအနှဂ္ဃဖြစ်သော လက်စွပ် ၇ သီ[၁] ကို သားတော် ၃ ပါးကို ၁ ပါး ၁ သီစီ ပေးတော်မူ၏။ ၄ သီကိုမူကား ထားတော်မူ၏။

သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ခမည်းတော်မယ်တော်တို့ကို ရှိသေစွာခယ[၂]ပြီးလျှင် ရေအား, ကြည်းအား ပြန်တော်မူ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း မြေးတော်လုပ်ကြံလေသည့်ဓားရာနှင့်ပင် နတ်ပြည်စံတော်မူချေ၏။

ဘုရင်နရပတိကား 'ဘုရားလောင်း ၁ ကျိပ်တွင် ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး ဖြစ်သည်ဟူ၍ အိပ်မက်ပေးသော' ဟူ၏။

အင်းဝမင်းဆက်

၁၂-ဘုရင်မဟာသီဟသူရမင်း

သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းလည်း အင်းဝသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ပညာရှိဗေဒင်တတ်အပေါင်းနှင့် တိုင်ပင်တော်မူ၍ **သက္ကရာဇ် ၈၃၀** တွင် ရွှေထီးရွှေနန်းကို သိမ်းအုပ်တော်မူသည်။

'ဘုရင်မဟာသီဟသူရ' ဟူသောအမည်ကို ခံတော်မူသည်။ ရှင်မိဖုရား 'အမိတ္တသိရိမဟာဓမ္မရာဇာ' ဟူသောအမည်နှင့် အဘိသိက်ခံရသည်။

- သားတော်ကြီး နော်ရထာကိုလည်း 'မဟာသီဟသူရ' အမည်နှင့် အိမ်ရှေ့နှင်းတော်မူသည်။ ဒီပဲယင်းမြို့ကိုလည်း ကံကျေးခံရသည်။
- သားတော်အလတ် သတိုးကျော်လည်း 'သတိုးဓမ္မရာဇာ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူ၏။ နှမတော် စစ်ကိုင်းမိဖုရားသမီးတော် ရည်ငံရင်းမင်းသမီးနှင့်လည်း စုံဖက်တော်မူသည်။ စကု, စလင်း, ဖောင်းပြင်, လယ်ကိုင်း, မြို့သစ်, တိုင်တား, မင်းတုန်း, သရက်, မြေထဲ, ကညင်မြောင်-သည်မြို့ကိုလည်း ပေးတော်မူသည်။
- သားတော်အငယ်ကိုလည်း 'သီရိဓမ္မာသောက' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူ၍ နှမတော် စစ်ကိုင်းမိဖုရားသမီးတော်အငယ်နှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။ မြေတူးမြို့ကိုလည်း ကံကျေးခံရသည်။ နောက် 'နော်ရထာ' ဟူသောအမည်နှင့် တလုပ်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။ နောက် 'မင်းရဲကျော်စွာ' ဟူသောအမည်နှင့် ရမည်းသင်း, သာယာဝတီ, ယင်းတော်, လှိုင်းတက်, ညောင်ရမ်း, ပေါက်-မြိုင်, ဝတီးနှင့် ရေလွှဲ ၅ ခရိုင်ကို ပေးတော်မူသည်။
- သမီးတော် ဘိုးတော်ရှင်မယ်ကိုလည်း မိုးညှင်းမင်းတရားညီတော် ဝပါနော်ရထာသား မြောက်ဘက်နော်ရထာနှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ မြေတူးနှင့် ပေါက်သစ်ကို ပေးတော်မူသည်။
- သမီးတော်အလတ် ဘိုးတော်ရှင်ဘွားကိုလည်း စစ်ကိုင်းအရီးတော်သား သခ်ီသူနှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။[၃]
- သမီးတော် ရွှေအိမ်ရှင်မူကား အိမ်ထောင်မကျခင် ကွယ်လွန်တော်မူသည်။

ရှင်မိဖုရားခေါင် သားတော် ၃, သမီးတော် ၃- ပေါင်း ၆ ပါး။

၁။ သီ = ခြည်။ ကွင်း။

၂။ ခယ = ခယမ်း။ ခစားသည်။

၃။ ရှေးပုံနှိပ်ပြီး 'မဟာရာဇဝင်ကြီး'နှင့် 'ရာဇဝင်လတ်' ယခုမူမှာပါ မပါ။ မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်က ယူထည့်သည်။ သို့မှသာ သမီးတော် ၃ ပါး ပြည့်သည်။-စိစစ်ခင်းကျင်းသူ

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တောင်ငူကို နှိမ်နင်းရခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၃၂ ခုတွင် မယ်တော်အတုလမိဖုရားက 'အင်းဝသို့ မခမည္ဘတ်နှင့်'-ဟု တောင်ငူစား လက်ျာဓေယျသကြီသို့ စေတော်မူ၏။ တောင်ငူစားလည်း ဆက်မြဲကပ်မြဲကို မဆက်မကပ်ဘဲနေလေ၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း အမျက်တော်ရှိ၍ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း, သားတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ ၂ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် တောင်ငူသို့ချီရလေ၏။

တောင်ငူစား လက်ျာဓေယျသကြီလည်း မွန်မင်းရှင်စောပုသို့ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် စစ်ကူ တောင်းရလေ၏။ မွန်မင်းရှင်စောပုကလည်း ဆင် ၁၀၀, မြင်း ၁၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ၈ တပ် စီရင်၍ ချီလာရ၏။ ရောက်လျှင် တောင်ငူမြို့တွင် တပ်ချ၍နေ၏။

အင်းဝဘုရင်ကချီစေသော အိမ်ရှေ့မင်းတို့ ၇ တပ်လည်း ရောက်လျှင် တောင်ငူမြောက်တွင် တပ်ချ၍ နေသည်။ မိုးသောက်လျှင်၊ သားတော်အလတ်သတိုးဓမ္မရာဇာ ဆင်တော်ချစ်ခြင်းကို စီး၍ တောင်ငူမြို့ရှေ့ ကွေပ်ဆိပ်တွင် ကမ်းမြင့်ကို ဆင်နှင့်တကွဆင်းပြီးလျှင်၊ ခပေါင်းချောင်းကိုကူး၍ ဆင်ခြေဖုံးလုံ့ရှည်ကိုင်သူရဲ ၃၀၀ တို့နှင့် မွန်တို့တပ်ကို တိုက်လေ၏။ နောင်တော်အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ညီတော်တိုက်ကြောင်းကိုသိလျှင် ဆင်, မြင်းစစ်သည်အပေါင်းနှင့် အဆောတလျင်လိုက်ထပ်၍ တိုက်လေ၏။ ယင်းသို့လျှင် မွန်က ၈ တပ် လုံးပျက်၍ ဆင် ၃၀, လူ ၃၀၀ ကျော်ရတော်မူ၏၊ သေလေသည် များ၏။

မွန်တို့ပျက်လျှင်၊ တောင်ငူစားလက်ျာဓေယျသကြီလည်း "အသက်ကို ခွင့်ပြုတော်မူပါ။"-ဟူ၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ချောင်းဆုံသဃ်ရာဇာကို လျှောက်လာရ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းလည်း "အစ်ကိုသည် ခမည်းတော်ဘုရားဆွေတော်မျိုးတော် ဖြစ်သည်။ အစ်ကို့အသက် ကို မသေရအောင်လျှောက်မည်။"- ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ လက်ျာဓေယျသကြီလည်း 'ခွင့်ရကြောင်း' ကို ကြားလျှင် သားမယားကိုယူ၍ ဝင်လာရ၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း ညောင်ရမ်းစား စည်သူကျော်ထင်ကို တောင်ငူမြို့ ပေးတော်မူ၏။ သားတော်တို့ကို ပြန်ရ၏။ ရောက်လျှင်၊ ရာဇသကြီကို ထွန်တုံးပုတက် ၁၀၀ မြို့[၁] ကို ပေးတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၃၃ ခုတွင် ဟံသာဝတီမှာ မွန်မင်းရှင်စောပု အနိစ္စရောက်၍၊ သမက်တော်ဓမ္မစေတီ မင်းပြုသည်။

ဆွေတော်မျိုးတော်စုံ အလှူပွဲ

သက္ကရာဇ် ၈၃၄ တွင် ရေအား, ကြည်းအား အများစီရင်တော်မူ၍၊ ရှင်မိဖုရားနှင့်တကွ ပြည်သို့ ချီတော်မူ၍၊ ညီတော်ပြည်မင်း, ညီတော် သာယာဝတီသတိုးမင်းစော, ဦးရီးတော်လက်ဥဒ္ဓနာ, ဦးရီးတော်ငယ် သခ်ယာတို့ ရှိုင်းပျလေသည်ကို သာယာချောင်သောစကားဖြင့် သိမ်းမြန်းပိုက်ထုပ်[၂]တော်မူသည်။

အရေးတော်ပြီးလျှင် မယ်တော်အတုလမိဖုရား စသော ညီတော် ၂ ပါး, ခယ်မတော် ၂ ပါး, ဦးရီးတော် ၂ ပါး, ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်းနှင့် ဆံတော်ရှင်ဘုရားသခင်ရှေ့တော်တွင် ဖူးတွေ့ကြ၍ သုခ,ဒုက္ခစကား[၃]ကို ပြောဟောကြသည်။

အတုလမိဖုရားလည်း မုန်ောလင်ပန်းကို ဆံတော်ရှင်ဘုရားမှာ ထီးခံလှူတော်မူသည်။

သားတော် ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း ဆင်တော်မူသောမကိုဋ်ကို ရွှေမျက်ပါးခတ်၍ ထီး, ချရားသီး ကသည် မြေတိုင်အောင် ရွှေထည့်တော်မူသည်။

၁။ '၂၀၀ မြို့'-မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်ကျော်။

၂။ ပိုက်ထုပ် = စည်းရုံးသိမ်းသွင်းသည်။

၃။ သုခဒုက္ခစကား = အလာပသလ္လာပစကား။ မာကြောင်းသာကြောင်းစကား။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အမိတ္တသီရိမဟာဒေဝီရှင်မိဖုရားလည်း အဖိုးငွေ ၁၀၀ ထိုက်သော ပန်တော်မူသောပတ္တမြားကုံးကို လှူတော်မူသည်။

ညီတော်သားတော်, မျိုးတော်မျိုးတော်အပေါင်းတို့လည်း 'လာလတ္တံ့သောဘဝ၌ အတူဖြစ်ပါလိုသည်။'-ဟူ၍ တန်ဆာပလာကို ပူဇော်တော်မူကြသည်။

ယင်းသော်၊ အဖိုးအနဋ္ဌဖြစ်သော လက်စွပ် ၄ သီကို သားတော်, သမီးတော်, မြေးတော်, မြစ်တော်တို့အား အစေ့အနံ့ပေးတော်မူသည်။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း မယ်တော်အတုလရှင်မိဖုရားကို ရှိသေစွာခယပြီးလျှင် ရွှေပြည်တော် အင်းဝသို့ ပြန်တော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် သင်ပန်းအရပ်၌ ပဥ္စမာလိန္ဒ ရတနာမြစည်းခုံကို တည်တော်မူသည်။

မင်း,မိဖုရားတို့၏ဆံတော်ကို တံမြက်ကျစ်စေခြင်းအလှူ

သက္ကရာဇ် ၈၃၅ ခုတွင် မင်း,မိဖုရား-၂ ပါးဆံတော်ကို တံမြက်ကျစ်စေပြီးလျှင် အရိုးကို ရွှေအတိ နဝရတ် ၉ ပါးစီ၍၊ သိန်းဃိုက္ကျန်းစွယ်တော်မြတ်မှာ တံမြက်တလင်းသုတ်သင်စေခြင်းငှာ 'ရာဇဗလ' ဟူသောအမတ်ကို သိန်းဃိုက္ကျန်းကိုစေတော်မူ၍ တင်လှူရလေသည်။

သိန်းဃိုမင်းသို့လည်း အထူးထူးသော တရုတ်ပုဆိုး, သိုး, ကတိုးများစွာ ပေးတော်မူလိုက်သည်။ ရာဇဗလလည်း လူ ၁၀၀၀ ခန့်နှင့် ပုသိမ်သင်္ဘောဆိပ်သို့ ကူးသည်။ သိန်းဃိုမင်းလည်း အထူးထူးသော နံ့သာကရမက်တို့ကို များစွာလက်ဆောင်တုံ့ကုန်၍ ထိုနှစ်တွင်ပင် ပုသိမ်သင်္ဘောဆိပ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် အားရတော်မူ၍ အဆောင်အယောင်, ကျေးရွာကို ပေးတော်မူ၏။

အုန်းပေါင်စော်ဘွားကို စစ်ကူခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၃၆ ခုတွင် အုန်းပေါင်စော်ဘွားကြီးကို ညောင်ရွှေ, နောင်မွန်, ရောက်စောက်စားတို့သည် မကျိုးမနွံပြုသည်။ 'စစ်ကူတော်မူပါ' ဟူ၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် လျှောက်လာသည်။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း, သားတော်လတ် သတိုးဓမ္မရာဇာ-၂ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် ချီရလေ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် အိမ်ရှေ့မင်းတို့သို့ပေါင်းလာ၍၊ (ညောင်ရွှေ) ရောက်စောက်, နောင်မွန်သို့ချီ၍ လုပ်ကြတော်မူသည်။ ၃ မြို့လုံးပျက်၍ စော်ဘွားတို့နှင့်တကွ သားမယား, ဆင်, မြင်း, သုံ့ပန်းအများ ရတော်မူ၏။ ယင်းသို့မှ မြို့စား ၃ ဦးကို သစ္စာပေးတော်မူ၍ အုန်းပေါင်စော်ဘွားနှင့် တစ်ချက်တည်း တပ်ပေါင်းဖြစ်စေ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း ဆင်ကြီး,မြင်းကြီးနှင့်တကွ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ဆက်လိုက်၍ ပြန်တော်မူ၏။

ကောလိယသို့ စစ်ချီခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၃၇ ခုတွင် တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ၇ တပ်တွင်ပါသည့် တိုင်ဆင် ၁၀၀, မြင်း ၃၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့် မွန်တို့ကျေး ကောလိယသို့ချီ၍လုပ်ကြရလေ၏။ ရောက်လျှင် မွန်တပ်ခံနှင့်သည်ကို ရွပ်ရွပ်ချွံချွံလုပ်ကြသည်။ မွန်တို့ပျက်၍၊ ကောလိယမြို့လုံးကို ရ၍ ပြန်လာ၏။ စည်သူကျော်ထင်လည်း ရသည့် သုံ့ပန်း, ဆင်, မြင်းတို့ကို ဆက်လာ၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဦးသျှောင်အကိုင်ခံ စည်သူကျော်ထင်

သက္ကရာဇ် ၈၃၈ ခုတွင် 'တောင်ငူမြို့ကျဉ်းသည်' ဟူ၍၊ စည်သူကျော်ထင်ချဲ့၍ တည်ပြန်သည်ကို သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းစသော မှူးတော်မတ်တော်တို့က "စည်သူကျော်ထင် မြို့ပြချဲ့၍တည်သည်။ ရှေ့သို့ ခြားနားမည်မချွတ်။"-ဟု လျှောက်ကြ၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း "ငါ့ကျွန်သည် သစ္စာတော်ကို မဆောင်ကြဉ်းမည် မဟုတ်။[၁] မင်းတို့ မယုံလျှင် ငါဦးသျှောင်ကိုကိုင်၍ ယူလေစိမ့်မည်။ မလိုက်မှ မင်းတို့လျှောက်သည့်အတိုင်း မှန်မည်။"- အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင် မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို 'တောင်ငူစားသျှောင်ကိုကိုင်၍ ယူလေ'-စေ၏။

စေသူရောက်၍ 'ဦးသျှောင်ကိုကိုင်၍ယူခဲ့-အမိန့်တော်ရှိသောအကြောင်း' ကို ပြန်လျှင်၊ စည်သူကျော်ထင်လည်း "အရှင့်အမိန့်တော်တည်အောင် ဦးသျှောင်ကိုကိုင်၍ အိမ်ကချပါ။"-ဟု ဆို၏။ မင်းချင်းလည်း အမိန့်တော်အတိုင်းတည်အောင် စီရင်ပြီးလျှင် ဆင်စီးအခြွေအရံနှင့် ရောက်လာ၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း အိမ်ရှေ့မင်း စသောမှူးတော်မတ်တော်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍၊ "ငါ့ကျွန်ကို မင်းတို့ မယုံမကြည်လျှောက်လျှင် ယခု စည်သူကျော်ထင်ရောက်ပြီ။ ဘယ်သို့ လျှောက်ကြမည်နည်း။" - ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းတို့လည်း ဘယ်သို့မျှမလျှောက်ဝံ့ကြ၊ ဦးချ၍သာ နေကုန်၏။

ယင်းသို့မှ အဆောင်အယောင်, စားခွက် ပေးတော်မူ၏။ စည်သူကျော်ထင်ကို ပြန်ရလေ၏။

စည်သူကျော်ထင့်မြောက်သားတော်ကား ဘုရင်မဟာသီဟသူရမိဖုရားညီမတော်တည်း။

မိုးညှင်း, မိုးကောင်းကို စစ်ချီရခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မိုးညှင်းစော်ဘွားနှင့် မိုးကောင်းစော်ဘွား စစ်ဖြစ်ကြ၍ ၂ မြို့လုံးကပင် 'စစ်ကူတော်မူပါ။'-ဟု နားတော်လျှောက်လာ၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို မြို့စောင့်ခန့်တော်မူ၍ သားတော်အလတ် သတိုးဓမ္မရာဇာ, သားတော်အငယ် ရမည်းသင်းမင်းရဲကျော်စွာတို့ ၂ ယောက်ကို တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် ကြည်းကြောင်း ချီရသည်။ ဘုရင်မဟာသီဟသူရမှာ ရေကြောင်း ၁၂ တပ်စီရင်တော်မူ၍၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ရွှေဖောင်တော်စီး၍ ချီတော်မူသည်။ ကသာဆိပ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် မိုးညှင်းသို့ ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် မိုးကောင်းစော်ဘွား, မိုးညှင်းစော်ဘွား တို့သည် မခံဝံ့၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ဝင်လာကုန်၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း မိုးညှင်းစော်ဘွားကို ထုတ်တော်မူခဲ့၍[၂] တကောင်းမြို့ကို ပေးတော်မူ၏။ မိုးညှင်းကိုမူကား မိုးကောင်းစော်ဘွားကို ပေးတော်မူ၏။ ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ပြန်တော်မူသည်။

သမိန်ပရမ်း မြေခြားသံတိုင်စိုက်ခြင်း

မွန်ပြည် ဟံသာဝတီမှာလည်း ဓမ္မစေတီနန်းတက်လျှင် လက်ဖျံတစ်လုံးတည်းဖြစ်သော ညီတော်ကို 'သမိန်ပရမ်း' ဟူသောအမည်နှင့် စစ်တောင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

"ကျေးဇူးတော်သည် ဆပ်၍မပိုင်မနိုင်အောင် ဖြစ်သည်။ ဆင်တော်ချစ်နှောင်ရင်းနှင့် သူရဲကောင်း ၄ သောင်း ပေးတော်မူပါ။ တရုတ်ပြည်ကျေးစပ်ဖြစ်သော ခန္တီးမြို့တိုင်အောင်ချီ၍ မြေခြားသံတိုင်စိုက်မည်။

၁။ 'ငါ့ကျွန်သည် သစ္စာတော်ကို မစောင့်ကျင့်မည် မဟုတ်။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ 'မိုးညှင်းစော်ဘွားကို မိုးညှင်းမြို့က ခေါ်ထုတ်တော်မူခဲ့၍'-ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တရုတ်ဥတီဘွားကပင် ချီလာသော်လည်း ကျွန်တော် နိုင်အောင်တိုက်မည်။ ယင်းသို့ သံတိုင်စိုက်သည်ဖြစ်မှ သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက်တိုင်အောင် ဥဒါန်းမော်ကွန်းဖြစ်ရစ်မည်။''-ဟူ၍ နားတော်လျှောက်လေ၏။

ဓမ္မစေတီမင်းလည်း ''သည်အရေးသည် သင့်လှသည်။ လျှောက်သည့်အတိုင်း မြေခြားသံတိုင်စိုက်ချေ။''-ဟူ၍ စေတော်မူ၏။

သမိန်ပရမ်းလည်း အရပ် ၇ တောင်ရှိသော ဆင်ချစ်နောင်ရင်းကိုစီး၍ သူရဲကောင်း ၄ သောင်းနှင့် **သက္ကရာဇ် ၈၃၉ ခုတွင် ချီသည်။ 'ဓမ္မစေတီအရေးပုံမှာ ဗိုလ် ၁၀ သိန်းချီသည်' ဟူ၏။**

သမိန်ပရမ်းလည်း ဟံသာဝတီကျေးစပ်လွန်၍ တောင်ငူကျေးသို့ရောက်လျှင် တောကိုချီသည်။ တောင်ငူကလွန်၍ ရမည်းသင်းသို့ရောက်လျှင်လည်း အထိအပါးမရှိ တောကိုသာချီ၍ ကင်းတား-ရှာင်ကို တက်လေ၏။ ယင်းကမှ သုံးဆယ်, မိုင်းလုံ, မိုးမိတ်ကိုချီ၍ ခန္တီးသို့ရောက်လျှင် မြေခြားသံတိုင်စိုက်လေ၏။

ခန္တီးစားလည်း မဆီးမတားဝံ့ချေ။ 'ဟံသာဝတီက မြေခြားသံတိုင်စိုက်လာကြောင်း' ကို မိုင်းစင်စားသို့ လျှောက်လေ၏။ မိုင်းစင်စားလည်း တရုတ်ဥတီဘွားသို့ လျှောက်လေ၏။

တရုတ်ဥတီဘွားကြားလျှင် ''မြေခြားသံတိုင်ကို နုတ်၍ပစ်ချေ။''-ဟူ၍၊ တောင်စစ်သူကြီးကိုခန့်၍ မြင်း ၂ သိန်း, စစ်သည်သူရဲ ၁ သန်းနှင့်ချီလာ၍ သံတိုင်ကိုနုတ်လာ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း မြေခြားသံတိုင် စိုက်ပြီးလျှင် ကြုံးဝါး၍ပြန်လာ၏။

သမိန်ပရမ်းကို အင်းဝမင်းရခြင်း

ထိုအကြောင်းကို ဘုရင်မဟာသီဟသူရကြားလျှင် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း, သားတော်လတ် သတိုး ဓမ္မရာဇာ, သားတော်အငယ်မင်းရဲကျော်စွာတို့ကို အလုံးအရင်းအများနှင့် ရမည်းသင်းက ဆီးကြို၍ သမိန်ပရမ်းကို တိုက်ရလေ၏။ သမိန်ပရမ်းတို့စစ်သည်လည်း နာဖျားတော်မွတ်သည်နှင့် ခံ၍မတိုက်ဝံ့ကြ။ သမိန်ပရမ်းမူကား ဆင်ချစ်နောင်ရင်း[၁] ကိုစီး၍ မိမိစစ်သည် သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ခံလာ၏။

ယင်းသောအခါ သတိုးဓမ္မရာဇာ ဆင်ချစ်ခြင်းကိုစီး၍ တိုက်တော်မူသည်။ ဆင်စီးအမတ် ၃၀၀ ကျော်လည်း အုံညီ၍တိုက်လျှင်၊ သမိန်ပရမ်းမခံနိုင်၍ ဆင်တစ်စီးနှင့်သာ ပြေးလေ၏။ မြင်း ၃၀၀၀ ကျော် လိုက်၍ဖမ်းရလေ၏။

သမိန်ပရမ်းစီးသောဆင် ပင်ပန်းလှ၏။ အိုင်ကြီးတစ်ခုကိုတွေ့လျှင် ရေသို့ဆင်း၍နေလေ၏။ လိုက်သောမြင်း ၃၀၀၀ သားတို့လည်း အိုင်ကြီးကိုဝန်း၍ နေလေ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းတို့ နောက်တပ်ချီလာ၍ရောက်လျှင်၊ မထွက်ရအောင် အိုင်ကိုဝန်း၍ စောင့်နေရ၏။

သမိန်ပရမ်းလည်း ထမင်း ၃ နပ် မစားရသည်နှင့် ဆင်ထက်တွင်နုံးနေသည်ကို အိမ်ရှေ့မင်းက ''သမိန်ပရမ်းသည် ယခုမှ ကိုယ်လက်တော်က လွတ်မည်မဟုတ်သည်ကို ထမင်းကိုစား။ ကျွန်တော် ခံလာ။ ဘုရားကိုလျှောက်၍[၂] သူကောင်းပြုတော်မူမည်။''-ဟူ၍ လှေငယ်တစ်စင်းနှင့် လူ ၂ ယောက်ကို စေတော်မူ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ထမင်း ၃ နပ်မစားရ၍ ဆာမွတ်သည်နှင့် ထမင်းကိုစားပြီးလျှင် ကျွန်တော် ခံလေ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းလည်း သမိန်ပရမ်းကိုရတော်မူလျှင် ခမည်းတော်ကို ဆက်လေ၏။ ဘုရင်မဟာသီဟသူရ လည်း မရှုတ်မချ၊ အဝတ်အစားပေးတော်မူ၏။

၁။ 'အချစ်တော်ရင်းဆင်'-ဥဿဝတီအရေးပုံ။

၂။ 'ခမည်းတော်ဘုရားကိုလျှောက်၍'-ဟုပယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သမိန်ပရမ်းနှင့် စလုံကျော်ခေါင်စီးချင်းပွဲ

တရုတ်ဥတီဘွား 'မြေခြားသံတိုင်နုတ်ချေ' စေသော တရုတ်စစ်သူကြီးတို့လည်း ခန္တီးသို့ရောက်လျှင် သံတိုင်ကိုနုတ်၍ အင်းဝသို့ အမတ်တစ်ယောက်ကို မြင်း ၁ သောင်းနှင့်စေလာ၏။ စေဟန်ကား- 'ပုဂံဝယ် အနော်ရထာစောလက်ထက် ရွှေပေါင်းချောင်, ငွေပေါင်းချောင်ဆက်ဖူးသည်ကို အစဉ်အတိုင်း ဆက်ကောင်းသည်။'-ဟူ၍ စေလာ၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရကလည်း "ဘုရင်နရပတိလက်ထက်တော်တွင် အစဉ်အရိုးမရှိကြောင်းကို ဆို၍ နေရလေပြီးသည်။ ငါ ပေးတွက်မရှိ။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

တရုတ်သံတို့လည်း "ရွှေနန်းသခင် သည်ကဲ့သို့မိန့်လျှင် ရန်စစ်ကြီးစွာဖြစ်ကြတော့မည်။ ရွှေနန်းသခင်ကလည်း သူရဲကောင်း, မြင်းကောင်းတစ်စီး၊ တို့ကလည်း သူရဲကောင်း, မြင်းကောင်းတစ်စီး စီးချင်းထိုးစိမ့်မည်။ ရွှေနန်းသခင်ကနိုင်လျှင် ငါတို့ ပြန်တော့မည်။ ငါတို့ကနိုင်လျှင်လည်း ငါတို့အရှင်ကတောင်းသည်ကို ပေးရမည်။"-ဟူ၍ စေပြန်လာ၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရကလည်း သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း စသောမှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်း လျှောက်သည်။

"တရုတ်တို့သည် မြင်းစီးအရာ၌ နိုင်လှသည်။ ကျွန်တော်တို့က မည်မည်ရွှားရွှား[၁] သူရဲနှင့် မတန်ချေ။ အစီးအနင်းကျင်လည်၍ အရေးအရာတတ်သည့်သူနှင့်မှ သင့်သည်။ မွန်အမတ်သမိန်ပရမ်းကိုခေါ်၍ စုံစမ်းတော်မူ။"-နားတော်လျှောက်၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း သမိန်ပရမ်းကိုခေါ်၍ စုံစမ်းတော်မူသော်၊ "ဇမ္ဗူဒီပါမြေအပြင်ဝယ် ဆင်လျှင် တစ်စီးချင်း, မြင်းလျှင် တစ်စီးချင်း ယောက်ျားချင်း ဟူက ကျွန်တော်ကြောက်သည့်သူ မရှိ။ ကြိုက်သည့်မြင်းကိုသာ သနားတော်မူပါ။ အရေးတော်လှအောင် အမှုတော်ကိုထမ်းမည်။"-နားတော်လျှောက်၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း ဇောင်းတော်တွင်ရှိသော မြင်း ၇၀၀ ကျော်, မှူးတော်မတ်တော်တို့တွင်ရှိသည့် မြင်းများကိုပြသော် မကြိုက်။ "ကျွန်တော်ကြိုက်သည့်မြင်းကို ရှာပါဦးမည်" ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

မြို့အဝန်းကို လှည့်ပတ်၍ကြည့်ရှုသော် မုဆိုးမတစ်ယောက်မှာ မြင်းနီတစ်စီးသည် ကြမ်းကြုတ်လှ၏။ မစီးဝံ့သောကြောင့် လွှတ်၍ထားသည်ကို ကျုံးနားတွင် တွေ့လေ၏။

"သည်မြင်းမန်ကျည်းစေ့ကို ရအောင်ဖမ်းပါနှင့်။ စီးရမည် ထင်သည်။" ဟူ၍၊ အမှုးအမတ်တို့လည်း "သည်မြင်းသည် ကိုက်တတ်သည်။ မဖမ်းဝံ့ချေ။" ဟုဆိုကုန်၏။

သမိန်ပရမ်းလည်း ဖက်ကိုကိုင်၍ ချဉ်းလေ၏။ မြင်းသည် 'ကိုက်မည်' လိုက်သည်ကို သမိန်ပရမ်းဆီး၍ မြင်းအာစပ်ကိုကိုင်ပြီးလျှင်၊ ဖက်ကိုခွံ့ထည့်၍၊ မြင်းထက်သို့ပြေးတည့်၍ စီးလေ၏။ မြင်းလည်း အကုန်ပြေးထွက်လေ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း မြင်းအလိုလိုက်၍ စီးလေ၏။ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လှမှ ယူခဲ့၍ ဤသို့ နားတော်လျှောက်၏။

"သည်မြင်းကို ရက်လည်အောင် ကျွန်တော်စီးပါဦးမည်။ မည်သည့်နေ့ရက်ကို စီးချင်းတိုက်မည် မှာတော်မူ။" နားတော်လျှောက်၏။

ဘုရင်သီဟသူရလည်း အားရတော်မူ၍၊ "တရုတ်စလုံကျော်ခေါင်ကို ရအောင်ယူနိုင်လျှင် ငါ့ ခြေရင်းတော်တွင် ပျော်လည်း မှူးကြီးမတ်ကြီးတို့ကဲ့သို့ အဆောင်အယောင် အစီးအနင်းတို့နှင့်တကွ ခရိုင်မြို့

၁။ မည်မည်ရွှားရွှား = တော်တော်တန်တန်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ကိုပေး၍ သူကောင်းပြုတော်မူမည်။ ယင်းသို့ကို မကြိုက်၊ ဟံသာဝတီသို့ သွားလိုလျှင်လည်း ငါလွှတ်တော်မူမည်။''-ဟူ၍မိန့်တော်မူ၏။

သမိန်ပရမ်းလည်း ''ဘုန်းတော်ကြောင့် စလုံကျော်ခေါင်ကို ရပါလေမည်။''-ဟု နားတော်လျှောက်၏။ ယင်းသို့မှ- မည်သည့်နေ့ရက်ကို 'မြင်းစီးချင်းတိုက်စိမ့်' ဟူ၍ တရုတ်တို့တပ်သို့ စေတော်မူ၏။

ချိန်းချက်သည့်နေ့ရက်ရောက်လျှင် ဘုရင်မဟာသီဟသူရက စီးတော်မူသောပတ္တမြားက, စွဲတော်မူသော ပတ္တမြားဓား, ဒယင်တပ်သော ရွှေဖျင်ဝတ်လုံ-သည်များကို ပေးတော်မူ၍ ဆင်ယင်ဝတ်စားရကုန်၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ဆင်ယင်ဝတ်စားပြီးလျှင် ဘုရင်မဟာသီဟသူရကို ဦး ၃ ကြိမ်ချ၍၊ တရုတ်ဘာသာတတ်သောသူကိုခေါ်၍ တိုက်ပွဲသို့ထွက်လေ၏။

တရုတ်အမတ် စလုံကျော်ခေါင်လည်း မြင်းဖောင်းဝတ်ကိုစီး၍၊ အဲမောင်း[၁] အချိန် ၃ ပိဿာကိုကိုင်၍ တပ်က ထွက်လာ၏။

သမိန်ပရမ်းမြင်လျှင် ''အစ်ကိုလည်း အမတ်သူရဲကောင်းဖြစ်သည်။ ၃ ကြိမ်စေ့အောင် မြင်းရေးစီးကြဦးမည်။ ယင်းသို့မှ အရတိုက်မည်။''-ဆို၏။

စလုံကျော်ခေါင်လည်း လည်ညိတ်၍ အရေးအရာ ၃ ကြိမ်စီးပြီးလျှင်၊ လက်ဝါးကိုပြ၍ 'အရတိုက်တော့မည်။' ဟု စလုံကျော်ခေါင်က ဆို၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း 'တိုက်တော့မည်' ဆို၏။ ပြီးလျှင် မြင်းကို အကုန်လွှတ်၍၊ နီးလျှင် စလုံကျော်ခေါင်သည် မိမိစွဲသောဓား အရှက်လက်ဝါးခန့်ကိုကိုင်၍ ခုတ်မည်မိုး၏။ လက်ကိုကြွရာတွင် သံချပ်ပြတ်သည်ကို သမိန်ပရမ်းမြင်၍ လှံနှင့်ထိုးသည်။ စလုံကျော်ခေါင် မြင်းက ကျလေ၏။ သမိန်ပရမ်းလည်း ကျရာမှ ခေါင်းကိုဖြတ်၍ရလျှင်၊ မြင်းကိုအကုန်လွှတ်၍ မြို့တွင်းသို့ ဝင်လာ၏။ မြို့ထိပ်နားနေ၍ကြည့်သော လူ,ရဟန်းအပေါင်းတို့လည်း ကြေညာ[၂]၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီးမွမ်းကုန်၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း အားရတော်မူ၍ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

''ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်မင်းခေါင်လက်ထက်တော်၌ မွန်ရာဇာဓိရာဇ်အမတ် သမိန်ပရမ်းကို သားတော်မင်းရဲကျော်စွာရ၍ ဘုရင်မင်းခေါင်သို့ဆက်လာသည်။ ယင်းသောခါ မော်တုံမော်ကယ်စားသားမယားကို တောင်းလာသော တရုတ်တို့နှင့် အရေးအရာဆိုပြီးလျှင် တရုတ်အမတ်ကာမဏိနှင့် သမိန်ပရမ်းတို့ မြင်းစီးချင်းတိုက်ရသည်။ ယင်းသောအခါ တရုတ်ကာမဏိခေါင်းကို သမိန်ပရမ်းဖြတ်၍ရသည်-ဟူ၍ ကြားဖူးသည်သာ၊ မမြင်ရချေ။ ယခုမူကား သမိန်ပရမ်းသည် အမတ်သူရဲကောင်းစလုံကျော်ခေါင်ကိုရသည်ကို ငါမြင်တော်မူရတော့သည်။ ခြေရင်းတော်တွင် ပျော်လည်း မွန်မင်းဓမ္မစေတီ သူကောင်းပြုသကဲ့သို့ ငါသူကောင်းပြုတော်မူမည်။ ဟံသာဝတီသို့ သွားလိုသောစိတ်ရှိလျှင်လည်း ငါက လှော်ကားနှင့် ပို့စိမ့်မည်။''-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

သမိန်ပရမ်းလည်း ''ကျွန်တော့်တွင် သားသမီးအများရှိပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို သနားတော်မူ၍ လွှတ်တော်မူပါမှ သားသမီးမျက်နှာကို မြင်ပါရမည်။''-ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

ဘုရင်မဟာသီဟသူရလည်း အဆောင်အယောင် အခမ်းအနား များစွာပေးတော်မူ၍ လှော်ကားလက်ပြည့်နှင့် ဟံသာဝတီသို့ ပို့လေ၏။

ရောက်လျှင်၊ မွန်မင်းဓမ္မစေတီလည်း အားရတော်မူ၍ ပို့လာသောသူတို့ကိုလည်း ဆုလာဘ်ပေးပြီးလျှင် ဘုရင်မဟာသီဟသူရသို့ အထူးထူးသောအုပ်မျိုးထည်မျိုးများစွာ ပါးလိုက်၏။

၁။ အဲမောင်း = လှံရှည်လက်နက်။

၂။ ကြေညာ = သတင်းစကားစသည်ကို အများကြားသိအောင်လုပ်သည်။ အော်ဟစ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကောင်းမှုတော်များ

ဘုရင်မဟာသီဟသူရကား ဘုန်း၊ လက်ရုံး၊ အာဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

ပြုတော်မူသော ကောင်းမှုတော်ကား-

- သင်ပန်းအရပ် ပဉ္စမာလိန္ဒစည်းခုံနှင့် ကျောင်းတော်။
- ရွှေသိမ်တော်။
- ပုဂံ ရွှေကျောင်းတွင်းတွင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်။
- ရွှေစည်းခုံမြောက် ရန်အောင်မြင်ရွှေကျောင်းတော်။
- ရတနာစေတီတွင်းတွင် ရွှေကျောင်းတော်။
- ထူပါရုံတွင်းဝယ် ရွှေကျောင်းတော်။
- ဖွားတော်မူသောစစ်ကိုင်းမြို့အရပ်တွင် ရွှေကျောင်းတော်။
- ချောင်းပေါက်အရပ်၌ ရတနာမဉ္ဇူဘုရားနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
- သီရိဓမ္မာသောကမင်းသည် ဘုရားသခင်မေးရိုးတော်ဓာတ်ကိုတည်တော်မူသော မန္တလေးဘုရားသိခင်ကိုလည်း ထပ်၍လုပ်တော်မူ၏။

ဤသို့သော ကောင်းမှုတော်တို့ကို ဝတ္တုကံကျေးမက် များစွာလှူတော်မူ၏။

ကိုယ်တော်မခံ့မသာရှိသောအခါ တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်လည်း 'အရှင့်အရိုးကို ငါလွယ်၍ ရေမှာချမည်' လာ၍၊ လွန်တော်မူလေလျှင်အရိုးတော်အိုးကိုလွယ်၍ ရွှေလှော်ကားနှင့် မြစ်မှာချလေ၏။[၁]

အင်းဝမင်းဆက်

၁၃-ဒုတိယမင်းခေါင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၈၄၂ ခုတွင် သားတော်အကြီးအိမ်ရှေ့မင်းသည် 'သီရိသုဓမ္မာရာဇာဓိပတိ' ဟူသော အမည်တော်ကိုခံ၍ မင်းပြုတော်မူသည်။ ရှင်မိဖုရားမှာ 'အတုလသီရိဓမ္မာဒေဝီ' ဟူသောအမည်နှင့်။

သားအကြီး-ယင်းသောအခါ သားတော် ၇ နှစ်အရွယ်ရှိသောသူကိုလည်း 'မဟာသီဟသူရ' ဟူသော အမည်နှင့် အိမ်ရှေ့အရာ ထားတော်မူသည်။

အတုလသီရိဓမ္မာဒေဝီရှင်မိဖုရားအကြောင်းတော်ကား-

ထူပါရုံဒါယကာနရပတိသမီးတော်-တွင်းသင်းမင်းသမီးတော် ရွှေအိမ်သည်နှင့် ပုခန်းမင်းသီဟပတေ့နှင့်စုံဖက်ရာတွင်မြင်သည့် သမီးတော်ကို ၁၀ နှစ်အရွယ်ကပင် ဘိုးတော်နရပတိ မြေးတော် ၂ ပါးကို စုံဖက်တော်မူ၍ 'နော်ရထာ'ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူသည်။ စုံဖက်၍မျှားမကြာ ယောက္ခမတော် ပုခန်းမိဖုရားလွန်တော်မူသည်။ ပုခန်းမိဖုရားဆင်ယင်ဝတ်စားသောတန်ဆာတို့ကိုရောင်း၍၊ ထိုဝတ္ထုနှင့် ထူပါရုံဘုရားရှေ့မြောက်ယွန်း၌ ရတနာဗိမာန်ကျောင်းကို သမက်တော်နော်ရထာကို ဝန်ပြု၍[၂] တည်လုပ်သည်။ ကျောင်းပြီးလျှင်- ဘုရင်နရပတိရှိစဉ်ကပင် မင်း၊ မိဖုရား-၂ ပါးကူး၍ ရှင်မဟာတေဇဝန္တအား တင်လှူတော်မူသည်။

၁။ 'အိမ်နိမ့် ၃၈ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၂ နှစ်-သက်တော် ၅၀'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ ဝန်ပြု၍ = တာဝန်ခံ၍။ တာဝန်ယူ၍။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

* အတုလသီရိမဟာဒေဝီရှင်မိဖုရား သားတော်, သမီးတော်ကား
- သားတော် 'မဟာသီဟသူရ' အမည်နှင့် အိမ်ရှေ့နေသည် ၁ပါး။ မြောက်သားတော်ကား- ခမည်းတော်နှမတော် စလင်းမိဖုရားသမီးတော်အကြီးတည်း။
- ညီတော် မင်းဆွေ ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား- နောင်တော်မိဖုရားညီမတော် ဘေးတော်နှမတည်း။
- နှမတော် စိုးမင်း ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား- စလင်းသီရိဇေယျနော်ရထာသားတော် မင်းဦးတည်တည်း။
- ညီမတော် ရှင်မဘွားစော။ အိမ်ထောင်မကျ ၁ ပါး။
သားတော် ၂, သမီးတော် ၂- ပေါင်း ၄ ပါး။

* တောင်နန်းမိဖုရားညီမတော် တန်ဆောင်းမိဖုရား သားတော်သမီးတော်ကား-
- သားတော် သိင်္ဃသူ ၁ ပါး။
- ညီတော်မင်းကြီးလတ် ၁ ပါး။
- ညီတော် မင်းညီထွေး[၁] ၁ ပါး။
- နှမတော် မင်းလှမြတ် ၁ ပါး။ မြောက်သားတော်ကား- တောင်တွင်းကြီး သီရိဇေယျသူရသားတော် စစ်သာမင်းကြီးနှင့် ရွှေနန်းရှင်နရပတိမင်းဖြစ်မှ စုံဖက်တော်မူသည်။
- ညီမတော် ခင်မင်းထွေး ၁ ပါး။
- ညီမတော် ရှင်ဘုန်းထွဋ် ၁ ပါး။
သားတော် ၃, သမီးတော် ၃- ပေါင်း ၆ ပါး။

* ပြည်မင်းကြီးစွာသမီးတော် မိဘုန်းကြီးမိဖုရားတွင်
- သမီးတော်-ငယ်ကလွန်သည် ၁ ပါး။
ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်မိဖုရား ၃ ပါးတွင်မြင်သည့် သား ၅, သမီးတော် ၆- ပေါင်း ၁၁ ပါး။

ပြည်ပျက်မခံ

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင် နန်းတက်တော်မူလျှင် တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်ကို အဂ္ဂမဟာသေနာပတိ ခန့်တော်မူ၍ ပြည်အလုံးကို စီရင်ရသည်။

"ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် သူငယ်ကို 'မင်းကြီးသတိုး စလင်းကချီလာသည်။' ပြက်ပြည်[၂] ခြိမ်းခြောက်၍၊ တစ်ယောက်(သည် တစ်ယောက်)စကားပွား၍ တစ်မြို့လုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ထိတ်လန့် လေသည်။"-ဟူ၍ လျှောက်ကုန်၏။

စည်သူကျော်ထင်လည်း ထိုယောက်ျားကိုစစ်၍ရလျှင်၊ "ပျားတစ်စက်ကြောင့် ပြည်ပျက်သည်၊ ဆန်ကောဖျက်၍ ပြည်ပျက်သည်ဆိုသည်ကို နင်မကြားဖူးလော။"-ဆိုသည်။ ပြီးလျှင် ထိုသူ့ကို ကွပ်လေ၏။

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်ကား- အိမ်ရှေ့စံတော်မူကတည်းကပင် 'ဘုရားတည်မည်။'-ဟူ၍ အုတ်ကျောက်စုသည်နှင့်၊ ခမည်းတော် နတ်ပြည်စံတော်မူ၍ အထွတ်အမြတ်ကိုရောက်တော်မူလျှင် နန်းတက်တော်မူသည့်နှစ် သက္ကရာဇ် ၈၄၂ ခုတွင် တံတားဦးအရပ်၌ မင်္ဂလာစေတီဘုရားကို တည်တော်မူသည်။

၁။ 'မင်းကြီးထွေး'-မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်း, မုံရွေး။
၂။ ပြက်ပြည် = အပြောင်အပြက်။ ရယ်မော်စရာ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ညီတော်များကို တောင်ငူမင်းက နှိမ်နင်းရခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၄၃ ခုတွင် စလင်းနှင့် ၁၀ မြို့ကိုစားသော သတိုးဓမ္မရာဇာနှင့် ရမည်းသင်းနှင့် ရေလွဲ ၅ ခရိုင်ကိုစားသော ညီတော်အထွေး မင်းရဲကျော်စွာ သောင်းကျန်းပုန်ကန်လေ၏။

ဤသို့ ခြားနားရိုင်းပျလေသောအကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင် တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်သို့ စေတော်မူ၏။ စေဟန်ကား-

'ခမည်းတော်အမိန့်အတိုင်း မတည်ရ။ စလင်းစား၊ ရမည်းသင်းစားတို့ခြားနားသည်ကို အလုံးအရင်းနှင့် ရမည်းသင်းသို့ချီ၍ ရွှေလွဲ ၅ ခရိုင်ကို ဖျက်ဆီးလေ။ ခြေရင်းတော်ကလည်း ရာဇသင်္ကြံ၊ သက်တော်ရှည်တို့ကို ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့် ချီလာစိမ့်မည်။'-ဟူ၍ စေတော်မူ၏။

စည်သူကျော်ထင်လည်း ''ငါ့အရှင်မှာတော်မူခဲ့သည့်အမိန့်တော်ရှိချေသည်။''-ဟူ၍၊ အလုံးအရင်း စီရင်၍ ရမည်းသင်းသို့ချီလာ၏။

ရမည်းသင်းသို့ရောက်လျှင်၊ အင်းဝကတပ်ကို မငံ့ဘဲ မင်းရဲကျော်စွာခံတပ်ကို တိုက်သည်၊ ပျက်လေ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း ခံတပ်ပျက်လျှင် 'ရဲလုလင်' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍၊ ဆင်ကူအမတ် ၃၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁၀၀ နှင့် မြို့ကထွက်၍ တိုက်လေ၏။ စည်သူကျော်ထင်တပ်ပျက်၍ စည်သူကျော်ထင်ကို သူ ရလေ၏။

အင်းဝကချီလာသော ရာဇသင်္ကြံတို့ ရမည်းသင်းသို့ရောက်လျှင် မင်းရဲကျော်စွာလည်း အင်အားမတန်သောကြောင့် မြို့ကထွက်၍ မတိုက်ဝံ့။ မြို့ကို အခိုင်အလုံပြု၍ခံလေ၏။ ရာဇသင်္ကြံတို့လည်း ပြောင်းသေနတ်ထူထပ်လှသောကြောင့် မြို့ကို မတက်နိုင်ချေ။ မြို့ကခွာ၍ နေချေသည်နှင့် ၂ လခန့်ရှိလျှင်၊ ခေါ်တော်မူ၍ ပြန်ရချေသည်။

စည်သူကျော်ထင်ဆုံးခဲ့လျှင် တောင်ငူမြို့ကို စည်သူကျော်ထင်သား စည်သူငယ်ကို ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် ပေးတော်မူသည်။

ဘထွေးတော်မင်းကြီးစွာ ဆုံးခြင်း၊ ဘထွေးတော်အငယ် ပုန်ကန်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၄၄ ခုတွင် ပြည်မြို့ကို မင်းပြုသော ဘထွေးတော်မင်းကြီးစွာ အနိစ္စရောက်တော်မူ၍၊ ဘထွေးတော်အငယ် သတိုးမင်းစောသည် သာယာဝတီကသည် ပြည်မြို့ကို မရီးတော်ကိုပင် မိဖုရားမြှောက်၍ မင်းပြုတော်မူသည်။

ထိုနှစ်တွင်ပင် ရေအား၊ ကြည်းအားဆန်လာ၍ ထိပါးလာ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူသည်။ ယင်းသောခါ သက်တော်ရှည်လျှောက်သည်ကား

''ယခုသည် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော မြေတူး၊ ငရဲကိုလည်း ရှမ်းတို့က အထိအပါးပြုဖန် များလှသည်။ ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာ၊ ညီတော်မင်းရဲကျော်စွာတို့လည်း ခြားနားလေသည်။ ယခုလည်း ဘထွေးတော်ပြည်မင်းက ကျေးစွန်ရွာနားတို့ကို ထိပါးပြန်လေသည်။ အရေးတော်ကိုထောက်သော်၊ မှူးတော်မတ်တော်တို့သာ ခန့်တော်မူ၍ မသင့်ချေ။ ရေတပ်၊ကြည်းတပ် ဆင်လုံးမြင်းရင်း လှေတပ်စီရင်ခန့်ထားတော်မူ၍ ဘုန်းကြီးသောအရှင်ချီတော်မူမှ တစ်ဖက်သားရန်သူကြောက်ရွံ့၍ ခန့်ညားလေရာသည်။''ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်လည်း လျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍၊ ကြည်းတပ် ၁၅ တပ်မှာ တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၆၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် မင်းကြီးသိဃ်သူကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍ ကြည်းကြောင်းချီရသည်။ ရေတပ် ၁၅ တပ်မှာ ကတ္တူ၊ လွှန်းကြင် ၃၀၀၊ လှော်ကား၊ သံလှေ ၃၀၀၊

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တံစွက်လှေငယ် ၁၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် ရတနာဖောင်တော်စီး၍ အခိုင်အလုံချီတော်မူသည်။ မလွန်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ရေတပ်၊ ကြည်းတပ် ဖက်၍နေတော်မူသည်။

ဘထွေးတော် ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောကလည်း ကြည်းတပ်၊ရေတပ်ဖက်၍ အခိုင်အလုံနေတော်မူသည်။ တစ်လလောက်တိုင်အောင် ၁ ပါးကို ၁ ပါး မတိုက်ကြ။ အရေးအရာစေပါးတော်မူကြ၍ အရေးပြီးတော်မူကြလျှင်၊ မင်း ၂ ဦး ပဏ္ဏာကာရ စေပါးပို့သတော်မူကြ၍ နေပြည်တော်သို့ ပြန်ကြသည်။

ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာလွန်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၄၅ ခုတွင် စလင်းနှင့် ၁၀ မြို့ကိုစားသော ညီတော်သတိုးဓမ္မရာဇာအနိစ္စရောက်၍၊ ထိုမင်းကျွန် ကျပင်းစား၊ စမွယ်လှစားတို့သည် ခြေရင်းတော်သို့လာ၍၊ 'ညီတော့်အလုံးအရင်း၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါတို့ကို သိမ်းယူတော်မူမည့်အကြောင်း' လျှောက်လာ၏။

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ရေအား၊ ကြည်းအား ရတနာရွှေဖောင်တော်နှင့် စလင်းသို့ချီတော်မူ၍ ညီတော့်သမီးတော်အကြီး မင်းလှထွဋ်နှင့် ဧချင်းဖွဲ့ခံရှင်ထွေး–သည် ၂ ပါးနှင့်တကွ၊ ညီတော့်အလုံးအရင်း၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါတို့ကိုသိမ်းယူတော်မူ၍ ပြန်တော်မူသည်။ ညီတော့်သမီးတော် ၂ ပါးကိုလည်း ရင်တော်၌ဖြစ်သောသမီးတော်အရင်းနှင့်အတူ ချစ်မြတ်နိုးတော်မူ၍ ရွှေနန်းတော်ထက်တွင် မွေးတော်မူသည်။

စလင်းမြို့ကိုမူကား မယ်တော်မိဖုရားညီမတော်နှင့်သင့်သော ဘထွေးတော် မင်းသီရိဇေယျနော်ရထာကို ပေးတော်မူသည်။ မင်းသီရိဇေယျနော်ရထာ့သားတော်ကား မင်းဦးတည်တည်း။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် 'သက်တော်ရှည်' ဟူသောအမတ်ကို အလုံးအရင်းနှင့်တကွ မြေတူးကို ပေးတော်မူသည်။

မင်းရဲကျော်စွာခံသော ညောင်ရမ်းကို တိုက်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၄၆ ခုတွင် ညီတော် ရမည်းသင်းမင်းရဲကျော်စွာက ညောင်ရမ်းမြို့တွင် အခိုင်အလုံခံ၍နေသည်ကို 'လုပ်ကြံတော်မူမည်။'–ဟူ၍၊ ၁၅ တပ်[၁] စီရင်တော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၄၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ချီတော်မူသည်။ ညောင်ရမ်းသို့မရောက်ခင် ၂ စခန်းတွင် ဘယကျော်ထင်ကို တိုက်ဆင် ၁၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့် 'ညောင်ရမ်းတွင်ခံသော ညီတော့်ရဲမက်တော်တို့ကို တိုက်လေ။'–အမိန့်တော်ရှိ၍ ချီရသည်။

ဘယကျော်ထင်လည်း ညောင်ရမ်းသို့ရောက်လျှင် တောတွင် နေ့ကိုပုန်းနေပြီးမှ ညဥ့် ၃ ချက်တီးကျော်ကို တောကချီခဲ့၍၊ မိုးလည်းစွေသည်နှင့် ညမိုက်မိုက်တွင် 'ရဲဘုန်းစုံ' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ ညောင်ရမ်းမြို့တံခါးကို တိုက်လေ၏။ တံခါးပွင့်လျှင် စစ်သည်ဗိုလ်ပါအလုံးဝင်မိ၍ တစ်မြို့လုံးကို ရတော်မူ၏။ ညောင်ရမ်းကိုရတော်မူလျှင် ယူကောင်းသော ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါတို့ကို ထုတ်ယူခဲ့၍၊ ညောင်ရမ်းမြို့ကို အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ဘယကျော်ထင်ကို ပေးတော်မူ၍ ပြန်တော်မူသည်။

မင်းပြိုင်ပြုခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၄၇ ခုတွင် ရှေးသောအခါ ဘာဂိနိယမင်းသည် သားတော် ဗိမ္ဗိသာရ ၁၂ နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ ချစ်လေးမြတ်တော်မူ၍၊ မင်းမြှောက်ဖူးသောအစဉ်ကို ကြားတော်မူ၍၊ အစဉ်စကား

၁။ '၁၂ တပ်'–မဟာရာဇဝင်ကြီး။ '၁၅ တပ်'–မှန်နန်း၊ မုံရွေး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ကိုထောက်၍၊ သက်တော် ၁၂ နှစ်အရွယ်သို့ရောက်သော သားတော်အိမ်ရှေ့မဟာသီဟသူရကို ချစ်မြတ်နိုးတော်မူသည်ဖြစ်၍ 'ဘုရင်မဟာသီဟသူရ' ဟူသောအမည်နှင့် မင်းမြှောက်တော်မူ၏။ မင်းပြိုင်ပြုတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၄၇ ခုတွင် 'မင်းစတုရင်္ဂသူ' ဟူသောအမတ် မကျိုးမနွံကျင့်လေသောကြောင့် အပြစ်တော်တင်သည်ကို ထွက်ပြေး၍ ညီတော်မင်းရဲကျော်စွာသို့ ဝင်လေ၏။

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အမျက်တော်ရှိ၍ တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၄၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ကိုတိုင်[၁]တော် ရမည်းသင်းသို့ ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင် ရမည်းသင်းမြို့ကို အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ပြောင်းသေနတ် လက်နက်ကိရိယာ ထူထပ်လှသောကြောင့် မရချေ၊ ဝန်းရံ၍သာ နေတော်မူရသည်။ ၃ လခန့်ရှိလျှင် မိုးကျတော့မည်နီးသည်ဖြစ်၍ ပြန်တော်မူသည်။

တောင်ငူတွင် မင်းကြီးညို နန်းတက်ခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် တောင်ငူစားစည်သူငယ်ကို တူတော်မင်းကြီးညို[၂]လုပ်ကြံ၍ မင်းပြုလေသည်။ ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်သို့လည်း ဆင်ပေါက် ၅၀ နှင့်တကွ လက်ဆောင်လက်နက်အများဆက်လာ၏။ ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ရာဇမာယာ၌ လိမ္မာတော်မူသောမင်းဖြစ်၍ မည်သို့မျှအမိန့်တော် မရှိ၊ ''တောင်ငူမြို့ကို ငါပေးတော်မူသည်။''-ဟူ၍၊ ထပ်၍အပ်ရလေသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၄၈ ခုတွင် စလင်းမြို့ကိုစားသော ဘထွေးတော်သီရိဇေယျနော်ရထာ အနိစ္စရောက်၍၊ ယောက်ဖတော် စဥ့်ကူးစား မင်းသိင်္ခသူကို ဘထွေးတော်အလုံးအရင်းနှင့်တကွ စလင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၅၂ ခုတွင် သားတော်ဘုရင်မဟာသီဟသူရကို ယောက်ဖတော် စလင်းသိင်္ခသူ့သမီးတော်အကြီးနှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။ သည် ၂ ပါးတွင် သားတော် ရွှေနော်ရထာကို မြင်သည်။

သက္ကရာဇ် ၈၅၄ ခုတွင် သားတော်အငယ်မင်းဆွေနှင့် ယောက်ဖတော် စလင်းသိင်္ခသူ့သမီးတော်အငယ်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ စဥ့်ကူးမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

မင်းကြီးညိုကို မွန်ကျေးစပ်သို့ ချီစေခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မွန်ပြည်ဟံသာဝတီမှာ မွန်မင်းဓမ္မစေတီ အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သားတော်ဗညားရံ မင်းပြုတော်မူသည်။

ထိုအကြောင်းကို ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်ကြားလျှင် ''မွန်ပြည်ကျေးစပ်သို့ ချီ၍စုံစမ်းလေ။''-ဟူ၍ တောင်ငူစားမင်းကြီးညိုသို့ စေတော်မူ၏။[၃]

တောင်ငူစားလည်း ''မွန်တို့ကျေးစပ် ကပ်ကျည်-ကြောင်ပြာကို လုပ်ကြံမည်။''-ဟူ၍၊ တိုက်ဆင်

၁။ ကိုတိုင်တော် = ကိုယ်တိုင်တော်။

၂။ မင်းကြီးညိုကား 'မဟာသီရိဇေယျသူရ'ဘွဲ့ခံ ကေတုမတီမြို့တည်မင်း ဖြစ်သည်။

၃။ 'ထိုအကြောင်းကို တောင်ငူမင်းကြီးညိုကြားလျှင်'-ဟူ၍ မင်းကြီးညို သူ့သဘောအလျောက် မွန်ပြည်သို့ချီဟန် မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ ဆိုထားသည်။ မင်းခေါင်က စေသည်ဟု မပြ။
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၄၀၀, မြင်း ၃၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့်ချီ၍ လုပ်ကြံသည်။ ကြောင်ပြာစားသိုတိုင်ဘွား ဆင်နှင့် ခံသည်ကို ဆင်ချင်းနိုင်တော်မူ၍ သုံ့ပန်းလူသူအများ ရတော်မူ၏။

ထိုအကြောင်းကိုလျှောက်လာ၍ ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင် အားရတော်မူ၍ ကွမ်းခွက်, လက်ဖက်အိုး, တကောင်းဖုံး, ထွေးခံ ဆုပေးတော်မူသည်။

တောင်ငူစား ခြားနားနိုင်ကြောင်း သတိပေးခြင်း

ယင်းသောခါ သက်ရှည်ကျော်ထင်လျှောက်သည်။

"တောင်ငူစား[၁] သည် ဒွါရာဝတီမြို့ကိုလည်း တည်သည်။ သုံ့ပန်းလူသူ ရသမျှကိုလည်း မဆက်။ ရှေ့သို့ ခြားနားလာမည်မချွတ်။"-ဟု နားတော်လျှောက်၏။

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်လည်း "တောင်ငူစား သည်မျှဝံ့မည်လော။"-ဟု မိန့်၏။

မင်းကြီးညိုကို တောင်ငူဘုရင်ပြုစေခြင်း

မွန်မင်းဗညားရံလည်း "တောင်ငူစားသည် ငါ့ကျေးစွန်ရွာနားကို ဖျက်ဆီးလေသည်။ ဒွါရာဝတီမြို့ကို ဝန်းရံလေ။" ဟူ၍ အမတ် ၄ ကျိပ်, တိုက်ဆင် ၁၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၆ သောင်းနှင့် ဒွါရာဝတီမြို့ကို ရံလာ၏။

တောင်ငူစား[၁] လည်း "ဟံသာဝတီကချီလာသည့်အင်အား များလှသည်။ စစ်ကူအလျင်ချီပါစေ။"-ဟူ၍ လျှောက်လာ၏။

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်လည်း 'စစ်ကူချီစိမ့်မည်။' ဟူ၍ စီရင်တော်မူသည်နှင့်၊ မချီခင် တောင်ငူစားက စည်သူကျော်ထင်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်တော်မူ၍၊ တိုက်ဆင် ၅၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့် ဒွါရာဝတီ အနောက်တံခါးကိုဖွင့်၍ မွန်တို့ရံတပ်ကို တိုက်ရလေ၏။ တောင်ငူစားလည်း ဆင်ဒေဝနာဂကို စီး၍၊ ဆင်ကူ ၃၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်းနှင့် တောင်တံခါးကထွက်၍ တိုက်ရသည်။ မွန်တို့ ၁၆ တပ်ပျက်၍ ပြေးလေ၏။ ဆင် ၇၀, လူ ၃၀၀၀ ကျော်ရ၏။ သေလေသည်လည်း များ၏။

'မွန်တို့ကို အောင်မြင်၍၊ သုံ့ပန်းရကြောင်း'ကို လျှောက်လာ၍ ကြားတော်မူလျှင်၊ အားရတော်မူ၍၊ 'မဟာသီရိဇေယျသူရ'ဟူသောအမည်နှင့် ထီးဖြူဆောင်းစေ၍ မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅ ပါး ဆုပေးတော်မူပေ၏။

ရမည်းသင်းကျေးစွန်ကို တောင်ငူစားအား တိုက်စေခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၅၈ ခု[၂]တွင် 'ညီတော်ရမည်းသင်းမင်းကျေးစွန်ရွာနားကို ဖျက်ဆီးလေ။' ဟူ၍ တောင်ငူသို့ စေတော်မူ၏။

တောင်ငူမဟာသီရိဇေယျသူရ[၃]လည်း တိုက်ဆင် ၅၀, မြင်း ၃၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၂ သောင်းနှင့် တောင်ငူကချီ၍လုပ်ကြံသည်။ ရမည်းသင်းကျေး စပါးတောင်, အိုင်ပု-သည်ကျေးများကို ရံလျှင် လူသူ, ကျွဲနွားကိုယူ၍ တောင်ငူသို့ ပို့လေစေ၏။

ရမည်းသင်းမင်းရဲကျော်စွာလည်း အလုံးအရင်းစီရင်၍ တိုက်လေသည်။ အားမတန်၍ မဟာသီရိဇေယျ သူရ တောင်ငူသို့ဆုတ်ရချေ၏။

'စပါးတောင်-အိုင်ပုကိုရကြောင်းများ'ကို လျှောက်လာ၍ ဘုရင်မင်းခေါင်ကြားတော်မူလျှင်၊ အားရ တော်မူ၍ လက်တော် ၂ ဖက်တွင်ဝတ်သော လက်ကောက်,လက်စွပ်တို့ကို ဆုပေးတော်မူသည်။

၁။ 'မင်းကြီးညို' ကိုညွှန်းသည်။ ၂။ 'သက္ကရာဇ် ၈၅၇'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ ၃။ 'မင်းကြီးညို'ကို ညွှန်းသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်အကြောင်း

ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်ကား- သီလ, သမာဓိ, ပညာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ 'အဋ္ဌာရသ' ဟူသမျှကို 'မတတ်' ဟူ၍မရှိ။ တတ်ရာတွင်လည်း လေးအတတ်နှင့် မြင်းအတတ်ကို အတုမရှိအောင် တတ်တော်မူ၍၊

၁- မြင်းပြေးစဉ်ဝယ် ခြေစုံရပ်၍ စီးတော်မူ၏။

၂- ခြေတစ်ဖက်သာရပ်၍ စီးတော်မူသည်။

၃- ထက်ဝယ်ခွေ၍ စီးတော်မူသည်။

၄- မြင်းပြေးရာတွင် မှောက်ခုံအလျားတွယ်ဝပ်၍ ကဦးကညောင်း[၁] ပြောင်းတော်မူ၏။

၅- မြင်းပြေးစဉ်ဝယ် ပက်လက်ပြု၍ ဘယ်ညာပြောင်းတော်မူ၏။

၆- မြင်းပြေးစဉ်တွင် ချပ်ဝတ်တော်မူမိ၏။

၇- မြင်းပြေးစဉ်တွင် ဓား,လှံ လှယ်တော်မူမိ၏။

၈- 'အသူရာတည်ဟန်' ဟူ၍ မြင်းပြေးစဉ်ဝယ် ဦးခေါင်းအောက်သို့ ခြေတော်ကိုမိုးသို့ ပြုတော်မူ၏။

၉- မြင်းပြေးစဉ်တွင် လက် ၂ ဖက်ကကိုကိုင်၍ ကိုယ်တော် တံခွန်လွှားဟန် ပြုတော်မူ၏။

၁၀- မြင်းပြေးစဉ်တွင် မြင်းမိုရ်တောင်ကို 'နဂါးပတ်ဟန်' ဟူ၍၊ မြင်းလည်ကို ဦးခေါင်းလျှို၍၊ ကုန်း၌ရပ်၍ စီးတော်မူ၏။

၁၁- မြင်းပြေးစဉ် မြင်းတင်ခုံ၌ရပ်၍စီးခြင်း။

၁၂- မြင်းပြေးစဉ် မြင်းမှသက်၍ တစ်ဖန် ကုန်းထက်သို့ပြန်တက်၍စီးခြင်း။

၁၃- မြင်းပြေးစဉ်တွင် ဆံဖြတ်ဟန်, မျောက်မြေစမ်းဟန်, ကောင်းကင်သို့ကသိုဏ်းရှုဟန်, ခြသေ့စံပယ်ဟန် စီးတော်မူ၏။

၁၄- မြင်းပြေးစဉ်တွင် မြေသို့သက်၍၊ လက်ဝဲကသည် လက်ယာ- လက်ယာကသည် လက်ဝဲ ခုန်တက်၍၊ ခြေရာမလွဲကျ၍စီးခြင်း။

၁၅- မြင်းပြေးစဉ် မြင်း၏လျင်ခြင်းကိုမှုစေ၍ စီးခြင်း။

၁၆- မြင်း၏လျင်လျားခြင်းကို လွန်စေ၏။

၁၇- ဘီလူးဖမ်းဟန်, ကွန်စွန့်ဟန်, အသူရာတည်ဟန် ပညာတော်နှင့် စီးခြင်းရေး ၁၇ ပါးသော စီးခြင်းတို့ကို စီးတော်မူ၏။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း-

- ရေးမူသားမူ ပွတ်မူ၌ အလွန်တတ်တော်မူ၏။
- အတိုင်အပင် အကြံအစည်၌လည်း ဉာဏ်ပဋိဘာန် လျင်တော်မူ၏။ ပညာရှိတို့ကို မြတ်နိုးတော်မူတတ်၏။
- ပိဋကတ်ဗေဒင်ပို့သသင်ကြားသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ချီးမြှောက်တော်မူလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းဂန်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်း များ၏။

တောင်တွင်းအရပ်မှရောက်လာသော မဟာသီလဝံသပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ထူပါရုံဘုရားအရှေ့မြောက်ယွန်းတွင် ရတနာဗိမာန်ကျောင်းတော်ကိုတင်လှူတော်မူ၍ ကျမ်းဂန်ပို့သတော်မူရ၏။

mgyoe.com

၁။ ကဦးကညောင်း =

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပြုတော်မူသော ကောင်းမှုတော်ကား

- တံတားဦးအရပ်၌ မင်္ဂလာစေတီနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
- စစ်ကိုင်းအရပ်၌လည်း ဘိုးတော်နရပတိ ကနားတော်မူရာတွင် ရတနာမဏိနှင့် ရွှေကျောင်းတော်၊ ရွှေနန်းတော်။
- ရွှေနန်းတော်အရှေ့မြို့ထိပ်တွင် ရွှေစေတီဘုရားနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
- သင်ပန်းအရပ်၌ ခမည်းတော်ကောင်းမှုတော် ရတနာမြစည်းခုံတွင်းဝယ် ရွှေဇရပ်။

ဤသို့သောကောင်းမှုတော်တို့ကို ဆည်းပူးတော်မူ၍ နက္ခတ်သတ္တာဗိသ မပြည့်ခင် ၂ ပါဒ်ကြွင်း၌ အိမ်နိမ့် ၃၃၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၁- သက်တော် ၅၄ တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ရာဟုသားတည်း။

သားတော် မင်းပြင်မဟာသီဟသူရကား တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၁ ရက် အနိစ္စရောက်တော်မူသည်။[၁]

၁၄-နရပတိမင်း (ရွှေနန်းကြော့ရှင်)

သက္ကရာဇ် ၈၆၃ ခု ကဆုန်လဆန်း ၁၁ ရက် ကြာသပတေးနေ့။ သားတော်အငယ် ရှင်ဆွေ[၂]သည် 'သီရိတြိဘဝနာဒိတျာ နရပတိ ပဝရ မဟာရာဇာဓိပတိ' ဟူသောအမည်ကို ခံတော်မူ၍၊ နောင်တော်မင်းပြင် ဘုရင်မဟာသီဟသူရမိဖုရားကို တောင်မိဖုရားအရာထားတော်မူ၍ ဘိသိက်ခံတော်မူသည်။

နန်းတက်တော်မူသောသက္ကရာဇ် ဝါဆိုလတွင် ဘထွေးတော်ရမည်းသင်းမင်းရဲကျော်စွာ အနိစ္စရောက်တော်မူ၍၊ မင်းရဲကျော်စွာသမီးတော်အငယ် မင်းတရားနှမတော်က လျှောက်လာ၍၊ ဘထွေးတော်အမွေဆင်၊ မြင်း၊ ရွှေ၊ ငွေတို့ကို သိမ်းယူရလေသည်။ ရောက်လျှင်၊ မင်းရဲကျော်စွာသမီးတော်ကို ဝါဆောင်ယူရသည်။ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် မင်းတရားနှမတော်ကို မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။

နန်းတက်သောသက္ကရာဇ် နတ်တော်လတွင် နောင်တော့်မိဖုရားကိုလည်း 'ဓမ္မဒေဝီ' ဟူသောအမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။

တောင်တွင်းမင်း ဇေယျာသူရသမီးကိုလည်း မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။

ကျွန်ယုံတော် ရေနံ့သာစား

ဘုရင်မဟာသီဟသူရသားတော် ရွှေနော်ရထာ့ကျွန်ငသောကြာသည် ရွှေနန်းရှင်နရပတိ အမှတ်မဲ့နေတော်မူသည့်အခိုက်တွင် လုပ်ကြံလေသည်။ ထီးဖြူကိုခုတ်မိ၍ ကိုယ်တော်ကိုအုပ်သကဲ့သို့ ရှိလေ၏။ ယင်းသို့သည်တွင် ရွှေနန်းရှင်နရပတိအထိန်းတော်သား ရေနံ့သာစားသည် ပြေးထ၍ ငသောကြာကို ဖက် လေ၏။ ငသောကြာလည်း ဓားနှင့်တကွရုန်းရင်းရာတွင် အထွေးထွေးဖက်၍ လဲကျလေ၏။

ရေနံ့သာစားလည်း 'ငသောကြာလွတ်လျှင် နရပတိကိုလုပ်ကြံမည်'ကိုရည်၍၊ ''ငသောကြာယ်လွတ်လျှင် အရေးတော်ပျက်ချေတော့မည်။ ကျွန်တော်နှင့်ပင် အတူတကွကွပ်တော်မူတော့။''-ဟု နားတော်လျှောက်၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိသည် ရေနံ့သာစားလွတ်အောင် ငသောကြာယ်ကို လက်သုံးတော်ဓားနှင့် ကွပ်တော်မူသည်။ နန်းတော်ထက်တွင်ပင် သေလေ၏။ ယင်းသို့မှ ရေနံ့သာစားကို ''ရွှေနော်ရထာကို ရအောင်ဖမ်း''-ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

ရွှေနော်ရထာလည်း ယင်းသောအခါ သက်တော် ၁၀ နှစ်အရွယ်သာဖြစ်၍၊ မယ်တော်မိဖုရားနှင့် နန်းတွင်းတွင်နေသည်ကို ဖမ်း၍ဆက်လေ၏။ ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း စစ်ကြော၍ နော်ရထာကို ဖြားယောင်း

၁။ 'တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁ ရက်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ [သားတော်ဆုံးပြီး တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၅ ရက်-သက္ကရာဇ် ၈၆၃ ခုသို့တက်ဆဲဆဲတွင် ခမည်းတော် ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်ဆုံးကြောင်းကို မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ ဆိုသည်။]
၂။ 'မင်းဆွေ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

သွန်သင်သသူတို့ကို ဖျောက်တော်မူ၏။ ရွှေနော်ရထာကိုလည်း ရေမှာဖျောက်တော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ ဘုရင်မဟာသီဟသူရကျွန်တော် ရှင်ထွေးနားသိမ်, ပင်းတလဲစား, မင်းတရားကျွန်မှူး, လေးမှူး, ရဲမြတ်လှ-သည် ၅ ယောက်တို့သည် အသက်သေမည်ကိုစိုး၍၊ အခြွေအရံ လူ ၇၀၀ ကျော်ခန့်နှင့် တောင်ငူသို့ ပြေး၍ကျွန်ခံလေ၏။

နန်းတက်တော်မူသောသက္ကရာဇ် ၈၆၃ ခု တပေါင်းလတွင် နှမတော်မြတ်စိုးမင်းနှင့် ဘွားတော် တောင်မိဖုရားညီမတော့်သားတော် မင်းဥတည်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ ရမည်းသင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

ပုခန်းကြီးနှင့် ရဲလှေ ၁၀ စင်း, ပန်းချီ ၁၀ တိုက်ကိုစားသော သီဟပတေ့သမီးတော် မယ်တော်ချစ်ဘွားကိုလည်း 'မမ္မဒေဝီ' ဟူသောအမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။

တောင်တွင်းမင်း ဇေယျသူရသမီးတော်ကိုလည်း မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။

မိထွေးတော် တန်ဆောင်းမိဖုရားတွင်မြင်သော နှမတော်မင်းလှမြတ်ကိုလည်း တောင်တွင်းမင်း ဇေယျသူရသားတော် စစ်သာမင်းကြီးနှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။ တောင်တွင်းမြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

စစ်သာမင်းကြီးညီတော် မင်းကြီးရွှေမြတ်မူကား တောင်ငူမင်း မဟာသီရိဇေယျသူရသမီးတော်နှင့် သင့်သည်။

ပြည်ရေးရှာမှုများ

သက္ကရာဇ် ၈၆၄ ခုတွင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်၍ ပြည်ရေးရှာမှုကို တိုင်ပင်တော်မူသည်ကို သက်တော်ရှည် လျှောက်သည်။

"ယခုသည် နိုင်ငံဖြစ်သောမြေတူး, ငရနဲ့ကိုလည်း မိုးညှင်းစလုံ ထိပါးပြုဖန်များလေသည်။ ဘိုးတော် ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောကိုလည်း အချစ်ယုံတော် မမူသာ။ တောင်ငူ မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း ဆင်လုံး မြင်းရင်းများသည်၊ ကျေးဇူးတော်,သစ္စာတော်ကိုမစောင့်၍ ခြားနားသော်လည်း ခြားနားနိုင်လေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် မရိုင်းမပျုရအောင် ဆွေတော်မျိုးတော်အရင်းအချာနှင့်စုံဖက်၍ သူကောင်းပြုတော်မူသည်ဖြစ်မှ အရှည် အမှုတော်ကိုထမ်းဆောင်မည်။"- ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်နရပတိလည်း လျှောက်သည့်အရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ စလင်းနှင့် ၁၀ မြို့ကို စားသော ဘထွေးတော်သတိုးဓမ္မရာဇာသမီးတော် မင်းလှထွဋ်နှင့် မဟာသီရိဇေယျသူရနှင့် စုံဖက်တော်မူ၍၊ " 'တလိုင်းသေ' ဟူသောအရပ်ကသည် ရေလွှဲ ၅ ခရိုင်နှင့်တကွ မင်းပြုလေ။"-အမိန့်တော်ရှိ၍၊ သက္ကရာဇ် ၈၆၄ ခုတွင် မင်းထီး ပြုရသည်။

မိုးညှင်းစလုံက မြေတူးကို တိုက်ယူခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မိုးညှင်းစလုံသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ချီလာ၍ နိုင်ငံတော်မြေတူးကို တိုက်လေသည်။ မြေတူးစား သက်တော်ရှည်လည်း စစ်ကူရောက်ခဲသည်နှင့် မခံနိုင်၍၊ ညဥ့်ကို မြို့ကိုထွက်၍ ဆုတ်ခဲ့ရချေသည်။ ဒီပဲယင်းသို့ရောက်မှ ဒီပဲယင်းစားနှင့်ပေါင်း၍ ခံပြန်သည်။ မြေတူးမြို့ကိုမူကား ရှမ်းတို့ ရလေ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် စလင်းမြို့ကိုစားသော ယောက္ခမတော် မင်းသိင်္ခသူအနိစ္စရောက်လျှင်၊ သိင်္ခသူ မိဖုရားနှင့် ပြည်မင်းကြီးစွာသားတော် မင်းတရားဦးရိုးနှင့်သင့်၍[၁] ရွှေနန်းရှင်နရပတိကို ခြားနားလေ၏။

၁။ 'ပေါင်း၍'-ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

ယောက္ခမတော်ကို ထိန်းသိမ်းရခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၆၅ ခုတွင် စလင်းမင်းသိဃ်သူကျွန်များနှင့် ပြည်မင်းကြီးစွာသားတော်–မင်းတရားဦးရီး နှင့်မကြည်ရှိကြ၍ ဖမ်းမည်ပြုရာတွင် မင်းတရားဦးရီး ပြည်သို့ပြေးလေ၏။

စလင်းကျွန်များ[၁] လည်း 'ပြေးလေကြောင်း' ကို ဘုရင်နရပတိသို့ လျှောက်လေ၏။ ဘုရင်နရပတိလည်း ရေတပ်, ကြည်းတပ်စီရင်တော်မူ၍၊ ရွှေဖောင်တော်နှင့် စလင်းသို့စုန်တော်မူ၍ ပြေးလေကြောင်းကို ယောက္ခမတော်ကို ဆင်,မြင်း,လူသူနှင့်တကွ သိမ်းယူတော်မူသည်။ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် နန်းတော်တွင်း တွင် အိမ်တော်နှင့်ထား၍ လုပ်ကျွေးတော်မူသည်။

ညောင်ရမ်းစားသားတို့ ပုန်ကန်ခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ညောင်ရမ်းမြို့ကိုစားသော ဘယကျော်ထင်မရှိလျှင် ထိုမင်းသား မင်းတုံးတာ, မင်းပြည့်ဝတို့သည် တောင်ငူမင်း, ပြည်မင်းတို့ကိုအမှီပြု၍ ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၆၇ ခုတွင် မင်းတုံးတာ, မင်းပြည့်ဝတို့သည် တောင်ငူမင်း, ပြည်မင်းတို့ကို ချီပင့်၍ နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော စလေမြို့ကိုရံလေ၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍၊ "ယခုသည် တောင်ငူမင်း, ပြည်မင်း နှင့်တကွ စလေမြို့ကိုရံလေသည့်အင်အား များလှသည်–ဟူ၍ ကြားတော်မူသည်။ ဘယ်သို့လုပ်ကြံရ သော် သင့်မည်နည်း။"–ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ ယင်းသောခါ– နေမျိုးကျော်ထင် လျှောက်သည်။

"ယခုသည် ငတုံးတာ, ငပြည့်ဝတို့သာ မဟုတ်။ ပြည်မင်း, တောင်ငူမင်းနှင့်တကွဖြစ်လေသော ကြောင့် အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်း များလှချေသည်။ နိုင်ငံတော်မြောက်ဘက်အရပ်၌ရှိသော စေတုတ္တရာ, စည့်သာ, ဒီပဲယင်းတွင်ရှိသောရဲမက်တော်တို့လည်း မိုးညှင်းရှမ်းနီးသောကြောင့် ခွာ၍မလာသာချေ။ စစ်တို့၏သဘောလည်း စစ်ဦးဘီလူးပါနိုင်၍ အစကောင်းဖြစ်မှ သူရဲသူခက် ရဲမက်ဗိုလ်ပါတို့ နှလုံးရွှင်လန်း၍ လုပ်ကြံတော်မူလေရာရာ အောင်မြင်တော်မူဖန် များမည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် အုန်းပေါင်စော်ဘွား, မိုင်းလုံစော်ဘွားကို စစ်ကူတောင်းတော်မူပါမှ သင့်မည်။"–ဟု နားတော်လျှောက်၏။

ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်နရပတိလည်း နေမျိုးကျော်ထင်လျှောက်သောအရေးအရာကို ကြိုက်တော်မူ၍ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် မြို့လှစားကို အုန်းပေါင်သို့စေတော်မူ၏။

အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း ညီကို တိုက်ဆင် ၆၀, မြင်း ၃၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် အလျှင်ချီလာရ၏။ အင်းဝသို့ရောက်လျှင်၊ ဘုရင်နရပတိလည်း ကတ္တူ, လွန်းကြင် ၃၀၀၊ လှော်ကား, သံလှေ ၂၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် ရတနာရွှေဖောင်တော်စီး၍ ရေကြောင်းချီတော်မူသည်။ ကြည်းတပ်မှာ တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် ပုဂံသတိုးကို ဗိုလ်မှူးခန့်၍ ချီရသည်။ အုန်းပေါင်သားတို့ကိုလည်း တစ်ချက်တည်းချီရသည်။

စလေ ပုံတောင်သို့ရောက်လျှင် လှေတပ်ကတက်တော်မူ၍ စစ်ပြိုင်၍ နေတော်မူသည်။ ယင်းသောခါ ဘုရင်နရပတိမှာ ဆင်တော်စောရန်နင်းကိုစီးတော်မူ၍ တိုက်တော်မူသည်။ ပြည်မင်း, တောင်ငူမင်းတို့ တပ်ပျက်၍ ပြေးလေ၏။

မင်းတုံးတာတပ်ကိုလည်း အုန်းပေါင်စော်ဘွားညီ တိုက်၍ပျက်လေ၏။ ဆင် ၆၀, မြင်း ၁၀၀၀, လူ ၃၀၀၀ ရတော်မူ၏၊ သေလေသည်လည်း များ၏။ ။ သည်ကိုရည်၍၊

၁။ 'စလင်းမင်းကျွန်များ–စလင်းစားကျွန်များ'–ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

'တောင်လည်းမြင့်ဖြူး၊ မြင်းမိုရ်ဦးက၊ ပြောင်လူးရတနာ၊ ရောဝထာ၊ ဆင်ဖြူလှနှင့်၊ မာဃ မိုးနတ်၊ ကိုတိုင်လွတ်သို့၊ ရဲထွတ်ခေါင်ထိ၊ နရပတိမည်တော်၊ လွန်ကျော်ထင်ရှား၊ မိုးသိကြားလျှင်၊ မှတ်သားမင်္ဂလာ၊ မင်းစီးရာသည်၊ အင်္ဂါစုံဖြိုး၊ ဆဒ္ဒန်မျိုးဟု၊ တန်ခိုးဝှန်တက်၊ ဇမ္ဗူချက်ဝယ်၊ ဇော့ဘက်မဲ့လျှင်း၊ စောရန်နင်းထက်၊ တင်းတင်းခိုင်ကျည်၊ ပလ္လင်တည်သို့၊ မြှောက်စည်ခတ်ပင့်၊ ရွှေထီးဖွင့်၍၊ တိုက်လှင့်ပတ်ကုံး၊ ဘုန်းတော်ဖြိုးက၊ ပြေးရှုံးကြေညက်၊ ထွားထွားပျက်သည်၊ ရှေးထက်လွန်လွန်ကျူးကျူးတည်း။'-ဟူ၍။

'ရှင်တော်ဘုရား၊ စောင့်ရှောက်ထားသည်၊ နတ်များနှစ်လို့၊ အောင်မြင်ဘို့ဟု၊ ငါတို့စော လောင်း၊ နိုင်ပြီးရှောင်းသော်၊ မကောင်းတစ၊ ပျက်ဆယ်စဟု၊ ဆိုကြဗိုလ်လူ၊ အံ့ရာဟူသို့၊ လူသူစစ်ချေ၊ လွင့်ကုန်လေက၊ ရှာမွေပတ်ညက်၊ ပုံတောင်ထက်လည်း၊ တက်၍ပြိုက်ပြိုက်၊ မီးချည်းတိုက်၍၊ ကျိုက်ကျိုက်မွှေဆူ၊ ဓားသွားဖြူ၏၊ တစ်ယူဇနာ၊ မြေတာလမ်းဘောင်၊ ပြည့်လျှင်းအောင်လည်း၊ သူကောင်ပြည်းဖြင်၊ အတင်တင်လျှင်၊ ရေတွင်ကူးဆင်း၊ သေပျောက်ခြင်းလည်း၊ ကျွန်းထင်းမြောတူ၊ ပေါပည်းထူ၏။ စဥ့်ကူမှာတုံ၊ ရေမီးလုံသော်၊ လုံးစုံရဲမက်၊ ဖြုန်းဖြုန်းတက်ခဲ့၊ လက်နက်ကိရိယာ၊ နီးတန်ဆာနှင့်၊ များစွာပုံယင်၊ တပ်တော်တွင်လည်း၊ မဝင်နိုင်လျှင်း၊ လန်နိုင်ပြင်း၍၊ ကြောက်နှင်းချေချွတ်၊ သက်ခင်ပြတ်မျှ၊ ရင်ဘတ်သွေးဝှန်၊ ပြေးရှာလွန်သည်၊ နားစွန်လေထိ၊ ဟူးဟူတည်း။

'လွှမ်းပေါ်ခိုမှီ၊ ပူဇော်ညီသာ၊ စေတီထင်ရှား၊ မြတ်သုံးပါးတွင်၊ ဘုရားမည်ရ၊ ဥဒ္ဒိဿဟု၊ ရှေးကရှင်တော်၊ ပေါ်လသောနည်း၊ တောင်မည်းမည်း၌၊ တိုင်တည်းများစွာ၊ ပန္နက်မှာလည်း၊ သစ္စာဝန်လေး၊ ဝမ်းထဲမြွေးလျက်၊ သံချေးဖျက်ဖြုန်း၊ သံတွေပြန်းသို့၊ နတ်မှုန်းကြမ်းမှား၊ တောင်ငူစားနှင့်၊ လက်ဖျားကြောက်လှ၊ ပြေည့်ဝမှာ၊ ရှောင်ထချီချော်၊ လွှင့်လေသော်လည်း၊ စွန့်လျော့မြင်း,ဆင်၊ သုံ့ယန်းဖြင်မျှ၊ ကြည်ငင်တို့လူ၊ လိုတိုင်းယူ၏၊ လွယ်ကူလက်ဖြင့်၊ များမမြင့်လျှင်၊ ရေနှင့်ကြည်းထက်၊ တစ်ပြိုင်နက်တည်း၊ ငြိမ်သက်စစ်ပွဲ၊ အောင်ဆဲဆဲတွင်၊ ပြိုကွဲပြေးရှာ၊ တော့းတာကို၊ မကြာမတင်၊ ဘုန်းတော်ငင်၍၊ အရှင်ဖမ်းရ၊ ဆက်ကုန်ကြသည်။ ပြောပ ရွှင်ရွှင်မြူးမြူးတည်း။'-ဟူ၍ ပုံတောင်နိုင် တွင် ရှင်ရဋ္ဌသာရ[၁] စပ်တော်မူသည်။

ယင်းကစ၍ ပြည်မင်း,တောင်ငူမင်းတို့သည် ခန့်ညားရှုံ့ရာလေ၏။

ဒီပဲယင်းကို ပြန်တိုက်ယူခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၆၈ ခုတွင် ဒီပဲယင်းမြို့တွင်ခံသော ရဲမက်တော်တို့ကို မိုးညှင်းစလုံက ဆင်လုံးမြင်းလုံး အများနှင့် တိုက်လေ၏။ ဒီပဲယင်းမြို့ကို ရှမ်းတို့ရလေ၏။

ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် ပုဂံသတိုး ၆ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၃၀၀၀, စစ်သည် သူရဲ ၆ သောင်းနှင့် အလျင်ချီရလေ၏။

ဒီပဲယင်းသို့ရောက်သော်၊ "ငါတို့အရှင်နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော မြေတူး, ငရုံကို တိုက်၍နေလေသည် ကိုလည်း ငါတို့အရှင်က ရန်စမရှုယ်[၂] နေတော်မူသည်။ ယင်းသို့တိုင် ယခု ဒီပဲယင်းမြို့ကိုတိုက်၍ အခိုင်အလုံ နေပြန်ရာမှာ မြို့ကိုတည်းပေးမည်လော၊ စစ်တံည်းပြုမည်လော။"-ဟု စေ၏။

မိုးညှင်းစလုံကလည်း "ငါ ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါများသောဧကရာဇ် ဖြစ်သည်။ တိုက်မည့်ဆင်လည်း ငါမကြောက်။ အရေးအရာဆို၍ ပြီးကြမည်ဆိုရာမှာ အစ်ကိုတို့က အရေးကိုပြန်မှ[၃] သိရမည်။"-ဟူ၍ မှာလိုက်၏။

၁။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဆို 'ပုံတောင်နိုင်မော်ကွန်း'-ပုဒ်စဉ် ၃၀, ၃၁, ၃၂။

၂။ ရန်မစရှုယ် = ရန်တို့မယူ။

၃။ 'အရေးကိုပြောမှ'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဘုရင်နရပတိ ဗိုလ်မှူး,တပ်မှူးတို့ကလည်း "မြေတူး, ငရဲတိုင်အောင်လည်း စော်ဘွားနိုင်ငံဖြစ်စေ၊ ဒီပဲယင်းမှစ၍ ငါတို့အရှင့်နိုင်ငံတော်ဖြစ်စေ။"-ဟူ၍ စေပြန်၏။

မိုးညှင်းစော်ဘွားလည်း "အစ်ကိုတို့ကဆိုသည့်အရေးအတိုင်း မှန်စေ။" ဆိုပြီးလျှင် ဒီပဲယင်းမြို့ကို ရတော်မူ၏။

ပုခန်းမြို့က ညီနောင် ၃ ပါး ပုန်ကန်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၆၉ ခုတွင် ပုခန်းကြီးမြို့ကိုစားသော ညီတော်သီဟပတေ့ အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ ပုခန်းမြို့လပ်လျှင်၊ ညီတော်သိင်္ခသူ, ညီတော်မင်းကြီးလတ်, ညီတော်မင်းကြီးထွေး-ညီနောင် ၃ ပါး ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါရသမျှနှင့် မြို့သို့ဝင်၍ နောင်တော်ရွှေနန်းရှင်နရပတိကို ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။

ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင်၊ ကြည်းကြောင်း ၈ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့်ချီရသည်။ ဘုရင်နရပတိမှာ လှေ ၃၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ရေကြောင်းချီတော်မူ၍ မြောင်းတူးသို့ရောက်တော်မူလျှင်၊ ကြည်းကြောင်းချီစေရသော ရဲမက်တော်တို့နှင့် ပေါင်း၍ ပုခန်းမြို့ကို ဝန်းရံတော်မူ၏။ ၇ ရက်ခန့်ရှိလျှင် မြို့တွင်းက လက်နက်ကိရိယာနည်းသည်နှင့် မခံနိုင်၍ပြေးလေ၏။

ပုခန်းကြီးမြို့ပျက်လျှင် ညီတော် ၃ ဦးကိုရှေ့တော်သို့ခေါ်၍၊ မှူးတော်မတ်တော်ရှေ့တွင် ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်။

"ခမည်းတော်ဘုရား, နောင်တော်ဘုရား နတ်ပြည်စံတော်မူလျှင် ရွှေထီးရွှေနန်းကို ငါမှတစ်ပါး အခြားအုပ်စိုးထိုက်သူမရှိ-ဟူ၍ ငါ သိမ်းအုပ်စိုးတော်မူသည်။ ယခုလည်း ပြည်, တောင်ငူ, မိုးညှင်းက အထိအပါးပြုဖန်များသောကြောင့် နှလုံးတော်နှောင့်ယှက်ရာတွင် ငါနှင့်အကူအညီ ပြည်ရေးရွာမှုကို ကြဦးဆောင်ရမည်ကို သင်တို့က ငါ့ကိုတစ်ဖက်ပြု၍ ပုန်ကန်သည်။ ငါမူကား ငါ့သားတော်တို့ရှိလျက် အိမ်ရှေ့အရာကိုမှ မခန့်မရန်။ မိမိတို့အမှုတော်ကို ကြိုးစားအားထုတ် ထမ်းလျှင်ထမ်းလျောက် သူကောင်းပြု တော်မူမည်ဟူ၍ အကြံတော်ရှိသည်။ ယခုမူကား-သူတို့ မကြင်သည်ကို ငါသနားတော်မူမည် မဟုတ်။"- မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ညီတော် ၃ ပါးကို ကွပ်မျက်တော်မူလေ၏။

ညီတော်တို့နှင့် တစ်ချက်တည်းပြုသောသူ ခေါင်းအကြီးတို့ကိုလည်း ကွပ်မျက်တော်မူ၏။

မကွေးမြို့တိုက်ပွဲ

သက္ကရာဇ် ၈၇၀ ပြည့်တွင် နိုင်ငံတော်မကွေးမြို့ကို ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောက တိုက်၍ ရလျှင် အခိုင်အလုံနေလေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင် သက်တော်ရှည်, သတိုးတို့ ၈ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ကြည်းကြောင်းချီရသည်။ ဘုရင်နရပတိမှာ ကတ္တူ, လွန်းကြင် ၃၀၀၊ လှော်ကား,သံလှေ ၁၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ရွှေဖောင်တော်စီး၍ ရေကြောင်းချီတော်မူသည်။

မကွေးသို့ရောက်တော်မူလျှင် ပြည်ကခံနှင့်သည့်လှေတပ်ကို တိုက်တော်မူသည်။ ပြည်သားတို့ပျက်၍ စုန်ပြေးလေ၏။

ယင်းသို့မှ မကွေးမြို့ကို ရေတပ်, ကြည်းတပ်လုပ်ကြံ၍ ဝန်းရံတော်မူသည်။ မြို့ပျက်၍ ဆင် ၃၀,

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
မြင်း ၆၀, လူ ၁၀၀၀ ကျော် ရတော်မူသည်။ မကွေးမြို့ကိုရတော်မူလျှင် တုရင်ဗညား[၁] ကို အလုံးအရင်းနှင့် ပေးတော်မူ၍ ပြန်တော်မူ၏။

'ရွှေနန်းကြော့ရှင်' တွင်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၇၁ ခု[၂] တွင် ရွှေနန်းတော်ဟောင်းနွမ်းသောကြောင့် ရွှေနန်းတော်အသစ်တည်တော်မူသည်။ ထိုရွှေနန်းတော်ကား- အလုပ်အဆောင်ချောမွေ့ပြေပြစ် ကျစ်လျစ်ထူးဆန်းလှသောကြောင့် 'ရွှေနန်းကြော့ရှင်နရပတိ' ဟု တွင်သည်။

စစ်ကူရုံပေးသော်လည်း ခံရခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၇၃ ခုတွင် မိုးညှင်းစော်ဘွားစလုံသည် 'ရွှေနန်းကြော့ရှင်နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်စော်ဘွား အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်၍ ချစ်ကြည်သနားသည်' ကို ရန်ငြိုးထား၍၊ အုန်းပေါင်ကျေး ဗန်းမော်ကို အလုံးအရင်း အများနှင့်ချီ၍ ရုံလေ၏။

အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း ရွှေနန်းရှင်နရပတိကို "မြေတူးတွင် မိုးညှင်းသားတို့ ခံ၍နေသည်ကို အလုံးအရင်းနှင့်ချီ၍ ရုံတော်မူပါ။" ဟူ၍ စေတော်မူ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း ၁၂ တပ် စီရင်တော်မူ၍၊ တိုက်ဆင် ၃၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ချီတော်မူ၍ မြေတူးသို့ ရောက်တော်မူလျှင် မြို့ကို တက်စေသည်။ ပြောင်းသေနတ် ထူထပ်လှသောကြောင့် မတက်နိုင်ချေ။ အဝေးကခွာ၍ ရုံတော်မူရချေသည်။

ယင်းသို့ရုံနေတော်မူစဉ်တွင် မိုးညှင်းစော်ဘွားကျွန်တော်ဖြစ်သော တွင်းသင်းစား, မင်းခင်းစားတို့သည် တိုက်ဆင် ၁၅၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ညဉ့် ၂ ချက်တီးကျော်တွင် မိုးစွေ၍ မိုက်သည့်အခိုက် တိုက်လေသည်။ ဘုရင်နရပတိတို့ ၁၂ တပ်လုံး ပျက်ချေ၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း ဒီပဲယင်း, စေတုတ္တရာမြို့တွင် ဆင်, မြင်း, လူသူလောင်းထပ်၍ ပြန်တော်မူ၏။ ထိုနှစ်တွင် ရွှေနန်းတက်တော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၇၅ ခုတွင် ဘုရင်မဟာသီဟသူရမိဖုရားကို တောင်မိဖုရားမြှောက်ရာတွင်မြင်သော သမီးတော် ဘေးတော်နှမကို နားထွင်းတော်မူသည်။

စကုစားကို နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် စကုမြို့ကိုစားသော သီရိဇေယျနော်ရထာ ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။

ကြားတော်မူလျှင်၊ "ရေကြောင်း, ကြည်းကြောင်းချီတော်မူမည်။"-ဟူ၍ စီရင်ခန့်ရန်တော်မူသည်။ နန္ဒသူရိယ, နေမျိုးကျော်ထင်တို့ ၈ တပ်ကို တိုက်ဆင် ၁၅၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ကြည်းကြောင်းချီရသည်။ ဘုရင်နရပတိမှာ ကတ္တူ, လှော်ကြင် ၃၀၀၊ လှော်ကား, သံလှေ ၁၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ရွှေဖောင်တော်စီး၍ချီတော်မူသည်။

စကုဆိပ်သို့ရောက်တော်မူလျှင်၊ ရေတပ်သားတို့ကို ကြည်းတပ်ဖွဲ့၍ စကုသို့ချီတော်မူသည်။

၁။ 'စတုရင်ဗညား'။

၂။ 'မဟာရာဇဝင်ကြီးတွင် သက္ကရာဇ် ၈၇၂ ခုတွင်တည်ကြောင်းပြ။ တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ်, မှန်နန်း, မုံရွေးတို့တွင် သက္ကရာဇ် ၈၇၁ ခု'-ဟုပြ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရောက်တော်မူလျှင်၊ ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံလုပ်ကြံတော်မူ၍ စကုပျက်၏၊ တစ်မြို့လုံးကို ရတော်မူသည်။ စကုမြို့ကို သခ်ယာကို ပေးတော်မူသည်။

သီရိဇေယျနော်ရထာကိုမူကား လူအဖြစ်ရခဲခြင်းကိုထောက်တော်မူ၍ ကွပ်မျက်တော်မမူ။ အခြွေအရံ ကိုရုပ်တော်မူ၍၊ ကိုယ်တစ်ခုတည်းသာယူ၍ ပြန်တော်မူသည်။[၁]

မြေထဲသို့ ချီတော်မူခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၇၇ ခုတွင် ကြည်းကြောင်း ၈ တပ်မှာ တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၅၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့်၊ ရေတပ် ၈ တပ်မှာ တိုက်လှေ ၃၀၀, လှော်ကားသံလှေ ၁၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်း နှင့် ရွှေဖောင်တော်စီး၍ မြေထဲသို့ချီတော်မူသည်။

မြေထဲစား ပြည်ဘုရင်သားတော်သီဟသူလည်း သာယာချောင်စွာ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် ဆီးကြို၍လျှောက်လာလျှင်၊ အရေးတော်ပြီး၍ မြေထဲစား တစ်သားတစ်မြေးနှင့် ဖူးတွေ့တော်မူသည်။

ယင်းကမှ ပြည်ကျေး ပြင်တက်[၂]ကို ရံတော်မူသည်။ ပြင်တက်စား မြို့ပြ, ကျုံးမြောင်း သေချာခိုင်ခံ့လှ သောကြောင့် အကြိမ်များစွာလုပ်ကြံတော်မူသော်လည်း မရချေ၊ မိုးဦးကျလျှင် ပြန်တော်မူသည်။

မြေတူးနှင့် ငရနဲကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၇၉ ခုတွင် မိုးညှင်းစလုံသည် တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၈၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့် ချီတော်မူ၍၊ နိုင်ငံတော်မြေတူးကျေးစပ်များကို တိုက်လေ၍ ရဲမက်တော်တို့ ဆုတ်လေသည်။

ကြားတော်မူလျှင်၊ တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ချီတော် မူ၍၊ စည်သာအရပ်တွင် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ နေတော်မူသည်။

ယင်းကသည် ငရနဲသို့ ချီတော်မူသည်။ ရှေ့ဖျားချီသောမြင်းတပ်ချင်းတွေ့၍ တိုက်ကြသည်။ မြင်းသည်တော်တို့ ရွှေ့ချေသည်။ ယင်းသို့ရွှေ့သည်ကိုမြင်လျှင် ရာဇသင်္ကြံဆင်တပ် ဖိ၍တိုက်သည်။ ရှမ်းတို့ပျက်၍ ငရနဲက ခံနေလေ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း ရဲမက်တော် ၁၂ တပ်သားနှင့် လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ရှမ်းတို့မခံနိုင်၍ ငရနဲက ထွက်ပြေးလေ၏။ ငရနဲကို ရတော်မူလျှင် ရာဇသင်္ကြံကို တပ်သားနှင့်တကွ မြေတူးတွင် အစောင့်အနေ ခန့်တော်မူသည်။ ဘယယော်ထာကို တပ်သားနှင့်တကွ ငရနဲတွင် အစောင့်အနေခန့်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၀၀ တွင် စစ်ကိုင်းအရပ်၌ ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီကို ထီးတင်တော်မူသည်။ နိုင်ငံ တော်အလုံးတွင်ရှိသော အရညဝါသီပုဂ္ဂိုလ်, ဂါမဝါသီပုဂ္ဂိုလ်တို့အားပင့်တော်မူ၍ တစ်လတိုင်တိုင် ဆွမ်း လုပ်ကျွေးတော်မူသည်။ ပရိက္ခရာ ၈ ပါးလည်း အစုံ ၃၀၀၀ လှူတော်မူသည်။

မင်းကြီးနိုကို အိမ်ရှေ့ပေးခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၈၁ ခုတွင် ကလေးစော်ဘွားနှင့် မိုးညှင်းစလုံ တိုက်ကြသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် ရှင်မိဖုရားနံ့ဘီတွင်မြင်သော သားတော်မင်းကြီးညိုကို နောင်တော်မိဖုရားတွင် မြင်သောသမီးတော် ဘေးတော်နှမနှင့် စုံဖက်တော်မူ၍ အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူသည်။

မိဖုရားနံ့ဘီတွင်မြင်သော သားတော်အငယ် မင်းကြီးဆွေ[၃]ကိုလည်း ပြင်စည်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

၁။ 'စကုစားကို ခေါ်သွားသည်'-ဟုသာယူ။

၂။ 'ဖျင်တ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၃။ 'မင်းကြီးထွေး'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

ကလေးစော်ဘွား ဝင်စားလာခြင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ ပြည်ထဲအရေးကို တိုင်ပင်တော်မူသည်။

နန္ဒသူရိယလျှောက်သည်ကား "ယခု ကလေးနှင့်မိုးညှင်း တိုက်ကြသည်။ အားတူအင်ရှည့်ဖြစ်၍ ၁ လကျော်-၂ လတိုင်အောင် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မတိုးမဆုတ်နိုင်ရှိကြသည်။ ယင်းသို့ရှိစဉ်တွင် ခြေရင်းတော်က ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများစီရင်၍ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို ချီစေရသော် ၂ ပြည်လုံးကို ရတော်မူမည်။"-ဟု နားတော်လျှောက်၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း နန္ဒသူရိယလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍၊ ၁၂ တပ် စီရင်ခန့်တော်မူ၍ တိုက်ဆင် ၂၅၀၊ မြင်း ၆၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၉ သောင်းနှင့် အိမ်ရှေ့မင်းကို ချီရသည်။

မင်းခင်းသို့ရောက်တော်မူလျှင် ကလေးစော်ဘွားလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် အိမ်ရှေ့မင်းကို အပ်၍၊ 'ကျွန်တော်ခံပါတော့မည်'-သားကို လျှောက်လာစေ၏။ စော်ဘွားကိုလည်း[1] ခြေရင်းတော်သို့ ရောက်လာ၏။

ထိုနှစ်တွင် လပို၊ ပြောင်းပြာ၊ ကန္တီ၊ ကန္တဲ-သည်မြို့များ နိုင်ငံတော်ဖြစ်ပြန်၍၊ ကလေး ၉ လုံးမိုင်း[2]၊ ပန်းချီ ၁၀ ရွာလည်း လက်နက်နိုင်ငံတော်ဖြစ်ပြန်၏။

ပျက်လေပြီးသောနိုင်ငံတော်

သက္ကရာဇ် ၈၈၂ ခုတွင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍၊ "ယခုသည် ပျက်လေပြီးသော နိုင်ငံတော်တို့ကို ရပြန်သည်။ ရှေ့သို့ ခိုင်လုံအောင်ဘယ်သို့စီရင်သော် သင့်မည်နည်း။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ယင်းသောအခါ အထိန်းတော်ပုဂံသတိုး လျှောက်သည်ကား-

"မိုးညှင်းစလုံသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းလည်း များသည်။ လုပ်ရည်ကြံရည်နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်။ ရှေ့သို့ကို ချီလာမည် မချွတ်ပြီ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် မင်းကင်း(မင်းခင်း)ကို မြို့ပြ၊ ကျုံးမြောင်း ခိုင်အောင်လုပ်၍ ဆင်းလုံးမြင်းရင်းနှင့် ခံနေစိမ့်မည်။ မြေတူး၊ ငရုန်း၊ စည်ပုတ္တရာ၊ ဒီပဲယင်း-သည်မြို့များ ကိုလည်း အလုံးအရင်းသွင်း၍ အခိုင်အလုံနေစေသည်ဖြစ်မှ သင့်မည်။"-ဟု နားတော်လျှောက်သည်။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း သတိုးလျှောက်သောစကားကို ကြိုက်တော်မူ၍ မင်းကင်း (မင်းခင်း)မြို့ကို လည်း ခိုင်ခံ့အောင်လုပ်စေပြီးလျှင် အလုံးအရင်းနှင့် ရာဇတမန်ကို အစောင့်အနေခန့်တော်မူ၏။

မြေတူးမြို့ကိုလည်း စတုကာမဏိ[3]ကို အလုံးအရင်းနှင့် စောင့်နေရသည်။

စည်ပုတ္တရာမြို့ကိုလည်း တပ်သားနှင့်တကွ ရာဇသင်္ကြံကို အခိုင်အလုံ နေရသည်။

ဒီပဲယင်းမြို့ကိုလည်း အလုံးအရင်းနှင့် ဘယကာမဏိကို အခိုင်အလုံနေရသည်။

ကလေးစော်ဘွားကို အမြင့်မြို့ကို ပေးတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၈၅ ခုတွင် မိုးညှင်းစလုံသည် တိုက်ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၈ သောင်း၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်း ၂ ထောင်နှင့်ချီလာ၍ မင်းကင်း (မင်းခင်း)မြို့ကို ရံလေ၏။

ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် မြင်း ၆ တပ်နှင့် တပ်ပေါင်း ၁၂ တပ်[4]တွင်ပါသည့် တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၆၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်း[5]နှင့် ချီတော်မူသည်။

၁။ 'စော်ဘွားကိုယ်တိုင်လည်း'-ဟု ယူ။

၂။ 'ကလေးနယ်ကြီး ၉ နယ်'၊ 'ကလေးခရိုင်ကြီး ၉ ခရိုင်'-ဟု ယူ။

၃။ 'စတုရင်္ဂကာမဏိ'

၄။ ၁၅ တပ်-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၅။ '၁ သိန်း'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

မြေတူးသို့ရောက်တော်မူလျှင် မိုးညှင်းစလုံသည် မင်းခင်းမြို့ကို ရှုပ်ရှုပ်ချွံချွံလုပ်ကြံလေ၏။ ယင်းကမှ မြေတူးသို့ချီလာ၍ စစ်ကြီးတွေ့ကြ၏။ ရှေ့ဖျား မြင်းတပ်ချင်းတွေ့၍ တိုက်သည်။ ရှမ်းတို့ ဆုတ်လေ၏။ ဆုတ်သည်ကိုမြင်လျှင် ရှမ်းတို့ဆင်တပ် ဖိ၍ တိုက်သည်။ မြင်းသည်တော်တို့ ဆုတ်ပြန်ရချေ၏။

စလုံလည်း မြန်မာတို့ဆုတ်သည်ကိုမြင်လျှင် တပ်ပေါင်းနှင့်ဖိ၍ တိုက်လေသည်။ ရွှေနန်းရှင်နရပတိတို့က ၅ တပ်လုံး အဆီးအတားမရှိ ပျက်ချေ၏။ မြေတူးကိုရလျှင် ငရနဲကို တိုက်ပြန်လေ၏၊ ပျက်ပြန်ချေသည်။ ယင်းကသည် စေတုတ္တရာကိုတိုက်ပြန်လေသည်။ မြို့စားရာဇသင်္ကြံနှင့်တကွ မြို့လုံးကို ရလေ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း ရဲမက်ဗိုလ်ပါတို့ကို မရုံးစုနိုင်၍ အပြင်းခွာတော်မူရချေသည်။ ရှမ်းတို့လည်း အင်းပဲ၊ သရိုင်တိုင်အောင်လိုက်လေ၍ သုံ့ပန်း၊ မြင်း၊ဆင်တို့ကို သိမ်းယူလေ၏။

ဒီပဲယင်းမြို့တွင်းခံစေသော ဘယကာမဏိ[၁] လည်း မြို့တွင်မခံဝံ့၍ ခြေရင်းတော်သို့ပြေးလာ၏။ ရှမ်းတို့လည်း မြောက်ဘက်တွင်ရှိသော လူသူ၊ ကျွဲ၊ နွားတို့ကို သုံ့ဖမ်းယူလေ၏။

စစ်ကိုင်းသို့ မိုးညှင်းစလုံချီလာခြင်း

မိုးညှင်းစလုံသည် မြေတူးတွင်တစ်မိုးတွင်းနေ၍ **သက္ကရာဇ် ၈၈၆** ခုတွင် စစ်ကိုင်းသို့ ချီလာ၏။ ရောက်လျှင်၊ ကျောင်း၊အိမ်များကို မီးထင်းတိုက်လေ၏။ ယင်းကသည် ကန္နီ၊ ကနဲ၊ နတ်တောင်၊ ပဒုံ၊ အမြင့်သို့ချီ၍၊ သရက်တိုင်အောင်ရောက်လေ၍ သူ ရလေ၏။

ယင်းကမှ ပုခန်းကြီးကိုကူး၍ လုပ်ကြံပြန်သည်။ လပို့၊ ပြောင်းပြာ၊ ပန်းချီ ၁၀ ရွာနှင့်တကွ ပုခန်းမြို့ကို သူရလေ၏။ ပုခန်းကလည်း ကွပ်ရွာအနောက်ကိုချီ၍ သရက်တိုင်အောင်ရောက်လေ၏။ စကု၊ စလင်း၊ ဘောင်လင်း၊ လယ်ကိုင်းမြို့စားအပေါင်းတို့သည်လည်း မြို့တွင်မခံဝံ့၍ ထွက်ပြေးချေ၏။

မိုးညှင်းစလုံထံ ခိုဝင်သော ပြည်ဘုရင်

ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် 'အင်းဝရွှေနန်းကို တိုက်၍ ကျွန်ုပ်ကို နန်းတင်ပါလျှင်၊ အချစ်တော်တွင် အမှုအခင်းရှိသမျှကိုညီညာ၍ အမှုကိုထမ်းဆောင်ပါမည်။' -ဟူ၍ မိုးညှင်းစလုံနေရာ သရက်သို့စေ၏။

စလုံလည်း 'သည်အတိုင်းမှန်လျှင် အင်းဝကိုတိုက်၍ သွေးသောက်ကိုနန်းတင်မည်။' - ဟုမှာ၏။

ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း ခန့်ညားရွံ့ရှာချေသည်နှင့် မနေသာချေ၍၊ အထူးထူးသောထည်မျိုးအုပ်မျိုးကိုယူ၍၊ ရွှေလှော်ကားနှင့် စလုံနေရာမြေထဲသို့ ဆန်၍နေတော်မူကြ၏။ မင်း ၂ ပါးလည်း သာယာစွာပြောဟော၍ ကတိသစ္စာပြုပြီးလျှင်၊ ပြည်ဘုရင်က ဖောင်ပန်းဖွဲ့စေ၍ စလုံဆင်၊မြင်းတို့ကို အရှေ့ဘက်သို့ပို့၏။

စလုံလည်း ''သွေးသောက်မှုကား ရေကြောင်းချီလေ။ ငါမူကား ကြည်းကြောင်း အင်းဝသို့ချီမည်။ အင်းဝဘုရင်နရပတိ ငါ့ကို ခံနိုင်မည်လော။ ယင်းသို့မခံဝံ့၍ အင်းဝမြို့ကိုရလျှင်၊ ငါလက်ကိုင်၍ နန်းတင် ခဲ့မည်။ ဆင်ကောင်း၊ မြင်းကောင်းကို ငါယူမည်။''-ဟုဆို၏။

ပြည်မင်းကလည်း ''သွေးသောက်အစီရင်ကို ခံရမည်။''- ဟု ဆို၏။

ယင်းသို့မှ ပြည်ဘုရင်မှာ တိုက်လှေ ၃၀၀၊ လှော်ကား၊သံလှေ ၂၀၀၊ ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၁၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ရေကြောင်း ဆန်တော်မူ၏။

မိုးညှင်းစလုံမှာ တိုက်ဆင် ၂၀၀၊ မြင်း ၈၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၅ သောင်း-အရှေ့ဘက်ကြောင်းချီသည်။

၁။ 'ဘယကာမဏိ'

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အုန်းပေါင်စော်ဘွား စစ်ကူရောက်ခြင်း

ယင်းသောခါ တောင်တစ်လွှားတွင်ရှိသော တောင်တွင်းကြီး၊ ရမည်းသင်း စသောမြို့စားတို့သည် မခံဝံ့၍ ပြေးချေ၏။ အချို့လည်း ခြေရင်းတော်သို့ ရောက်လာ၏။ တစ်မြို့မျှ မခံဝံ့ချေ။ ထိုအကြောင်းကို စလုံသိလျှင် အလျင်ချီလာ၍၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား ရတတ်သမျှကိုသိမ်းယူ၍ အင်းဝသို့ရောက်လာ၏။

ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်နရပတိလည်း စလုံ ပုခန်းကြီးကိုကူး၍ အနောက်ဘက်တစ်လွှားမြို့ရွာတို့ကို သိမ်းယူကတည်းကပင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်သည်ကို နန္ဒသူရိယလျှောက်သည်။

"မိုးညှင်းစလုံသည် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအလုံးကို ဖျက်ဆီး၍ယူလေ၏။ သူတို့သာ ယောကျ်ားလော၊ ကျွန်တော်တို့လည်း ယောကျ်ားပင် ဖြစ်သည်။ အရေးကို မြော်တင်း[၁]၍ မသင့်ပြီ။ ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီရင်တော်မူ၍ အသက်ကို အသက်မမှတ် အားထုတ်လုပ်ကြရသည်ဖြစ်မှ အရေးတော်ကောင်းမည်။ မှူးတော်မတ်တော် အပေါင်းတို့လည်း အရှင့်ကျေးဇူး၊သစ္စာ-၂ ပါးနှင့်ချည်း ဖြစ်သည်။ ယခု အရေးတော်ခက်ခဲသည့်အခိုက်တွင် "အသက်ကို ဟင်းရွက်တစ်ရွက်မျှမှတ်၍ အထိန်းတော်သတိုးနှင့် ကျေးဇူးကို ဆပ်ရမည်။"-ဟူ၍ နားတော် လျှောက်၏။

နန္ဒသူရိယလျှောက်သော စကားကိုကြားလျှင် ဤသို့ သတိုးလျှောက်ပြန်၏။

"နန္ဒသူရိယလျှောက်သည့်အရေးမှာ စစ်ရေးပင် ဖြစ်တော့သည်။ သို့အရာတွင် ကျိန်းခန်းအလျောက် သူတို့တိုက်သမျှပင် ပျက်ချေသည်။ ယင်းသို့ ပျက်ပြန်များလှသော် ရဲမက်တော်တို့ အရွံ့ပါ[၂]ဖြစ်၍ ကျီးလန့်စာစားသကဲ့သို့သာ ဖြစ်သည်။ သူတို့ကလည်း နိုင်စရလျှင် တပ်ဦးဘီလူးပါလုပ်ကြလေ၏။ နိုင်ချင် ကြက်ကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။

"တစ်ကြောင်းမှာလည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်း စစ်သည်ဗိုလ်ပါများလှသည် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော ကြောင့် ရဲမက်တော်ချည်းသာ မလုံ[၃]။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားသို့စေတော်မူ၍ စော်ဘွားကိုနှင့်တကွ လုပ်ကြရ သည်ဖြစ်မှ အရေးတော်လှမည်။"-ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း သတိုးလျှောက်သောစကားကိုကြိုက်တော်မူ၍၊ အုန်းပေါင်စော်ဘွားသို့ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် နန္ဒသကြံကို စေတော်မူ၏။

အုန်းပေါင်စော်ဘွားသို့ရောက်၍ အကြောင်းမျိုးကိုကြားလျှင်၊ "မိုးညှင်းစလုံမျှသည် ငါရှိလျက် ငါ့သွေးသောက်နိုင်ငံကို တိုက်လံဖျက်ဆီးရမည်လော။"-ဟုဆိုပြီးလျှင်၊ ခုံခုံမင်မင်[၄] အဆောတလျင် ဆင်၊ မြင်းရုံးစု၍ တိုက်ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၆၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၈ သောင်းနှင့်တကွ အပြင်းချီလာ၏။

အင်းဝသို့ရောက်လျှင်၊ မြစ်ငယ်ကိုတံတားဖွဲ့၍ ကူးစေပြီးလျှင် တောင်ဘီလူးအရပ်ကသည် လယ်ကြီး တိုင်အောင် တပ်ချ၍နေသည်။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း ခရီးဦးကြိုဆို၍ ရွှေနန်းတော်သို့ခေါ်ပြီးလျှင်၊ မုနောလင်ပန်းနှင့် စားတော် ပြင်၍ တစ်ချက်တည်းစားတော်ခေါ်ကြသည်။ ရွှေနန်းရှင်နရပတိကလည်း ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

"မင်းတို့၏ ပြကတေ့တရား ၇ ပါးတွင်

- ပြည်ထဲရှင်မင်းလည်း ၁ ပါး။
- အရှင့်အလိုသို့လိုက်၍ အမှုကိုထမ်းသော အမတ်လည်း ၁ ပါး။
- ကျုံးမြောင်း၊ မြို့ပြ ပစ္စင်ရင်လျှောက် ခိုင်ခံ့သည်လည်း ၁ ပါး။

၁။ မြော်တင်း = တွေးတောသည်။ စဉ်းစားသည်။

၂။ အရွံ့ပါ = ကြောက်ရွံ့ရင်းဖြစ်သည်။

၃။ 'အရှင့်ရဲမက်တော်ကျွန်တော်တို့ အင်အားချည်းသာ မလုံလောက်'-ဟုယူ။

၄။ ခုံခုံမင်မင် = အရေးတကြီး။ အလေးထား၍။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- သူတော်ကောင်းရှိသော ဇနပုဒ်ရှိသည်လည်း ၁ ပါး။
- အပြစ်နှင့်လျော်စွာ ထုံးစံအညီ ဒဏ်ပေးသည်လည်း ၁ ပါး။
- ရွှေ, ငွေ, ကြေး, သံ, နှမ်း, ပဲ, စပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စဲ,ကျီ,တိုက်,ကြ များသည်လည်း ၁ ပါး။
- ပြည်ထောင်ဖက်ချင်းမင်း အဆွေခင်ပွန်းရှိသည် ၁ ပါး။

"ဤသို့ ဘုရားသခင်ဟောတော်မူသော တရားတော်ကိုထောက်သော် သွေးသောက်သည် သဟာယ မဟာမိတ် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းဖြစ်၍၊ ယခုဖျက်ဆီးတိုက်လံလေသည်ကို 'ကူညီမည်' ဟူ၍ ဆင်လုံးမြင်းရင်း အများနှင့် ရောက်ပေသောကျေးဇူးသည် အလွန်ကြီးမြတ်လှသည်ဖြစ်တော့သည်။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

ထိုစကားကို အုန်းပေါင်စော်ဘွားကြားလျှင်၊ "သွေးသောက်နှင့်ငါသည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်း ဖြစ်ကြသည်။ တစ်ဦးတွင်အခင်းရှိလည်း တစ်ဦးကူရမည် ဖြစ်သည်။ 'ပြည်ထောင်မင်း' ဟူကား အမှုအရာ အခင်းနှင့် မကင်း။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

မိုးညှင်းစလုံ အင်းဝကို တိုက်ခြင်း

ယင်းသို့ ကြည်သာစွာပြောဟောကြရာတွင်ပင် ရမည်းသင်းမင်းယောက်ဖတော်မင်းဦးတည်က 'မိုးညှင်းစလုံနှင့် ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောသည် သစ္စာကတိပြုကြ၏။ စလုံ အရှေ့ဘက်ကြောင်း, ပြည်ဘုရင် သတိုးမင်းစော ရေကြောင်းချီလာ၍ မြစ်စဉ်တစ်လျှောက်တောင်ဘက်တစ်လွှားတွင်ရှိသော မြို့ရွာအပေါင်း တို့ကို ဖျက်ဆီးကြောင်း'ကို လျှောက်လာ၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း အကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် အုန်းပေါင်ခုန်မှိုင်းနှင့်တိုင်ပင်၍၊ တက်မျှော ချောင်းကသည် တောင်ဘီလူးသို့ပတ်၍၊ အုံးတော်ပေါက်တိုင်အောင်တပ်တည်၍ အုန်းပေါင်အားနှင့် ခံတော် မူသည်။ သက်ရှည်ကျော်ထင်, နေမျိုးကျော်ထင်တို့ကို တိုက်လှေ ၃၀၀ တွင် အမြောက်,သေနတ် တင်စေ၏။ စစ်သည်သူရဲ ၃ သောင်းနှင့် ကျောက်ဇ.လုံးက ဆီးကြို၍ခံရလေ၏။

မိုးညှင်းစလုံသည် အလျင်ချီလာ၍ရောက်လျှင်၊ တံတားဦးကသည် ကူးတို့ဆိပ်-ခေါင်းခွဲကိုပတ်၍ တပယ်-ထောက်ရစ်တိုင်အောင် တပ်ချ၍နေလေ၏။

၅ ရက်ရှိလျှင်၊ စလုံသားသိုဟန်ဘွားလည်း ဆင်စီး၍၊ တောင်ဘီလူးတပ်ကိုတိုက်လာ၍၊ ရွှေနန်းရှင် ကျွန်တော်ဘယကျော်သူလည်း 'ရဲမြတ်လှ' ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ တိုက်သည်။ သိုဟံဘွားစီးသောဆင် မျက်နှာသုန်လေ၍၊ ဘယကျော်သူလိုက်၍တိုက်သည်ကို စလုံတူ စပေါင်း ခံ၍တိုက်လေသည်။ ဘယ ကျော်သူစီးသောဆင် မျက်နှာသုန်လေ၏။ ယင်းသို့စဉ်တွင် သူကလွှတ်လိုက်သောသေနတ်သင့်၍ ဆင်ဦး တွင်ပင် ဆုံးချေ၏။

ဘယကျော်သူဆုံးခဲ့လျှင်၊ နန္ဒကျော်ထင် 'ရဲတုစံ'[၁] ဟူသောဆင်ကိုစီး၍ တိုက်လျှင်၊ မိုးညှင်းစားတူ စပေါင်းစီးသောဆင် ပြေးလေ၏။ စပေါင်းပြေးလေသည်ကို မိုးညှင်းစလုံမြင်လျှင် တပ်မှူး, စစ်ကဲ အပေါင်းတို့ကို ဓားချွတ်၍ပြရ၏။ ရှမ်းအမတ်တို့လည်း အရှင်စလုံကဓားပြသည်ကို မြင်လျှင် တပ်ထဲတွင် တစ်ယောက်မျှမနေဝံ့။ ဆင်သည် ဆင်နှင့်, မြင်းသည် မြင်းနှင့်တိုက်လေသည်။ အင်းဝကခံတပ်ပျက်၍ မြို့ရင်းတိုင်အောင်ရောက်လာ၏။ ရဲမက်တော်တို့အများလည်း ထိပါးသေကျေ၏။

ယင်းသို့လျှင် ရွှေနန်းရှင်နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းလည်း မြို့တွင်းမခံဝံ့ချေ၍၊ ညတွင် ထွက်ပြေး၍၊ အရှေ့ဆင်ခေါင်းသို့ဆုတ်၍ နေတော်မူလေ၏။

၁။ 'ရဲဘုန်းစုံ'-မှုံရွေး။ 'ရဲဒုစုံ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

'အင်းဝပျက်၍ ဘုရင်နရပတိတို့ ဆုတ်လေကြောင်း' ကို သက်ရှည်ကျော်ထင်ကြားလျှင်၊ "ကျောက်တလုံးတွင်ခံ၍ မသင့်ချေပြီ။ ငါတို့အရှင်ရှိရာပေါင်းမှသင့်မည်။" -တိုင်ပင်ပြီးလျှင် မြောက်ဘက်ကြောင်းဆန်လာ၏။ ဝတ်ချက်မှ အရှေ့ဘက်ကြောင်းကူး၍ ရွှေနန်းရှင်နရပတိရှိရာ ဆင်ခေါင်း-ဝက်ဝံသို့ ပေါင်းကြလေ၏။

အင်းဝနန်းကို ပြည်ဘုရင်တက်ခြင်း

ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောတို့လေ့တပ်သည် သက်ရှည်ကျော်ထင်တို့ဆန်သွား၍ မိုးသောက်မှရောက်လာသည်။ သတိုးမင်းစောရောက်လျှင် မိုးညှင်းစလုံလည်း သုံ့ပန်းရသမျှကိုလွှတ်၍ ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောကို နန်းတင်လေ၏။ ၃ ရက်ရှိလျှင် ဆင်ကောင်း,မြင်းကောင်းတို့ကိုသိမ်းယူ၍၊ စစ်ကိုင်းဘက်သို့ ကူး၍ မိုးညှင်းသို့ပြန်လေ၏။

ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း မိုးညှင်းစလုံပြန်လေလျှင် နန်းတက်၍ ၃ ရက်ရှိသောအခါ၊ အင်းဝတွင်ရှိသော လူကြီး,ရဟန်းကြီးတို့ကို ပင့်ခေါ်သိမ်းယူ၍ ပြည်သို့ စုန်တော်မူလေ၏။

ယင်းသောအခါ ရွှေနန်းရှင်နရပတိမိဖုရား ဓမ္မဒေဝီတွင်မြင်သော သမီးတော်သီရိဘုန်းထွဋ်-ယင်းသောခါ သက်တော် ၈ နှစ်အရွယ်ရှိသောမင်းသမီးသည် အထိန်းတော်နှင့်သာကွဲရစ်သည်ကို တွေ့၍ ယူတော်မူလေ၏။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဘုန်းတော်ကြီးကား ပြည်သို့ရောက်တော်မူမှ စတုဓမ္မသာရကိုးခန်း(ပျို့)အပြီးသတ်တော်မူသည်။ သံဝရ(ပျို့)ကိုလည်း ပြည်သို့ရောက်တော်မူမှ စပ်တော်မူသည်။

မိုးညှင်းစလုံလည်း မြေတူး၊ ငရနဲ၊ စေတုတ္တရာ၊ ဒီပဲယင်းမြို့သို့တိုင် ဆင်းလုံးမြင်းရင်းနှင့်ကျေးစားချည်း ထည့်လေ၏။

အင်းဝသို့ နရပတိ ပြန်ဝင်ခြင်း

ရွှေနန်းရှင်နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းလည်း ဆင်ခေါင်း-ဝက်ဝံတွင် နေတော်မူ၍၊ ဗိုလ်ပါ၊ ဆင်၊ မြင်းတို့ကို သိမ်းဆည်း၍ ရေတွက်သော်၊ တိုက်ဆင် ၅၀၊ မြင်း ၄ သောင်း၊ စစ်သူရဲ ၈ သောင်းရသော ဟူ၏။ အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းမှာလည်း ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါလည်း ယွင်းယိုချေ၏။ တိုက်ဆင် ၈၀၊ မြင်း ၁၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းရသော ဟူ၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းလည်း ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစော ပြည်သို့စုန်ရာတွင် ဆင်ခေါင်းက အင်းဝသို့ဆင်းတော်မူလျှင်၊ ရောက်တော်မူလျှင် အုန်းပေါင်စော်ဘွားကို ဘုရင်နရပတိ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

"ယခုတစ်ကြိမ်ခန့် ကာလအလျောက် အရပ်အနေမသင့်၍ ဆုတ်ချေသောကြောင့် နှလုံးညှိုးနွမ်းစွာရှိရချေသည်။" -ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်ကို အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်း ဤသို့ဆိုပြန်၏။

"လူတို့တွင် အရှုံးတစ်ခါ အသာတစ်ခါ ကြုံမြဲရှိသည်။ သွေးသောက်နိုင်ငံအလုံးကို မရဘဲကို ငါမနေ။ တစ်နှစ်တစ်ခါ သွေးသောက်ဗိုလ်ပါတို့ကိုဖြည့်တင်း၍၊ မိုးနဲ၊ ညောင်ရွှေ စသော နိုင်ငံအလုံးနှင့်ချီ၍လုပ်ကြမည်။ စိုးရိမ်တော်မမူနှင့်။" -ဟု ဆိုလေ၏။

တောင်ငူမင်း တစ်စခန်းထခြင်း

တောင်ငူဘုရင် မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း 'အင်းဝကို မိုးညှင်းရှမ်းတို့ဖျက်ကြောင်း' ကို ကြားလျှင် တိုက်ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၃၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့်ချီလာ၍၊ တောင်ဘက်တစ်လွှားတွင်ရှိသော

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မြို့ရွာတို့ကိုဖျက်ဆီး၍ ဆင်, မြင်း, ကျွဲ, နွားတို့ကို သိမ်းယူလေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ယောက်ဖတော် ရမည်းသင်းမင်းဦးတည်လျှောက်လာ၍ ကြားတော်မူလျှင်၊ ရွှေနန်းရှင် နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆၀၀၀ နှင့် စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ရမည်းသင်းသို့ အလျင်ချီတော်မူကြ၏။

တောင်ငူဘုရင်မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း မခံဝံ့၍ တောင်ငူသို့ဆုတ်လေ၏။ ရွှေနန်းရှင်နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်စော်ဘွား တောင်ငူတိုင်အောင်လိုက်တော်မူကြ၍ ရောက်တော်မူကြလျှင် တောင်ငူမြို့ကို အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံတော်မူကြသည်။ ပြောင်းသေနတ် ထူထပ်လှသည်နှင့် မြို့စီးပြစီးများသောကြောင့် မရချေ။ တစ်လခန့်ရှိလျှင် အင်းဝမှာမငြိမ်မသက်သည်နှင့် ပြန်တော်မူ၏။ ရောက်တော်မူလျှင်၊ အုန်းပေါင်စော်ဘွားက "အရေးအရာရှိလျှင် ကြားလာစေ။ ယခု မိုးလေကျတော့မည် ဖြစ်သောကြောင့် ပြန်ဦးတော့မည်။" -ဟု ဆို၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း အုန်းပေါင်စော်ဘွားကျေးဇူးကြီးသည်ကို အောက်မေ့၍ ရွှေ ၅ ပိဿာ, ငွေ ၃၀, ဆင် ၁၀; အထူးထူးသောထည်မျိုးအုပ်မျိုး ပေးတော်မူသည်ကို အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းက "ငါ့သွေးသောက်ကို ငါကပေးရဦးမည်။ သည်ဥစ္စာကို ငါမယူ။" ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ဘုရင်နရပတိလည်း ပယင်းကတောင်[၁] နှင့်တကွ စီးတော်မူသောပတ္တမြားကကို "မျက်နှာတော်ကို မြင်သကဲ့သို့ သည်မြင်းကကို စီးပါ။" -ဟူ၍ ပတ္တမြားချပ်နှင့်တကွ ပေးတော်မူ၏။ အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း မြင်းကောင်း ၁၀, ငွေမီးပေါက် ၂ စင်း[၂] ပေး၍ အုန်းပေါင်သို့တက်လေ၏။ ယင်းသောအခါ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို[၃] ရွှေစာရံတိုင်အောင် လိုက်၍ပို့ရသည်။

ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်နရပတိ နိုင်ငံတော်အလုံးတွင်ရှိသောမြို့စားရွာစားအပေါင်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍၊ 'ကျေးဇူး,သစ္စာတော်-၂ ပါးကိုအမြဲမှတ်၍ မသွေမဖည်အမှုတော်ကိုထမ်းပါ။' -သစ္စာပေးပြီးလျှင် ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၏။

မိုးညှင်းစလုံ အင်းဝကို ရုံခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၈၈ ခုတွင် မိုးညှင်းစလုံသား,ခမည်း တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၁ သောင်း, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၅ သောင်းနှင့်ချီလာ၍၊ ဟံလင်း-မုတ်ထိသို့ရောက်မှသိတော်မူ၍ ကျေးစားမြို့စားအပေါင်းတို့ကို ခေါ်ရလေ၏။ အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းကိုလည်း ချီပင့်[၄] ရလေ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းဆုံးခြင်း

သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကိုလည်း "တိုက်ဆင် ၈၀, မြင်း ၁၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၂ သောင်းနှင့် ပုခန်းကြီးကခံလေ။" -ဟူ၍ လွှတ်တော်မူ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ပုခန်းကြီးသို့ရောက်တော်မူ၏။ နန္ဒင်းကိုင်းကိုကူး၍ အမြင့်တွင်ခံသောရှမ်းတို့ကို တိုက်တော်မူသည်။ အမြင့်တွင် တစ်ရက်ခန့်နေတော်မူသည်။ ပဒုံသို့ချီ၍ လုပ်ကြံပြန်သည်၊ ပျက်လေ၏။ ယင်းကသည် ကန္တီကိုကူး၍လုပ်ကြံပြန်သည်၊ ပျက်လေ၏။ ၃ မြို့လုံးအောင်မြင်တော်မူရာတွင် ဆင် ၃၀, မြင်း ၁၆၀, လူ ၁၀၀၀ ကျော် ရတော်မူသည်။

၁။ ပယင်းလုံးများကို သီတာမြင်းတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် အလှဆင်ထားသည် ပယင်းကတောင်။

၂။ ငွေသားကွပ် မီးပေါက်သေနတ် ၂ လက်။

၃။ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကိုယ်တိုင်။

၄။ ချီပင့် = အကူအညီတောင်းသည်။ စစ်ကူခေါ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကန္တီတွင်နေတော်မူစဉ် ညချိန်ဖျား၍ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းမရှိလျှင် မှူးတော်မတ်တော်တို့လည်း ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါရုံးစု၍ ပုခန်းကြီးသို့ အရောက်ပြန်ကြ၏။

မိုးညှင်းစလုံလည်း ဟံလင်းကသည် စဥ္စကိုင်သို့ချီလာ၍ ဖောင်ပန်းလုပ်ပြီးလျှင်၊ ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါကို ကျောက်တလုံးကကူးစေ၍ အင်းဝမြို့ကိုရံလေ၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိလည်း အုန်းပေါင်စော်ဘွားက မရောက်သေးသည်နှင့် အင်အားမတန်ချေသောကြောင့် ထွက်၍မတိုက်ဝံ့ချေ။ ပြောင်းသေနတ် မြို့ထိပ်ဝန်းကျင်စီစဉ်၍ ခံတော်မူရချေသည်။

မြို့ကိုရံ၍ ၈ ရက်ရှိလျှင် မိုးညှင်းစလုံလည်း တပ်မှူးအပေါင်းတို့ကို "နက်ဖြန် မြို့ကိုတက်မည်။ အညီအညွတ်မတက်သသူကို သည်ဓားနှင့်သတ်မည်။"-ဟူ၍ ဓားပြရ၏။ တပ်မှူး,စစ်ကဲအပေါင်းတို့သည်လည်း စလုံကဓားပြလျှင် မိမိတို့အသက်ကို အသက်မမှတ်၊ မြို့ထိပ်ကလွှတ်သောပြောင်းသေနတ်ကို ပမာဏမပြု၊ တချို့ မြို့ကျုံးကို တူးကုန်၍၊ တချို့ မြို့ကို လှေကားထောင်၍ တက်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြို့ထိပ်က သေနတ်, အမြောက်နှင့်လွှတ်၍ သေသည်။ တုံးနှင့်ချ၍၊ လှံနှင့်ထိုး၍ သေသည်ကား များ၏။ ထိုသို့ထိငြား,သေငြားသော်လည်း 'သေသည်'ဟူ၍မမှတ် မြို့ကိုတက်သည်၊ တက်နိုင်လေ၏။

ဘုရင်နရပတိဆုံးခြင်း

ရွှေနန်းရှင်ဘုရင်နရပတိလည်း 'ရွှေစာတိုင်' ဟူသောဆင်ကိုစီးတော်မူပြီးလျှင် မြို့ရှေ့တံခါးကိုထွက်တော်မူ၍၊ 'ကျွန်းဦးကသည် အရှေ့ဘက်ကို ကူးတော်မူမည်' ဟူ၍ သွားတော်မူရာတွင်၊ မိုးညှင်းစလုံသားသိုဟံဘွား ဆင်နှင့်ခံသည်ကို တိုက်တော်မူရာတွင် သူကလွှတ်လိုက်သောအမြောက် သင့်လေ၍ ဆင်ဦးတွင်ပင် တန်ခူးလဆန်း ၁၂ ရက်-အင်္ဂါစားသည့်နေ့ ဆုံးတော်မူချေသည်။

ဘုရင်နရပတိဆုံးတော်မူခဲ့လျှင် မင်းဆွေစိုးမျိုး, အမှူးအမတ်တို့သည် သရေခေတ္တရာသို့စုံရာ, ကေတုမတီသို့စုံရာ အခြေအရံနှင့်တကွဝင်ကြလေ၏။ တချို့လည်း မိုးညှင်းစလုံနှင့် အသင့်ကျင့်[၁] ၍ စားမြဲသောကျေးရွာစည်းစိမ်ကို စားရ၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိ 'မိဖုရား ၆ ပါး'တွင်မြင်သော သားတော်, သမီးတော်ကား

၁။ စလင်းသိင်္ယသူ့သမီးတော်အငယ်နှင့် ခမည်းတော်ဒုတိယမင်းခေါင် စုံဖက်တော်မူသည့် မိဖုရားကားနန်းတက်တော်မူ၍များမကြာ အနိစ္စရောက်မူသည်။ သည်မိဖုရားတွင် သားတော်,သမီးတော် မမြင်။

၂။ နှောင်တော် ဘုရင်မဟာသီဟသူရမိဖုရားကို မိဖုရားမြှောက်ရာတွင်

- သမီးတော် ဘေးတော်နှမကို မြင်သည်။ မြောက်သားတော်ကား- ခမည်းတော်သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းတည်း။

၃။ ပုဂံနှင့် ပန်းချီ ၁၀ တိုက်, ရဲလှေ ၁၀ စင်းကိုစားသော သီဟပတေ့သမီးတော် မယ်တော်ချစ်ဘွားကို 'ဓမ္မဒေဝီ' ဟူသောအမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်ရာတွင်မြင်သည့်

- သမီးတော် သီရိဘုန်းထွဋ်တည်း။ မင်းသမီးကို ပြည် ဆင်ဖြူရှင်သတိုးမင်းစောရ၍ မြေးတော်နရပတိနှင့် စုံဖက်လေသည်။ နရပတိအနိစ္စရောက်လျှင် ညီတော်မင်းခေါင် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်။ 'မင်းခေါင်' ခံ ရှင်သရက်ကို မင်းတရားရွှေထီးလုပ်ကြ၍အလိုတော်ပြည့်လျှင်* တောင်ငူမှာနေရသည်။

၁။ အသင့်ကျင့် = အလိုကျပေါင်းသည်။

* ပြည်မင်းဖြစ်သောကြောင့် 'မင်းတရားရွှေထီး ပြည်မြို့ကို တိုက်၍အောင်မြင်လျှင်'-ဟု ယူပါ။ မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်စာ ၄၈၄ ၌ ရှင်သရက်သည် 'စည်းစိမ် ၄ နှစ်-သက္ကရာဇ် ၉၀၄ ခုတွင် နန်းကျသည်'-ဟု ဆိုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဆင်ဖြူများသခင်[၁] အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် 'မင်းခေါင်'ခံ ရှင်သရက်ကို ဟံသာဝတီမှာ နေရသည်။ နောက်- ယုံကြည်တော်မမူ၍ 'မင်းခေါင်'ခံ ရှင်သရက်ကို ကွပ်မျက်တော်မူလေလျှင်၊ သီရိဘုန်းထွဋ်ကို 'စန္ဒာဒေဝီ' အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူသည်တွင် သမီးတော် ၁ ပါး မြင်တော်မူသည်။ ဆင်ဖြူများသခင်တွင် သမီးတော် တောင်ငူရွှေနန်းတည်မင်းမိဖုရား ခင်စောကို မြင်သည်။

၄။ ရမည်းသင်းနှင့် ရေလွဲ ၅ ခရိုင်ကိုစားသော ဘထွေးတော် မင်းရဲကျော်စွာသမီးတော် မင်းတရားနှမတော်ကို မိဖုရားမြှောက်ရာတွင် သားတော်၊ သမီးတော် မမြင်။

၅။ တောင်တွင်းမင်း သီရိဇေယျသူရသမီးတော်ကို မိဖုရားမြှောက်ရာတွင် သားတော်၊ သမီးတော် မမြင်။

၆။ မိဖုရားနံ့ဘီတွင်မြင်သော

- သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း ၁ ပါး။ မြှောက်သားတော်ကား- ခမည်းတော်သမီးတော် ဘေးတော်နှမတည်း။
- ညီတော်မင်းကြီးဆွေ[၂]-ပြင်စည်စားလည်း ၁ ပါး။

သားတော် ၂၊ သမီးတော် ၂ ပါး-ပေါင်း ၄ ပါးတည်း။

ပြုတော်မူသောကောင်းမှုတော်ကား-

- စစ်ကိုင်းအရပ်၌ မဟာစေတီဘုရားနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
- နိဂြောဓာရုံဘုရားနှင့် ရွှေကျောင်းတော်။
- တံတားဦးအရပ်၌ ရွှေကျောင်းတော်။
- သင်ပန်းအရပ်၌ ဘိုးတော်ကောင်းမှုတော် ရတနာစည်းခုံဝယ် ရွှေကျောင်းတော်။
- ပုဂံ လောကနန္ဒာအရပ်၌ ရွှေဥမင်နှင့်ရွှေကျောင်းတော်။
- သင်းကြီး မိတ္ထီလာအရပ်၌ ရွှေကျောင်းတော်။
- စေဥ္စကူမြို့အရှေ့၌ ရန်အောင်မြင်ရွှေကျောင်းတော်။

ဤသို့သောကောင်းမှုတော်တို့ကို ဆည်းပူးတော်မူ၍ များစွာသောဝတ္ထုကံမိုးမြေ လှူတော်မူ၏။ အိမ်နိမ့် ၂၅၊ မင်းစည်းစိမ် ၂၅- သက်တော် ၅၀၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၂ ရက် အတာစားသည့်နေ့ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။[၃]

သက္ကရာဇ် ၈၈၈ ခုတွင် အင်းဝပျက်သည့်နှစ်တွင် သရေခေတ္တရာ-ပြည်မြို့မှာလည်း ဆင်ဖြူရှင် သတိုးမင်းစောအနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သားတော် ဘုရင်ထွေး မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

ထိုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီမှာလည်း မွန်မင်းဗညားရံ အနိစ္စရောက်၍၊ သားတော် သူ့ရှင်တကာရွတ်ပိ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

'အပိုင်း ၄' ပြီး၏။

၁။ 'ဘုရင့်နောင်' ကိုညွှန်းသည်။
၂။ 'မင်းကြီးထွေး'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၃။ 'ဥဂ်ါသားတည်း။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၅

ပထမအင်းဝပျက်ပြီးနောက်ပိုင်း
ပြည်-တောင်ငူ-ဟံသာဝတီ

၁၅-သိုဟန်ဘွားမင်း

သက္ကရာဇ် ၈၈၉ ခု[၁] တွင်၊ 'အင်းဝမြို့ကိုတည် သတိုးမင်းဖျားကစ၍ ရွှေနန်းသခင် ဘုရင်နရပတိတိုင် မင်းဆက် ၁၄ ဆက်' တွင် မင်းစဉ်ပျက်၍၊ မိုးညှင်းစလုံသားသိုဟန်ဘွား ရွှေနန်းကိုတက်၍ မင်းပြုလေသည်။ သိုဟန်ဘွားကို စလုံပေးသောအလုံးအရင်း[၂]ကား တိုက်ဆင် ၂၀၀, မြင်း ၄၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၆ သောင်းပေးသော-ဟူ၏။

ရွှေနန်းရှင်နရပတိတူတော် မင်းကြီးရန်နောင်သည် အင်းဝပျက်သောအခါ မြို့သစ်-ပြင်စည်အရပ်မှာ ရှောင်ရှား၍နေသည်ကို မိုးညှင်းစလုံကခေါ်၍၊

"ငါ့သားသိုဟန်ဘွားသည် မြန်မာမှု၌မလိမ္မာပါ။ မင်းကြီးသွန်သင်ပဲ့ပြင်၍၊ စီရင်ခင်းကျင်း၍၊ စီရင်ဖွယ်ရှိသောအခါ ငါ့သားနှင့်တိုင်ပင်၍ စီရင်ကွပ်ညှပ်ပါ။"-ဟု ဆို၏။ ပြင်စည်မြို့ကိုလည်း ပေး၏။

မိုးညှင်းစလုံသည် အင်းဝနိုင်ငံအလုံးကို စီရင်ခန့်ထားပြီးလျှင် မိုးညှင်းကိုပြန်လေ၏။

သိုဟန်ဘွားလည်း စလင်းမြို့ကို စည်သူကျော်ထင်ကိုပေး၏။ ပုဂံမြို့ကို သတိုးကို ပေးမြဲပေး၍ စားရ၏။ ကန်နီမြို့ကို အနော်ရထာကိုပေး၏။ ပေါင်းတည်ကို ပုံချီကိုပေး၏။ အမြင့်ကို သက်တော်ရှည်ကို ပေး၏။ ဤသို့နိုင်ငံတော်အလုံးတွင်ရှိသော ကျေးရွာမြို့ပြတို့ကို မြန်မာအမတ်, ရှမ်းအမတ်တို့ကို အလုံးအရင်းနှင့်ချည်း ကျေးစားထည့်လေ၏။

အင်းဝဘုရင် သိုဟန်ဘွားလည်း ပြည်, တောင်ငူကို ချီ၍ သိမ်းယူမည့်အကြောင်း မင်းကြီးရန်နောင်ကိုတိုင်ပင်သော်၊ မင်းကြီးရန်နောင်လည်း "သည်စော်ဘွားချီ၍ လုပ်ကြံချေက ပြည်,တောင်ငူမျှသည် ခံနိုင်ချိမ့်မည် မဟုတ်။ ယင်းသို့မခံနိုင်၍ ပျက်ခဲ့လျှင်၊ 'မြန်မာနိုင်ငံ' ဟူ၍ မရှိပြီ။ ရှမ်းတို့သာ မြန်မာအလုံးကို စိုးရလေတော့မည်။ ကြွင်းသောမြန်မာ ကြွင်းပါစေ။" အမှတ်ရှိ၍ ဤသို့လျှောက်၏။

"ပြည်,တောင်ငူကို လုပ်ကြံတော်မူမည်-မိန့်တော်မူရာမှာ ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါသာ ပင်ပန်းတော့မည်။ ဘုန်းတော်ကြောင့် အလိုလိုညွတ်လတ်မည်။ အင်းဝကို အလိုတော်ပြည့်လေပြီးသည်ကို နေဝံ့မည်လော။" -ဟူ၍ လျှောက်၏။

'သိုဟန်ဘွားကား ကောင်းမှု-မကောင်းမှုကို မသိ။ ရတနာ ၃ ပါးကိုလည်း မရှိသေ။ ချီ၍လုပ်ကြံက ပျက်ချေတော့မည်။'-အယူရှိ၍၊ တောင်ငူမင်း, ပြည်မင်းသို့ လက်ဆောင်လက်နက်ပို့သ၍၊ 'စော်ဘွားနှင့်

၁။ သက္ကရာဇ် ၇၈၆ တွင် အင်းဝမြို့ကို သတိုးမင်းစော တည်သည်။ 'သက္ကရာဇ် ၈၈၉ ခု' ကား မိုးညှင်းစလုံသားသိုဟန်ဘွား အင်းဝကို မင်းပြုသည်ကိုညွှန်းသည်။ 'သက္ကရာဇ် ၈၈၈ ခု အင်းဝပျက်သည့်နှစ်တွင်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ 'သက္ကရာဇ် ၈၈၉ ခုသည် မိုးညှင်းစလုံသား သိုဟန်ဘွား နန်းတက်မင်းပြုသည့်နှစ်'-ယူသင့်။

၂။ အလုံးအရင်း = စစ်အင်အား။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ချစ်ကြည်လေးမြတ်မှ အရှည်သင့်မည့်အကြောင်း’ကို ပြည်,တောင်ငူသို့ စေ၏။ ပြည်မင်း,တောင်ငူမင်းတို့လည်း ပဏ္ဏာကာရပို့စေသည်၊ အချစ်လိုတူ ပြုကြ၏။

တောင်ငူကျေးစပ်နှင့် အင်းဝကျေးစပ်တွင် ရှမ်းတို့နေလာမည်ကိုစိုး၍၊ ကန်, ချောင်း, ဆည်, မြောင်းရှိသမျှကိုလည်း တောင်ငူဘုရင် မဟာသီရိဇေယျသူရက ဖျက်ဆီးရ၏။

တောင်ငူနန်းကို သားတော်တပင်ရွှေထီးတက်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၉၂ ခုတွင် တောင်ငူဘုရင် မဟာသီရိဇေယျသူရအနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သားတော်မင်းတရားရွှေထီး မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

သိုဟန်ဘွားက မြင်းအစီး ၂၀ ဖွဲ့ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၉၃ ခုတွင် အင်းဝဘုရင်သိုဟန်ဘွားကို ပညာရှိတို့သည် “ချင်းတွင်းမြစ်ဆုံမှာ သကြံန်ခေါ်သင့်သည်။”-ဟူ၍ လျှောက်လျှင်၊ အမှတ်မဲ့သွား၍ သကြံန်ခေါ်ချေသည်။ ယင်းသောအခါ အမတ်သားအတွင်းမြဲ ၂ ကျိပ်တို့သည် “ကျွန်ုပ်တို့ မြင်းအစီး ၂၀ ရှေ့တည်၍သွားမည်။ သကြံန်ခေါ်တော်မူ။”-လျှောက်လျှင် ထိုသူတို့ ရှေ့တည်စေ၍၊ အခြွေအရံနှင့်သွား၍ သကြံန်ခေါ်၏။ ပြန်၍ နန်းတော်သို့ရောက်လျှင်၊ “သည်သူကောင်းသား ၂ ကျိပ်တို့သည် ရဲရင့်လှပေသည်။”-ဟူ၍ ဆုလာဘ်ပေးပြီးလျှင် ရဲဘော်မြင်းအစီး ၂၀ ဖွဲ့တော်မူသည်။

ယင်းသောအခါ မိုးညှင်းစလုံသား,ခမည်း[၁]တို့ကို အပြည်ပြည်ထောင်မင်းတို့သည် ခန့်ညားရွံ့ရှာကြချေသည်။

မိုးညှင်းစလုံအဖမ်းခံ ပြည်ဘုရင်ထွေး

သက္ကရာဇ် ၈၉၄ ခုတွင် မိုးညှင်းစလုံချီလာ၍ အင်းဝသို့ရောက်လျှင်၊ သိုဟန်ဘွားကိုဆို၍[၂] တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၈၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းနှင့် ပြည်သို့ ချီလေ၏။

ပြည်ဘုရင်ထွေးလည်း ‘မိုးညှင်းစလုံချီလာသည်’ ကြားလျှင်၊ မြို့ပြ, ကျုံးမြောင်း ပြင်ဆင်ပြီးလျှင် မိဖုရားသားတော်, သမီးတော်တို့ကို အနောက်ဘက်တလည်ဆီးသို့ပို့၍ မြို့တွင်းက ခံ၏။

မိုးညှင်းစလုံသား,ခမည်းတို့လည်း ပြည်မြောက် နဝင်းချောင်းကသည် ပြည်မြို့တိုင်အောင် တပ်အစဉ်အဝိုင်းချ၍နေလေ၏။ ပြည်ဘုရင်ထွေးလည်း အရေးကို မြော်တင်းပြီးလျှင် လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် မိုးညှင်းစလုံတပ်သို့ ထွက်နပ်[၃]ရလေ၏။

မိုးညှင်းစလုံလည်း “အစ်ကိုဘသည် အထက်က ‘အင်းဝကိုညီ၍လုပ်ကြပါ။ အရေးပြီးလျှင် အမှုကိုညီညာ၍ထမ်းမည်’ ဆိုသည်နှင့် မထမ်းနေသည်။ အမှုကိုထမ်းမည်လော၊ စစ်တည်းပြုမည်လော။”-မှာလိုက်၏။

ပြည်ဘုရင်လည်း ‘စလုံသား,အဖ ချီလာသည်၊ အင်အားများလှသည်၊ ခံသော်လည်း မနိုင်။ သာယာချေငံစွာဆို၍ အရေးပြီးမှသင့်မည်။’ အကြံတော်ရှိ၍၊ အထူးထူးသောပုဆိုးကောင်းခါသာ လက်ဆောင်ယူ၍ အခြွေအရံ လူ ၁၀၀၀ ကျော်ခန့်နှင့် စလုံတပ်သို့ ထွက်လေ၏။

၁။ ‘သား,အဖ’-ဟု ယူ။

၂။ ဆို = ခေါ်သည်။ ‘ခေါ်၍’-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၃။ ထွက်နပ် = ကြိုဆိုကျွေးမွေးပြုစုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မြို့တွင်းအဝင်မခံရသော ပြည်ဘုရင်ထွေး

စလုံလည်း ဘုရင်ထွေး ထွက်လာလျှင်၊ အိမ်းအဲမဆို[၁] အခြွေအရံနှင့်တကွ ဖမ်းပြီးလျှင် ယူ၍ပြန်လေ၏။ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် အင်းဝတွင်စီမံခန့်ထား၍ ပြန်လေ၏။ ဒီပဲယင်းသို့ရောက်လျှင် ပြည်ဘုရင်ထွေးကို အခြွေအရံနှင့်တကွ လွှတ်၍ပြန်လာရ၏။

မိုးညှင်းစလုံ လုပ်ကြံခံရခြင်း

စလုံ မြေတူးသို့ရောက်လျှင် အတွင်းရှမ်း၊ ပြင်ရှမ်း အချင်းတများ[၂] ရှိရာတွင် မိမိကျွန်အမတ်တို့ လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်လေ၏။

ပြည်ဘုရင်ထွေးသားတော် ဘိုးတော်သခင်လည်း ခမည်းတော်ကို စလုံယူ၍သွားလျှင်၊ 'နရပတိ' အမည်နှင့် ပြည်မြို့ကို မင်းပြုလေ၏။

တစ်လခန့်ရှိလျှင်၊ ခမည်းတော်ဘုရင်ထွေးကို စလုံ လွှတ်၍ ပြန်ရောက်လာလျှင် မြို့တွင်းသို့ မဝင်ရ၊ တံခါးကိုပိတ်၍ ထားလေ၏။ ခမည်းတော်လည်း မြို့တွင်းသို့မဝင်ရလျှင်၊ ကိုယ်တော်မကျန်းရှိသည်နှင့် တစ်လခန့်ရှိလျှင် နဝင်းချောင်းတစ်ဖက်ကတဲတော်တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ သားတော်နရပတိလည်း ခမည်းတော်အလောင်းကို ကောင်းမွန်စွာသင်္ဂြိုဟ်တော်မူ၏။

ပြည်ဘုရင် နရပတိမိဖုရားကား အင်းဝရွှေနန်းကြော့ရှင်နရပတိသမီးတော် သီရိဘုန်းထွဋ်တည်း။

မင်းတရားရွှေထီးကို စိုးရွံ့ကြခြင်း

သက္ကရာဇ် ၉၀၀ ပြည့်တွင် တောင်ငူဘုရင်မင်းတရားရွှေထီးသည် မွန်ပြည် ဟံသာဝတီကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။ မွန်မင်းသူ့ရှင်တကာရွတ်ပိသည်မခံနိုင်၍ ယောက်ဖတော် ပြည်နရပတိသို့ ပေါင်းလာ၏။

ပြည်ဘုရင်နရပတိလည်း "မင်းတရားရွှေထီးသည် လုပ်ရည်ကြံရည်နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်။ မှူးကောင်းမတ်ကောင်း၊ ဆင်၊မြင်းကောင်းလည်း များလေသည်။ ယခုလည်း သူ့ရှင်တကာရွတ်ပိ ငါသို့ ပေါင်းလာသည်။ ရှေ့သို့ ပြည်မြို့တိုင်အောင်ချီမည် မချွတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် အခြားပြည်ထောင်ဖက်ကို ချီပင့်ရမှသင့်မည်။" အကြံရှိပြီးလျှင်၊ အင်းဝဘုရင်သိုဟန်ဘွားသို့ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် 'စစ်ကူတော်မူပါ။'-ဟု စေလာ၏။

သိုဟန်ဘွားလည်း ကြည်းတပ် ၈ တပ်မှာ တိုက်ဆင် ၁၂၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၇ သောင်းနှင့် ချီရသည်။ ရေတပ် ၆ တပ်စီရင်၍ ကတ္တူ၊ လွန်းကြင် ၂၀၀၊ လှော်ကား၊ သံလှေ ၂၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် ချီတော်မူသည်။ ပြည်မြို့သို့ရောက်လျှင် ပြည်ဘုရင်နရပတိလည်း ခရီးဦးကြိုဆို၍ များစွာ ထွက်နပ်၏။

အင်းဝမင်း၊ ပြည်မင်း၊ ဟံသာဝတီမင်း-၃ ပါး သစ္စာကတိဆိုပြီးမှ ရေတပ်၊ ကြည်းတပ် အခိုင်အလုံ ခံ၍နေကြ၏။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း ဟံသာဝတီကို ရပြီးလျှင်၊ ရေအား၊ ကြည်းအား ပြည်သို့ရောက်တော်မူလျှင် လှေတပ်ချင်းတိုက်ကြသည်။ ပြည်ကလှေတပ်ပျက်၍ အင်းဝဘုရင်သိုဟန်ဘွားအမတ် ကန္နီစား နော်ရထာပျံချီကို လှေနှင့်တကွ မင်းတရားရွှေထီးက ရလေ၏။ တိုက်လှေလည်း ၁၀၀ ကျော်ခန့် ရလေ၏။ မင်း ၃ ပါး

mgyoe.com

၁။ အိမ်းအဲမဆို = အရေးမလုပ်။ အဖက်မလုပ်။ ဂရုမစိုက်။ ၂။ အချင်းတများ = အချင်းများ = ခိုက်ရန်ဖြစ်သည်။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စစ်သည် ၁၀၀၀ ကျော်ကိုလည်း သတ်ရလေ၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း လေ့တပ်အောင်မြင်လျှင် ဟံသာဝတီသို့ ပြန်တော်မူလေ၏။

မင်း ၃ ပါးလည်း 'ဟံသာဝတီသို့လိုက်၍ လုပ်ကြံမည်။ မြို့ကိုရလျှင် သူ့ရှင်တကာရွှတ်ပိကို နန်းတင်မည်' ဟု တိုင်ပင်ကြ၏။ ထိုသို့တိုင်ပင်တော်မူပြီးလျှင် သူ့ရှင်တကာရွှတ်ပိလည်း 'ဆင်ရုံမည်'[၁] ဟူ၍ အင်္ဂပူရတပ်ကသည် တောသို့သွားရာတွင် ညဥ့်ချင်းဖျား၍ အနိစ္စရောက်လေ၏။

ပြည်ဘုရင်နရပတိနှင့် သိုဟန်ဘွားလည်း သူ့ရှင်တကာရွှတ်ပိအလောင်းကို ကောင်းမွန်စွာသင်္ဂြိုဟ်ပြီးလျှင်၊ မွန်မင်းသားတော် ၂ ပါး, သမီးတော် ၁ ပါးကို သိုဟန်ဘွားယူ၍ အင်းဝသို့ပြန်၏။ အလုံးအရင်းကိုမူကား ပြည်ဘုရင်နရပတိ သိမ်းလေ၏။

နရပတိလည်း ထိုသက္ကရာဇ်တွင် နာ၍လွန်လေသည်။

ပြည်မင်း ရှင်သရက် (မင်းခေါင်)

နရပတိ အနိစ္စရောက်တော်မူလျှင်၊ ညီတော် ရှင်သရက်လည်း 'မင်းခေါင်' ဟူသောအမည်ကိုခံ၍၊ နောင်တော့်မိဖုရားသီရိဘုန်းထွဋ်ကို မိဖုရားမြှောက်၍ မင်းပြုတော်မူသည်။

အင်းဝဘုရင် သိုဟန်ဘွား

အင်းဝဘုရင်သိုဟန်ဘွားကား ရက်ရော[၂]ကြမ်းကြုတ်၏။ သူ့အသက်ကိုလည်း မသနား။ ရတနာ ၃ ပါးကိုလည်း မရိုသေ။ စေတီပုထိုးများကိုလည်း 'ဘုရားမဟုတ်။ မြန်မာတို့ ဥစ္စာရွှေငွေထားသည် တမုံ့။'-ဟူ၍ တူးပြီးလျှင် ဌာပနာများကို ယူလေ၏။

အရိယာသံဃာများကိုလည်း ''မယားမရှိ သားမရှိဘဲလျက် တပည့်တပန်းထား၍ အခြွေအရံကိုလည်း ဆည်းပူးကြသည်။ ပုန်ကန်သောင်းကျန်းသော်လည်း နိုင်လေဖွယ်ရှိသည်။ ရဟန်းများကိုဖမ်း၍ သတ်ရမှ သင့်မည်။''-ကြံပြီးလျှင် တောင်ဘီလူးလယ်ပြင်၌ မဏ္ဍပ်အဆောင်ဆောင် ဆောက်ပြီးလျှင် ကျွဲ, နွား, ဝက်, ကြက်များစွာသတ်စေ၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးမည်အဟန်နှင့် စစ်ကိုင်း, ပင်းယ, အင်းဝပတ်လည်တွင် သီတင်းသုံးသော အရိယာသံဃာအပေါင်းကို တပည့်သံဃာနှင့်တကွ မဏ္ဍပ်အဆောင်ဆောင်တွင်နေပြီးမှ ဆင်, မြင်း, ဒိုင်း, လွှားဝန်းရံ၍ သတ်လေ၏။ အချို့သောရဟန်းတို့ကို ရှမ်းတို့သနား၍ လွှတ်လျှင်၊ တောင်ငူသို့ပြေး၍ နေလေ၏။ ယင်းသောအခါ ပင့်သောရဟန်းကား ၃၀၀၀ ကျော်သော-ဟူ၏။ ၃၀၀၀ ကျော်အနက် သတ်သောရဟန်းကား ၃၆၀ ကျော်သော-ဟူ၏။ ထိုရဟန်းတို့တွင် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းဂန်ကျွန[၃]တော်မူသော အရိယာသံဃာတော်မြတ် ၂ကျိပ် ၄ ပါးပါသော-ဟူ၏။ အရိယာသံဃာတော်တို့ကိုသတ်ပြီးလျှင် ကျောင်းတွင်ရှိသောစာပေကျမ်းဂန်တို့ကိုယူ၍ မီးတိုက်လေ၏။

အရိယာသံဃာတော်တို့ကိုသတ်သော သက္ကရာဇ်ကား ၉၀၂ ခုတွင်တည်း။[၄] သတ်လိုသော်- ကြယ်တံခွန် ထန်းတစ်ဖျားခန့်ပြ၏။ ရွှေစာရံဘုရားရှင်ရုပ်တုတော်သည် မျက်ရည်ယို၏။

၁။ 'ဆင်ဖမ်းမည်'-ဟု ယူ။

၂။ ရက်ရော = ရက်စက်သည်။ 'အလွန်အင်မတန်' ဟုလည်း ယူလျှင်ရနိုင်ကောင်း၏။

၃။ ကျွန = ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်သည်။

၄။ 'သက္ကရာဇ် ၉၀၁ ခု'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပြည်မြို့ကို မင်းတရားရွှေထီးတိုက်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၉၀၃ ခုတွင် မင်းတရားရွှေထီး ဟံသာဝတီက ရေအား,ကြည်းအားချီ၍ ပြည်ကို ဝန်းရံလေ၏။ ပြည်ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အင်းဝဘုရင်သိုဟန်ဘွား၊ အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်း၊ မိုးမိတ်သိုချည်ဘွား၊ မိုးညှင်းစလုံငယ်သို့ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် စစ်ကူတောင်းလာ၏။ သိုဟန်ဘွားလည်း စော်ဘွား ၃ ဘွား[၁] အရောက်ညီလျှင် ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါကို ခန့်တွက်သည်။ တိုက်ဆင် ၈၀၀၊ မြင်း ၁ သောင်း၊ စစ်သည်သူရဲ ၆ သောင်းနှင့် ပြည်သို့ချီ၏။

မင်းတရားရွှေထီးလည်း နောင်တော်ကျော်ထင်နော်ရထာကို တိုက်ဆင် ၃၀၀၊ မြင်း ၂၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၆ သောင်းနှင့် ပြည်မြို့ကခွာ၍၊ တစ်စခန်းလောက်မှာ ဆီးကြို၍ ခံလာ၏။

ယင်းသောခါ ရှေ့သွား မြင်းတပ်ချင်းတွေ့၍ တိုက်ကြသည်။ မင်းတရားရွှေထီးမြင်းတပ်ပျက်၍ ဆုတ်လေ၏။ မြင်းတပ် ဆုတ်သည်မြင်လျှင် ဆင်တပ် ဖိ၍လိုက်သည်ကို မင်းတရားရွှေထီးက ဘုရင့်နောင် ကျော်ထင်နော်ရထာ တိုက်ဆင် ၅၀ နှင့် ချွန်းဖွင့်၍ သူ့ပုံကို လွှတ်လိုက်သည်။ စော်ဘွားတို့တပ်ပျက်၍ အပြင်းခွာရချေ၏။

ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာတို့ ၃ ကြောင်း ထပ်၍လိုက်လေသည်။ စော်ဘွား ၄ ဦး အဆီးအတား မရှိပျက်ချေ၏။ ကရဲကသီ ကဆင့်ကရစ်[၂] အကွဲကွဲရှိချေ၏။ သုံးဆယ်စား၊ ရောက်စောက်စား၊ နောင်မွန်စား တို့ကိုလည်း ဆင်နှင့်တကွ သူရလေ၏။ ဆင် ၆၀၊ မြင်း ၃၀၀၊ လူ ၂၀၀၀ ကျော်ကိုလည်း သူရလေ၏။

စော်ဘွား ၄ ဦးလည်း စစ်ပျက်၍ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် ဤသို့တိုင်ပင်ကြသည်။

"ယခုလည်း ဗန်းမော်စော်ဘွား၊ မိုးကောင်းစော်ဘွားတို့ကို မင့်ဘဲချီချေသောကြောင့် ပျက်စီးရချေသည်။ ငါတို့တွင်ပါကြသည့် ရဲမက်တို့လည်း သူ့အမှုဖြစ်၍ ကြိုးကြိုးစားစားမထမ်းကြသည်ဖြစ်၍၊ ငါတို့တွင်လည်း ကြည်းတပ်သာ ချီသည်၊ ရေတပ် မပါချေ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် စော်ဘွားတစ်ဦးက လူသူခန့်၍ အင်းဝတွင် တိုက်လှေအများလုပ်စိမ့်မည်။ ရိက္ခာတင်စရာ ကုန်လှေလည်း အများလုပ်စိမ့်မည်။ ယင်းသို့မှ မိုးမိတ်စော်ဘွား၊ မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့ကို လှေတပ်နှင့် ရေကြောင်းချီစိမ့်မည်။ စော်ဘွား ၅ ဦး ကိုမူကား ဆင်၊ မြင်း အလုံးအရင်းအများနှင့် ကြည်းကြောင်းချီစိမ့်မည်။ ယင်းသို့စီရင်၍ ပြည်မြို့ကို အလျင်လုပ်ကြံမည်။ ရလျှင် ပြည်မြို့တွင် အခိုင်အလုံနေစေ၍၊ တောင်ငူသို့ချီ၍ လုပ်ကြံမည်။ တောင်ငူကို ရလျှင် ဟံသာဝတီသို့ ရေကြောင်း၊ ကြည်းကြောင်းချီ၍ လုပ်ကြံမည်။ ဘုရင်ရွှေထီး ငါတို့လက်ထဲက လွတ်ရမည်လော။"-ဟူ၍တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် စော်ဘွားတို့ ပြန်လေ၏။

ပြည်မြို့မှာလည်း မင်းတရားရွှေထီးလုပ်ကြံတော်မူ၍ ပျက်ခဲ့လျှင်၊ 'မင်းခေါင်'ခံ ရှင်သရက်နှင့် မိဖုရားရှင်ဘုန်းထွဋ်ကို တောင်ငူသို့ပို့၍ နေရလေ၏။

ပြည်မြို့ကိုမူကား မင်းတရားရွှေထီးအထိန်းတော် သတိုးဓမ္မရာဇာကိုပေး၍ မင်းပြုရသည်။

သိုဟန်ဘွားကို လုပ်ကြံခြင်း

အင်းဝတွင်လည်း သိုဟန်ဘွားကျွန်ရှမ်းတို့သည် မြန်မာတို့ကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ပြုလေ၏။ မြန်မာ မှူးသားမတ်သားတို့ကိုလည်း ဓားအပ်၍ အတွင်းတော်မှာ အလှည့်အဖန်[၃] များစွာပြုလေသော် မခံနိုင်ကြ၍ မင်းကြီးရန်နောင်ကို ဤသို့လျှောက်၏။

၁။ 'အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်း၊ မိုးမိတ်သိုချည်ဘွား၊ မိုးညှင်းစလုံငယ်' တို့ကို ညွှန်းသည်။

၂။ ကဆင့်ကရစ် = ကစဥ့်ကလျား = ကစဥ့်ကရဲ = ဖရိုဖရဲ။ ပရမ်းပတာ။

၃။ အလှည့်အဖန် = အိပ်လှည့်အိပ်ဖန်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

"ယခုသည် ကျွန်တော်တို့ကို ရှမ်းတို့သည် ညည်းပန်းနှိပ်စက်လှသည်။ မင်းကြီးမကြံပါက ကျွန်တော်တို့သေရတော့မည်။"-ဟု လျှောက်သည်ကို မင်းကြီးရန်နောင်က "သိုဟန်ဘွားသည် ရတနာ ၃ ပါးကိုလည်း မရိုသေ။ သူ့အသက်ကိုလည်း မနှမြော၊[၁] သူ့သားမယားကိုလည်း မျက်မုန်းကျိုး[၂]တတ်သည်။ ဘုရားသခင်သာသနာတော်ကို ဖျက်ဆီးသောသူ ဖြစ်သည်။ ကြံသော်လည်း သူ့[၃]အပြစ်တင်ဖွယ်မရှိ။ သို့ရာတွင် အပြီးသို့ရောက်အောင်ကြံနိုင်သော် ကောင်း၏။ မကြံနိုင်သော် အမျိုး ၇ ဆက်တိုင်အောင် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်မည်။"-ဟုမိန့်၏။

အတွင်းမြို့သူကောင်းသားတို့လည်း "ကြံနိုင်အောင်ကြံတော်မူပါ။ ကျွန်တော်တို့ဖို့ထား။"-ဟုလျှောက်၏။

မင်းကြီးရန်နောင်လည်း "မင်းတို့စွဲသည့်ဓားကို အတွင်းတော်မှာ မြှုပ်၍ထားလေ။ ယင်းသို့မှ ငါ့ကိုအကြောင်းကြားကုန်။"-ဟု မိန့်၏။

သူကောင်းသားတို့လည်း မှာသည့်အတိုင်း ဓားကို မြေတွင်မြှုပ်ထားပြီးလျှင် ကြားလေ၏။

မင်းကြီးရန်နောင်လည်း ရွှေနန်းရှင်နရပတိစွဲတော်မူသောဓားသည် သိုဟန်ဘွားလက်တွင်ရှိကြောင်းကိုသိ၍ စကားစပ်အောင်ပြောဟောရာတွင်၊ သိုဟန်ဘွားက "နရပတိဓားကို မြင်ချင်သည်လော။"-ဟု မေး၏။ မင်းကြီးရန်နောင်လည်း "ကြည့်ချင်ပါသည်။"-ဟူ၍လျှောက်၏။

ယူ၍ မင်းကြီးရန်နောင်လက်သို့ရောက်လျှင်၊ သိုဟန်ဘွားကို ပြေးထ၍ခုတ်သည်။ မှီ၍နေသော ဝါးပိုးတိုင်နှင့်တကွ ပြတ်လေ၏။ ကြံတိုင်းအောင်ကြလေ၏။[၄]

သိုဟန်ဘွားသေကြောင်းကို အတွင်းမြို့ရှမ်းတို့သိလျှင် သောသောထ[၅]၍၊ နန်းသို့တက်လာသည်ကို မြန်မာသူကောင်းသားတို့ မြှုပ်၍ထားသောဓားကိုယူ၍ ခုတ်သည်။ အတွင်းမြို့ရှမ်းတို့ သေလေကုန်၏။ အတွင်းရှမ်းတို့သေလျှင် အပြင်ရှမ်းတို့ ပြေးလေ၏။

သိုဟန်ဘွားကို လုပ်ကြံ၍ရသောသက္ကရာဇ်ကား ၉၀၄ ခု ကဆုန်လတည်း။ သိုဟန်ဘွားကား အိမ်နိမ့် ၂၂၊ မင်းစည်းစိမ် ၁၅- သက်တော် ၃၇ တွင် ဆုံးလေသည်။ နံတော် စနေသားတည်း။

မင်းကြီးရန်နောင်နှင့် အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်း

သိုဟန်ဘွားအနိစ္စရောက်၍ ရှမ်းတို့ပြေးလျှင်၊ အတွင်းရှိသောအမှုးအမတ်တို့သည် "မင်းကြီးရန်နောင်ကို မင်းပြုတော်မူပါ။"-ဟု တောင်းပန်ကုန်၏။ မင်းကြီးရန်နောင်လည်း "ငါသည် မင်း၏စည်းစိမ်ကို အလိုမရှိ။"-ဟု ပယ်၏။

အုန်းပေါင်မှာလည်း အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းကြီးအနိစ္စရောက်သော် ခုံမှိုင်းငယ် မင်းပြုတော်မူသည်။ ခုံမှိုင်းငယ်ကလည်း မင်းကြီးရန်နောင်သို့ စေလာ၏။

"မင်းကြီးရန်နောင်သည် ငါတို့ရွှေနန်းရှင်နရပတိဆွေရင်းမျိုးချာ ဖြစ်သည်။ ရွှေနန်းကိုတက်၍ မင်းပြုတော်မူတော့။ အမှုအခင်းရှိသမျှကို မစိုးရိမ်နှင့်။"-ဟူ၍ စေလာ၏။

မင်းကြီးရန်နောင်ကား သူ့ကျေးဇူးကို သိတတ်သောသူ ဖြစ်၍၊ "ကျွန်ုပ် မင်း၏စည်းစိမ်ကို အလိုမရှိ။ ရှင်စော်ဘွားမူကား ငါတို့အရှင်နရပတိနှင့် အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်၍ အမှုအခင်းရှိသမျှကို ဆိုးတူကောင်းဖက်ကြည်းဆောင်ပေးသည့်သူ ဖြစ်သည်။ ရှင်စော်ဘွား ရွှေနန်းကိုတက်၍ မင်းပြုတော့။"-ဟု စေပြန်၏။

၁။ 'မနှမြော' ကို 'တန်ဖိုးမထား'-ဟု ယူ။
၂။ မျက်မုန်းကျိုး = ပြစ်မှားသည်။
၃။ 'သူ့'ကို 'သူတစ်ပါး၏'-ဟု ယူ။
၄။ 'ကြမ်းတိုင်အောင် ကျလေ၏။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ 'ဝါးပိုးတိုင်နှင့် ကြမ်း ၅ချောင်းပြတ်သော ဟူ၏။'-သုသောဓိတမဟာရာဇဝင်ကြီး။
၅။ သောသောထ = အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်သည်။

mgyoe.com

 mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၆–ခုံမှိုင်းမင်း

အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းလည်း ညီကို အုန်းပေါင်ကိုပေးသည်။ သားကို မိုးဗြဲကိုပေး၍ အင်းဝသို့ချီလာ၏။ **သက္ကရာဇ် ၉၀၄ ခု ဝါဆိုလတွင် ရွှေနန်းကိုတက်၍ မင်းပြုတော်မူသည်။**

နန်းတက်သောအခါ ပါသည့်အလုံးအရင်းကား 'တိုက်ဆင် ၁၀၀, မြင်း ၄၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းပါသည်။'–ဟူ၏။

ခုံမှိုင်းနန်းတက်တော်မူလျှင် မင်းကြီးရန်နောင်ကို 'ပြည်အပေါင်းကိုချုပ်၍ စီရင်ပါ' တောင်းပန်၏။ တလုပ်မြို့ကိုလည်း ပေးတော်မူ၏။ မင်းကြီးရန်နောင်လည်း ၁ နှစ်ခန့်ရှိလျှင်၊ 'ပဉ္စဒုလ္လဘ–ရခဲခြင်းအကြောင်း ၅ ပါး' ကိုထောက်၍၊ မက္ခရာအရပ်၌ တောဝင်၍[၁] ရဟန်းပြုလေ၏။

ပြည်သို့ အင်းဝကချီပြန်ခြင်း

ခုံမှိုင်းတက်သောသက္ကရာဇ် တော်သလင်းလတွင်ပင် ရှင်စော်ဘွား ၇ ဦးတို့ တိုင်ပင်ရင်းရှိကြသည်နှင့် အညီ တိုက်လှေအများ အင်းဝတွင် လုပ်ရ၏။ လှေတပ်လုပ်ပြီးလျှင် စော်ဘွားအပေါင်း အင်းဝသို့ချီလာ၍ ခန့်ထားစီရင်သည်ကား တိုက်လှေ ၃၀၀, ရိက္ခာတင်ကုန်လှေ ၁၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သောင်း ၂ ထောင်နှင့် မိုးမိတ်စော်ဘွား, မိုးညှင်းစော်ဘွားတို့သည် ရေကြောင်းချီရသည်။ အင်းဝဘုရင်ခုံမှိုင်း, အုန်းပေါင်စော်ဘွား, ဗန်းမော်စော်ဘွား, ညောင်ရွှေစော်ဘွား, မိုးနဲစော်ဘွားတို့ မြေနဲသို့ရောက်လျှင်၊ ရေကြောင်းချီလေသော စော်ဘွားတို့မရောက်၍၊ ၁၀ ရက်ခန့် ငုံ၍နေသည်။

ကြည်းကြောင်းသားတို့အရောက်ညီလျှင် ပြည်သို့ချီ၍၊ ကြည်း,ရေ ဝန်းရံ၍လုပ်ကြံသည်။ လက်နက် ကိရိယာထူထပ်လှသောကြောင့်, မြို့စီးပြစီးများသောကြောင့် မရချေ။ အဝေးကခွာ၍၊ ဝန်းရံ၍နေရချေသည်။ ပြည်မင်းသတိုးဓမ္မရာဇာလည်း အင်အားမတန်သောကြောင့် ထွက်၍မတိုက်ဝံ့။

ပြည်သို့ မင်းတရားရွှေထီးချီလာပြန်ခြင်း

မင်းတရားရွှေထီးလည်း ရေအား, ကြည်းအားပြုရင်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ဟံသာဝတီက ချီလာ၏။ စော်ဘွားတို့လည်း စစ် ၂ ဖက်ညှပ်မည်ကိုရည်၍ အရံကိုဖြုတ်ပြီးလျှင်၊ ပြည်မြောက် ၃ တိုင်ကျော်လောက်တွင် ရေတပ်, ကြည်းတပ် ဖက်၍နေလေ၏။

မင်းတရားရွှေထီးရောက်လာ၍ မိုးသောက်လျှင် လှေတပ်ချင်းတိုက်ကြသည်။ မင်းတရားရွှေထီးက တိုက်လှေကြီး များသည်။ စော်ဘွားတို့ကလှေ ငယ်ချေသည်။ အမြောက်,မြတ်ပူကြီးလည်း စော်ဘွားတို့တွင် မရှိချေ။ မင်းတရားရွှေထီးတိုက်လှေကလွှတ်လျှင် စော်ဘွားတို့လှေ နစ်ချေကွဲချေ၍ လှေတပ်ပျက်ချေ၏။ ယင်းသို့လှေတပ်ပျက်လျှင် ကြည်းတပ်သို့ပေါင်း၍ နေရချေသည်။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါလည်း အများပင် သေပျောက်ချေသည်။ လှေတပ်တို့ကိုလည်း မင်းတရားရွှေထီးက ရတော်မူချေသည်။

လှေတပ်ပျက်လျှင်၊ မင်းတရားရွှေထီးလှေတပ်သားတို့ အညာမြေထဲ,သရက်တိုင်အောင် ဆန်၍ နေသည်။ ယင်းသို့လျှင် အညာ စကု,စလင်းကရိက္ခာပို့လှေ မရောက်နိုင်၍ တစ်လခန့်ရှိလျှင် စော်ဘွားတို့ စစ်သည် ငတ်မွတ်ချေ၏။ ယင်းသို့ငတ်မွတ်ခဲ့လျှင် အမျိုးအမတ်စစ်သည်တို့လည်း စော်ဘွားတို့ကို ဤသို့ဆို၍ လျှောက်ကုန်၏။

"ယခုလည်း တစ်ရက်စာသာရှိချေတော့သည်။ အရင်ဆုတ်တော်မူ၍ ကျေးစွန်ရွာနား ရှာကြံရသည်ဖြစ်မှ စားရမည်။ တစ်ကြောင်းမှာလည်း ဝမ်းတွင်အစာရှိသည်ဖြစ်မှ အမှုကိုထမ်းနိုင်ကြမည်။ ဝမ်းတွင်

၁။ 'တောထွက်၍'–ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အစာမရှိသည်ကို အမှုကိုထမ်းနိုင်ကြမည် မဟုတ်။''-ဟူ၍ လျှောက်ကြ၏။

စော်ဘွားတို့လည်း ''သည်တစ်ကြိမ်ကိုပြန်၍ လေ့တပ်စီရင်ဦးမည်။ ယခု ငါတို့တွင်ပါသည့် လှေတပ်မှာလည်း သူ့လှေကို မတန်ချေ။ သူတို့လှေက အမြောက်ကြီး၊ မြတံပူကြီးနှင့်လွှတ်လျှင် ငါတို့က လှေငယ်တက်ငယ်သာဖြစ်၍ ကွဲချေပေါက်ချေသည်။ ယင်းသို့လှေတပ်ပျက်ချေလျှင် သူတို့က အညာက ဆန်၍ လှေတပ်ဆီးဆို့လေသောကြောင့် မြို့ရိက္ခာမရောက်နိုင် ရှိချေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် သည်တစ်ခါကို ပြန်ဦးတော့မည်။ နောက်တစ်ကြိမ်ချီရလျှင် မင်းတရားရွှေထီးလွှတ်မည်လော။''-ဟူ၍ ကြုံးဝါးပြီးလျှင်၊ တပ်ကိုနုတ်၍ပြန်၏။

မင်းတရားရွှေထီး လိုက်ထပ်တိုက်ပြီ

စော်ဘွားတို့ပြန်ကြောင်းကို မင်းတရားရွှေထီးသိတော်မူလျှင် ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာကို ကြည်းကြောင်း ထပ်၍လိုက်လာရသည်။ ယင်းသို့လျှင်၊ စလင်းကိုစားသော စည်သူကျော်ထင်၊ ပုဂံကို စားသည့် သတိုးတို့လည်း မိမိတို့မြို့ကိုမဝင်နိုင်၍ စော်ဘွားတို့နှင့်အတူ အင်းဝသို့ပါလာ၏။

မင်းတရားရွှေထီး ရေကြောင်းချီလာသည်။ စလင်းဆိပ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် လှေတပ်ကို ကြည်းတပ် ဖွဲ့၍၊ စလင်းမြို့ကိုဝန်းရံ၍ လုပ်ကြံတော်မူလေသည်၊ ရတော်မူလေ၏။ စလင်းကိုရတော်မူလျှင် မိဖုရားနှင့် တကွ ထုတ်ကောင်းယူကောင်းသောလူသူတို့ကို ထုတ်ယူတော်မူခဲ့၍၊ စလင်းမြို့ကို အထိန်းတော်စည်သူ ကျော်ထင်[၁] ကို အလုံးအရင်းနှင့် ကျေးစားထည့်တော်မူလေ၏။

ယင်းသို့မှ ရေအား၊ ကြည်းအားဆန်တော်မူ၍ ပုဂံသို့ရောက်တော်မူလျှင်၊ ပုဂံမြို့ကို 'စုက္ကတေး' ဟူသောအမတ်ကို ကျေးစားထည့်တော်မူလေသည်။ သရေက်၊ တူးရွှင်းတိုင်၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ရွှာသာ၊ စလေ၊ စေဥ့်ကူ၊ ပုခန်းငယ်၊ မကွေး၊ မလွန်၊ ပဋ္ဌနဂိုရ်၊ စကု၊ စလင်း၊ ဘောင်လင်း၊လယ်ကိုင်း -သည်အင်းဝကျေးများကိုလည်း မင်းတရားရွှေထီးက ဆင်လုံးမြင်းလုံးနှင့်ကျေးစားချည်း ထည့်လေ၏။

အင်းဝဘုရင်ခုံမှိုင်းလည်း 'ပုဂံစားသတိုးသည် သူတော်ကောင်း၊ နှလုံးဖြောင့်မတ်သည်။' - ဟူ၍ ရေနံ့သာမြို့ကို ပေးလေ၏။

စလင်းစားစည်သူကျော်ထင်နှင့် အင်းဝစည်သူကျော်ထင်

သက္ကရာဇ် ၉၀၆ ခုတွင် စလင်းမြို့ကိုစားသော မင်းတရားရွှေထီးအထိန်းတော်စည်သူကျော်ထင်ကို အင်းဝစည်သူကျော်ထင်ကျွန် လုလင်ကျော်မှူးတို့တိုက်ပြန်၍ ပဲခူးစည်သူကျော်ထင် ပြေးလေ၏။ ပဲခူး စည်သူကျော်ထင်ပြေးလေလျှင် လုလင်ကျော်မှူးတို့က မိမိတို့က မိမိတို့အရှင်စည်သူကျော်ထင်ကို အင်းဝ ကချီပင့်၍၊ ထိုနှစ်တွင်ပင် စလင်းကို စားပြန်ရ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် ဟံသာဝတီကစည်သူကျော်ထင်[၂]သည် တိုက်ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၈၀၀၀၊ စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် စလင်းသို့ချီလာ၍ ရောက်လျှင်၊ စလင်းစားစည်သူကျော်ထင်နှင့် ပဲခူး စည်သူကျော်ထင်[၁] ဆင်စီးချင်းတိုက်ကြသည်။ အားမတန်၍ စလင်းစားစည်သူကျော်ထင် ဆင်တစ်စီးနှင့်သာ အလွတ်ခွာရချေသည်။ ယင်းသို့လျှင် စလင်းမြို့ကို ပဲခူးစည်သူကျော်ထင်ရ၍ စားရလေ၏။

စလင်းစည်သူကျော်ထင်မူကား- ဆင်တစ်စီးနှင့်သာ လောင်းရှည်ကြောင်း ချင်းတောင်သို့ပြေးလေ ၏။ ခရီးတွင် ရေငတ်သောကြောင့် ရေအိုင်တစ်ခုတွင် ဆင်ကဆင်း၍ရေသောက်ရာတွင် မိမိစီးသောဆင်

၁။ အင်းဝဘုရင်၏ 'စလင်းစားစည်သူကျော်ထင်'၊ မင်းတရားရွှေထီး၏ 'အထိန်းတော် ပဲခူးစည်သူကျော်ထင်'-ဟု မှတ်ယူပါ။
၂။ 'ပဲခူးစည်သူကျော်ထင်'-လည်းခေါ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
မုန့်နှင့်ဖြစ်၍၊ လိုက်၍ဝှေ့လျှင်၊ ဝါးရုံကြားသို့ ဝင်၍နေလေ၏။ ဆင်လည်း အဖမ်းမခံ တောသို့ပြေးလေ၏။ စည်သူကျော်ထင်လည်း တစ်ယောက်တည်း တောထဲတွင်နေသည်ကို ချင်းတို့ဖမ်း၍ မိုးညှင်းစလုံကြီးသား စလုံငယ်သို့ဆက်လေ၏။ စလုံလည်း စည်သူကျော်ထင်ကိုမြင်လျှင်၊ ''ငါ့သွေးသောက်- အဘယ်ကြောင့် ကိုယ်တစ်ခုတည်း ချင်းတို့လက်သို့ရောက်သနည်း။''-ဟူ၍မေး၏။

စည်သူကျော်ထင်လည်း ''ပဲခူးသားတို့နှင့် တိုက်သည်။ အားမတန်၍ဆုတ်ရာတွင် ချင်းတို့ဖမ်းလေသည်။''-ဟူ၍ အကြွင်းမဲ့ပြန်၏။

စလုံလည်း ''သွေးသောက်-မစိုးရိမ်လင့်။ အင်းဝကိုလုပ်ကြ၍ ရွှေနန်းတင်မည်။ သို့ရာတွင် အင်းဝဘုရင် ခုံမှိုင်းတွင် အလုံးအရင်း, ဆင်,မြင်း များသည်ဖြစ်သောကြောင့် စစ်ကိုင်းကအရပ်အနေပြု၍ ဗိုလ်ဝင်ခံ[၂]လေ။ ယင်းသို့မှ အင်းဝကိုလုပ်ကြမည်။''-ဟူ၍ဆို၏။

စည်သူကျော်ထင်လည်း ''အလုံးအရင်းသာ သွေးသောက်က ပေးပါ။ အင်းဝကို ရအောင်လုပ်ကြမည်။'' ဟူ၍ဆို၏။

မိုးညှင်းစလုံလည်း တိုက်ဆင် ၆၀, မြင်း ၈၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းပေး၍၊ **သက္ကရာဇ် ၉၀၇ ခုတွင် စစ်ကိုင်းမြို့ကိုတည်၍ မင်းပြုရသည်။**

၁၇-မိုးဗြဲနရပတိမင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် အင်းဝကိုမင်းပြုသော ခုံမှိုင်း အနိစ္စရောက်တော်မူ၍၊ သားတော်မိုးဗြဲမင်းသည် 'နရပတိစည်သူ' ဟူသောအမည်ကိုခံ၍ မင်းပြုတော်မူသည်။ စစ်ကိုင်းမင်းစည်သူကျော်ထင်နှင့်လည်း စစ်မက်မပြတ် ဖြစ်ကြသည်။

အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းကား အိမ်နိမ့် ၄၅, မင်းစည်းစိမ် ၄-သက်တော် ၄၉ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။[၃]

စိတ်ထားမြင့်သော စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်

မိုးဗြဲနရပတိ အင်းဝရွှေနန်းကိုတက်လျှင် အုန်းပေါင်ဆွေကြီးမျိုးကြီးတို့ကိုလည်း မဆက်ဆံ၊ ရှမ်းအသုံး အဆောင်အကျင့်အာစာရကိုလည်း မကြိုက်၍၊ မင်းတရားရွှေထီးသို့သာစေပါ၍ မဟာမိတ်အဆွေခင်ပွန်း ပြုတော်မူသည်။

စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်ကို မပြတ်လှုပ်ခြောက်ရ၏၊ ချစ်ကျွန်ပြု၏။[၄]

တစ်ရံရောအခါ မုန့်နောလင်ပန်းနှင့် စားတော်ပြင်၍ စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်သို့ ပို့ရလေ၏။ စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း ပို့လာသည့်ထမင်းကို စားတော်ခေါ်မည်ပြုသည်ကို အမှူးအမတ်တို့က ''ရန်သူမင်းကပို့လာသည့် စားတော်ကို စားတော်ခေါ်၍မသင့်။'' လျှောက်ကြ၏။

စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း ''ပြည်ထောင်မင်းတို့သဘောသည် တိုက်လံကြရာမှာ အခြား

၁။ စလင်းစားစည်သူကျော်ထင်က အင်းဝကနေ စလင်းကိုစားသူဖြစ်သည်။ နောက် 'စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်' တွင်သည်။ ပဲခူးစည်သူကျော်ထင်ကား မင်းတရားရွှေထီးက စလင်းကိုပေး၍စားရသော ဟံသာဝတီစည်သူကျော်ထင်ပင် ဖြစ်သည်။

၂။ ဗိုလ်ဝင်ခံ = ခြေကုပ်ယူကာ လူသူအင်အားစုဆောင်းသည်။

၃။ 'အုန်းပေါင်ခုံမှိုင်းကား အိမ်နိမ့် ၂၅, မင်းစည်းစိမ် ၂၃- သက်တော် ၄၈ ရှိသော် အနိစ္စရောက်တော်မူသည်။'-ကို မဟာ ရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်း, မုံရွေး, သုသောဓိတရာဇဝင်ကြီးများနှင့် ညှိပြီးပြင်ထည့်သည်။-စိစစ်ခင်းကျင်းသူ။

၄။ ချစ်ကျွန်ပြု၏ = ချစ်ခင်ယောင် ဟန်ဆောင်၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ဖြစ်သည်။ 'ရန်သူ' ဟူ၍ မှတ်ရမည်လော။ ချစ်မေတ္တာရှိရာမှာ အခြားဖြစ်မည်။ မစားနေသင့်မည် မဟုတ်။" -ဆိုပြီးလျှင် စားတော်ခေါ်လေ၏။

တစ်ရံရောအခါ အင်းဝဘုရင်နရပတိက ရဲမက်ဗိုလ်ပါအများနှင့် စစ်ကိုင်းသို့ကူး၍လုပ်ကြံရ၏။ စစ်ကိုင်း စည်သူကျော်ထင်လည်း ရဲမက်ဗိုလ်ပါတို့ကို အထောက်ထောက် အသင့်အနေစီရင်၍ တိုက်ရသည်။ ဤသို့လည်း မှာတော်မူသည်။

"သူသို့နီးလည်း သူ့ကျွန်ဖြစ်၍ သူ့အမှုကိုထမ်းရသည်။ ငါသို့နီးလည်း ငါ့ကျွန်ဖြစ်၍ ငါ့အမှုကို ထမ်းရသည်။ သူ့ကိုရလျှင်[၁] သေအောင်မပြုပါနှင့်။"-ဟူ၍ မှာတော်မူ၏။

အင်းဝစစ်သည်နှင့်တိုက်ကြရာတွင် ထိပါးရှနာ၍ရလျှင်၊ သိမ်းယူပြီးမှ စာရင်းမှတ်သား၍၊ မျိုးရိက္ခာနှင့်တကွ သမားဟူးရားအပ်၍ ဆေးဝါးကုရ၏။ အနာလွတ်လျှင် 'သားမယားရှိရာ သွားလေတော့'ဟူ၍ အင်းဝသို့ချည်း ကူးရလေ၏။

သည်အကြောင်းများကို မိုးညှင်းစလုံကြားလျှင် အမျက်ထွက်၍ အပြင်းချီလာ၏။ ရောက်လျှင်၊ ပုညရှင်ဘုရားသို့တက်၍ ဇရပ်တွင်နေမှ စည်သူကျော်ထင်ကို ပင့်ရလေ၏။

စည်သူကျော်ထင်လည်း ကွမ်းကိုင်,ရေကိုင်အခြွေအရံစုံရာနှင့် သွားလေ၏။ ရောက်လျှင်၊ မိုးညှင်း စလုံလည်း ဤသို့ဆို၏။

"ရှေးသောအခါ လုလင်တစ်ယောက်သည် တက္ကသိုလ်ပြည်မှာ အတတ်သင်မည် သွားလေ၏။ တက္ကသိုလ်ဆရာလည်း အသက်ကိုသွင်းတတ်သောအတတ်ကို သင်လေ၏။ တတ်ပြီးလျှင် ဆရာကိုပူဇော်၍ ပြန်လာ၏။ ခရီးအကြားတွင် သေသောကျားကောင်ကိုတွေ့၍ အသက်သွင်းလေ၏။ ကျားရှင်လျှင် ထိုလုလင် ကို စားလေ၏။ ယခုလည်း ထိုပုံကဲ့သို့ ရှိမည်ထင်၏။"

စစ်ကိုင်းမင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း ဤသို့ဆို၏။

"သူ့ကျေးဇူးကိုသိမှ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရာချေသည်။ ရှေးသောအခါ သိန်းယိုကျွန်းသို့ 'သဃ်ဗောဓိ' အမည်ရှိသောမင်းသည် ကျည်းမိစ္ဆာတို့ ချီလာသည်။ မြို့ရှင်းသို့ရောက်လျှင် 'ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာကြပစေ။'-ဟူ၍၊ ရေစစ်ကရိုဏ်ကို ယူတော်မူ၍၊ နန်းကဆင်း၍ သွားလေ၏။

"တောသို့ရောက်တော်မူလျှင် ၃ ရက်တိုင်အောင် စားတော်မခေါ်ရရှိသည်နှင့် တစ်နေ့သ၌ လယ်လုပ် ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် စားမြိန်စာထုပ်ကို ယူ၍လာသည်ကို သဃ်ဗောဓိမင်းမြင်လျှင်၊ ထိုလုလင်ကို ခေါ်၍ "ငါ ထမင်းမစားရသည်မှာ ၃ ရက်ရှိပြီ။ မင်းစားမြိန်စာထုပ်တွင် တစ်ဝက်သောထမင်းကို ငါ့အား ပေးပါ။ ကျေးဇူးဆပ်ပါမည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုလုလင်လည်း မိမိတွင်စားသော စားမြိန်စာထုပ်ကို မင်းကြီးအား ကပ်လေ၏။ သဃ်ဗောဓိမင်းလည်း ၃ ရက် စားတော်မခေါ်ရ၍ မြိန်ရှက်စွာစားတော်ခေါ်လေ၏။ စားတော်ခေါ်ပြီးလျှင်၊ "ကျေးဇူးကြီးလှပေသည်။ မင်းကို ကျေးဇူးဆပ်စရာ အခြားမရှိပြီ။ ငါ့လည်ကိုဖြတ်၍ ငါ့ဦးခေါင်းကို ကျေးမင်းအား 'သဃ်ဗောဓိ၏ဦးခေါင်းကို ကျွန်တော်ရသည်' ဟူ၍ ဆက်လော့။ ယင်းသို့လျှင် မင်းကို တစ်သက်တာပတ်လုံး စားသောက်လောက်အောင် ဆုလာဘ်ကို ပေးလိမ့်မည်။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ သဃ်ဗောဓိမင်းလည်း သဒ္ဓါ,သီလ,စာဂနှင့် ပြည့်စုံသောမင်းဖြစ်၍၊ 'သည်လုလင်ကျေးဇူးကို ဆပ်ရစေသော' ဟု စိတ္တုပ်လျှင် ဦးခေါင်းပြတ်လေ၏။ ထိုလုလင်လည်း ဦးခေါင်းကိုယူ၍ ကျည်းမင်းအား ဆက်လေ၏။ ကျည်းမင်းလည်း အားရတော်မူ၍ များစွာသောဆုလာဘ်ကို ပေးဖူးလေသည်။

"ထိုကဲ့သို့- ယခုလည်း သွေးသောက်၏ကျေးဇူးကို နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေးသရွေ့သောကာလပတ်လုံး ဆပ်ငြားသော်လည်း မပိုင်နိုင်ရာရှိပေသည်။ ယင်းသို့ကို ယောက်ဖသည် လူဆိုးလူသွမ်းတို့

၁။ 'သူ့လူကိုရလျှင်'-ဟုယူ။
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
စကားကိုနာ၍ သင်္ကာရှိလျှင် မကောင်းမှုသာ များလေတော့မည်။" ဆို၏။

မိုးညှင်းစလုံလည်း "သွေးသောက်နှလုံးကို သိလို၍သာစမ်းသည်။ ယခုသိသာပြီ။"-ဟူ၍ဆိုပြီးလျှင်၊ ဆင်၊မြင်း၊ဗိုလ်ပါထပ်လောင်း၍ မိုးညှင်းသို့ပြန်လေ၏။

စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း ပြည်သူလူ၊ရဟန်းတို့ကို ပေးကမ်းပိုက်ထုပ်တတ်သောကြောင့် ဗိုလ်ပါတရွေ့တရွေ့များလေ၏။

မင်းတရားရွှေထီး နတ်ရွာစံခြင်း

သက္ကရာဇ် ၉၁၁ ခု ကဆုန်လ[၁]တွင် ဟံသာဝတီမှာ မင်းတရားရွှေထီးကို စစ်တောင်းစားသမိန်စောထွတ် လုပ်ကြံ၍၊ 'သမိန်စက္ကဝေါ' ဟူသောအမည်ကိုခံ၍ မင်းပြုလေ၏။

ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာမူကား ဒလကသည် တောင်ငူသို့ချီတော်မူ၍ ညီတော်ကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။[၂] တောင်ငူကိုရတော်မူလျှင် ပြည်မြို့ကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။

ပြည်မြို့ကိုအလိုပြည့်၍ ပြည်တွင်နေတော်မူစဉ် **သက္ကရာဇ် ၉၁၃** ခုတွင် စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်လည်း အလုံးအရင်း၊ ဆင်၊ မြင်းအများနှင့် 'အင်းဝနရပတိကို တိုက်မည်' ဟူ၍ ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါ ကူးစရာ ဖောင်ပန်းလုပ်ရ၏။

အင်းဝဘုရင်နရပတိလည်း စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်ကို လုပ်ရည်ကြံရည်မမီချေသည်နှင့် အင်းဝတွင် မခံဝံ့၍၊ ပြည်မှာ ဆင်ဖြူများသခင်မင်းတရားကြီး[၃]ရှိရာ အလုံးအရင်းနှင့်တကွဝင်၍ ကျွန်တော်ခံလေ၏။

မိုးဗြဲနရပတိကား အိမ်နိမ့် ၃၀၊ မင်းစည်းစိမ် ၆- သက်တော် ၃၆ တွင် နန်းကျတော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

အင်းဝမင်းဆက်

၁၈-နရပတိမင်း

သက္ကရာဇ် ၉၁၃ ခုတွင် စစ်ကိုင်းစည်သူကျော်ထင်သည် 'နရပတိ' ဟူသောအမည်နှင့် အင်းဝရွှေနန်းကို တက်၍ မင်းပြုတော်မူ၏။ ထိုမင်းကား သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟီရိ၊ ဩတ္တပ္ပနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ရဲစွမ်းသတ္တိ ရှိတော်မူ၏။ ဆင်အတတ်ကို အပြီးတိုင်အောင်တတ်တော်မူ၏။

တစ်ရံရောအခါ စစ်ကိုင်းအရပ်၌ မိန်းမငယ်တစ်ယောက်သည် 'ရက်ကန်းစင်ဆင်မည်' ဟူ၍ တွင်း တူးရာတွင် စဥ့်အိုးနှင့် ရွှေ ၅ ပိဿာရသည်ကို 'မင်းကြီးအားဆက်မည်' ဟူ၍ လာ၏။ မင်းမြတ်ကား ဥဒေတယံကို နံနက် ၁၀၀၀၊ အပေတယံကို ည ၁၀၀၀ အမြဲသရဇ္ဈာယ်တော်မူ၏။ မိန်းမငယ် ရွှေအိုး ဆက်လာသော်ကား ဥဒေတယံကို ရွတ်တော်မူသည်မပြီးသောကြောင့် အမှုုးအမတ်တို့ မလျှောက်ရသည်။ ရွှေအနက် တစ်ဝက်ကို မင်းရာ[၄] သိမ်းလိုက်၏၊ တစ်ဝက်ကို ပေးလိုက်၏။ မိန်းမငယ်လည်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာယူ၍ သွား၏။ နရပတိလည်း ဥဒေတယံကိုရွတ်ပြီးလျှင် အမှုုးအမတ်တို့က ရွှေဆက်လေ၏။

၁။ 'သက္ကရာဇ် ၉၁၁ ခု တန်ခူးလ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ မင်းတရားရွှေထီးလွန်လျှင် ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ့ညီတော် သီဟသူသည် 'ဘုရင်မင်းခေါင်'ခံပြီး တောင်ငူကို သိမ်း၍ ခြားနားလေသောကြောင့် ညီတော်ကို လုပ်ကြံတော်မူရခြင်းဖြစ်သည်။

၃။ 'ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ' ကို ညွှန်းသည်။

၄။ မင်းရာ = အရာတော် = မင်းပိုင်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းကြီးလည်း "အဘယ်ရွှေနည်း" ဟု မေးတော်မူသည်ကို "စစ်ကိုင်းအရပ်၌ မိန်းမငယ်တစ်ယောက်သည် ရက်ကန်းစင်တူးရာတွင်ရသည်။-ဟူ၍ အစီရင်ခံလာသောကြောင့် အရာတော်ရွှေတစ်ဝက်ကို သိမ်းပေသည်။"-ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

နရပတိလည်း အမှုးအမတ်တို့ကို "သည်ရွှေမြို့တော်ပတ်လည်ကို တစ်နေ့ တွင်း ၁၀၀၀ တူးသော်လည်း ရမည်မဟုတ်။ သူ၏ဘုန်းကံကြောင့်.ရလေသည်ကို တစ်ဝက်သိမ်းယူသည် မသင့်ချေ။ သည်မိန်းမငယ်ကိုခေါ်၍ပေးစေ။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ အမတ်တို့လည်း ရွှေအိုးကို အပ်ရလေ၏။

တစ်ရံရောအခါ နရပတိမိဖုရားလည်း မင်းကြီးစိတ်တော်ကိုသိလို၍ စားတော်ချက်ရာ ဆန် ၁ ပြည်တွင် စပါး ၁ စလယ်ရောစ၍ ချက်ရလေ၏။ စားတော်ချက်ပြီးလျှင် မုနောလင်ပန်းနှင့်ပြင်၍ စားတော်တည်ရ၏။ နရပတိလည်း စားတော်ကိုမြင်တော်မူလျှင် "စပါးလုံးများလှသည်။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ ရှင်မိဖုရားမူကား စားတော်သည်တို့ကို "နင် မကြည့်မရှုပြု၍ နာကျင်ကွပ်မျက်မည်။"-ဟူ၍ တိုင်ပင်တော်မူသည်ကို နရပတိက "ကျွန် မည်သည်ကား အရှင်တွင် မျက်နှာရချင်သည်သာ။ အရှင်ကို မလိုတမာ မပြုရာ။ စင်ကြယ်စွာတီးပြာ၍ထားသော ဆန်နှင့် စပါးနေရာတွင် ကျေးငှက်တို့ယက်၍ ဝင်မှန်းမသိသည်သာ ဖြစ်ရာသည်။"-ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်သာ၊ အပြစ်ပြုတော် မမူ။

ဤသို့ မြတ်သောနှလုံးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍ မှူးတော်မတ်တော်မှစ၍ ပြည်သူလူ,ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် မြတ်သောဆုတောင်းဆုယူပြုကုန်၏။

ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ စစ်နိုင်ခြင်းများ

တစ်ရံရောအခါ မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုခေါ်တော်မူ၍ ပြည်ရေးရွာမှုကို တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ 'ဘယရန္တသူ'[၁] ဟူသောအမတ် လျှောက်သည်။

"ယခု မွန်ပြည်ဟံသာဝတီကို ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာလုပ်ကြံ၍ မွန် ၃ ရပ်နှင့်တကွပြည်, တောင်ငူကိုသိမ်းယူရလေသောကြောင့် အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်း များလှလေသည်။ ရှေ့သို့ ကျွန်တော်တို့အင်းဝသို့ ချီလာမည်မချွတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် အုန်းပေါင်,သီပေါသို့ စေပါ[၂]တော်မူ၍မှ မိုးကောင်း,မိုးညှင်းသို့လည်း သတိမလျော့အောင် စေပါတော်မူရမည်။ ရွှေပြည်တော်တွင်ရှိသော ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါတို့ကိုလည်း ဖြည့်တင်းကျွေးမွေးရမည်။ ပျက်စီးလေသည့် လှေတပ်များကိုလည်း လုပ်ဆောင်ပြင်ဆင်ရမည်။ လက်နက်ကိရိယာ, ဆေးကျည်စေ့တို့ကိုလည်း များအောင်စီရင်ရမည်။ ယင်းသို့မှ ရန်သူလာသောအခါ မပင်မပန်း သူ့ကိုလုပ်ကြံရမည်။"-ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

အင်းဝဘုရင်နရပတိလည်း ဘယရန္တသူလျှောက်သောအရေးကို ကြိုက်တော်မူ၍ အုန်းပေါင်, သီပေါစသော ရှမ်းပြည်တစ်လွှားသို့လည်း လက်ဆောင်လက်နက်နှင့် စေပါတော်မူ၏။ ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါ, ဆေးကျည်စေ့တို့ကိုလည်း ပြည်တွင်ရုံးစုတော်မူ၍၊ ဟံသာဝတီသို့လည်း လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့် စကားတောင်စားကိုစေတော်မူ၍ စုံစမ်းရလေ၏။

ယင်းသောခါ စကားတောင်စားနှင့် ဆင်ဖြူများသခင်[၃]ကျွန်တော် ဗညားတလနှင့် အရည်အသွားအရေးအရာ စုံစမ်းကြ၏။ ၃ လခန့်ရှိလျှင် လွှတ်တော်မူ၍ ဟံသာဝတီက ပြန်လာ၏။ စကားတောင်စားရောက်၍ အကြောင်းမျိုးကိုလျှောက်လျှင်၊ အားရတော်မူ၍ ဆုလာဘ်များစွာပေးတော်မူသည်။

၁။ 'အဘယရန္တသူ'

၂။ စေပါ = အသိပေး အကြောင်းကြားသည်။

၃။ 'ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ' ကိုညွှန်းသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဟံသာဝတီက အင်းဝသို့ စစ်ချီလာခြင်း

သက္ကရာဇ် ၉၁၄ ခုတွင် ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားကား သားတော် မဟာဥပရာဇာ, ညီတော် ပြည်ဘုရင် မဟာသတိုးဓမ္မရာဇာတို့ကို ရေကြောင်း၊ ညီတော် ဘုရင်မင်းခေါင်, နော်ရထာတို့ကို ကြည်းကြောင်း-ဆင်လုံးမြင်းရင်း, လှေတပ်အများနှင့် ဟံသာဝတီကချီလာ၍ ထိုအကြောင်း ကို ဘဝရှင်နရပတိ ကြားတော်မူလျှင်၊ ''မိုးကောင်း, မိုးညှင်း, အုန်းပေါင်, သီပေါသို့ စစ်ကူ အလျင် လာပါစေ။''-ဟူ၍ စေတော်မူ၏။ အင်းဝတွင်ရှိသော တိုက်လှေ ၃၀၀ ကျော်ကိုလည်း အမြောက်, သေနတ်တင်စေ၍၊ သခ်ီယာနှင့် ဘယကျော်သူ[၁] ကို ရဲမက် ၁ သောင်းနှင့် ကျောက်တစ်လုံးကနေ၍ ခံရ ၏။

အုန်းပေါင်စော်ဘွား, သီပေါစော်ဘွားတို့ရောက်လျှင် အင်းဝတွင်ရှိသော အလုံးအရင်းနှင့်တကွ ရေတွက်စေသော် တိုက်ဆင် ၃၀၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၁ သိန်း ၂ သောင်းရှိသော-ဟူ၏။ ထိုသို့သော အလုံးအရင်းနှင့် စော်ဘွား ၄ ဦးတို့သည် တံတားဦးကသည် ကူးတို့ဆိပ် ခေါင်ကွဲတိုင်အောင် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်၍ ခံတော်မူကြ၏။

ဟံသာဝတီကချီလာသော တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်ရှေ့ဖျားမြင်းတပ်နှင့် အင်းဝမြင်းတပ်တွေ့၍ တိုက်သော် ဟံသာဝတီမြင်းတပ် ရှုံးလေ၏။ ယင်းသို့လျှင် ဟံသာဝတီစား စံကားအရပ်တွင် တပ်ခိုင်တပ်လုံ တည်၍ နေလေ၏။ ဟံသာဝတီက ရေကြောင်းချီလာသော မဟာဥပရာဇာတို့လည်း ကျောက်တလုံးတွင် ခံသော သခ်ီယာ, ဘယကျော်သူတို့၏လှေတပ်ကို တွေ့လျှင် စိန်ပြောင်းမြတံပူနှင့် တစ်ဖက်တစ်ချက် လွှတ်ကြသည်။ အင်အားမတန်၍ မဟာဥပရာဇာတို့ ဆုတ်၍နေလေ၏။

တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်လည်း မဟာဥပရာဇာလှေတပ်သို့ 'ယခု အင်းဝမှာစုံစမ်းစေသော် စော်ဘွား တို့ ကူညီလေသောကြောင့် ရေတပ်, ကြည်းတပ် ခိုင်ဖြိုးလှသည်။ ရှေးကဲ့သို့ မဟုတ်ချေ။ သတိဝီရိယ ပြု၍ လုပ်ကြရမည်။'-ဟု စေ၏။

မဟာဥပရာဇာလည်း ''ယခု စမ်းချီသာ ချီလာရသည်။ အရေးသာလျှင်လည်း ဆုတ်မည်။ ခမည်းတော် ဘုရားအမှာတော်မှာလည်း 'စော်ဘွားတို့ကကူညီ၍ အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်း များသည်အပဟန်ရှိလျှင် အရေးအရာဆို၍ ပြန်ခဲ့။'-အမှာတော်ရှိသည်။ ယခုလည်း အုန်းပေါင်စော်ဘွားသည် ကတိကိုဖျက်၍ အင်းဝ ကကူညီလေသောကြောင့် အင်အားများလေသည်။ အမှာတော်အတိုင်း ပြန်ဦးတော့မည်။''-ဟူ၍ မှာတော် မူ၏။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ''သင့်လှပြီ။''-ဟူ၍ မှာတော်မူပြီးလျှင် ရေတပ်,ကြည်းတပ် ပြန်လေ၏။

အင်းဝဘုရင်နရပတိလည်း ဟံသာဝတီကချီလာသော ရေတပ်, ကြည်းတပ်ပြန်လျှင် စော်ဘွား တို့ကို များစွာထွက်နပ်၍ ပြန်လေစေ၏။

အင်းဝသို့ ဟံသာဝတီကချီလာပြန်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၉၁၆ ခုတွင် ဟံသာဝတီက ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ရေကြောင်း, ကြည်းကြောင်း- ဆင်လုံးမြင်းရင်း, လှေတပ်အများနှင့် ချီတော်မူလာသည့်အကြောင်းကို ဘဝရှင်နရပတိ ကြားလျှင်၊ ရမည်းသင်း, ဝတီး, ရင်းတော်, ညောင်ရမ်း, ပင်းတလဲမြို့များကို ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါ လောင်းထပ်၍ အခိုင်အလုံတပ်နှင့်နေရ၏။ မိုးကောင်း, မိုးညှင်း, အုန်းပေါင်, သီပေါသို့လည်း 'စစ်ကူ အလျင်လာပါ။'-ဟူ၍ စေတော်မူ၏။

၁။ 'အဘယကျော်သူ'

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဟံသာဝတီကချီလာသော ဆင်ဖြူသခင့်ညီတော် ဘုရင်မင်းခေါင်, ညီတော် မင်းရဲကျော်ထင်တို့လည်း ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ရမည်းသင်း, ယင်းတော် စသောတောင်ဘက်တစ်လွှားမြို့များကို လုပ်ကြံလေသည်။ မခံနိုင်ချေ၍ အင်းဝသို့ချည်း ပေါင်းလာ၏။

ဆင်ဖြူများရှင်ကား အနောက်ကြောင်း ချီတော်မူ၏။ လက်ထုတ်ကသည် ကွပ်ရွာကိုကူး၍ ပုခန်းကြီးကို လုပ်ကြံတော်မူလေသည်။ မခံနိုင်၍ ပုခန်း ပျက်ချေ၏။ ပုခန်းကြီးစားမူကား မြို့ကပြေးထွက်၍ မိုးညှင်းသို့ ဝင်လေ၏။

ဆင်ဖြူရှင့်သခင်ညီတော် သတိုးဓမ္မရာဇာတို့လှေတပ်မူကား မြောင်းတူးကိုဝင်၍ မြို့စားနှင့်တကွ ရလေ၏။ ယင်းကမှ ချင်းတွင်းသို့ထွက်လေ၍ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း ချီလာ၏။

ဆင်ဖြူများသခင်လည်း ပုခန်းကြီးကသည် နံ့ငွင်းကိုင်းကိုကူး၍ မြောက်ဘက်ကြောင်း စစ်ကိုင်းသို့ ချီလာ၏။ စစ်ကိုင်းစားလည်း မြို့တွင်မခံဝံ့ချေ၍ ပြေးထွက်လေ၏။

အင်းဝ-ဒုတိယအကြိမ်ပျက်ခြင်း

ဟံသာဝတီက ကြည်းကြောင်းချီလာသော ဘုရင်မင်းခေါင်, မင်းရဲကျော်ထင်တို့လည်း စံကား-ပင်းကြား၌ တပ်ခိုင်တပ်လုံနေသည်ကို အင်းဝကသွား၍တိုက်စေသည်၊ ပျက်ချေ၏။

ဟံသာဝတီကချီလာသည့် ရေတပ်, ကြည်းတပ်အရောက်ညီလျှင် ဆင်လုံးမြင်းရင်းဝန်းရံ၍ လုပ်ကြံလေသည်၊ အင်းဝမြို့ ပျက်ချေ၏။

အင်းဝမြို့ပျက်ခဲ့လျှင်၊ နရပတိစည်သူလည်း အခြွေအရံ ကျေးကျွန်စုံရာ[၁] နှင့် အုန်းပေါင်က စစ်ကူလာသောစော်ဘွားတို့တပ် ဆင်ခေါင်းမှာနေရာသို့ 'ပေါင်းမည်' ဟူ၍ သွားတော်မူသည်ကို ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားအပင်းအသင်းတို့တွေ့လျှင် ဖမ်း၍ဆက်လေ၏။ ဆင်ဖြူများသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားလည်း သနားတော်မူ၍ ကျေးကျွန်အစေအပါးနှင့်တကွ ထားတော်မူ၏။ ဟံသာဝတီသို့ ရောက်တော်မူလျှင် ဒေတမဥယျာဉ်အရှေ့၌ သာယာစွာသော ၃ ဆက်အိမ်ဆောက်၍ နေရလေ၏။

၁၉-သတိုးမင်းစောမင်း

သက္ကရာဇ် ၉၁၆ ခုတွင် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၃ ရက် ရာဟုနေ့။ အင်းဝကို ဆင်ဖြူများသခင် အလိုတော်ပြည့်လျှင် မြောက်ဘက်, တောင်ဘက်ရှိသောမြို့ပြတို့ကို သိမ်းယူတော်မူသည်။ ရွာတို့ကိုလည်း သိမ်းယူတော်မူ၍ ကျေးစားအသစ်ထည့်တော်မူသည်။[၂] ကျေးစားဟောင်းကို ထပ်၍သနားတော်မူသင့်သော မြို့ရွာတို့ကိုလည်း ထပ်၍သနားတော်မူသည်။[၃]

ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း အညာတစ်လွှားတွင်ရှိသော မြို့ပြတို့ကိုလည်း ညီတော်ပြည်ဘုရင်သတိုးဓမ္မရာဇာတို့ကို လုပ်ကြံစေ၍ ကျေးစားရွာစားအသစ် ထည့်တော်မူသည်။ ကျေးစားဟောင်းတချို့ကို ထပ်၍ သနားတော်မူသင့်သော မြို့ရွာတို့ကိုလည်း ထပ်၍သနားတော်မူသည်။

အင်းဝမြို့ကြီးကိုမူကား ညီတော်အငယ် မင်းရဲကျော်ထင်ကို 'သတိုးမင်းစော'အမည်နှင့် အင်းဝတွင်ရှိသော အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်းနှင့်တကွ ပေးတော်မူသည်။ အင်းဝသို့ပါကောင်းသော မြို့တို့ကိုလည်း ပေးတော်မူ၏။

အင်းဝနရပတိစည်သူကား သက်တော် ၅၁ တွင် စစ်ကိုင်းမြို့ကို တည်တော်မူသည်။

၁။ စုံရာ = အနည်းငယ်။

၂။ 'အပိုင်စားပေးသင့်သူကို ပေးသည်'-ဟု ယူ။

၃။ 'ဆက်လက်ခန့်ထားမြဲ ခန့်ထားသည်'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စစ်ကိုင်းတွင် ၆ နှစ် နေတော်မူ၍ သက်တော် ၅၇ တွင် အင်းဝရွှေနန်းကို တက်တော်မူသည်။

ရွှေနန်းထက် ၃ နှစ်နေ၍ သက်တော် ၆၀ ပြည့်-သက္ကရာဇ် ၉၁၆ ခု ပြာသိုလဆန်း ၅ ရက်နေ့ နက္ခတ် ၆ လုံး မကာရတွင် ကောလီစုတ်၍ နန်းသစ်တက်တော်မူသည်။

တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ အင်းဝပျက်သည်။

နရပတိစည်သူကား နံတော် ဗုဒ္ဓသားတည်း။

ရတနပူရအင်းဝပြည်ကြီးဝယ်
သတိုးမင်းဖျားမှစ၍ သတိုးမင်းစောတိုင်
မင်းဆက် ၁၉ ပါးကို ဆိုသည်ကား ပြီးပြည့်စုံ၏။

'အပိုင်း ၅' ပြီး၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အပိုင်း ၆

တောင်ငူပြည်ကြီးအကြောင်း

ဇေယျဝဓနတိုင်း 'ကေတုမတီ' မည်သော တောင်ငူပြည်ကြီးကို သက္ကရာဇ် ၆၄၁ ခု[၁]တွင် ပုဂံနန်းရိုးဖြစ်သော သဝန်ကြီး တည်ထောင်စပြုတော်မူသည်။

သဝန်ကြီးမှစ၍ ၂၉ ဆက်-သက္ကရာဇ် ၈၄၇[၂] တွင် မဟာသီရိဇေယျသူရမင်း[၃]သည် ညီတော်စည်သူငယ်ကိုလုပ်ကြံ၍ မင်းပြုတော်မူသည်။

အင်းဝဘုရင် ဒုတိယမင်းခေါင်လည်း 'ထီးဖြူဆောင်း၍မင်းပြု'-ဟူ၍ မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅ ပါး ပေးတော်မူသည်။ အင်းဝမြို့တည်သတိုးမင်းဖျားမှစ၍ ရွှေနန်းရှင်နရပတိတိုင်[၄] မင်း ၁၂ ဆက်တွင် ဒွါရာ ဝတီမြို့ကို မဟာသီရိဇေယျသူရ တည်တော်မူသည်။ မင်းထီးပြုတော်မူသည်။

နောက်- သားတော်မင်းတရားရွှေထီး မင်းပြုတော်မူသည်။

နောက်- ဆင်ဖြူသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရားခမည်းတော် မင်းရဲသီဟသူ မင်းပြုတော်မူသည်။

သည်ကိုရည်၍၊ 'သိင်္ဂါရွှေကူ၊ ဇမ္ဗူဗိမာန်၊ ကန်လည်းထောက်ရှည်၊ ပင်းယတည်က၊ ဇာနည်ဖြူဆွ၊ တစီးရဏ်။ သည်ပသည်းကြား၊ မင်းသုံးပါးတွင်၊ ငါးစီးရှင်နှင့်၊ မြောက်ခွင်စစ်ကိုင်း၊ တောင်ယံခိုင်းလျက်၊ ဘုန်းလှိုင်းဝှန်းဖြိုး၊ အစဉ်စိုးမှ၊ သတိုးမင်းဖျား၊ တရားပွင့်ငုံ၊ သန်လျက်ခုံထက်၊ ရွှေဘုံပြောင်ပြောင်၊ တည်ပြန်ထောင်ရှင့်။ သည့်နောင်ထွန်းတက်၊ ဆယ့်တစ်ဆက်လျှင်၊ မပျက်စဉ်ဖြိုး၊ တောင်သို့ချီး၍၊ ဘုန်းမီးလျှံလင်း၊ ရှိန်ပြင်းလွန်ကဲ၊ မင်းရဲနတ်တူ၊ သီဟသူဟု၊ တောင်ငူရွှေနန်း၊ အောင်မြေကျွန်း၌၊ ဖြူဝန်းဖြန့်ရုံ၊ ဘိသိက်ခံသည်။ ။ ကျုံကျုံတည့်သံလေး မြောက်သန္ဓေ။'-ဟူ၍ မင်းရဲဒိဗ္ဗချောင်း[၅]တွင် ဆိုလေသည်။

မဟာသီရိဇေယျသူရမင်း

ကေတုမတီမြို့တည် မဟာသီရိဇေယျသူရအကြောင်းတော်ကား-

ပုဂံနန်းကျကျော်စွာသားတော် ပင်းယ စံကား ၇ ကျောင်းဒါယကာ ဥစ္စနာ-သားတော် စည်သူမင်းဦး- သားတော် စည်သူသမ္ဘဝ-သားတော် ပေါက်မြိုင်စည်သူမင်း-သားတော် ရမည်းသင်းစည်သူနှင့် တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်ကို မြင်သည်။ သည် ၂ ပါးတွင်

* နောင်တော် 'ရမည်းသင်းစည်သူ' နှင့် မိုးညှင်းမင်းတရားညီတော် ဝပါနော်ရထာ့သားတော် 'မြောက်ဘက်နော်ရထာ့သမီးတော်' နှင့် စုံဖက်ရာတွင်မြင်သည့် သားတော်, သမီးတော်ကား

- သားတော် ဒွါရာဝတီ အိမ်ဖြူရှင် ဘယရန္တမိတ် ၁ ပါး။
- ညီတော်နန္ဒယော်ထာကြီး ၁ ပါး။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၂၇၉။
၂။ ခရစ်နှစ် ၁၄၈၅။
၃။ 'မင်းကြီးညို'-ဟူ၍လည်း တွင်သည်။
၄။ 'ဒုတိယမင်းခေါင်တိုင်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၅။ ချောင်းဖွဲ့ခံ မင်းရဲဒိဗ္ဗသည် အနောက်ဘက်လွန်မင်းသားတော်ဖြစ်သည်။ ချောင်းစာဆိုမှာ လက်ဆောင်ယူမှူး ရှင်သံကို(ခို)။ ချောင်းပိုဒ်စဉ်-၄။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
- နှမတော် စည်သူငယ့်မိဖုရား ၁ ပါး။ ။ သားတော်, သမီးတော်-ပေါင်း ၃ ပါး မြင်သည်။
* ရမည်းသင်းစည်သူညီတော် 'တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်' နှင့် 'မြတောင်မင်းကြီးသမီး မင်းလှထွတ်' နှင့် စုံဖက်ရာတွင်မြင်သည့် သားတော်, သမီးတော်ကား
- သားတော် စည်သူငယ် ၁ ပါး။
- နှမတော် မင်းလှညက် ၁ ပါး။
- ညီမတော် မင်းထွေး ၁ ပါး။ ။ သားတော်,သမီးတော်-ပေါင်း ၃ ပါး မြင်သည်။

* ရမည်းသင်းစည်သူသမီးတော် 'မိဖုရားမြတ်'[၁] နှင့် တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်သားတော် 'စည်သူငယ်' နှင့် စုံဖက်ရာတွင်မြင်သည့် သားတော်, သမီးတော်ကား
- သမီးတော်စိုးမင်း ၁ ပါး။
- မောင်တော် မင်းဥစ္စနာ ၁ ပါး။
- ညီတော် မင်းခမည်း။ ။ သားတော်, သမီးတော် ပေါင်း ၃ ပါးမြင်သည်။

* မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင်သားတော်-သက်တော်ရှည်သားတော်-သရေဝမှုနာသားတော်-သရေသင်္ချာသားတော် 'မဟာသင်္ချာ' နှင့် စည်သူကျော်ထင့်သမီးတော် 'မင်းလှညက်' နှင့် စုံဖက်ရာတွင် မြင်သည့် သားတော်, သမီးတော်ကား
- သားတော် ကေတုမတီမြို့တည်မင်း ၁ ပါး။
- နှမတော် မင်းလှမြတ် ၁ ပါး။
- ညီမတော်မင်းပန် ၁ ပါး။ ။ သားတော် ၁, သမီးတော် ၂- ပေါင်း ၃ ပါး မြင်သည်။

စည်သူငယ့်သားတော် 'မင်းဥစ္စနာ' နှင့် မဟာသင်္ချာသမီးတော် 'မင်းလှမြတ်' နှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။ မင်းဥစ္စနာညီတော် မင်းခမည်းနှင့် မင်းလှမြတ်ညီမတော် မင်းပန်နှင့် ညီအစ်ကို-ညီအစ်မ သမီးမြောက်သား စုံဖက်တော်မူသည်။

ယောက္ခမလောင်းကိုလုပ်ကြံသော မင်းကြီးညို

စည်သူငယ့်သမီးတော် စိုးမင်းကိုမူကား တူတော် မြို့တည် မင်းကြီးညိုနှင့် စုံဖက်တော်မမူ။ အကြိမ်ကြိမ် စုံဖက်ပါမည့်အကြောင်းလျှောက်သော်လည်း 'မသင့်' ဟူ၍သာ မိန့်တော်မူသည်။ ယင်းသို့မစုံဖက်လိုလျှင် နှလုံးနာ၍၊ ညအချိန်ကို ကျွန် ၁၀၀ နှင့် ဦးရီးတော်အိမ်တော်သို့ ဝင်၍ လုပ်ကြံလေသည်၊ ဆုံးချေ၍ ဦးရီးတော်စည်သူငယ် မရှိလျှင်၊ ဦးရီးတော့်သမီးစိုးမင်းနှင့်တကွ 'ကေတုမတီ' မည်သော တောင်ငူပြည်ကြီးကို သက္ကရာဇ် ၈၄၇ ခုတွင် မင်းပြုတော်မူသည်။

တောင်ငူရာဇဝင်မှာ မင်းကြီးညိုခမည်းတော် မဟာသင်္ချာကို 'တောင်ငူစည်သူကျော်ထင်သားတော်' ဟူ၍ ဆိုလေသည်။ စည်သူငယ်ကိုလည်း 'ရမည်းသင်းစည်သူ့သား' ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

ကေတုမတီမြို့တည် မဟာသီရိဇေယျာသူရကား သက်တော် ၂၆ ခုတွင် မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ဦးရီးတော် စည်သူငယ့်အိမ်တော်ရာတွင် စည်းခုံကြီး တည်တော်မူ၏။

တောင်ငူမြို့မြောက် အတာ ၁၀၀ မျှလောက်သော ပုပ္ပားချောင်းနားဌအရပ်ကို 'မြဝတီ'ဟု သမုတ် တော်မူ၍၊ မိဖုရားနှင့်တကွ အိမ်ဖြူဆောက်၍နေတော်မူသည်။

၁။ 'မင်းလှမြတ်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရေလွှဲ,မြစ်မနားကို အလျှင်လုပ်ကြ၍ ယူတော်မူသည်။ မြစ်မနားကိုရလျှင် ကြက်သာစားတို့တသား တမြေး ကျွန်တော် ခံလာသည်။

ထိုသို့ ဘုန်း, လက်ရုံး, အာဏာနှင့်ပြည့်စုံတော်မူကြောင်းကို မွန်မင်း, ယွန်းမင်းတို့ ကြားလေသော် ခန့်ညားကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ထီးဖြူ, မြှောက်စည် စသော မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါးနှင့်တကွ ဆင်ကောင်း, မြင်းကောင်း, သမီးကညာ ရတနာတို့ကို ပို့ဆက်လာသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၅၀[1] တွင် ကောင်းမှုတော်စည်းခုံကြီးကို ထီးတော်တင်တော်မူသည်။
စိုးမင်းမိဖုရားတွင် ယင်းတော်(မင်း)သမီးကို မျက်နှာမြင်သည်။[2]

သက္ကရာဇ် ၈၅၃ ခုတွင် ဒွါရာဝတီမြို့ကို တည်တော်မူသည်။ တောင်ငူမြို့မူကား မြဝတီကသည် ဒွါရာဝတီသို့ ပြောင်း၍နေ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် ရမည်းသင်းနှင့် ရေလွှဲ ၅ ခရိုင်ကိုမင်းပြုသော ဒုတိယမင်းခေါင့်ညီတော် မင်းရဲကျော်စွာကျေးလက် စပါးတောင်, အိုင်ပု, ငစိမ်အင်း, တန့်တီ–သည်ရွာများကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။ သုံ့ပန်း, ကျွဲ, နွား သိမ်းယူတော်မူသည်။ ယင်းကမှ မွန်ကျေးဖြစ်သော ကပ်ကျည်း,ကြောင်ပြာကို လုပ်ကြံတော်မူသည်။

ယင်းသောခါ ကျောက်မော်ရှမ်း ကြောင်ပြာစားသိုတိုင်ဘွား ဆင်နှင့်ဆီးကြို၍ ခံလာသည်ကို ညမိုက်တွင် စီးတော်မူသောဆင်တော်ရွှေကျေးကသည် သူ့ဆင်ကို ခုန်တက်တော်မူ၍ သိုဘိုင်ဘွားကို ခုတ်သည်။ သိုတိုင်ဘွား သံချပ်နှင့်တကွပြတ်၍ ဆုံးလေ၏။ ဆင်ကိုလည်း ရတော်မူသည်။ ထိုဆင်ကို 'ကိုတိုင်ရ'[3]ဟူ၍ မှည့်တော်မူသည်။

ဒွါရာဝတီမြို့ကို မွန်တို့ တိုက်လာခြင်း

မွန်မင်းဗညားရံလည်း အမျက်ရှိ၍၊ 'ဒွါရာဝတီမြို့ကို ရံလေ' ဟူ၍၊ အမတ် ၃ ကျိပ်, တိုက်ဆင် ၁၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၆ သောင်းနှင့်ချီလာ၍ ဒွါရာဝတီမြို့ကို ရံလာ၏။ မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း မင်းကြီးစည်သူကျော်ထင်ကို တိုက်ဆင် ၈၀, စစ်သည်သူရဲ ၂ သောင်းနှင့် အနောက်တံခါးကို ထွက်၍ တိုက်စေသည်။ မဟာသီရိဇေယျသူရမှာ ဆင်ကူ ၅၀, စစ်သည်သူရဲ ၂ သောင်းနှင့် တောင်တံခါးကိုထွက်၍ တိုက်တော်မူသည်။ မွန် ၁၆ တပ်လည်း ပျက်၍ပြေးလေ၏။ ဆင် ၇၀, သူရဲလူ ၃၀၀၀ ကျော် ရတော်မူ၏။ သေလေသည်လည်း များ၏။[4]

'မွန် ၁၆ တပ်လုံးကိုအောင်မြင်၍ ဆင်စီးမြင်းသည် သုံ့ပန်းအများရကြောင်း'ကို ဒုတိယဘုရင်မင်းခေါင်သို့ လျှောက်ရလေ၏။ ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း အားရတော်မူ၏။ 'သီရိဇေယျသူရ' ဟူသောအမည်ရင်းတွင် 'မဟာ'ထပ်၍ 'မဟာသီရိဇေယျသူရ' ဟူသောအမည်နှင့် မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါး ဆုပေးတော်မူ၏။

'ရမည်းသင်းကျေးများကို ဖျက်ဆီးလေ' မှာတော်မူသောကြောင့် ချီ၍လုပ်ကြံတော်မူသည်။ သုံ့ပန်းအများ ရတော်မူသည်။ မဟာသီရိဇေယျသူရကိုယ်တော် ဆင်တော်ဒေဝနာဂကို စီးတော်မူ၏။ တိုက်ဆင်

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၄၈၈။ '၈၅၃ ခု'–မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၂။ 'ထိုမင်းမိဖုရားတွင် သမီးတော် ယင်းတော်မိဖုရားကို မျက်နှာမြင်သည်။'–မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၃။ 'မင်းကို (ကိုယ်)တိုင်ရ'–မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၄။ 'မွန်ကိုနိုင်သည့်သက္ကရာဇ်ကား ၈၅၇ ခု တပို့တွဲလတည်း။'–တောင်ငူရာဇဝင်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၈၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၄ သောင်းနှင့် ပြည်ကျေးသို့ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ သုံ့ပန်းအများ ရတော်မူသည်။ ဆင်အောက်မားသား[၁] လည်း ရတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၆၃ ခု တော်သလင်းလ။ ရမည်းသင်းနှင့် ရေလွဲ ၅ ခရိုင်ကိုစားသော မင်းရဲကျော်စွာ အနိစ္စရောက်တော်မူလျှင် မင်းရဲကျော်စွာကျွန်ကိုယ်ရံတော် ၅၀၀၀ ကျော်[၂]ခန့် ကျွန်တော် ခံလာသည်။

အင်းဝမှာလည်း ထိုသက္ကရာဇ် တော်သလင်းလတွင် ရွှေနန်းရှင်နရပတိ သားတော်ရွှေနော်ရထာ ကျွန်ငသောကြာ ပုန်စားသောကြောင့်[၃] ရွှေနော်ရထာကိုကွပ်မျက်တော်မူလျှင် ရွှေနော်ရထာ့ခမည်းတော် မဟာသီဟသူရကျွန်တော် ရှင်ထွေးနာသိန်, ပင်းတလဲစား, မင်းတရားကျွန်သီးမှူး, လေးမှူးရဲမြတ်လှ, တောင်ငူသူရဲမှူး[၄]- သည် ၅ ယောက်သည် အခြွေအရံ, ဆင်, မြင်း, လူသူ ၇၀၀ ကျော်နှင့် အသက် သေမည်ကိုကြောက်၍၊ ပြေးထွက်လာ၍ ကျွန်တော် ခံလာသည်။

မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း ရှင်ထွေးနာသိန်ကို ယောက်ဖတော် မင်းဥစ္စနာမရှိပြီဖြစ်၍ နှမတော် မင်းလှမြတ်နှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။ သည့်ပြင် ဝင်လာသည့်သူတို့ကိုလည်း အထိုက်အလျောက် သူကောင်း ပြုတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၆၄ ခုတွင် အင်းဝရွှေနန်းကြော့ရှင်နရပတိဘထွေးတော်-စလင်းနှင့် ၁၀ မြို့ကိုစားသည့် သတိုးဓမ္မရာဇာသမီးတော် မင်းလှထွတ်နှင့် စုံဖက်တော်မူ၍၊ ရေလွဲ ၅ ခရိုင်နှင့်တကွ ပြကောင်း, ကင်းသာ, ရွှေမြို့, တောင်ညို, တလိုင်းသေ, ပက်ပိုင်, စအုံ, မြို့လှ, အင်းထဲ, အင်းပေါက်, ကြက်သံငှက်, ကူ သပိတ်, အင်းချုံ့ (အင်းချုပ်)-သည်ကျေးများကို ပေးတော်မူ၍ မင်းထီးပြုရသည်။ ထိုကျေးများကို ရတော် မူလျှင် ရွာနေတို့ကို ဒွါရာဝတီမြို့သို့ချည်းသွင်းတော်မူ၍ ထိုရွာများကို တောဖြစ်စေ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင်ပင် ရွှေနန်းရှင်နရပတိကို ခြားနားတော်မူသည်။[၅]

သက္ကရာဇ် ၈၆၅ ခုတွင် ညောင်ရမ်းစားမင်းရဲကျော်ထင်[၆] အနိစ္စရောက်လျှင်၊ ညောင်ရမ်း, သင်းကြီး, ယင်းတော်, မိတ္ထီလာ, မြစ်ညောင်, သာဂရ-သည် ၆ မြို့နှင့်တကွ မင်းရဲကျော်ထင်ကြီးသား ဘယ ကျော်ထင်, မင်းတုံးတာ, မင်းပြည့်ဝတို့ ကျွန်တော် ခံလာ၏။

ကျွန်ခံလာကြောင်းကို ရွှေနန်းသခင်ဘုရင်နရပတိ ကြားတော်မူလျှင် ဆင်လုံးမြင်ရင်းအများနှင့် ရာဇသင်္ကြံကိုဗိုလ်မှူးခန့်၍ မြစ်ညောင်, သာဂရကို ရံလာ၏။ ကျွန်ခံကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် တိုက်ဆင် ၁၂၀, မြင်း ၆၀၀၀, စစ်သည်သူရဲ ၅ သောင်းနှင့် ချီတော်မူ၍ အင်းဝစစ်သည်တို့ခံသည်ကို ဆင်တော် လက်ယာတည်ဒေဝနာဂ[၇]ကို စီးတော်မူ၍ တိုက်တော်မူသည်။ အင်းဝစစ်သည် ပျက်လေသည်။ လိုက်ထပ်၍ ထိုးတိုက်သည်။ ရာဇသင်္ကြံခေါင်းကို မင်းတုံးတာ ရ၏။ သုံ့ပန်း, ကျွဲ, နွားလည်း အများရတော်မူ၏။

၁။ 'သားထိန်း အောက်မားဆင်တစ်အုပ်'-ဟု ယူ။

၂။ '၁၀၀၀ ကျော်ခန့်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၃။ 'ရွှေနန်းရှင် နရပတိနောင်တော့်သား ရွှေနော်ရထာ့ကျွန် ငသောကြာ ပုန်စားသောကြောင့်'-ဟု ယူ။

၄။ 'တောင်ငူသူရဲမှူး'-ကို တောင်ငူရာဇဝင်မှယူဖြည့်။ သို့မှသာ ၅ ယောက်ပြည့်မည်။ ရေးပုံနှိပ်မူများ၌ 'လေးမှူး'နှင့် 'ရဲမြတ်လှ'-ဟူ၍ ၁ ယောက်ကို ၂ ယောက်လုပ်ကာ ၅ ယောက်ပြည့်အောင်ရှိခဲ့သည်။ ။-စိစစ်ခင်းကျင်းသူ

၅။ 'မင်းမဟာသီဟသူရ အင်းဝကိုခြားနားလေ၏။'-တောင်ငူရာဇဝင်

၆။ 'မင်းဘယကျော်ထင်ကြီး'-တောင်ငူရာဇဝင်။

၇။ 'ဒေဝနာဂတည်လက်ျာ'-တောင်ငူရာဇဝင်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၈၆၆ ခုတွင် သူကောင်းသားမြေးတို့ကို မြင်းစု, သင်တောင်, စွန်နား, လက်ဝဲမီးတိုက်, စောရွေး, ရန်အောင်, ဇေယျာယော်ထာ, မြင်ရည်မှန်, ရုံးသာ-သည်လက်ဝဲမြင်း ၉ စီး ဖွဲ့တော်မူသည်။

လက်ယာမြင်း- မင်းဖျား, ရန်နှင်ငယ်, ကမ်းသီရိ, ငွေယ်ကုန်း၊ နတ်မြင်း, တန်ဆောင်မြင်း, လက်ယာမီးတိုက်-သည်လက်ယာမြင်း ၇ စီး။ ၂ စု-၁၆ စီး ဖွဲ့တော်မူသည်။

ထိုသက္ကရာဇ် ၈၆၆ ခုတွင် ပြည်မင်း ဆင်ဖြူရှင်သတိုးမင်းစော ပြည်ကဆန်လာ၍ စစ်ကြီးဆိုင်ကြသော်၊ စွယ်ကြိုဘုရားရှေ့တွင် မင်း ၂ ပါး သစ္စာပြုတော်မူကြ၍ အရေးတော်ပြီးလျှင်၊ ယင်းကသည် ကြည်းကြောင်းချီတော်မူ၍ စလေကသည် စဥ့်ကူးကိုထိုးတော်မူသည်။

ပြည်ဆင်ဖြူရှင်သတိုးမင်းစောမူကား စွယ်ကြိုကသည် စဥ့်ကူးသို့ ရွှေဖောင်တော်နှင့် စံတော်မူလျှင် မဟာသီရိဇေယျာသူရကို ဖောင်တော်သို့ခေါ်တော်မူ၍ မုနောလင်ပန်းနှင့် အတူစားတော်ခေါ်ကြသည်။ ယင်းကမှ ပုဂံကို လုပ်ကြံတော်မူသည်၊ မရချေ။ စလေသို့ဆုတ်၍ ပြည်အား, တောင်ငူအားနှင့် ရုံတော်မူကြသည်။

အင်းဝဘုရင်နရပတိလည်း အုန်းပေါင်စော်ဘွားနှင့်တကွ ရေအား, ကြည်းအားချီလာ၍၊ ပုံတောင်တွင် စစ်ကြီးတွေ့၍၊ ယင်းသောအခါ အရပ်အနေမသင့်သောကြောင့် ပျက်တော်မူကြသည်။ မဟာသီရိဇေယျာသူရလည်း ဆင်မတော်ရွှေကျေးတစ်စီးတည်းနှင့်သာ လူအပေါင်းတို့ကို ကယ်တော်မူ၍၊ လွတ်စေ၍၊ စဥ့်ကူမြို့တွင်းမှာ မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို သူ ရလေသည်ကိုလည်း ကိုယ်တော်တိုင်ဆင်စီး၍ ဆုတ်တော်မူပြီးလျှင်၊ ပုခန်းငယ်သို့ ချီတော်မူ၍၊ ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောဆင်တော် ဇာတိသူရ[1] မသွားနိုင် ခြေကုန်၍ပစ်ခဲ့သည်ကို တွေ့တော်မူ၍ သိမ်းယူတော်မူဘိ၏။

ယင်းကမှ နတ်မောက်သို့ချီတော်မူ၍ အရပ်အနေပြုပြီးမှ ကျောက်ပန်းတောင်း, တူးရွင်းတိုင်မြို့ကို လုပ်ကြံသည်။ သုံ့ပန်း, ကျွဲ, နွားအများ ရတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၆၉ ခုတွင် ရွှေနန်းကြော့ရှင်နရပတိမိထွေးတော့်သားတော် မင်းကြီးသိဃ်သူ, မင်းကြီးလတ်, မင်းကြီးထွေး-သည်မင်းညီနောင် ၃ ပါးသည် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ပုခန်းကြီးမြို့သို့ဝင်၍ နောင်တော်နရပတိကို ပုန်ကန်သောင်းကျန်းလေ၏။

"ကေတုမတီကိုလည်း ကိုယ်တိုင်တော်ချီတော်မူ၍ စစ်ကူတော်မူပါ။" လျှောက်လာသောကြောင့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းစီရင်တော်မူ၍ ချီတော်မူသည်။ ယင်းကမှ မကွေးတွင် နေတော်မူသည်။

ပြည်ဘုရင်သတိုးမင်းစောလည်း "ပုခန်းမင်းက ကူမည်။"-ဟူ၍ ရေအား, ကြည်းအား ဆန်တော်မူလာသည်။ မကွေးတွင် တွေ့တော်မူကြလျှင် "ငါ့သားတော်ကို မြင်ချင်သည်။" ဟူ၍ ရွှေလှော်ကားနှင့် ခံ[2]လာရသည်။ မဟာသီရိဇေယျာသူရလည်း စားတော်ကွမ်း,ရေကိုင် အခြွေအရံနှင့်သာ လိုက်တော်မူ၍ ဖောင်တော်သို့ရောက်တော်မူလျှင်၊ မုနောလင်ပန်းနှင့် အတူစားတော်ခေါ်ကြ၍ သစ္စာကတိ ပြုတော်မူကြသည်။

ယင်းသို့မှချီတော်မူ၍ ကင်းပိန့်နဂါးသို့ရောက်လျှင် ရေမရှိသောကြောင့် ဗိုလ်ပါ, ဆင်, မြင်း ငတ်မွတ်တော်မူသည်ကို မိဋ္ဌာန်သစ္စာပြုတော်မူပြန်သည်။ တစ်ခဏချင်း ချောင်းကြီးလာ၍ ဗိုလ်ပါဆင်, မြင်း သောက်ရ၏။ ထိုအရပ်တွင် အရေးကိုမြော်တင်း၍ နေတော်မူခိုက်၊ ပုခန်းကြီးပျက်၍ 'မင်းညီနောင် ၃ ပါးကို ဘုရင်နရပတိကွပ်မျက်လေကြောင်း' ကိုကြားလျှင် ပြန်တော်မူ၏။

၁။ 'ဇာတိသူရ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ ခံ = ကြိုသည်။ ယူသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၈၇၀ တွင် 'ယင်းတော်စား မင်းပြည့်ဝသည် ပြည်သို့ဝင်မည်'-ဟူ၍ ကြားတော်မူသော ကြောင့် အလုံးအရင်းနှင့် ချီတော်မူသည်။ ကလိန်ကြည်၊ တုန်ရွာ၊ မုန်ရွာ၊ မင်းလှ၊ ကုန်းတောင်း၊ ကန်တောင်၊ ဘောက်လောက်-သည်ရွာများကိုဖျက်တော်မူ၍၊ ယင်းတော်အနောက် မဲခိုတောင်မတွင် နေတော်မူ၍ တောင်တွင်းကြီးကို စုံစမ်းစေ၏။ သို့မှ တောင်တွင်းမင်းနှင့် စကားပြီးကြ၍၊ 'တောင်တွင်းမင်း သားတော် မင်းကြီးရွှေမြတ်နှင့် စိုးမင်းမိဖုရားတွင်မြင်သော သမီးတော်နှင့် စုံဖက်မည့်အကြောင်း'ကို တောင်တွင်းမင်းကဆို၍ အရေးပြီးလျှင် ပြန်တော်မူ၏။

ကေတုမတီသို့ရောက်တော်မူလျှင် မြို့တည်စရာ အုတ်ချည်းဖုတ်ရ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၇၁ ခုတွင် တောင်တွင်းမင်းသား မင်းကြီးရွှေမြတ်ကိုပို့လာ၍ သမီးတော်ကို မင်းကြီး ရွှေမြတ်နှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။

တောင်ငူမြို့တည်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၈၇၂ ခုတွင် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် ၃ နေ့။ ကြာအင်းကို အတွင်းသွင်း၍ အရှေ့-အနောက် အတာ ၇၀၀၊ တောင်-မြောက်အတာ ၅၀၀ ရှိသော 'ကေတုမတီ'မည်သော တောင်ငူမြို့ကြီးကို တည်တော်မူသည်။ ကြာအင်းတစ်ပတ်လည်ကိုလည်း ပိန္နဲ၊ သရက်အစရှိသော အသီးမျိုးဥယျာဉ်၊ စံပယ်၊ ကြက်ရုံး အစရှိသော ပန်းမျိုးဥယျာဉ်တို့ကို စိုက်လုပ်ရသည်။ ရေအင်းအလယ်၌ သာယာစွာသောအိမ်တော် ဆောက်စေသည်။ အင်းတစ်ဖက် တန်ဆောင်းမင်းတဲဆောက်စေပြီးလျှင် မြို့ဝန်းကျင်တွင်သီတင်းသုံးသော အရိယာသံဃာ၊ အဝေးအနီးမှရောက်သောအရိယာသံဃာတို့အား ပရိက္ခရာ ၈ ပါးနှင့်တကွ ခမည်းတော် မဟာသင်္ဃာကို ဆွမ်းမပြတ်လုပ်ကျွေးရသည်။ မဝတ်ရမစားရ အထီးကျန်သောသူဆင်းရဲတို့အားလည်း အဝတ်ပုဆိုး၊ ကြေး၊ ဆန် မပြတ်စွန့်ကြဲတော်မူသည်။

တပင်ရွှေထီး

တစ်ရံရောအခါ မိုးကြီးထန်စွာရွာရာတွင် ကန်တော်ပေါက်၍၊ 'ဆယ်တော်မူမည်' ဟူ၍ ဝေါနှင့် ထွက်တော်မူရာတွင် ငနွယ်ကုန်းသူကြီးသမီးသည် အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ကို မြင်တော်မူလျှင်၊ ထိုသူငယ်မ ရေးကပြုဖူးသောကံရောက်၍၊ အလွန်တိမ်းမပ်[၁] တော်မူ၍၊ "သည်သူငယ်မသည် ဘယ်သူ့သမီး"-ဟူ၍ မေးတော်မူသည်ကို "ကျွန်တော်မ ငနွယ်ကုန်းသူကြီးသမီး"-ဟု လျှောက်လျှင် နန်းတင်တော်မူလေ၏။

အခါတစ်ပါး-မင်းကြီးကို ယပ်ခပ်၍နေရာတွင် ခြေတော်ကိုဖက်၍ အိပ်ပျော်စဉ်၊ လန့်၍ ကျည်ကျည် ကျာကျာဟစ်၏။ မင်းကြီးလည်း လန့်၍နိုးတော်မူလျှင်၊ "အဘယ်နည်း" ဟူ၍ မေးတော်မူ၏။

သူငယ်မလည်း "ကောင်းကင်ကနေမင်းသည် ဆင်းလာ၍ ကျွန်တော်မဝမ်းကိုခွဲ၍ဝင် မက်သော ကြောင့် လန့်၍ဟစ်ယောင်သည်။"-ဟူ၍ နားတော်လျှောက်၏။

မင်းကြီးလည်း "ယခု နှင့်တွင် ပဋိသန္ဓေနေလာသသူသည် နေ၊လကဲ့သို့ ဘုန်းကြီးမည်။ ယောကျ်ား ဖွားလျှင် ငါ မိဖုရားမြှောက်မည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

နေ့လစေ့၍၊ **သက္ကရာဇ် ၈၇၈** ခု ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၅ ရက်[၂]နေ့ ည ၄ ချက်တီးကျော်တွင် သားတော်တပင်ရွှေထီးကို ဖွားသည်။ ဖွားသောအခါ မိုးကြီးရွာသည် တောတောင်မြို့ရွာတို့လည်း မီးလျှံ

၁။ တိမ်းမပ် = စိတ်ညွတ်နူးသည်။ ၂။ 'ကဆုန်လဆုတ် ၁ ရက်'-တောင်ငူရာဇဝင်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကဲ့သို့တောက်သည်။

မင်းကြီးဆရာတော်သည် ''ယနေ့ အတိတ်နိမိတ်ကြီးသည်။ တရားမင်းမြဝ်မှာ တစ်စုံတစ်ခုအကြောင်း ရှိမည်။''-ဟူ၍ မိုးသောက်လျှင် နန်းတော်တွင်းသို့ဝင်တော်မူ၏။ မင်းကြီးလည်း 'သားတော်ဖွားကြောင်း' ကို ကြားပေ၏။ ဆရာတော်လည်း ''အမည်ပေးလေပြီလော။'' ဟု မေးတော်မူ၏။

''တပင်ရွှေထီး သမုတ်ပေသည်။''-ဟူ၍ လျှောက်၏။

ဆရာတော်လည်း ''မင်းဆက်မဲ့ပြီ။''- ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

သားတော်တပင်ရွှေထီးကိုမြင်လျှင် မယ်တော်[၁] ကို 'ရာဇဒေဝီ' ဟူသောအမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူ၏။

သတိုးဓမ္မရာဇာ့သမီးတော်မင်းလှထွဋ်ကို ရွှေနန်းရှင်နရပတိကပေး၍မိဖုရားမြှောက်ရာတွင် 'သားတော်, သမီးတော် မြင်တော်မူသည်။'- ဟူ၍ စာပေမတွေ့။

ဝတီးမိဖုရားတွင်လည်း 'သားတော်, သမီးတော် မြင်သည်' ဟူ၍ စာပေမတွေ့။

မိုးမြိစားသမီးခင်နှင်းနွယ်ကို နန်းတင်ရာတွင် ဆင်ဖြူများရှင်မင်းတရားကြီးမိဖုရား ခင်ကြီးကို မြင်သည်။

သားတော်ရွှေထီးကို မျက်နှာမြင်လျှင် 'မင်းပေါင်မင်းလက်, မင်းဆွေမင်းမျိုးတို့ကို အမအစပေးတော်မူမည်။'-ဟူ၍ ရွေးချယ်တော်မူသည်ကား တောင်ခမင်းကြီးသားတော် မင်းကြီးဆွေ ၁ ပါး၊ ကြက်ရိုးပင်မင်းကြီးသားတော် ရှင်နီတာ ၁ ပါး၊ ရှင်သီဟ ၁ ပါး၊ (ရှင်)ပတ္တမြား ၁ ပါး၊ ရှင်နတ္တော် ၁ ပါး။ မိန်းမမှာ ပြကောင်းမင်းသမီး ၁ ပါး၊ ရန်စစ်အောင်ကတော် ၁ ပါး။ ယောကျ်ား ၅, မိန်းမ ၂-ပေါင်း ၇ ပါး မစတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၈၄ ခုတွင် တောင်တွင်းနှင့် ရမည်းသင်းကို အောင်မြင်တော်မူ၍[၂] ဆင်, မြင်း,သံ့ပန်း အများရတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၈၅ ခုတွင် ပင်းနှင့် နတ်မောက်တို့ကို ရတော်မူသည်။

အင်းဝပျက်ပြီ

သက္ကရာဇ် ၈၈၆ ခု တပေါင်းလ။ မိုးညှင်းစလုံတိုက်၍ အင်းဝ ရှေးဦးပျက်သည်။

'အင်းဝပျက်ကြောင်း' ကို ကြားတော်မူလျှင် ''အင်းဝတောင်မြို့ရွာများကို ယူတော်မူမည်။''- ဟူ၍၊ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ချီတော်မူ၍ လုလင်ကွမ်းစိုက်အရပ်တွင် အရပ်အနေပြုတော်မူခိုက်၊ ရွှေနန်းရှင်နရပတိကျွန်တော် အမြင့်မင်း, ညောင်ရမ်းမင်း, ရမည်းသင်းမင်း, ဝတီးမင်း, ပင်းယမင်း, ရှမ်းပိုက်ထောင်မင်းတို့သည် ဆင် ၅၀, မြင်း ၆၀၀, အခြွေအရံ မိန်းမယောကျ်ား ၅ သောင်းကျော်[၃] ကိုယူ၍ ကျွန်တော် ခံလာ၏။

မဟာသီရိဇေယျသူရလည်း ''ကေတုမတီကိုတည်စက 'တံခါးပြအိုးတိုင်တွင် ပျားကြီးချည်းများစွာ စွဲလာသည်ကို ငါမက်တော်မူသည်။ ကေတုမတီမြို့ ၄ မျက်နှာအရပ်မှ လူအပေါင်း ရုံးစုဝင်လာလေမည်။' မက်တော်မူသည် မှန်တော်မူသည်။''-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁။ 'ငနွယ်ကုန်းသူကြီးသမီး'-ကိုညွှန်းသည်။

၂။ 'တောင်ပုလုနှင့် ရပဲကို အောင်မြင်တော်မူ၍'-မုံရွေး, သုသောဓိတ။

၃။ 'ဆင် ၂၀, မြင်း ၆၀၀, အခြွေအရံ မိန်းမ ယောကျ်ား ၁ သောင်းကျော်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ယင်းကမှ သင်းကြီး-မိတ္ထီလာကိုလုပ်ကြံတော်မူ၍၊ သုံ့ပန်းယူတော်မူ၍ ယင်းတော်ကို ရံတော်မူစဉ် ရွှေနန်းရှင်နရပတိနှင့် အုန်းပေါင်စော်ဘွားလည်း ကေတုမတီသို့ရောက်လျှင် မြို့ကို အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံသည်။ မရနိုင်၍ ပြန်တော်မူလေ၏။

သက္ကရာဇ် ၈၈၈ ခုတွင် အင်းဝပျက်လျှင်၊ အင်းဝမင်း, မြစ်သားမင်း, လှိုင်းတက်မင်းတို့သည် မြို့သူရွာသားနှင့်တကွ ကျွန်တော် ခံလာသည်။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် အလုံးအရင်းအများနှင့် မွန်တို့ကျေး တောင်ဖျားသို့ တစ်ကြိမ်ချီတော်မူ၍ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ဆင်, မြင်း, သုံ့ပန်းအများ ရတော်မူ၏။ ပြန်တော်မူလျှင် အင်းဝတောင်တစ်လွှားမြို့ပြရှိတိုင်း ကန်ချောင်းဆည်မြောင်းရှိတိုင်း အလုံးအရင်းခန့်၍ ဖျက်တော်မူသည်။

ထိုအခါ မိုးညှင်းသားရှမ်းတို့ကို အပြည်ပြည်ထောင်သားတို့ ခန့်ညားရွံ့ရှာချေသည်။

မဟာသီရိဇေယျသူရကား ဘုန်း, လက်ရုံး, အာဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ မင်းကြီးထိပ်တော်တွင် ရောက်သောဆံတစ်ချောင်းသည် ချည်တစ်ဖျားခန့်ရှိသော ဟူ၏။

မင်းကြီး နိမ့်တော်မူလိုလျှင် မြို့တွင်း၌ ဆင်ကျုံးတည်တော်မူ၏။ မြို့ဝန်းကျင် လက်ပံပင် စိုက်ရ၏။ ဆင်ကျုံး၌ အိမ်တော်ဆောက်နေတော်မူ၏။ ၃ လခန့်ရှိလျှင် အိမ်နိမ့် ၂၆, မင်းစည်းစိမ် ၄၆- သက်တော် ၇၂ တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

မင်းတရားရွှေထီးမင်း

သက္ကရာဇ် ၈၉၂ ခု နတ်တော်လဆန်း ၅ ရက် ကြာသပတေးနေ့။ ၁ ချက်တီးကျော်တွင် သားတော် မင်းတရားရွှေထီး နန်းတက်တော်မူသည်။ အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင်

- မင်းကြီးဆွေကို မင်းကြီးခမည်းတော်အရင်းကဲ့သို့ ရှိသေလေးမြတ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ 'မင်းရဲသိခ်သူ' ဟူသောအမည်နှင့် ရွှေခွက်, ကွမ်းခွက်, လက်ဖက်အိုး, တကောင်းဖုံး ပေးတော်မူသည်။
- အထိန်းတော် ရှင်သီဟကိုလည်း 'စည်သူကျော်ထင်' ဟူသောအမည်နှင့် ရွှေကျုပ်, လက်ဖက်အိုး ပေးတော်မူသည်။
- အထိန်းတော် ရှင်နတ္တော်ကိုလည်း 'ဘယနန္ဒသူ'[၁] ဟူသောအမည်နှင့် ရွှေကျုပ်, လက်ဖက်အိုး ပေးတော်မူသည်။
- အထိန်းတော် ပတ္တမြားကိုမူကား စာပေမတွေ့။
- မင်းရဲသိခ်သူသားတော်အကြီး ရှင်ရဲထွတ်ကိုလည်း 'ကျော်ထင်နော်ရထာ' ဟူသောအမည်နှင့် ရွှေချက်, ကျုပ်မြင်းမိုရ်, လက်ဖက်အိုးကျောက် ၁ ရစ်စီ ပေးတော်မူသည်။ နောက်လည်း နှမတော်မင်းသမီးခင်ကြီးနှင့် စုံဖက်တော်မူသည်။

ထိုမှတစ်ပါး- မင်းဆွေစိုးမျိုး မှူးတော်မတ်တော်တို့ကိုလည်း အရည်အသွေးအလျောက် အမည်အရည်, အဆောင်အရွက်, စားကျေးစားလက် ပေးတော်မူသည်။

ဟံသာဝတီတွင် နားထွင်းခြင်း

မင်းတရားရွှေထီးနန်းတက်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် ၈၉၄ ခုတွင် 'သက်တော် ၁၇ သို့ရောက်ပြီဖြစ်၍ နားထွင်းတော်မူသင့်ကြောင်း၊ သျှောင်တော်ထုံးသင့်ကြောင်း' ကို မှူးကြီးမတ်ကြီးတို့လျှောက်ကြားသော် "ငါ ဟံသာဝတီ ရွှေမော်ဓောဘုရားမှာ နားထွင်းတော်မူမည်။"-ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

၁။ 'အဘယနန္ဒသူ'

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

မှူးတော်မတ်တော်တို့ကလည်း ""ဟံသာဝတီသည် ရန်သူမြို့ဖြစ်သည်။ ရွှေမော်ဓောဘုရားမှာ မသင့်ချေ။""-ဟူ၍ လျှောက်ကြသည်ကို ""ငါ့ကို ဝှံမည်လော"" မိန့်တော်မူပြီးလျှင်၊ 'သတ္တရုဇေယျ' ဟူသော မြင်းတော်ကို ပတ္တမြားကနှင့်စီးတော်မူ၍ အမတ် ၄ ကျိပ်, မြင်းရံ ၅၀၀ နှင့် ဟံသာဝတီသို့ချီတော်မူသည်။ ရောက်တော်မူလျှင်၊ မြင်းရံ ၅၀၀ ကို ဘုရားကိုဝန်းရံနေစေပြီးလျှင် တက်တော်မူ၍ ပူဇော်တော်မူပြီးမှ၊ ဦးသျှောင်တော်ထုံး၍ နားထွင်းတော်မူသည်။

မွန်မင်းသူ့ရှင်တကာရွတ်ပိလည်း 'မင်းတရားရွှေထီး ရွှေမော်ဓောသို့အဖူးအမြင်လာသည်။'-ဟူ၍ ကြားလျှင်၊ ""ယခုပင် မင်းတရားရွှေထီးကို ဖမ်းလေ။"" ဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိသောကြောင့် အထိန်းတော်ဗညားတလကျွန်တို့သည် အလုံးအရင်း, ဆင်, မြင်းအများနှင့် ရွှေမော်ဓောဘုရားကို ဝန်းရံကြသည့်အကြောင်းကို အမှူးအမတ်တို့သိ၍ လျှောက်သော်၊ ""နားကိုသာ တည့်အောင်ထွင်း။ မွန်တပ်ကို ငါတိုက်တော်မူမည်။""-ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

နားထွင်း၍ပြီးလျှင် မြင်းတော်သတ္တရုဇေယျသို့ တက်တော်မူ၍၊ ""ငါ မင်းတရားရွှေထီးနှင့် တိုက်ဝှံမည်လော။""-ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် မြင်းတော်ကို အကုန်လွှတ်၏။ မြင်းရံ ၅၀၀ နှင့် ထွက်တော်မူသည်။ ဘုန်းကြီးသောမင်းဖြစ်၍ မွန်တစ်ယောက်မျှ မထွက်ဝှံကုန်၊ အံ့သြ၍သာ နေကြကုန်၏။ မင်းတရားရွှေထီးလည်း ၃ ည ၄ ရက်နှင့် ကေတုမတီသို့ရောက်တော်မူသည်။

မင်းတရားရွှေထီးအကြောင်းတော်ကား- မွန်မင်းဓမ္မစေတီသည် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း မင်းရဲကျော်စွာတွင် အပြစ်မရှိပါဘဲလျက် သူကုန်းပြု၍ လျှောက်သည့်စကားကို ယူတော်မူ၍ ကွပ်မျက်တော်မူလေသည်။ ကွပ်မျက်သောအခါ မင်းရဲကျော်စွာဆုတောင်းသည်ကား ""ငါ့တွင် အပြစ်မရှိဘဲကို သူ့စကားကိုနာ၍ ယခုအသက်ကုန်ခြင်းသို့ရောက်ရတော့မည်။ အပြစ်မရှိသည်မှန်ပါလျှင်၊ ဤဘဝမှ စုတေသော်လည်း မြန်မာမင်းတို့ဝမ်း၌ဝင်၍ အရွယ်သို့ရောက်လျှင်၊ မွန် ၃ ရပ်ကို နှိပ်နင်းညှဉ်းဆဲ၍ အနိုင်ရသည့်မင်း ဖြစ်စေသော။""-ဟုဆုတောင်းပြီးမှ ဆင်ယင်ဝတ်စားသမျှတန်ဆာကို ရွှေမော်ဓောဘုရားကို ပူဇော်လေသည်။

မင်းတရားရွှေထီးကို ပဋိသန္ဓေတည်နေမည်သောခါလည်း 'ဓမ္မစေတီမင်းသားတော် မင်းရဲကျော်စွာ ဖြစ်လာသည်။'-ဟူ၍ အိပ်မက်ပေးတော်မူ၏။

ဟံသာဝတီမင်းစဉ်

ဟံသာဝတီမင်းစဉ်အကျဉ်းကား 'သာဃကုမ္မာ'[၁] အမည်ရှိသောမင်းသည် ရာမညတိုင်းဖြစ်သော ဟံသာဝတီ ၃၂ မြို့ကို တည်ထောင်စပြုတော်မူသည်။ သာဃကုမ္မာမင်းမှစ၍ တိဿမင်းတိုင်အောင် ၁၇ ဆက်တွင် မင်းဆက်ပြတ်၍ နိဂုံးဖြစ်လေသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၃၁ ခု။ မုတ္တမက ဆင်ဖြူရှင်ဗညားဦး တည်ထောင်စပြုတော်မူပြန်သည်။ ဗညားဦး စည်းစိမ် ၀၄။ သားတော်ရာဇာဓိရာဇ် စည်းစိမ် ၄၀။ သားတော်ဗညားဓမ္မရာဇာ စည်းစိမ် ၃ နှစ်။ ညီတော် ဗညားရန်ခိုက် စည်းစိမ် ၂၀ နှစ်။ တူတော်ဗညားပရူ စည်းစိမ် ၄ နှစ်။ ညီတော်ဗညားကျန်း စည်းစိမ် ၃ နှစ်။ လိတ်မွတ်ထော် စည်းစိမ် ၅၁ နှစ်[၂]။ ရှင်စောပု စည်းစိမ် ၁၇ နှစ်။ ဓမ္မစေတီ စည်းစိမ် ၂၁ နှစ်။ သားတော် ဗညားရံ စည်းစိမ် ၄ နှစ်။- သက္ကရာဇ် ၈၈၈ ခုတွင် အနိစ္စရောက်၍ သားတော် 'သူ့ရှင်တကာရွတ်ပိ' မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

၁။ 'သမလကုမာရ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ လိပ်မွတ်ထော်-စည်းစိမ် ၅၁ နှစ်တွင် သက္ကရာဇ် ၈၈၈ ရောက်သည်။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ လိပ်မွတ်ထော် နှန်းစည်းစိမ်ကို ၃၄ နှစ်သာပြသည်။

mgyoe.com